

2007 INFORME

sobre a Situación Sociolaboral da Comunidade Autónoma Galega

CONSELLO GALEGO
DE RELACIÓNS LABORAIS

2007 INFORME

sobre a Situación Sociolaboral da Comunidade Autónoma Galega

CONSELLO GALEGO
DE RELACIÓNS LABORAIS

Edita

CONSELLO GALEGO DE RELACIÓNS LABORAIS

R/ Algalia de Abaixo, 24

Tel.: 981 541 601 ■ Fax: 981 541 610

15781 Santiago de Compostela

Realiza: GRÁFICAS SANPAR, S.L.

ISSN: 1135-6626

Depósito legal: VG 525-1994

Este informe pode consultarse tamén no sitio web do Consello:
<http://cgrl.xunta.es>

CERTIFICACIÓN

María Luisa Peña Cebreiro,

secretaria do Consello Galego de
Relacións Laborais

CERTIFICA

Que no Pleno Extraordinario celebrado polo Consello Galego de Relacións Laborais o vinte e nove de outubro de dous mil oito acordouse a publicación do Informe sobre a Situación Sociolaboral da Comunidade Autónoma Galega en 2008, elaborado por encargo do Consello Galego de Relacións Laborais.

Santiago de Compostela, 29 de outubro de 2008

PRESENTACIÓN

Un ano máis, o Consello Galego de Relacións Laborais é fiel á súa cita coa análise da realidade social e económica de Galicia. Son dezaseis anos consecutivos sintetizando os datos estatísticos de máis interese para o eido socioeconómico galego, datos de ordinario dispersos en multitude de fontes diferentes e non sempre de fácil acceso.

O informe sobre a situación sociolaboral de Galicia nace cunha vocación de utilidade pública, poñendo nas mans dos axentes sociais galegos, das persoas estudosas na materia, das universidades e en xeral nas mans de todos aqueles interesados no mundo do traballo un documento de consulta completo, ben dimensionado e estruturado e que permite analizar a evolución da cuestión social nos últimos anos.

O documento que está no seu poder constitúe a ferramenta obxectiva idónea para comprender o noso mercado laboral, a nosa realidade económica e o contorno dinámico e cambiante no que nos movemos.

Materias como a economía galega, a estrutura empresarial, o mercado de traballo, a negociación colectiva, a sinistralidade ou a posición da muller no mundo laboral, son esmiuzados dun xeito rigoroso ao longo de 14 capítulos, un anexo e 32 conclusións.

A realidade que reflicte, amosa como é lóxico luces e sombras, e aspectos a mellorar, respecto dos que corresponde unha reflexión pausada e serena, para abordar melloras, nas que ineludiblemente deben ser partícipes os axentes sociais.

Non podo rematar sen felicitar o traballo feito polos autores do informe, que un ano máis se superan a si mesmos, e nos permiten a todos gozar dun documento que xa constitúe un clásico nas fontes laborais galegas. Espero e desexo que satisfaga as expectativas de todos aqueles que teñen interese no eido sociolaboral galego.

Outubro de 2008.

Demetrio Ángel Fernández López

Presidente do Consello Galego de
Relacións Laborais.

2007 INFORME

sobre a Situación Sociolaboral da Comunidade Autónoma Galega

Coordinación técnica e informática

Ignacio Bouzada Gil

Funcionario do Consello Galego
de Relacións Laborais

Autores

Carlos Domenech de Aspe

Inspector de Traballo e Seguridade Social

Francisco Veloso Cermeño

Interventor da Seguridade Social

Francisco Carballal Lugrís

Letrado da Xunta de Galicia

Manuel Roca Cendán

Catedrático de Tecnoloxía Administrativa

Marta Puebla Vilariño

Técnica de Xestión do INEM

O capítulo 9, sobre a Negociación Colectiva, foi elaborado por

Carmen Cabanas Carlín

funcionaria do Consello Galego de Relacións Laborais

Capítulo 1

A economía galega no ano 2007

I.1. Crecemento económico: contornos internacional e estatal	23
I.2. Crecemento económico galego	26
I.2.1. Evolución do PIB e dos seus compoñentes	26
I.2.1.1. A perspectiva da demanda	26
I.2.1.2. A perspectiva da oferta	28
I.2.2. Crecemento económico galego e das distintas comunidades autónomas	28
I.3. Crecemento económico e xeración de emprego. Produtividade do traballo	32
I.3.1. A xeración de emprego en Galicia	32
I.3.2. Produtividade do traballo	34
I.4. Comercio exterior	36
I.4.1. Comercio galego co estranxeiro	36
I.4.1.1. Exportacións, importacións e saldo comercial	36
I.4.1.2. A taxa de cobertura do comercio galego co estranxeiro	37
I.4.1.3. Distribución por produtos	37
I.4.1.4. Distribución xeográfica	39
I.4.2. Saldo comercial co estranxeiro e con outras comunidades autónomas	40

1.5. Evolución dos prezos e dos salarios	42
1.5.1. A inflación	42
1.5.2. Os custos laborais	46

Capítulo 2

Estrutura empresarial e política Industrial

2.1. Introducción	53
2.2. Estrutura e dinámica empresarial galega	54
2.3. Análise de enquisas industriais	61
2.3.1. Enquisa industrial de empresas	62
2.3.2. Enquisa industrial de produtos	63
2.3.3. Opinións empresariais	67
2.4. Enquisas do sector servizos	70
2.5. Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I+D+I)	72
2.5.1. Introducción	72
2.5.2. Investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D)	73
2.5.3. Innovación tecnolóxica nas empresas	76
2.6. A empresa industrial pública: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)	79
2.7. Política industrial. A achega das administracións públicas	81
2.7.1. As actuacións da UE	81
2.7.2. A achega da Administración Xeral do Estado	90
2.7.3. A achega da Administración Autonómica	97

Capítulo 3

Economía social 107

Capítulo 4

Poboación e mercado de traballo

4.1. A poboación galega	115
4.1.1. Evolución da poboación	115
4.1.2. A poboación estranxeira	118
4.1.3. Movementos naturais de poboación	120
4.1.4. Movementos migratorios	124
4.2. Cambio metodolóxico da EPA. Diferenza entre os datos de desemprego do INE e do SPEE	127
4.2.1. Introducción	127
4.2.2. Cambio metodolóxico da EPA.	128
4.2.3. Diferenza entre os datos de desemprego do INE e do SPEE	129
4.3. Resumo das principais variables laborais	129
4.4. Poboación activa e taxa de actividade	130
4.5. A poboación ocupada	133
4.5.1. Poboación ocupada e taxa de ocupación	133
4.5.2. Distribución da poboación ocupada por sexos, provincias, grupos de idade, sectores económicos e situación profesional	136
4.6. Poboación desempregada e taxa de paro	140
4.7. O paro rexistrado	145
4.8. A poboación inactiva	152

Capítulo 5

A muller na poboación galega

5.1. Introducción	157
5.2. A muller na poboación galega	159
5.3. Muller e actividade económica de mercado	163
5.3.1. Introducción	163
5.3.2. Actividade e inactividade	164
5.3.3. Emprego e desemprego	167
5.4. Demandas de emprego e paro rexistrado	170
5.5. Ofertas de emprego	176
5.6. Contratos de traballo	178
5.7. Formación	183
5.8. Poder e toma de decisións	186
5.9. Conciliación entre a vida laboral e familiar	193
5.10. Salarios	197
5.11. Prestacións por desemprego	201
5.12. Pensións	202

Capítulo 6

Inscrición de empresas e apertura de centros de traballo

6.1. Inscripción de empresas e apertura de centros de traballo	207
6.1.1. Inscripcións de empresas	207
6.1.2. Apertura de centros de traballo	209
6.2. Afiliacións e altas na Seguridade Social	212
6.2.1. Introducción	212
6.2.2. A evolución a medio prazo	213
6.2.3. Análise dos oito últimos anos	214
6.2.4. Traballadores/as afiliados/as por sexo e réxime	216
6.2.5. Traballadores/as afiliados/as por tramos de idade e sexo	217
6.2.6. Traballadores/as afiliados/as por sector de actividade	218
6.2.7. Altas iniciais	219
6.2.8. Afiliacións e altas por comunidades autónomas	220
6.3. Estranxeiros, emigración e retorno	223

Capítulo 7

Contratación

7.1. Introducción	233
7.2. Modalidades contractuais	239
7.2.1. Contrato eventual por circunstancias da produción	239
7.2.2. Contrato de obra ou servizo	241
7.2.3. Contrato de interinidade	244
7.2.4. Contrato para a formación	247
7.2.5. Contrato en prácticas	251
7.2.6. Contratación en substitución por anticipación da idade de xubilación	254
7.2.7. Contratos non contemplados anteriormente	259

7.2.8.	Contratos indefinidos ordinarios (Bonificados e non bonificados)	261
7.2.9.	Contratos para o fomento da contratación indefinida	262
7.2.10.	Contratacións a colectivos especiais	267
7.2.11.	Adscricións en colaboración social	271
7.2.12.	Prórrogas	271
7.3.	Empresas de Traballo Temporal	273

Capítulo 8

O subsistema de formación profesional para o emprego

8.1.	Obxectivos do subsistema de formación profesional para o emprego	283
8.2.	Regras xerais aplicables ás diversas iniciativas de formación	286
8.2.1.	Traballadores/as e colectivos destinatarios da formación	287
8.2.2.	Centros e entidades de formación	288
8.3.	Formación de demanda: accións formativas das empresas e permisos individuais de formación	289
8.3.1.	Financiamento da formación de demanda	290
8.3.2.	Participación dos/as representantes dos/as traballadores/as no deseño das accións formativas e respecto aos permisos individuais	292
8.3.3.	Execución das accións formativas	293
8.4.	Formación de oferta	299
8.4.1.	Planificación, programación e xestión da formación de oferta	299
8.4.2.	Ofertas de formación de ámbito estatal	300
8.4.3.	Ofertas de formación no ámbito autonómico	306
8.5.	A formación na alternancia co emprego	307
8.5.1.	Formación teórica dos contratos para a formación	307
8.5.2.	Programas públicos de emprego-formación	308
8.6.	Apoio, acompañamento e accións complementarias á formación	317
8.7.	Estrutura organizativa e de participación	317
8.8.	A promoción da calidade da formación: mecanismos de control e seguimento	320

Capítulo 9

A negociación colectiva

Parte I. A negociación colectiva en Galicia

9.1.	Metodoloxía	323
9.2.	Estrutura da negociación colectiva	324
9.3.	Ámbitos de aplicación	328
9.3.1.	Funcional	328
9.3.2.	Territorial	329
9.3.3.	Temporal	329
9.3.4.	Persoal	332
9.3.5.	Desenvolvemento da negociación	334
9.4.	Réxime económico	335

9.4.1.	Incremento salarial medio ponderado	335
9.4.2.	Cláusulas de revisión salarial	339
9.4.3.	Réxime de desvinculación salarial	348
9.4.4.	Aboamento de atrasos e anticipos	351
9.4.5.	Estrutura salarial	352
9.5.	Tempo de traballo	367
9.5.1.	A xornada laboral	367
9.5.1.1.	Xornada pactada	367
9.5.1.2.	Regulación da xornada	370
9.5.2.	Vacacións	374
9.5.3.	Permisos	379
9.5.3.1.	Ampliación dos permisos ás parellas de feito	380
9.5.3.2.	Permisos por asuntos propios	380
9.5.3.3.	Permisos non retribuídos	381
9.5.4.	Conciliación da vida laboral e familiar	381
9.5.5.	Absentismo	384
9.5.6.	Horas extraordinarias	386
9.6.	Outros temas obxecto da negociación	388
9.6.1.	Melloras sociais	388
9.6.2.	Saúde laboral	391
9.6.3.	Formación profesional	400
9.6.4.	Dereitos e garantías dos representantes dos traballadores	403
9.6.5.	Contratación e emprego	406
9.6.6.	Organización do traballo	430
9.6.7.	Mobilidade e clasificación profesional	436
9.6.8.	Cláusulas sobre discriminación e acoso	443
9.6.9.	Réxime disciplinario	448
9.6.10.	Cláusulas sobre o idioma	449
9.6.11.	Cláusula de sometemento ao AGA	449
Parte II. Convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia		451

Capítulo 10

A sinistralidade laboral

10.1.	Introdución	459
10.2.	Distribución por gravidade e provincias	460
10.3.	Distribución dos accidentes de traballo, en xornada de traballo, con baixa por sectores económicos	462
10.4.	Distribución por actividades	464
10.5.	Distribución por distintas variables	470
10.6.	Exame específico dos accidentes mortais	477
10.7.	Evolución da sinistralidade laboral	486
10.8.	Accidentes de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidades autónomas	488
10.9.	Índices de incidencia	488
10.10.	Enfermedades profesionais	490

Capítulo 11

Conflitividade e medios de solución dos conflitos de traballo

11.1. Folgas	495
11.2. Conciliacións colectivas e individuais	500
11.3. Xulgados do Social	501
11.4.1. Por materias	513
11.4.2. Por provincias	515
11.4.3. Sala do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia	515

Capítulo 12

A regulación de emprego e o Fondo de Garantía Salarial

12.1. Introducción	519
12.2. Regulación de emprego	520
12.3. Causas dos expedientes	521
12.4. Actividades económicas afectadas	523
12.5. Evolución experimentada	524
12.6. Fondo de Garantía Salarial	525

Capítulo 13

Protección social

13.1. Introducción	535
13.2. Pensións contributivas da Seguridade Social: aspectos xerais	539
13.3. Análise dos datos sobre as pensións do sistema	556
13.3.1. Pensións de xubilación	556
13.3.2. Pensións de invalidez permanente	560
13.3.3. Pensións de viuvez	564
13.3.4. Pensións de orfandade	566
13.3.5. Pensións en favor de familiares	567
13.4. Outras prestacións	569
13.4.1. Prestacións de incapacidade temporal	569
13.4.2. Prestacións de maternidade	570
13.4.3. Prestacións familiares por fillo/a a cargo	571
13.4.4. Prestacións por desemprego	573
13.5. Pensións de carácter non contributivo e asistencial	575

Capítulo 14

Eleccións sindicais

583

Anexo

1. Invetimentos e cadro de persoal da Administración do Estado en Galicia	595
1.1. Invetimentos da Administración do Estado	595
1.2. Cadro de persoal da Administración do Estado	597
2. Invetimentos e cadros de persoal da Comunidade Autónoma de Galicia	598
2.1. Invetimentos da Comunidade Autónoma de Galicia previstos nas Leis de Orzamentos Xerais da C.A. de Galicia	598

2.2.	Cadros de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia	599
2.2.1.	Cadros de persoal do Parlamento de Galicia e os seus organismos dependentes(I)	601
2.2.2.	Cadros de persoal dos organismos autónomos, entidades públicas e sociedades mercantís	602
2.3.	Resumo dos cadros de persoal ao servizo da Administración da CA de Galicia.....	604
3.	Cadro de persoal e Investimentos da Administración Local de Galicia	604
4.	Investimentos e cadros de persoal das entidades públicas empresariais e sociedades mercantís estatais.	605
4.1.	Entes públicos	605
4.2.	Entidades de Dereito Público con personalidade xurídica que axustan a súa actividade ao ordenamento xurídico privado	605
4.2.3.	Investimentos e cadro de persoal de Ferrocarrís de Vía Estreita (Feve)	606
4.2.4.	Investimentos e cadro de persoal da Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)	608
	Conclusións do equipo autor deste informe	609
	Índice de cadros	617

INFORME

A ECONOMÍA GALEGA NO ANO 2007

1.1. Crecemento económico: contornos internacional e estatal

No primeiro capítulo analizaremos a andaina económica galega no ano 2007; neste primeiro epígrafe achegarémonos ao crecemento económico nos ámbitos estatal e internacional, para coñecer o marco xeral no que situar o decorrer económico de Galicia.

No ano 2007 a economía mundial volveu a rexistrar, no seu conxunto, un elevado crecemento económico (superior ao 4%), semellante aos do trienio anterior, de xeito que culminou o cuadrienio de maior crecemento económico do último terzo de século.

Isto non debe agochar que no último cuadrimestre se produciu un importante cambio no panorama económico-financeiro, polas turbulencias financeiras que se produciron nos mercados a partir dos importantes problemas no mercado hipotecario de alto risco (hipotecas subprime), que deron lugar a un período de volatilidade financeira e problemas de liquidez que aínda seguen no ano 2008.

Á nidia desaceleración da suba do PIB na parte final do ano hai que sumarlle a importante suba das taxas de inflación, nun contexto mundial de notable crecemento do prezo das materias primas: o petróleo tipo Brent pechou o ano a 90 dólares o barril (un 50% por riba do prezo un ano antes) e as materias primas agrícolas dispararon o seu prezo.

No ano 2007 o crecemento económico dos Estados máis desenvolvidos foi, no seu conxunto, dun 2,7% (tres décimas menos que no ano anterior) mentres que nas economías emerxentes a suba do PIB foi dun 7,9%, suba moi semellante á do ano anterior. China contribuíu nunha cuarta parte ao crecemento económico mundial e a India e os principais países exportadores de petróleo o fixeron noutro 25%.

A economía estadounidense desacelerouse en 2007, ano no que rexistrou unha suba do PIB do 2,2% (fronte ao 2,9% do ano anterior), o que supón o menor crecemento económico do último quinquenio. O elevado déficit público, o importante déficit exterior (que cuadriplica a media da OCDE) e os efectos da crise inmobiliaria e da desfeita do mercado hipotecario de alto risco pesan como grandes lousas sobre esa expansión económica.

A Unión Europea, pola súa banda, mantivo en 2007 o crecemento de PIB do ano anterior (2,9%). As súas maiores economías (Alemaña e Francia) rexistraron subas do PIB do 2,5% e do 1,9% respectivamente. Cómpre subliñar que Alemaña rexistrou en 2007 superávit público por vez primeira dende a reunificación.

A economía chinesa continúa cun vertixinoso ritmo de crecemento, que nos últimos oito anos estivo sempre por riba do 7%. Segue a impresionante suba do investimento en activos fixos e do investimento estranxeiro (de xeito que China é a maior receptora mundial do investimento directo) e xa é o maior consumidor do mundo de cemento, carbón, aceiro, níquel ou aluminio e o segundo importador de petróleo. O “tirón investidor” vinculado ás infraestruturas das Olimpíadas de 2008 introduciu máis madeira na caldeira china.

O PIB xaponés medrou en 2007 un 2,1% (tres décimas menos que no ano anterior) e o de Iberoamérica un 5,6% (unha taxa moi alta por cuarto ano consecutivo); dúas das maiores economías desa área (Brasil e Arxentina) subiron o seu PIB respectivamente nun 5,4% e nun 8,7%.

Os índices de crecemento económico do último sexenio nos nove estados de maior PIB da OCDE (así como as medias da OCDE, da UE e dos estados europeos da OCDE) poden verse no cadro I.1.

Sobresae que España se sitúa á cabeza cunha suba acumulada do PIB do 26,6% nese período, seguida de Australia (24,8%), Canadá (19,9%), Estados Unidos (17,8) e Francia (13,4%). O crecemento económico español do último quinquenio está, xa que logo, moi por riba do rexistrado no conxunto da OCDE (17,7%), nos países europeos da OCDE (17,4%) e na UE (15,9%); o menor crecemento económico no período analizado tiveron Italia (7,9%) e Alemaña (8,7%).

Crecemento económico. OCDE⁽¹⁾. 2002-2007

■ Cadro 1.1

	% s/PIB da OCDE	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OCDE	100,0	102,8	104,8	108,2	111,0	114,6	117,7
OCDE Europa	40,9	103,1	104,6	107,4	109,6	113,2	117,4
Unión Europea	35,5	103,2	104,4	106,6	108,3	111,4	115,9
España	2,9	106,4	109,7	113,2	117,2	121,7	126,6
Alemaña	8,4	101,3	101,1	101,9	103,0	106,0	108,7
Francia	5,7	103,0	104,2	106,3	107,6	109,8	113,4
Italia	5,5	102,1	102,3	103,3	103,5	105,5	107,9
Reino Unido	5,2	104,4	107,2	110,7	112,8	116,0	113,2
Outros países							
EEUU	35,1	102,3	104,9	109,0	112,5	116,3	117,8
Canadá	3,2	104,8	106,7	110,2	113,4	116,5	119,9
Xapón	13,6	100,6	102,0	104,8	106,8	109,1	111,6
Australia	1,9	106,2	109,5	113,5	116,7	119,8	124,8

Prezos constantes. Índice Base 2000

Fonte: OCDE, "Main Economic Indicators"

No cadro 1.2 presentamos as taxas de desemprego dos nove Estados de maior PIB da OCDE no último sexenio: a taxa española de 2007 (8,3%) é dúas décimas menor que en 2006, semellante ás de Francia e Alemaña e supera en 2,7 puntos porcentuais á media da OCDE, en 1,2 puntos ás da UE e dos Estados europeos membros da OCDE. Tres dos nove Estados incluídos neste cadro seguen a ter en 2007 unha taxa de paro inferior ao 5% (Estados Unidos, Australia e Xapón).

Taxas de desemprego OCDE. 200-2007

■ Cadro 1.2

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OCDE	6,9	4,1	6,9	6,6	6,0	5,6
OCDE Europa	8,5	8,8	8,9	8,6	7,8	7,1
Unión Europea	7,5	7,9	8,0	7,9	7,4	7,1
España	11,1	11,1	10,6	9,2	8,5	8,3
Alemaña	8,2	9,1	9,5	9,4	8,4	8,4
Francia	8,7	9,4	9,6	9,7	9,4	8,3
Italia	8,6	8,4	8,0	7,7	6,8	6,1
Reino Unido	5,1	4,9	4,7	4,8	5,3	5,3
Outros países						
EEUU	5,8	6,0	5,5	5,1	4,6	4,6
Canadá	7,6	7,6	7,2	6,7	6,3	6,0
Xapón	5,4	5,2	4,7	4,4	4,1	3,8
Australia	6,4	6,1	5,5	5,1	4,9	4,4

Fonte: OCDE, "Main Economic Indicators"

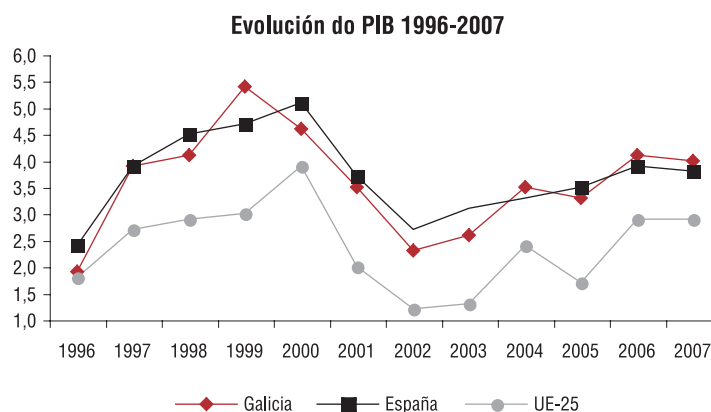
Unha visión comparativa do crecemento económico dende 1996 en Galicia, España e a Unión Europea témola no cadro 1.3, nel compróbase que a suba do PIB foi superior en Galicia que na UE todos os anos pero tan só superou o crecemento económico español nos dous anos Xacobeos (1999, 2004) e máis no último bienio.

■ Cadro 1.3

Crecemento do PIB⁽¹⁾. Galicia, España e UE. 1996-2007

	Galicia	España	UE-25
1996	1,9	2,4	1,8
1997	3,9	3,9	2,7
1998	4,1	4,5	2,9
1999	5,4	4,7	3,0
2000	4,6	5,1	3,9
2001	3,5	3,7	2,0
2002	2,3	2,7	1,2
2003	2,6	3,1	1,3
2004	3,5	3,3	2,4
2005	3,3	3,5	1,7
2006	4,1	3,9	2,9
2007	4,0	3,8	2,9

(1) En porcentaxe en termos reais
Fonte: IGE, INE e Eurostat

1.2. Crecemento económico galego

Neste epígrafe estudaremos, en primeiro lugar, o crecemento económico galego no último bienio (dende as perspectivas da demanda e da oferta) e despois analizaremos a evolución a longo prazo da produción (global e por habitante) nas distintas comunidades autónomas; por último, estudaremos os datos galegos e estatais en relación coa Unión Europea.

1.2.1. Evolución do PIB e dos seus compoñentes

Os datos vistos anteriormente (no cadro 1.3) evidencian que a economía galega tivo un forte crecemento económico no último bienio (lixeramente por riba do 4%), que foi o maior dos anos transcorridos do século XXI e superou ás subas estatal e da UE.

1.2.1.1. A perspectiva da demanda

A análise dende a perspectiva de demanda dos compoñentes do PIB (cadros 1.4 e 1.5) reflicte que se produciu unha desaceleración ao longo do ano en todos os

seus compoñentes, aínda que a suba porcentual non baixou do 3% anual en ningún deles. Resaltaremos, nunha análise máis polo miúdo e centrada especialmente nos resultados interanuais do cuarto trimestre do ano 2007, que:

- A achega da demanda interna ao crecemento do PIB galego en 2007 foi (igual que no quinquenio anterior) especialmente intensa na formación bruta de capital, que pechou o ano cunha taxa de crecemento do 4,5% (sete décimas por riba da suba do PIB) aínda que estivo dous puntos por baixo que no trimestre anterior, 1,8 puntos por baixo do dato dun ano antes e tres décimas por baixo da media estatal.

O gasto en consumo final tivo unha notable desaceleración no segundo semestre e pechou o ano cunha suba do 3,6%. O crecemento do gasto en consumo final dos fogares (3,8%) foi moi superior á suba do gasto en consumo final das Administracións públicas e as Institucións sen fins lucrativos (3%), que tivo unha caída ininterrompida ao longo do ano 2007.

- A desaceleración non se produciu tan só nos compoñentes internos da demanda, senón que tamén foi ben perceptible na demanda externa.

A achega do sector exterior á economía galega non foi tan positiva coma no ano anterior: a suba das exportacións de bens e servizos coa que pechou 2007 (4,1%) quedou 2,7 puntos por baixo que no trimestre anterior, 1,1 puntos por baixo do dato dun ano antes e un punto por baixo da media estatal. Pola súa banda, as importacións medraron máis en 2007 (4,7%) que as exportacións (4,1%), estiveron sete décimas por baixo da media estatal e tiveron unha ininterrompida caída ao longo do ano (partiron dunha suba do 8,9% no primeiro trimestre e remataron nun 4,7%).

Evolución do PIB. Perspectiva da demanda. España 2007

■ Cadro 1.4

	2007			
	I T.	II T.	III T.	IV T.
Produto interior bruto	4,1	4,0	3,8	3,5
Gasto en consumo final dos fogares	3,5	3,4	3,1	2,7
Gasto en consumo final das ISFLSH	5,1	4,3	4,1	4,0
Gasto en consumo final das AAPP	6,1	5,0	5,1	4,4
Formación bruta de capital	6,3	6,7	5,8	4,8
-Bens de equipo	13,1	13,1	11,6	8,6
-Construción	4,9	4,6	3,8	2,9
-Outros produtos	1,9	4,7	4,3	6,1
Variación de existencias(*)	0,1	0,0	0,0	0,1
Demanda nacional(*)	5,1	4,9	4,5	3,9
Exportación de bens e servizos	3,6	4,7	7,7	5,1
Importación de bens e servizos	6,0	6,7	8,4	5,4

Taxas de variación interanuais

*Achega ao crecemento do PIB a prezos de mercado

Fonte: INE. Contabilidade Nacional Trimestral de España

■ Cadro 1.5

PIB de Galicia. Componentes da demanda. 2005-2007

	2005	2006	2007	2006				2007			
				I T.	II T.	III T.	IV T.	I T.	II T.	III T.	IV T.
Produto interior bruto	3,3	4,1	4,0	3,9	4,0	4,0	4,2	4,2	4,2	4,1	3,8
Gasto en consumo final	3,4	3,5	4,0	3,5	3,3	3,6	3,7	4,2	4,4	4,1	3,6
Fogares	3,2	3,4	4,0	3,4	3,2	3,4	3,7	4,0	4,3	4,1	3,8
AA, PP. e ISFLSH	3,8	3,9	4,1	3,9	3,5	4,2	3,8	4,8	4,6	3,9	3,0
Formación bruta de capital	5,2	5,3	5,8	5,7	4,3	5,0	6,3	7,0	5,4	6,5	4,5
Exportacións de bens e servizos	3,3	6,8	6,0	10,5	7,8	3,9	5,2	7,9	5,3	6,8	4,1
Importacións de bens e servizos	4,3	6,3	6,5	7,2	6,4	6,2	5,5	8,9	6,6	5,8	4,7

Fonte: INE. Contabilidade trimestral

1.2.1.2. A perspectiva da oferta

A perspectiva da oferta da evolución por trimestres do PIB de Galicia e España figura no cadro 1.6. A análise das taxas de variación interanual reflicte no cuarto trimestre de 2007 que:

- En Galicia o maior crecemento tiverono en 2007 os sectores de servizos e construción, cunha suba anual do 4,5%. A achega da construción (pese á caída da construción residencial) foi moito maior que na media española no mesmo período (2,8%). A forte suba do sector servizos, que xera xa máis do 60% do valor engadido bruto da economía galega, é crucial á hora de calcular a evolución do noso PIB.
- Os peores resultados en Galicia tívoos a industria (incluído o sector enerxético), cun modesto crecemento (0,9%) mentres que o sector agro-pesqueiro quedou nunha posición intermedia, cunha suba anual do 2,6%.
- Tanto na economía galega como na española todos os compoñentes analizados presentaron signo positivo en cada un dos trimestres (agás o sector enerxético en España no primeiro e no terceiro trimestre).

PIB Galicia e España. Perspectiva da oferta. 2007

■ Cadro 1.6

	Galicia				España			
	I T.	II T.	III T.	IV T.	I T.	II T.	III T.	IV T.
Agricultura e pesca	0,7	2,7	3,0	2,6	6,8	2,8	2,8	2,9
Construción	4,1	4,2	4,6	4,5	4,5	4,2	3,8	2,8
Enerxía	2,2	0,4	2,7	0,9	-3,6	3,4	0,0	4,5
Industria	4,9	3,4	7,0	0,9	5,0	3,6	2,4	1,4
Servizos de mercado	4,2	4,2	4,3	4,3	4,2	3,9	4,0	3,9
Servizos non de mercado	2,2	5,9	3,8	4,6	4,3	5,2	5,3	5,0
PIB	4,2	4,2	4,1	3,8	4,1	4,0	3,8	3,5

Taxas de variación interanual en %

Fonte: IGE e INE

1.2.2. Crecemento económico galego e das distintas comunidades autónomas

Ademais da evolución do PIB en Galicia, España ou a UE aos que fixemos referencia anteriormente, tamén é importante estudar a súa evolución nas diversas

nacionalidades e rexións, para situar a Galicia na posición que lle corresponda dentro do decorrer económico autonómico. Para esta análise a fonte non pode ser o IGE, xa que, obviamente, o organismo estatístico oficial galego ten por finalidade o estudo da nosa realidade, non a doutras comunidades; xa que logo, a fonte que utilizaremos principalmente será a do Instituto estatístico oficial (INE).

O INE fai a súa estimación anual do crecemento económico das comunidades autónomas a través da Contabilidad Regional de España, que está adaptada ao novo sistema metodolóxico instaurado na UE.

Os datos do ano 2007 reflicten que o PIB galego creceu un 4%; a clasificación por comunidades autónomas do cadro 1.7 destaca que:

- Galicia medrou (ao igual que no ano anterior) dúas décimas máis que a media estatal e tan só dúas comunidades autónomas (Aragón e Castela-A Mancha) tiveron un maior crecemento económico en 2007.
- O menor crecemento económico foi o de Asturias (3,6%), seguida de Cataluña, C.Valenciana, Castela-León e a cidade autónoma de Melilla (cun 3,7%), aínda que en todas elas a suba do PIB superou á da UE (2,9%).

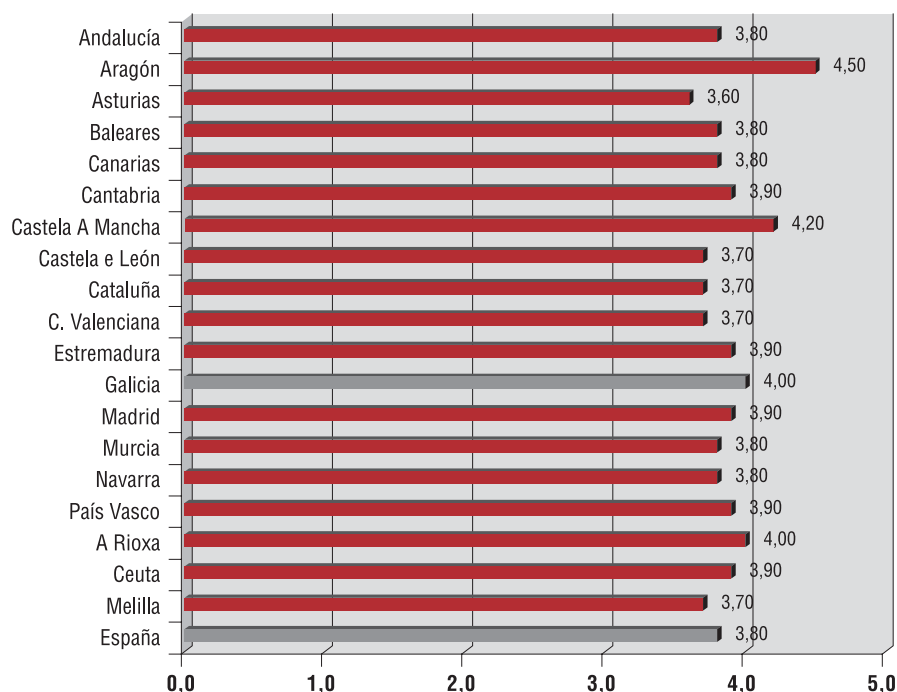
**Taxa de crecemento⁽¹⁾ do PIB en 2006 e 2007.
Por comunidades autónomas**

■ Cadro 1.7

	2006	2007
Andalucía	3,9	3,8
Aragón	4,0	4,5
Asturias	3,7	3,6
Baleares	3,5	3,8
Canarias	3,4	3,8
Cantabria	4,1	3,9
Castela A Mancha	3,9	4,2
Castela e León	3,6	3,7
Cataluña	3,8	3,7
C. Valenciana	4,0	3,7
Extremadura	3,5	3,9
Galicia	4,1	4,0
Madrid	3,9	3,9
Murcia	4,1	3,8
Navarra	3,9	3,8
País Vasco	4,1	3,9
A Ríoxa	3,4	4,0
Ceuta	3,3	3,9
Melilla	3,3	3,7
España	3,9	3,8

(1) En termos reais

Fonte: INE. "Contabilidad Regional de España"

O cadro 1.8 mostra o PIB por habitante das distintas comunidades autónomas, así como as medias estatal e da Unión Europea. Resaltaremos que hai catro comunidades (Murcia, Castela- A Mancha, Andalucía, Extremadura) que teñen en 2007 un PIB per cápita inferior ao galego (no ano anterior eran tres, pois non figuraba Murcia). Non debe esquecerse que o menor dinamismo demográfico da sociedade galega (respecto da media española) é un factor que inflúe a prol da suba relativa do noso PIB per cápita.

Produto Interior Bruto per cápita⁽¹⁾. Por CCAA. 2007

■ Cadro 1.8

	Por riba da media nacional		Por baixo da media nacional
País Vasco	30.599	Cantabria	23.377
Madrid	29.965	Castela e León	22.589
Navarra	29.483	Ceuta	21.994
Cataluña	27.445	C. Valenciana	21.239
Aragón	25.361	Asturias	21.200
Baleares	25.238	Melilla	21.089
A Ríoxa	24.717	Canarias	21.004
		Galicia	19.800
		Murcia	19.574
			18.564
		Cast. A Mancha	18.564
		Andalucía	18.298
		Extremadura	16.080
España	23.396		
UE 27	24.700		

(1) En euros por habitante

Fonte: INE, EUROSTAT

Sen dúbidas, o crecemento económico dun ano concreto (como o analizado no cadro 1.7) non é o fundamental para conseguir o achegamento ás sociedades cun

nivel de desenvolvemento maior; o importante é o esforzo continuado nun prazo longo para ir acurtando ese diferenza. Xa que logo, imos tratar agora desta andaina na procura da converxencia de Galicia nos anos transcorridos do século XXI cos niveis medios de desenvolvemento económico do Estado e máis do conxunto da UE.

Para o primeiro utilizaremos os datos comparativos co crecemento medio estatal que figuran no cadro 1.9. Explicitan que, dende a perspectiva do INE:

- O crecemento medio anual do PIB galego foi do 3,16%, un cuarto de punto por baixo da media estatal (3,41%).
- Catro comunidades autónomas (País Vasco, A Rioxa, Asturias e Baleares) tiveron unha suba media anual do PIB inferior á de Galicia.
- As catro comunidades autónomas cunha maior suba anual media do PIB de 2000 a 2007 son precisamente as que vimos por baixo da Galicia ao estudar a clasificación por PIB por habitante (cadro 1.8). As cadro medraron por riba da media estatal no que vai de século, pero o seu maior dinamismo demográfico levou que a evolución do PIB per cápita non medrase na proporción da galega ou da de outras comunidades demograficamente estancadas.

Varias comunidades autónomas que comparten dende hai anos con Galicia as posicións relativas de menor PIB por habitante no ranking estatal (como Andalucía, Castela –A Mancha, Estremadura ou Murcia) tiveron no último septenio un crecemento económico maior que a media estatal (cousa que non ocorreu en Galicia no conxunto dese período, aínda que si no último bienio). Isto pode reflectir, entre outras cousas, un mellor aproveitamento dos importantes fondos recibidos da UE nese tempo para potenciar o seu desenvolvemento económico; en todo caso, o que constata inequivocamente é que no período 2000-2007 esas comunidades avanzaron na xeración de PIB en relación coa media estatal (fose coa mellor utilización dos fondos procedentes da UE, dos estatais ou dos propios de que dispón cada comunidade autónoma).

Produto Interior Bruto per cápita⁽¹⁾. Por CCAA. 2007

■ Cadro 1.9

	Por riba da media nacional		Por baixo da media nacional
Murcia	3,94	C. Valenciana	3,37
Andalucía	3,72	Canarias	3,36
Estremadura	3,57	Melilla	3,28
C.-A Mancha	3,57	Cataluña	3,27
Madrid	3,56	Navarra	3,26
Aragón	3,46	Castela e León	3,20
Ceuta	3,43	Galicia	3,16
Cantabria	3,42	País Vasco	3,13
		A Rioxa	3,05
		Ppdo. Asturias	2,86
		Illas Baleares	2,29
España	3,41		

En termos reais

Fonte: INE, "Contabilidad Regional de España"

Para avaliar a posición comparativa de Galicia coa media da Unión Europea en renda por habitante presentamos os datos do cadro 1.10, que reflicten que, medido en paridade de poder adquisitivo, Galicia está un 17,43% por baixo da media da UE (once puntos máis que o dato estatal). Por baixo están tres comunidades autónomas: Estremadura, Murcia e Andalucía.

■ Cadro 1.10

Índice de converxencia⁽¹⁾ das CC.AA. coa U.E. 2007

Con índice superior ao 100%		Índice do 90% ao 100%		Índice do 80% ao 90%		Índice menor do 80%	
Madrid	120,95	Cantabria	97,25	Melilla	88,31	Estremadura	77,35
País Vasco	118,25	Baleares	97,15	Ceuta	85,27	Murcia	76,86
Navarra	118,18	Castela e León	96,06	Asturias	84,71	Andalucía	74,1
Aragón	104,74	Rioxa (A)	95,49	C. Valenciana	83,42		
Cataluña	101,45	Media estatal	93,60	Galicia	82,57		

(1) Medido pola renda autonómica por habitante en modalidade de poder adquisitivo

Fonte: FUNCAS "Cadernos de información económica", núm 203, marzo e abril 2008

1.3. Crecemento económico e xeración de emprego. Produtividade do traballo

O crecemento económico non é un fin en si mesmo; a súa finalidade é darlle pulo a unha sociedade de maior benestar, e nesa andaina a creación de máis e mellor emprego para a súa poboación é un paso irrenunciable. Achegarémonos primeiro á análise de en que medida o crecemento económico se converteu nos últimos anos en xeración de emprego en Galicia e pasaremos despois ao estudo da produtividade do traballo.

1.3.1. A xeración de emprego en Galicia

Abordaremos este estudo dende a perspectivas das “Contas Económicas”, polo que nos referiremos aos postos de traballo equivalentes a tempo completo; outra perspectiva sería a da EPA, que é a que empregaremos no epígrafe 5 do capítulo 4 para achegarnos á poboación ocupada, tanto globalmente como desagregada por sexos, sectores económicos, grupos de idade, provincias, situación profesional, carácter temporal ou indefinido do contrato, etc; remitimos a ese epígrafe aos interesados/as en afondar nalgún deses aspectos da ocupación en Galicia.

O cadro 1.11 permítenos avaliar a xeración de emprego en Galicia no último bienio e máis nunha perspectiva temporal máis ampla. No tocante á xeración de emprego en 2007 salientaremos que:

- A xeración neta de emprego en Galicia (en postos de traballo equivalentes a tempo completo) foi de 31.564 (frente aos 33.470 do ano anterior), o que supón un crecemento anual dun 2,8% (3,1% en 2006).
- Sectorialmente, os servizos e a construción tiveron un ano máis a maior suba, mentres que o sector agro-pesqueiro presentou a maior diminución (seguido da rama enerxética) e baixou por vez primeira na nosa historia das 100.000 persoas ocupadas.

Estrutura do emprego por ramas de actividade. Galicia 1995 - 2007

■ Cadro 1.11

Rama de actividade	1995	2006*	2007*
Agricultura e pesca	206.842	102.213	99.146
Enerxía	11.894	11.043	10.358
Industria	124.904	164.575	169.229
Construción	96.964	152.577	158.310
Servizos de mercado	312.672	487.292	505.645
Servizos de non mercado	183.921	214.563	221.139
Total	937.197	1.132.263	1.163.827

*Avance

En postos de traballo equivalentes a tempo completo

Fonte: IGE. Contas económicas. Base 2000. Serie 1995-2007

- Os servizos de mercado representan en 2007 a columna vertebral do emprego galego, cun 43,4% da ocupación total (1,3 puntos máis que no ano anterior) e o total do sector servizos supón xa un 62,4% do emprego total de Galicia (1,1 puntos máis que en 2006).

No tocante á xeración de emprego a longo prazo en Galicia, salientaremos que dende 1995:

- A suba do emprego neto foi de 226.630 postos de traballo (equivalentes a tempo completo), o que representa un crecemento acumulado do 24,2%.
- A análise sectorial reflicte que sobresaen a capacidade xeradora de emprego neto dos servizos (especialmente do subsector de servizos de mercado, cunha xeración neta de 192.973 empregos, o que representa un 61,7% de aumento) e da construción (61.346 empregos netos, cun 63,3% de aumento).
- Pola destrución neta de ocupación destaca o sector agro-pesqueiro, cunha perda de 107.696 empregos (un 52% dos postos de traballo que tiña en 1996).

Variación interanual do emprego ⁽¹⁾ nos seis últimos trimestres. Galicia

■ Cadro 1.12

Ramas	2006/III	2006/IV	2007	2007/I	2007/II	2007/III	2007/IV
Total	3,0	3,1	2,8	3,2	3,4	2,3	2,2
Agraria e pesqueira	0,3	1,9	-3	-2,7	0,3	-4,3	-5,1
Enerxéticas	-2,6	-2,9	-6,2	-4,7	-6,3	-7,3	-6,7
Industriais	1,2	1	2,8	1,4	2,8	3,2	3,9
Construción	4,8	4,1	3,8	4,6	4,3	3,5	2,8
Servizos	3,6	3,7	3,6	4,4	3,9	3	2,9
Servizos de mercado	4	3,9	3,8	4,7	3,9	2,8	3,6
Servizos non de mercado	2,7	3,3	3,1	3,7	3,9	3,5	1,3

(1) En postos de traballo equivalentes a tempo completo. Datos en porcentaxe

Fonte: IGE. Contabilidade trimestral

Para facilitar o labor das persoas que desexen afondar neste estudo cunha perspectiva máis desagregada temporalmente, presentamos no cadro 1.12 as taxas de variación interanual do emprego de Galicia nas diversas ramas (e no conxunto da economía galega) nos oito últimos trimestres, así como as medias do ano 2007. Xa como remate deste epígrafe, a xeito de resumo presentamos no cadro 1.13 o balance do mercado do traballo galego do último sexenio (con desagregación por

trimestres para o último bienio), que lles permite ás persoas interesadas realizar unha análise máis a fondo (que nós faremos ao longo do capítulo 4).

■ Cadro 1.13

Balance do mercado de traballo. Galicia. 2002 - 2007

Ano		Poboación					Taxa de actividade	Taxa de ocupación	Taxa de paro
		> 16 anos	Activa	Ocupada	Asalariada	Desempregada			
2002		2337,9	1178,6	1035,3	749,6	143,4	50,4	44,3	12,2
2003		2348,3	1225,2	1069,4	787,8	155,8	52,2	45,5	12,7
2004		2357,4	1254,2	1083,6	800,9	170,6	53,2	46,0	13,6
2005		2365,9	1254,8	1130,1	840,9	124,8	53,0	47,8	9,9
2006		2372,7	1272,1	1164,2	890,7	107,8	53,6	49,1	8,5
2007		2380,9	1292,0	1193,4	922,0	98,7	54,3	50,1	7,6
2006	I	2370,7	1269,3	1142,5	865,2	126,8	53,5	48,2	10,0
	II	2371,9	1261,3	1152,8	886,0	108,5	53,2	48,6	8,6
	III	2373,1	1284,6	1191,1	912,0	93,5	54,1	50,2	7,3
	IV	2375,0	1273,0	1170,5	899,5	102,5	53,6	49,3	8,1
2007	I	2377,4	1278,6	1166,0	898,0	112,6	53,8	49,0	8,8
	II	2379,7	1294,2	1196,2	929,1	98,0	54,4	50,3	7,6
	III	2381,9	1302,6	1215,1	947,7	87,5	54,7	51,0	6,7
	IV	2384,6	1292,6	1196,1	913,3	96,5	54,2	50,2	7,5

En miles de persoas ata a poboación desempregada, e en porcentaxe nas tres últimas columnas

Fonte: Xunta de Galicia. Consellería de Economía e Facenda

I.3.2. Produtividade do traballo

A produtividade é o cociente entre a produción e os recursos utilizados para obtela. Estudaremos aquí a produtividade do traballo, entendida coma o cociente entre a produción e o emprego de recursos humanos que a fixeron posible.

A produtividade é, xa que logo, a produción xerada por unha unidade de factor produtivo; na nosa análise o factor produtivo focalizado vai ser o factor traballo.

Obviamente, a mellora da produtividade do traballo é unha esixencia para a mellora da competitividade empresarial, necesidade cada vez máis evidente nun mercado globalizado; conseguir esa mellora da produtividade implica ir mellorando a formación bruta de capital, o capital humano con que contan as empresas, a organización empresarial, etc.

A produtividade é un factor determinante do desenvolvemento económico dun país; en palabras de Paul Krugman: “A produtividade non o é todo, pero, a longo prazo, é case todo”. De feito, nunha economía crecentemente competitiva a nivel internacional, as melloras da produtividade son un sólido piar no que debe asentarse a competitividade externa.

Noutros apartados deste Informe Sociolaboral incidimos na análise do investimento en I+D+i en Galicia (capítulo 2), no gasto en formación (capítulo 10) e en moitos outros condicionantes da produtividade do traballo na economía galega; velaí un exemplo: a alta porcentaxe da contratación temporal, que vai en contra da ganancia de produtividade que se pode conseguir cando alguén se especializa nun traballo e ademais non motiva dabondo a persoas que están traballando sometidas a unha rotación laboral excesiva.

Sabedores de que a análise dende unha perspectiva integral dos factores condicionantes da produtividade do traballo reborda en moito o obxectivo deste epígrafe, recolleemos aquí os datos de produtividade do traballo en Galicia dende a perspectiva de FUNCAS, que permite facer un seguimento comparativo das distintas comunidades autónomas.

A última columna do cadro 1.14 reflicte que Galicia ocupa a quinta posición entre as comunidades autónomas polo crecemento da produtividade en 2007 (0,29 puntos porcentuais por riba da variación media española).

Dito doutro xeito, cun crecemento da poboación ocupada (2,5%) inferior á media estatal (3,1%) Galicia conseguiu unha suba do PIB (3,88%) maior que a media española (3,58%), o que implica que subiu moito máis na nosa comunidade a produtividade por persoa ocupada.

Entre as comunidades de maior subida da produtividade destacan A Rioxa, Cataluña e País Vasco, mentres que no caso contrario destacan Castela -A Mancha, Aragón, Canarias e Extremadura.

Cadro 1.14

PIB, poboación, magnitudes laborais e produtividade. Por CC.AA. 2007

COMUNIDADE AUTÓNOMA	% CRECIMENTO ECONÓMICO REAL DO PIBpb		% VARIACIÓN DA POBOACIÓN	% VARIACIÓN DAS MAGNITUDES LABORAIS					% VARIACIÓN DA PRODUCTIVIDADE
	TOTAL	SECTORES NON AGRARIOS		POBOACIÓN DE 16 ANOS E MÁIS	ACTIVOS	OCUPADOS	PARADOS	EMPREGOS	
ANDALUCÍA	3,58	3,83	1,80	2,00	3,60	3,50	4,25	2,80	0,76
ARAGÓN	4,20	4,16	1,60	1,50	5,47	5,80	-0,29	4,30	-0,10
ASTURIAS	3,34	3,45	0,10	0,10	1,37	2,29	-7,59	3,00	0,33
BALEARES	3,01	3,01	3,10	3,00	3,00	2,42	11,08	3,00	0,01
CANARIAS	2,84	2,90	2,40	2,55	2,54	3,98	-8,33	2,90	-0,06
CANTABRIA	3,38	3,47	1,20	1,10	2,81	3,52	-7,43	3,20	0,17
CASTELA A MANCHA	3,41	3,52	2,20	2,40	4,27	5,64	-9,86	5,60	-2,07
CASTELA E LEÓN	3,54	3,55	0,50	0,50	1,59	2,62	-10,08	2,90	0,62
CATALUÑA	3,60	3,72	2,40	2,20	2,63	2,69	1,82	2,40	1,17
COMUNIDAD VALENCIANA	3,58	3,62	2,80	2,80	3,61	3,17	8,39	2,70	0,86
EXTREMADURA	3,76	3,91	0,40	0,70	3,11	3,57	0,32	3,80	-0,04
GALICIA	3,88	4,00	0,30	0,30	1,56	2,50	-8,53	2,90	0,95
MADRID	3,60	3,61	2,40	1,90	2,46	2,54	1,18	2,60	0,97
MURCIA	3,86	4,08	3,07	3,10	5,58	5,89	1,77	3,10	0,74
NAVARRA	3,53	3,66	1,48	1,30	1,60	2,19	-8,81	2,80	0,71
PAÍS VASCO	3,70	3,69	0,58	0,40	-0,34	0,58	-12,47	2,60	1,07
RIOXA (A)	3,61	3,81	2,01	1,90	0,91	1,46	-7,37	2,20	1,38
CEUTA	3,50	3,51	0,36	0,50	-1,69	-0,43	-4,84	2,90	0,58
MELILLA	3,30	3,31	2,05	2,50	6,08	0,00	45,71	2,60	0,68
ESPAÑA	3,58	3,67	1,88	1,81	2,80	3,08	-0,17	2,90	0,66

Fonte: FUNCAS, "Cuadernos de Información Económica", nº 203, marzo e abril 2008

A maior suba da produtividade do traballo en Galicia, que na media estatal parece coherente co menor crecemento relativo que na nosa comunidade presenta nos últimos anos o emprego (moi especialmente o de inmigrantes, que se está a dar especialmente en postos de traballo de baixa produtividade, dunha man de obra pouco cualificada).

Non debemos esquecer que os estudos comparativos a nivel internacional reflicten que se na media española a produtividade por persoa empregada era en 1999 un 92,7% da media da UE-15, diminuíu ata un 89% en 2006 (entre outras cousas polo forte aumento nese período do emprego da poboación inmigrante -que traballa maioritariamente como man de obra non cualificada- e máis pola suba da contratación a tempo parcial). A produtividade por hora traballada na media española en relación coa media da UE acadou o máximo en 1995 (cun 92,4%) caendo gradualmente con posterioridade ata un 88%.

1.4. Comercio exterior

Ao estudar o comercio exterior español é evidente que nos estamos a referir ás transaccións con orixe ou destino alén do seu territorio. Menos claro resulta o concepto de comercio exterior galego, xa que podemos referirnos tamén a todas as transaccións con orixe ou destino en Galicia ou ben tan só a unha parte dese total: ás transaccións con orixe ou destino fóra de España; este último é o enfoque predominante na literatura económica (e será o que usaremos tamén nós aquí, agás no epígrafe 1.4.2) entre outras razóns polas maiores facilidades de información estatística (por contar con datos mensuais aportados polo Departamento de Aduanas).

1.4.1. Comercio galego co estranxeiro

1.4.1.1. Exportacións, importacións e saldo comercial

A análise trimestral dos datos correspondentes a Galicia da balanza comercial española do último bienio podemos facelo ao fío do cadro 1.15; nel podemos apreciar a evolución das exportacións, das importacións, do saldo comercial (valor das exportacións menos o das importacións) e da taxa de cobertura (porcentaxe que representa o valor das exportacións sobre o das importacións). Constatase que:

- O crecemento das importacións foi continuo ao longo do ano 2006, mentres presentou altibaixos en 2007 (diminuíndo nos trimestres segundo e terceiro).
- As exportacións, que subiron con forza no primeiro semestre, presentaron un baixón moi importante no terceiro trimestre de 2007, estabilizándose no cuarto.
- O saldo da balanza comercial tan só foi positivo (superávit) en 2007 no segundo trimestre. O déficit comercial foi especialmente intenso no segundo semestre.
- A taxa de cobertura tivo un bo comportamento no primeiro semestre de 2007; retrocedeu no terceiro trimestre (ata situarse no valor do cuarto trimestre de 2006) e estancouse no último trimestre de 2007.

Na desagregación territorial do comercio galego co estranxeiro, cómpre subliñar que a provincia de Pontevedra segue a ser o auténtico motor de explosión das

exportacións galegas, posto que o valor das súas vendas ao estranxeiro dobra á suma das outras tres provincias, e segue a ser ademais unha das provincias que ten maior superávit comercial en toda España.

■ Cadro 1.15

Comercio exterior de Galicia. Por trimestres. 2006-2007

	2006				2007			
	I T.	II T.	III T.	IV T.	I T.	II T.	III T.	IV T.
Importacións	3.565.965	3.929.234	4.034.038	4.078.046	4.312.577	4.296.264	3.971.172	3.995.548
Exportacións	3.501.191	3.628.697	3.358.467	3.835.208	4.105.075	4.438.119	3.707.079	3.749.314
Saldo comercial	-64.774	-300.537	-675.571	-242.838	-207.502	141.855	-264.090	-246.234
Taxa de cobertura	98,2	92,4	83,3	94,0	95,2	103,3	93,3	93,8

Datos en miles de euros (agás taxa cobertura, en %)
 Fonte: Departamento de aduanas e impostos especiais

1.4.1.2. A taxa de cobertura do comercio galego co estranxeiro

A evolución da taxa de cobertura do ano 2007 vista anteriormente cobra máis sentido se a vemos no contexto dun período temporal máis longo; no cadro 1.16 presentamos os datos do último sexenio (con desagregación trimestral para o último bienio); destacaremos que despois da positiva taxa de cobertura de 2002, veu un trienio de continuado deterioro (2003-2005), mellorando no seguinte bienio (2006-2007). Agás en 2002, a balanza comercial estivo na súa situación tradicional de déficit (e, xa que logo, a taxa de cobertura estivo por baixo do nivel 100), aínda que moi por riba da taxa de cobertura estatal.

Taxa de cobertura. Galicia 2002-2007

■ Cadro 1.16

	Taxa de Cobertura
2002	106,4
2003	97,5
2004	95,6
2005	88,4
2006	93,5
2007	96,5
2007	
I T.	95,2
II T.	103,3
III T.	93,3
IV T.	93,8

Fonte: ICEX. Base de datos ESTACOM

1.4.1.3. Distribución por produtos

Unha das características do comercio exterior galego é o seu carácter intraindustrial: importamos moitas materias primas (e bens de equipamento) para producir e exportar produtos elaborados. A notable importancia do comercio intraindustrial reflíctese cun dato: os cinco primeiros capítulos arancelarios das exportacións galegas están todos entre os sete primeiros das nosas importacións.

Na análise das principais mercancías exportadas por Galicia en 2007 destacaremos, ao fío do cadro 1.17:

■ Cadro 1.17

Principais capítulos de exportación. Galicia. 2007

	Exportacións	Miles de euros	% ⁽¹⁾	TVI % ⁽²⁾
1	Vehículos automóviles, tractores, ciclos e demais vehículos	6.603.980	41,3	34,0
2	Prendas e complementos de vestir, agás os de punto	1.156.598	7,2	0,4
3	Peixes, crustáceos e moluscos	954.761	6,0	5,6
4	Navegación marítima ou fluvial	797.365	5,0	-48,9
5	Prendas e complementos de vestir de punto	733.589	4,6	5,5
	Total	15.999.586	100,0	9,5

(1) Porcentaxe sobre o total de exportacións

(2) Taxa de variación interanual (en porcentaxe)

Fonte: Departamento de Aduanas e Impostos Especiais

- A notable estabilidade: os cinco capítulos do arancel con maior valor das exportacións son os mesmos que no ano anterior; aínda que con cambios na orde (agás no primeiro epígrafe).
- Aínda despois da importante diminución do período 2003-2005, as exportacións galegas do sector automobilístico seguen moi por diante de calquera outro sector. Ao redor das tres cuartas partes destas vendas ao estranxeiro corresponden a automóviles e o resto a compoñentes para automóviles, sector este que gañou posicións nos últimos anos.
- A especialización das nosas vendas ao estranxeiro céntrase moi especialmente en tres apartados: transporte (terrestre e marítimo), téxtil e o relacionado cos recursos naturais (peixes, crustáceos e moluscos).
- As vendas galegas ao estranxeiro presentan un grao de concentración sectorial moi elevado, xa que máis da metade das exportacións (un 54,5%, 1,7 puntos máis que en 2006) aglutínanse nos tres primeiros capítulos arancelarios do cadro 1.17; isto leva un risco: unha maior vulnerabilidade que se as nosas vendas ao estranxeiro estivesen máis diversificadas. En 2007 rachouse coa diminución importante desta porcentaxe no bienio 2005-2006 (era un 59,3% en 2004).
- Polo forte ritmo de crecemento do último ano, destaca especialmente o apartado do automóbil. Tan só un capítulo arancelario dos recollidos no cadro 1.17 presentou unha taxa de variación interanual negativa en 2007: o de navegación. Para avaliar correctamente o capítulo arancelario referente á navegación marítima e fluvial, cómpre non esquecer que aínda que a construción dun buque é unha actividade plurianual, a súa contabilización nun exercicio concreto fai dispararse nese ano o valor das exportacións ou das importacións. Ademais, na metodoloxía utilizada polo Departamento de Aduanas para a elaboración das estatísticas de comercio exterior, o valor dos buques reparados nos estaleiros galegos contabilízase como importación ao entrar e como exportación ao saír da reparación, o que explica en parte a elevada actividade contabilizada algúns anos no comercio exterior galego neste epígrafe arancelario, aínda que en sentido estrito non sería comercio co exterior.
- Na análise das principais mercancías importadas por Galicia en 2007 subliñaremos, ao fío do cadro 1.18;
- A estabilidade: os tres primeiros capítulos do arancel con maior valor son os mesmos (e pola mesma orde) que no ano anterior; intercambiándose a posición os epígrafes cuarto e quinto.

- As importacións galegas do sector automobilístico seguen encabezando esta clasificación; a maior parte destas compras corresponden a compoñentes para automóviles, e son necesarias para o funcionamento da factoría viguesa de PSA Peugeot Citroën; velai un bo exemplo de comercio intrafirma.
- Polo forte ritmo de aumento do último ano destacan especialmente os apartados de fundición, ferro e aceiro e máis prendas e complementos de vestir; mentres que, pola contra, diminuíron (aínda que lixeiramente) os epígrafes de combustibles minerais e de peixes, crustáceos e moluscos.
- Nas nosas compras no estranxeiro hai un grao de concentración sectorial elevado, (aínda que menor que nas exportacións) xa que en 2007 case a metade do importe total das nosas importacións (un 46,9%) produciuse nos tres primeiros capítulos arancelarios recollidos no cadro 1.18; esa concentración é algo inferior á do pasado ano (47,2%).

■ Cadro 1.18

Principais capítulos de exportación. Galicia. 2007

	Exportacións	Miles de euros	% ⁽¹⁾	TVI % ⁽²⁾
1	Vehículos automóviles, tractores, ciclos e demais vehículos	3.608.069	21,8	12,4
2	Combustibles minerais, aceites minerais e produtos	2.633.863	15,9	-3,0
3	Peixes, crustáceos e moluscos	1.528.886	9,2	-1,9
4	Fundición, ferro e aceiro	1.163.120	7,0	27,5
5	Navegación marítima ou fluvial	909.817	5,5	21,6
	Total	16.575.560	59,4	6,0

(1) Porcentaxe sobre o total de exportacións

(2) Taxa de variación interanual (en porcentaxe)

Fonte: Departamento de Aduanas e Impostos Especiais

1.4.1.4. Distribución xeográfica

A distribución por Estados das exportacións galegas (cadro 1.19) constata:

- Os catro primeiros clientes de Galicia son en 2007 os mesmos (e na mesma orde) que no ano anterior: Francia, Portugal, Italia e EE.UU. mentres que Gran Bretaña pasou do sexto ao quinto posto.
- Francia e Portugal concentraron máis da metade (52,1%) das vendas de Galicia ao estranxeiro (fronte ao 47,8% do ano anterior).
- A notable suba porcentual das nosas exportacións a Francia en 2007 (28,5%) e o pequeno aumento das vendas galegas a Gran Bretaña e Portugal.

Principais destinos das exportacións galegas. 2007

■ Cadro 1.19

	Miles de euros	% ⁽¹⁾	TVI ⁽²⁾
1 Francia e Mónaco	6.014.402	37,6	28,5
2 Portugal	2.321.684	14,5	4,7
3 Italia	871.890	5,4	6,4
4 EE.UU.	701.084	4,4	9,9
5 Reino Unido	559.886	3,5	2,4
Total	15.999.586	100,0	9,5

(1) Porcentaxe sobre o total de exportacións

(2) Taxa de variación interanual (en porcentaxe)

Fonte: Departamento de Aduanas e Impostos Especiais

Dos nosos principais provedores, pola súa banda, subliñaremos ao fío do cadro I.20 que no ano 2007:

- A comparanza cos cinco estados que encabezaban esta clasificación en 2006 explícita que os dous primeiros son os mesmos e pola mesma orde, os dos seguintes cámbianse a posición entre eles e Noruega pasa do octavo ao quinto posto.
- Os catro Estados aos que máis lles mercamos son todos eles membros da Unión Europea.
- Respecto do visto cos estados clientes, é menor a concentración territorial, xa que os dous primeiros clasificados non chegan a concentrar máis da metade do valor total das nosas importacións senón algo menos da terceira parte (un 32,5%); a diversificación do importante volume de importacións dos combustibles minerais é unha das razóns.
- En 2007 o valor das importacións presentou os maiores aumentos porcentuais con Noruega e Alemaña. Non diminuíu con ningún dos cinco Estados analizados.

Principais provedores de Galicia. 2007

■ Cadro 1.20

		Miles de euros	% ⁽¹⁾	TVI ⁽²⁾
1	Francia e Mónaco	3.301.875	19,9	10,7
2	Portugal	2.086.579	12,6	7,4
3	Alemaña	951.103	5,7	33,6
4	Italia	788.154	4,8	12,2
5	Noruega	717.144	4,3	42,5
	Total	16.575.560	47,3	6,0

(1) Porcentaxe sobre o total de importacións

(2) Taxa de variación interanual (en porcentaxe)

Fonte: Departamento de Aduanas e Impostos Especiais

I.4.2. Saldo comercial co estranxeiro e con outras comunidades autónomas

Como sinalabamos ao comezar o estudo do comercio exterior galego, unha das acepcións deste concepto (e a máis axeitada lingüisticamente, aínda que certamente a menos usual na literatura económica) abrangue todas as transaccións con orixe ou destino fóra de Galicia. Inclúe, xa que logo, ademais das transaccións realizadas co estranxeiro, as efectuadas coas outras comunidades autónomas (por certo cuantitativamente moi superiores ás outras: o dobre); para evitar confusións, referirémonos a elas como comercio exterior total. O seu estudo pódese facer a través das táboas input-output ou mesmo indirectamente pola diferenza entre a produción e a demanda interna dunha comunidade.

A diferenza entre estudar as transaccións de Galicia fóra do noso territorio ou facelo das transaccións de Galicia fóra de España implica unha importante modificación do valor dos indicadores cos que adoitan avaliarse as relacións comerciais dun país (saldo comercial, taxa de cobertura, etc); concretamente, no saldo do comercio exterior galego, o lixeiro déficit que Galicia ten nas súas relacións co estranxeiro transfórmase nun fortísimo déficit cando estudamos todo o comercio fóra de Galicia.

No cadro 1.21 podemos comprobar o saldo exterior total (sumado, como xa dixemos, o comercio internacional e o comercio coas outras comunidades autónomas); compróbase nel que:

■ Cadro 1.21

Saldo exterior ⁽¹⁾ das comunidades autónomas. 2007

Comunidade Autónoma	Con saldo exterior positivo (extranxeiro e autonomías)		Comunidade Autónoma	Con saldo exterior deficitario (extranxeiro e autonomías)	
	Saldo positivo	% do PIB p.m.		Saldo negativo	% do PIB p.m.
Madrid	11.710,3	5,70	Andalucía	-30.311,0	-20,10
Cataluña	6.746,9	3,20	Galicia	-14.188,0	-24,70
País Vasco	2.634,9	3,74	Castela e León	-13.940,0	-23,20
Comunidade Valenciana	2.246,0	2,10	Castela A Mancha	-10.465,5	-28,30
Navarra	1.389,0	7,40	Canarias	-6.720,7	-16,20
Baleares	1.064,8	4,10	Extremadura	-6.583,7	-34,60
Rioxa (A)	141,2	1,70	Asturias	-5.271,5	-21,90
			Aragón	-3.234,6	-9,20
			Murcia	-1.840,5	-6,50
			Cantabria	-987,0	-6,90
			Melilla	-813,7	-51,20
			Ceuta	-696,5	-38,10

(1) En millóns de euros e en porcentaxe do PIB

Fonte: FUNCAS. "Cuadernos de Información Económica", núm 203, marzo - abril 2008

- Sete comunidades rexistraron en 2007 un saldo positivo; por orde de maior a menor saldo exterior en termos absolutos foron: Madrid, Cataluña, País Vasco, C.Valenciana, Navarra, Baleares e A Rioxa; son as mesmas que no ano anterior, con tan só un cambio de orde (intercambiaron as súas posicións País Vasco e a C.Valenciana)
- Entre as dez comunidades que presentan un saldo negativo, Galicia é a segunda en valor absoluto (cedéndolle a Castela-León a terceira posición que ocupaba o ano anterior).
- Na clasificación por maior porcentaxe de déficit do saldo exterior total sobre o seu PIB, Galicia segue (cun 24,70%, 0,89 puntos máis que no ano anterior) na terceira posición entre as dez comunidades autónomas deficitarias (non incluímos neste cómputo as cidades autónomas), por detrás tan só de Extremadura e Castela-A Mancha.
- A porcentaxe do saldo deficitario de Galicia en 2007 é moito maior (12,15 puntos porcentuais) que en 2004, o que en termos relativos supón duplicalo (103% de aumento) no último trienio; reflicte, xa que logo, o notable deterioro do noso comercio exterior total dende entón.

A falla de competitividade que reflicte esta evolución esixe un grande esforzo para a mellora da produtividade da economía galega (cun esforzo que enfatice o investimento en educación regrada e máis en formación ocupacional e continua, en investigación, desenvolvemento e innovación, en modernización da estrutura organizativa empresarial e outros aspectos xa tratados no epígrafe 1.3.2. deste Informe Sociolaboral).

Se comparamos os datos deste cadro cos do cadro 1.8 podemos comprobar que hai unha clara relación directa entre o saldo exterior total e a riqueza relativa dun-

ha comunidade (medida co PIB por habitante); na análise dos dous cadros destaca que:

- As comunidades cun maior índice de riqueza relativa (medida polo PIB per cápita) son en 2007, por orde de maior a menor: País Vasco, Madrid, Navarra, Cataluña, Aragón, Baleares e A Rioxa; seis das sete (todas menos Aragón) figuran entre as sete comunidades que tiveron un saldo exterior total positivo en 2007.
- Por outra parte, as comunidades (e cidades) autónomas de menor índice de riqueza relativa coinciden case totalmente coas de maior porcentaxe de déficit en relación ao seu PIB no comercio exterior total. Estremadura, Andalucía, Galicia, Castela-A Mancha, Asturias, Canarias e Castela-León (ademais das dúas cidades autónomas) exemplifican moi ben este vencello.

Cómpre non esquecer estas “balanzas comerciais” totais autonómicas á hora de negociar o novo marco da financiamento das comunidades autónomas, pois nas “balanzas fiscais” deficitarias (tan sacadas a relucir polos responsables dalgunha comunidade máis desenvolvida que Galicia) se encontra a contrapartida que en concepto de solidariedade adoita existir nos Estados do benestar (e mesmo en áreas supranacionais coma a UE, vía Fondos Estruturais e de Cohesión) para compensar, cando menos parcialmente, ás comunidades menos desenvolvidas que axudan a financiar (pola vía do comercio inter-autonómico) o crecemento económico das máis desenvolvidas.

1.5. Evolución dos prezos e dos salarios

Comezaremos este epígrafe co estudo da variación dos prezos en Galicia, España e a UE, e centrarémonos na segunda parte deste epígrafe na evolución dos custos laborais (salariais e doutro tipo) nas diversas comunidades autónomas.

1.5.1. A inflación

O cadro I.22 explicita que a taxa de inflación rexistrada en 2007 en Galicia (4,1%) foi a maior do último quinquenio, moi superior á do ano anterior (2,6%) e unha décima inferior á estatal de 2007 (o mesmo diferencial que en 2006). As subas dos prezos en Galicia e España no último ano seguen a estar ao redor dun punto por riba da suba media na Unión Europea.

Parécenos importante destacar algo que o propio gobernador do Banco de España puxo de manifesto explicitamente: as marxes empresariais están a achegar en 2007 moito máis á inflación que as rendas salariais.

A presión á suba do IPC do excedente empresarial non deixou de subir dende o último trimestre de 2006, segundo a descomposición do deflector do PIB que realiza o INE: daquela coincidían os pesos relativos do excedente empresarial e máis a remuneración dos asalariados, mentres que no cuarto trimestre de 2007 está un 46,7% por riba a aportación do excedente bruto de explotación.

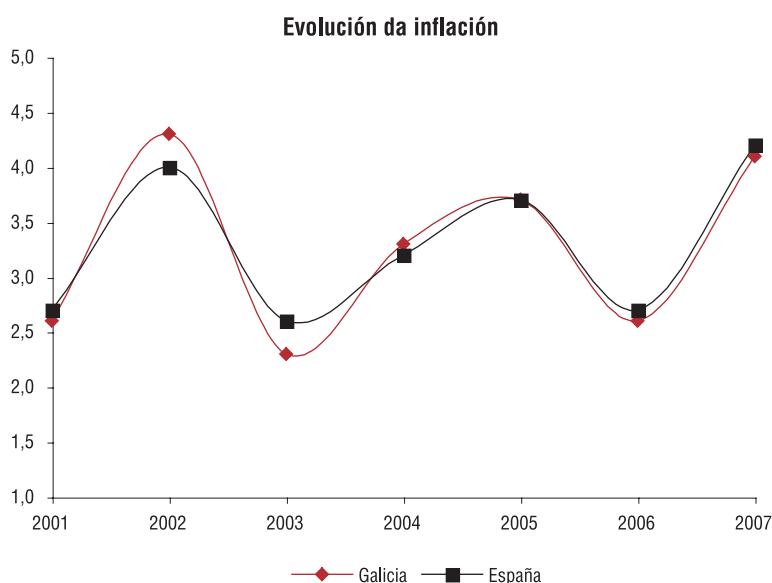
A desagregación por provincias no último ano da evolución do IPC mostra que Pontevedra foi a que rexistrou unha maior suba dos prezos (4,2%) e que ningunha provincia baixou do 4% de inflación.

Porcentaxe de variación do IPC⁽¹⁾. Galicia/España. 2001-2007

■ Cadro 1.22

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Galicia	2,6	4,3	2,3	3,3	3,7	2,6	4,1
España	2,7	4,0	2,6	3,2	3,7	2,7	4,2

(1) De decembro a decembro
Fonte: INE, IPC

Variación do IPC por provincias. 2007

■ Cadro 1.23

	Índices(1)	Taxa variación
A Coruña	105,4	4,0
Lugo	105,5	4,0
Ourense	104,7	4,0
Pontevedra	105,4	4,2

(1) De decembro a decembro
Fonte: INE, IPC

Os datos da OCDE que figuran no cadro 1.24 serven para avaliar a inflación acumulada dende o ano 2000; destacaremos que a suba de prezos en España (moi semellante á galega, como vimos no cadro 1.22) foi do 24,6%, moi por riba da suba na OCDE (19,8%), na UE (18,4%) e na UEM (16,4%).

As maiores taxas de inflación acumuladas no período analizado foron as de Grecia (26,4%) e España (24,6%) mentres que no outro extremo sitúase Xapón (cunha diminución do 1,9%).

A inflación subxacente (que é a que non ten en conta a variación dos prezos dos produtos enerxéticos nin dos alimentos non elaborados) quedou en 2007 tanto en Galicia como en España no 3,3% (un punto máis que o ano anterior en Galicia e oito décimas en España), oito décimas por baixo en Galicia (e nove no total

español) da suba do IPC, como se ve no cadro 1.25, no que se comproba tamén como se disparou ata case un 15% (despois da contención do ano 2006) a suba no epígrafe de carburantes e combustibles.

■ Cadro 1.24

IPC^(*). OCDE. 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
OCDE	108,5	110,9	113,8	116,7	119,8
OCDE Europa	112,8	115,4	118,3	121,2	123,8
UE⁽¹⁾	108,1	110,5	113,1	115,7	118,4
UME	106,9	109,2	111,6	114,0	116,4
España	109,8	113,2	117,0	121,2	124,6
Alemaña	104,4	106,2	108,2	110,2	112,7
Francia	106,0	108,5	110,5	112,6	114,5
Italia	107,9	110,4	112,8	115,3	117,7
Países Baixos	111,6	113,1	114,9	116,8	118,6
Bélxica	105,6	107,6	110,3	112,9	114,9
Luxemburgo	107,2	110,6	114,8	118,2	121,3
Reino Unido	103,9	105,3	107,5	110,0	112,5
Irlanda	113,2	115,9	118,4	121,6	121,1
Dinamarca	106,8	107,8	109,6	111,6	113,5
Grecia	111,4	114,8	118,8	122,7	126,4
Portugal	111,8	114,6	117,0	120,6	123,5
Austria	105,4	107,4	109,7	111,5	114,0
Suecia	107,1	108,2	109,1	110,7	112,6
Finlandia	106,1	106,2	107,0	108,4	110,1
Suíza	102,3	103,1	104,3	105,4	106,2
Noruega	106,9	107,4	109,1	111,6	112,4
EE.UU	106,8	109,7	113,4	117,1	120,4
Canadá	107,7	109,7	112,2	114,4	116,9
Xapón	98,1	98,1	97,8	98,1	98,1

(*) Base 2000

(1) Países da UE: Índices de prezos de consumo harmonizado

Fonte: OCDE. "Main Economic Indicators"

■ Cadro 1.25

IPC por grupos especiais. Galicia e España. 2005-2007

	2005	2006	2007
IPC xeral sen alimentos non elaborados nin produtos enerxéticos			
Galicia	2,7	2,3	3,3
España	2,9	2,5	3,3
IPC carburantes e combustibles			
Galicia	13,9	1,3	14,9
España	13,0	1,7	14,4

(1) Taxas de variación interanuais en %

Fonte: INE, IPC

A información do cadro 1.26 ofrece a desagregación nos doce grupos de gasto do IPC e a súa taxa de variación no ano 2007 en Galicia e España; obsérvase nel que:

- O comportamento dos prezos foi descendente só en dous dos doce epígrafes, tanto en Galicia como no total español: en ocio e cultura e máis en medicina, mentres que os cinco grupos máis inflacionistas (todos eles cando menos cun 5%) foron en Galicia, por esta orde, transporte, bebidas alcohólicas-tabaco, alimentos-bebidas non alcohólicas, vivenda e hoteis- cafés- restaurantes. En España tamén foron estes cinco grupos os de maiores subas de prezos, aínda

que por distinta orde (agás o apartado máis inflacionista, que foi tamén o de transporte).

IPC por grupos de gasto. Galicia e España. 2006-2007

■ Cadro 1.26

	2006	2007
1. Alimentos e bebidas non alcohólicas		
Galicia	3,1	5,8
España	3,2	6,6
2. Bebidas alcohólicas e tabaco		
Galicia	1,5	6,4
España	1,4	6,1
3. Vestido e calzado		
Galicia	1,0	1,4
España	1,3	1,2
4. Vivenda		
Galicia	4,7	5,5
España	4,9	4,8
5. Enxoval		
Galicia	3,1	2,4
España	2,6	2,5
6. Medicina		
Galicia	1,9	-2,1
España	1,7	-2,1
7. Transporte		
Galicia	1,7	7,1
España	1,8	7,1
8. Comunicacóns		
Galicia	-1,7	0,8
España	-1,5	0,8
9. Ocio e cultura		
Galicia	0,1	-0,9
España	-0,6	-0,8
10. Ensino		
Galicia	4,2	3,8
España	4,4	4,1
11. Hoteis, cafés e restaurantes		
Galicia	4,7	5,0
España	4,4	4,9
12. Outros		
Galicia	3,1	2,5
España	3,9	3,0

Taxas de variación interanuais en %

Fonte: INE

Cómpre non esquecer que a evolución do IPC non recolle as variacións debidas á suba do prezo da compra de vivenda (aínda que si a dos alugueiros) e que a vivenda subiu en Galicia e en España nos últimos anos moitísimo máis que o índice de prezos ao consumo (en varias ocasións triplicouno -e mesmo cuádruplicouno algún ano-. Tendo en conta que o pago da hipoteca é o primeiro capítulo de gastos dos fogares galegos (excluído o alimentario), a conclusión sobre a importante suba real do custo da vida parécenos ben evidente como para ter que explicitala máis.

A Enquisa de condicións de vida das familias que realiza o IGE reflicte en 2007 que:

- Segue a avanzar a porcentaxe de fogares galegos con gasto en hipoteca (no último ano un 21,7%, o maior crecemento do último quinquenio) e xa é máis do dobre que a porcentaxe de fogares galegos en aluguer (9,5%).

- O gasto medio mensual dun fogar galego en pago da hipoteca en 2007 foi de 426 euros (fronte aos 362 euros do ano anterior: un 17,7% de suba, a engadir ao 10,7% de 2006) mentres que o gasto medio mensual dun fogar galego en alugueiro quedou nos 246 euros (fronte aos 228 euros de 2006).

Todas as estatísticas que comparan as subas dos salarios coas (moito maiores) dos prezos das vivendas na última década constatan a notable perda de capacidade real de compra en Galicia e en España; especialmente difícil é actualmente a posibilidade de acceso á compra da vivenda da mocidade “milleurista”, esa xeración de mozos e mozas máis formados ca nunca na nosa historia pero que deben conformarse en moitos casos con acceder –nun mercado laboral “dual”- a un traballo temporal e moi pouco retribuído.

Parece evidente, pois, que o IPC non está a recoller en España (aínda que si noutros Estados nos que computa para o cálculo do IPC) un factor clave do gasto real das persoas que están a pagar a súa vivenda propia; para moitas familias, a forte suba do EURIBOR que comezou en xullo de 2005 está a facer baixar notablemente o seu nivel adquisitivo. Velaí unha realidade ante á que non vale agochar a cabeza, senón que cómpre tomar medidas axeitadas para afrontala de cara.

O seguimento do Ministerio de Economía e Facenda da evolución dos prezos de trinta alimentos frescos nos últimos anos tamén constatou que a maioría deles subiron ao redor dun 10% (case o dobre do que medrou neste grupo de gasto a variación do IPC).

Cómpre ter en conta o sinalado nos dous parágrafos anteriores, para non mitificar criticamente as cifras proporcionadas polo INE considerando que miden, sen máis, a evolución real do custo da vida. Factores hai –como os dous sinalados aquí- que poden desbotar esa crenza.

1.5.2. Os custos laborais

A Enquisa Trimestral de Custo Laboral é unha estatística realizada polo INE, de periodicidade trimestral, que forma parte dos euroindicadores que EUROSTAT solicitou aos Estados da área euro co obxectivo de medir a potencial converxencia dos custos laborais nos estados membros; unha das súas principais aplicacións é permitir actualizar anualmente a Enquisa de Custo Laboral que se realiza cuatrienalmente nos Estados da UE.

Cómpre sinalar que se entende por custo laboral o custo total que ten o empregador/a pola utilización do factor traballo (inclúe o salarial e ademais outros custos) e por custo salarial o conxunto de remuneracións brutas (en efectivo ou en especie) realizadas ás persoas traballadoras por conta allea.

O cadro 1.27 recolle o custo laboral (por traballador/a e mes e por hora efectiva) nas distintas comunidades autónomas (e no conxunto do Estado) no ano 2007. Compróbase que:

- En Galicia o custo laboral por traballador/a e mes é o cuarto comezando por abaixo (tras Extremadura, Canarias e Murcia), cun 87,7% do estatal; subiu en 2007 oito décimas máis en Galicia que na media española subiu máis que a inflación anual en Galicia e menos media estatal.

■ Cadro 1.27

Custo laboral total. Por CC.AA. 2007⁽¹⁾

	Por traballador/a e mes			Por hora efectiva		
	Euros	Índice	Taxa ⁽¹⁾	Euros	Índice	Taxa ⁽¹⁾
España	2.405,51	136,8	4,1	18,01	143,4	4,5
Andalucía	2.154,17	134,3	2,9	16,22	142,8	4,0
Aragón	2.432,45	140,6	5,2	18,12	143,5	4,2
Asturias	2.357,60	134,3	4,1	17,95	138,7	3,7
Baleares	2.373,12	151,5	5,3	18,11	167,4	6,5
Canarias	1.993,35	132,5	5,5	14,60	138,5	7,1
Cantabria	2.251,08	136,0	4,3	16,96	143,2	3,6
Castela A Mancha	2.244,27	134,9	3,3	17,12	143,1	4,3
Castela e León	2.150,11	141,0	4,9	15,70	148,3	5,4
Cataluña	2.612,36	141,8	5,1	19,85	148,4	5,7
Com. Valenciana	2.157,77	136,1	4,1	16,11	142,7	5,0
Extremadura	1.970,76	136,5	4,1	14,43	140,4	2,8
Galicia	2.108,62	137,5	4,9	15,63	145,5	3,9
Madrid	2.780,64	133,6	3,1	20,31	139,0	2,6
Murcia	2.077,08	143,0	4,8	15,77	149,6	6,0
Navarra	2.640,31	136,5	1,9	20,43	143,8	2,4
País Vasco	2.810,19	136,7	4,9	21,63	140,6	5,0
A Rioxa	2.237,51	134,7	3,2	16,87	142,7	4,2

(1) Mesmo trimestre do ano anterior (o cuarto)

Índice Base ano 2000

Fonte: INE. Encuesta Trimestral de Custo Laboral

- O índice que presenta a variación acumulada nos anos transcorridos do século XXI reflicte que a suba galega foi superior en sete décimas á media española.
- O custo laboral por hora efectiva de traballo situaba en 2006 a Galicia na quinta posición comezando por abaixo (tras Canarias, Extremadura, Murcia e Castela-A Mancha) pero en 2007 pasou a ser a terceira comunidade comezando por abaixo, tras Extremadura e Canarias, tan só.

Subiu no último ano seis décimas menos en Galicia que en España (por baixo da inflación en Galicia e por riba na media española); o índice constata que no período 2000-2007 este custo subiu 2,1 puntos máis en Galicia que na media estatal, pero o custo laboral por hora efectiva en Galicia segue a estar moi por baixo do estatal (é un 86,8%).

O cadro 1.28 recolle o custo salarial (por traballador/a e mes e máis por hora efectiva) nas distintas comunidades autónomas (e no conxunto do Estado) no ano 2006. Compróbase que:

- En Galicia o custo salarial por traballador/a e mes é o cuarto comezando por abaixo (tras Extremadura, Canarias e Murcia), cun 87,1% do estatal. En Galicia subiu máis que a inflación anual mentres que ocorreu o contrario na media estatal.
- O índice que presenta a variación acumulada nos anos transcorridos do século XXI reflicte que a suba galega foi superior en seis décimas á media española.
- O custo salarial por hora efectiva de traballo situaba en 2006 a Galicia na quinta posición comezando por abaixo (tras Canarias, Extremadura, Murcia e

Castela-A Mancha) e en 2007 pasou a ser a cuarta comunidade comezando por abaixo, tras Extremadura, Canarias e Castela –León.

■ Cadro 1.28

Custo salarial. Por CC.AA. 2007

	Por traballador/a e mes			Por hora efectiva		
	Euros	Índice	Taxa ⁽¹⁾	Euros	Índice	Taxa ⁽¹⁾
España	1.807,87	136,3	3,7	13,54	143,0	4,1
Andalucía	1.594,08	131,9	2,5	12,00	140,4	3,6
Aragón	1.835,60	141,9	5,6	13,68	144,9	4,7
Asturias	1.773,84	136,1	5,0	13,51	140,7	4,6
Baleares	1.803,02	153,1	5,5	13,76	169,2	6,7
Canarias	1.470,61	129,8	5,4	10,77	135,6	7,1
Cantabria	1.665,82	135,3	4,7	12,55	142,5	4,1
Castela A Mancha	1.685,04	136,3	3,0	12,86	144,7	4,0
Castela e León	1.595,90	140,1	5,2	11,65	147,1	5,6
Cataluña	1.974,55	141,4	3,8	15,00	147,9	4,4
Com. Valenciana	1.596,23	135,3	3,2	11,92	141,9	4,1
Extremadura	1.466,52	135,3	4,0	10,74	139,1	2,7
Galicia	1.575,51	136,9	5,2	11,68	144,9	4,2
Madrid	2.117,53	132,8	2,8	15,47	138,1	2,3
Murcia	1.554,76	144,4	5,2	11,80	151,1	6,4
Navarra	2.009,78	138,6	2,5	15,55	146,0	3,0
País Vasco	2.132,98	137,7	4,8	16,42	141,7	4,9
A Rioxa	1.684,36	135,8	3,2	12,70	143,8	4,3

(1) Mesmo trimestre do ano anterior (o cuarto)

Índice Base ano 2000

Fonte: INE. Enquisa Trimestral de Custo Laboral

Subiu no último ano unha décima máis en Galicia que en España (ao redor da inflación nos dous casos); o índice constata que no período 2000-2007 este custo subiu 1,91 puntos máis en Galicia que na media estatal, pero o custo laboral por hora efectiva en Galicia segue a estar moi por baixo do estatal (é un 86,3%).

O cadro 1.29 reflicte outros custos laborais diferentes dos salariais. Entran aquí as cotizacións obrigatorias á Seguridade Social e máis as percepcións non salariais (indemnizacións por despedimento, pagamentos por desemprego ou por incapacidade temporal, gastos de locomoción e axudas de custo de viaxe, plus de distancia ou de transporte, indemnizacións por traslados ou por finalización de contrato, etc.). Destacaremos que:

- Por persoa traballadora e mes, os outros custos sitúan a Galicia no cuarto posto comezando por abaixo (tras Extremadura, Murcia e Canarias), cun 89,2% da media estatal. En Galicia subiu menos que a inflación anual mentres que ocorreu o contrario na media estatal. O índice que presenta a variación acumulada nos anos transcorridos do século XXI reflicte que a suba galega foi superior en oito décimas á media española.
- Por hora efectiva de traballo, en 2007 Galicia é a terceira comunidade comezando por abaixo, tras Extremadura e Canarias, tan só. Subiu no último ano a metade en Galicia que en España; o índice constata que no período 2000-2007 este custo subiu 2,7 puntos máis en Galicia que na media estatal, pero o custo laboral por hora efectiva en Galicia segue a estar moi por baixo do estatal (é un 88,4%).

■ Cadro 1.29

Outros custos laborais. Por CC.AA. 2007

	Por traballador/a e mes			Por hora efectiva		
	Euros	Índice	Taxa ⁽¹⁾	Euros	Índice	Taxa ⁽¹⁾
España	597,64	138,4	5,3	4,47	144,7	5,7
Andalucía	560,09	141,5	3,9	4,22	150,2	5,2
Aragón	596,85	136,7	3,8	4,44	139,2	2,8
Asturias	583,76	129,1	1,4	4,44	132,9	0,9
Baleares	570,10	146,6	4,6	4,35	161,7	5,8
Canarias	522,74	140,7	5,6	3,83	147,3	7,3
Cantabria	585,26	137,9	3,0	4,41	145,5	2,3
Castela A Mancha	559,23	130,7	4,1	4,26	138,8	5,2
Castela e León	554,21	144,0	4,1	4,05	151,7	4,7
Cataluña	637,81	143,2	9,4	4,85	149,7	10,0
Com. Valenciana	561,54	138,2	6,8	4,19	145,0	7,7
Extremadura	504,24	139,9	4,5	3,69	144,1	3,1
Galicia	533,11	139,2	3,8	3,95	147,4	2,9
Madrid	663,11	136,4	4,0	4,84	141,9	3,4
Murcia	522,32	139,0	3,5	3,97	145,4	4,7
Navarra	630,53	130,2	0,1	4,88	137,1	0,6
País Vasco	677,21	133,6	5,1	5,21	137,5	5,3
A Ríoxa	553,15	131,4	3,1	4,17	139,5	4,0

(1) Mesmo trimestre do ano anterior (o cuarto)

Índice Base ano 2000

Fonte: INE. Enquisa Trimestral de Custo Laboral

O cadro 1.30 reflicte que, aínda que as horas pactadas de traballo foron en 2007 lixeiramente superiores en Galicia que na media estatal (0,7 horas mensuais de diferenza) e a xornada laboral efectiva foi superior en 1,3 horas mensuais en Galicia: houbo 0,6 horas menos “non traballadas” en Galicia. Este mesmo cadro permítelle ás persoas interesadas a análise cun maior nivel de desagregación, diferenciando entre traballos a tempo completo e a tempo parcial.

■ Cadro 1.30

Xornada laboral. Por CC.AA. 2007

	Horas por traballador/a e mes			Tempo completo			Tempo parcial		
	Horas pactadas	Horas efectivas	Horas non traballadas	Horas pactadas	Horas efectivas	Horas non traballadas	Horas pactadas	Horas efectivas	Horas non traballadas
España	156,4	133,6	23,7	169,2	144,4	25,8	87,7	75,6	12,4
Andalucía	154,5	132,8	22,3	168,6	144,8	24,5	87,0	75,4	11,8
Aragón	157,5	134,2	24,5	169,5	144,2	26,8	83,1	72,5	10,8
Asturias	154,3	131,4	23,7	167,1	142,0	26,0	79,2	69,0	10,3
Baleares	155,9	131,0	25,6	169,7	142,9	27,6	95,8	79,2	16,9
Canarias	160,1	136,6	24,1	171,3	145,8	26,0	86,8	76,0	11,2
Cantabria	156,4	132,7	24,6	169,1	143,5	26,6	85,7	72,8	13,4
Castela A Mancha	154,1	131,1	23,6	168,2	142,5	26,3	84,6	74,3	10,5
Castela e León	158,5	137,0	22,2	169,4	146,3	23,9	78,7	68,8	9,9
Cataluña	155,6	131,6	25,1	170,3	143,8	27,8	86,5	74,2	12,5
Com. Valenciana	158,3	133,9	25,1	170,1	143,9	27,1	92,9	79,1	14,1
Extremadura	158,0	136,6	22,0	168,7	145,8	23,5	80,9	70,0	11,2
Galicia	157,1	134,9	23,1	170,0	145,7	25,2	84,7	74,2	11,1
Madrid	158,0	136,9	22,1	169,0	146,4	23,7	93,2	80,7	12,8
Murcia	154,7	131,7	23,5	170,2	145,2	25,8	91,2	77,0	14,3
Navarra	153,8	129,2	25,7	167,7	140,8	28,1	80,9	68,2	13,0
País Vasco	153,2	129,9	23,9	165,7	140,0	25,8	81,1	68,9	12,3
A Ríoxa	155,0	132,7	23,3	169,5	144,5	26,1	84,8	75,4	9,8

Base ano 2000

Fonte: INE. Enquisa Trimestral de Coste Laboral

O cadro 1.31 recolle o custo laboral (desagregado nos seus distintos compoñentes) para cada unha das comunidades autónomas, como síntese de diferentes aspectos estudados neste epígrafe.

Custo laboral por traballador/a por comunidade autónoma e componentes do custo. 2007

■ Cadro 1.31

	Custo laboral total	Custo salarial	Percepcions non salariais	Custo por cotizacións obrigatorias	Subvencións e bonificacións da Seg. Social
España	2.405,51	1.807,87	90,79	529,94	23,09
Andalucía	2.154,17	1.594,08	86,04	493,87	19,82
Aragón	2.432,45	1.835,60	71,70	549,53	24,37
Asturias	2.357,60	1.773,84	74,94	546,78	37,96
Baleares	2.373,12	1.803,02	78,58	512,61	21,09
Canarias	1.993,35	1.470,61	76,45	461,11	14,82
Cantabria	2.251,08	1.665,82	84,56	521,99	11,29
Castela e León	2.244,27	1.685,04	76,01	501,67	18,44
Castela A Mancha	2.150,11	1.595,90	79,47	490,84	16,09
Cataluña	2.313,36	1.974,55	102,14	561,68	26,00
Com. Valenciana	2.157,77	1.596,23	94,39	489,18	22,04
Extremadura	1.970,76	1.466,52	72,29	453,04	21,08
Galicía	2.108,62	1.575,51	79,52	476,55	22,97
Madrid	2.780,64	2.117,53	112,67	574,51	24,07
Murcia	2.077,08	1.554,76	68,75	473,74	20,18
Navarra	2.640,31	2.009,78	56,45	604,84	30,76
País Vasco	2.810,19	2.132,98	80,46	627,30	30,55
A Rioxa	2.237,51	1.684,36	59,84	514,44	21,13

Datos do 4º trimestre

Fonte: INE. "Enquisa trimestral de custo laboral"

■ Cadro 1.32

Custo laboral total, salarios e xornada laboral. Galicia. 2002 - 2007

ANO	Custo laboral por traballador e mes		Custo laboral por hora efectiva		Custo salarial por traballador e mes		Custo salarial por hora efectiva		Incremento salarial pactado en convenio	Xornada laboral (horas pactadas)		
	Euros	% var int	Euros	% var int	Euros	% var int	Euros	% var int		Total traba- lladores/as	Tempo completo	Tempo parcial
2002	1.673,7	3,9	11,9	5,3	1.242,1	3,6	8,8	5,0	3,01	160,1	169,7	82,3
2003	1.734,2	3,6	12,4	4,4	1.271,5	2,4	9,1	3,1	3,45	159,1	170,2	79,8
2004	1.761,4	1,6	12,7	2,1	1.290,1	1,5	9,3	2,1	3,26	158,4	170,0	79,5
2005	1.815,6	3,1	13,2	3,7	1.318,1	2,2	9,6	2,8	3,46	157,8	170,0	82,1
2006	1.895,3	4,4	13,9	5,9	1.378,2	4,6	10,1	6,1	3,43	157,2	170,0	80,6
2007	1.964,9	3,7	14,4	3,4	1.436,5	4,2	10,5	3,9	3,28	157,0	169,9	83,6
2006 I	1.847,3	4,3	12,8	1,1	1.313,8	4,3	9,1	1,1	3,23	157,4	170,0	80,4
II	1.850,8	4,7	13,4	10,1	1.335,8	4,8	9,7	10,3	3,25	157,5	170,1	80,7
III	1.872,7	4,0	14,5	5,9	1.366,2	4,8	10,6	6,8	3,45	156,8	170,1	79,7
IV	2.010,3	4,6	15,1	6,7	1.496,9	4,4	11,2	6,5	3,78	157,1	169,8	81,7
2007 I	1.886,2	2,1	13,3	3,7	1.363,0	3,7	9,6	5,3	3,13	156,2	169,9	80,6
II	1.911,4	3,3	13,9	3,7	1.382,7	3,5	10,1	4,0	3,30	156,8	169,8	81,3
III	1.953,5	4,3	14,8	2,2	1.424,7	4,3	10,8	2,2	3,26	158,0	170,0	87,7
IV	2.108,6	4,9	15,6	3,9	1.575,5	5,2	11,7	4,2	3,44	157,1	170,0	84,7

Datos en medias anuais (e desglose por trimestres para o último bienio)

Fonte: Xunta de Galicia. Consellería de Economía e Facenda. Observatorio de economía galega

**Custo laboral por traballador/a, sectores de actividade
e compoñentes do custo. Galicia. 2007**

■ **Cadro 1.33**

	Custo total	Custo Salarial	Custo por cotizacións obrigatorias
Total	2.108,62	1.575,51	476,55
Industria	2.447,42	1.870,81	542,78
Construción	2.112,87	1.496,68	513,86
Servizos	1.991,50	1.491,93	445,49

Datos do 4º trimestre

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral

Como complemento da Enquisa Laboral de Custo Trimestral, o INE elabora a Enquisa Anual de Custo Laboral, que estuda cunha maior desagregación os principais compoñentes do mesmo. Os datos de 2007 reflicten que os custos laborais netos máis baixos correspóndenlle a Estremadura, Murcia, Canarias e Galicia. O dato de Galicia é de 23.599 euros e subiu no último ano un 3,6% (fronte ao 4% de suba media estatal).

No tocante á comparanza con outros estados da Unión Europea, a Enquisa de Custo Laboral realízase cuadrienalmente co obxectivo de estimar o custo do factor traballo nos distintos Estados da UE. Nos datos presentados na última enquisa de EUROSTAT (no ano 2003) comprobábase que España era un dos Estados con menor custo laboral da UE (cun 62,64% da media dos quince Estados que entón a integran), só por diante de Grecia e Portugal.

A importante diferenza entre a ganancia media de homes e mulleres deixámola para ser abordada no novedoso capítulo 5, que comezou no Informe Sociolaboral do pasado ano co título: A muller no mundo laboral.

Cómpre non esquecer ao estudar o custo salarial que un dos importantes condicionantes dos ingresos de moitos fogares é o importe do salario mínimo interprofesional. O noso, pese á importante suba porcentual do último cuadrenio, non chega á metade dos de Reino Unido, Francia, Bélxica, Holanda ou Luxemburgo; a diferenza de prezos con eses Estados non se achega -nin moito menos- ao diferencial dos salarios mínimos, polo que o poder adquisitivo do noso SMI queda moi por baixo do deses países.

No capítulo 9 deste Informe figura a suba salarial establecida na negociación colectiva en Galicia e no conxunto estatal nos últimos anos; consideramos que a súa visión pode ser interesante para complementar a análise realizada neste apartado.

2.1. Introducción

No capítulo anterior estudamos a realidade macroeconómica galega do ano 2007; neste ímonos centrar primeiro na estrutura e na dinámica do tecido produtivo galego, para abordar despois a política industrial das diferentes administracións públicas.

Comezaremos co estudo da dimensión das empresas galegas (en aspectos como a forma xurídica que adoptan, o número de persoas con emprego segundo o tamaño da empresa, a distribución por provincias e por tipo de actividade) baseándonos fundamentalmente en datos obtidos do INE (DIRCE). Complementarémolo cos datos que proporciona o IGE na súa Explotación do directorio de empresas e unidades locais.

Despois, analizaremos as enquisas industriais (de empresas e de produtos) do INE, diversas enquisas sobre opinións empresariais e máis do sector servizos (as referidas ao comercio polo miúdo e ao sector turístico) .

Centrarémonos logo na análise dos resultados estatísticos que reflecten a enquisa de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D) e a de innovación tecnolóxica.

Por último, abordaremos o estudo do sector público empresarial en Galicia (analizando a súa relevancia no emprego e no investimento) e da política industrial en Galicia, contemplada dende unha triple perspectiva: da Unión Europea, da Administración Central e da Administración Autonómica.

2.2. Estrutura e dinámica empresarial galega

Neste apartado achegarémonos á estrutura e á evolución do tecido produtivo galego co estudo das empresas galegas segundo o número de traballadores/as, os sectores de actividade ou a condición xurídica, de acordo coa información subministrada polo Directorio central de empresas (DIRCE) do INE e máis a explotación do directorio de empresas e unidades locais que proporciona o IGE. Esta información combina, na elaboración das estatísticas de empresas, os datos da Seguridade Social cos procedentes das retencións do IRPF, o imposto de actividades económicas e os de Rexistro Mercantil, someténdoo a un itinerario de tratamentos de depuración, harmonización e integración co obxecto de obter maior fiabilidade. Os datos refírense á situación a día 1 de xaneiro de cada ano e non inclúen as empresas dos sectores agrario e pesqueiro nin os servizos administrativos das administracións públicas (aínda que si as empresas públicas).

O cadro 2.1 recolle a distribución por sectores económicos e comunidades autónomas das empresas que figuran no DIRCE ao comezo do ano 2007. Destacaremos os seguintes aspectos:

- O crecemento no número de empresas no último ano foi no total español do 5,11%, por riba do incremento de Galicia (4,37%).
- Cataluña é a que maior número de empresas acolle, atendendo ao emprazamento da súa sede central, cun 18,35% do total español; o segundo lugar ocúpao Andalucía (15,34%) e o terceiro Madrid (15,07%). Entre estas tres comunidades concentran case a metade (un 48,76%) do total de empresas de España, unha décimas máis que no ano anterior.
- Galicia segue a ser a quinta comunidade por número de empresas, cun peso relativo no total español do 5,99% (porcentaxe lixeiramente inferior en cinco centésimas á do ano anterior e pouco menor que a da poboación galega no Estado en 2007: 6,13%).
- Ao redor da metade das empresas (49,5% en Galicia e 52,7% no total estatal) pertencen ao sector “resto de servizos”, no que figuran as empresas do sector de servizos diferentes das comerciais. Case a terceira parte do total das empresas son comerciais (29% en Galicia e 25,3% no total estatal). Conxuntamente, as empresas do sector servizos supoñen máis de tres de cada catro empresas que figuran no DIRCE, tanto en Galicia (78,5%) como en España (78%).

■ Cadro 2.1

Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2007

	Sector económico				
	Total	Industria	Construcción	Comercio	Resto de servicios
Cataluña	612.404	49.117	90.109	141.679	331.499
Andalucía	511.728	34.003	63.371	148.958	265.396
Madrid	503.000	28.165	66.125	105.857	302.853
C. Valenciana	368.586	30.269	54.180	96.366	187.771
Galicia	200.020	15.120	29.716	56.248	98.936
Cast. e León	170.319	13.289	28.977	45.264	82.789
País Vasco	164.431	14.321	25.588	39.948	84.574
Canarias	140.414	6.397	18.115	37.652	78.250
Cast. A Mancha	132.906	13.453	26.945	35.725	56.783
Murcia	97.374	7.820	16.209	26.584	46.761
Aragón	92.162	7.792	15.485	22.205	46.680
Baleares	91.254	5.390	15.798	19.956	50.110
Asturias	72.276	4.382	10.501	18.422	38.971
Extremadura	66.232	5.434	9.554	21.140	30.104
Navarra	43.142	3.986	7.020	10.288	21.848
Cantabria	39.560	2.441	6.518	9.643	20.958
A Ríoxa	23.404	2.809	3.674	6.007	10.914
Ceuta e Melilla	7.445	171	523	3.287	3.464
España	3.336.657	244.359	488.408	845.229	1.758.661

Fonte: INE, DIRCE

A análise comparativa da distribución sectorial de empresas en Galicia e España do cadro 2.2 e a evolución do último septenio no cadro 2.3, permite ás persoas interesadas o estudo máis polo miúdo.

■ Cadro 2.2

Distribución das empresas. Por sectores económicos⁽¹⁾. Galicia/ España. 2003-2007

Sector	2003		2004		2005		2006		2007	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	8,6	8,8	8,3	8,4	8,1	8,0	7,8	7,6	7,6	7,3
Construcción	13,8	12,8	14,0	13,3	14,2	13,6	14,5	14,1	14,9	14,6
Comercio	30,9	28,7	30,3	28,1	29,8	27,5	29,0	28,1	29,0	25,3
Resto de servicios	46,7	49,7	47,4	50,2	47,9	50,9	48,7	51,9	49,5	52,7

Elaboración propia

(1) En porcentaxe de cada sector sobre o total de empresas

Fonte: INE, DIRCE

■ Cadro 2.3

Evolución do número total de empresas. Galicia e España. 2001-2007

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Galicia	167.732	165.726	174.077	180.977	185.722	191.642	200.020
España	2.645.317	2.710.400	2.813.159	2.942.583	3.064.129	3.174.393	3.336.657

Elaboración propia

Fonte: INE, DIRCE

No cadro 2.4. presentamos a evolución das empresas en Galicia -con desagregación provincial- e máis no estado dende 1995. Galicia ten a primeiros do ano 2007 un 6% do total estatal de empresas que figuran no DIRCE, porcentaxe idéntica á do ano anterior. A provincia da Coruña concentra agora un 41,43% das empresas

galegas e a de Pontevedra o 34,50% polo que tres de cada catro empresas galegas pertencen a unha desas provincias.

■ Cadro 2.4

Distribución das empresas. Por provincias. Galicia/España. 1995-2007

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	% G/E
1995	61.647	19.678	19.085	46.980	147.390	2.301.559	6,4
1996	63.865	20.254	19.779	48.597	152.495	2.384.711	6,4
1997	64.946	20.545	20.076	49.494	155.061	2.438.830	6,4
1998	66.313	20.945	20.370	50.955	158.583	2.474.690	6,4
1999	63.167	21.267	20.598	52.013	157.045	2.518.801	6,2
2000	69.381	21.825	20.959	53.907	166.072	2.595.392	6,4
2001	70.021	21.865	21.136	54.710	167.732	2.645.317	6,3
2002	66.276	21.942	21.215	56.293	165.726	2.710.400	6,1
2003	71.748	22.396	21.560	58.373	174.077	2.813.159	6,2
2004	74.809	22.479	22.118	61.571	180.977	2.942.583	6,2
2005	77.023	23.122	22.452	63.125	185.722	3.064.129	6,1
2006	79.170	23.780	22.843	65.849	191.642	3.174.393	6,0
2007	82.873	24.609	23.520	69.018	200.020	3.336.657	6,0

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

No último ano aumentou o número de empresas nas catro provincias de Galicia, e fíxoo en maior medida na de Pontevedra (4,81%) , seguida de A Coruña (4,68%) e Lugo (3,49%) e, en menor medida en Ourense (2,96%).

A distribución nas provincias galegas -e nos totais galego e español- do número de empresas segundo a condición xurídica no último cuadrienio pódese ver no cadro 2.5, que reflicte que:

■ En Galicia o maior aumento absoluto no último ano foi o das sociedades de responsabilidade limitada (4.393), mentres que as empresas propiedade de persoas físicas medran 3.016 , e o número das asociacións en 779.

■ No último ano aumentou o número de sociedades anónimas en 5 e repiten número as cooperativas.

■ Se da evolución pasamos á “foto fixa”, no último ano a empresa propiedade dunha persoa física segue a ser a fórmula maioritaria de case dúas de cada tres empresas de Galicia (59,97%), aínda que segue a perder forza porcentual (0,1 puntos este ano). A segunda é a sociedade de responsabilidade limitada (30,59%), que un ano máis sube a súa porcentaxe (neste caso en noventa e cinco centésimas).

No cadro 2.6 ofrecemos a distribución das empresas por estrato de asalariados/as nas provincias galegas -e nos totais galego e máis estatal- no último cuadrienio. O predominio no tecido produtivo das pequenas empresas e das microempresas queda ben claro á vista de que:

■ Ao redor da metade das empresas galegas (49,42%) non teñen asalariados/as (51,13% en España) e un 60% das que teñen algún non pasan de dous empregados/as (57,23% en España, 2,77 puntos menos que en Galicia).

■ As empresas que empregan a 20 ou máis traballadores/as en Galicia (4.501) supoñen un 2,25% do total de empresas galegas e as de España (90.328) son un 2,71%.

■ Cadro 2.5

Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España 2004-2007

		Total empresas	Persoas físicas	Sociedades anónimas	Sociedades de respons. limitada	Sociedades colectivas	Sociedades comanditarias	Comunidades de bens	Sociedades cooperativas	Asociacións e outros tipos	Organismos autónomos
A Coruña	2004	74.809	47.613	1.739	19.160	8	1	866	404	4.865	153
	2005	77.023	47.935	1.736	20.596	8	0	926	391	5.279	152
	2006	79.170	48.090	1.718	22.185	8	0	954	381	5.680	154
	2007	82.873	49.550	1.704	23.952	9	0	961	380	6.158	159
Lugo	2004	22.479	15.333	305	5.065	0	0	1.305	170	244	57
	2005	23.122	15.462	310	5.459	0	0	1.381	174	276	60
	2006	23.780	15.560	311	5.865	0	0	1.496	173	319	56
	2007	24.609	15.780	313	6.320	1	0	1.581	171	385	58
Ourense	2004	22.118	14.821	479	5.341	2	0	274	141	1.010	50
	2005	22.452	14.663	477	5.748	1	0	284	136	1.090	53
	2006	22.843	14.644	468	6.094	2	0	299	128	1.151	57
	2007	23.520	14.858	463	6.475	2	0	290	120	1.255	57
Pontevedra	2004	61.571	36.272	1.539	19.508	3	0	2.399	293	1.445	112
	2005	63.125	36.099	1.556	20.896	3	0	2.611	287	1.559	114
	2006	65.849	36.647	1.568	22.651	3	0	2.815	291	1.756	118
	2007	69.018	37.769	1.573	24.441	3	0	2.928	302	1.887	115
Galicia	2004	180.977	114.039	4.062	49.074	13	1	4.844	1.008	7.564	372
	2005	185.722	114.159	4.079	52.699	12	0	5.202	988	8.204	379
	2006	191.642	114.941	4.065	56.795	13	0	5.564	973	8.906	385
	2007	200.020	117.957	4.053	61.188	15	0	5.760	973	9.685	389
España	2004	2.942.583	1.738.456	122.579	839.958	456	114	88.737	25.557	118.413	8.313
	2005	3.064.129	1.767.265	121.441	918.449	406	100	94.898	25.801	127.414	8.355
	2006	3.174.393	1.791.126	117.441	992.658	400	98	102.592	25.328	136.286	8.464
	2007	3.336.657	1.853.012	115.580	1.078.614	371	97	107.591	24.949	147.901	8.542

Elaboración propia

Fonte: INE, DIRCE

■ Cadro 2.6

Empresas, por estrato de asalariados/as e provincias. Galicia/España. 2004-2007

		Sen asalariados/ as	de 1 a 2 asalariados/ as	de 3 a 5 asalariados/ as	de 6 a 9 asalariados/ as	de 10 a 19 asalariados/ as	de 20 a 49 asalariados/ as	de 50 a 99 asalariados/ as	de 100 a 199 asalariados/ as	de 200 a 499 asalariados/ as	de 500 a 999 asalariados/ as	de 1.000 a 4.999 asalariados/ as	de 5.000 ou máis asalariados/ as
A Coruña	2004	38.746	21.431	7.550	3.197	2.202	1.180	281	128	60	16	17	1
	2005	39.898	22.185	7.643	3.300	2.215	1.237	297	142	71	16	18	1
	2006	40.666	23.064	7.937	3.380	2.288	1.250	323	155	73	15	18	1
	2007	42.861	24.025	8.160	3.632	2.298	1.286	338	156	78	18	20	1
Lugo	2004	10.914	7.384	2.357	962	522	261	42	24	7	5	1	0
	2005	11.234	7.541	2.455	965	552	297	44	23	7	3	1	0
	2006	11.491	7.631	2.681	1.013	572	309	49	22	7	4	1	0
	2007	11.928	7.856	2.721	1.079	615	306	59	30	8	6	1	0
Ourense	2004	11.432	6.707	2.224	863	532	257	63	23	10	5	2	0
	2005	11.498	6.872	2.278	899	512	284	68	25	9	4	3	0
	2006	11.646	7.054	2.291	920	546	270	72	25	12	3	4	0
	2007	12.027	7.265	2.355	906	568	280	76	22	15	3	3	0
Pontevedra	2004	28.339	19.279	7.179	3.154	2.063	1.113	257	112	55	10	9	1
	2005	29.071	19.863	7.178	3.235	2.118	1.207	260	112	61	10	9	1
	2006	30.308	20.778	7.505	3.352	2.181	1.246	289	109	63	9	8	1
	2007	32.031	21.637	7.880	3.428	2.247	1.289	294	132	59	11	9	1
Galicia	2004	89.431	54.801	19.310	8.176	5.319	2.811	643	287	132	36	29	2
	2005	91.701	56.461	19.554	8.399	5.397	3.025	669	302	148	33	31	2
	2006	94.111	58.527	20.414	8.665	5.587	3.075	733	311	155	31	31	2
	2007	98.847	60.783	21.116	9.045	5.728	3.161	767	340	160	38	33	2
España	2004	1.500.396	818.149	303.783	143.417	98.245	53.267	13.470	6.650	3.590	945	592	79
	2005	1.574.166	850.367	310.787	145.443	100.211	56.260	14.394	7.003	3.817	967	630	84
	2006	1.616.883	881.748	328.820	154.635	105.470	58.725	15.087	7.367	3.908	999	658	93
	2007	1.706.140	932.526	340.638	158.159	108.866	60.738	15.737	7.780	4.218	1.072	684	99

Elaboración propia

Fonte: INE, DIRCE

O cadro 2.7 explicita a porcentaxe de empresas que teñen asalariados/as en Galicia e no Estado dende 1995. Subliñaremos que:

■ A porcentaxe de Galicia en 2006 é tres décimas inferior á do ano anterior e sitúase (despois da continua suba dende 1996) no valor dos anos 2004 e 2005.

■ A porcentaxe de Galicia estivo sempre por riba da estatal dende 1998; no último ano, o diferencial é de sete décimas (unha décima menos que no anterior).

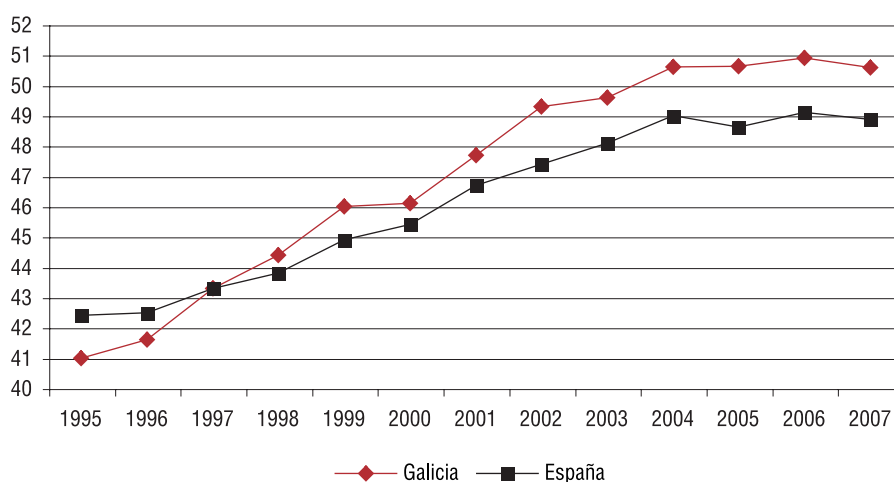
■ Cadro 2.7

**Porcentaxe de empresas que teñen asalariados/as.
Galicia/España. 1995-2007**

	Galicia	España
1995	41,0	42,4
1996	41,6	42,5
1997	43,3	43,3
1998	44,4	43,8
1999	46,0	44,9
2000	46,1	45,4
2001	47,7	46,7
2002	49,3	47,4
2003	49,6	48,1
2004	50,6	49,0
2005	50,6	48,6
2006	50,9	49,1
2007	50,6	48,9

Elaboración propia

Fonte: DIRCE

O número de empresas de cada un dos estratos de asalariados/as en Galicia e España figura no cadro 2.8. Na comparanza das porcentaxes Galicia-España apréciase que a participación relativa de Galicia no total español só é maior que a correspondente á nosa poboación (6,13%) nos tramos de menos asalariados/as (1-2 e 3-5) mentres que son especialmente pequenas no estrato de máis asalariados/as e nos situados entre 100 e 1000 persoas empregadas.

Unha información máis polo miúdo das empresas con asalariados/as é a que figura no cadro 2.9, que recolle a porcentaxe de empresas por estrato de asalariados/

as en Galicia e no Estado nos últimos oito anos. Compróbase que en 2007 só no primeiro estrato -de un a dous asalariados/as- as empresas galegas superan en porcentaxe ás do total do estado, a mesma no segundo e vaise abrindo a diferenza (en termos relativos) a prol de España nos catro estratos seguintes a medida que vai subindo o tamaño do cadro de persoal.

Cadro 2.8 Número de empresas, por estrato de asalariados/as. Galicia/España. 2007

	Total empresas	Sen asalariados/as	de 1 a 2 asalariados/as	de 3 a 5 asalariados/as	de 6 a 9 asalariados/as	de 10 a 19 asalariados/as	de 20 a 49 asalariados/as	de 50 a 99 asalariados/as	de 100 a 199 asalariados/as	de 200 a 499 asalariados/as	de 500 a 999 asalariados/as	de 1.000 a 4.999 asalariados/as	de 5.000 ou máis asalariados/as
Galicia	200.020	98.847	60.783	21.116	9.045	5.728	3.161	767	340	160	38	33	2
España	3.336.657	1.706.140	932.526	340.638	158.159	108.866	60.738	15.737	7.780	4.218	1.072	684	99
% Galicia/España	6,0	5,8	6,5	6,2	5,7	5,3	5,2	4,9	4,4	3,8	3,5	4,8	2,0

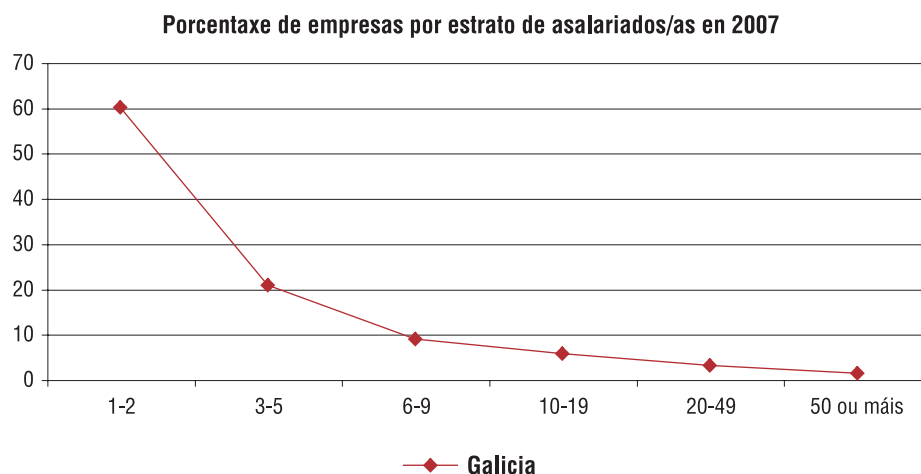
Fonte: INE, DIRCE

Cadro 2.9 Porcentaxe de empresas. Por estrato de asalariados/as ⁽¹⁾. Galicia/España. 2000-2007

	Galicia						España					
	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis
2000	59,5	21,1	8,7	6,1	3,4	1,2	56,6	20,9	9,2	7,2	4,2	1,9
2001	59,3	20,9	9,3	6,0	3,2	1,3	56,0	21,0	10,2	7,0	3,9	1,9
2002	59,0	21,1	9,3	6,0	3,3	1,3	55,8	21,1	10,2	7,0	3,9	1,7
2003	59,8	20,8	9,0	5,9	3,2	1,3	56,2	21,1	10,1	6,9	3,8	1,9
2004	59,9	21,1	8,9	5,8	3,1	1,2	56,7	21,1	9,9	6,8	3,7	1,8
2005	60,1	20,8	8,9	5,7	3,2	1,3	57,1	20,9	9,8	6,7	3,8	1,8
2006	60,0	20,9	8,9	5,7	3,2	1,3	56,6	21,1	9,9	6,8	3,8	1,8
2007	60,1	20,9	8,9	5,7	3,1	1,4	57,2	20,9	9,7	6,7	3,7	1,8

Elaboración propia, a partir dos datos do DIRCE

(1) Calculado sobre o total de empresas que teñen algún asalariado/a

Os datos proporcionados polo IGE na súa Explotación do directorio de empresas e unidades locais reflicten (ver cadro 2.10) que un 60% das empresas con actividade económica en Galicia son dunha persoa física e case un 30% son sociedades de responsabilidade limitada.

Cadro 2.10

Distribución de empresas en Galicia. Por titularidade. 2007

Tipo titularidade	Porcentaxe (%)	Taxa de variación anual (%)
Total	100,0	3,8
Persoa física	59,3	1,8
Sociedade anónima	2,8	-0,1
Sociedade limitada	29,9	7,4
Sociedade cooperativa	0,5	-0,1
Outros	7,6	7,5

Fonte: IGE. Explotación do directorio de empresas e unidades locais

Entre as empresas que non son propiedade dunha persoa física, as sociedades limitadas concentran un 75%; o ritmo de crecemento en 2007 das sociedades limitadas cuadruplicou ao das empresas de persoas físicas.

Esta mesma fonte estatística elaborada polo IGE reflicte que o número de empresas que exercen a súa actividade económica en Galicia creceu un 3,8% no último ano. Do total destas empresas, as tres cuartas partes concéntranse nas provincias da Coruña e Pontevedra.

Das empresas que exercen a súa actividade económica en Galicia, o IGE destacan que un 98% teñen a súa sede en Galicia (un 43% delas nalgunha das sete maiores cidades galegas), pero o número de empresas con sede fóra da nosa comunidade autónoma son xa 5.147 (un 9,1% máis que un ano antes).

Velaí un dato a non perder de vista cando se fale das balanzas fiscais das distintas comunidades autónomas, xa que estas empresas van pagar o imposto de sociedades (e outros, como o imposto de actos xurídicos documentados –por ampliación ou redución do capital social, etc.-) na comunidade na que teña a sede social.

Cadro 2.11

Unidades locais en Galicia segundo actividade principal. 2007

Total	236.809
Industria, incluída a enerxía	18.441
Industrias extractivas	568
Industria manufacturera	17.294
Producción e distribución de enerxía eléctrica gas e auga	579
Construción	32.265
Servicios	186.103
Comercio, reparación de vehículos de motor, motocicletas e ciclomotores e artigos persoais e de uso doméstico	71.742
Hostalería	25.150
Transporte, almacenamento e comunicacións	14.952
Intermediación financeira	6.512
Actividades inmobiliarias e de alugueiro: servicios empresariais	41.903
Educación	4.037
Actividades sanitarias e veterinarias, servicios sociais.	7.850
Outras actividades sociais e de servicios prestados á comunidade; servicios persoais	13.957

Fonte: IGE. Directorio de empresas e unidades locais

O cadro 2.11 proporciónanos información desagregada das diferentes actividades produtivas das unidades locais de Galicia. Cómpre antes de nada subliñar un aspec-

to metodolóxico: a diferenciación que no DIRCE se fai entre empresas e unidades locais.

A empresa é a unidade xurídica que proporciona cobertura legal ás actividades económicas que se realizan nun ou en varios locais. Poden ser persoas físicas ou persoas xurídicas.

A unidade local é a empresa ou unha parte dela (fábrica, taller, oficina, mina...) situada nun lugar no que se realizan actividades económicas baixo a responsabilidade do seu titular. Segundo o regulamento da UE, pode agrupar actividades auxiliares exclusivamente; por tanto, as sedes sociais das empresas se consideran unidades locais, aínda que existan tan só como soporte xurídico das actividades que realiza a empresa.

Destacan no cadro 2.11 especialmente dous epígrafes (ambos do sector servizos): Comercio- reparación... e máis Actividades inmobiliarias e de aluguer. Servizos empresariais.

Unha maior desagregación dos datos do cadro anterior proporcionámola no cadro 2.12, que ofrece a información por provincias e tipo de actividade.

■ Cadro 2.12

Unidades locais segundo actividade principal e provincia. 2007

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total	99.630	29.801	27.310	80.068
Industria, incluída a enerxía	7.173	2.436	2.629	6.203
Industrias extractivas	91	127	136	214
Industria manufactureira	6.846	2.184	2.377	5.887
Produción e distribución de enerxía eléctrica gas e auga	236	125	116	102
Construción	12.852	4.255	4.566	10.592
Servizos	79.605	23.110	20.115	63.273
Comercio, reparación de vehículos de motor, motocicletas e ciclomotores e artigos persoais e de uso doméstico	29.019	9.177	8.122	25.424
Hostalería	10.847	3.215	2.999	8.089
Transporte, almacenamento e comunicacións	5.868	2.437	1.552	5.095
Intermediación financeira	2.759	823	843	2.087
Actividades inmobiliarias e de alugueiro: servizos empresariais	19.323	4.242	3.905	14.433
Educación	1.828	444	405	1.360
Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais.	3.588	1.079	771	2.412
Outras actividades sociais e de servizos prestados á comunidade; servizos persoais	6.373	1.693	1.518	4.373

Fonte: IGE. Directorio de empresas e unidades locais

2.3. Análise de enquisas industriais

A información do tecido produtivo galego baseada no DIRCE que vimos no anterior epígrafe complementarémola neste coa subministrada polos datos que sobre o noso sector industrial figuran en dúas enquisas industriais elaboradas polo INE (de empresas e máis de produtos) e nas opinións dos empresarios, que recolle-mos de dúas fontes distintas (unha galega e outra estatal).

2.3.1. Enquisa industrial de empresas

A Enquisa Industrial de Empresas proporciona unha información interesante para o estudo das características dos distintos sectores da actividade industrial -nos niveis estatal e autonómico-; intégrase no proxecto europeo de estatísticas estruturais das empresas e os últimos datos proporcionados son do ano 2006.

Cifra de negocios⁽¹⁾ por comunidades autónomas. 2005 - 2006

■ Cadro 2.13

	2005	% sobre o total	2006	% sobre o total
Andalucía	54.080.030	9,2	59.229.583	10,1
Aragón	24.132.770	4,1	26.260.157	4,5
Asturias	13.189.414	2,2	15.522.445	2,6
Baleares	4.182.095	0,7	4.352.368	0,7
Canarias	7.748.739	1,3	8.651.339	1,5
Cantabria	7.412.195	1,3	7.845.616	1,3
Castela e León	32.343.413	5,5	33.848.057	5,8
Castela A Mancha	22.783.837	3,9	25.851.111	4,4
Cataluña	132.420.824	22,5	141.044.501	24,0
C. Valenciana	55.970.908	9,5	60.815.987	10,3
Extremadura	5.705.942	1,0	5.705.942	1,0
Galicia	32.472.229	5,5	36.240.065	6,2
Madrid	61.568.814	10,5	68.215.590	11,6
Murcia	13.469.165	2,3	15.048.691	2,6
Navarra	17.010.087	2,9	18.436.894	3,1
País Vasco	50.933.680	8,7	55.896.877	9,5
A Rioxa	5.014.622	0,9	5.386.456	0,9
España	540.438.764	92	588.351.679	100

(1) En miles de euros

Fonte: INE, "Encuesta industrial de empresas"

Comprobamos no cadro 2.13 que:

■ A maior participación na cifra de negocios total estatal téñena Cataluña (24%), Madrid (11,6%), C. Valenciana (10,3%), Andalucía (10,1%) e País Vasco (9,5%); conxuntamente, supoñen case dous terzos (un 65,5%) da cifra de negocios total do sector industrial en España.

■ A participación galega no agregado estatal do ano 2006 (6,2%) supera en dúas décimas á do ano anterior; Galicia queda en sexta posición entre as comunidades autónomas.

No cadro 2.14 podemos ver que nas tres variables analizadas o peso relativo de Galicia no total estatal en 2006 estivo no intervalo do 6,2% ao 6,5%, sendo (como en todos os anos do cadro) o máis baixo o da cifra de negocios; as tres variables quedan en 2006 nun nivel semellante ao peso relativo da poboación galega no total estatal.

En 2006 subiu a importancia relativa de Galicia no conxunto estatal nas tres variables (dúas décimas en cada unha).

A análise comparativa dos datos de 2001 e 2006 reflicte que aumentou a participación galega no total español nese quinquenio nas tres variables, facéndoo lixeiramente máis nas persoas ocupadas.

**Evolución do peso de Galicia no total estatal nas principais
variables da industria⁽¹⁾. 2001-2006**

■ Cadro 2.14

	Persoas ocupadas	Horas traballadas	Cifra de negocios
2001	6,0	6,1	5,8
2002	6,2	6,3	6,2
2003	6,2	6,2	6,1
2004	6,1	6,2	6,0
2005	6,3	6,3	6,0
2006	6,5	6,5	6,2

Elaboración propia

(1) Datos en porcentaxe de Galicia sobre o total de España

Fonte: INE, "Encuesta industrial de empresas"

No cadro 2.15 presentamos a desagregación por agrupacións de actividade dos datos de dúas variables en Galicia (a cifra de negocios e os gastos de persoal) coa finalidade de permitir ás persoas que o desexen afondar no estudo da nosa estrutura industrial.

■ Cadro 2.15

Principais variables económicas. Por agrupacións de actividade. Galicia 2005-2006

Agrupación	Importe neto da cifra de negocios ⁽¹⁾		Gastos de persoal ⁽¹⁾	
	2005	2006	2005	2006
1 CNAE: 10, 11, 12, 13, 14, 23. Industrias extractivas e do petróleo, enerxía e auga	5.911.609	6.182.100	335.389	336.550
2 CNAE: 15, 16. Alimentación, bebidas e tabaco	6.230.028	6.533.094	577.214	595.628
3 CNAE: 17, 18, 19. Industria téxtil, confección, coiro e calzado	1.850.627	2.080.633	311.897	346.103
4 CNAE: 20. Madeira e cortiza	1.856.650	1.948.932	249.015	251.048
5 CNAE: 21, 22. Papel, edición, artes gráficas e reprodución de soportes gravados	911.767	928.047	203.226	206.258
6 CNAE: 24. Industria química	1.148.483	1.233.831	112.486	121.741
7 CNAE: 25. Caucho e materias plásticas	725.500	826.742	108.463	126.026
8 CNAE: 26. Produtos minerais non metálicos diversos	1.517.433	1.681.691	310.714	341.056
9 CNAE: 27, 28. Metalurxia e fabricación de produtos metálicos	3.892.068	4.809.440	608.400	662.040
10 CNAE: 29. Maquinaria e equipo mecánico	894.585	1.050.156	207.827	215.426
11 CNAE: 30, 31, 32, 33. Material e equipo eléctrico, electrónico e óptico	671.544	884.810	113.437	123.356
12 CNAE: 34, 35. Material de transporte	6.235.440	7.453.997	796.260	897.236
13 CNAE: 36, 37. Industrias manufactureiras diversas	626.496	626.592	115.988	123.484
Total Industria	32.472.230	36.240.065	4.050.316	4.345.952

(1) En miles de euros

Fonte: INE, "Encuesta industrial de empresas"

2.3.2. Enquisa industrial de produtos

Esta enquisa proporciona datos dende 1993, ano no que comezou España o seu proceso de adaptación ao Regulamento PRODCOM (PRODUcción COMunitaria) relativo á harmonización das estatísticas sobre a produción industrial nos países da UE; inclúe unha lista de produtos industriais (uns 5.000) de xeito harmonizado coa clasificación que se fai a efectos de comercio exterior na UE, para facilitar a comparación de datos de produción industrial cos obtidos nas estatísticas de comercio exterior. A estatística, a partir do ano 2005, está baseada (no tocante aos bens) na nomenclatura de comercio exterior da Unión Europea (a NC ou Nomenclatura Combinada).

O cadro 2.16 recolle o valor da produción comercializada polas distintas comunidades autónomas en 2007. Destaca a concentración xeográfica en cinco comunidades, que de maior a menor participación no total estatal son: Cataluña, Andalucía, País Vasco, C. Valenciana e Madrid); entre as cinco axuntan case dúas terceiras partes (un 63,1%) do importe total das vendas do Estado. Galicia ocupa a posición seguinte ás cinco comunidades citadas (ao igual que no ano anterior) e representa un 7,1% do total español.

Ventas por Comunidades Autónomas. Ano 2007

■ Cadro 2.16

Comunidade Autónoma	Millóns de euros	% respecto ao total	% variación 2007/2006
Andalucía	46.530	10,8	4,6
Aragón	21.339	5,0	14,4
Asturias	11.160	2,6	11,0
Illas Baleares	1.883	0,4	6,5
Canarias	5.868	1,4	7,7
Cantabria	5.789	1,3	7,2
Castela e León	26.843	6,2	9,9
Castela A Mancha	18.653	4,3	6,9
Cataluña	102.277	23,8	5,8
C. Valenciana	44.778	10,4	4,9
Extremadura	3.487	0,8	20,2
Galicia	30.374	7,1	16,3
Madrid	36.848	8,6	7,5
Murcia	11.071	2,6	5,1
Navarra	13.835	3,2	6,3
País Vasco	45.104	10,5	8,0
A Ríoxa	4.107	1,0	6,6
España	429.946	100,0	7,6

Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos"

Na última columna dese cadro pode apreciarse a variación anual nas diferentes comunidades, que constata que Galicia quedou en segunda posición en 2007 (tras Extremadura), moi por riba do crecemento medio estatal (7,6%) e doutras comunidades que comparten con nós o feito de estaren por baixo do PIB por habitante medio da UE (como Andalucía, Murcia ou Castela - A Mancha).

A visión dinámica a longo prazo da participación relativa de Galicia no importe total estatal da produción comercializada figura no cadro 2.17; despois da suba continuada do período 1998-2003, Galicia baixou no bienio seguinte a súa porcentaxe e tivo unha forte suba no bienio 2006-2007 até chegar ao 7,1%, o mellor dato dos trece anos e por riba da nosa participación relativa no Estado en poboación, número de empresas ou PIB.

No cadro 2.18 presentamos a desagregación por grandes agrupacións do valor da produción comercializada galega. Constátase que tres apartados (material de transporte, alimentación, bebidas e tabaco e refino de petróleo) seguen a concentrar en 2007 máis da metade (54,9%, tres puntos porcentuais máis que no ano anterior) do valor da produción comercializada de Galicia (da lista PRODCOM).

O cadro 2.19 amosa a comparanza da estrutura produtiva do tecido industrial galego coa estatal no último cuatrienio: nel figura a desagregación por grandes agrupacións de ramas produtivas en Galicia e no total de España.

Evolución do peso de Galicia no total estatal da produción comercializada⁽¹⁾. 1997-2007

■ Cadro 2.17

	% Galicia / España
1997	5,2
1998	5,5
1999	5,8
2000	6,1
2001	6,3
2002	6,5
2003	6,6
2004	6,5
2005	6,4
2006	6,7
2007	7,1

Elaboración propia

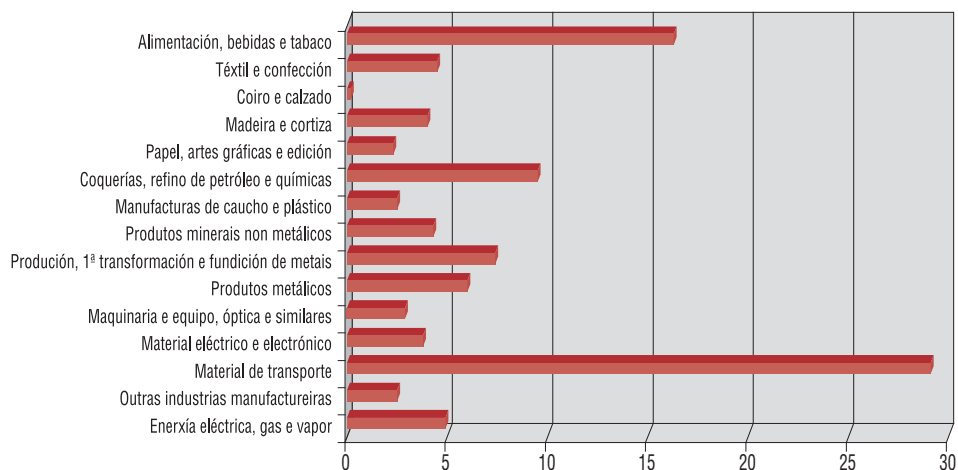
(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos"

■ Cadro 2.18 Valor da produción comercializada⁽¹⁾. Por grandes agrupacións. Galicia. 2006- 2007

CNAE		2.006		2.007	
		Miles euros	%	Miles euros	%
15-16	Alimentación, bebidas e tabaco	4.834.745	17,3	5.204.536	16,3
17-18	Téxtil e confección	1.452.209	5,2	1.428.450	4,5
19	Coiro e calzado	53.491	0,2	52.615	0,2
20	Madeira e cortiza	1.175.796	4,2	1.272.353	4,0
21-22	Papel, artes gráficas e edición	659.456	2,4	740.672	2,3
23-24	Coquerías, refino de petróleo e químicas	2.942.288	10,5	3.037.767	9,5
25	Manufacturas de caucho e plástico	652.357	2,3	783.655	2,5
26	Produtos minerais non metálicos	1.208.233	4,3	1.383.831	4,3
27	Produción, 1ª transformación e fundición de metais	2.142.951	7,7	2.376.565	7,4
28	Produtos metálicos	1.852.588	6,6	1.921.899	6,0
29-30-33	Maquinaria e equipo, óptica e similares	750.310	2,7	932.719	2,9
31-32	Material eléctrico e electrónico	1.052.194	3,8	1.153.589	3,8
34-35	Material de transporte	6.768.430	24,2	9.293.981	29,1
36	Outras industrias manufactureiras	620.337	2,2	792.048	2,5
40	Energía eléctrica, gas e vapor	1.789.557	6,4	1.547.973	4,9
Total Galicia		27.954.942	100	31.922.453	100

Fonte: INE, Enquisa industrial anual de produtos

■ **Cadro 2.19** Porcentaxe da produción comercializada⁽¹⁾. Por grandes agrupacións. Galicia e España. 2004-2007

		2004		2005		2006		2007	
CNAE		Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
15-16	Alimentación, bebidas e tabaco	19,1	18,5	17,8	17,7	17,1	17,3	16,3	17,1
17-18	Téxtil e confección	4,9	3,5	3,0	5,0	2,7	5,2	4,5	2,5
19	Coiro e calzado	0,2	1,0	0,8	0,1	0,7	0,2	0,2	0,7
20	Madeira e cortiza	4,3	1,8	1,7	4,3	1,7	4,2	4,0	1,7
21-22	Papel, artes gráficas e edición	2,5	5,8	5,4	2,5	5,3	2,4	2,3	5,2
23.2-24	Refino de petróleo e químicas	8,9	13,5	14,6	10,4	15,1	10,5	9,5	14,9
25	Manufacturas de caucho e plástico	3,1	4,1	4,1	2,8	4,0	2,3	2,5	4,0
26	Produtos minerais non metálicos	4,6	6,2	6,3	4,4	6,5	4,3	4,3	6,6
27	Producción, 1ª transformación e fundición de metais	7,0	6,2	6,5	7,4	7,4	7,7	7,4	7,6
28	Produtos metálicos	6,2	7,4	7,4	6,2	7,7	6,6	6,0	7,9
29-30-33	Maquinaria e equipo, óptica e similares	2,6	7,3	7,0	2,6	6,9	2,7	2,9	6,9
31-32	Material eléctrico e electrónico	3,9	4,4	4,3	3,8	4,7	3,8	3,6	5,0
34-35	Material de transporte	27,1	14,8	13,7	24,4	13,5	24,2	29,1	13,9
36	Outras industrias manufactureiras	1,3	3,1	2,9	1,5	2,8	2,2	2,5	2,8
40	Energía eléctrica, gas e vapor	4,3	2,5	4,5	6,8	4,1	6,4	4,9	3,4
Total		100	100	100	100	100	100	100	100

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos

As porcentaxes de produción comercializada en Galicia e España que figuran neste cadro reflicten que é especialmente grande en 2007 o diferencial a prol de Galicia por maior peso relativo na estrutura industrial no apartado de material de transporte (15,2 puntos por riba do peso relativo estatal, ao igual que no ano anterior) mentres que a diferenza a prol de España é especialmente grande no epígrafe de Refino de petróleo e químicas (5,4 puntos en 2007, 0,8 puntos máis que no ano anterior).

En madeira e cortiza a especialización industrial galega segue a ser máis do dobre que no total estatal (e no téxtil é case o dobre) mentres que o noso tecido produtivo presenta unha especialización moito menor que o media estatal en corio-calzado, papel-artes gráficas ou maquinaria e equipo-óptica.

O cadro 2.20 é moi axeitado para a comparanza da especialización da estrutura industrial de Galicia coa estatal no último quinquenio, xa que amosa a estrutura produtiva do tecido industrial galego en porcentaxe de cada agrupación en Galicia sobre o total de España.

Catro agrupacións sobresaen moi especialmente no ano 2007 na nosa comunidade polo maior peso relativo na nosa estrutura industrial respecto da media estatal: madeira-cortiza (17%), material de transporte (15,1%), téxtil (12,8%) e máis enerxía eléctrica (10,3%), todos eles por riba da porcentaxe galega no total da produción comercializada de España (7,2%). O crecemento en 2007 desta porcentaxe foi especialmente importante no apartado de material de transporte (que subiu 3,1 puntos) e acada o maior valor do sexenio estudado.

Se en cambio focalizamos as ramas da industria galega de menor peso en relación co total estatal -do listado PRODCOM- vese que en tres non chegan ao limiar do 4%: coiro-calzado (1,7%), maquinaria equipo- óptica (2,6%), papel- artes gráficas (3,2%).

■ Cadro 2.20

Sectorización por grandes agrupacións⁽¹⁾. % Galicia/España. 2002-2007

CNAE		2002	2003	2004	2005	2006	2007
15-16	Alimentación, bebidas e tabaco	6,8	7,1	6,8	6,5	6,8	6,9
17-18	Téxtil e confección	7,3	8,0	9,2	10,8	12,9	12,8
19	Coiro e calzado	0,4	0,4	1,0	1,1	1,7	1,7
20	Madeira e cortiza	17,0	16,4	16,1	16,3	16,5	17,0
21-22	Papel, artes gráficas e edición	2,9	2,8	2,8	2,9	3,0	3,2
23.2-24	Refino de petróleo e químicas	4,4	4,2	4,3	4,6	4,7	4,6
25	Manufacturas de caucho e plástico	4,6	4,9	4,9	4,5	3,9	4,4
26	Produtos minerais non metálicos	4,8	4,7	4,8	4,6	4,4	4,7
27	Producción, 1ª transformación e fundición de metais	7,0	7,3	7,3	7,4	7,0	7,0
28	Produtos metálicos	4,6	5,5	5,5	5,4	5,8	5,5
29-30-33	Maquinaria e equipo, óptica e similares	2,4	2,2	2,4	2,4	2,6	3,0
31-32	Material eléctrico e electrónico	4,2	5,4	5,8	5,7	5,4	5,2
34-35	Material de transporte	13,1	12,2	12,0	11,6	12,0	15,1
36	Outras industrias manufactureiras	3,1	3,2	2,8	3,3	5,3	6,4
40	Energía eléctrica, gas e vapor	11,3	12,7	11,2	10,0	10,6	10,3
Total Industria		6,5	6,6	6,5	6,4	6,7	7,2

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos"

No conxunto do período 2002-2007 destaca especialmente o continuo avance relativo de Galicia (en comparanza co ocorrido no conxunto do Estado) no sector téxtil (pese ao estancamento do último ano), no que a suba acumulada foi de 5,5 puntos porcentuais.

2.3.3. Opinións empresariais

O cadro 2.21 recolle resumidamente as impresións dos empresarios galegos sobre de cinco variables no conxunto do sector industrial nos anos transcorridos do século XXI (recollidas de Enquisa de conxuntura industrial).

■ Cadro 2.21

Opinións empresariais. Total sector industrial (sen construción). Galicia. 2001-2007

Total sector industrial	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Grao utilización actual (%) ⁽¹⁾	76,5	81,6	81,2	80,2	82,6	85,5	83,9
Carteira de pedidos	-8	7	17,5	-14,3	9,6	16,8	24,5
Stocks da produción	-3	-14	14,7	0,5	2,7	-8,7	-2,7
Tendencia da produción	-39	-12	20,8	2,4	3,6	8,5	7,9
Tendencia do emprego	-27	-14	12,0	10,0	4,0	14	6

(1) Datos do 4º trimestre nesta variable e de decembro nas outras catro

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo e Comercio. Enquisa de conxuntura industrial

Analizamos a continuación separadamente os cinco apartados dese cadro:

1) A previsión de utilización da capacidade produtiva total da industria estivo no cuarto trimestre do último ano no 83,9% e quedou (pese á diminución de 1,6 puntos) na mellor posición no período analizado, despois do avance experimentado no último bienio.

2) No tocante á demanda, a variable “carteira de pedidos” amosa a diferenza existente entre a porcentaxe de respostas que indicaron que era elevada e as que sinalaron que era débil. Ao remate do ano 2007 quedou na mellor posición do período estudado, tras a espectacular mellora do último trienio (38,8 puntos).

3) En canto aos stocks de produtos rematados, as respostas da enquisa constatan a diferenza entre a porcentaxe de respostas que sinalan que o nivel é excesivo e as que sinalan que é insuficiente. A negativa evolución desta variable no último ano deixouna nunha situación moi semellante á do primeiro ano analizado (2001).

4) A tendencia da produción representa a diferenza porcentual entre os que responden que aumentará e os que responden que diminuírá. No cadro comprobamos que este índice empeorou lixeiramente no último ano e quedou en decembro de 2007 na terceira mellor posición do período estudado (tras 2003 e 2006).

5) A previsión empresarial da tendencia do emprego empeorou notablemente en 2007, en contraste co ocorrido no ano anterior.

Vemos, xa que logo, que no seu conxunto as percepcións empresariais sobre a conxuntura na que se move o sector industrial galego ao rematar o ano 2007 non son tan pesimistas como o dato que se extrae doutra fonte estatística do INE: a Enquisa de conxuntura industrial, xa que esta explícita que a caída (en taxa de variación interanual) en decembro de 2007 foi do 8,2%.

Acudamos a outra fonte estatística, desta volta elaborada polo IGE: a de Confianza empresarial, que segue as recomendación da OCDE e da UE sobre estatísticas empresariais e se realiza con carácter trimestral.

A OCDE estableceu unhas suxerencias para a elaboración de Indicadores de confianza empresarial, seguindo as recomendacións do Programa harmonizado común de enquisas conxunturais da UE, indicadores que median os balances dun conxunto moi limitado de preguntas, coa finalidade de poder obter os datos para moitos Estados.

As dificultades que os empresarios observaron nun trimestre concreto obtéñense por estimación dunha serie de diversas cuestións que se lle preguntan (escaseza de man de obra, dificultades financeiras, escaseza de aprovisionamentos, etc.)

As expectativas que os empresarios teñen para o seguinte trimestre obtéñense por estimación de diferentes cuestións sobre as que se lle pregunta, como son o resultado neto de explotación, o emprego ou os investimentos.

O índice galego de confianza empresarial (IGACE) é un indicador sintético elaborado a partir da media simple de saldos ponderados de preguntas. Para a obtención do IGACE de cada sector empresarial, os balances que utiliza o IGE son maiores que os que prescriben a OCDE e a UE, polo cal se inclúe maior información na súa elaboración.

Dos cadros 2.22 a 2.25 presentamos catro cadros que permiten ás persoas interesadas afondar no estudo de diversos indicadores de confianza do empresariado galego, tanto por sectores produtivos como por tamaño das empresas, indo moito máis alá no estudo das opinións empresariais do que permitía a estatística presentada no cadro 2.21, que recolle exclusivamente datos do sector industrial.

**Confianza empresarial. Índice galego de confianza empresarial (IGACE).
2007. Por trimestres e ramas**

■ Cadro 2.22

	Industria	Construcción	Comercio polo miúdo	Resto de servizos	Total
2007/I	18,8	16,4	15,1	4,7	9,8
2007/II	17,0	13,7	17,9	-16,0	-3,1
2007/III	-19,4	-11,3	6,3	-12,5	-12,6
2007/IV	-7,2	-13,9	-10,8	-21,1	-16,7

Fonte: IGE. Confianza empresarial
Media simple de balances. (Un balance é un saldo de respostas ponderadas)

**Confianza empresarial. Evolución da actividade principal da empresa.
Galicia. 2007. Por trimestres e ramas**

■ Cadro 2.23

	Incremento	Estabilidade	Diminución
Industria			
2007/I	51,4	40,0	8,7
2007/II	59,4	38,1	2,5
2007/III	26,3	43,0	30,6
2007/IV	18,2	74,8	7,0
Construcción			
2007/I	23,6	49,6	26,8
2007/II	15,4	79,1	5,6
2007/III	3,4	85,3	11,3
2007/IV	7,5	83,3	9,2
Comercio polo miúdo			
2007/I	34,2	25,3	40,6
2007/II	13,1	33,1	53,8
2007/III	24,3	55,9	19,8
2007/IV	17,1	44,3	38,6
Resto servizos			
2007/I	25,8	67,3	6,9
2007/II	9,5	89,0	1,5
2007/III	22,1	56,1	21,8
2007/IV	36,5	28,4	35,1
Total			
2007/I	32,6	56,0	11,3
2007/II	18,0	78,0	4,0
2007/III	21,0	56,7	22,3
2007/IV	28,9	45,0	26,1

Fonte: IGE. Confianza empresarial
Datos en porcentaxe de empresas

Confianza empresarial. Dificultades das empresas por ramas. Galicia. 2007

■ Cadro 2.24

	Industria	Construcción	Comercio polo miúdo	Resto de servizos	Total
Escaseza de man de obra cualificada	74,6	92,8	44,9	22,4	42,0
Escaseza de man de obra non cualificada	3,3	62,3	7,5	2,1	8,4
Escaseza de aprovisionamentos	3,1	1,8	10,6	0,7	1,6
Problemas financeiros	5,9	55,6	6,7	38,1	31,6
Sen dificultades que sinalar	20,1	4,5	35,2	37,5	30,1

Fonte: IGE. Confianza empresarial
Datos en porcentaxe de empresas

Confianza empresarial. Dificultades das empresas por tamaño da empresa. Galicia. 2007
■ Cadro 2.25

	Escaseza de man de obra cualificada	Escaseza de man de obra non cualificada	Escaseza de aprovisionamentos	Problemas financeiros	Sen dificultades que sinalar
De 0 a 9 asalariados	36,4	6,5	0,4	35,3	34,3
De 10 a 24 asalariados	64,1	16,3	5,3	13,6	19,8
De 25 a 49 asalariados	55,0	8,8	17,4	24,2	7,0
De 50 a 99 asalariados	93,5	20,6	0,5	0,9	4,5
De 100 a 149 asalariados	43,5	4,3	8,7	10,9	45,7
De 150 ou máis asalariados	11,9	2,1	0,8	61,3	26,3
Total	42,0	8,4	1,6	31,6	30,1

Fonte: IGE. Confianza empresarial
Datos en porcentaxe de empresas

2.4. Enquisas do sector servizos

A terciarización das economías máis desenvolvidas é un trazo fundamental hoxe en día; achegarémonos a dúas das actividades que máis importancia teñen neste sector de servizos: turística e comercial.

O cadro 2.26 permítenos un achegamento ao comportamento do sector turístico galego, ao fío do Observatorio da economía galega, que elabora a Consellería de Economía e Facenda da Xunta de Galicia, a partir dos datos recollidos de organismos estatísticos oficiais. Nel figuran o número de viaxeiros que entraron e Galicia (con desagregación entre españois e estranxeiros), as pernoctacións e o grao de ocupación hoteleira no último bienio (con desagregación por trimestres). Destacaremos que:

■ A taxa de variación interanual de Galicia no total de viaxeiros/as foi no último ano do 4,2% (máis do dobre que en 2006) e foi moito menor entre os viaxeiros/as residentes en España (2,4%) que nos/as residentes no estranxeiro (12,4%).

■ Cadro 2.26
Ocupación hoteleira. Galicia. 2006-2007. Por trimestres

Ano	Viaxeiros entrados						Pernoitas totais		Grao de ocupación (%)	
	Total		Espanoís		Extranxeiros					
	Nº de viaxeiros	TVI (*)	Nº de viaxeiros	TVI	Nº de viaxeiros	TVI	Nº de pernoitas	TVI		
2006	3599,2	2,0	2944,8	1,4	654,4	4,4	7758,0	2,1	35,6	
2007	3749,8	4,2	3014,2	2,4	735,6	12,4	8042,1	3,7	35,9	
2006	I	581,1	3,4	501,1	1,9	80,0	13,5	1150,3	1,9	25,1
	II	955,7	11,0	757,5	11,6	198,1	8,8	1930,5	10,8	36,3
	III	1342,1	-2,6	1085,7	-3,9	256,5	3,0	3195,5	-1,6	51,1
	IV	720,3	-1,1	600,5	-0,5	119,9	-4,2	1481,7	0,4	30,1
2007	I	592,3	1,9	507,0	1,2	85,3	6,6	1182,5	2,8	25,9
	II	965,8	1,1	737,2	-2,7	228,6	15,4	1975,5	2,3	36,2
	III	1395,1	3,9	1115,6	2,8	279,5	9,0	3220,4	0,8	50,3
	IV	796,5	10,6	654,4	9,0	142,2	18,6	1663,6	12,3	31,4

(*) Tasa de variación interanual (en porcentaxe)

Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Economía e Facenda. Observatorio de economía galega

■ A porcentaxe de variación interanual das pernoctacións en Galicia no ano 2007 foi do 3,7% (1,6 puntos porcentuais máis que en 2006).

■ O grao de ocupación hoteleiro de Galicia en 2007 (35,9%) foi lixeiramente maior que no ano anterior (35,6%). Obviamente acadou o máximo no trimestre do verán (50,3%) e o mínimo foi no trimestre do inverno (25,9%).

O cadro 2.27 permítenos un achegamento ao comportamento do subsector do turismo rural de Galicia, da mano do Observatorio da economía galega, que elabora a Consellería de Economía e Facenda da Xunta de Galicia. Nel figuran para o último trimestre o número de viaxeiros que entraron e Galicia (con desagregación entre españois e estranxeiros) e máis as pernoctacións. Destacaremos que:

■ A taxa de variación interanual de Galicia no total de viaxeiros/as en turismo rural foi no último ano do 8,9% (o dobre que en 2006 e moitísimo mellor que en 2005, ano en que foi negativa); aínda que importante, foi moito menor entre os viaxeiros/as residentes en España (7,6%) que nos/as residentes no estranxeiro (20,6%).

■ A porcentaxe de variación interanual das pernoctacións en Galicia no ano 2007 foi do 6,6%, o que supón quedar 2,3 puntos por baixo do crecemento no número de viaxeiros.

Ocupación en turismo rural. Galicia. 2005-2007

■ Cadro 2.27

Período	Viaxeiros entrados						Pernoitas
	Total		Espanois		Estranxeiros		Nº de pernoitas
	Nº de viaxeiros	TVI (*)	Nº de viaxeiros	TVI	Nº de viaxeiros	TVI	
2005	149,2	-8,7	136,6	-9,1	12,6	-4,3	338,2
2006	155,9	4,5	139,9	2,4	16,0	26,6	352,3
2007	169,8	8,9	150,5	7,6	19,3	20,6	375,6

(*) Tasa de variación interanual (en porcentaxe)

Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Economía e Facenda. Observatorio de economía galega

No tocante ao sector do comercio interior polo miúdo, o cadro 2.28 reflicte unha diminución do 0,5% do comercio ao por menor galego en 2007, que contrasta co avance do ano anterior. O índice xeral do comercio polo miúdo en termos constantes (é dicir, eliminando o “efecto prezos”) tivo unha diminución de 0,5 puntos en 2007 pero subiu 4,1 puntos porcentuais no conxunto do último bienio.

Índices de comercio polo miúdo. Por comunidades autónomas. 2005-2007

■ Cadro 2.28

	Índice			% variación ⁽¹⁾		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Andalucía	119,2	124,5	122,5	0,5	4,4	-1,7
Aragón	125,1	126,9	126,1	0,4	1,5	-0,7
Asturias	125,2	127,8	125,9	3,0	2,1	-1,5
Baleares	98,8	98,6	98,5	0,1	-0,2	-0,1
Canarias	134,4	138,5	134,6	-1,7	3,0	-2,8
Cantabria	120,2	124,7	120,4	1,3	3,8	-3,5
Catela e León	118,8	119,8	118,8	1,8	0,9	-0,8
Castela A Mancha	123,8	125,9	126,2	5,4	1,7	0,2
Cataluña	126,7	130,1	124,7	0,5	2,6	-4,1
Comunidade Valenciana	121,7	126,2	123,4	-0,5	3,7	-2,2
Extremadura	122,4	127,7	126,7	-0,6	4,3	-0,7
Galicia	119,5	124,1	123,6	0,3	3,9	-0,5
Madrid	128,9	136,9	133,9	1,7	6,3	-2,2
Murcia	121,5	130,4	126,1	-0,8	7,3	-3,3
Navarra	126,5	123,8	119,6	2,0	-2,2	-3,4
País Vasco	128,3	126,8	124,2	3,1	-1,2	-2,1
A Rioxa	126,7	126,2	122,6	-2,3	-0,4	-2,8
Ceuta	116,2	121,3	123,4	-2,8	4,3	1,8
Melilla	117,7	126,4	123,9	2,4	7,3	-2,0

(1) Decembro sobre decembro do ano anterior. Prezos constantes, base 2005

Fonte: INE, "Índices de comercio al por menor"

2.5. Investigación científica, desenvolvemento tecnolóxico e innovación (I+D+I)

2.5.1. Introducción

A investigación científica e o desenvolvemento tecnolóxico (I+D) abranguen un conxunto de traballos de carácter creativo emprendidos co fin de incrementar os coñecementos nunha rama ou actividade determinada, así como a aplicabilidade desa suma de coñecementos á mellora dos xa existentes. Sen dúbidas é un factor clave á hora de posibilitar a converxencia real cos países máis desenvolvidos, que como veremos neste mesmo apartado presentan valores moi por riba dos existentes en España (e especialmente dos de Galicia).

A innovación, pola súa banda, é cada vez máis un factor clave na procura do aumento de produtividade e, xa que logo, da competitividade empresarial; hoxe en día as diferenzas económicas entre os países susténtase, en boa parte, no crecemento e acumulación do know how e na súa capacidade de transformación en produtos finais, vía innovación tecnolóxica.

A nova política de fondos na procura da cohesión territorial na UE priorizará cada vez máis o seu investimento no amplo abano denominado sociedade do coñecemento, co obxectivo de intentar converter a economía europea na máis competitiva do mundo (de acordo co aprobado no Cumio de Lisboa). O pulo da innovación e o desenvolvemento tecnolóxico é fundamental e débese traballar na redución da "brecha tecnolóxica" galega.

2.5.2. Investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D)

O cadro 2.29 permítenos unha visión por comunidades autónomas para o ano 2006 dos gastos internos totais e máis do persoal (en equivalencia a xornada completa). Apréciase que:

■ O gasto interno total de Galicia (3,8% do total estatal) está moi por baixo da porcentaxe que lle correspondería pola poboación, polo PIB ou polo número de empresas no total español, o que tamén ocorre no tocante ao persoal, pero cun diferencial menor, porque é maior a porcentaxe galega (4,4%).

■ Hai unha notable concentración espacial do gasto interno total nas actividades de I+D en dúas comunidades autónomas, pois Madrid e Cataluña representan máis da metade (51%) do total estatal. No persoal o seu peso conxunto é algo inferior á metade do conxunto de España (47%).

■ Galicia ocupa a sétima posición nas dúas clasificacións (polo gasto en I+D e máis polo persoal en EDC), por detrás de Cataluña, Madrid, Andalucía, País Vasco, C. Valenciana e Castela-León.

Gastos internos e persoal en I + D. Por comunidades autónomas. 2006

■ Cadro 2.29

	Gastos internos		Persoal en equivalencia a xornada completa	
	Total (Miles de euros)	%	Total	%
Andalucía	1.213.816	10,3	21.008,8	11,1
Aragón	263.428	2,2	5.885,6	3,1
Asturias	188.113	1,6	2.990,4	1,6
Baleares	70.655	0,6	1.354,2	0,7
Canarias	254.510	2,2	4.836,2	2,6
Cantabria	98.100	0,8	1.601,2	0,8
C. León	511.334	4,3	9.219,0	4,9
C. A Mancha	155.704	1,3	2.268,7	1,2
Cataluña	2.614.383	22,1	40.867,3	21,6
C. Valenciana	913.161	7,7	15.722,3	8,3
Extremadura	117.288	1,0	1.808,2	1,0
Galicia	449.522	3,8	8.280,9	4,4
Madrid	3.415.991	28,9	48.036,0	25,4
Murcia	192.516	1,6	5.032,2	2,7
Navarra	316.978	2,7	5.276,9	2,8
País Vasco	959.393	8,1	13.713,7	7,3
A Ríoxa	75.127	0,6	992,5	0,5
Ceuta e Melilla	5.202	0,0	83,7	0,0
España	11.815.221	100,0	188.977,8	100,0

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

O seguimento nos últimos trece anos da porcentaxe do gasto en I+D en Galicia en relación co de España podemos facelo co cadro 2.30. A suba relativa de 1995 permitiulle a Galicia pasar do 2,57% de 1994 ao 3,33%; estancouse no cuatrienio seguinte ao redor desa porcentaxe e a forte suba do trienio 2000-2002 fixo que superara por vez primeira o 4%. En 2005 diminuíu en doce centésimas con respecto ao ano anterior e volveu a baixar dezasete centésimas en 2006 quedando no 3,80% do total español.

**Evolución dos gastos internos en I+D.
% Galicia/España. 1994-2006**

■ Cadro 2.30

1994	2,57
1995	3,33
1996	3,20
1997	3,52
1998	3,24
1999	3,30
2000	3,70
2001	3,86
2002	4,08
2003	4,12
2004	4,09
2005	3,97
2006	3,80

Elaboración propia

Fonte: INE, Estadística sobre actividades en I+D

O valor absoluto do gasto en I+D dunha comunidade autónoma non é representativo dabondo do esforzo en investigación e desenvolvemento tecnolóxico da mesma, xa que o seu valor en relación co valor da súa produción pode ser moi distinto. Por iso recolleemos no cadro 2.31 o gasto total en I+D, as porcentaxes dese gasto sobre o PIB de cada comunidade autónoma e mailo gasto de cada un dos sectores que o executan. Salientaremos que:

■ O gasto en I+D de Galicia supón actualmente un 0,90% do PIB, dato que fai que Galicia ocupe o octavo posto na clasificación das comunidades autónomas (dous postos por baixo que no ano anterior e empatada con Andalucía e Asturias). Segue a reflectir unha diverxencia notable de Galicia (a estatal supera nun 25% á galega), moito maior que a existente en variables coma o PIB ou a renda.

■ As catro comunidades que realizan un maior investimento nas actividades de I+D son Madrid (1,98%), Navarra (1,92%) e a continuación País Vasco e Cataluña (1,60% e 1,43% respectivamente).

■ No tocante á distribución do gasto en I+D segundo o sector que o execute, en Galicia o primeiro é xa dende o ano 2005, a diferenza dos precedentes, o sector empresarial, aínda que a pouca distancia do ensino superior. No total estatal o sector empresarial representa case o dobre dos gastos do correspondentes ao Ensino Superior (diferenzas que se agrandan nas catro comunidades que máis invisten en I+D en proporción do seu PIB: Madrid, Cataluña, Navarra e País Vasco).

A comparanza das porcentaxes de execución do gasto en I+D en cada sector en Galicia e España podemos facela ao fío do cadro 2.32. Subliñaremos o seguinte:

■ O sector empresarial representa máis da metade do gasto total en I+D (un 55,68%), mentres que en Galicia se ben é tamén en 2006 o primeiro está máis de 10 puntos porcentuais por baixo. Debe resaltarse non obstante que subiu ostensiblemente nos últimos anos (pois en 2001 era só un 27%).

■ En Galicia ocupa o segundo posto o Ensino Superior (cun 39,14%), 11,50 puntos porcentuais por riba da media española.

■ A porcentaxe de gasto en I+D da Administración Pública en Galicia é oito décimas superior á de España.

Gastos internos totais en I + D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2006

Cadro 2.31

	Total	% sobre PIB	Empresas e IPSFL ⁽¹⁾	Admón. Pública	Ensino superior
Andalucía	1.213.816	0,90	403.387	283.184	527.245
Aragón	263.428	0,88	152.632	50.787	60.009
Asturias	188.113	0,90	88.199	29.001	70.913
Baleares	70.655	0,29	13.449	20.320	36.886
Canarias	254.510	0,65	66.342	66.207	121.961
Cantabria	98.100	0,80	33.696	15.560	48.844
C. León	511.334	0,97	286.890	42.209	182.235
C. A Mancha	155.704	0,47	75.868	21.142	58.694
Cataluña	2.614.383	1,43	1.704.962	311.393	598.028
C. Valenciana	913.161	0,96	348.610	109.353	455.198
Extremadura	117.288	0,73	21.215	36.428	59.645
Galicia	449.522	0,90	198.290	75.306	175.926
Madrid	3.415.991	1,98	2.083.220	796.935	535.836
Murcia	192.516	0,78	84.058	36.214	72.244
Navarra	316.978	1,92	214.851	23.888	78.239
País Vasco	959.393	1,60	752.245	39.263	167.885
A Ríoxa	75.127	1,06	50.447	13.551	11.129
Ceuta e Melilla	5.202	0,19	295	84	4.823
España	11.815.221	1,20	6.578.656	1.970.825	3.265.740

En miles de euros (agás a 2ª columna, que está en porcentaxe)

(1) Institucións privadas sen fins de lucro

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

Porcentaxe de execución do gasto en I+D
Por sectores. Galicia e España. 2006

Cadro 2.32

	Galicia	España
Empresas e IPSFL ⁽¹⁾	44,11	55,68
Admón. Pública	16,75	16,68
Ensino Superior	39,14	27,64

(1) Institucións privadas sen fins de lucro

Fonte: INE, Estatística de I+D

Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado.
Por comunidades autónomas 2000-2006

Cadro 2.33

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andalucía	0,62	0,62	0,89	0,77	0,84	0,90
Aragón	0,71	0,75	0,74	0,70	0,79	0,88
Asturias	0,71	0,65	0,70	0,64	0,70	0,90
Baleares	0,25	0,26	0,25	0,26	0,28	0,29
Canarias	0,56	0,60	0,55	0,58	0,59	0,65
Cantabria	0,57	0,55	0,47	0,44	0,45	0,80
C. León	0,83	0,81	0,88	0,93	0,89	0,97
C. A Mancha	0,04	0,44	0,44	0,41	0,41	0,47
Cataluña	1,17	1,28	1,38	1,34	1,35	1,43
C. Valenciana	0,77	0,81	0,87	0,90	0,99	0,96
Extremadura	0,60	0,60	0,63	0,41	0,69	0,73
Galicia	0,72	0,79	0,86	0,86	0,89	0,90
Madrid	1,79	1,88	1,81	1,65	1,82	1,98
Murcia	0,66	0,57	0,73	0,66	0,75	0,78
Navarra	1,22	1,11	1,41	1,79	1,67	1,92
País Vasco	1,39	1,32	1,42	1,51	1,48	1,60
A Ríoxa	0,63	0,57	0,66	0,65	0,66	1,06
España	0,99	1,03	1,10	1,07	1,07	1,20

Fonte: INE, Estadística de I+D

Centrámonos na evolución no último quinquenio das porcentaxes do gasto en I+D respecto do PIB nas distintas comunidades autónomas (cadro 2.33) destacaremos que en 2006 incrementábase na comunidade galega en unha centésima a porcentaxe despois do avance en sete centésimas en 2002 e 2003 e o estancamento en 2004. O forte incremento do conxunto do Estado -trece centésimas- incrementa as diferenzas para conseguir nun prazo razoable a nosa converxencia coa media estatal.

Na comparanza internacional, o cadro 2.34 subliña o baixo valor da porcentaxe de gasto galego en I+D (en relación co PIB) no contorno da Unión Europea (en 2006 o dato de Galicia supón un 47,12% da porcentaxe da Unión Europea dos 15). O estado de maior porcentaxe de gasto en I+D (Suecia) case quintuplica a de Galicia; Finlandia triplicaa.

Porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB. Europa. 2003-2006

■ Cadro 2.34

	2003	2004	2005	2006
Austria	2,19	2,26	2,41	2,45
Bélxica	1,89	1,90	1,84	1,83
República Checa	1,26	1,27	1,41	1,54
Dinamarca	2,56	2,58	2,45	2,43
Finlandia	3,48	3,51	3,48	3,45
Francia	2,18	2,16	2,13	2,12
Alemaña	2,52	2,49	2,48	2,51
Grecia	0,61	0,57	0,58	0,57
Hungría	0,94	0,89	0,94	1,00
Islandia	2,92	2,92	2,78	
Irlanda	1,16	1,20	1,26	1,32
Italia	1,11		1,10	
Holanda	1,76	1,78	1,73	1,72
Noruega	1,73	1,61	1,52	1,49
Polonia	0,54	0,56	0,57	0,56
Portugal	0,74	1,00	0,81	
Eslovaquia	0,58	0,53	0,51	0,49
Estonia	0,82	1,00	0,93	1,14
Chipre	0,35	0,37	0,40	0,42
Letonia	0,38	0,42	0,56	0,69
Lituania	0,67	0,76	0,76	0,80
Luxemburgo	1,66	2,00	1,57	
Malta	0,27		0,54	0,55
Eslovenia	1,52		1,46	1,59
Suecia	3,95	3,70	3,89	3,82
Reino Unido	1,88	1,79	1,76	
Bulgaria	0,50	0,51	0,49	0,48
Croacia	1,11	1,25		
Rumania	0,39	0,39	0,41	0,46
Galicia	0,86	0,89	0,89	0,90
España	1,05	1,07	1,12	1,16
UE (25)	1,90	1,86	1,85	1,85
UE 15	1,95	1,92	1,91	1,91

Fonte: OCDE. (Collido do INE: Estadística sobre actividades en I+D)

2.5.3. Innovación tecnolóxica nas empresas

A Enquisa de Innovación Tecnolóxica nas empresas (do INE) permite coñecer a estratexia tecnolóxica das empresas e os factores que inflúen na súa capacidade

para innovar e ademais proporciona o marco base para estudos posteriores, coma pode ser a utilización da tecnoloxía punta nos procesos de fabricación ou a análise dos fluxos de pagos e ingresos tecnolóxicos. Nesta enquisa avalíase a actividade das empresas que realizan algunha actividade innovadora (I+D, adquisición de tecnoloxía inmaterial software, gastos en deseño, etc).

■ **Cadro 2.35 Principais indicadores de I+D en empresas, por tipo de empresa⁽¹⁾ e comunidades autónomas. 2006**

	Manufactureiras de alta e media-alta tecnoloxía			De servizos de alta tecnoloxía		
	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC
Andalucía	215	122.466	1.491,7	177	73.764	1.390,9
Aragón	173	82.370	1.261,2	37	23.940	469,7
Asturias	47	12.047	201,6	44	16.909	279,5
Baleares	9	464	11,2	16	2.150	42,5
Canarias	12	868	13,1	26	36.258	362,3
Cantabria	36	7.601	113,7	15	7.794	116,1
C. León	102	54.951	747,8	74	145.292	1.440,9
C. A Mancha	63	28.374	327,8	20	5.415	100,4
Cataluña	1.063	873.293	9.384,7	380	368.349	5.203,8
C. Valenciana	301	96.017	1.636,2	148	97.031	1.766,1
Extremadura	13	916	22,1	10	4.170	67,9
Galicia	143	86.981	1.150,3	90	33.940	645,2
Madrid	375	728.235	6.493,6	489	779.261	7.667,2
Murcia	60	28.857	310,7	41	10.507	212,9
Navarra	112	95.968	1.017,6	26	40.978	666,5
País Vasco	386	251.683	3.145,3	210	294.581	4.126,4
A Ríoxa	26	4.905	84,3	26	20.927	127,0
España	3.136	2.475.996	27.412,9	1.829	1.961.266	24.685,3

(1) Manufactureiras de alta tecnoloxía: Industria farmacéutica, maquinaria de oficina e material informático, compoñentes electrónicos, aparatos de radio, TV e comunicación, instrumentos médicos, de precisión, óptica e relojería e construción aeronáutica e espacial

Manufactureiras de media-alta tecnoloxía: Industria química agás farmacia; maquinaria e equipo; maquinaria e aparatos eléctricos; industria do automóbil; outro material de transporte.

De servizos de alta tecnoloxía: Correos e telecomunicacións; actividades informáticas; investigación e desenvolvemento

Fonte: INE, Base: "Indicadores de Ciencia y Tecnología"

O gasto en actividades para a innovación tecnolóxica acadou en Galicia 829,5 millóns de euros no ano 2006, superando en máis de 150 millóns os correspondentes ao ano anterior. No cadro 2.36 presentamos o número de empresas innovadoras e máis o gasto en innovación tecnolóxica nas diferentes comunidades autónomas (e no total español) en 2006, xunto con o tanto por cento da cifra de negocios en produtos novos e mellorados e a taxa de crecemento. Como pode apreciarse Galicia está por baixo da media nacional en empresas innovadoras, e ademais os gastos en innovación, representan unha porcentaxe inferior a seu potencial demográfico, se ben o esforzo dos últimos anos en Galicia, no que non só destaca o dinamismo mostrado por unhas poucas empresas punteiras senón tamén o dos clusters (de automoción, acuicultura, etc), que con notable empeño están aplicando a cultura da cooperación empresarial na innovación parece albiscaar unha certa recuperación despois dos malos datos de 2004, cun crecemento importante da cifra de negocios en produtos novos e mellorados.

Empresas Innovadoras e Gastos en innovación por CC.AA. 2006

■ Cadro 2.36

	Empresas Innovadoras		Gastos en Innovación		% de la cifra de negocios en productos novos e mellorados	Taxa de crecemento
	Total	%	Total	%		
Andalucía	7429	24,29	1.063.459	6,43	8,19	15,00
Aragón	1357	24,75	694.133	4,20	21,09	22,89
Asturias	763	22,36	311.269	1,88	7,02	82,31
Baleares	959	19,37	140.819	0,85	7,72	-22,97
Canarias	1690	20,01	236.402	1,43	5,49	16,20
Cantabria	490	22,47	111.029	0,67	7,55	71,41
C. León	1873	23,28	560.922	3,39	11,59	9,03
C. A Mancha	1469	20,65	267.326	1,62	6,15	13,17
Cataluña	11129	29,65	3.539.799	21,41	16,05	1,41
C. Valenciana	5974	26,37	830.052	5,02	8,75	-3,08
Extremadura	483	14,78	85.077	0,51	4,39	28,21
Galicia	2208	22,06	829.447	5,02	11,03	22,12
Madrid	7728	26,19	5.607.086	33,91	15,89	47,59
Murcia	1686	24,21	215.748	1,30	6,63	26,02
Navarra	932	31,20	353.333	2,14	23,84	24,97
País Vasco	2756	27,70	1.558.139	9,42	8,59	15,58
A Rioja	419	27,50	125.597	0,76	10,51	62,83
Ceuta e Melilla	68	22,54	3.779	0,02	12,63	68,91
España	49413	25,33	16.533.416	100,00	13,26	21,25

Gastos en miles

Fonte: INE, Encuesta sobre innovación tecnolóxica nas empresas 2006

Poboación ocupada nos sectores de alta e medio-alta tecnoloxía. Por CCAA. 2006

■ Cadro 2.37

	A	Sectores de alta e medio-alta tecnoloxía				C=B/AX100
	Total Economía	B	Sectores manufactureiros		Servizos de alta tecnoloxía	
			Alta tecnoloxía	Medio-alta tecnoloxía		
Andalucía	3.110,4	123,2	15,3	48,7	59,2	3,96
Aragón	577,3	60,9	4,8	40,8	15,3	10,55
Asturias	423,6	21,7	1,3	10,8	9,6	5,12
Baleares	496,0	15,7	0,8	7,2	7,7	3,17
Canarias	880,4	22,8	1,0	5,0	16,8	2,59
Cantabria	249,7	18,4	1,4	11,6	5,4	7,37
C. León	1.045,6	66,5	4,8	41,5	20,2	6,36
C. A Mancha	798,1	31,9	4,9	14,0	13,1	4,00
Cataluña	3.418,7	386,1	54,0	234,3	97,8	11,29
C. Valenciana	2.152,3	132,2	8,8	73,0	50,4	6,14
Extremadura	398,3	10,8	0,5	3,9	6,5	2,71
Galicia	1.164,2	71,9	7,2	43,9	20,8	6,18
Madrid	2.977,1	291,8	57,4	67,9	166,5	9,80
Murcia	597,6	27,0	2,1	16,5	8,4	4,52
Navarra	283,6	34,6	1,5	28,4	4,7	12,20
País Vasco	984,9	124,3	13,6	80,2	30,5	12,62
A Rioja	143,8	8,6	0,4	5,1	3,0	5,98
Ceuta e Melilla	46,1	0,6	0,1	0,1	0,5	1,30
España	19.747,7	1.449,0	179,9	732,9	536,4	7,34

En medias anuais. En miles; agás a última columna que é percentaxe

Fonte: INE, Encuesta de Población Activa

No cadro 2-37 complétase os datos de innovación co da poboación ocupada nos sectores de alta e media tecnoloxía e a súa repercusión na poboación ocupada

total das distintas comunidades autónomas. O País Vasco, Navarra e Cataluña acadan as porcentaxes máis altas, Galicia con 71.900 empregados en ditos sectores representa o 6,18% do total de ocupados, algo menos dun punto da media estatal de 7,34.

2.6. A empresa industrial pública: a Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)

A raíz da promulgación do Real Decreto-lei 5/1995, do 16 de xuño, a industria pública española nucleada neses momentos en torno ao Instituto Nacional de Industria (INI) e ao Instituto Nacional de Hidrocarburos (INH) reestrutúrase, agrupándose en dous entes as distintas empresas dependentes ou controladas polo Ministerio de Industria e Enerxía:

■ A Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI), á que se lle asignan as participacións dos grupos Teneo, SA e Repsol, SA, rexida polo dereito privado, sen aval do Estado, e que goza do beneficio da consolidación fiscal nas operacións de endebedamento; tivo, ademais, como unha das súas principais obrigacións a de amortizar a débeda do ex-INI, vía dividendos, endebedamento e desinvestimentos.

■ A Axencia Industrial do Estado (AIE), á que se adxudica, polo seu valor contable, a carteira de titularidade directa, maioritaria, igualitaria ou minoritaria das entidades mercantís, suxeitas a plans de reestruturación ou reconversión industrial. A esta axencia non se lle concede ningunha capacidade de endebedamento e carece do beneficio de consolidación fiscal, se ben as empresas en reconversión serán as únicas que poidan percibir aportacións do Estado.

O 28 de xuño de 1996 o goberno aprobou o “programa de modernización do sector público empresarial do Estado”, que deseña un plan de privatizacións de empresas públicas, que aprofundando na política de alleación de activos patrimoniais públicos que xa viña desenvolvéndose anteriormente, contempla a venda das empresas públicas rendibles, incluídas as dependentes do Ministerio de Economía e Facenda.

No trienio 1996-1999 producíronse operacións privatizadoras en empresas públicas industriais e de servizos con implantación en Galicia: Argentaria, Telefónica, o grupo Repsol, Retevisión, Auxini, ENDESA, Tabacalera, Gas Natural, Elcano, Barreras, INESPAL, Santa Bárbara, Indra ou Red Eléctrica, e en 2000 e os primeiros meses de 2001 os de Iberia, Enatcar e ENCE, ás que seguirá Autopistas del Atlántico no 2002, quedándose o Estado co control daquelas que poden ter problemas para privatizarse por cuestións sociais ou estratéxicas, aínda que non se descarta o seu pase a mans privadas, como as da División Naval e Bazán agrupadas no grupo Izar e actualmente Navantia.

En todo caso, o que si é certo é que o cadro da empresa pública en España, e polo tanto en Galicia, experimentou un importante cambio nestes últimos anos, especialmente a partir de 1997-1998, diminuíndo substancialmente as empresas

participadas polo Estado, quedando reducido a un pequeno grupo con capital público, formado polas que arrastran un déficit empresarial considerable.

O Decreto-lei 15/1997, do 15 de setembro, reagrupa de novo o sector público, disolvendo a AIE e integrando as súas sociedades na SEPI, facendo esta fronte ao paulatino equilibrio financeiro do sector; cunha aportación de recursos de 900.000 millóns de pesetas -resultante das privatizacións- durante os dous primeiros anos e desvinculando o mantemento das empresas públicas dos Orzamentos Xerais do Estado, cun efecto importante na redución do déficit público para o cumprimento dos criterios de Maastricht.

A SEPI é polo tanto a sociedade estatal que agrupa na actualidade ás empresas públicas industriais, acollendo tamén algunha das empresas que pertencían á Dirección Xeral de Patrimonio, tales como Efe, ALYCESA, CETARSA, Transmediterránea, EMGRISA, ENAUSA, MAYASA e a Sociedade Estatal de Participacións Patrimoniais, coa intención na maioría dos casos de preparar a súa futura privatización. En marzo de 2005 tras unha importante crise da empresa Izar provocada dunha banda polas súas notables perdas -800 millóns de euros- e por outra pola exixencia da UE ao goberno español da devolución das axudas nos últimos anos aos estaleiros públicos, constitúese unha nova empresa: Navantia que mercé a un axuste de cadro de persoal por xubilacións anticipadas asume a actividade de construción naval, fundamentalmente militar, conservando un 20% de actividade en materia civil. Así mesmo acolle liñas de actividade de propulsión e enerxía, reparacións e sistemas e armas, cunha forte aposta pola tecnoloxía e tarefas de investigación e desenvolvemento.

No anexo deste informe contéplanse os datos de investimentos e persoal dos entes públicos e sociedades estatais en Galicia, clasificados de acordo coa distribución que establece a Lei de orzamentos xerais do Estado.

As características e tendencias que apuntabamos en anteriores informes, con respecto aos investimentos e ao cadro de persoal das empresas públicas dependentes do ex Ministerio de Industria e Enerxía -hoxe do de Facenda-, continúan en 2007; como se reflicte nos cadros A-21 do anexo, quedando reducidas na súa vertente industrial a Navantia xa que as restantes son empresas doutros sectores produtivos.

Os investimentos da SEPI representan un montante total de 19 millóns 841 mil euros (cadro A-21) -dos que só 6 millóns 947 mil euros corresponde a Navantia, unha contía de 3 millóns 831 mil euros á empresa Tragsa, que realiza unha variada gama de actuacións que abrangue o deseño e construción das infraestruturas e equipamentos necesarios para a modernización e mellora dos sistemas de produción agraria, tecnoloxías para un mellor aproveitamento da auga, actividades de conservación do medio natural, actuacións forestais, xestión de recursos pesqueiros e acuicultura e 8 millóns 753 mil euros do grupo infoinvest, que colabora coa Xunta de Galicia no desenvolvemento de 20 parques empresariais-.

A escasa contía da inversión das empresas públicas está en consonancia coa diminución do número e a importancia das empresas con respecto a anos anteriores ao deixar de computarse, xa en 1997, as inversións de Endesa e do grupo Repsol -preto de 9.611 millóns de ptas. en 1997- que foron as empresas industriais con maior capacidade inversora en Galicia, privatizándose tamén en 2002 ENA que

con 45 millóns 670 mil euros de inversión en 2002 constituía a empresa pública con maior volume de recursos en dito ano.

As empresas públicas industriais con sede en Galicia experimentan unha diminución apreciable de traballadores nestes catorce últimos anos, pasándose, no seu conxunto, de 14.067 traballadores/as en 1993 aos 4.191 do ano que analizamos. Navantia con 2.360 efectivos dos estaleiros de Fene e Ferrol constitúen o maior volume por empresa ao que segue Tragsa con 1.814 traballadores/as. A provincia da Coruña, con 3.380 empregados/as, concentra o volume máis importante, o persoal das outras tres provincias galegas proceden exclusivamente de Tragsa.

2.7. Política industrial.A achega das administracións públicas

Examinaremos, dentro deste apartado, o conxunto das intervencións máis importantes das distintas administracións públicas no ámbito industrial e empresarial, co obxecto de ter unha visión de carácter xeral das principais liñas de actuación que marcan as políticas públicas en Galicia.

Hai que ter, non obstante, moi en conta que a política macroeconómica ten un papel decisivo sobre a actividade industrial: o control da inflación, a redución do déficit público e a estabilidade monetaria constitúen factores fundamentais para a incentivación e boa marcha das industrias e, xunto co investimento público e o impulso das reformas estruturais, inciden dunha maneira decisiva no comportamento empresarial.

2.7.1.As actuacións da UE

O Cumio de Maastricht de 7 de febreiro de 1992, coa reforma do artigo 130 do Tratado da UE, marca o inicio da nova estratexia en materia industrial e de emprego previndo un marco de relacións entre administracións públicas rexido polo principio de subsidiaridade, a potenciación da instrumentación de accións de I+D, políticas de infraestruturas a escala europea, formación profesional e incluso a posibilidade de utilización de medidas específicas, a aprobar por unanimidade, destinadas a acelerar a adaptación da industria aos cambios estruturais, creando un contorno favorable á iniciativa, desenvolvemento e cooperación entre as empresas, e a favorecer unha explotación do potencial industrial das políticas de innovación e desenvolvemento tecnolóxico.

O Tratado de Amsterdam de 17 de xuño de 1997 inclúe no Tratado Constitutivo da Unión Europea un capítulo sobre emprego, en paralelo ás disposicións relativas á Unión Económica e Monetaria. Cada país continúa a ser dono da súa política, pero a situará no contexto dunha estratexia coordinada de toda a comunidade. O Tratado fixa para os gobernos da Unión o compromiso de:

- Orientar as súas políticas de emprego en consonancia coa política económica da comunidade.

- Promover unha man de obra cualificada con poder de adaptación, así como mercados de traballo que poidan reaccionar axiña ante os cambios económicos.

Así mesmo, crea un sistema de vixilancia multilateral das políticas de emprego nacionais, e un Comité de Emprego que asistirá ás institucións neste traballo.

A estratexia coordinada para o emprego levarase á práctica do seguinte xeito:

- a) En primeiro lugar, os xefes/as de Estado e de Goberno examinarán a situación do emprego.
- b) O Consello, por maioría cualificada, a proposta da Comisión e previa consulta ao Parlamento Europeo, ao Comité Económico e Social, e ao Comité das Rexións, elaborará as liñas directrices para os Estados membros.
- c) Ao final do ano, o Consello examinará a aplicación das liñas directrices e, se o estima oportuno, formulará recomendacións para os Estados membros. O Consello e a Comisión remitirán un informe anual conxunto aos xefes/as de Estado e de Goberno, que examinarán as novas orientacións a seguir.
- d) Finalmente, prevense medidas de estímulo para financiamento de proxectos piloto en temas de emprego.

Transcorridos dous anos con ocasión do Cume de Lisboa –marzo de 2000- valórouse positivamente o proceso iniciado en Amsterdam, e acolleuse como obxectivo prioritario a loita contra o desemprego, marcándose como meta conseguir o pleno emprego na Unión Europea para o 2010, combinando para isto reformas estruturais ambiciosas coa potenciación das novas tecnoloxías, facendo especial fincapé no acceso das escolas a Internet e a formación a curto prazo do profesorado nas novas tecnoloxías.

Os atentados do 11 de setembro de 2001 en EE.UU. provocan un descenso da actividade económica mundial. No Consello da Unión Europea de Sevilla -21 e 22 de xuño de 2002- se aposta pola reactivación do crecemento, reafírmase na adhesión do Pacto de Estabilidade e Crecemento e o saneamento das finanzas públicas e mantense en vigor os obxectivos estratéxicos alcanzados en Lisboa. Así mesmo, tanto no Cumio de Copenhague de decembro de 2002, que aproba a ampliación a 25 Estados a partir do 1 de maio de 2004, como o Consello de Bruxelas do 20 e 21 de marzo de 2003 ratifican cunha serie de orientacións e medidas específicas os obxectivos de Lisboa.

A incorporación de 10 novos países en maio de 2004 á Unión Europea, todos eles con rendas per cápita inferiores á española e moi lonxe da media da Unión, levará aparelladas importantes repercusións para países que como España son beneficiarios netos e en moi ampla medida das axudas e fondos estruturais europeos.

O “non” ao referendun sobre a Constitución europea de Francia e Holanda e o fracaso da cume europea de Bruxelas, no transcurso de 2005 para a aprobación do marco orzamentario 2007-2013 sumiu á UE nunha fonda crise con repercusión moi directa no escenario de territorios como o galego que basean o seu futuro desenvolvemento nas aportacións dos fondos estruturais e de cohesión.

A comisión Europea aprobou en Maio de 2007 o Marco Estratéxico Nacional de Referencia da Política de Cohesión para España na que se determina a estratexia

para a utilización de 35.217 millóns de euros da política de cohesión no período 2007-2013 dos Fondos Estruturais (Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional –FEDER- e Fondo Social Europeo –FSE-) e o Fondo de Cohesión.

As actuacións da UE en Galicia –catalogada como rexión obxectivo nº 1, e a partir de 2007 obxectivo da converxencia- lévanse a cabo a través do transvase de importantes cantidades de diñeiro para o desenvolvemento rexional, das que a maioría dedícanse a infraestruturas de carácter básico; ditas cantidades canalízanse a través dos chamados fondos estruturais para a redución dos desequilibrios rexionais e o Fondo de Cohesión que financia proxectos de infraestrutura de transporte e medio ambiente.

■ Marco de Apoio Comunitario de Galicia para o período 2000-2006

O período de programación do marco orzamentario para o período 2000-2006 foi aprobado nas grandes cifras para o conxunto da Unión, pola Comisión no Cume de Berlín en marzo de 1999 consagrando o criterio do emprego como un dos básicos para o reparto de recursos e incluíndo fondos específicos “instrumentos de preadhesión” para os países que teñen prevista a súa entrada na UE. Tras intentos dalgúns membros para a súa abolición, mantívose o Fondo de Cohesión, pero endurecéndose os seus controis; en concreto, os beneficiarios que accederon ao euro perderano instantaneamente se incumpren o pacto de estabilidade, incorrendo nun déficit superior ao tres por cento do PIB fixado no Tratado de Maastricht.

A Galicia como Marco de Apoio Comunitario (MCA) correspondeulle para o período 2000-2006 a cantidade de 5.407,7 millóns de euros –899.766 millóns de pta- o 13,7% do total do financiamento comunitario para as rexións obxectivo nº 1 de España.

■ Programa Operativo Integrado de Galicia 2000-2006

No cadro 2.38 explíctase por axente xestor e medida o grao de execución do programa operativo integrado de Galicia 2000-2006 a 31 de decembro de 2007, xa que prolongouse a dito ano a súa execución. Do total programado para todo o período: 5.327 millóns de euros executouse a 31-12-2007 máis de 4.739 millóns de euros que representa un 88,97% do total. O eixe nº 6: Redes de transporte e enerxía, financiado polo Feder, con máis de 2.426 millóns de euros no programa é o de maior contía económica, nel intégranse as partidas correspondentes a estradas, autoestradas, ferrocarrís, portos, aeroportos, redes de enerxía etc.; ao fin de 2007 o gasto executado elévase a máis de 2.207 millóns de euros que correspóndese co 90,99 % do total do previsto neste eixe. O subeixe de autoestradas estaba xa ao 100% a 31-12-2004 e o de aeroportos supera o cento por cento a finais de 2005, mentres que os subeixes de, portos, sistemas de transporte multimodais cun 77,87%, portos co o 83,34% e redes de enerxía- 85,91%- tiñan unha execución baixa.

O eixe nº 3: Medio ambiente, contorno natural e recursos hídricos é o seguinte en importancia económica cunha dotación total do programa de preto de 837 millóns de euros, dos que executáronse ao fin de 2007 algo máis de 707 millóns de euros, que representa o 84,49%. Como pode apreciarse comprende actuacións de abastecemento de augas, saneamento e depuración de augas residuais, xestión

■ **Cadro 2.38 Grao de execución por eixe e media do Programa Operativo de Galicia Obxectivo 01 a 31-12-2007**

Eixe/Media	Programado 2000-2006	Executado a 31/12/2007	%
1.1 Apoio a empresas industriais, comerciais e de servizos (FEDER)	207.442.722	185.188.315,69	89,27
1.2 Mellora da transformación e comercialización dos produtos agrícolas (FEOGA-O)	206.543.763	185.220.407,72	89,68
1.3 Provisión e adecuación de espazos produtivos e de servizos ás empresas (FEDER)	70.206.513	50.297.028,93	71,64
1.7 Promoción do capital organizativo das empresas (FEDER)	10.560.000	13.915.586,81	131,78
1.8 Favorecer a xeración de nova actividade que permita a creación de emprego (FSE)	20.569.018	13.640.422,52	66,32
Total eixe: 1 Mellora da competitividade e desenvolvemento do tecido produtivo	515.322.016	448.261.761,67	86,99
2.1 Apoiar a invest. en capital humano ámbito da invest., ciencia e tecnol. e transf. (FSE)	32.701.460	29.334.074,60	89,70
2.2 Proxectos de investigación, innovación e desenvolvemento tecnolóxico (FEDER)	48.412.005	47.827.469,36	98,79
2.3 Equipamento científico-tecnolóxico (FEDER)	3.453.337	4.876.462,03	141,21
2.5 Centros públicos de investigación e centros tecnolóxicos (FEDER)	12.614.660	13.541.218,80	107,35
2.6 Grandes instalacións (FEDER)	16.137.280	16.479.826,71	102,12
2.7 Sociedade da información (FEDER)	71.208.948	67.212.598,00	94,39
Total eixe: 2 Soc. do coñecemento (Innovación, I+D, sociedade da información)	184.527.690	179.271.649,50	97,15
3.1 Abastecemento de auga á poboación e ás actividades económicas (FEDER)	86.478.434	67.548.867,86	78,11
3.2 Mellora da eficacia das infraestruturas existentes e da utilización da auga (FEDER)	10.218.769	13.035.589,91	127,57
3.3 Saneamento e depuración de augas residuais (FEDER)	200.126.813	158.764.966,48	79,33
3.4 Xestión integral dos residuos urbanos e industriais tratados (FEDER)	12.862.499	10.925.995,80	84,94
3.5 Actuacións medioambientais en costas (FEDER)	83.029.534	90.244.481,41	108,69
3.6 Protección e rexeneración do contorno natural (FEDER)	127.963.476	81.730.568,43	63,87
3.7 Vixilancia, control e redución da contaminación ambiental (FEDER)	6.733.330	6.778.259,52	100,67
3.8 Rexeneración de solos e de espazos (FEDER)	7.253.335	6.982.504,10	96,27
3.9 Silvicultura (FEOGA-O)	124.922.981	112.262.941,14	89,87
3.10 Accións medioambient. derivadas da conservac. paisaxe e a economía agraria (FEOGA-O)	177.271.956	158.759.445,46	89,56
Total eixe: 3 Medio ambiente, contorno natural e recursos hídricos	836.861.127	707.033.620,11	84,49
41.1 Construción, reforma e equipamento de centros educativos e de formación (FEDER)	82.745.722	89.567.262,68	108,24
41.12 Fomentar acceso de todos ensino FP e extensión, na FP base e na FP específica (FSE)	178.455.813	175.246.739,67	98,20
41.13 Desenvolver novas modalidades de oferta en FP inicial/regrada (FSE)	15.753.491	15.340.705,50	97,38
41.14 Promover mecanismos de integración e mellora da eficiencia dos subsistemas de FP (FSE)	17.801.269	14.996.763,24	84,25
41.15 Proporc. alternat. educat. enfocadas mercado traballo de persoas que non superen ensino obrigat. (FSE)	25.544.884	26.951.178,31	105,51
Total eixe: 41 Infraestrutura educativa e reforzo da educación técnico-profesional	320.301.179	322.102.649,40	100,56
42.6 Ofrecer aos desempregados posibilidades de inserción no mercado laboral (FSE)	78.594.845	61.603.339,58	78,38
42.7 Combater paro prolong. mediante accións de reinserc. laboral desempreg. longa duración (FSE)	6.023.237	5.445.679,42	90,41
42.8 Ofrecer vías de inserción profesional aos xoves (FSE)	39.234.646	34.243.979,12	87,28
Total eixe: 42 Inserción e reinserción ocupacional dos desempregados	123.852.728	101.292.998,12	81,79
43.2 Asegurar a actualización do nivel de competencias dos traballadores (FSE)	19.391.011	12.006.564,80	61,92
43.3 Soster a consolidación do emprego existente (FSE)	49.703.605	48.281.343,74	97,14
Total eixe: 43 Reforzo na estabilidade no emprego e adaptabilidade	69.094.616	60.287.908,54	87,25
44.10 Apoiar a inserción das persoas discapacitadas no mercado laboral (FSE)	7.340.265	6.797.640,61	92,61
44.11 Propoñer oportunid. de integrac. colectivos en risco de exclus. do merc. de traballo (FSE)	33.971.862	31.037.588,48	91,36
Total eixe: 44 Integración mercado traballo persoas con dificultades	41.312.127	37.835.229,09	91,58
45.16 Mellorar a empregabilidade das mulleres (FSE)	17.601.930	13.445.439,78	76,39
45.17 Fomentar a actividade empresarial das mulleres (FSE)	12.433.786	7.802.047,91	62,75
45.18 Combater segregac. horiz. e vertical e discrim. salarial e favorec. Conciliac. vida fam. e labor. (FSE)	4.629.726	3.628.350,46	78,37
Total eixe: 45 Partic. Mulleres no mercado traballo	34.665.442	24.875.838,15	71,76
5.1 Rehabilitación e equipamento de zonas urbanas (FEDER)	1.619.503	1.619.502,86	100,00
5.2 Mellora dos sistemas de transportes urbanos (FEDER)	9.419.846	9.352.803,18	99,29
5.3 Infraestrutura e equipamentos colectivos en municipios menores de 20.000 habit. (FEDER)	51.948.939	35.737.957,97	68,79
5.6 Apoio ás iniciativas locais que contribúan á xeración de emprego (FSE)	17.883.855	13.203.099,58	73,83
5.7 Infraestruturas turísticas e culturais (FEDER)	25.785.893	28.335.416,21	109,89
5.8 Conservación e rehabilitación do patrimonio histórico-artístico e cultural (FEDER)	73.194.367	59.599.125,70	81,43
5.9 Infraestruturas e equipamentos sociais e sanitarios (FEDER)	73.898.020	72.076.367,02	97,53
Total eixe: 5 Desenvolvemento local e urbano	253.750.423	219.924.272,52	86,67
6.1 Estradas e autovías (FEDER)	996.392.787	904.267.745,09	90,75
6.2 Autoestradas (FEDER)	93.992.120	93.992.119,11	100,00
6.3 Ferrocarrís (FEDER)	774.494.763	723.901.983,14	93,47
6.4 Portos (FEDER)	322.011.336	268.372.085,94	83,34
6.5 Aeroportos (FEDER)	26.770.000	34.024.318,66	127,10
6.6 Sistemas de transportes multimodais e centros de transporte (FEDER)	13.078.581	10.184.038,36	77,87
6.8 Redes de distribución de enerxía (FEDER)	170.205.624	146.229.963,89	85,91
6.9 Enerxías renov., eficacia e aforro enerxét. agás actuac. contempl. na medida 6-10 (FEDER)	29.135.600	26.438.948,38	90,74
Total eixe: 6 Redes de transporte e enerxía	2.426.080.811	2.207.411.202,57	90,99
7.2 Desenvolvemento e mellora das infraestruturas de apoio (FEOGA-O)	160.000.911	154.460.998,40	96,54
7.5 Desenvolvemento endóxeno de zonas rurais, relativo ás actividades agrarias (FEOGA-O)	55.680.594	30.132.951,23	54,12
7.7 Formac. agraria en territor. colectivos e contidos que non queden cubert. nos progr. FSE (FEOGA-O)	9.630.405	9.158.137,26	95,10
7.8 Prestac. servizos a explot. agrarias, comercializ. produt. agrarios calidade e enxeñ. fin. (FEOGA-O)	285.909.477	235.705.465,48	82,44
Total eixe: 7 Agricultura e desenvolvemento rural	511.221.387	429.457.552,37	84,01
9.1 Asistencia técnica FEDER	3.889.232	1.321.747,85	33,98
9.2 Asistencia técnica FSE	2.142.323	97.330,38	4,54
9.3 Asistencia técnica FEOGA-O	4.029.334	310.062,08	7,70
Total eixe: 9 Asistencia técnica	10.060.889	1.729.140,31	17,19
Total	5.327.050.435	4.739.483.822,35	88,97

Datos en euros

Fonte: Ministerio de Economía e Facenda

de residuos urbanos, etc.; o subeixe actuacións medioambientais en costas rebasou ao fin de 2004 a cantidade presupostada nun 9% e incrementouse a súa contía, estando a finais de 2007 outra vez por encima da dotación programada. En troques, algúns dos subeixos teñen un grao de execución escaso especialmente o de protección e rexeneración do entorno natural, que non chega ao 64%. Os de maior dotación orzamentaria: Saneamento e depuración de augas residuais e accións de conservación de paisaxe presentan tamén unha porcentaxe de execución escaso. O eixe 45-Participación das mulleres no Mercado de Traballo executado ao 71,76% ao fin de 2007 é xunto o nove- Asistencia Técnica, cun escaso 17,19%- o que acada un menor grao de execución, mentres que os correspondentes a infraestrutura educativa e reforzo da educación técnico profesional- eixe 41-supera o 100% é está moi próximo, 97,15% ao eixe 2: Sociedade do Coñecemento.

O Marco de Apoio Comunitario 2007-2013 (cadro 2-39), no que se integra o Fondo de Cohesión, aprobado ao fin do ano 2007, e polo tanto sen execución en dito ano, prevé unha inversión total na Comunidade de 8.226 millóns de euros, dos que os Fondos Comunitarios aportarán 5.674, correspondendo aos estruturais (FEDER e FSE) 4.389, o 77% e aos Sectoriais (FEADER e FEP) 1.285 millóns de euros, o 23%. O 42% dos Fondos Feder irán dirixidos á aumentar á capitalización tecnolóxica da economía galega a través do desenvolvemento da economía do coñecemento e da innovación empresarial; un 31% adicarase ás infraestruturas de transporte e enerxía e o 23% restante ao Medio Ambiente e o desenvolvemento sostible.

Fondos Comunitarios Galicia 2007-2013

■ Cadro 2.39

FONDOS COMUNITARIOS	Importe Axuda	Importe Cofinanciación	Importe Global
1- FONDOS ESTRUCTURAIS	4.839	1.641	6.030
Fondo Europeo de Desenvolv. Rexional (FEDER)	3.452	1.407	4.859
Fondo Socila Europeo (FSE)	936	234	1.170
2- FONDOS SECTORIAIS	1.285	911	2.196
Fondo Europeo Agrícola de desenv. Rural (FEADER)	857	637	1.494
Fondo Europeo de Pesca (FEP)	429	274	703
TOTAL FONDOS COMUNITARIOS	5.674	2.552	8.226

Importes en Meuros

Fonte : Xunta de Galicia

Fóra do Marco Comunitario de Apoio a Comunidade Galega percibe tamén financiamento da Cooperación Territorial Europea, a través de iniciativas de carácter local e rexional, así como a cooperación trasnacional, que procura un desenvolvemento territorial integrado e a cooperación interrexional e o intercambio de experiencias. A España correspondéronlle para o período 2007-2013 559 millóns de euros, dos que 249 destinaranse aos programas de Cooperación Transfronteriza, 149 aos programas de Cooperación Transnacional e 111 millóns de euros aos programas de Vecindade Europea.

Galicia integrase nos programas de Cooperación Transfronteriza España –Portugal, no de Cooperación Transnacional Espazo Atlántico e o de Cooperación Inte-

rexional: Interreg IV, Redes ESPON, URBACT e INTERACT II que a partir de 2007 substitúen as iniciativas comunitarias Interreg .

O Fondo de Cohesión financian proxectos de infraestruturas de transporte e medioambientais. No cadro 2.40 contéplanse os datos relativos ao nº de proxectos, investimentos subvecionables e contías das axudas accións executadas en Galicia dende a súa implantación no ano 1996 ata 2006, derradeiro ano en que o Fondo ten carácter rexionalizable, xa que a partires de 2007 dito Fondo intégrase na programación da axuda de finalidade estrutural, plasmándose nun programa operativo de carácter nacional.

■ Cadro 2.40

Fondos de Cohesión
Número e coantía de proxectos aprobados. Galicia 1996-2006

ANO	Nº proxectos	Investimento	Axuda
1996	6	688.233	205.829
1997	7	181.737	153.161
1998	4	166.879	138.361
1999	2	92.914	47.378
2000	6	183.720	153.017
2001	21	95.558	61.157
2002	7	29.382	23.607
2003	14	203.531	171.293
2004	9	110.200	93.670
2005	4	432.075	316.355
2006	5	9.446	7.557

Investimentos e contía da axuda en miles de euros
Elaboración propia a partir de datos do Ministerio de Economía

Visto dende a perspectiva dos once anos, a maior parte das subvencións dos primeiros foron para as actuacións de transporte –diversos tramos de autovía das Rías Baixas con máis de 59.000 millóns de pesetas -354,60 millóns de euros- nas tres anualidades-. Nos últimos anos acrecentáronse as subvencións correspondentes a medio ambiente; ademais da de SOGAMA por un importe bianual de 12 mil millóns de pesetas -72,12 millóns de euros- e o do conxunto da comunidade autónoma de preto de 30 millóns de euros en 2000, deben reseñarse: o saneamento do río Louro cunha cantidade de máis de 72 millóns no ano 2000, a da estación depuradora de Bens na Coruña en 2003 por preto de 81 millóns, o saneamento da Ría de Vigo, cun montante de máis de 60 millóns de euros en tres anos; o saneamento da Coruña, Lugo e Ourense; a reforestación e loita contra a erosión, en diversos lugares da comunidade autónoma, en case 15 millóns, as dos anos 2001 e 2002 dirixidas a creación de puntos limpos e peche de vertedoiros, a da extracción do fuel do Prestige e a do Porto da Coruña.

No cadro 2.41 agrúpanse as aportacións do FEOGA, que financia accións tendentes á adaptación dos agricultores e das rexións ás novas formas de agricultura; e o desenvolvemento de novos sectores económicos nas zonas rurais; e o IFOP, que axuda ás rexións costeiras que se ven afectadas polo declive do sector pesqueiro.

As actuacións da UE, no sector agropesqueiro galego, teñen unha importancia fundamental e pretenden potenciar a vertente da acuicultura e rachar cos graves

problemas estruturais da agricultura -escasa dimensión das explotacións, envellecemento da poboación e excesivo peso da súa actividade-; e da pesca -sobredimensión e envellecemento da flota, falta de caladoiros, etc.-.

En 2007, Galicia obtivo un financiamento, por esta vía (cadro 2.41), de preto de 336 millóns de euros, cunha diminución de 41,63 millóns de euros con respecto ao ano anterior; o descenso prodúcese tanto no sector agrario por unha contía de 33,09 millóns como no sector pesqueiro no eido do IFOP que diminúe en preto de 9 millóns de euros con respecto a 2006.

No concernente ao FEOGA-Garantía que diminúe en máis de 54 millóns con respecto a 2006, a partida de maior contía é a constituída polas asignacións de pago único: 98 millóns 944 mil euros, seguindo a continuación as axudas á produción de carne de vacún –33,84 millóns de euros–, que descenden moi salientablemente, así como o epígrafe de cultivos herbáceos e en menor medida as de reestruturación do viñado e primas o ovino e cabrún, incrementándose a de produción de leite. No sector pesqueiro en 2006 diminúen as subvencións ás estruturas pesqueiras con respecto ao ano anterior, cifrándose en 78,88 millóns de euros.

Contribución financeira da UE nos sectores agrariopesqueiros. Galicia. 2002-2007

■ Cadro 2.41

Sector agrario	2002	2003	2004	2005	2006	2007
FEOGA -Garantía- FEAGA ⁽¹⁾						
Réxime de pago único	-	-	-	-	85,605	98,944
Industria de cereais	0,039	-	0,007	0,002	0,009	0,008
Produción de cereais	29,666	18,905	-	-	-	-
Produción de oleaxinosas	0,022	0,027	-	-	-	-
Produción carne de vacún	52,331	55,037	66,819	69,608	67,128	33,836
Primas ovino e cabrún	6,248	11,227	4,174	3,229	2,577	1,646
Leite escolar	0,354	0,295	0,312	0,270	0,236	0,227
Aceite para conservas	11,050	11,832	12,152	9,475	5,779	-
Destilacións vinícolas	0,182	0,413	0,501	0,228	0,144	0,114
Intervencións en porcino	-	0,076	0,071	0,008	-	-
Retirada de terras	0,044	0,022	-	-	-	-
Apicultura	0,179	0,199	-	-	-	-
Recuperacións, intereses, sancións, etc	0,003	0,022	0,012	0,004	-	-0,170
Produción de forraxes	0,122	0,067	0,063	-	0,033	-
Cese anticipado	12,248	12,462	11,343	9,602	8,558	-
Medidas medioambientais	0,504	0,548	-	-	-	-
Forestación e sevicultura	7,169	8,728	4,950	4,027	7,516	-
Reestruturación do viñado	4,913	4,976	4,779	6,736	4,248	3,287
Indemniz. compensatorias zonas desfavorecidas	5,306	6,473	11,747	6,341	7,413	-
Almacenamento do leite	0,007	-	-	-	-	-
Cultivos herbáceos	-	-	20,603	15,583	7,624	4,429
Produción de legumes	-	-	0,001	0,002	-	-
Produción de leite	-	-	20,677	40,507	6,897	8,753
Axudas á apicultura	-	-	0,156	0,164	0,163	0,159
Medidas agroambientais	-	-	1,260	2,817	3,428	-
Modulación	-	-	-	-	2,834	3,893
Intervención no sector avícola	-	-	-	-	-	0,232
Total FEOGA -Garantía	130,387	131,309	159,627	168,603	210,192	155,358
FEOGA -Orientación: axudas directas:						
Programas operativos Comun. Autónoma	74,414	136,583	103,022	100,766	56,796	82,297
Iniciativas comunitarias e PRODER	3,293	-	0,979	1,553	6,349	7,100
Orzamento ingresos do Estado	0,492	2,822	35,228	26,537	3,836	0,983
LEADER e outros:						
Comunidade Autónoma	-	-	-	-	1,253	-

■ **Cadro 2.41**
(continuación)

Orzamento ingresos do Estado	0,492	2,822	35,228	26,537	3,836	0,983
LEADER e outros:						
Comunidade Autónoma	-	-	-	-	1,253	
Grupos Acción Local	-	-	5,944	11,183	11,585	11,164
Total axudas directas	-	140,487	145,173	140,039		101,544
Total reembolsos ou anticipos	-	-				
Total FEOGA -Orientación	78,199	140,487	145,173	140,039	79,819	101,544
Outros recursos agrarios:						
Sanidade animal	-	-	0,146	0,009	-	0,020
Sistema integrado e control	-	-	-	-	-	
Total outros recursos agrarios	-	-	0,146	0,009		
Total sector agrario	208,586	271,796	304,946	308,651	290,011	256,922
Sector pesqueiro						
IFOP: axudas directas:						
Iniciativa "Pesca"	0,868	-	-	-	-	
Estruturas pesqueiras	57,549	149,800	55,006	92,167	87,171	78,884
Total IFOP	58,417	-	55,006	92,167		78,884
Outros recursos pesqueiros:						
Vixancia pesqueira	0,326	0,086		0,356	0,249	
Acción específica "Prestige"	-	-	30,000	-	-	
Total outros recursos pesqueiros	-	-	30,000	0,356	0,249	
Total sector pesqueiro	116,292	149,886	85,006	92,523	87,420	78,884
Total sectores agrario e pesqueiro	324,878	421,682	389,952	401,174	377,431	335,806

Datos en millóns de euros

(1) Cantidades aboadas polos organismos pagadores con cargo ao FEOGA-Garantía-FEAGA

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación. Subsecretaría. Oficina Presupostaria

■ O Fondo Social Europeo é un instrumento financeiro comunitario encargado de fomentar as oportunidades de emprego e a mobilidade xeográfica e profesional dos traballadores. En tanto que tal instrumento ten incidencia na industria ao constituír un complemento das accións desenvolvidas por entes públicos ou privados, encamiñados fundamentalmente a mellorar a formación profesional e, no seu caso, a orientación profesional dos traballadores e a axudar á contratación estable de determinados colectivos de traballadores.

Nas zonas de obxectivo I, entre as que se atopa Galicia, o Fondo oriéntase, ademais, ao desenvolvemento das rexións con atraso estrutural.

No cadro 2.42 inclúense as previsións dos recursos financeiros do FSE no seu reparto por formas de intervención e por obxectivos para o período 2000-2006.

No cadro 2.43 se contempla a relación entre a execución do exercicio 2006- último ano do que existen datos- do Fondo Social Europeo e a Estratexia Europea polo Emprego (EEE) 2003-2010 fixada no Consello Europeo de Lisboa de 2000 e completada no de Estocolmo de 2001.

Os tres piares aplicables á comunidade autónoma contemplan un volume de inversión por parte do FSE de máis de 45 millóns 850 mil euros con incidencia en 328.608 persoas das que 188.520, e dicir o 57,37%, son mulleres. A directriz de maior impacto económico foi a referente a ampliar e mellorar a inversión en capital humano con máis de 28 millóns 601 mil euros e unha incidencia en 154.941 persoas.

**Recursos financeiros asignados a España para o Fondo Social Europeo.
Por comunidades autónomas. 2000-2006**

■ Cadro 2.42

		Obxectivo 1	Obxectivo 2	Obxectivo 3
Formas de intervención				
PPOO Rexionais				
Andalucía		155.155	-	-
Asturias		17.333	-	-
Canarias		45.673	-	-
Cantabria		5.541	-	-
C. A Mancha		40.299	-	-
C. León		51.389	-	-
C. Valenciana		79.283	-	-
Extremadura		60.494	-	-
Galicia		65.223	-	-
Murcia		17.936	-	-
Ceuta		2.596	-	-
Melilla		1.697	-	-
Aragón		-	-	10.241
Balears		-	-	5.262
Cataluña		-	38.017	36.111
Madrid		-	-	38.904
Navarra		-	-	10.825
País Vasco		-	-	37.045
A Ríoxa		-	-	2.355
Total		542.619	38.017	140.743
PPOO Plurirrexionais				
Fomento do emprego		570.821	-	133.893
Iniciativa Empresarial e Formación Continua		258.556	-	75.775
Loita contra a discriminación		33.939	-	12.795
Sistema de Formación Profesional		22.936	-	6.345
Investigación, Desenvolvemento e Innovación		42.186	17.880	-
Asistencia Técnica		377	-	127
Total		928.815	17.880	228.935
Total PPOO		1.471.434	55.897	369.678
IC EQUAL			85.771	
TOTAL			1.982.780	

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Importe en millóns de pesetas

■ Cadro 2.43

Relación entre a execución 2006 do Fondo Social Europeo e a Estratexia Europea polo Emprego

Orientacións 2006		Medida	Informe anual 2006			
Piar	Directriz		Custo total	Axuda FSE	Nº persoas	Nº Mulleres
I	Atraer a máis persoas para que se incorporen e permanezan no mercado de traballo.	Ofrecer vías de inserción profesional aos novos	2.850.813,81	1.995.569,67	844	527
		Mellorar a empregabilidade das mulleres	2.159.272,96	1.727.418,37	48.012	43.580
		Fomentar a actividade empresarial das mulleres	1.298.011,05	1.038.408,84	532	521
		Combater a segregación horizontal e vertical, así como a discriminación salarial e favorecer a conciliación da vida familiar e laboral	650.325,72	520.260,57	373	373
		Total directriz	6.958.423,54	5.281.657,45	49.761	45.001
	Garantir uns mercados de traballo, aumentar o atractivo do traballo...	Favorecer a xeración de nova actividade que permita a creación de emprego	2.205.107,89	1.653.830,93	5.893	3.544
		Ofrecer ós desempregados posibilidades de inserción no mercado laboral	5.055.859,55	3.539.101,69	85.939	51.838
		Combater o paro prolongado mediante accións de reinserción laboral dos desempregados de longa duración	648.001,29	453.600,90	194	126

		Apoiar a inserción das persoas discapacitadas no mercado laboral	1.204.695,96	903.521,98	1.870	725	
		Propoñer oportunidades de integración ós colectivos en risco de exclusión do mercado de traballo	4.497.655,91	3.373.241,95	4.038	2.637	
		Apoiar as iniciativas locais que contribúan á xeración de emprego	2.082.166,88	1.561.625,17	183	84	
	Total directriz		15.693.487,48	11.484.922,62	98.117	58.954	
	Adaptar os sistemas de educación e formación en resposta ás novas esixencias en materia de competencias	Desenvolver novas modalidades de oferta en Formación Profesional Inicial/Regrada	4.440,00	2.886,00	0	0	
	Total directriz		4.440,00	2.886,00	0	0	
	TOTAL PIAR		22.656.351,02	16.769.466,07	147.878	103.955	
II	Mellorar a adaptabilidade dos traballadores e as empresas	Promover a flexibilidade combinada coa seguridade no emprego e reducir a segmentación do mercado de traballo	Soster a consolidación do emprego existente	9.142.176,31	6.856.632,23	3.059	1.333
		Total directriz		9.142.176,31	6.856.632,23	3.059	1.333
		TOTAL PIAR		9.142.176,31	6.856.632,23	3.059	1.333
III	Aumentar o investimento en capital humano mediante a mellora da educación e as tecnoloxías	Ampliar e mellorar o investimento en capital humano	Apoiar o investimento en capital humano no ámbito da investigación, a ciencia e a tecnoloxía e a transferencia de coñecemento cara o sector produtivo	3.023.955,05	2.267.966,29	618	310
			Fomentar o acceso de todos/as ao ensino da FP e a súa extensión, nas súas dúas compoñentes: a FP Base e a FP específica	20.684.070,59	13.444.645,89	138.852	64.349
			Proporcionar alternativas educativas enfocadas ao mercado de traballo ás persoas que non superen o ensino obrigatorio	3.006.289,78	2.254.717,34	1.813	758
			Asegurar a actuación do nivel de competencias dos traballadores/as	1.887.172,15	1.415.379,12	13.658	6.548
	Total directriz		28.601.487,57	19.382.708,64	154.941	71.965	
	Adaptar os sistemas de educación e formación en resposta ás novas esixencias en materia de competencias	Desenvolver novas modalidades de oferta en FP Inicial/Regrada		2.168.531,78	1.409.545,66	20.676	10.370
			Promover mecanismos de integración e mellora da eficiencia dos subsistemas de FP	2.203.586,72	1.432.331,37	2.054	897
	Total directriz		4.372.118,50	2.841.877,03	22.730	11.267	
TOTAL PIAR		32.973.606,07	22.224.585,67	177.671	83.232		
TOTAL			64.772.133,40	45.850.683,97	328.608	188.520	

Contía económica en euros

Fonte: Ministerio de Economía e Facenda

2.7.2.A achega da Administración Xeral do Estado

Inclúense neste apartado as subvencións do Ministerio de Industria Turismo e Comercio nos eidos do programa de fomento da investigación técnica: Profit, que substituíu aos plans da iniciativa de Apoio á Tecnoloxía, á Seguridade e á Calidade Industrial (ATYCA) e ao Plan de Competitividade Téxtil-Confección; os programas de reindustrialización e reestruturación da minería do carbón e desenvolvemento alternativo das comarcas mineiras, e os créditos concedidos polo Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI).

Incluimos tamén os datos dos incentivos rexionais da Zona de Promoción Económica de Galicia (ZPE), concedidos polo Ministerio de Economía e xestionados administrativamente pola Xunta de Galicia, a través do IGAPE.

■ Os programas tecnolóxicos do Estado

O Programa de Fomento da Investigación Técnica (PROFIT) articula un conxunto de convocatorias de axudas públicas destinadas a estimular ás empresas e outras entidades a levar a cabo actividades de investigación e desenvolvemento tecnolóxico de acordo cos obxectivos establecidos no Plan Nacional de Investigación Científica, Desenvolvemento e Innovación Tecnolóxica (I+D+I) 2004-2007. Neste marco o Ministerio de Industria Turismo e Comercio xestiona o programa de fomento da investigación técnica: PROFIT co obxecto de contribuír ás condicións que favorezan o aumento da capacidade de absorción tecnolóxica das empresas, o fortalecemento dos sectores e mercados de rápido crecemento, así como a creación e o desenvolvemento das empresas de base tecnolóxica, especialmente as de elevada tecnoloxía.

O programa PROFIT vén a substituír á iniciativa ATYCA aprobada o 10 de outubro de 1996 cunha vixencia de 1997 a 1999, da que se ofreceron datos en anteriores informes e que contemplaba de xeito similar ao programa vixente un sistema de incentivos para mobilizar as empresas e outras entidades a desenvolver actividades de I+D, deseño, calidade, seguridade e de medio ambiente industrial, co fin de afondar na mellora da competitividade das empresas, garantir o emprego cualificado, a medio e longo prazo, e aumentar a calidade de vida dos cidadáns.

O PROFIT prevé dúas liñas de financiamento:

- Anticipos reembolsables, que son préstamos a xuro cero, dedicados a proxectos de baixo risco tecnolóxico ou empresarial.
- Subvencións que cubran parcialmente os custos subvencionables do proxecto.

Estes instrumentos financeiros poderán á súa vez concorrer con créditos privilexiados do CDTI, de acordo coa súa normativa, estando tamén prevista unha acción horizontal de apoio ao sistema de garantías das entidades financeiras que presten ditas garantías a favor da Administración do Estado.

Profit 2004-2007 actualmente en vigor aproveita a experiencia dos catro anos do anterior programa introducindo algunhas melloras orientadas a facilitar a interpretación da regulación das bases e a axilizar a xestión das convocatorias e incorporar as directrices do novo Plan Nacional de I+D+I.

No cadro 2.44 contéplanse os proxectos aprobados durante 2007 en Galicia, nas seis convocatorias dos programas que contempla Profit. Como pode observarse os 38 proxectos aprobados na comunidade autónoma na Convocatoria Xeral representan un escaso 2,93% do total español, constituíndo o importe global da axuda: 407 millóns 697 mil euros (computados subvencións e préstamos, para 2007 e 2008), un 3,66% do importe estatal. No resto das convocatorias aprobáronse 8 proxectos dos que o máis importante é o de proxectos tractores que comporta máis de 2 millóns de euros e o 19,24% da axuda total para Galicia neste programa. Dende o punto de vista da súa distribución provincial a maioría tanto dos proxectos como da contía aprobada corresponde á provincia de Pontevedra.

PROFIT. Programas aprobados en Galicia e porcentaxe sobre o total estatal. 2007-2008
■ Cadro 2.44

	Nº proxectos aprobados	Subvencións	Préstamos	Axuda Total
1-Convocatoria Xeral				
A Coruña	7	278.140,40	769.592,00	1.047.732,40
Lugo	5	188.576,50	2.625.867,00	0
Ourense	3	92.722,00	0,00	92.722,00
Pontevedra	23	981.888,25	13.938.851,50	14.920.739,75
Total Galicia Convocatoria Xeral	38	1.541.327,15	17.334.310,50	16.061.194,15
Total España	1.295	54.227.982,00	353.469.076,00	407.697.058,00
% Galicia / España	2,93	2,84	4,90	3,66
2-Convocatoria Proxectos Tractores				
Total Galicia (prov. Pontevedra)	1	402.500,00	1.781.016,20	2.183.516,20
Total España Des. Soc. da Información	11	4.951.898,96	6.395.708,90	11.347.607,86
% Galicia / España	9,09	8,13	27,85	19,24
3-Convocatoria de Cooperación Internacional				
Total Galicia (prov. Pontevedra)	1	41.537,50	0	41.537,50
España	43	1.159.128,05	0	1.159.128,05
% Galicia sobre total nacional	2,33	3,58		3,58
4-Axudas á Implantación de sistemas I+D+i				
Total Galicia (prov. Pontevedra)	3	289.300,00	0	289.300,00
España	17	1.697.704,70	0	1.697.704,70
% Galicia sobre total nacional	17,65	17,04		17,04
5-Programa de creación de empresas Innovadoras(CEIPAR)				
Total Galicia (prov. Ourense)	1	286.350,00	0	286.350,00
España	22	4.860.820,00	0	4.860.820,00
% Galicia sobre total nacional	4,55	5,89		5,89
6-Fomento Innovación Textil-Confección				
A Coruña	1	0,00	308.655,00	308.655,00
Pontevedra	1	0,00	103.440,70	103.440,70
Total Galicia	2	0,00	412.095,70	412.095,70
Total España	152	4.253.167,62	10.042.592	14.295.759,87
% Galicia sobre total nacional	1,32	0,00	4,10	2,88

Importes en euros

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo e Comercio

As Axudas ao Sector Naval (cadro 2-45) contemplan tres modalidades:

- As primas ao funcionamento, destinadas a mellorar o contrato de determinados buques, dentro de esta categoría que concede o MITYC, no ano 2007 abonáronse aos estaleiros galegos (da provincia de Pontevedra), máis de 4 millóns 346 mil euros.
- Programas de actuación: axudas do fondo de reestruturación do sector da construción naval, que contempla subvencións destinadas á investigación e desenvolvemento, á innovación, formación, axustes laborais, e inversión en melloras de inmovilizado. Como se sinala no cadro 2-45 nesta modalidade pagáronse aos estaleiros galegos un total de máis de 10 millóns 792 mil euros, dos que a inmensa maioría corresponderon aos da provincia de Pontevedra.
- Pagos de subvencións e intereses a préstamos para a financiación de buques: é un dos mecanismos de apoio indirecto a construción naval, ofrece aos potenciais armadores de buques préstamos en condicións máis vantaxosas que as que poden obter no mercado. Os pagos realizados en 2007 a favor dos buques

construídos nos estaleiros galegos acadan un total de máis de 40 millóns 870 mil euros dos que tamén a cifra maior corresponde aos asentados na provincia de Pontevedra.

Axudas ao sector naval

■ Cadro 2.45

	Primas	Programas de actuación	Subvención de intereses	Total
A Coruña		155.269,00	6.242.623,69	6.397.892,69
Lugo				
Ourense				
Pontevedra	4.346.541,26	10.637.221,63	34.627.623,56	49.611.386,45
Galicia	4.346.541,26	10.792.490,63	40.870.247,25	56.009.279,14

Elaboración propia

Contía subvención en euros

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

O Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI) ten como obxectivo axudar ás empresas españolas a elevar o seu nivel tecnolóxico mediante a financiación de proxectos de I+D, a xestión e a promoción da participación de empresas españolas en programas internacionais de cooperación tecnolóxica, o apoio á transferencia de tecnoloxía no ámbito empresarial, así como á creación e consolidación de empresas de base tecnolóxica.

O CDTI concedeu a Galicia, durante 2007 préstamos por un valor de 8 millóns 70 mil euros distribuídos en 15 proxectos para apoiar unha inversión de 14 millóns 185 mil euros (cadro 2.46), salientando dende o punto de vista provincial, a diferenza do ano anterior; a contía da aportación en Pontevedra.

■ Cadro 2.46

Aportacións do CDTI. Galicia. 2003-2007

	Nº de Proxectos					Orzamento Subvencionable					Aportación CDTI				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	2	2	5	10	4	2.163,8	1.744,7	5.123,5	18.858,0	3.592,7	1.161,7	872,4	3.074,1	10.924,9	1.953,3
Lugo	2		1	4	3	1.325,4		603,7	6.238,9	2.229,8	498,7		300,0	3.116,1	1.337,9
Ourense			1	1	2			720,2	358,9	3.242,7			432,1	215,3	1.945,6
Pontevedra	7	2	8	7	6	6.237,1	3.033,8	10.601,4	4.613,2	5.120,5	3.280,4	1.573,3	5.763,9	2.392,6	2.833,9
Galicia	11	4	15	22	15	9.726,3	4.778,5	17.048,8	30.069,1	14.185,7	4.940,8	2.445,6	9.570,1	16.648,9	8.070,7

Contías económicas en miles euros

Fonte: Centro para o Desenvolvemento Tecnolóxico Industrial (CDTI)

O programa CENIT, enmarcado dentro da Iniciativa INGENIO 2010, tivo en 2007 dúas convocatorias de axudas dirixidas a financiar grandes proxectos integrados de investigación industrial de carácter estratéxico e longo alcance científico-técnico, no cadro 2-47 contéplanse tanto o número dos proxectos acollidos a dito programa en Galicia: 7, como o número de empresas participantes, o orzamento subvencionable e as aportacións do CDTI, órgano xestor do programa, dun total de máis de 3 millóns 979 mil euros.

Proxectos CENIT Actividades empresariais desenvolvidas en Galicia 2007

■ Cadro 2.47

	Nº Proxectos	Nº empresas participantes	Orzamento subvencionable	Compromisos Aportación CDTI
1ª Convocatoria 2007	2	2,00	1.423.435	700.575
2ª Convocatoria 2007	5	10,00	7.419.997	3.278.897
Galicia	7	12	8.843.432	3.979.472

Elaboración propia

Contía subvención en euros

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

As subvencións do Instituto para a restructuración da minería do carbón e desenvolvemento alternativo das comarcas mineiras, van dirixidas a zonas onde precísase un esforzo especial da Administración para paliar o declive destas comarcas, en concreto e polo que respecta a Galicia as de Cerceda e As Pontes.

No cadro 2-48 contéplase por municipios as axudas correspondentes aos 29 proxectos aprobados- a maioría no concello de As Pontes- cunha porcentaxe medio do 15% de inversión prevista e un total de 12 millóns 221 mil euros e previsión de creación 255 empregos.

Subvencións do Instituto para a reestructuración da minería do carbón e desenvolvemento alternativo das comarcas mineiras 2007

■ Cadro 2.48

Municipios	Provincia	Nº Proxectos	Inversión	% Axuda	Subvención	Emprego
Cerceda	A Coruña	6	10.316.239,27	26	2.633.158,05	75
As Pontes	A Coruña	16	27.995.326,20	23	6.568.580,20	117
Carral	A Coruña	3	3.186.401,65	12	368.920,91	20
Tordoia	A Coruña	1	484.282,00	10	48.428,20	3
As Somozas	A Coruña	2	38.989.867,00	6	2.529.642,70	37
Ortigueira	A Coruña	1	579.529,90	13	72.441,24	3
TOTAL		29	81.551.646,02	15	12.221.171,30	255

Elaboración propia

Contía subvención en euros

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

O programa de reindustrialización (cadro 2-49) que contempla subvencións e préstamos para zonas que sufriran declive industrial; aprobou para Galicia dentro do Plan de Reindustrialización en 2007 53 proxectos industriais, outorgando subvencións de 2,63 millóns de euros e créditos de 45,29 millóns de euros a empresas con actividade no contorno fundamentalmente de Ferrol e As Pontes. As axudas puxeron en marcha proxectos industriais que suporán a creación de 238 empregos.

Cadro 2.49

Axudas de Reindustrialización na Comunidade autónoma de Galicia 2007

Municipios	Provincia	Nº Proxectos	Inversión	Subvención concedida	Crédito concedido	Emprego
Arteixo	A Coruña	1	302.720		151.360	3
Cabanas	A Coruña	2	230.502	6.851	108.400	2
Cedeira	A Coruña	2	944.896		472.448	7
A Coruña	A Coruña	1	292.658	73.164		0
Fene	A Coruña	2	5.757.917		2.505.067	16
Ferrol	A Coruña	10	41.281.821	1.547.132	15.640.774	17
Narón	A Coruña	16	21.501.510	812.586	8.579.594	54
Neda	A Coruña	1	840.352		420.176	3
Ortigueira	A Coruña	4	5.396.758		2.698.379	28
Pontedeume	A Coruña	1	216.340		108.170	2
As Pontes	A Coruña	9	6.231.863	185.617	2.694.790	17
As Somozas	A Coruña	2	21.653.243		7.688.311	6
San Cibrao das Viñas	Ourense	1	24.500.000		2.600.000	54
Vilagarcía de Arousa	Pontevedra	1	5.407.000		1.622.100	29
TOTAL	Galicia	53	134.557.580	2.625.350	45.289.569	238

Elaboración propia

Contías en euros

Fonte: Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Os incentivos económicos rexionais

Os incentivos económicos rexionais creados pola Lei 50/1985 constitúen un mecanismo incentivador da inversión privada en zonas configuradas como Zona de Promoción Económica -ZPE- que queda constituída pola totalidade da comunidade autónoma: a consideración de ZPE supón que os proxectos de investimentos relacionados coa industria extractiva e transformadora, en industrias agroalimentarias, de acuicultura e de transformación e conserva de produtos pesqueiros, os servizos de apoio á industria e os de establecementos hoteleiros poden ser susceptibles de subvencións ata o 40% do investimento total).

A partir do 1 de xaneiro de 1996 suprímese a ZID (Zona Industrial en declive, que ten hasta esa data a zona de Ferrolterra, cun tratamento máis xeneroso con respecto a porcentaxe das subvencións) e a totalidade de Galicia constitúe ZPE a efectos da normativa sobre os incentivos económicos, se ben a porcentaxe que obteñen as empresas pode complementarse con outras actuacións subvencionadoras co tope xeral do 40% a partir de 2002 fronte ao anterior do 50%.

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.01.2007 e o 31.12.2007

Cadro 2.50

	Expedientes	Investimento	Subvención	A crear	A manter
A Coruña	41	178.973.564	15.330.698	443	750
Lugo	9	17.394.493	3.534.097	127	283
Ourense	12	84.834.098	10.396.064	302	1.585
Pontevedra	26	120.141.524	13.156.670	420	1.292
Galicia	88	401.343.679	42.417.529	1.292	3.910

Datos de Investimento e Subvención en euros

Fonte: Ministerio de Economía

Como pode apreciarse no cadro 2.51 aprobáronse en Galicia, dende 1988, ano de iniciación dos incentivos, ata decembro de 2007, un total de 1.782 proxectos que obtiveron unha subvención total de 860 millóns 134 mil euros.

Expedientes de incentivos económicos da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.06.1988 e o 31.12.2007

■ Cadro 2.51

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
Galicia	1.782	5.246.274	860.134	16,40	26.658	90.441

Elaboración Propia

Datos de Investimento e Subvención en miles de euros

Fonte: Ministerio de Economía

O cadro 2.52 contempla a evolución, nos últimos catorce anos, observándose a nivel galego, no ano 1997, un aumento moi notable da axuda concedida. En 2000 aprobáronse un total de 52 expedientes –un número inferior ao ano anterior e similar aos anos precedentes– para un investimento de 131 millóns 754 mil euros-, outorgáronse subvencións de 21 millóns 679 mil euros-, pero en 2001 apróbanse 109 expedientes, a cantidade maior destes últimos catorce anos cun alto, tamén, investimento previsto, outorgando como subvención 46 millóns 184 mil euros cun compromiso de creación de 1.744 novos empregos e de mantemento de 7.308.

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados de 1994 a 2007

■ Cadro 2.52

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
1994	63	147.055,64	26.071,91	17,73	873	3.144
1995	63	133.034,03	23.265,18	17,49	823	4.515
1996	39	68.713,71	10.746,10	15,64	486	2.251
1997	51	378.126,77	87.801,86	23,22	1.114	4.273
1998	53	270.455,45	48.958,45	18,10	1.042	10.225
1999	83	259.793,49	45.737,02	17,60	1.724	4.654
2000	52	131.753,87	21.678,51	16,45	923	2.025
2001	109	445.221,60	46.184,20	10,37	1.744	7.308
2002	47	330.394,13	30.059,31	9,10	1.267	3.181
2003	100	395.946,00	55.135,00	13,92	1.520	6.082
2004	47	232.548,95	35.273,00	15,17	875	2.717
2005	87	436.430,29	72.880,34	16,70	1.107	4.769
2006	76	768.916,78	96.937,11	12,61	1.083	10.695
2007	88	401.343,68	42.417,53	10,57	1.292	3.910

Datos de Investimento e Subvención en miles de euros

Fonte: Ministerio de Economía

No ano 2002 baixa o número de expedientes a 47, aínda que a contía do investimento –330 millóns 394 mil euros– é importante. O importe da subvención baixa con respecto ao ano anterior e acada un importe de algo máis de 30 millóns de euros cun compromiso de creación de 1.267 empregos e de mantemento de 3.181. No ano 2003 volven a subir tanto o número de expedientes –100– como a subvención concedida 55 millóns 135 mil euros, experimentando un acusado descenso no 2004 no que apróbanse 47 expedientes para unha inversión de preto

de 232 millóns 549 mil euros e concedese unha subvención total de 35 millóns 273 mil euros, para a creación de 875 empregos e o mantemento de 2.717 postos de traballo. No ano 2005 incrementáanse substancialmente o número de expedientes: 87, a contía do investimento subvencionable: 436 millóns 430 mil euros e o importe da subvención: 72 millóns 880 mil euros.

En 2006 con 76 expedientes acádase o montante da subvención máis alto: 96 millóns 937 mil euros para un investimento de preto de 768 millóns 917 mil euros, e finalmente en 2007 con máis expedientes –88– baixan en grande medida o investimento previsto e a subvención concedida –42 millóns 417 mil euros para a creación de 1.292 empregos e o mantemento de 3.910 postos de traballo–.

Por sectores (cadro 2.53) o maior número de expedientes corresponde ao de fabricación de produtos metálicos, maquinaria e equipos mecánicos e o de industrias da madeira e do papel. Artes gráficas con 18 e 11 respectivamente, aínda que pola contía da subvención o volume maior é o de Industria química –9 millóns 902 mil euros– e do emprego a crear o do sector de téxtil, coiro, calzado e vestido.

Cadro 2.53

Incentivos económicos rexionais. Proxectos por sectores. Galicia. 2007

	Expedientes	Investimento aprobado	Subvención	Emprego a crear	Emprego a manter
Extracción e 1ª trans. de minerais metálicos non enerxéticos	3	12.148.517	1.115.167	37	149
Extracción e industria de minerais non metálicos	6	11.137.775	1.188.375	59	310
Industria química e produción de fibras artificiais	7	113.891.649	9.901.951	128	106
Fabricación de prod. metálicos. Maquinaria e equipo mec.	18	39.979.767	5.862.007	236	528
Construción de máquinas de oficina. mat. eléctrico e electrónico	3	53.786.699	6.802.815	197	114
Const. automóviles e pezas de reposto. Material de transporte	5	17.113.775	1.705.164	48	428
Fabricación de instrumentos de precisión	1	1.718.879	171.888	25	6
Industria téxtil, coiro, calzado e vestido	7	16.722.520	2.080.925	108	1.153
Industrias da madeira e do papel. Artes gráficas	11	26.120.217	2.905.938	129	583
Industria do caucho e transformación de materiais plásticos	10	35.121.572	3.298.058	107	421
Outras industrias manufactureiras	6	12.357.029	1.472.247	41	94
Turismo	4	13.186.580	1.334.359	101	
Outros sectores económicos	7	48.058.700	4.578.635	76	18
Total	88	401.343.679	42.417.529	1.292	3.910

Importes en euros

Fonte: Ministerio de Ciencia e Tecnoloxía

2.7.3. A achega da Administración Autonómica

A análise da política industrial da Xunta de Galicia en 2007 lévanos primeiramente a examinar o labor do Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE), os fondos de capital risco -Emprende, Adiante, e da Sociedade para o Desenvolvemento Industrial de Galicia (SODIGA) que xestiona XESGALICIA; e, posteriormente, cun achegamento moi sucinto ás liñas de actuación orzamentaria de promoción industrial que veñen desenvolvendo as consellerías sectoriais: a de Innovación e Industria co apoio da de Economía e Facenda; a do Medio Rural; a de Pesca e Asuntos Marítimos; e a de Medio Ambiente e desenvolvemento sostible.

Dende a súa creación, coa Lei 5/1992, do 10 de xuño, o IGAPE vén a traballar en diversos programas de promoción e apoio ao contorno empresarial galego,

a través da tramitación dos incentivos económicos rexionais -que xa estudamos no anterior epígrafe-, da concesión de préstamos e avais, de distintas modalidades de bolsas para posgraduados/as (de contratos en prácticas, de investigación no exterior, “de promoción”, etc.) e de programas como LANZA -para a promoción da creación de empresas innovadoras lideradas por xoves-, PIMEGA -plan integral para mellorar a competitividade da empresa galega- ou IGATEL -que fomenta as telecomunicacións e aporta unha base de datos con información especializada ao empresariado-.

Dende a aprobación do Decreto 309/1995, do 23 de novembro, sobre incentivos para o desenvolvemento económico e fomento da actividade empresarial na Comunidade Autónoma de Galicia, o IGAPE configúrase, máis claramente, como o eixe fundamental de potenciación do sector produtivo galego.

Na actualidade o Igape é a axencia de desenvolvemento rexional de Galicia, figurando entre os seus principais obxectivos fomentar a creación de novas empresas, promover a mellora da produtividade e competitividade das sociedades xa asentadas na comunidade autónoma, atraer investimentos foráneos e facilitar a internacionalización do tecido produtivo, neste sentido para achegar os seus servizos o Instituto ten oficinas territoriais nas sete principais cidades galegas e para facilitar a internacionalización das pemes galegas e captar investimentos estranxeiros dispón de centros de promoción de negocios en Alemaña, China, Estados Unidos, Polonia e Xapón.

A actividade do Igape en 2007 está inserta en a potenciación de 7 eixes de actuación:

- Eixe I Emprendedores e mellora do capital humano
- Eixe 2: Inversión empresarial
- Eixe 3: Internacionalización
- Eixe 4: Incremento da produtividade a través do coñecemento e a innovación
- Eixe 5: Subsidiación de xuros e outros apoios
- Eixe 6: Proxectos Igape proactivo
- Eixe 7: Actividades soporte

En Marzo de 1999 constitúese un novo ente público que introduce unha nova dimensión de apoio ás empresas, a xestora de capital risco: XESGALICIA, cun presuposto de 16.000 millóns de pesetas e que dispón de tres instrumentos en función das demandas empresariais:

- Fondo Emprende, componse de aportacións da Xunta de Galicia, e de entidades financeiras –Caixas de Aforro e bancos–, co obxectivo de promover as empresas de nova creación.
- Fondo Adiante, financiado con diñeiro público e destinado ao apoio ás empresas con problemas de viabilidade.
- SODIGA, constituída como unha sociedade de capital risco. A súa misión é apoiar proxectos de desenvolvemento de empresas con estrutura financeira equilibrada e un grao de madurez significativo. Xestiona directamente o Fondo Galicia-Norte de Portugal, acollido ao programa comunitario Interreg-3, formado por capital

aportado a partes iguais pola Xunta de Galicia e a Rexión Norte de Portugal que financian investimentos en Portugal promovidos por empresas de Galicia e vice-versa, primándose a creación de joint ventures entre empresas.

Fondos de capital de risco de XESGALICIA 2000-2007

■ Cadro 2.54

Proxectos e Inversións		FONDOS			
		ADIANTE	EMPRENDE	SODIGA	TOTAL
Nº proxectos	2000	6	13	12	31
	2001	5	3	8	16
	2002	2	7	7	16
	2003	1	8	11	20
	2004	4	5	3	12
	2005	2	4	4	10
	2006	2	9	8	19
	2007	5	12	5	22
Capital ⁽¹⁾	2000	1.950	2.645	7.082	11.677
	2001	1.983	553	5.821	8.357
	2002	397	2.203	4.472	7.071
	2003	-	3.521	16.860	20.382
	2004	450	1.210	3.045	4.705
	2005	911	1.146	1.056	3.113
	2006	-	3.581	6.334	9.915
	2007	3.762	8.663	12.197	24.622
Préstamo ⁽¹⁾	2000	2.405	1.204	914	4.522
	2001	1.472	288	5.592	7.353
	2002	859	2.347	847	4.054
	2003	1.202	1.514	2.352	5.068
	2004	2.868	400	1.600	4.868
	2005	2.400	750	600	3.750
	2006	3.320	769	23.374	27.463
	2007	2.000	1.118	7.256	10.374
Total (cap. + prest.) ⁽¹⁾	2000	4.355	3.849	7.995	16.199
	2001	3.456	841	11.413	15.710
	2002	1.256	4.550	5.319	11.126
	2003	1.202	5.035	19.212	25.449
	2004	3.318	1.610	4.645	9.573
	2005	3.311	1.896	1.656	6.863
	2006	3.320	4.350	29.708	37.378
	2007	5.762	9.781	19.454	34.997

(1) Miles de euros

Fonte: IGAPE (Xunta de Galicia)

No cadro 2.54 contéplanse as inversións aprobadas dos fondos de XESGALICIA nos anos 2000 a 2007. Como se pode observar en 2000 aprobáronse 31 expedientes de inversión que supuxeron máis de 16 millóns de euros, descende en 2001 o número de inversións a 16 e lixeiramente a contía total –15,71 millóns de euros-. En 2002 trátanse o mesmo número de expedientes de inversión co ano anterior: 16, baixando o importe total a 11,14 millóns de euros e no ano 2003 os 20 expedientes aprobados alcanzan un montante total entre as subvencións de capital e préstamo de 25,45 millóns de euros dos que a parte máis importante corresponde aos 11 proxectos de Sodiga. No ano 2004 baixan ostensiblemente tanto o número de proxectos aprobados -12 como a contía da inversión : 9 millóns

573 mil euros, en 2005 volven a baixar, neste caso en dous o número de proxectos que son só 10 e a contía do importe: 6 millóns 863 mil euros a cantidade máis cativa dende a creación da xestora.

En 2006 os 19 proxectos aprobados acadan un montante global de 37 millóns 378 mil euros a contía máis alta da serie, destacando fundamentalmente a inversión en forma de préstamo de SODIGA.

Por último en 2007 os proxectos aprobados ascenden a 22 con un importe total –34 millóns 997 mil euros– lixeiramente inferior o ano precedente, pero coa cifra máis alta de subvención de capital, dende a creación da xestora: 24 millóns 622 mil euros.

Dentro da modalidade de subvencións ao investimento, o IGAPE continúa cunha acción de política industrial xa “clásica” en Galicia, porque se vén mantendo dende hai máis de dúas décadas: a subvención do tipo de xuro dos cretos bancarios ás Pequenas e Medianas Empresas (PEMES) galegas. Dita modalidade complementase coa concesión de avais co obxecto de subministrar garantías ás empresas galegas (ou ás que teñan unidades produtivas en Galicia e destinen integramente ese diñeiro á creación, ampliación, reconversión ou reestruturación das mesmas) para investimentos e refinanciamento.

No cadro 2.55 contémplanse os datos dos programas de apoio financeiro ás PEMS de 2000 a 2007, dende a perspectiva provincial. En 2007 o número de expedientes incrementábase en 43 acadando a cifra de 1.083 no total de Galicia; en troques a contía total dos préstamos concedidos que foi de 81 millóns 923 mil euros sofre unha importantísima diminución, quedando reducida case a metade do ano anterior no total da comunidade. Dita diminución é máis acusada aínda en Lugo e en Pontevedra e algo menos na Coruña e Ourense.

Cadro 2.55 **Convenios de subsidiación de xuros e apoio á peme. Galicia 2000-2007**

	Nº de expdtes.								Importe do préstamo ⁽¹⁾							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	323	353	257	235	326	280	343	473	95.418	61.405	58.608	54.679	46.577	42.096	44.955	35.244
Lugo	159	172	142	119	173	233	234	145	39.655	35.058	28.578	31.821	21.746	51.820	40.786	14.067
Ourense	94	186	89	71	83	85	84	110	32.798	25.703	16.867	8.833	11.205	11.062	10.787	8.536
Pontevedra	288	374	245	242	313	267	379	355	81.943	96.040	65.912	83.261	62.370	49.193	56.585	24.076
Fóra de Galicia			2	1								422	225			
Galicia	864	1.085	735	668	895	865	1.040	1.083	249.815	218.206	170.387	178.819	141.898	154.171	153.113	81.923

Elaboración propia

(1) Datos en miles de euros

Fonte: Igape

O cadro 2.56 presenta a información do programa de investimento produtivo, en 2007, por sectores. A maioría das axudas por número de expedientes foron para a o industria, comercio e construción. A contía maior do préstamo, correspondente a máis de 1 millón 5 mil euros, foi para empresas do sector de industria ocupando o lugar posterior o montante do préstamo concedido ao sector de comercio.

No cadro 2.57 contémplase os datos dos catro últimos anos do programa de

apoio a continuidade e mellora competitiva da Peme, unha das liñas importantes do Plan de consolidación e competitividade da Peme de actuación actual do IGA-PE. Do número total de expedientes en 2007: 1.092, a maioría correspóndense aos programas mellora competitiva e da produtividade: 658 expedientes e os restantes o programa Innoempresa: 434. A contía total da subvención concedida diminúe en algo máis de 4 millóns de euros, acadando un montante de máis de 24 millóns 381 mil euros dos que 20 millóns 29 mil corresponden a modalidade de mellora competitiva / produtividade.

Programas financeiros a PEMES. Por sectores. Galicia. 2007

■ Cadro 2.56

	Expedientes	Investimento subvencionable	Préstamo subvencionable	Subvención concedida
Agricultura	21	1.052.912	784.615	35.825
Comercio	294	20.108.830	18.124.338	697.353
Construción	200	11.745.332	11.487.687	317.301
Economía	1	0	16.979	1.401
Industria	321	60.872.111	38.996.233	1.005.444
Medio Ambiente	2	70.501	56.401	846
Pesca	17	6.103.347	4.254.735	336.416
Servizos	93	1.411.230	3.168.003	189.624
Servizos Sociais	17	0	511.963	42.237
Transporte	67	1.888.864	1.952.222	107.953
Turismo	37	1.845.821	2.223.583	120.241
Otros	13	264.216	346.075	41.109
Total	1.083	105.363.164	81.922.834	2.895.750

Datos en euros

Fonte: IGAPE

■ Cadro 2.57 Programas de apoio á continuidade e mellora competitiva da PEME.e Innoempresa Galicia. 2004-2007

Modalidade	Nº de expedientes				Base Subvencionable				Subvención concedida			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Mellora competitiva/productividade	189	444	460	658	31.156.423	44.382.696	69.309.272	74.712.116	7.384.024	10.588.539	17.390.750	20.029.564
Modernización da hostalería na Costa da Morte	112	45			2.775.057	1.198.276			1.110.023	479.311		
PCCP-Sociedade da información	24	22	41		7.726.400	6.034.941	10.086.568		4.031.195	3.203.962	4.620.594	
PCCP-Deseño	272	197	80		4.915.318	3.680.339	3.605.141		2.207.836	1.626.895	1.395.439	
PCCP-Redes interempresariais de cooperación	2	5	10		407.217	625.583	1.575.763		251.182	369.270	837.404	
PCCP-Sistemas de Calidade	198	219	324		2.384.195	2.454.755	6.247.546		881.204	945.059	2.334.026	
PCCP- Innovación na xestión	6	9	26		897.304	1.538.213	3.836.530		453.141	809.326	1.874.248	
PCCP- Empresa familiar			1				5.000				2.500	
Programa Innoempresa (1)				434				11.397.496				4.351.571
Total	803	941	942	1.092	50.261.915	59.914.803	94.665.820	86.109.612	16.318.604	18.022.361	28.454.961	24.381.135

PCCP: Plan de Consolidación e Competitividade da PEME

(1) Innovación organizativa o Innovación Tecnolóxica

Fonte: Igape- Xunta de Galicia

O cadro 2.58 ofrece os datos de subvención a fondo perdido do IGAPE para proxectos empresariais de investimento dos anos 2004 a 2007. O importe global para os 82 expedientes do 2007 –32 menos que o ano anterior– acadou unha contía da subvención de 36 millóns 949 mil euros-2 millóns de euros menos que en 2006, destacando na contía da subvención os datos da provincia da Coruña, que representa neste último aspecto o 46,27% da cantidade total na comunidade.

■ **Cadro 2.58 Subvencións a fondo perdido para proxectos empresariais de investimento. Galicia 2004-2007**

	Nº Exptes.				Gasto subvenc.				Subvención				Emprego a crear				Emprego a manter			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
A Coruña	46	24	57	32	229.022.170	87.255.002	175.445.056	137.917.470	20.720.948	10.895.068	20.773.444	17.097.220	817	235	513	228	3216	656	2237	534
Lugo	11	11	12	8	35.547.726	90.698.572	22.718.505	14.307.949	3.724.956	6.920.215	3.567.568	1.730.122	164	110	111	59	418	726	321	89
Ourense	14	17	13	9	42.844.401	60.746.224	40.671.602	71.310.388	5.097.790	5.367.877	4.721.422	8.683.969	148	440	150	143	819	1495	2467	854
Pontevedra	49	31	32	33	246.095.828	326.983.930	114.455.263	87.280.583	25.972.798	42.238.136	9.900.934	9.438.106	1144	466	316	262	3513	2068	1529	1363
Galicia	120	83	114	82	553.510.125	565.683.728	353.290.426	310.816.390	55.516.492	65.421.296	38.963.368	36.949.417	2273	1251	1090	692	7966	4945	6554	2840

Importes en euros

Fonte: IGAPE (Xunta de Galicia)

Nos cadros 2.59 a 2.62 recóllense as subvencións e axudas das distintas consellerías da Xunta de Galicia que teñen incidencia na incentivación empresarial e industrial, agrupadas por programas segundo os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma Galega de 2007.

■ **Cadro 2.59 Subvencións e axudas das Consellerías de Economía e Facenda e Innovación, Industria e Comercio (capítulo VII). Galicia. 2007**

	Programa	Concepto	2007
561A	Plan Galego de I+D e Innovac. Tecnolóxica	Proxectos de investigación de organismos autónomos da C.A.	470.000
		Transfer. De capital a Entidades de Dereito Publico	5.855.580
		Fundac. Fomento da Calidade	494.818
561B	Investigación Universitaria	Consorcios participados maioritariamente pola C.A.	1.300.000
		Transf. de capital a Universidades da C.A. en I+D	20.723.967
571A	Fomento da Sociedade da Información e do Coñecemento	A Sociedades Mercantís da C.A.	310.000
		Cooperación coa Fundación Pública Calidade	800.000
		Cooperación coas Universidades en materia de Sociedade da Información	390.000
		Cooperación con outros Entes Públicos en materia de Sociedade da Información	30.000
		Cooperación con Entes Locais en materia de Sociedade da Información	2.000.000
572A	Desenvolv. Infraestructural e empresarial da Soc. da Información e do Coñecemento	Achegas ás empresas para o desenvolv. Da Soc. da Información	4.568.200
		Desenvolv. das tecnoloxías da Informac. e das Telecomunicacións	15.000.000
		Achegas a Asociacións empresariais para o desenvlv. da Soc. da Información	760.000
732A	Regulación e Soporte da Actividade Industrial	Actuacións para infraestructuras en polígonos industriais	6.413.339
		Seguridade industrial	794.000
733A	Eficiencia enerxética e enerxías renovables	Instituto Enerxético de Galicia	7.185.000
		Transferencias a Fundacións Públicas	140.000
		Fomento de enerxías renovables en Concellos	80.000
733B	Infraestructuras enerxéticas	Infraestructuras enerxéticas municipais	300.000
		Mellora das estruturas enerxéticas	1.100.000
		Infraestructuras eléctricas no medio rural	13.937.761
		Infraestructuras gasistas	883.000
734A	Fomento da Minaría	Convenio Confederación Hidrográfica do Norte	799.490
		Convenio coa Camara Mineira de Galicia	105.000
		Fomento da Minaría -Seguridade	750.000
		Fomento de actividades minerais non metálicas	

734A	Fomento da Minaría	Convenio Confederación Hidrográfica do Norte	799.490
		Convenio coa Camara Mineira de Galicia	105.000
		Fomento da Minaría -Seguridade	750.000
		Fomento de actividades minerais non metálicas	
741A	Moderniz. Internac.e mellora da compet.,innov.e produc. empresarial	Transferencia ao IGAPE	98.156.000
		Transferencia de capital a Meisa	667.687
		Parque Tecnolóxico de Galicia	800.000
		Apoio á innovación empresarial	19.793.829
		Axudas de intermedación e plataformas tecnolóxicas	3.000.000
		Plan Pipes	150.000
		Transferencias a Galicia Calidade	1.337.872
		Cooperación coa Fundación Pública Calidade	460.000
		Cooperación coas Universidades en materia de promoción Industrial	60.000
		Cooperación con outros Entes Públicos en materia de promoción Industrial	12.000
		Achegas ás empresas non pemes	628.387
		Achegas para o fortalecem. da Industria Naval Tractora e Auxiliar	4.740.000
		Actuacións das Asociacións empresariais	600.000
		Sensibilización en Excelencia e Cooperación empresarial	200.000
741C	Acción Exterior captación e Investim. Estratéxicos	Cooperac. coas Universidades para formac. en comercio Exterior	400.000
		Convenio Cámaras de Comercio Plan FOEXGA	1.500.000
		Achegas para Promoción no Exterior	180.000
741E	Apoio a pequena e Mediana Empresa	Fomento da Cooperación con Outros Entes Públicos	12.000
		Fomento da Cooperación , Promoción Industrial, Excelencia e Calidade	1.778.319
		Fomento da Cooperación Empresarial	300.000
741F	Apoio á Artesanía	Fundación Centro galego de Artesanía e Deseño	1.150.000
		Achegas a Corporacións Locais en materia de Artesanía	225.000
		Apoio ao Sector Artesanal	800.000
		Achegas a Asociacións en materia de Artesanía	200.000
751A	Ordenac. Regulación e Promoc. Do Comercio Interior de Galicia	Convenios IGAPE apoio finceiro comercio polo miudo	35.000
		Equipamentos comerciais de carácter social	2.969.000
		Vertebración Comercio Urbano	1.502.000
		Ordenación de Espazos Comerciais Municipais	4.450.000
		Adecuación Planeamentos Comerciais Municipais	900.000
		Mercado de Santiago de Compostela	150.000
		Renovación e Fomento da Clidade no Comercio Retallista	2.600.000
		Rexeneración do Tecido Empresarial Comercial	3.200.000
		Fomento do Comercio Rural	1.800.000
		Achegas para a Implantación de normas UNE no Comercio Retallista	120.000
Fundacións e Consorcios Feriais: Promoc. e Mellora da Calidade dos Servizos	1.000.000		
761A	Coordinación e Promoción do Turismo	Financ. Sociedade de Imaxe e Promoc. Turística de Galicia	16.472.077
		S.A Xestión do Plan Xacobeo	4.475.502
		Convenios con Universidades	732.000
		Mellora dos Recursos Turísticos das Entidades Locais	4.126.967
		Subvencións a Consellos Costeiros	650.000
		Subvencións a Festas de Interese Turístico	687.314
		Fomento do Turismo no Medio Rural	4.952.674
		Creación e mellora da Infraestrutura Turística	2.700.000
		Mellora de cafeterias,bares e restaurantes	800.000
		Subvencións a Hoteis do Litoral	47.989
		Fomento do Turismo Termal	200.000
		Achegas para a Implantación de normas UNE	60.000
		Mellora da Infraestruc. Turismo Deportivo Golf, Náutico	400.000
		Convenios co Clubs Deportivos	400.000
		Total	

Elaboración propia

Datos en euros

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

■ Cadro 2.60

**Subvencións e axudas da Consellería do Medio Rural (capítulo VII).
Galicia.2007**

	Programa	Concepto	2007
561A	Infraestructuras e Equipamentos No Medio Rural	Adquisición de terras procedentes de arrendamentos históricos(*)	240.000
		Convenio con Seiasa del Norte S.A.	663.315
		S.A. Desenvolvemento Comarcal de Galicia	300.000
		Proxectos Dinamización Socioeconómica do Medio Rural	450.000
561A	Plan Galego de Investigación, desenvlv. e Innovación Tecnolóxica	Transferencias ó INGACAL	170.000
		Transferencias ó Centro Tecnolóxico da Carne	24.000
712A	Fixación de Poboación No Medio Rural	Axencia Galega de Desenvolvemento Rural	19.716.937
712B	Modernización e Diversificación do Tecido Productivo Rural	Axudas á Mellora da Eficacia e Sostibilidade de Explot. Agrarias	53.914.920
		Impulso das explotacións de produción ecolóxica	1.000.000
		Xestión Banco de Cotas Lácteas	400.000
		Cese Gandeiro	1.100.000
		Contrato Agroambiental de Explotacións e Axudas ESPEC	13.921.079
		Axudas a Transición da Renovación da Titularidade Agraria	14.640.603
		Axudas ao Asesoramento dos Produtores	4.000.000
		Axudas ao Asesoramento dos Produtores en Zonas Especiais	1.384.616
712C	Fomento do Asociacionismo agrario e Divulgación da Tecnoloxía Agraria	Fomento Asociacionismo Agrario	2.255.357
		Fomento Maquinaria en Común	3.732.143
		Fomento da Actividade de Hortofloricultura	20.000
		Programas Zootécnicos	964.286
		Implantación de Tics en Cooperativas	220.000
713 A	Movibilidade de Terras Agrarias Improductivas	Transferencias de Capital a Bantegal	400.000
		Fomento da Mobilización de Terras	400.000
		Superficies Incultas e Infrautilizadas	3.000.001
		Mellora das Explotacións Agrarias	300.000
713C	Implantación de Sistemas Productivos Agrarios Sustentables	Plan de Ordenación e Fomento do Sector Equino	926.430
		Asesoramento Mellora Calidade Productiva	1.607.143
		Fomento Utilización Recursos Zootécnicos	2.102.857
		Apoio Utilización Semen Frisón galego	880.000
		Adecuación dos Viveiros á Normativa Comunitaria	228.571
		Reestructuración Sistemas Productivos	5.521.921
		Incentivos na Actividade Agraria	7.800.000
		Valorización do Cabalo galego	214.286
713D	Mellora da Calidade na Producción Agroalimentaria	Novas técnicas de Diagnóstico e Reproductivas	550.000
		Ordenación de Producións e Mercados Agrarios	8.500.000
713E	Benestar Animal e Sanidade Vexetal	Promoción e Comercialización Agroalimentaria	2.180.953
		Programas Sanitarios Especiais	2.500.000
		Agrupacións de Defensa Sanitaria	1.753.224
		Plan Apícola Galego	480.810
		Gastos Axudas Programas Sanidade Animal	3.340.966
713F	Regulacións das Producións Agrarias e Apoio á Renda dos Agricultores	Axudas Adaptación Normas Sanidade Animal	160.714
		Fondo Galego de Garantía Agraria	58.807.678
741A	Moderniz., Internac. e Mellora da Compet., Innov. e Produc. Empresarial	Apoio á Industrialización e Comercialización	20.000.000
	Total		240.772.810

Datos en euros

Inclúe tamén ao FEOGA

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

Cadro 2.61 Subvencións e axudas da Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos (capítulo VII). Galicia. 2007

	Programa	Concepto	2007
541C	Protec. e Mellora do Medio Natural Marítimo	Medidas Protección Fauna e Flora	770.000
721A	Dirección e Servizos Xerais de Políticas Pesqueiras	Transferencias de Capital ao Intecmar Plan de Pensións para as Mariscadoras	3.000.000 1.000.000
722A	Promoción Social e Divulgación da Tecnoloxía Pesqueira	Dsenvolvemento Sostible de Zonas Costeiras Promoción Cooperativa e divulgación da Tecnoloxía Axudas Pesca Costeira Artesanal Equipamento para a divulgación sobre o litoral de Galicia Proxectos Piloto Transformación de buques	2.083.333 196.000 784.000 465.000 300.000 200.000
723A	Competitiv. e Mellora da Produc. Pesqueira e da Acuicultura	Axudas para Proxectos de Xestión Integral dos Recursos Mariños Cofinanciamento Incorporación Fondos Europeos Axuste dos Esforzos Pesqueiros Axudas á Paralizac. Temporal das actividades Pesqueiras Ordena., reestruct., fomento mellora da produc. pesqueira e de cultivos mariños Competitividade e mellora da produc. pesqueira e de cultivos mariños Axudas á acuicultura e os cultivos mariños Protec. e mellora ambiental e conservac. da Natureza Control e erradicac. de enfermidades na acicultura Medidas de carácter socioeconómico Axudas a pescadores pola paralizac. temporal das actividades	6.772.908 278.220 4.000.000 280.000 9.741.778 58.666.667 42.718.541 500.000 500.000 3.080.000 820.000
723B	Regulación das Produccións e dos Mercados da Pesca	Subscripción de un Seguro de mal tempo para o Sector	1.380.100
	Total		137.536.547

Datos en euros

Inclúe tamén ao IFOP

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

Cadro 2.62 Subvencións e axudas da Consellería de Medio Ambiente (capítulo VII). Galicia. 2007

	Programa	Concepto	2007
541A	Dirección e Servizos Xerais de Medio Ambiente	Mellora dos entornos ambientais(Corporacións Locais) Axudas no eido medioambiental	4.451.734 1.029.840
541B	Conservación da Biodiversidade e posta en valor do Medio Natural	Axudas a Concellos para a protección de animais domésticos Axudas a Concellos Rede Natura 2000 Axudas a Parques Naturais Axudas á ordenación da actividade cinexética e piscícola Axudas a propietarios incluídos en zonas de protección da Natureza Convenios con Fundacións	416.000 1.000.000 920.000 890.000 500.000 150.000
541D	Control ambiental e xestión de residuos	Recuperación de espazos degradados (admon. Xeral do Estado) Parque Medioambiental de Galicia Xestión de residuos urbanos Axudas para a mellora ambiental dos Concellos Subvencións en materia de Medio Ambiente Industrial (empresas) Subvencións en materia de Medio Ambiente Industrial (institucións sen fin de lucro)	300.000 300.000 850.000 2.616.899 1.500.000 150.000
541E	Coñecemento do Medio Ambiente e fomento da Sustentabilidade	Axudas a Universidades Plan de Educación ambiental (Entes Locais) Promoción e implementación da memoria de sostibilidade Plan de Educación ambiental (institucións sen fin de lucro) Axudas ao exterior	270.000 920.000 50.000 120.000 40.000
542A	Planificación e Xestión Hidrolóxica	Transferencias de capital a Augas de Galicia	8.982.000
542B	Infraestruturas e Xestión de Abastecementos e Saneamento	Transferencias de capital a Augas de Galicia Hidrocarburos, tramo Autonómico	83.642.868 10.278.900
	Total		119.378.241

Datos en euros

(1) Só comprende subvencións a empresas, non a familias, institucións sen fins de lucro, corporacións locais e organismos autónomos administrativos da Comunidade Autónoma

Fonte: Xunta de Galicia. Orzamentos xerais da CA Galega

Este capítulo analiza a evolución desa realidade chamada economía social, que vén identificar unha parte da realidade social diferenciada tanto do ámbito da economía do sector público como da economía privada de natureza capitalista con referencia á Comunidade Autónoma Galega no ano 2007.

A actividade e a creación de emprego na economía social veñen sendo lideradas polas sociedades laborais e as cooperativas.

Así, no que se refire a sociedades laborais inscritas na Seguridade Social e traballadores das mesmas, o cadro 3.1 móstranos a existencia de 1.070 (ano 2006: 1.105) sociedades desta natureza en Galicia, ocupando a 5.592 traballadores (ano 2006: 6.050).

Andalucía mantense á cabeza por número de sociedades laborais e de traballadores vinculadas ás mesmas (4.716 SL e 29.034 traballadores), séguenlle Madrid, Castela-A Mancha, Cataluña e a Comunidade Valenciana. O sexto lugar ocúpao Galicia, o que representa un 5,42% do total das sociedades laborais de España.

No ámbito de Galicia tanto o maior número de sociedades, como o de traballadores corresponden a Pontevedra (405 SL; 2.389 traballadores) seguido da Coruña (320

SL; 1.666 traballadores), Lugo (187 SL; 900 traballadores) e Ourense (158 SL e 637 traballadores).

**Sociedades Laborais inscritas na Seguridade Social e traballadores das mesmas.
Por comunidade autónoma e provincia. 2007**

■ Cadro 3.1

	Sociedades		Traballadores	
	2006	2007	2006	2007
España	20.266	19.737	130.240	124.784
Andalucía	4.718	4.716	29.781	29.034
Aragón	717	673	3.081	3.100
Asturias	539	589	3.419	3.545
Baleares	230	211	1.133	1.094
Canarias	713	668	3.561	2.985
Cantabria	167	164	1.434	1.504
Castela e León	998	986	4.977	4.881
Castela A Mancha	1.770	1.798	10.782	10.274
Cataluña	1.946	1.779	12.566	10.834
C. Valenciana	1.852	1.755	11.316	10.482
Extremadura	488	480	2.843	2.795
Galicia	1.105	1.070	6.050	5.592
A Coruña	342	320	1.879	1.666
Lugo	201	187	912	900
Ourense	161	158	669	637
Pontevedra	401	405	2.590	2.389
Madrid	2.270	2.147	13.399	13.075
Murcia	1.106	1.100	7.766	7.562
Navarra	498	496	4.051	4.061
País Vasco	1.062	1.023	13.585	13.462
A Rioxa	74	69	424	431
Ceuta e Melilla	13	13	72	73

Datos a 31 de decembro

Fonte: Anuario de Estadísticas laborales. Ministerio de Trabajo e Inmigración

O cadro 3.2 fai referencia a sociedades laborais rexistradas, segundo sector de actividade por comunidade autónoma e provincia. Os sectores de actividade os subdivídeos en agrarios e non agrarios, diferenciando dentro deste último, a industria, a construción e os servizos. Non existe nos datos ofrecidos coherencia numérica. Resulta significativa que ningunha sociedade laboral das rexistradas en Galicia se corresponda cunha actividade do sector agrario. E dos demais subsectores a maior parte das sociedades laborais existentes traballan no sector servizos (76), 19 na construción e 16 pertencen á industria.

■ Cadro 3.2

Sociedades laborais rexistradas. Segundo sector de actividade. Galicia 2007

	Total		Agrario		Non agrario							
					Total		Industria		Construción		Servizos	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
A Coruña	26	20	2	-	24	20	2	3	1	3	21	14
Lugo	20	16	1	-	19	16	1	1	7	2	11	13
Ourense	22	21	-	-	22	21	3	3	3	3	16	15
Pontevedra	54	54	-	-	54	54	4	9	10	11	40	34
Galicia	122	111	3	-	119	111	10	16	21	19	88	76

Fonte: Anuario de Estadísticas laborales. Ministerio de Trabajo e Inmigración

O cadro 3.3 dá conta do número de socios iniciais das sociedades laborais rexistradas, segundo sector de actividade.

■ **Cadro 3.3** Socios iniciais das Sociedades Laborais rexistradas. Segundo sector de actividade. Galicia 2007

	Total		Agrario		Non agrario							
					Total		Industria		Construción		Servizos	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
A Coruña	87	71	6	-	81	71	7	10	4	10	70	51
Lugo	68	54	3	-	65	54	3	5	26	6	36	43
Ourense	73	67	-	-	73	67	9	9	12	9	52	49
Pontevedra	177	199	-	-	177	199	13	32	33	38	131	129
Galicia	405	391	9	-	396	391	32	56	75	63	289	272

Fonte: Anuario de Estadísticas laborais. Ministerio de Trabajo e Inmigración

No que se refire a cooperativas inscritas e traballadores das mesmas, o cadro 3.4 móstranos a existencia de 632 (ano 2006: 674) entidades desta natureza en Galicia, ocupando a 6.957 traballadores (ano 2006: 7.045).

Cooperativas inscritas e traballadores iniciais das mesmas. Por comunidade autónoma e provincia

■ **Cadro 3.4**

	Cooperativas			Traballadores		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
	16.391	15.954	15.554	237.927	243.476	240.817
Total						
Andalucía	4.303	4.191	4.075	54.360	54.895	53.532
Aragón	591	585	561	6.504	6.217	6.392
Asturias	223	216	213	3.221	3.113	3.067
Baleares	124	123	120	2.175	2.219	2.421
Canarias	332	312	300	6.490	6.234	6.019
Cantabria	72	70	65	1.185	1.196	1.222
Castela-A Mancha	1.100	1.094	1.102	10.976	11.492	11.095
Castela e León	1.117	1.137	1.125	9.751	9.724	9.741
Cataluña	2.586	2.428	2.299	30.106	29.555	30.734
C. Valenciana	1.741	1.714	1.657	45.550	49.609	46.132
Extremadura	609	602	601	6.524	6.624	6.440
Galicia	675	674	632	7.096	7.045	6.957
A Coruña	255	251	245	2.220	2.220	22.260
Lugo	133	129	122	903	901	890
Ourense	86	81	75	1.757	1.720	1.682
Pontevedra	201	213	190	2.216	2.204	2.125
Madrid	818	750	774	12.109	12.206	13.327
Murcia	972	941	918	15.159	15.288	15.083
Navarra	184	182	177	3.987	4.260	4.272
País Vasco	789	782	794	20.840	21.906	22.746
A Rioxa	123	119	108	1.472	1.495	1.230
Ceuta	15	14	15	194	157	168
Melilla	17	20	18	228	241	239

Fonte: Anuario de Estadísticas laborais. Ministerio de Trabajo e Inmigración

O cadro 3.5 infórmanos con relación ás cooperativas constituídas e socios iniciais das mesmas segundo se desenvolvan en traballo asociado, de vivendas ou agrarias.

Cadro 3.5
**Cooperativas constituídas e socios iniciais das mesmas. Segundo clase.
Por comunidade autónoma e provincia**

Galicia	Total		Traballo asociado		Vivendas		Agrarias	
	Cooperativas	Socios	Cooperativas	Socios	Cooperativas	Socios	Cooperativas	Socios
	32	668	13	76	9	448	9	133
A Coruña	3	31	1	4	-	-	2	27
Lugo	1	6	-	-	-	-	1	6
Ourense	-	-	-	-	-	-	-	-
Pontevedra	7	168	4	15	2	142	-	-
Rexistro da Comunidade	21	463	8	57	7	306	6	100

Fonte: Anuario de Estadísticas laborales. Ministerio de Trabajo e Inmigración

Os anteriores datos toman como fonte o Avance de datos 2007 do Anuario de Estadísticas Laborais que elabora e publica o Ministerio de Trabajo e Inmigración.

Os cadros que seguen proceden da Consellería de Trabajo da Xunta de Galicia, que como resulta apreciable non gardan correspondencia numérica nin secuencial cos anteriormente ofrecidos, o que é alleo aos redactores deste informe.

O cadro 3.6 refírese o número de cooperativas e número de socios inscritos nos rexistros provinciais e central da comunidade autónoma. Os datos reflicten a existencia rexistrada de 44 cooperativas e a participación de 789 socios. A maior porcentaxe (88,63%) son da clase de traballo asociado, ou de vivendas ou agrarias. A distribución provincial por número de cooperativas e de socios dana Pontevedra e A Coruña, a considerable distancia de Lugo e Ourense.

Cadro 3.6
Cooperativas inscritas e número de socios. 2007

Clase	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.
	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.				
Traballo asociado	3	10					5	18	6	20	14	48
Consumidores e usuarios												
Vivendas	3	60	1	5			9	415			13	480
Agrarias	3	43	3	15			1	11	5	103	12	172
Explotación comun. da terra			1	7	1	22					2	29
Servizos												
Mar							1	11			1	11
Transportistas	1	13									1	13
Transportistas - traballo asociado							1	36			1	36
Seguros												
Sanitarias												
Servizos sociais - traballo asociado												
Ensino												
Ensino - traballo asociado												
Educacionais												
Integración social												
Segundo grao												
Total	10	126	5	27	1	22	17	491	11	123	44	789

Fonte: Consellería de Trabajo

O cadro 3.7. reflicte o número de cooperativas constituídas e o número de socios por actividade económica. Este indicador establece que o maior número

de cooperativas dedícanse á construción (31,82% COOP; 61,34 Socios), seguida da agricultura, gandería, caza e servizos relacionados (22,72% COOP; 13,94% de socios) e a actividade de comercio na súa variable (20,45% COOP; 7,6% socios).

Cadro 3.7 Cooperativas constituídas e número de socios por actividade económica. 2007

Cód.	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		R. Central		TOTAL	
		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	3	43	4	22	1	22	1	11	1	12	10	110
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados												
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados							1	11	1	3	2	14
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba												
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados												
12	Extraccións minerais de uranio e torio												
13	Extraccións minerais metálicos												
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos												
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas									1	3	1	3
16	Industria do tabaco												
17	Industria téxtil												
18	Industria da confección e peletería												
19	Industria do coiro e do calzado												
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)												
21	Industria do papel												
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados												
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combust. nucleares												
24	Industria química												
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas												
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos												
27	Metalurxia												
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo							1	4			1	4
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico												
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos												
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico												
32	Fabric. material electrónico radio, TV e comunicacións												
33	Fabric. equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería												
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirrem.												
35	Fabric. doutro material de transporte												
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras												
37	Reciclaxe												
40	Prodc. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente												
41	Captación, depuración e distribución de auga												
45	Construción	3	60	1	5			10	419			14	484
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles												
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor							1	4	4	44	5	48
52	Comercio p/ miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas							1	3	3	9	4	12
55	Hostalería												
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	1	13					1	36			2	49
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior												
62	Transporte aéreo e espacial												
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes												
64	Correos e telecomunicacións												
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións												
66	Seguros e plans pensións, agás Segurid Social obrigatoria												
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira												
70	Actividades inmobiliarias												
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario												
72	Actividades informáticas												
73	Investigación e desenvolvemento												
74	Outras actividades empresariais	1	3									1	3
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria												
80	Educación	1	4									1	4

Cadro 3.7 (continuación) Cooperativas constituídas e número de socios por actividade económica. 2007

Cód.	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		R. Central		TOTAL	
		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais									1	52	1	52
90	Actividades de saneamento público												
91	Actividades asociativas												
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	1	3									1	3
93	Actividades diversas de servizos persoais							1	3			1	3
95	Fogares que empregan persoal doméstico												
99	Organismos extraterritoriais												
Total		10	126	5	27	1	22	17	491	11	123	44	789

Fonte: Consellería de Traballo

O cadro 3.8 ofrece os datos relativos a sociedades laborais constituídas e número de socios de traballo e capital. O número de sociedades é de 114 e o de socios de 403, sendo o capital social de 2.664.871,80 euros, correspondente o capital social nun 81% a socios traballadores e un 19% a socios non traballadores.

Cadro 3.8 Sociedades laborais constituídas e número de socios de traballo e de capital. 2007

Cod	Actividade	Nº	Socios		Capital social	% Capital social	
			De traballo	De capital		Traballadores	Non traballad.
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados						
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados						
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados						
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba						
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados						
12	Extraccións minerais de uranio e torio						
13	Extraccións minerais metálicos						
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos						
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	3	9	1	66.066,00	98,86%	114,00%
16	Industria do tabaco						
17	Industria téxtil	1	7	0	3.850,00	100,00%	0,00%
18	Industria da confección e peletería	1	3	0	9.000,00	100,00%	0,00%
19	Industria do coiro e do calzado						
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)						
21	Industria do papel						
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	2	8	0	63.900,00	100,00%	0,00%
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combus. nucleares						
24	Industria química						
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas						
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	1	2	2	30.000,00	66,67%	33,33%
27	Metalurxia	2	5	1	96.000,00	87,50%	12,50%
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	4	10	4	90.800,00	76,70%	23,30%
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	1	3	0	14.799,00	100,00%	0,00%
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos						
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico						
32	Fabric. material electrónico radio, TV e comunicacións						
33	Fabric. equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería						
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirrem.						
35	Fabric. doutro material de transporte	1	3	1	24.000,00	75,00%	25,00%
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras						
37	Reciclaxe						
40	Prodc. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente						
41	Captación, depuración e distribución de auga						
45	Construción	19	52	10	468.472,50	84,61%	15,39%

■ **Cadro 3.8 (continuación) Sociedades laborais constituídas e número de socios de traballo e de capital. 2007**

Cod	Actividade	Nº	Socios		Capital social	% Capital social	
			De traballo	De capital		Traballadores	Non traballad.
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	4	8	7	122.000,00	66,56%	33,44%
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	11	26	8	295.460,00	71,62%	28,38%
52	Comercio p/ miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	19	51	23	416.771,00	75,63%	24,37%
55	Hostalería	17	40	13	295.782,00	87,32%	12,68%
60	Transporte terrestre; transporte por tubos						
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior						
62	Transporte aéreo e espacial						
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	1	2	1	36.000,00	66,67%	33,33%
64	Correos e telecomunicacións	1	3	3	36.000,00	51,00%	49,00%
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións						
66	Seguros e plans pensións, agás Segurid Social obrigatoria						
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira						
70	Actividades inmobiliarias	3	6	3	66.900,00	66,67%	33,33%
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario						
72	Actividades informáticas	1	6	0	3.006,00	100,00%	0,00%
73	Investigación e desenvolvemento						
74	Outras actividades empresariais	11	33	7	426.342,30	83,28%	16,72%
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria						
80	Educación	2	5	3	7.100,00	68,45%	31,55%
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	3	13	0	14.102,00	100,00%	0,00%
90	Actividades de saneamento público						
91	Actividades asociativas						
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	3	8	3	22.415,00	60,96%	39,04%
93	Actividades diversas de servizos persoais	3	8	2	56.106,00	75,94%	24,06%
95	Fogares que empregan persoal doméstico						
99	Organismos extraterritoriais						
Total		114	311	92	2.664.871,80	81%	19%

Fonte: Consellería de Traballo

POBOACIÓN E MERCADO DE TRABALLO

4

4.1. A poboación galega

Antes de entrar na análise da poboación dende a perspectiva do mercado laboral (poboacións activa, ocupada, desempregada, etc.) cómpre realizar un achegamento á situación demográfica de Galicia nos últimos anos, porque vai ser un claro condicionante da evolución dalgunha das variables significativas para a análise do mercado de traballo.

4.1.1. Evolución da poboación

O cadro 4.1. dá fe da evolución demográfica de Galicia, do conxunto do Estado e da Unión Europea dende o ano 2001. Destacaremos os seguintes aspectos:

- A poboación galega creceu no ano 2007 tan só un 0,18% mentres que a poboación española subiu seis veces máis (un 1%).
- A suba acumulada dende o ano 2001 foi na poboación galega de só 39.607 habitantes (un 1,45%) mentres que a española aumentou nunha porcentaxe sete

veces maior, porque subiu un 10% (en valores absolutos, en máis de catro millóns de habitantes: 4.083.895).

■ Cadro 4.1

Poboación de Galicia, España e UE⁽¹⁾. 2001-2007

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Galicia	2.732.926	2.737.370	2.751.094	2.750.985	2.762.198	2.767.524	2.772.533
España	41.116.842	41.837.894	42.717.064	43.197.684	44.108.530	44.708.964	45.200.737
UE (27 estados)	482.958,0	484.540,8	486.520,3	488.632	490.898,3	492.965,00	--

(1) Datos da UE en miles de habitantes.

Fonte: INE (datos a 1 de xaneiro) e EUROSTAT

O dinamismo demográfico español neste comezo do século XXI está moi por riba tamén da media da Unión Europea, que creceu de 2001 a 2006 un 2,1%, bastante máis que a poboación galega nese período (1,2%) pero tan só a cuarta parte da suba porcentual española nese 4 quinquenio (8,7%).

A peso relativo da poboación galega no total da Unión Europea permanece estancado no que vai de século XXI, mentres que o total español aumentou significativamente (en 0,6 puntos, o que supón unha suba no quinquenio dun 7,1%), como se ve no cadro 4.2.

■ Cadro 4.2

Porcentaxe de poboación respecto ao total da UE 27. Galicia e España. 2001 - 2006

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
UE 27	100	100	100	100	100	100
España	8,4	8,5	8,6	8,7	8,8	9
Galicia	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56	0,56

Elaboración propia

Fonte: INE (datos a 1 de xaneiro) e EUROSTAT

A desagregación por provincias da evolución da poboación de Galicia de 2001 a 2007 reflíctese no cadro 4.3: baixou ano tras ano nas provincias de Lugo e Ourense mentres que subiu todos os anos na Coruña e Pontevedra. Un bo xeito de constatar a Galicia das dúas velocidades demográficas.

■ Cadro 4.3

Poboación por provincias. 2001-2007

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	1.108.002	1.111.886	1.120.814	1.121.344	1.126.707	1.129.141	1.132.792
Lugo	364.125	361.782	360.512	358.452	357.625	356.595	355.176
Ourense	344.623	343.768	342.213	340.258	339.555	338.671	336.926
Pontevedra	916.176	919.934	927.555	930.931	938.311	943.117	947.639
Galicia	2.732.926	2.737.370	2.751.094	2.750.985	2.762.198	2.767.524	2.772.533

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes. Datos a 1 de xaneiro de cada ano

Datos de 2008, provisionais

A poboación de cada unha das comunidades autónomas a día 1 de xaneiro de 2007 (e máis a variación do último ano) pódese ver no cadro 4.4; explicita que:

■ As catro comunidades de máis poboación (Andalucía, Cataluña, Madrid e a Comunidade Valenciana, por esta orde) concentran 26.236.687 habitantes, o que representa un 58% da poboación total española.

■ Galicia é a quinta comunidade polo seu tamaño poboacional; séguelle á Comunidade Valenciana (aínda que moi lonxe dela) e precede a Castela-León (moi preto).

■ Tan só en Asturias baixou a poboación en 2007, ano no que a menor suba porcentual tívola Galicia (0,18%) mentres que as maiores subas porcentuais presentáronas a cidade autónoma de Melilla (3,84%) e Baleares (2,96%).

**Porcentaxe de variación da poboación.
Ano 2006⁽¹⁾**

■ **Cadro 4.4**

Baleares	2,80
Castela A Mancha	2,22
Murcia	1,52
C. Valenciana	1,41
Aragón	1,39
Canarias	1,26
Madrid	0,89
Cataluña	0,88
Andalucía	0,80
Cantabria	0,78
A Ríoxa	0,71
Navarra	0,52
País Vasco	0,35
Estremadura	0,22
Galicia	0,14
Castela e León	0,08
Asturias	-0,21

(1) De 1 de xaneiro de 2006 a 1 de xaneiro de 2007.

Datos provisionais

Fonte: INE. Padrón Municipal

O cadro 4.5 complementa a análise realizada no anterior e permítelle ás persoas interesadas realizar o seguimento da evolución demográfica no que vai de século XXI en cada unha das comunidades autónomas.

A principal clave explicativa da fortísima suba da poboación en España na última década é o gran crecemento da poboación estranxeira; referirémonos a ela no seguinte epígrafe.

■ Cadro 4.5

Poboación⁽¹⁾ por comunidades autónomas. 2001-2007

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
España	41.116.842	41.837.894	42.719.064	43.197.684	44.108.530	44.708.964	45.200.737
Andalucía	7.403.968	7.478.432	7.608.848	7.687.518	7.849.799	7.975.672	8.059.461
Aragón	1.199.753	1.217.514	1.230.090	1.249.584	1.269.027	1.277.471	1.296.655
Asturias	1.075.329	1.073.971	1.075.381	1.073.761	1.076.635	1.076.896	1.074.862
Baleares	878.627	916.968	947.361	955.045	983.131	1.001.062	1.030.650
Canarias	1.781.366	1.843.755	1.894.868	1.915.540	1.968.280	1.995.833	2.025.951
Cantabria	537.606	542.275	549.690	554.784	562.309	568.091	572.824
Castela e León	2.479.425	2.480.369	2.487.646	2.493.918	2.510.849	2.523.020	2.528.417
Castela A Mancha	1.755.053	1.782.038	1.815.781	1.848.881	1.894.667	1.932.261	1.977.304
Cataluña	6.361.365	6.506.440	6.704.146	6.813.319	6.995.206	7.134.697	7.210.508
C. Valenciana	4.202.608	4.326.708	4.470.885	4.543.304	4.692.449	4.806.908	4.885.029
Extremadura	1.073.381	1.073.050	1.073.904	1.075.286	1.083.879	1.086.373	1.089.990
Galicia	2.732.926	2.737.370	2.751.094	2.750.985	2.762.198	2.767.524	2.772.533
Madrid	5.372.433	5.527.152	5.718.942	5.804.829	5.964.143	6.008.183	6.081.689
Murcia	1.190.378	1.226.993	1.269.230	1.294.694	1.335.792	1.370.306	1.392.117
Navarra	556.263	569.628	578.210	584.734	593.472	601.874	605.876
País Vasco	2.101.478	2.108.281	2.112.204	2.115.279	2.124.846	2.133.684	2.141.860
A Ríoxa	270.400	281.614	287.390	293.553	301.084	306.377	308.968
Ceuta	75.694	76.152	74.931	74.654	75.276	75.861	76.603
Melilla	68.789	69.184	68.463	68.016	65.488	66.871	69.440

(1) As cifras están referidas a 1 de xaneiro de cada ano
 Fonte: INE, Padróns Municipais

4.1.2. A poboación estranxeira

A importante chegada de poboación do estranxeiro está a ser un dos fenómenos demográficos característicos da poboación galega (e sobre todo da española) na alborada do século XXI, sen o que non é posible entender o importante aumento que se está a producir nos últimos anos na poboación española ou as subas da natalidade e do índice de fecundidade (lixeiras en Galicia e con maior intensidade no total español).

O cadro 4.6 explicita o aumento continuado da poboación estranxeira en Galicia de 1998 a 2008, de xeito que ao comezar o ano 2008 case quintuplica a de dez anos antes; no último ano produciuse o maior aumento en valor absoluto.

■ Cadro 4.6

Poboación estranxeira en Galicia. 1998-2008

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
19.693	21.787	25.602	33.058	42.462	53.808	58.387	69.363	73.756	81.442	95.122

Datos de 2008 provisionais
 Fonte: INE. Padrón Municipal de Habitantes. Datos a 1 de xaneiro de cada ano.

O cadro 4.7 permítelle ás persoas interesadas realizar o seguimento da evolución da poboación estranxeira en cada unha das comunidades autónomas (e no total español) de 2003 a 2008. Destacaremos que o peso relativo de Galicia na poboación estranxeira do total de España é actualmente tan só un 1,82%, porcentaxe inferior á do ano 2003 (2%).

A poboación estranxeira que reside en Galicia supón un 3,4% da poboación total de Galicia (menos da terceira parte da porcentaxe estatal: 11,3%).

Poboación estranxeira. Por CC.AA. 2003-2008

Cadro 4.7

	2003	2005	2007	2008
Andalucía	282.901	420.207	531.827	615.787
Aragón	61.896	96.848	124.404	153.990
Asturias	19.691	26.797	32.720	40.171
Baleares	126.505	156.270	190.170	222.331
Canarias	179.493	222.260	250.736	282.004
Cantabria	13.677	20.547	26.795	33.098
C. León	70.899	115.223	159.637	203.847
C. A Mancha	59.440	91.318	119.781	153.435
Cataluña	543.088	798.904	972.507	1.097.966
C. Valenciana	413.760	581.985	732.102	838.224
Extremadura	17.885	25.341	29.210	35.049
Galicia	53.808	69.363	81.442	95.122
Madrid	589.215	780.752	866.910	991.259
Murcia	113.912	165.016	201.700	224.098
Navarra	38.741	49.882	55.921	64.518
País Vasco	49.231	72.894	98.524	116.650
A Rioxa	20.570	31.075	36.825	43.524
Ceuta	3.203	3.037	3.016	3.082
Melilla	6.333	2.891	5.327	6.422
España	2.664.168	3.730.610	4.519.554	5.220.577

Fonte: INE. Padrón Municipal
Os datos de 20008 son provisionais

A desagregación da poboación estranxeira que reside en España por sexos figura no cadro 4.8, no que tamén se pode estudar a procedencia desas persoas. Un 42,2% do total de persoas estranxeiras que residen en Galicia proceden de Sudamérica e un 36,4% da Unión Europea: velaí xa concentrada máis das tres cuartas partes da poboación estranxeira que reside na nosa comunidade.

Poboación estranxeira por sexo e procedencia. Galicia. 2008

Cadro 4.8

	Total	Homes	Mulleres
Total	95.122	47.618	47.504
Nacionalidades europeas	36.743	21.312	15.431
UE-27	34.607	20.294	14.313
Nacionalidades africanas	8.549	6.044	2.505
Marrocos	4.633	3.044	1.589
América Central	5.271	1.977	3.294
Cuba	2.017	905	1.112
República dominicana	2.618	874	1.744
América do Norte	1.607	698	909
América do Sur	40.155	15.873	24.282
Arxentina	5.113	2.321	2.792
Brasil	10.512	3.619	6.893
Colombia	8.241	2.866	5.375
Ecuador	1.447	597	850
Perú	2.721	1.417	1.304
Uruguai	4.287	2.036	2.251
Venezuela	4.002	1.522	2.480
Nacionalidades asiáticas	2.691	1.654	1.037
Oceanía	85	43	42
Apátrías	21	17	4

Fonte: INE. Padrón Municipal de Habitantes.
Nota: datos provisionais

O cadro 4.9 reflicte a poboación estranxeira de cada unha das provincias galegas (ademais do total galego) cos datos dos dous últimos Padróns Municipais. Resaltaremos que as dúas provincias máis desenvolvidas (A Coruña e Pontevedra) concentran un 73,2% da poboación estranxeira que reside en Galicia, evidenciando unha realidade económico-social coñecida dabondo e ben doada de constatar tamén a nivel estatal: as comunidades de maior xeración de riqueza son os verdadeiros polos de atracción da inmigración (sexa de persoas estranxeiras ou doutras comunidades do estado español).

■ Cadro 4.9

Poboación estranxeira. Galicia. Por provincias 2007-2008

	2007	2008
A Coruña	28.137	33.432
Lugo	9.076	11.504
Ourense	12.424	13.989
Pontevedra	31.805	36.197
Galicia	81.442	95.122

(1) Datos a 1 de xaneiro. 2008 Provisionais

Fonte: INE. Padrón

4.1.3. Movementos naturais de poboación

A posición relativa da variación natural da poboación galega entre as distintas comunidades autónomas no último ano reflíctese no cadro 4.10; velaí algúns trazos:

■ Cadro 4.10

Crecemento natural. Nacementos e defuncións. Por CC.AA. 2007

	Nacementos	Defuncións	Crecemento vexetativo
España	491.183	384.442	106.741
Madrid	74.512	41.761	32.751
Andalucía	96.400	65.471	30.929
Cataluña	83.935	60.525	23.410
C. Valenciana	54.552	40.698	13.854
Murcia	18.620	10.143	8.477
Canarias	19.676	13.338	6.338
Baleares	11.750	7.713	4.037
Castela A Mancha	19.991	17.598	2.393
País Vasco	20.828	19.122	1.706
Navarra	6.657	5.235	1.422
Ceuta	1.476	520	956
Melilla	1.333	452	881
A Ríoxa	3.270	2.817	453
Aragón	12.922	13.213	-291
Extremadura	10.187	10.508	-321
Cantabria	5.288	5.729	-441
Asturias	7.865	12.592	-4.727
C. e León	20.076	26.844	-6.768
Galicia	21.845	30.163	-8.318

Fonte: INE. "Movimiento natural de población"

■ Galicia rexistrou no ano 2007 de novo o maior descenso absoluto (natural ou vexetativo) de poboación de todas as comunidades (desta volta, diminución de 8.318 habitantes) e foi máis intensa que no ano anterior (no que o descenso fora de 7.906 persoas). No total estatal, pola contra, houbo en 2007 un crecemento vexetativo de 106.741 habitantes.

■ O feito de que a diminución poboacional galega por motivos naturais fose maior en 2007 que no ano anterior explícase porque a suba dos nacementos (376 máis que no ano anterior) non foi quen de compensar o maior aumento das defuncións (788 máis que en 2006).

■ As comunidades autónomas con maior crecemento vexetativo en termos absolutos foron Madrid, Andalucía e Cataluña. As que seguiron a Galicia en diminución poboacional foron Castela-León, Asturias e Cantabria.

Se enxertamos os movementos naturais de poboación de Galicia do último ano na andaina do último terzo de século conseguimos unha visión moi axeitada do comportamento a longo prazo. O cadro 4.11 amosa que podemos distinguir dous períodos moi diferenciados:

■ No primeiro (ata o segundo quinquenio do anos oitenta) o crecemento vexetativo da poboación galega descende continuamente pero é aínda positivo.

■ No segundo período sempre é negativo o saldo vexetativo: crecente ata o segundo quinquenio dos anos noventa e practicamente estabilizado ao redor dos 8.000 habitantes por ano nos últimos anos.

Movementos naturais de poboación. Galicia. 1975-2007

■ Cadro 4.11

	Nacementos	Defuncións	Crecemento natural
1975	43.850	25.834	18.016
1980	39.154	24.681	14.473
1985	28.427	26.295	2.132
1990	22.501	27.979	-5.478
1995	18.799	28.464	-9.665
2000	19.418	28.858	-9.440
2006	21.469	29.375	-7.906
2007	21.845	30.163	-8.318

Fonte: IGE e INE (INE Base)

Os datos absolutos de nacementos e mortes que vimos de comentar cobran máis sentido (a efectos de comparanzas con outros territorios) cando se pasan a datos relativos, poñendo a proporción de nacementos ou mortes por cada mil habitantes dunha comunidade. Os datos do cadro 4.12 reflicten que:

■ A taxa de natalidade galega (8 nacementos por cada mil habitantes), que subiu unha décima en 2007, segue a ser a penúltima do estado (por detrás tan só de Asturias, un ano máis) e está case tres puntos porcentuais por baixo da media española o que supón, dito doutra forma, que a taxa de natalidade estatal supera á galega nun 37%.

■ A taxa de mortalidade galega (11 mortes por cada mil habitantes), en cambio, é das maiores de España (só superada en 2007 pola de Asturias). No ano 2007 está

2,48 puntos por riba en Galicia que na media estatal (un punto máis que no ano anterior): sen dúbidas, o avellentamento da poboación galego pasa factura, especialmente nas dúas provincias orientais, que teñen taxas que encabezan o ranking da mortalidade en España.

■ Cadro 4.12

Taxas de natalidade e mortalidade. Por CC.AA. 2007

	Taxa de natalidade	Taxa de Mortalidade
España	10,95	8,57
Madrid	12,19	6,83
Andalucía	12,07	8,20
Cataluña	11,71	8,45
C. Valenciana	11,31	8,44
Murcia	13,37	7,28
Canarias	9,74	6,61
Baleares	11,42	7,50
C. A Mancha	10,24	9,02
País Vasco	9,78	8,98
Navarra	11,08	8,72
Ceuta	20,56	7,24
Melilla	19,49	6,61
A Ríoxa	10,57	9,11
Aragón	10,05	10,27
Extremadura	9,46	9,76
Cantabria	9,32	10,10
Asturias	7,43	11,89
C. e León	8,06	10,77
Galicia	8,01	11,05

Fonte: INE. "Movimiento natural de población"

No tocante á desagregación por provincias, o cadro 4.13 reflicte que Pontevedra é a única provincia con predominio (aínda que moi lixeiro) dos nacementos sobre as mortes, mentres que nas outras tres provincias galegas é moi claro (e case coincidente en Lugo e Ourense en valores absolutos) o balanço negativo.

■ Cadro 4.13

Crecemento natural. Nacementos e defuncións. Por provincias. 2007

	Nacementos	Defuncións	Crecemento vexetativo
Galicia	21.845	30.163	-8.318
A Coruña	9.091	12.484	-3.393
Lugo	2.179	4.698	-2.519
Ourense	2.068	4.603	-2.535
Pontevedra	8.507	8.378	129

Fonte: INE. "Movimiento natural de población"

O cadro 4.14 certifica que o crecemento natural (ou vexetativo) medio español foi en 2007 de 2,4 persoas por cada mil habitantes, mentres que en Galicia o indicador foi negativo nun tres por mil.

Saldo vexetativo⁽¹⁾ por 1.000 habitantes. Galicia, España, UE. 1975-2007.

■ **Cadro 4.14**

	1975	1985	1995	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
UE 27	4,1	2,2	0,4	0,5	0,3	0,2	0,8	0,6	-	-
España	10,4	3,7	0,4	1,1	1,2	1,4	1,9	1,8	2,5	2,4
Galicia	6,6	0,8	-3,6	-3,3	-3,4	-3,5	-2,9	-3,0	-2,9	-3,0

(1) Nacementos menos defuncións

Fonte: INE ("indicadores demográficos básicos") y EUROSTAT

O estudo diacrónico do saldo vexetativo por cada 1.000 habitantes no último terzo de século reflicte o maior dinamismo demográfico español que no conxunto da UE e, sobre todo, que en Galicia, que presenta un coeficiente negativo ao redor do tres por mil na última década.

No cadro 4.15 presentamos a evolución na última década do número medio de fillos por muller en Galicia e en cada un dos vinte e sete Estados que compoñen actualmente a Unión Europea. Destacaremos que:

■ En España este indicador demográfico presenta un avance ininterrompido dende o ano 1999, e ocupa actualmente unha posición intermedia na UE-27. Cómpre lembrar, para avaliar axeitadamente esta evolución, que España ocupaba a segunda posición entre os Estados da UE-15 en 1976 (tras Irlanda) e pasou en dúas décadas á última posición deses quince Estados. A media de fillos por muller en España desplomouse de 1976 a 1998 e medrou despois ininterrompidamente.

■ Na maioría dos Estados que se incorporaron nos últimos anos á Unión Europea (como República Checa, Polonia, Eslovenia, Eslovaquia, Bulgaria, Hungría, Letonia, Lituania ou Romanía), o número medio de fillos por muller é inferior ao que ten actualmente España.

■ A evolución do número medio de fillos por muller en Galicia na última década reflicte que a tendencia é de suba (aínda que lixeira e con altibaxos): o índice galego moveuse no primeiro sexenio entre 0,93 e 0,97, estabilizouse nun fillo por muller no cuatrienio 2003-2006 e subiu unha décima no último ano. Está moi por baixo do índice de calquera dos Estados da Unión Europea: o máis próximo ao galego é Eslovaquia (que supera nun 24% o noso indicador no ano 2006).

A maior natalidade das mulleres estranxeiras é, indubidablemente, un dos factores clave que está detrás da suba dos últimos anos, especialmente no total español: ao redor dun 17% dos nacementos do ano 2006 en España foron de nai estranxeira, mentres que en Galicia quedouse nun 7%.

A pesar da menor inmigración estranxeira en Galicia (en comparanza coa media estatal) cómpre subliñar que se triplicaron na última década en Galicia os nacementos con nai estranxeira; parece evidente que está a ser moi importante a achega da inmigración estranxeira nos últimos anos ao rexuvenecemento poboacional de Galicia.

Doutros aspectos non poboacionais nos que inflúe significativamente a achega da inmigración estranxeira non trataremos aquí, pero tamén é clara, por exemplo a súa influencia na mellora das contas da Seguridade Social, cunha nova poboación cotizante que está maioritariamente moi lonxe da idade de xubilación (na que o gasto social se fai especialmente importante).

■ Cadro 4.15

Número medio de fillos por muller. Galicia, España, UE. 1997-2007

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Galicia	0,94	0,93	0,94	0,97	0,96	0,95	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1
Francia	-	1,78	1,81	1,89	1,90	1,88	1,89	1,92	1,94	2,00	-
Irlanda	1,93	1,93	1,89	1,88	1,93	1,96	1,95	1,93	1,86	1,90	-
Suecia	1,52	1,50	1,50	1,54	1,57	1,65	1,71	1,75	1,77	1,85	-
Finlandia	1,75	1,70	1,74	1,73	1,73	1,72	1,77	1,80	1,80	1,84	-
Reino Unido	1,72	1,71	1,68	1,64	1,63	1,64	1,71	1,77	1,78	1,84	-
Dinamarca	1,76	1,73	1,75	1,78	1,76	1,72	1,76	1,78	1,80	1,83	-
Países Baixos	1,56	1,63	1,65	1,72	1,71	1,73	1,75	1,73	1,71	1,70	-
Luxemburgo	1,72	1,68	1,74	1,76	1,65	1,63	1,62	1,66	1,66	1,65	-
Estonia	1,32	1,28	1,32	1,39	1,34	1,37	1,37	1,47	1,50	1,55	-
Chipre	1,86	1,76	1,67	1,64	1,57	1,49	1,50	1,49	1,42	1,47	-
Malta	-	-	-	-	-	-	-	-	1,38	1,41	-
Austria	1,39	1,37	1,34	1,36	1,33	1,39	1,38	1,42	1,41	1,40	-
Grecia	1,28	1,26	1,24	1,26	1,25	1,27	1,28	1,30	1,33	1,39	-
España	1,18	1,16	1,19	1,23	1,24	1,26	1,31	1,33	1,35	1,38	1,39
Bulgaria	1,09	1,11	1,23	1,26	1,20	1,21	1,23	1,29	1,31	1,37	-
Letonia	1,14	1,12	1,19	1,24	1,21	1,23	1,29	1,24	1,31	1,35	-
Portugal	1,47	1,47	1,50	1,55	1,45	1,47	1,44	1,40	1,40	1,35	-
Hungría	1,37	1,32	1,28	1,32	1,31	1,30	1,27	1,28	1,31	1,34	-
República Checa	1,17	1,16	1,13	1,14	1,14	1,17	1,18	1,22	1,28	1,33	-
Alemania	1,37	1,36	1,36	1,38	1,35	1,34	1,34	1,36	1,34	1,32	-
Lituania	1,47	1,46	1,46	1,39	1,30	1,24	1,26	1,26	1,27	1,31	-
Rumanía	1,40	1,40	1,39	1,39	1,31	1,26	1,27	1,29	1,32	1,31	-
Eslovenia	1,25	1,23	1,21	1,26	1,21	1,21	1,20	1,25	1,26	1,31	-
Polonia	1,52	1,44	1,37	1,35	1,32	1,25	1,22	1,23	1,24	1,27	-
Eslovaquia	1,43	1,37	1,33	1,29	1,20	1,18	1,20	1,24	1,25	1,24	-
Bélxica	1,60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Italia	1,21	-	1,23	1,26	1,25	1,27	1,29	-	1,32	-	-

Datos de 2007 son provisionais

Fonte: INE ("indicadores demográficos básicos") y EUROSTAT

4.1.4. Movements migratorios

Cuantitativamente os principais destinos dos desprazamentos poboacionais galegos nos últimos anos están a ser: outras poboacións de Galicia (72%), outras comunidades autónomas (25%) e o estranxeiro (3%). Os lugares de procedencia principais dos desprazamentos de poboación galegos son tamén os internos, e os procedentes de fóra de Galicia están moi equilibrados entre o estranxeiro (51%) e o doutras comunidades autónomas (49%).

Pese ao importante peso cuantitativo das migracións internas galegas, centraremos a nosa análise fundamentalmente nas migracións externas (as que teñen por orixe ou destino poboacións de fóra de Galicia), que cualitativamente (por razóns culturais, de distancia etc) teñen unha significación ben distinta da anterior:

Os datos do cadro 4.16 reflicten os movementos migratorios das distintas comunidades autónomas en 2007. Destacaremos que:

■ O saldo migratorio total foi positivo tanto no total español (731.201 persoas) como en Galicia (19.583 persoas), representando este último só un 2,7% do estatal. Tan só na cidade autónoma de Ceuta foi negativo este saldo.

■ O saldo migratorio de Galicia coas outras comunidades autónomas do Estado

español foi negativo (como adoita ocorrer, agás no ano 2005). Desta volta, as saídas de Galicia cara a outras comunidades autónomas superaron ás entradas en Galicia en 1.336 persoas.

■ O saldo migratorio de Galicia co estranxeiro tivo, un ano máis, un saldo positivo, que en 2.007 foi de 20.919 persoas. Representou só un 2,9% do conxunto estatal.

■ O detalle provincial (recollido no cadro 4.17) reflicte que o saldo migratorio total foi positivo nas catro provincias (especialmente na Coruña e Pontevedra, que concentran un 78,4% do total de Galicia).

■ Tamén é positivo nas catro provincias o saldo dos movementos migratorios con orixe ou destino no estranxeiro (concentrando un 74% A Coruña e Pontevedra). Pola contra, nas migracións intraestatais tan só é positivo o saldo da provincia da Coruña; nas provincias de saldo negativo, sobresaíe cuantitativamente Ourense.

■ Cadro 4.16

Inmigracións, emigracións e saldo migratorio. Por CC.AA. 2007

	Total movementos migratorios			Movementos migratorios intraestatais			Movementos migratorios extraestatais		
	Inmigracións	Emigracións	Saldo total	Inmigracións interiores	Emigracións interiores	Saldo interior	Inmigracións exteriores	Emigracións exteriores	Saldo total
España	2.753.619	2.022.418	731.201	1.795.353	1.795.353	0	958.266	227.065	731.201
Andalucía	369.493	279.270	90.223	254.045	252.424	1.621	115.448	26.846	88.602
Aragón	77.697	45.178	32.519	42.507	41.996	511	35.190	3.182	32.008
Asturias	41.790	33.123	8.667	31.306	30.449	857	10.484	2.674	7.810
Baleares	91.061	61.670	29.391	57.716	53.383	4.333	33.345	8.287	25.058
Canarias	136.729	101.793	34.936	94.651	96.833	-2.182	42.078	4.960	37.118
Cantabria	33.040	24.572	8.468	25.089	23.145	1.944	7.951	1.427	6.524
C. e León	137.965	106.197	31.768	96.446	101.217	-4.771	41.519	4.980	36.539
C. A Mancha	143.225	87.061	56.164	96.238	81.996	14.242	46.987	5.065	41.922
Cataluña	538.613	414.735	123.878	336.880	347.521	-10.641	201.733	67.214	134.519
C. Valenciana	348.044	227.665	120.379	220.235	205.712	14.523	127.809	21.953	105.856
Extremadura	37.233	30.295	6.938	27.957	29.213	-1.256	9.276	1.082	8.194
Galicia	112.995	93.412	19.583	86.609	87.945	-1.336	26.386	5.467	20.919
Madrid	446.623	337.996	108.627	267.015	283.553	-16.538	179.608	54.443	125.165
Murcia	80.004	55.499	24.505	47.469	48.043	-574	32.535	7.456	25.079
Navarra	41.636	29.240	12.396	29.283	27.189	2.094	12.353	2.051	10.302
País Vasco	88.604	74.619	13.985	63.043	66.852	-3.809	25.561	7.767	17.794
A Ríoxa	22.120	14.430	7.690	13.820	12.674	1.146	8.300	1.756	6.544
Ceuta	2.637	2.668	-31	2.177	2.556	-379	460	112	348
Melilla	4.110	2.995	1.115	2.867	2.652	215	1.243	343	900

Fonte: Instituto Nacional de Estadística (INE). Estatística de Variacións Residenciais.2007

Ademais da visión estática dos dous cadros anteriores, cómpre unha visión dinámica que nos permita visualizar a evolución nos últimos anos dos movementos migratorios. O cadro 4.18 presenta os saldos migratorios das distintas comunidades dende 1997. Salientaremos, no tocante ao saldo migratorio de Galicia co resto do Estado dende entón, que presenta signo negativo sempre (agás en 2005, cun lixeiro saldo positivo) e que foi cada vez máis intenso ata o ano 2000 e decrecente no seguinte quinquenio. En 2006 e 2007 recuperou a senda negativa, despois da paréntese de 2005.

Inmigracións, emigracións e saldo migratorio. Por provincias. 2007
■ Cadro 4.17

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Inmigracións	49.110	12.972	15.941	34.972
Emigracións	39.714	10.307	14.470	28.921
Saldo total	9.396	2.665	1.471	6.051
Inmigracións interiores	38.481	9.551	12.374	26.203
Emigracións interiores	37.708	9.800	13.447	26.990
Saldo interior	773	-249	-1.073	-787
Inmigracións exteriores	10.629	3.421	3.567	8.769
Emigracións exteriores	2.006	507	1.023	1.931
Saldo exterior	8.623	2.914	2.544	6.838

Fonte: INE. Estatística de Variacións Residenciais

En 2007 foron Madrid, Canarias e Cataluña, por esta orde, as tres comunidades autónomas con maior peso nos fluxos migratorios de saída de Galicia; entre as tres suman 8.835 persoas (un 50,24% do total). Descendeu un 7% a emigración ás Canarias (seguindo a tendencia dos últimos anos) e subiu nun 15% a emigración a Madrid.

A emigración galega cara outras comunidades autónomas ascendeu neste ano a 17.585 persoas, un 3,2% máis que no ano anterior e a segunda cifra máis alta da última década.

■ Cadro 4.18
Saldo migratorio entre CC.AA. 1997-2007

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Andalucía	-4.317	-7.506	-7.995	-7.227	-1.932	3.062	10.670	13.909	12.175	6.079	1.621
Aragón	-280	-486	-633	-820	-4	-1.218	-597	461	239	-492	511
Asturias	-923	-2.305	-2.094	-2.185	-2.127	-2.337	-839	-820	-696	-708	857
Baleares	5.845	9.979	10.931	11.127	8.376	5.542	-978	-1.335	1.360	3.712	4.333
Canarias	10.351	8.945	8.271	7.355	3.952	1.646	1.501	980	-127	-400	-2.182
Cantabria	735	1.275	1.626	1.829	1.566	1.513	2.379	1.658	1.164	1.371	1.944
C. e León	2.729	2.210	3.054	1.775	3.420	8.977	12.410	12.232	14.618	17.802	-4.771
C. A Mancha	-4.172	-4.608	-5.808	-7.971	-6.635	-5.234	-5.017	-4.457	-4.155	-2.395	14.242
Cataluña	-3.286	-2.896	-1.737	920	1.458	1.549	1.017	-2.988	-9.776	-11.762	-10.641
C. Valenciana	7.389	8.364	10.489	13.720	13.434	15.370	15.502	16.600	15.362	13.392	14.523
Extremadura	-550	-2.028	-2.242	-3.202	-3.375	-3.009	-1.285	-390	-1.368	-203	-1.256
Galicia	-2.138	-3.574	-5.138	-5.653	-4.229	-3.652	-3.627	-1.877	93	-1.438	-1.336
Madrid	-9.183	-7.424	-8.420	-6.341	-9.748	-18.108	-27.856	-33.331	-29.994	-23.542	-16.538
Murcia	1.390	1.933	1.865	701	-620	833	191	3.558	5.395	2.541	-574
Navarra	741	1.259	1.391	1.115	458	136	-15	126	323	696	2.094
País Vasco	-4.290	-4.591	-5.139	-4.954	-3.866	-3.549	-2.922	-3.590	-3.707	-4.843	-3.809
A Rioxa	377	573	1.058	1.203	814	248	977	1.003	42	604	1.146
Ceuta	-202	419	337	-530	-319	-814	-796	-1.024	-577	-221	-379
Melilla	-216	461	184	-862	-623	-955	-715	-715	-371	-193	215
España	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fonte: INE. Estatística de Variacións Residenciais

A estrutura por idades da emigración galega a outras comunidades reflicte que o grupo de idade maioritario segue a ser en 2007 o de 25 a 34 anos, correspondente

a unha poboación nova que se vai na busca de emprego a outras zonas do Estado. O grupo de idade que lle segue é o de 35-44 anos.

A inmigración procedente do estranxeiro é a auténtica protagonista na última década dun cambio demográfico moi importante en España (e tamén en Galicia, aínda que de xeito máis contido). Cómpre ter en conta que ao redor dun 46% das persoas que viñeron a Galicia do estranxeiro nos últimos anos foron emigrantes retornados, o que confire unha clara peculiaridade á nosa “inmigración”.

A chegada a Galicia de persoas de nacionalidade estranxeira é un fenómeno demográfico en ascenso na última década, aínda que cun peso relativo menor que na media estatal. A composición por idades dos inmigrantes de nacionalidade estranxeira reflicte que os seus protagonistas son persoas moi novas en busca de oportunidades laborais: o grupo de idade máis numeroso é o de 25 a 34 anos, seguido do de 16 a 24 anos.

A chegada do estranxeiro a Galicia de persoas de nacionalidade española está practicamente estabilizada no contorno das 5.000 – 6.000 entradas anuais na última década (no ano 2007 foron 5.789 persoas), o que supón que a participación galega no total español foi dun 15,3% (sete veces máis que nas entradas de estranxeiros e máis do dobre do que nos correspondería nun reparto directamente proporcional ao noso peso relativo na poboación total de España).

Resulta coherente que a inmigración de retorno sexa especialmente intensa en Galicia e noutras comunidades que no pasado perderon máis poboación debido á emigración. E, para interpretar axeitadamente os datos, cómpre subliñar que dentro dos retornados inclúense todos os cidadáns con nacionalidade española que volven na súa maioría naceron aquí, pero tamén se inclúen os seus fillos e máis as demais persoas ás que se lles recoñeceu a nacionalidade española.

4.2. Cambio metodolóxico da EPA. diferenza entre os datos de desemprego do INE e do SPEE

4.2.1. Introducción

No resto deste capítulo analizaremos o comportamento en 2007 da poboación galega de polo menos dezaseis anos dende a perspectiva do seu vínculo coa actividade económica (poboacións activa ou inactiva, ocupada ou desempregada, asalariada ou non, etc.), e enxertarémolas nun contorno temporal máis amplo.

Antes de comezar ese estudo, referirémonos ao cambio metodolóxico da Enquisa de Poboación Activa e máis ao importante desaxuste entre os datos de desemprego obtidos por enquisa (os da EPA) e os obtidos por rexistro das persoas desempregadas (os que proporciona o Servizo Público de Emprego).

4.2.2. Cambio metodolóxico da EPA

Cómpre subliñar, no tocante á EPA, que o INE realizou unha nova revisión no primeiro trimestre do ano 2005, que fixo cambiar substancialmente a radiografía dos mercados laborais galego e español. Os cambios introducidos na EPA a partir do primeiro trimestre de 2005 foron os seguintes:

- 1.- Actualización da base de poboación utilizada, para ter en conta o importante incremento de poboación estranxeira en España; o INE revisou a serie estatística 1996-2004 coa nova base poboacional, polo que existe continuidade na mesma.

No que respecta a Galicia, esta nova cuantificación da base poboacional supuxo que nun ano no que o cálculo se realizou tanto polo método antigo coma polo novo (2004) baixarían as persoas activas en 40.375, as ocupadas en 36.650, as desempregadas en 3.725, as taxas de actividade e de emprego nun punto e a taxa de desemprego nunha décima.

Se ampliamos o estudo ao total das comunidades autónomas, constátase que o cambio na poboación ocupada só implicou unha diminución en Galicia e Extremadura (ademais das cidades autónomas de Ceuta – Melilla) mentres que supuxo unha suba nas outras quince comunidades autónomas, especialmente grande nas que teñen unha maior porcentaxe de estranxeiros respecto da poboación total: Baleares, Murcia, Madrid, A Rioxa, Cataluña e C.Valenciana. No total estatal, o cambio metodolóxico da EPA supuxo unha suba da ocupación de 854.300 persoas (un 5% máis que coa anterior base poboacional).

- 2.- O INE modificou tamén o cálculo dos factores de elevación, aspecto técnico co que se quixo reflectir mellor o peso específico da poboación estranxeira en determinados sectores e profesións (como por exemplo na construción, na hostalería ou na agricultura).
- 3.- Vén regulamentado pola Oficina Estatística da Unión Europea (Eurostat) e consiste en que:
 - Aplicouse a incorporación das novas variables esixidas no Regulamento do Parlamento Europeo e do Consello que especifica que deben introducirse na Enquisa de Forza de Traballo Comunitaria (e, xa que logo, tamén na EPA) seis novas variables, para coñecer mellor a xornada laboral real ou a conciliación das vidas laboral e familiar, entre outras.
- 4.- Producíronse cambios no método de recollida da información nas enquisas da EPA, o que supuxo:
 - Variacións no cuestionario, cunha suba do número de preguntas.
 - A estandarización do método de entrevista, polo que nas entrevistas telefónicas pasouse a utilizar o método CATI (Computer Assisted Telephone Interview); mantívoase a entrevista persoal nos fogares para a primeira visita e segue a ser entrevistado con visitas persoais o fogar que o prefira.

4.2.3. Diferenza entre os datos de desemprego do INE e do SPEE

Chama a atención a diferenza existente entre as medicións da poboación desempregada que realizan o INE (coa EPA) e o Servizo Público Estatal de Emprego (co desemprego rexistrado).

O Instituto Nacional de Estadística elabora a EPA dende o ano 1964: é unha investigación por mostraxe estatística, continua e dirixida actualmente a 65.000 vivendas (o que supón obter información dunhas 180.000 persoas). Os seus datos son os únicos homologados por Eurostat para a comparanza entre os estados membros, e obtenos mediante enquisas trimestrais.

Considera persoas desempregadas ás de polo menos dezaseis anos que na semana de referencia estaban desempregadas, dispoñibles para traballar e buscando activamente emprego. Considéranse tamén persoas desempregadas as que xa atoparon traballo (e están á espera de se incorporar a el) sempre que cumpran as dúas primeiras condicións.

A búsqueda activa de emprego é agora un requisito sine qua non e debe facerse con algún dos métodos que establece o Regulamento 1.897/2000 da Comisión Europea; a renovación da inscrición dun demandante de emprego por razóns puramente administrativas non constitúe unha búsqueda activa, o que implica que esas persoas se computen na EPA como inactivas.

Pola súa parte, os datos do desemprego rexistrado en Galicia obtéñense a partir das inscricións realizadas nas Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia e do Instituto Social da Mariña e da posterior introdución dos mesmos no sistema informático do Servizo Público Estatal de Emprego. Non se computan como desempregadas as persoas que se atopan nalgunha das situacións establecidas na O.M. do 11-3-1985 (BOE do 14-3-1985); poden verse polo miúdo no comezo do epígrafe 4.7. deste Informe Sociolaboral.

A comparanza dos datos do desemprego estimado na EPA (véxase o apartado 6 deste capítulo) e do desemprego rexistrado (que figuran no apartado 7 deste capítulo) reflicte que o cálculo do INE computa unha poboación desempregada moito menor que a que figura nas cifras do paro rexistrado. Certamente, moitas destas últimas son computadas como inactivas na EPA, debido a que non cumpren o requisito de busca activa de emprego que se establece na regulamentación de Eurostat.

4.3. Resumo das principais variables laborais

Comezaremos o estudo do mercado de traballo en Galicia co resumo da evolución no último cuadrienio en Galicia de distintas variables laborais, nas que logo afondaremos ao longo deste capítulo: as poboacións activa, ocupada, desempregada e inactiva.

Os datos do cadro 4.19 permiten calcular que no ano 2007:

- A poboación activa galega subiu un 1,6%, dúas décimas máis que no ano anterior.
- A poboación ocupada de Galicia creceu un 2,5% (fronte ao 3% do ano 2006) .
- O paro estimado pola EPA de Galicia baixou con forza (8,5%), aínda que moito menos que en 2006 (13,6%) e que en 2005 (27%).
- A poboación inactiva descendeu en 2006 nun 1% (un 0,9% no ano anterior).

Poboación de 16 e máis anos, segundo a relación coa acitvidade económica. Galicia 2004-2007

■ Cadro 4.19

	2004	2005	2006	2007
Poboación activa	1.254,2	1.254,8	1.272,1	1.292,0
Poboación ocupada	1.083,6	1.130,0	1.164,2	1.193,4
Poboación parada	170,6	124,8	107,8	98,7
Poboación inactiva	1.103,2	1.111,0	1.100,6	1.088,9

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE. EPA. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE

A diferenciación por sexos dos datos do último bienio en Galicia figuran no cadro 4.20 e a súa análise máis a fondo farémola nos distintos epígrafes deste capítulo (poboacións activa, ocupada, desempregada e inactiva) e máis no capítulo 5 deste Informe Sociolaboral; salientaremos tan só aquí que, un ano máis, as mulleres son maioría tan só nas poboacións inactiva e desempregada.

Poboación de 16 e máis anos por sexo e relación coa actividade económica. Galicia. 2006-2007

■ Cadro 4.20

	2006			2007		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Poboación activa	1.272,1	704,2	567,9	1.292,0	719,5	572,5
Poboación ocupada	1.164,2	661,4	502,9	1.193,4	678,3	515,0
Poboación parada	107,8	42,8	65,0	98,7	41,2	57,5
Poboación inactiva	1.100,6	428,1	672,5	1.088,9	417,3	671,6

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración polo IGE

4.4. Poboación activa e taxa de actividade

Neste apartado afondaremos no estudo da poboación activa galega, analizando primeiro a evolución no último trienio da poboación activa e da taxa de actividade (porcentaxe de persoas activas respecto da poboación de polo menos dezaseis anos) e despois a distribución da poboación activa por provincias no último quinquenio.

Comezaremos o estudo da poboación activa coa presentación da súa evolución por comunidades autónomas no último trienio. O cadro 4.21 reflicte que:

■ A suba porcentual da poboación activa de Galicia en 2007 quedou 1,2 puntos por baixo da media estatal; a maior suba tívérona as cidades autónomas (Ceuta e Melilla), Murcia e Aragón, mentres que só diminuíu a poboación activa no País Vasco.

■ A participación porcentual de Galicia na poboación activa de España en 2007 mantívose no 5,8%.

■ Cadro 4.21

Poboación activa por comunidades autónomas. 2005-2007

	Valores absolutos Miles			Distribución porcentual			Variacións anuais			
							Miles		%	
	T IV 05	T IV 06	T IV 07	T IV 05	T IV 06	T IV 07	T IV 06	T IV 07	T IV 06	T IV 07
Andalucía	3.510,5	3.590,2	3.745,0	16,5	16,7	16,7	79,7	154,8	2,3	4,3
Aragón	602,9	619,4	649,5	2,8	2,9	2,9	16,5	30,1	2,7	4,9
Asturias	457,0	465,6	476,3	2,1	2,1	2,1	8,6	10,7	1,9	2,3
Baleares	494,1	523,8	544,0	2,4	2,4	2,4	29,7	20,2	6,0	3,9
Canarias	966,2	1.001,8	1.024,3	4,6	4,6	4,6	35,6	22,5	3,7	2,2
Cantabria	265,9	269,6	276,4	1,2	1,2	1,2	3,7	6,8	1,4	2,5
Castela e León	1.128,0	1.146,1	1.162,4	5,3	5,2	5,2	18,1	16,3	1,6	1,4
Castela A Mancha	861,9	888,0	925,4	4,1	4,1	4,1	26,1	37,4	3,0	4,2
Cataluña	3.598,2	3.699,1	3.799,1	17,0	17,0	17,0	100,9	100,0	2,8	2,7
C. Valenciana	2.289,0	2.395,4	2.472,3	11,0	11,0	11,0	106,4	76,9	4,6	3,2
Extremadura	454,3	467,0	480,9	2,1	2,1	2,1	12,7	13,9	2,8	3,0
Galicia	1.251,7	1.273,0	1.292,6	5,8	5,8	5,8	21,3	19,6	1,7	1,5
Madrid	3.084,2	3.241,5	3.283,1	14,9	14,7	14,7	157,3	41,6	5,1	1,3
Murcia	631,7	657,9	693,1	3,0	3,1	3,1	26,2	35,2	4,1	5,4
Navarra	299,3	301,3	303,5	1,4	1,4	1,4	2,0	2,2	0,7	0,7
País Vasco	1.048,4	1.065,4	1.059,3	4,9	4,7	4,7	17,0	-6,1	1,6	-0,6
A Ríoxa	153,7	154,7	157,7	0,7	0,7	0,7	1,0	3,0	0,7	1,9
Ceuta e Melilla	58,6	52,8	59,6	0,2	0,3	0,3	-5,8	6,8	-9,9	12,9
España	21.155,6	21.812,6	22.404,5	100,0	100,0	100,0	657,0	591,9	3,1	2,7

* Os datos correspóndense coas series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación)
 Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do MTAS: Coyuntura Laboral Nº 80, febreiro 2008)

O cadro 4.22 amosa que, cos valores do cuarto trimestre de 2007:

■ A taxa de actividade subiu en Galicia seis décimas, mentres que a estatal aumentou unha décima menos; o diferencial quedou en 4,9 puntos porcentuais a prol do dato estatal.

■ As maiores taxas de actividade preséntanas Madrid, Baleares e Cataluña; as menores foron as de Asturias, Extremadura, Castela-León e Galicia.

A diferenciación por sexos das taxas de actividade galega no último trienio que figura no cadro 4.23 reflicte que, en medias anuais, nos homes subiu 1,1 puntos porcentuais en 2007, mentres que nas mulleres subiu só dúas décimas.

Como consecuencia desa evolución, no último ano abriuse en nove décimas o diferencial entre as taxas de actividades masculina e feminina, quedando en 17,3 puntos a prol dos homes.

A diferenza por sexos das taxas de actividade no último trienio en cada unha das provincias figura no cadro 4.24, no que subliñaremos:

Taxas de actividade por comunidades autónomas(*). 2005-2007

■ Cadro 4.22

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais En puntos porcentuais
	T IV 05	T IV 06	T IV 07	T IV 07
Andalucía	55,1	55,4	56,7	1,4
Aragón	56,2	57,1	58,9	1,9
Asturias	48,8	49,7	50,8	1,1
Baleares	60,8	62,7	63,1	0,5
Canarias	60,0	60,8	60,7	-0,1
Cantabria	55,4	55,6	56,4	0,8
Castela e León	54,9	55,4	56,3	0,9
Castela A Mancha	52,8	53,4	53,8	0,4
Cataluña	61,8	62,4	62,8	0,4
C. Valenciana	59,0	60,2	60,5	0,3
Extremadura	51,1	52,2	53,4	1,2
Galicia	52,8	53,6	54,2	0,6
Madrid	62,3	64,4	63,9	-0,5
Murcia	58,4	59,2	60,6	1,3
Navarra	61,1	60,8	60,3	-0,5
País Vasco	57,6	58,4	57,8	-0,6
A Rioxa	60,3	59,7	59,8	0,2
Ceuta e Melilla	55,5	49,6	54,9	6,0
España	57,7	58,6	59,1	0,5

(*) Os datos correspóndense coas series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación)
 Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do MTAS: Coyuntura Laboral Nº 80, febreiro 2008)

Taxa de actividade por sexo. Galicia 2005-2007

■ Cadro 4.23

	Total	Homes	Mulleres
2005	53,0	62,6	44,3
2006	53,6	62,2	45,8
2007	54,3	63,3	46,0

Datos en porcentaxe. Metodoloxía EPA 2005
 Medias anuais
 Fonte: INE, EPA. Elaborado polo IGE

■ A taxa de actividade global subiu en 2007 en Ourense e Pontevedra, mentres que baixou nas outras dúas provincias.

■ A análise cruzada das taxas de actividade por sexo e provincia subliña que en 2007 a feminina tivo un comportamento semellante ao da taxa global, mentres que a masculina só baixou en Lugo.

No cadro 4.25 ofrecemos os datos da poboación activa das catro provincias galegas (e mais o total galego) no último quinquenio; subliñaremos só que:

■ En 2007 a poboación activa repetiu dato na provincia de Lugo e subiu nas outras tres.

■ No período analizado só en Pontevedra creceu sempre a poboación activa (aínda que certamente ben pouco en 2006).

■ A Coruña e Pontevedra concentran no último ano un 77% da poboación activa total de Galicia.

■ Cadro 4.24

Taxa de actividade por sexo e provincia. Galicia. 2005-2007

	Total	Homes	Mulleres
2005			
	53,0	62,6	44,3
A Coruña	53,7	61,8	46,2
Lugo	49,7	60,2	40,0
Ourense	46,8	56,8	38,1
Pontevedra	55,9	66,7	46,0
2006			
	53,6	62,2	45,8
A Coruña	55,4	63,0	48,3
Lugo	48,5	57,1	40,9
Ourense	48,2	56,5	40,9
Pontevedra	55,5	65,2	46,6
2007			
	54,3	63,3	46,0
A Coruña	55,2	64,7	46,8
Lugo	47,7	55,1	40,7
Ourense	49,5	58,3	41,3
Pontevedra	57,4	66,7	48,8

Datos en porcentaxe. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

■ Cadro 4.25

Poboación activa por provincias. 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Galicia	1225,2	1254,2	1254,8	1272,1	1292,6
A Coruña	511,9	525,5	520,3	538,6	539,3
Lugo	153,1	157,5	154,8	150,7	150,7
Ourense	136,8	135,5	138,3	141,2	147,0
Pontevedra	423,4	435,7	441,4	441,5	455,6

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

4.5. A poboación ocupada

De forma semellante ao estudo que no anterior epígrafe fixemos coa poboación activa, analizaremos agora a poboación ocupada; en primeiro lugar estudaremos a súa evolución no último trienio nas distintas comunidades autónomas e a taxa de ocupación, para posteriormente analizar cómo se distribúe en Galicia a poboación ocupada por sexos, provincias, sectores económicos, grupos de idade e situación profesional.

4.5.1. Poboación ocupada e taxa de ocupación

O cadro 4.26 preséntanos os datos da poboación ocupada en cada unha das comunidades autónomas no cuarto trimestre ao longo do último trienio, así como a variación que en termos absolutos e relativos presentou cada unha delas. Salientaremos que:

■ O emprego subiu en todas as comunidades no último ano; a maior intensidade na xeración de emprego presentárona Murcia, as cidades autónomas (Ceuta – Melilla) e Aragón mentres que a menor suba da ocupación tivérona País Vasco e Baleares.

■ En Galicia subiu o emprego en 2007 sete décimas menos que no ano anterior; respecto da media estatal, o ritmo galego de crecemento da ocupación quedou dúas décimas por baixo.

■ A participación de Galicia no total de ocupación española no último ano quedou no 5,8% (unha décima menos que no ano anterior), por baixo do noso peso demográfico no conxunto do Estado.

Poboación ocupada por comunidades autónomas*. 2005-2007

■ Cadro 4.26

	Valores absolutos (miles)			Distribución porcentual		Variacións anuais	
	T IV 05	T IV 06	T IV 07	T IV 06	T IV 07	Miles	%
						T IV 07	T IV 07
Andalucía	3.025,2	3.151,7	3.220,9	15,8	15,7	69,2	2,2
Aragón	568,8	588,4	616,4	2,9	3,0	28,0	4,8
Asturias	413,3	422,9	437,6	2,1	2,1	14,7	3,5
Baleares	457,1	491,5	495,0	2,5	2,4	3,5	0,7
Canarias	863,2	886,8	911,5	4,4	4,5	24,7	2,8
Cantabria	244,4	253,4	263,5	1,3	1,3	10,1	4,0
C. A Mancha	781,0	816,5	851,8	4,1	4,2	35,3	4,3
C. León	1.031,7	1.060,5	1.081,1	5,3	5,3	20,6	1,9
Cataluña	3.359,2	3.452,0	3.547,3	17,3	17,3	95,3	2,8
C. Valenciana	2.105,7	2.192,2	2.249,1	11,0	11,0	56,9	2,6
Extremadura	384,7	406,5	410,4	2,0	2,0	3,9	1,0
Galicia	1.137,4	1.170,5	1.196,1	5,9	5,8	25,6	2,2
Madrid	2.901,5	3.031,0	3.073,8	15,2	15,0	42,8	1,4
Murcia	584,8	605,8	635,8	3,0	3,1	30,1	5,0
Navarra	281,5	287,5	290,6	1,4	1,4	3,1	1,1
País Vasco	981,3	994,3	998,6	5,0	4,9	4,3	0,4
A Ríoxa	143,7	143,8	148,8	0,7	0,7	5,0	3,5
Ceuta e Melilla	49,7	46,4	48,7	0,2	0,2	2,3	5,0
España	19.314,3	20.001,8	20.476,9	100,0	100,0	475,1	2,4

*Os datos correspóndense coas series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación)

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre de cada ano (Cadro tomado do MTAS: Coyuntura Laboral Nº 80, febreiro 2008)

A análise da taxa de ocupación (porcentaxe de poboación con emprego respecto da poboación de dezaseis ou máis anos) reflicte no cadro 4.27 que:

■ Presentou en Galicia (e tamén en España) unha clara tendencia ascendente no período analizado. No ano 2007 destacaron pola súa suba porcentual Aragón, Asturias e Cantabria, mentres que baixou a taxa de ocupación en Baleares, Madrid, Navarra e C.Valenciana.

■ A taxa de emprego de Galicia segue a ser en 2007 menor que a estatal, pero o diferencial (3,8 puntos) queda seis décimas porcentuais por baixo da do anterior ano.

A desagregación por sexos das taxas de emprego de Galicia que figuran no cadro 4.28 para o último trienio reflicte que:

Taxas de ocupación por comunidades autónomas*. 2005-2007

■ Cadro 4.27

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais En puntos porcentuais
	T IV 05	T IV 06	T IV 07	T IV 07
Andalucía	47,5	48,6	48,8	0,2
Aragón	53,1	54,2	55,9	1,7
Asturias	44,1	45,1	46,7	1,6
Baleares	56,2	58,8	57,5	-1,3
Canarias	53,6	53,8	54,0	0,2
Cantabria	50,9	52,2	53,7	1,5
Castela e León	49,8	50,9	51,8	0,9
Castela A Mancha	48,2	49,4	50,1	0,7
Cataluña	57,7	58,2	58,6	0,4
C. Valenciana	54,3	55,1	55,0	-0,1
Estremadura	43,3	45,5	45,6	0,1
Galicia	48,0	49,3	50,2	0,9
Madrid	58,6	60,2	59,8	-0,4
Murcia	54,0	54,6	55,6	1,0
Navarra	57,4	58,0	57,7	-0,2
País Vasco	53,9	54,5	54,4	0,0
A Ríoxa	56,4	55,5	56,4	1,0
Ceuta e Melilla	47,1	43,6	44,8	1,0
España	52,7	53,7	54,0	0,3

*Os datos correspóndense coas series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación)
Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano. (Cadro tomado do MTAS: Coyuntura Laboral Nº 80, febreiro 2008)

■ Nos homes, en 2007 avanzou 1,3 puntos porcentuais respecto do ano anterior, e nas mulleres a suba foi de nove décimas.

■ Como consecuencia desa evolución, no último ano ampliouse en catro décimas o diferencial entre as taxas de actividades masculina e feminina, quedando cunha notable diverxencia (18,3 puntos a prol dos homes).

Taxas de ocupación por sexo. Galicia. 2005-2007

■ Cadro 4.28

	Taxa de ocupación		
	Total	Homes	Mulleres
2005	47,8	58,1	38,3
2006	49,1	58,4	40,5
2007	50,1	59,7	41,4

Datos en porcentaxe. Metodoloxía EPA. 2005
Medias anuais
Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

A análise da taxa de ocupación das provincias galegas (coa súa diferenciación por sexos) do cadro 4.29 amosa que:

■ As dúas provincias máis desenvolvidas (A Coruña e Pontevedra) seguen a presentar en 2007 as maiores taxas globais de emprego, mentres que Lugo e Ourense teñen os valores máis baixos.

■ Na desagregación por sexos, constátase que nos dous a taxa de ocupación é especialmente baixa na provincia de Lugo (7,1 puntos menos que a galega nos homes e 3,7 puntos menos nas mulleres).

■ Cadro 4.29

Taxa de ocupación por sexo e provincia. 2005-2007

	Total	Homes	Mulleres
2005			
Galicia	47,8	58,1	38,3
A Coruña	48,4	57,2	40,4
Lugo	46,4	57,4	36,2
Ourense	41,9	52,3	32,8
Pontevedra	49,7	61,7	38,7
Pontevedra	47,7	59,3	37,1
2006			
Galicia	49,1	58,4	40,5
A Coruña	50,8	59,0	43,1
Lugo	45,3	54,4	37,2
Ourense	43,8	52,9	35,9
Pontevedra	50,4	61,2	40,6
2007			
Galicia	50,1	59,7	41,4
A Coruña	50,6	60,7	41,7
Lugo	44,9	52,6	37,7
Ourense	46,7	55,8	38,1
Pontevedra	52,7	62,6	43,7

Datos en porcentaxe. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2006

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

Xa en anteriores Informes Sociolaborais temos subliñado a gravidade de que a economía galega presente –pese á mellora dos últimos anos– unha taxa de ocupación moi baixa en comparanza coas da UE e da OCDE, porque reflicte a incapacidade para dar unha saída produtiva aos nosos recursos humanos que axude á converxencia real cos países máis desenvolvidos economicamente.

Mentres, parte do noso capital humano debe buscar o seu emprego noutras comunidades autónomas; unha parte importante corresponde a persoal cualificado (licenciados e diplomados, técnicos de F:P) que, despois de se formar en Galicia, van deixar o froito do seu traballo noutras comunidades con maior grao de desenvolvemento económico-social. Ademais, desaproveitamos outra parte dos nosos recursos humanos mediante o abuso das prexubilacións: a banca, a minería e o sector siderometalúrxico son os que máis están a fomentar as “xubilacións anticipadas”.

4.5.2. Distribución da poboación ocupada por sexos, provincias, grupos de idade, sectores económicos e situación profesional

A desagregación por sectores económicos e grupos de idade do cadro 4.30 certifica que o sector que concentra máis poboación ocupada (o de servizos) seguiu no ano 2007 gañando peso e supón xa un 60,8% do emprego total galego (seis décimas máis que o ano anterior) aínda que segue bastante por baixo da media estatal e do conxunto dos países máis desenvolvidos. Poñemos a disposición das persoas interesadas en facer unha análise desagregada por grupos de idade, os datos que permiten facelo.

Poboación ocupada por grupos de idade e sector económico. Galicia 2007

■ **Cadro 4.30**

	Total	de 16 a 34 anos	de 35 a 44 anos	de 45 a 49 anos	de 50 e máis anos
Total	1.193,4	444,0	322,7	150,1	276,7
Agricultura e pesca	103,1	17,8	27,3	15,3	42,6
Industria e construción	364,6	155,6	94,0	42,8	72,3
Servizos	725,7	270,6	201,3	92,0	161,8

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

Para coñecer a situación profesional da poboación ocupada de Galicia presentamos o cadro 4.31, que inclúe a desagregación por sexo e sector económico no último trienio. Salientaremos que:

■ O sector agro-pesqueiro foi o único no que baixou a poboación empregada en 2007 (e fíxoo con moita máis intensidade nas mulleres).

■ A poboación asalariada subiu en 2007 de novo, e supón un 77,3% da poboación ocupada de Galicia; aproxímase máis, deste xeito, a nosa taxa de asalarización ás medias do Estado e da Unión Europea, aínda que segue por baixo delas.

■ **Cadro 4.31**

Poboación ocupada⁽¹⁾ por sexo, situación profesional e sector económico. Galicia. 2005-2007

	2005			2006			2007		
	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
Total poboación ocupada	1.130,1	655,9	474,2	1.164,2	661,4	502,9	1.193,4	678,3	515,0
Agricultura e pesca	120,9	67,8	53,2	110,9	60,7	50,2	103,1	60,1	42,9
Industria	217,4	152,4	65,0	213,9	152,1	61,8	217,3	154,5	62,8
Construción	125,0	118,3	6,7	138,9	129,8	9,2	147,3	135,9	11,3
Servizos	666,7	317,4	349,3	700,5	318,8	381,7	725,7	327,7	397,9
Empresario ou membro de cooperativa	252,4	154,7	97,7	249,4	145,7	103,7	249,0	147,3	101,7
Agricultura e pesca	75,4	36,9	38,5	68,5	30,2	38,3	63,4	29,5	33,8
Industria	23,8	19,3	4,6	25,9	18,5	7,4	25,1	18,4	6,8
Construción	31,0	29,8	1,3	33,3	31,6	1,7	31,2	30,0	1,2
Servizos	122,1	68,8	53,3	121,8	65,4	56,4	129,3	69,4	59,9
Axudas familiares	35,2	14,0	21,2	23,4	9,3	14,0	21,5	9,4	12,1
Agricultura e pesca	20,5	9,5	10,9	12,5	5,8	6,7	10,4	5,8	4,6
Industria	2,1	0,9	1,2	1,3	0,6	0,8	1,0	0,4	0,6
Construción	1,3	0,6	0,7	1,4	0,4	0,9	2,0	0,7	1,3
Servizos	11,4	3,1	8,3	8,1	2,5	5,6	8,1	2,5	5,6
Asalariados	840,9	486,6	354,2	890,7	505,8	384,9	922,0	521,1	401,0
Agricultura e pesca	23,8	20,9	2,9	29,5	24,3	5,1	28,7	24,3	4,4
Industria	191,5	132,2	59,3	186,6	133,0	53,6	191,2	135,8	55,4
Construción	92,7	88,0	4,7	104,3	97,7	6,6	114,1	105,2	8,9
Servizos	532,9	245,5	287,4	570,3	250,8	319,6	588,0	255,8	332,3
Outra situación	1,5	0,5	1,1	0,8	0,5	0,2	0,9	0,6	0,3
Agricultura e pesca	1,2	0,4	0,8	0,5	0,4	0,1	0,6	0,5	0,2
Industria	0,0	-	-	0,1	0,1	-	0,0	-	-
Construción	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Servizos	0,3	-	0,3	0,2	-	0,2	0,2	0,1	0,1

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

■ Séguenlle en importancia cuantitativa do emprego os “empresarios ou membros de cooperativas” (que repiten dato do ano anterior) e, xa de moi lonxe, as persoas que traballan como “axudas familiares”, que tiveron unha diminución de novo no último ano.

■ Por sexos, en 2007 en Galicia un 56,3% das persoas ocupadas como “axudas familiares” son mulleres; están fundamentalmente empregadas nos sectores servizos –no que duplican aos homes- e agro-pesqueiro. No conxunto das persoas asalariadas de Galicia, en cambio, as mulleres supoñen en 2006 só un 43,5%.

A desagregación provincial da poboación ocupada en cada sector económico no último cuatrienio podemos vela no cadro 4.32. Respecto da ocupación global por provincias, salientaremos que no ano 2007 un 76,9 % do emprego total galego concéntrase nas provincias da Coruña e Pontevedra; a primacía na ocupación da Galicia Occidental é ven evidente.

Poboación ocupada por sector económico e provincia. Galicia. 2007

■ Cadro 4.32

	Total	Agricultura e pesca	Industria e construción	Servizos
Galicia	1.193,4	103,1	364,6	725,7
A Coruña	494,8	33,1	145,0	316,7
Lugo	136,9	29,4	35,1	74,8
Ourense	136,4	11,4	43,0	82,0
Pontevedra	422,8	29,3	141,4	252,1

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

Porcentaxe de ocupados por sector económico e comunidade autónoma. 2006-2007

■ Cadro 4.33

	Agricultura		Industria		Construción		Servizos	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
España	4,8	4,5	16,7	16,0	12,9	13,3	65,7	66,2
Andalucía	8,2	7,7	10,2	10,1	15,2	15,3	66,4	66,9
Aragón	6,5	5,8	21,3	20,8	10,3	11,6	62,0	61,8
Asturias	5,6	4,7	18,4	17,2	11,5	11,8	64,5	66,4
Baleares	1,8	2,2	8,4	9,6	14,5	15,9	75,3	72,4
Canarias	3,4	3,6	7,0	5,9	14,1	15,3	75,6	75,1
Cantabria	4,2	3,7	17,4	17,7	14,1	13,6	64,3	65,0
C. León	8,1	7,4	17,8	17,7	13,1	12,7	61,1	62,2
C. A Mancha	7,3	7,1	19,2	17,2	16,3	16,9	57,1	58,8
Cataluña	2,6	2,2	23,1	21,7	12,0	12,5	62,4	63,6
C. Valenciana	2,9	3,5	21,0	19,8	13,9	14,8	62,2	61,9
Extremadura	12,2	10,7	11,1	11,7	14,6	14,5	62,2	63,0
Galicia	9,5	8,6	18,4	18,2	11,9	12,3	60,2	60,8
Madrid	1,0	0,8	11,6	11,0	10,9	10,4	76,5	77,7
Murcia	9,9	10,0	15,4	15,5	16,7	17,0	58,0	57,5
Navarra	4,7	4,5	25,5	24,8	10,9	12,7	58,9	58,0
País Vasco	1,5	1,5	24,5	24,2	8,5	9,4	65,5	64,9
A Rioxa	6,7	5,4	27,2	26,4	10,6	11,9	55,4	56,3
Ceuta	-	0,4	4,1	4,0	8,3	7,0	87,7	88,5
Melilla	-	-	2,0	1,8	6,1	5,5	91,9	92,6

Medias anuais

Fonte: INE, EPA

O cadro 4.33 recolle a distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos en cada unha das comunidades autónomas (e no total estatal). Subliñaremos que:

■ Galicia (que en 2005 baixara, por primeira vez na súa historia, do límite do 10% de emprego agro-pesqueiro) diminuíu en 2007 0,9 puntos máis o peso relativo dese sector no emprego total. A porcentaxe galega de poboación agro-pesqueira é case o dobre da española, pero inferior ás de Extremadura e Murcia.

■ É 2,2 puntos porcentuais maior a porcentaxe de poboación ocupada en Galicia que en España na industria e un punto menor en Galicia na construción; no sector servizos, a diferenza é de 5,4 puntos máis a prol de España.

A desagregación por tipo de contrato (temporal ou indefinido), sexo e comunidade autónoma que recolle o cadro 4.34 reflicte que:

■ No ano 2007 un 68,6% dos contratos de Galicia son indefinidos (tres décimas máis que na media estatal) e un 31,4% son temporais.

■ Nas mulleres é 1,8 puntos superior a contratación temporal en Galicia que nos homes mentres que a nivel estatal esa diferenza amplíase a 2,5 puntos.

**Porcentaxe de poboación asalariada segundo tipo de contrato (indefinido ou temporal) e sexo.
Por CC.AA. 2007**

■ Cadro 4.34

	De duración indefinida			Temporal		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
España	68,3	69,4	66,9	31,7	30,6	33,1
Andalucía	55,2	56,2	53,7	44,8	43,8	46,3
Aragón	72,4	75,0	69,0	27,6	25,0	31,0
Asturias	69,8	72,1	66,8	30,2	27,9	33,2
Baleares	71,1	69,9	72,5	28,9	30,1	27,5
Canarias	62,3	62,6	61,8	37,7	37,4	38,2
Cantabria	71,1	73,9	67,5	28,9	26,1	32,5
C. León	72,7	75,1	69,5	27,3	24,9	30,5
C. A Mancha	65,9	68,3	62,0	34,1	31,7	38,0
Cataluña	76,3	77,0	75,5	23,7	23,0	24,5
C. Valenciana	65,8	66,7	64,4	34,2	33,3	35,6
Extremadura	58,8	62,0	54,0	41,2	38,0	46,0
Galicia	68,6	69,4	67,6	31,4	30,6	32,4
Madrid	74,9	76,5	73,1	25,1	23,5	26,9
Murcia	60,0	60,3	59,5	40,0	39,7	40,5
Navarra	72,3	75,7	67,9	27,7	24,3	32,1
País Vasco	71,9	76,0	67,1	28,1	24,0	32,9
A Ríoxa	75,0	78,1	70,7	25,0	21,9	29,3
Ceuta	67,4	68,1	66,0	32,6	31,9	34,0
Melilla	66,9	71,0	58,7	33,1	29,0	41,3

Medias anuais
Fonte: INE, EPA

Se desagregamos o estudo da contratación de 2007 entre os sectores privado e público, comprobamos que no primeiro a temporalidade ascende ao 33% mentres que no público é un 24,9%. Se ademais analizamos por sexos, a menor taxa de temporalidade é a dos homes no sector público (19,6%, dez puntos menos que as

mulleres nese sector) e a maior é a das mulleres no sector privado (33,3%, medio punto máis que os homes nese sector).

Chama a atención, dende logo, o gran diferencial entre mulleres e homes na contratación do sector público (dez puntos), que contrasta coa case igualdade por sexos neste aspecto concreto no sector privado (medio punto de diferenza).

Nos capítulos 5 (epígrafe 5.5) e 7 deste mesmo Informe Sociolaboral se amplía a información vinculada coas modalidades de contratación, polo que remitimos alí ás persoas interesadas en afondar nesta cuestión. Cómpre, iso si, lembrar que unha das principais diverxencias da nosa estrutura sociolaboral coa media da UE ou da OCDE segue a ser a altísima temporalidade que temos, porque case un terzo das persoas asalariadas de Galicia (e do total estatal) teñen un contrato temporal. Velaí un bo campo no que continuar a traballar para “homologar” o noso mercado de traballo co dos Estados desenvolvidos cos que queremos converxer.

4.6. Poboación desempregada e taxa de paro

Unha vez rematado o estudo da poboación ocupada, comezamos o estudo doutro compoñente da poboación activa -a poboación desempregada- ao través dos datos que proporcionan as Enquisas de Poboación Activa elaboradas polo INE.

Seguindo o esquema utilizado nos epígrafes anteriores, estudaremos primeiramente as cifras do desemprego das distintas comunidades autónomas e as súas taxas de paro. Posteriormente afondaremos na taxa de desemprego galega (por sexos, provincias e grupos de idade) e na distribución da poboación desempregada por tempo de busca de emprego.

O cadro 4.35 recolle, cos datos do cuarto trimestre, a poboación desempregada nas distintas comunidades autónomas no último trienio. Salientaremos:

■ A maior suba porcentual do desemprego en 2007 tivérona Ceuta-Melilla, Balears e Andalucía mentres que as maiores diminucións foron as de Cantabria, A Rioxa e País Vasco.

■ O descenso porcentual do desemprego de Galicia en 2007 (-5,9%) contrasta coa suba media estatal (6,5%).

■ A participación relativa de Galicia no desemprego total de España en 2007 (5%) baixou sete décimas respecto do ano anterior e quedou agora moi por baixo da porcentaxe no peso demográfico no Estado.

A taxa de paro (porcentaxe de persoas desempregadas sobre a poboación activa) foi en 2007 dun 7,5% en Galicia (seis décimas menos que no ano anterior e 1,1 puntos porcentuais por baixo da media española).

A comparanza da nosa taxa de desemprego coas da OCDE que vimos no capítulo I (no cadro I.2) explicita que pese á forte diminución do último trienio, a nosa taxa aínda supera á da media da OCDE; velaí unha “diverxencia” real da nosa estrutura económico-social que cómpre seguir reducindo para achegármonos ao nivel medio de benestar do conxunto da OCDE.

Poboación desempregada. Por comunidades autónomas. 2005-2007

■ Cadro 4.35

	Valores absolutos Miles			Distribución porcentual	Variacións anuais	
	T IV 05	T IV 06	T IV 07		Miles	%
Andalucía	485,3	438,6	524,1	27,2	85,5	19,5
Aragón	34,1	31,0	33,1	1,7	2,1	6,8
Asturias	43,7	42,7	38,7	2,0	-4,0	-9,4
Baleares	37,0	32,3	49,0	2,5	16,7	51,7
Canarias	103,1	115,0	112,8	5,9	-2,2	-1,9
Cantabria	21,5	16,2	12,8	0,7	-3,4	-21,0
C. A Mancha	80,9	71,4	73,6	3,8	4,7	3,1
C. León	96,3	85,6	81,3	4,2	2,2	-5,0
Cataluña	239,0	247,1	251,8	13,1	4,7	1,9
C. Valenciana	183,3	203,2	223,2	11,6	20,0	9,8
Extremadura	69,6	60,4	70,5	3,7	10,1	16,7
Galicia	114,3	102,5	96,5	5,0	-6,0	-5,9
Madrid	182,7	210,5	209,4	10,9	-1,1	-0,5
Murcia	46,9	52,0	57,3	3,0	5,3	10,2
Navarra	17,8	13,8	13,0	0,7	-0,8	-5,8
País Vasco	67,1	71,1	60,7	3,1	-10,4	-14,6
A Rioxa	10,0	10,9	8,9	0,5	-2,0	-18,3
Ceuta e Melilla	8,8	6,3	10,9	0,6	4,6	73,0
España	1.841,4	1.810,6	1.927,6	100,0	117,0	6,5

Series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre. Elaboración polo MTAS, Coyuntura Laboral nº 80, febreiro 2008)

O cadro 4.36 permítenos o seguimento comparativo das taxas de desemprego nas distintas comunidades autónomas no último trienio, evidenciando que:

Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas. 2005-2007

■ Cadro 4.36

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais (en puntos porcentuais)	
	T IV 05	T IV 06	T IV 07	T IV 06	T IV 07
Andalucía	13,8	12,2	14,0	-1,6	1,8
Aragón	5,7	5,0	5,1	-0,6	0,1
Asturias	9,6	9,2	8,1	-0,4	-1,1
Baleares	7,5	6,2	9,0	-1,3	2,8
Canarias	10,7	11,5	11,0	0,8	-0,5
Cantabria	8,1	6,0	4,6	-2,1	-1,4
C. A Mancha	9,4	8,0	8,0	-1,4	-0,1
C. León	8,5	7,5	7,0	-1,1	-0,5
Cataluña	6,6	6,7	6,6	0,0	0,0
C. Valenciana	8,0	8,5	9,0	0,5	0,5
Extremadura	15,3	12,9	14,7	-2,4	1,7
Galicia	9,1	8,1	7,5	-1,0	-0,6
Madrid	5,9	6,5	6,4	0,6	-0,1
Murcia	7,4	7,9	8,3	0,5	0,4
Navarra	6,0	4,6	4,3	-1,4	-0,3
País Vasco	6,4	6,7	5,7	0,3	-0,9
A Rioxa	6,5	7,0	5,6	0,5	-1,4
Ceuta e Melilla	16,3	11,9	18,4	-4,4	6,4
España	8,7	8,3	8,6	-0,4	0,3

Series revisadas segundo a nova metodoloxía EPA-2005 (cambio de base de poboación)

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre. Elaboración do MTAS, Coyuntura Laboral nº 80, febreiro 2008

■ En 2007 a taxa de desemprego diminuíu en Galicia seis décimas mentres que a estatal subiu tres décimas.

■ A clasificación autonómica ordenada por maior taxa de desemprego encabézana Ceuta-Melilla, Estremadura e Andalucía; péchana Navarra, Cantabria e Aragón.

A desagregación por sexos no último trienio das taxas de desemprego que figuran no cadro 4.37 permite observar que:

■ A taxa feminina de Galicia en 2007 está un 75% por riba da masculina, pese á forte diminución dos últimos anos.

■ A taxa de desemprego masculina de Galicia baixou menos que a feminina no último bienio.

■ O diferencial entre a taxa de paro das mulleres e a dos homes en Galicia en 2007 (4,3 puntos) é o menor do período estudado.

■ Cadro 4.37

Taxa de desemprego. Galicia. 2005-2007

	Total	Homes	Mulleres
2005*	9,9	7,2	13,5
2006*	8,5	6,1	11,4
2007*	7,6	5,7	10,0

En porcentaxe. Metodoloxía EPA. 2005

(*) Medias anuais

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

O cadro 4.38 reflicte que:

■ As taxas de desemprego son máis do dobre no grupo de idade das persoas menores de 25 anos que no total de persoas desempregadas en Galicia, tanto globalmente coma en cada un dos sexos.

■ A taxa de desemprego en Galicia das mulleres máis novas foi en 2007 dun 20,54%, porcentaxe que queda 1,4 puntos por baixo da media estatal das mulleres menores de 25 anos.

■ Cadro 4.38

Taxa de paro por distintos grupos de idade e sexo. Galicia.España. 2005-2007

	Total			Menores de 25 anos			De 25 a 54 anos			De 55 e máis anos		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Ambos sexos												
España	9,16	8,51	8,26	19,66	17,92	18,19	7,99	7,55	7,24	5,88	5,44	5,60
Galicia	9,94	8,48	7,64	20,99	18,00	15,94	9,03	7,73	7,07	6,25	5,87	5,05
Homes												
España	7,04	6,31	6,37	16,70	14,97	15,24	5,89	5,35	5,42	5,20	4,61	4,63
Galicia	7,18	6,08	5,72	16,35	14,00	12,89	6,29	5,12	5,02	5,03	5,74	4,43
Mulleres												
España	12,16	11,55	10,85	23,45	21,61	21,94	10,88	10,50	9,65	7,24	7,08	7,39
Galicia	13,51	11,44	10,04	26,75	23,32	20,54	12,50	10,85	9,51	8,06	6,06	6,03

Medias anuais

Fonte: INE. EPA

Para permitir a análise das persoas interesadas nunha maior desagregación dos datos da poboación desempregada das distintas comunidades (e cidades) autónomas, presentamos no 4.39 a distribución por tempo de busca de emprego, diferenciada por sexos.

**Parados por tempo de búsqueda de emprego dun ano ou máis, sexo e comunidade autónoma.
Porcentaxe respecto do total de cada comunidade**

■ Cadro 4.39 (1)

		Xa encontrou emprego 2007	De 1 ano a menos de 2 anos 2007	2 anos ou máis 2007
Ambos sexos				
España		14,1	11,5	12,2
	Andalucía	13,2	11,7	14,5
	Aragón	16,9	10,3	8,7
	Asturias	10,8	10,5	23,9
	Baleares	23,9	4,8	5,4
	Canarias	12,0	13,0	12,4
	Cantabria	15,1	8,7	14,1
	C. León	15,5	11,3	14,0
	C. A Mancha	16,3	10,8	11,1
	Cataluña	11,4	13,6	9,0
	C. Valenciana	15,8	10,7	8,2
	Extremadura	12,9	12,9	17,1
Galicia		14,3	10,7	17,7
	Madrid	15,4	10,1	9,9
	Rexión de Murcia	15,5	10,3	6,8
	Navarra	21,2	8,1	8,9
	País Vasco	15,2	13,6	15,0
	A Ríoxa	20,2	8,8	7,7
	Ceuta	6,9	27,8	23,0
	Melilla	4,3	16,8	27,8
Homes				
España		15,6	10,3	9,9
	Andalucía	14,9	10,2	10,7
	Aragón	16,4	7,1	5,7
	Asturias	13,1	8,7	27,4
	Baleares	22,2	6,1	4,4
	Canarias	13,4	12,7	9,5
	Cantabria	18,3	10,0	14,4
	C. León	19,7	8,9	10,9
	C. A Mancha	20,2	12,5	7,7
	Cataluña	12,2	8,8	9,1
	C. Valenciana	16,8	9,9	7,7
	Extremadura	16,0	9,7	12,8
Galicia		16,9	9,7	13,2
	Madrid	16,5	10,0	6,9
	Rexión de Murcia	17,3	9,4	5,1
	Navarra	22,0	6,7	6,0
	País Vasco	15,6	13,1	14,9
	A Ríoxa	19,4	7,5	11,0
	Ceuta	7,2	25,2	20,0
	Melilla	4,1	8,6	28,8

**Parados por tempo de búsqueda de emprego dun ano ou máis, sexo e comunidade autónoma.
Porcentaxe respecto do total de cada comunidade**

■ Cadro 4.39 (2)

		Xa encontrou emprego 2007	De 1 ano a menos de 2 anos 2007	2 anos ou máis 2007
Mulleres				
España		13,0	12,5	14,1
	Andalucía	11,8	12,9	17,6
	Aragón	17,2	12,5	10,9
	Asturias	9,1	11,7	21,4
	Baleares	25,4	3,6	6,3
	Canarias	10,7	13,3	14,9
	Cantabria	12,7	7,6	13,9
	C. León	12,8	12,8	16,0
	C. A Mancha	13,6	12,1	13,5
	Cataluña	10,6	14,6	8,9
	C. Valenciana	14,9	12,3	8,7
	Extremadura	10,7	15,1	20,3
Galicia		12,4	11,4	21,0
	Madrid	14,6	10,3	12,3
	Región de Murcia	13,7	11,2	8,3
	Navarra	20,8	8,9	10,8
	País Vasco	15,0	14,1	15,0
	A Ríoxa	20,8	9,6	5,3
	Ceuta	6,7	30,3	25,7
	Melilla	4,5	22,4	27,0

Datos en medias anuais

Os resultados de Ceuta e Melilla deben tomarse con precaución porque poden estar afectados por grandes erros de mostraxe

Fonte: INE, EPA

Sinalaremos tan só que, dos tres grupos que figuran neste cadro, en Galicia son maioritarios (globalmente e máis nas mulleres) o colectivo das persoas que levan dous anos ou máis desempregadas, mentres que nos homes o colectivo cuantitativamente maior é o das persoas que xa encontraron emprego.

A evolución por provincias e sexos da taxa de desemprego no último trienio figura no cadro 4.40, e reflicte que:

- No último ano non subiu a taxa global de paro en ningunha provincia e o maior descenso presentouno Ourense.
- As dúas provincias que teñen en 2007 as maiores taxas de desemprego feminino (ambas as dúas maiores do 10%) son A Coruña e Pontevedra. Sobresaen as provincias de Lugo e Ourense pola súa menor taxa de desemprego, tanto globalmente como para cada un dos sexos.
- O diferencial entre as taxas de desemprego masculina e feminina é especialmente alto en A Coruña (4,8 puntos) e Pontevedra (4,4 puntos) mentres que o menor dase en Lugo (2,8 puntos).

No cadro 4.41 recolleemos a distribución da poboación desempregada galega no último cuatrienio segundo o tempo de busca no emprego. Salientaremos que:

- Baixou en 2007 o número de persoas desempregadas nos catro primeiros epígrafes, mentres que subiu o da poboación que xa atopou emprego.
- Baixou en Galicia o desemprego de longa duración en 2007 en 28.000 persoas, e quedou co menor valor do período analizado (28.000 persoas), case a terceira parte que un trienio antes (75.700 persoas).

■ Cadro 4.40

Taxa de desemprego. Por sexo e provincia. Galicia. 2005-2007

	Total	Homes	Mulleres
2005			
Galicia	9,9	7,2	13,5
A Coruña	9,9	7,6	12,7
Lugo	6,7	4,6	9,5
Ourense	10,5	7,9	13,9
Pontevedra	11,0	7,4	15,8
2006			
Galicia	8,5	6,1	11,4
A Coruña	8,3	6,3	10,8
Lugo	6,7	4,8	9,1
Ourense	9,0	6,4	12,2
Pontevedra	9,1	6,2	12,9
2007			
Galicia	7,6	5,7	10,0
A Coruña	8,3	6,1	10,9
Lugo	5,8	4,6	7,4
Ourense	5,7	4,2	7,7
Pontevedra	8,1	6,1	10,5

En porcentaxe. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE

■ Cadro 4.41

Poboación desempregada por tempo de busca de emprego. Galicia. 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Total poboación desempregada	155,8	170,6	124,8	107,8	98,7
Menos de 6 meses	52,1	52,2	51,8	48,3	45,3
De 6 a < 1 ano	25,8	32,4	16,8	14,3	11,3
De 1 ano a menos de 2 anos	24,2	27,1	19,3	13,2	10,5
2 anos ou máis	44,3	48,6	26,0	19,9	17,5
Xa atopou traballo	9,4	10,3	11,0	12,1	14,1

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración DO IGE

4.7. O paro rexistrado

Os datos para a elaboración da estatística do Paro Rexistrado na Comunidade Autónoma obtéñense da oficina de Emprego da Xunta de Galicia onde o colectivo de desempregados se inscribe co fin de solicitar servizos de intermediación laboral, formación, información de prestacións, etc. Recollidos os datos a través dunha entrevista ocupacional co demandante, introdúcense no sistema informático do SPEE-INEM que remite dentro dos cinco primeiros días hábiles de cada mes, os datos procesados por provincias á Dirección Xeral de Formación e Colocación para a elaboración das estatísticas autonómicas.

Dentro do colectivo de parados son obxecto de tratamento aqueles que teñen demandas pendentes de satisfacer o último día do mes, agás os que se atopen nalgunha das situacións establecidas na Orde Ministerial do 11 de marzo de 1985 (BOE de 14/3/85):

- Demandantes que solicitan outro emprego compatible co que exercen (pluriem-prego).
- Demandantes que estando ocupados, solicitan un emprego para cambialo polo que teñen (mellora de emprego).
- Perceptores de prestacións por desemprego que realicen traballos de colabora-ción social (perciben a prestación por desemprego completada pola realización do traballo de colaboración social).
- Pensionistas de xubilación, invalidez absoluta, grande invalidez ou igual ou maiores de 65 anos (xubilados).
- Demandantes de emprego por un período inferior a 3 meses (emprego conxun-tural).
- Demandantes de traballo parcial inferior a 20 horas semanais (xornada <20 horas).
- Menores de 25 anos que cursen estudos de ensinanza oficial regulada ou su-perando esta idade sexan demandantes de primeiro emprego (estudantes).
- Asistentes a cursos de formación profesional ocupacional superiores a 20 horas lectivas á semana, que teñan unha bolsa polo menos de manutención e sexan de-mandantes de primeiro emprego (estudantes).
- Aqueles preceptores de prestacións por desemprego que a compatibilizan con traballo a tempo parcial (compatibilidade prestacións).
- Demandantes coa demanda suspendida en tanto permanezan nesa situación, xa que a suspensión da demanda, que xeralmente se tramita a petición do deman-dante e por causa que o xustifique, interrompe a busca de emprego (ex.: I.T.) (demandas suspendidas)
- Demandantes que están a percibir o subsidio agrario ou que, esgotándoo, non transcorrera un período superior a un ano dende o día do nacemento do dereito (traballadores eventuais agrícolas subsidiados).
- Demandantes que rexeiten accións de inserción laboral axeitadas ás súas carac-terísticas (rexeitamento de accións de inserción laboral).
- Demandantes sen dispoñibilidade inmediata para o traballo, como demandantes inscritos para participar nun proceso de selección dun posto de traballo determi-nado, solicitantes de emprego soamente no estranxeiro, de emprego só a domici-lio, de expediente de regulación de emprego, etc. (outras causas).

Existe un grande número de situacións ás que as demandas de emprego penden-tes nas Oficinas de Emprego non se consideran incluídas no concepto de paro rexistrado, e nalgunha delas, tal vez, sería discutible a súa non inclusión, ao que hai que engadir que nalgúns casos as baixas expectativas de atopar traballo a través dos Servizos Públicos de Emprego provoca a non inscrición como demandante, así como a obriga da renovación da demanda de emprego cada 3 meses.

Por estas razóns considéranse máis fiables os datos da EPA. Moitos dos cataloga-dos como parados rexistrados serían clasificados como inactivos se se lles aplicase o cuestionario EPA.

No ano 2005 implantouse un novo sistema informático que afecta significativamente o número de parados rexistrados, debido á eliminación de clases de clasificación obsoletas e á corrección do tratamento de determinados colectivos. Os incrementos do paro rexistrado que se poden observar, a partir da implantación o 04/05/2005, do programa SISPE, tanto en Galicia coma en España, non se corresponden a un incremento real do paro, senón a unha mellor recollida de información do SISPE. O anterior sistema chamado SILE, subestimaba a cifra do paro rexistrado en preto de 30.000 persoas en Galicia.

Neste sentido actualizouse a base de datos, reconstruíndo os datos a nivel nacional, entre o ano 2001 e abril de 2005, ata a implantación definitiva do SISPE o 04/05/2005, para poder realizar comparacións sobre o paro rexistrado.

Paro rexistrado. Por comunidade autónoma. 2007

■ Cadro 4.42

	Parados Decembro 2007	Variacións anuais	
		Variación absoluta	% Variación
Andalucía	510.817	33.033	6,91
Aragón	38.378	1.871	5,13
Asturias	51.229	-1.684	-3,18
Baleares	50.004	3.720	8,04
Canarias	139.081	16.928	13,86
Cantabria	21.848	235	1,09
C. A Mancha	94.955	4.034	4,44
C. León	109.711	1.290	1,19
Cataluña	265.789	5.040	1,93
C. Valenciana	215.693	20.814	10,68
Extremadura	76.202	1.565	2,10
Galicia	154.982	-5.684	-3,54
Madrid	229.150	17.592	8,32
Rexión de Murcia	51.623	8.032	18,43
Navarra	21.575	515	2,45
País Vasco	74.582	-1.621	-2,13
A Ríoxa	10.753	599	5,90
Ceuta	6.764	60	0,89
Melilla	6.411	335	5,51
España	2.129.547	106.674	5,27

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia / SPEE-INEM

Deste cadro extráese:

■ A diminución do paro en Galicia chegou ao 3,54%, mentres que os datos da media de España son máis negativos, cunha suba do desemprego do 5,27%.

■ O número absoluto de parados en 2007 diminuíu respecto a anos anteriores e a taxa de paro alcanzou o 11,90%, mentres que a media do conxunto do Estado foi do 9,59%.

A achega de Galicia ao paro rexistrado estatal foi de 7,28%.

A evolución do paro rexistrado en Galicia dende o ano 2001 (cadros 4.43 e 4.44) e a taxa de paro reflicten unha tendencia á baixa dende o ano 2004.

**Evolución do paro rexistrado e da taxa de paro. Galicia.
Galicia 2005-2007**

■ Cadro 4.43

	Nº Parados	Taxa de paro
2005	178.676	14,11
2006	160.666	12,51
2007	154.982	11,90

Datos de decembro de cada ano

*Calculado en función da poboación activa publicada na EPA do 2º trimestre 2004 revisada

Fonte: Oficinas de emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo. Informe do paro rexistrado

**Evolución do paro rexistrado. Cifras publicadas
e simulación retrospectiva con criterios SISPE.
Galicia 2001-2004**

■ Cadro 4.44

	Paro rexistrado publicado	Paro rexistrado simulación SISPE
2001	138.354	166.761
2002	151.015	179.850
2003	157.337	188.407
2004	154.363	184.680

Fonte: Servizo Público de Emprego Estatal

O paro rexistrado por provincias toma como variables a idade (<25 anos e >25 anos e o sexo).

Paro rexistrado. Por provincias e idades. Galicia. 2007

■ Cadro 4.45

	Paro mes	Menores de 25 anos			Maiores de 25 anos		
		Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
A Coruña	62.474	5.837	2.855	2.982	56.637	21.014	35.623
Lugo	15.659	1.926	877	1.049	13.733	5.680	8.053
Ourense	19.623	1.907	902	1.005	17.716	6.530	11.186
Pontevedra	57.226	6.185	3.032	3.153	51.041	18.200	32.841
Galicia	154.982	15.855	7.666	8.189	139.127	51.424	87.703

Datos de decembro de 2007

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo (Informe do paro rexistrado)

Paro rexistrado e taxa de paro. Por provincias. 2007

■ Cadro 4.46

	Nº Parados Dec. 2007	Taxa de paro	Variación Decembro 2006	%
A Coruña	62.474	11,51	-3.207	-4,88
Lugo	15.659	10,55	-503	-3,11
Ourense	19.623	13,32	-256	-1,29
Pontevedra	57.226	12,34	-1.718	-2,91

Datos de decembro 2007

Fonte: Oficinas de Emprego da Xuntade Galicia. Consellería de Traballo: Informe do paro rexistrado

Por provincias (cadro 4.46) vemos que en todas se produciu unha diminución do paro rexistrado, tendo en conta a revisión que sobre os datos do 2004 se calcularon en función da poboación activa publicada da EPA do 2º trimestre.

Se comparamos estes valores cos estatais, observamos que as catro provincias galegas superan a taxa española (9,59%), destacando especialmente Ourense (13,32%) e Pontevedra (12,34%), ao igual que no ano 2006, pero cunha tendencia optimista a reducir diferenzas.

As taxas de paro rexistrado en Galicia en 2007 por sexo e grupo de idade, mostran unha taxa do 12,28% para os menores de 25 anos e unha taxa do 12,31% para os maiores de 25 anos.

■ Cadro 4.47

Taxa de paro. Por idades e sexos. Galicia. 2007

	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	10,02	7,94
Mulleres	14,54	16,69

Datos de decembro 2007

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo. Informe do paro rexistrado

Se á variable de idade engadimos a variable sexo, observamos que como en 2006 as taxas son maiores en mulleres que en homes.

En decembro de 2007 o total de homes parados rexistrados alcanzaban os 59.090, o que supoñía un 38,13% do total da poboación parada, fronte a unha poboación parada feminina de 95.892 mulleres que representaban o 61,87% do total. En 2006 estas porcentaxes foron do 37,50% e do 62,50%, respectivamente.

Tanto a poboación parada masculina, como a feminina reducíronse en 2007. A taxa de paro rexistrado no grupo de homes diminuíu 0,29 puntos, pasando do 8,49% de 2006 ao 8,20% de 2007, e no grupo de mulleres a diminución foi maior, alcanzando os 0,97 puntos de descenso, quedando a taxa de paro rexistrado en 16,49% en 2007, fronte ao 17,46% de 2006.

■ Cadro 4.48

Paro rexistrado. Por sectores. Galicia. 2007

	Parados decembro 2007	Variación decembro 2006	% Variación
Agricultura e pesca	4.995	-61	-1,21
Industria	24.488	-1.290	-5,00
Construción	16.925	-198	-1,16
Servizos	85.494	-3.717	-4,17
Sen emprego anterior	23.080	-418	-1,78

Datos decembro 2007

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo: Informe do paro rexistrado

Aínda que a repartición do número de parados rexistrados prexudica claramente ao colectivo feminino, apréciase unha lixeira melloría na repartición porcentual; o peso do paro rexistrado feminino minorouse levemente.

Distanciáronse o grupo de mulleres <25 anos (14,54%) do grupo de mulleres >25 anos (16,69%), a diferenza do ano 2006 onde os dous grupos de idade alcanzaron valores moi similares.

A distribución por sectores do paro rexistrado comparándoo co ano anterior reflicte unha diminución en todos eles.

O sector servizos segue sendo o que máis desempregados rexistra superando en 39.086 parados, a suma dos outros tres sectores produtivos, agricultura e pesca, industria e construción, xuntos.

Se os comparamos co 2006, ponse de manifesto unha baixada en todos os sectores, especialmente no sector de industria (-5,00%) e no sector servizos (-4,17%).

A menor diminución do paro rexistrado produciuse no sector de agricultura e pesca, seguido do sector da construción, sector que no ano 2006 experimentou unha forte redución dos desempregados inscritos como demandantes de emprego.

Comparando estes datos cos do conxunto de España apreciamos que ao igual que en Galicia, se produciu unha diminución no sector de industria (-0,77%). O outro colectivo no que o paro rexistrado se reduciu foi no grupo de “sen emprego anterior” (-2,28%), aínda que os resultados globais reflicten unha suba do 5,27%.

O paro rexistrado por nivel académico e provincia reflíctese no cadro 4.49 onde se aprecia un maior rexistro de parados no grupo con nivel de certificado de estudos primarios, 48.577 parados (49.392 en 2006) e no da EXB, 47.994 parados (48.845 en 2006). Estes dous colectivos xuntos supoñen un 64,15% (60,00% en 2006).

Paro rexistrado. Por nivel académico e provincias. 2007

■ Cadro 4.49

	Sen estudos	Sen certif. estudios prim.	Con certif. estudios prim.	EXB	BUP	FP	Estudios medios	Estudios superiores
A Coruña	522	3.799	18.255	19.511	5.968	8.119	2.455	3.845
Lugo	124	1.483	5.112	4.133	1.278	2.072	783	674
Ourense	136	1.486	7.062	5.347	1.983	2.101	771	737
Pontevedra	291	2.598	18.148	19.003	5.225	7.234	1.969	2.758
Galicia	1.073	9.366	48.577	47.994	14.454	19.526	5.978	8.014

Datos de decembro 2007

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo: Informe do paro rexistrado

Mediante o rexistro de parados recollido nas Oficinas de Emprego de Galicia pódese facer unha división por concellos e bisbarras, tendo en conta as variables de idade, sexo e sectores económicos. Esta distribución posibilita unha análise máis detallada da situación de cada zona xeográfica e a conseguinte planificación de accións e recursos para emendar as carencias e deficiencias de programas específicos que reduzan o número de parados.

Cadro 4.50 **Paro rexistrado por comarcas. Por idades e sectores económicos. Galicia. 2007**

Comarcas	Paro mes actual	Distribución por idades						Distribución por sectores económicos				
		Menores de 25 anos			Resto de idades			Agric./ gand.	Industria	Construc.	Servizos	Sen emprego
		Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres					
A Barcala	677	40	18	22	637	301	336	20	84	130	393	50
Muros	801	69	30	39	732	272	460	56	187	131	333	94
Noia	1.774	146	61	85	1.628	670	958	123	287	301	874	189
O Sar	1.023	97	45	52	926	369	557	20	198	147	545	113
Ordes	1.675	152	56	96	1.523	590	933	32	396	261	729	257
Ortega	603	55	26	29	548	229	319	68	68	75	311	81
Santiago	8.818	877	383	494	7.941	2.983	4.958	106	902	820	5.630	1.360
Terra de Melide	648	62	19	43	586	201	385	20	115	64	276	173
Terra de Soneira	1.262	90	42	48	1.172	457	715	77	228	274	496	187
Xallas	954	47	17	30	907	447	460	15	160	268	414	97
A Coruña	19.978	1.693	918	775	18.285	6.942	11.343	363	2.841	1.652	13.034	2.088
Arzúa	777	76	41	35	701	268	433	24	137	114	370	132
Barbanza	3.623	401	176	225	3.222	1.174	2.048	333	978	351	1.579	382
Bergantiños	4.670	399	201	198	4.271	1.468	2.803	126	1.506	814	1.737	487
Betanzos	1.627	181	87	94	1.446	538	908	30	236	191	941	229
Eume	1.329	160	96	64	1.169	521	648	19	259	172	643	236
Ferrol	10.579	1.122	575	547	9.457	3.030	6.427	157	1.308	1.045	5.632	2.437
Fisterra	1.656	170	64	106	1.486	554	932	91	231	289	749	296
A Fonsagrada	208	21	11	10	187	107	80	24	27	22	106	29
A Mariña Central	1.249	178	77	101	1.071	395	676	81	129	133	681	225
A Mariña Occidental	1.281	171	60	111	1.110	366	744	81	83	98	841	178
A Mariña Oriental	601	72	41	31	529	218	311	19	72	71	353	86
A Ulloa	373	27	14	13	346	180	166	22	53	70	183	45
Chantada	614	63	34	29	551	294	257	34	70	117	313	80
Lugo	5.780	785	365	420	4.995	1.900	3.095	95	401	454	3.646	1.184
Meira	193	21	14	7	172	72	100	11	24	14	107	37
Os Ancares	455	56	28	28	399	205	194	39	35	75	254	52
Quiroga	296	27	12	15	269	110	159	21	38	40	146	51
Sarria	1.111	119	50	69	992	436	556	22	141	150	599	199
Terra Chá	1.738	206	87	119	1.532	754	778	39	249	346	860	244
Terra de Lemos	1.760	180	84	96	1.580	643	937	53	191	250	892	374
A Limia	1.451	121	53	68	1.330	471	859	85	237	203	739	187
Allariz-Maceda	658	62	35	27	596	213	383	36	155	98	292	77
Baixa Limia	482	38	23	15	444	179	265	48	48	76	255	55
O Carballiño	1.664	175	87	88	1.489	590	899	38	267	225	886	248
O Ribeiro	1.018	95	41	54	923	399	524	45	146	136	523	168
Ourense	8.455	929	433	496	7.526	2.570	4.956	141	1.146	908	5.071	1.189
Terra de Caldelas	132	6	2	4	126	75	51	4	15	21	76	16
Terra de Celanova	1.302	97	49	48	1.205	514	691	51	202	209	638	202
Terra de Trives	243	10	5	5	233	117	116	7	53	39	120	24
Valdeorras	1.400	163	76	87	1.237	413	824	33	353	151	669	194
Verín	2.375	183	84	99	2.192	778	1.414	80	476	345	1.004	470
Viana	443	28	14	14	415	211	204	21	41	100	218	63
A Paradanta	773	70	26	44	703	322	381	26	108	129	399	111
Caldas	2.217	280	123	157	1.937	647	1.290	47	437	348	992	393
O Baixo Miño	3.360	447	203	244	2.913	1.008	1.905	274	543	410	1.589	544
O Condado	2.743	301	150	151	2.442	813	1.629	149	500	334	1.437	323
Deza	1.451	206	79	127	1.245	486	759	51	300	192	669	239
O Morrazo	5.472	627	316	311	4.845	1.796	3.049	599	699	417	2.944	813
O Salnés	7.151	813	369	444	6.338	2.240	4.098	204	1.225	777	4.062	883
Pontevedra	6.746	769	352	417	5.977	2.197	3.780	208	755	661	4.036	1.086
Taboás-Terra de Montes	1.371	161	77	84	1.210	461	749	30	181	200	657	303
Vigo	25.942	2.511	1.337	1.174	23.431	8.230	15.201	597	4.967	2.007	14.551	3.820
Total	154.982	15.855	7.666	8.189	139.127	51.424	87.703	4.995	24.488	16.925	85.494	23.080

Datos de decembro. En miles

Fonte: Oficinas de Emprego da Xunta de Galicia. Consellería de Traballo. Informe do paro rexistrado

4.8. A poboación inactiva

No cadro 4.5 I reflíctense os datos da poboación inactiva en Galicia, diferenciándoo por provincias e situación de inactividade, así como os datos dos 2 anos anteriores, co fin de poder apreciar a súa evolución.

■ Cadro 4.5 I

Poboación inactiva por situación de inactividade. Galicia e provincias. 2005-2007

	2005	2006	2007
Total			
A Coruña	448,5	434,2	437,6
Lugo	156,8	160,0	162,1
Ourense	156,9	152,0	147,6
Pontevedra	348,8	354,4	341,7
Galicia	1.111,0	1.100,6	1.089,0
Estudantes			
A Coruña	69,1	68,6	73,3
Lugo	19,9	20,9	20,0
Ourense	17,2	16,1	17,4
Pontevedra	58,1	59,2	51,9
Galicia	164,3	164,8	162,6
Retirados, xubilados e pensionistas			
A Coruña	217,4	204,7	215,6
Lugo	89,3	95,3	104,0
Ourense	93,1	90,2	88,9
Pontevedra	166,7	166,2	164,9
Galicia	566,4	556,5	573,5
Labores da casa			
A Coruña	114,7	108,0	103,9
Lugo	31,5	26,3	24,9
Ourense	33,1	27,5	27,8
Pontevedra	88,8	84,3	86,8
Galicia	268,0	246,2	243,5
Incapacitado permanente			
A Coruña	35,4	41,6	37,7
Lugo	10,5	13,6	10,2
Ourense	10,0	16,1	11,9
Pontevedra	25,8	33,2	32,1
Galicia	81,7	104,5	91,9
Outra situación			
A Coruña	12,0	11,2	7,1
Lugo	5,6	4,0	2,8
Ourense	3,6	2,1	1,6
Pontevedra	9,4	11,4	5,9
Galicia	30,6	28,6	17,3

Miles de persoas

Fonte: INE. EPA. Elaboración do IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE

■ Como en anos anteriores máis da metade das persoas inactivas atópase no grupo de “retirados, xubilados, pensionistas” 52,67%, 2,48 puntos máis que no ano 2006 e 8,27 puntos por riba da media española (44,4%).

■ A continuación atopamos a categoría de “labores do fogar”, con resultados similares ao ano anterior (22,36%).

■ O grupo de “estudantes” representa o 14,93% da poboación inactiva (14,97% en 2006).

■ Destaca a suba na categoría de “retirados, xubilados e pensionistas” en Lugo 64,16% (59,56% en 2006) e na Coruña 49,27% (47,14% en 2006).

■ Na única situación na que a poboación inactiva baixou en todas as provincias foi “incapacitado permanente” 91.900 incapacitados (104.500 en 2006 e 81.700 en 2005).

■ **Cadro 4.52**

Poboación inactiva por situación de inactividade e comunidade autónoma. 2007

	Total	Estudante	Xubilado ou prexubilado	Labores da casa	Incapacitado permanente	Perceptor de pensión distinta de xubilación ou prexubilación	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	15.473,0	2.271,0	5.143,3	4.885,6	1.026,6	1.734,1	412,4
Andalucía	2.870,5	461,7	783,1	980,9	225,7	326,4	92,8
Aragón	451,4	59,2	172,8	136,3	27,4	49,9	5,9
Asturias	463,5	56,9	178,9	125,1	38,6	53,8	10,2
Baleares	306,3	41,7	100,3	99,3	17,2	36,7	11,1
Canarias	652,5	118,6	159,8	221,8	53,4	76,5	22,3
Cantabria	213,9	31,7	77,2	63,6	13,8	23,0	4,6
C. A Mancha	998,4	138,3	372,5	307,7	45,5	113,0	21,5
C. León	716,5	98,5	204,7	271,4	41,1	81,7	19,1
Cataluña	2.254,2	272,4	828,9	693,4	117,1	281,4	61,0
C. Valenciana	1.613,9	218,8	569,1	503,8	125,5	164,2	32,5
Extremadura	423,3	73,1	118,0	138,2	30,0	53,0	11,1
Galicia	1.089,9	162,6	473,4	243,5	91,9	100,1	26,7
Madrid	1.841,4	304,7	591,7	591,8	88,8	196,5	67,8
Murcia	447,9	67,9	138,6	149,8	39,6	41,5	10,5
Navarra	196,0	28,8	66,5	59,9	11,2	26,0	3,5
País Vasco	775,8	113,9	259,7	242,4	50,7	93,8	15,3
A Ríoxa	107,7	14,2	39,0	36,3	5,1	10,8	2,2
Ceuta	27,2	4,2	4,3	11,0	3,0	2,3	2,4
Melilla	23,6	3,7	4,8	9,2	1,1	3,6	1,1

(1) A categoría “Outra situación” inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar
Datos en miles

Fonte: INE, EPA 4º trimestres de 2007

Para finalizar podemos facer unha breve análise da situación dos “inactivos” no resto das comunidades Autónomas:

■ Ao igual que o ano anterior, Galicia segue sendo a comunidade con maior porcentaxe de persoas inactivas no grupo de “xubilados e prexubilados” 43,5% (41,7% en 2006 e 41,3% en 2005), seguido de Asturias 38,6% (38,5% en 2006 e 39,1% en 2005). A media nacional é de 33,2% (32,5% en 2006 e 32,2% en 2005).

■ No grupo de “estudantes” a porcentaxe de Galicia 14,9% (15,2% en 2006) é similar ao resto das comunidades autónomas (España 14,7% en 2007 e 15,2% en 2006).

■ A porcentaxe de inactivos no grupo de “labores do fogar” segue sendo o máis baixo do total de España e con tendencia a diminuír 22,4% (22,6% en 2006 en Galicia, 23% en 2005, 23,1% en 2004) e 31,6% en España en 2007 (31,1% en 2006 e 32,2% en 2005) e en Asturias 27% (27,1% en 2006 e 29% en 2005).

■ No ano 2007 diminuíu o tanto por cento de “incapacitados permanentes” pasando a un 8,4% (9,6% en 2006 e 8,3% en 2005). Deixa de ser a comunidade con maior tanto por cento de inactivos nesta categoría (España 6,6%), ocupando Ceuta (10,9%) o primeiro lugar, seguido da Rexión de Murcia (8,8%).

■ Cadro 4.53 Poboación inactiva por clase principal de inactividade e comunidade autónoma. 2007
Porcentaxe respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	Estudante	Xubilado ou prexubilado	Labores da casa	Incapacitado permanente	Perceptor de pension distinta de xubilación ou prexubilación	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	100,0	14,7	33,2	31,6	6,6	11,2	2,7
Andalucía	100,0	16,1	27,3	34,2	7,9	11,4	3,2
Aragón	100,0	13,1	38,3	30,2	6,1	11,1	1,3
Asturias	100,0	12,3	38,6	27,0	8,3	11,6	2,2
Baleares	100,0	13,6	32,7	32,4	5,6	12,0	3,6
Canarias	100,0	18,2	24,5	34,0	8,2	11,7	3,4
Cantabria	100,0	14,8	36,1	29,7	6,4	10,8	2,2
C. A Mancha	100,0	13,8	37,3	30,8	4,6	11,3	2,2
C. León	100,0	13,7	28,6	37,9	5,7	11,4	2,7
Cataluña	100,0	12,1	36,8	30,8	5,2	12,5	2,7
C. Valenciana	100,0	13,6	35,3	31,2	7,8	10,2	2,0
Extremadura	100,0	17,3	27,9	32,7	7,1	12,5	2,6
Galicia	100,0	14,9	43,5	22,4	8,4	9,2	1,6
Madrid	100,0	16,5	32,1	32,1	4,8	10,7	3,7
Murcia	100,0	15,2	30,9	33,5	8,8	9,3	2,4
Navarra	100,0	14,7	33,9	30,6	5,7	13,2	1,8
País Vasco	100,0	14,7	33,5	31,2	6,5	12,1	2,0
A Rioxa	100,0	13,2	36,3	33,7	4,7	10,1	2,1
Ceuta	100,0	15,6	15,8	40,4	10,9	8,6	8,7
Melilla	100,0	15,8	20,4	39,0	4,8	15,3	4,7

(1) A categoría “Outra situación” inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar
 Datos en miles

Fonte: INE, EPA 4º trimestres de 2007

Por idade destaca:

■ A maior porcentaxe de inactivos dáse nos maiores de 65 anos co 51,4% (46,3% en España). Aragón é a comunidade coa porcentaxe máis alta neste tramo de idade (54,8%) e Ceuta é a que o ten máis baixa (27,7%).

■ Séguenlle os pertencentes ao grupo de idade de 55 a 64 anos co 16,4% (16,2% en España). País Vasco é a comunidade que ten un maior número de inactivos neste tramo de idade (18,4%) e Melilla a que menos (13%).

■ En Galicia en menor porcentaxe de inactivos por grupo de idade atópase no intervalo de 25 a 34 anos co 5,4% (6,7% en España). Aragón é a comunidade cunha porcentaxe máis baixa neste tramo (3,5%) e Ceuta a comunidade co tanto por cento máis alto (14,7%).

■ Cadro 4.54

Poboación inactiva por grupos de idade e comunidade autónoma. 2007
Porcentaxes respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 34 anos	De 35 a 44 anos	De 45 a 54 anos	De 55 a 64 anos	De 65 e máis anos
Total	100,0	8,4	5,9	6,7	7,6	8,9	16,2	46,3
Andalucía	100,0	9,1	6,5	8,8	9,9	10,3	16,1	39,2
Aragón	100,0	7,5	5,5	3,5	5,2	7,6	15,9	54,8
Asturias	100,0	6,5	5,1	5,8	6,0	11,4	17,5	47,8
Baleares	100,1	9,4	6,1	7,8	8,2	8,2	16,4	44,0
Canarias	100,0	10,3	6,8	9,2	10,3	11,0	16,0	36,4
Cantabria	100,0	8,0	6,2	5,9	8,0	8,6	16,5	46,8
C. A Mancha	100,0	7,3	5,6	5,1	6,0	8,0	15,0	53,0
C. León	100,0	8,2	5,4	7,2	8,4	9,1	13,8	47,8
Cataluña	100,0	8,0	5,1	6,0	6,5	7,9	16,0	50,5
C. Valenciana	100,0	7,8	5,5	6,6	8,0	9,5	16,8	45,8
Extremadura	100,0	9,4	6,4	6,9	8,1	9,6	13,9	45,9
Galicia	100,0	7,1	6,2	5,4	5,9	7,6	16,4	51,4
Madrid	100,0	9,3	6,1	6,5	6,4	8,0	17,4	46,3
Murcia	100,0	9,4	6,7	9,0	9,2	9,9	15,0	40,9
Navarra	100,0	8,2	5,8	5,4	6,1	7,4	16,7	50,3
País Vasco	100,0	7,7	5,8	4,6	6,2	8,0	18,4	49,4
A Ríoxa	100,0	7,5	5,7	5,8	6,6	8,5	16,2	49,6
Ceuta	100,0	11,4	8,9	14,7	12,5	10,9	13,9	27,7
Melilla	100,0	9,8	6,7	9,4	10,0	14,7	13,0	36,3

(1) A categoría "Outra situación" inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar
 Datos en miles

Fonte: INE, EPA 4º trimestres de 2007

A MULLER NA POBOACIÓN GALEGA

5

5.1. Introducción

Na exposición de motivos da Lei Orgánica 3/2007 do 22 de marzo para a igualdade efectiva de mulleres e homes dise: “O artigo 14 da Constitución Española proclama o dereito á igualdade e á non discriminación por razón de sexo”. Pola súa parte o artigo 9.2 consagra a obriga dos poderes públicos de promover as condicións para a igualdade do individuo e dos grupos en que se integra sexa real e efectiva.

A igualdade, é así mesmo, un principio fundamental na UE, no que se refire ao acceso ao emprego, formación, promoción profesional e ás condicións de traballo. A violencia de xénero, a discriminación salarial, a discriminación nas pensións de viuvez, o maior desemprego feminino, a escasa presenza das mulleres en postos de responsabilidade política, social, cultural e económica, ou os problemas de conciliación entre a vida persoal, laboral e familiar, mostra que a igualdade plena e efectiva aínda non se conseguiu.

O Título IV desta Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, ocúpase do dereito ao traballo en igualdade de oportunidades

entre mulleres e homes no acceso ao emprego, na formación profesional e nas condicións de traballo e contéplase especificamente o de negociar plans de igualdade nas empresas de máis de 250 traballadores/as.

No Cumio de Lisboa do ano 2000, fíxose un obxectivo de emprego feminino para 2010: o 60%.

O Plan Nacional de Acción para o Emprego trata de axustarse ao establecido na Directiva nº 6 “A igualdade entre homes e mulleres”: Os Estados membros fomentarán a participación da muller no mercado laboral e conseguirá para o 2010 unha redución substancial das disparidades existentes entre homes e mulleres polo que respecta ás taxas de emprego e desemprego e á remuneración, a través dun plan integro, que combine a integración da dimensión de igualdade con medidas específicas. O papel dos interlocutores sociais é fundamental a este respecto.

As recomendacións que se fan a España están orientadas a aumentar os incentivos para que as mulleres participen no mercado de traballo e incrementar a dispoñibilidade e asequibilidade dos servizos para o coidado de fillos e outras persoas dependentes.

A situación de desigualdade da muller segue sendo palpable non solo en España e Europa, senón no resto do mundo. A OIT puxo a voz de alarma sobre a feminización da pobreza, resultado en parte das diferenzas de xénero no ámbito laboral. Aumenta o número de mulleres que acceden ao emprego pero tamén aumenta o número de mulleres en paro. A taxa de actividade das mulleres españolas está por debaixo das europeas e a taxa de emprego feminino, aínda que mellorou nos últimos anos, aínda é máis baixa que a das mulleres europeas. A taxa de paro feminino, que tende a reducir distancias co masculino, segue sendo elevada.

As diferenzas salariais entre homes e mulleres na media da UE fóronse reducindo progresivamente. En España a evolución foi mínima, non só mantéñense unhas grandes diferenzas salariais, por razón de sexo, senón que a porcentaxe de mulleres con ingresos anuais superiores a 30.000 euros é moi reducida.

Ao longo de este capítulo queremos deixar reflexo da necesidade de adoptar medidas que reduzan as dificultades da muller para acceder e manter o emprego, a temporalidade, a precariedade, a desigualdade salarial e dificultades para conciliar a vida familiar, laboral e persoal. A estes elementos debe unirse a importante segregación ocupacional por sexos, o emprego feminino céntrase en determinadas ramas de actividade (segregación horizontal) e en determinadas categorías profesionais (segregación vertical).

Mais complicado parece que desapareza o “teito de cristal”: barreira invisible formada por unha complexa trama de estruturas en organizacións dominadas polos homes, que impiden que as mulleres accedan a postos de gran responsabilidade e recoñecemento social, e que en moitos casos crean que o elixiron elas libremente.

5.2. A muller na poboación galega

Neste capítulo atenderemos ao mercado de traballo de Galicia dende a perspectiva da posición que nel ocupan as mulleres. Comezaremos este achegamento á problemática da muller no mercado de traballo galego analizando a participación relativa da muller na poboación galega. As mulleres son maioría na poboación galega (así como na de cada unha das súas provincias) e na española, como se comproba co cadro 5.1. De cada 100 homes que hai en Galicia o día un de xaneiro de 2008, hai 107,1 mulleres; o dato na Coruña é de 107,9, en Lugo de 105,6, en Ourense de 107,6 e en Pontevedra de 106,6 (todos moi por enriba da media española: 102).

■ Cadro 5.1

Poboación de Galicia e España. Por sexo e provincias. 2008⁽¹⁾

	Ambos sexos	Varóns	Mulleres
España	46.063.511	22.798.661	23.264.850
Galicia	2.783.100	1.343.737	1.439.363
A Coruña	1.138.474	547.696	590.778
Lugo	355.406	172.848	182.558
Ourense	336.002	161.813	174.189
Pontevedra	953.218	461.380	491.838

(1) Datos provisionais

Fonte: Instituto Nacional de Estadística. Padrón de habitantes

No cadro 5.2 constatamos, con datos de EUROSTAT, que no ano 2007 había na Unión Europea aproximadamente 105 mulleres por cada cen homes (o dato varía lixeiramente segundo consideremos a eurozona, a UE-15 ou a UE-25), un valor intermedio entre o de Galicia e o de España.

■ Cadro 5.2

Mulleres por 100 homes. España e U.E. 1996/2007

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
UE 27	105,4	105,4	105,4	105,4	105,4	105,4	105,3	105,2	105,1	105,0	105,0	104,9
UE 25	105,5	105,5	105,4	105,4	105,4	105,4	105,3	105,2	105,1	105,0	104,9	104,8
Euro-zona 13	105,2	105,2	105,2	105,2	105,1	105,1	105,0	104,9	104,8	104,7	104,6	104,5
Euro-zona 12	105,2	105,2	105,2	105,2	105,1	105,1	105,0	104,9	104,8	104,7	104,6	104,5
España	104,2	104,2	104,2	104,3	104,3	104,1	104,0	103,7	103,6	103,3	102,9	102,7

Fonte: EUROSTAT

A porcentaxe de mulleres sobre a poboación total en cada unha das comunidades autónomas (e no total estatal) dende 1998 figura no cadro 5.3. Destacaremos que no ano 2007:

- A porcentaxe de Galicia (51,72%) supera en 1,21 puntos á media estatal.
- Ningunha comunidade supera a porcentaxe de mulleres de Galicia
- Murcia e Castela-A Mancha (ademais das cidades autónomas: Ceuta e Melilla) teñen as menores porcentaxes.
- Ese mesmo cadro explícita que dende 1998 aumentou a porcentaxe de mulleres sobre a poboación total en Galicia en tres décimas (as mesmas que baixou a media

española); abriuse seis décimas, polo tanto, o diferencial entre as porcentaxes galega e estatal.

■ Cadro 5.3

Porcentaxe de mulleres sobre a poboación total. Por comunidades autónomas. 1998-2007

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Andalucía	50,70	50,82	50,83	50,74	50,69	50,61	50,57	50,45	50,37	50,36
Aragón	50,60	50,76	50,74	50,60	50,46	50,39	50,31	50,19	50,16	49,93
Asturias	51,48	52,04	52,03	52,02	52,03	52,02	52,03	52,04	52,05	50,02
Baleares	50,76	50,55	50,44	50,22	50,01	49,94	49,95	49,89	49,86	49,63
Canarias	50,19	50,28	50,19	50,01	49,92	49,86	49,85	49,79	49,83	49,90
Cantabria	51,05	51,28	51,3	51,27	51,23	51,19	51,17	51,13	51,09	50,96
C. A Mancha	50,38	50,38	50,37	50,24	50,11	50,01	49,93	50,60	49,75	49,44
C. e León	50,31	50,68	50,71	50,69	50,66	50,63	50,63	49,81	50,57	50,37
Cataluña	51,03	51,19	51,16	51,03	50,80	50,63	50,59	50,42	50,33	50,29
C. Valenciana	50,90	50,98	50,96	50,83	50,62	50,50	50,44	50,30	50,19	50,14
Extremadura	50,49	50,31	50,33	50,29	50,28	50,29	50,27	50,25	50,26	50,24
Galicia	51,41	51,92	51,96	51,92	51,90	51,86	51,84	51,82	51,81	51,72
Madrid	51,85	51,95	51,95	51,89	51,81	51,72	51,68	51,58	51,59	51,53
Murcia	50,76	50,50	50,39	49,95	49,78	49,59	49,64	49,31	49,13	49,31
Navarra	50,28	50,43	50,38	50,18	50,03	50,02	50,05	50,03	50,00	49,98
País Vasco	50,66	51,05	51,08	51,06	51,04	51,03	51,03	51,03	51,08	51,09
A Rioxa	50,34	50,40	50,43	50,26	50,01	49,90	49,85	49,61	49,55	49,50
Ceuta	50,62	49,64	48,84	48,63	48,53	48,76	48,95	49,10	49,14	49,12
Melilla		49,14	48,73	49,08	49,15	49,26	49,34	49,12	49,21	49,15
España	50,93	51,07	51,06	50,96	50,85	50,76	50,73	50,62	50,57	50,50

Fonte: INE. Padrón Municipal

A distribución por sexo de cada un dos grupos de idade en Galicia pode verse no cadro 5.4, que pon de manifesto que:

■ Os homes son maioritarios nos sete grupos de menor idade (ata o grupo: 30-34, inclusive).

■ As mulleres son maioritarias nos outros once grupos de idade e a diferenza a favor das mulleres vaise abrindo progresivamente a medida que avanzamos na idade (con algunha excepción, como de 45 a 54 anos) ata chegar a estar un 62,6% por enriba do número de homes no grupo: 80-84 anos e un 69,9% por enriba no de “85 e máis anos”.

A maior esperanza de vida das mulleres e a maior emigración dos homes están, sen dúbida, entre os factores explicativos.

Para ver se a primacía numérica da muller en Galicia se asenta en motivos biolóxicos ou hai unha causalidade social, pode observarse no cadro 5.5 que no último cuarto de século en todos e cada un dos anos naceron en Galicia máis homes que mulleres. Destacaremos os seguintes aspectos:

■ O importante descenso dos nacementos tocou fondo en 1998, ano no que o total de nacementos non chegou á metade dos de 1980 (quedou no 47,3%).

■ A partir do ano 2003 recuperouse o nivel dos 20.000 nacementos (por vez primeira dende 1993) e a partir do ano 2005 o dos 21.000 nacementos.

■ Cadro 5.4

Poboación de Galicia. Por edad (grupos quinquenales) e sexo. 2007

Idade	Galicia		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres
0 - 4	103.500	53.543	49.957
5 - 9	100.733	52.123	48.610
10 - 14	108.989	55.927	53.062
15 - 19	129.156	66.251	62.905
20 - 24	162.258	82.391	79.867
25 - 29	213.344	107.728	105.616
30 - 34	223.688	112.369	111.319
35 - 39	213.828	106.770	107.058
40 - 44	203.404	100.773	102.631
45 - 49	198.328	98.443	99.885
50 - 54	179.677	89.088	90.589
55 - 59	171.152	84.177	86.975
60 - 64	166.193	79.866	86.327
65 - 69	134.159	62.370	71.789
70 - 74	161.904	72.171	89.733
75 - 79	130.095	54.629	75.466
80 - 84	92.494	34.581	57.913
85 e máis	79.631	23.959	55.672
Total	2.772.533	1.337.159	1.435.374

Fonte: INE. Padrón municipal

■ Da diferenza entre homes e mulleres do ano 1980 (1.384 persoas) pasouse na actualidade a 676 nenos máis que nenas en 2007.

■ O ano coa menor diferenza entre nacemento de nenos e de nenas foi 1996 (con 461 persoas).

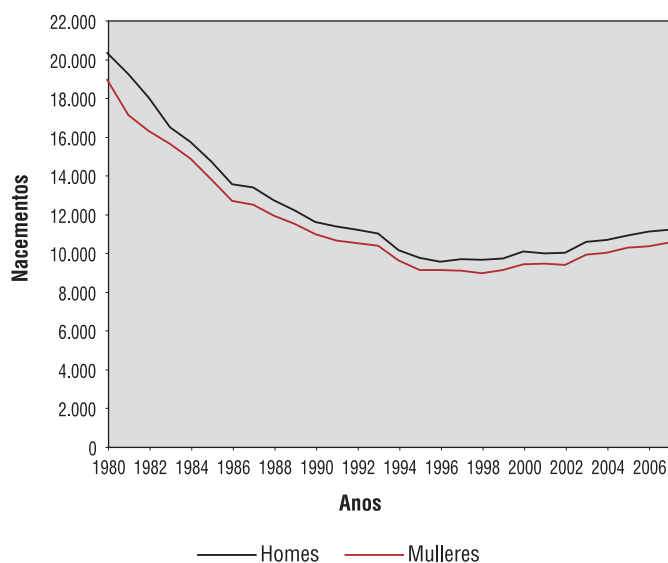
O pequeno aumento de nacementos que se constata en Galicia a partir de 1999 non se entende sen a chegada da inmigración estranxeira.

■ Cadro 5.5

Nacemento segundo o sexo do/a nacido/a. 1980-2007. Galicia.

Ano	Homes	Mulleres	Ano	Homes	Mulleres
1980	20.269	18.885	1994	10.113	9.570
1981	19.206	17.094	1995	9.702	9.097
1982	17.964	16.250	1996	9.529	9.068
1983	16.452	15.597	1997	9.647	9.036
1984	15.702	14.835	1998	9.621	8.917
1985	14.682	13.745	1999	9.691	9.093
1986	13.517	12.661	2000	10.052	9.366
1987	13.360	12.464	2001	9.955	9.406
1988	12.671	11.887	2002	9.987	9.340
1989	12.146	11.446	2003	10.539	9.884
1990	11.552	10.949	2004	10.652	9.969
1991	11.331	10.596	2005	10.867	10.230
1992	11.149	10.484	2006	11.075	10.317
1993	10.956	10.328	2007	11.173	10.497

Fonte: IGE, INE. Movemento natural de poboación

No cadro 5.6 compróbase que, aínda que a poboación estranxeira en Galicia só representa o 1.99% do total de España, é a cuarta comunidade autónoma por porcentaxe de mulleres estranxeiras sobre o total dos estranxeiros que viven en Galicia. Supera en catro puntos a media estatal, despois de Asturias, Madrid e Melilla.

Poboación estranxeira. Porcentaxe de mulleres. Por CC.AA. 2002-2007

■ Cadro 5.6

	2002	2003	2004	2005	2007
España	47,01	46,90	47,08	46,60	47,10
Andalucía	46,56	46,52	46,94	45,92	46,43
Aragón	42,15	43,06	43,96	43,78	44,78
Asturias	54,74	53,97	53,98	54,08	53,44
Baleares	48,75	48,55	48,52	48,33	48,40
Canarias	48,76	48,42	48,37	48,05	48,59
Cantabria	52,35	51,71	51,72	50,95	50,56
Castela e León	50,66	50,15	49,86	49,02	48,10
Castela A Mancha	42,47	42,94	43,44	43,48	44,44
Cataluña	44,54	44,43	45,03	44,61	43,40
C. Valenciana	46,27	46,38	46,34	46,19	46,65
Extremadura	39,00	42,27	43,80	44,16	46,46
Galicia	52,81	52,33	52,48	52,16	51,34
Madrid	50,95	50,49	50,19	49,72	53,19
Murcia	36,72	38,46	40,59	39,80	41,29
Navarra	43,19	44,41	45,53	45,89	46,82
País Vasco	49,12	48,58	48,65	48,72	49,44
A Rioxa	41,07	42,03	42,70	42,14	43,21
Ceuta	47,15	47,05	50,19	49,75	51,29
Melilla	54,94	54,54	54,61	54,44	52,35

Fonte: INE. Explotación Estadística del Padrón

5.3. Muller e actividade económica de mercado

5.3.1. Introducción

Só nas últimas décadas a muller comezou a incorporarse maioritariamente en Galicia á actividade económica “de mercado”, posto que tradicionalmente realizou un importante traballo, pero non retribuído senón ligado prioritariamente á esfera doméstica (incluíndo ademais dos labores do fogar o coidado dos nenos e nenas, das persoas minusválidas, etc.). A invisibilidade deste traballo, que non computa na xeración do PIB, comezou a ceder paso no último cuarto de século por unha incorporación á vida activa similar á masculina nos grupos de idade máis novos, pero queda moito camiño por andar para que poidamos falar dun mercado laboral realmente equilibrado por sexos.

Xa vimos no capítulo anterior que as mulleres, malia ser máis que os homes entre a poboación de polo menos 16 anos, son moitas menos na poboación activa (e moi especialmente na ocupada), mentres que son maioría na poboación desempregada e na inactiva.

Podemos complementar ese cadro co 5.7, que detalla para as provincias galegas a distribución porcentual da poboación que ten polo menos dezaseis anos. Destacaremos que no ano 2007:

- A taxa de actividade maior alcánzana os homes na provincia de Pontevedra (65,61%) e a menor é a das mulleres en Lugo (41,36%)
- A provincia con menor taxa de actividade masculina, Lugo, está por enriba en 7,5 puntos porcentuais, da de Pontevedra, que é a que ten maior taxa de actividade feminina.
- Nas catro provincias galegas a taxa de inactividade das mulleres non baixa do 51% (cando a maior dos homes chega ao 44%).
- Sobre a poboación activa, ningunha provincia descende do 93% de poboación ocupada nos homes, mentres que no colectivo feminino só Ourense alcanza esa porcentaxe e A Coruña só chega ao 88,67%.
- As taxas de desemprego de tres provincias galegas están arredor do 8,8%, mentres a maior dos homes queda no 5,2%.

Distribución porcentual da poboación de alomenos 16 anos. Pola relación coa actividade económica. Por sexo e provincia. 2006-2007

■ Cadro 5.7

		Taxas de actividade		Taxas de inactividade		% poboación ocupada s/ pob. activa		Taxas de desemprego	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Ambos sexos	A Coruña	54,83	55,10	45,17	44,90	91,78	91,56	8,22	8,44
	Lugo	47,71	48,63	52,29	51,37	95,15	94,03	4,85	5,97
	Ourense	48,03	50,38	51,97	49,62	91,68	94,80	8,32	5,20
	Pontevedra	56,43	56,66	43,57	43,34	91,18	92,46	8,82	7,54
Homes	A Coruña	62,51	65,76	37,49	34,24	94,81	93,86	5,19	6,14
	Lugo	56,15	55,98	43,85	44,02	95,39	95,41	4,61	4,59
	Ourense	56,48	59,13	43,52	40,87	94,65	95,69	5,35	4,31
	Pontevedra	65,75	65,61	34,25	34,39	94,02	94,23	5,98	5,77
Mulleres	A Coruña	47,76	45,74	52,24	54,26	88,13	88,67	11,87	11,33
	Lugo	40,24	41,36	59,76	58,64	94,86	92,19	5,14	7,81
	Ourense	40,48	41,93	59,52	58,07	87,98	93,58	12,02	6,42
	Pontevedra	47,83	48,48	52,17	51,52	87,57	90,27	12,43	9,73

Fonte: INE, EPA do 4º trimestre

5.3.2. Actividade e inactividade

A moito menor taxa de actividade das mulleres en Galicia (e en cada unha das súas provincias) en relación coa dos homes xa foi obxecto de estudo no capítulo 4; para completar esa análise presentamos no cadro 5.8 as taxas de actividade no último bienio de homes e mulleres en cada unha das comunidades autónomas. Destacaremos que:

■ A taxa de actividade feminina no ano 2007 está en Galicia 2,97 puntos porcentuais por baixo da media española; no ano anterior o diferencial era de 2,7 en 2007 e 2,1 puntos en 2006.

■ A taxa de actividade masculina en 2007 de Galicia supera en máis de 17 puntos á feminina, pero está case seis puntos por debaixo da media estatal.

O estudo da poboación inactiva realizado no último epígrafe do capítulo 4 completáremolo aquí focalizando na perspectiva de xénero. O cadro 5.9 pon de manifesto que:

■ A principal situación de inactividade da muller galega é a de labores do fogar (un terzo das inactivas) mentres que esta situación de inactividade nos homes é sete veces menor.

■ A principal situación de inactividade dos homes en Galicia é a de xubilado ou prexubilado (co 63,1% dos inactivos), mentres que nas mulleres é a segunda (con só o 31,3%). A pequena proporción de mulleres que realizaron en décadas anteriores un traballo retribuído é a explicación principal deste importante desaxuste, que contribúe a que ser muller de idade avanzada se constituía hoxe nun dos principais factores de risco para formar parte das bolsas de pobreza.

■ O 13,5% das inactivas galegas son estudantes e a porcentaxe ascende o 17,2% entre os homes.

■ O cobramento das pensións de viuvez prioritariamente por mulleres (xa que en décadas anteriores os/as cotizantes á Seguridade social eran en proporción moi maioritaria os homes) explica que a porcentaxe de mulleres perceptoras de pensións diferentes ás ligadas á xubilación quintuplica o dos homes.

Taxa de actividade por sexo e comunidade autónoma. 2006-2007

■ Cadro 5.8

	Homes		Mulleres	
	2006	2007	2006	2007
España	69,00	69,27	48,56	48,94
Andalucía	67,96	68,20	43,22	44,67
Aragón	66,55	68,08	47,75	49,67
Asturias	59,01	59,53	41,28	42,39
Illas Baleares	71,97	73,74	53,39	54,44
Canarias	70,17	70,58	51,48	51,57
Cantabria	65,52	66,52	46,17	46,48
Castela A Mancha	63,58	68,95	43,48	43,02
Castela e León	68,88	64,03	41,83	43,57
Cataluña	72,00	72,18	53,03	53,11
C. Valenciana	70,68	70,52	50,01	49,95
Estremadura	64,37	64,34	40,40	41,64
Galicia	62,05	63,29	45,88	46,02
Madrid	73,59	73,17	55,86	55,30
Murcia	71,35	72,82	46,97	47,87
Navarra	70,42	70,88	51,25	50,90
País Vasco	67,42	66,90	49,79	48,86
A Rioxa	70,83	70,07	48,39	47,70
Ceuta	59,29	66,81	36,63	36,77
Melilla	67,44	68,42	36,40	40,45

Fonte: INE, EPA 4º trimestre

Unidades: Porcentaxe

A desagregación en dous grupos de idade do cadro 5.10 permítenos constatar que no máis novo (de 16 a 19 anos) as mulleres inactivas superan os homes inactivos nun 9,4%, mentres que a medida que avanzamos en idade, tamén o facemos en diferenza, ata chegar ao 49,4% no grupo de 45 a 54 anos.

Evidentemente, a incorporación máis igualitaria da muller ao mundo do traballo retribuído vaise producindo nos estratos de poboación máis novos.

Poboación inactiva. Por clase de inactividade, sexo e comunidade autónoma. 2007

Cadro 5.9

	Total	Estudante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacitado/a permanente	Perceptor/a pensión distinta da xubilación (ou prexubilación)	Outras situacións ⁽¹⁾
Homes							
España	100	18,3	61,0	4,6	7,8	3,5	4,8
Andalucía	100	20,4	54,0	5,6	9,6	3,9	6,6
Aragón	100	15,0	72,0	2,7	6,1	2,2	2,0
Asturias	100	14,2	67,5	1,4	9,7	3,1	4,0
Baleares	100	16,8	55,0	8,9	7,6	6,2	5,4
Canarias	100	21,0	48,2	8,8	10,4	4,2	7,4
Cantabria	100	19,6	63,9	2,9	7,5	3,0	3,1
C. A Mancha	100	17,2	65,4	2,8	6,0	4,2	4,3
C. León	100	16,2	69,6	2,1	4,9	3,7	3,4
Cataluña	100	15,4	63,1	5,4	7,4	4,1	4,5
C. Valenciana	100	16,6	62,1	5,9	8,5	3,1	3,8
Estremadura	100	20,7	58,1	4,5	7,8	3,5	5,4
Galicia	100	17,2	63,1	4,6	9,3	2,8	3,0
Madrid	100	22,8	60,4	3,6	4,7	3,0	5,5
Murcia	100	20,0	58,9	4,0	9,6	2,8	4,7
Navarra	100	18,3	65,4	4,6	6,8	2,9	2,0
País Vasco	100	18,4	64,8	3,0	8,7	2,2	2,9
A Ríoxa	100	16,5	68,2	2,4	5,7	3,8	3,4
Ceuta	100	22,6	37,4	3,7	16,6	2,2	17,5
Melilla	100	21,2	50,5	3,0	6,4	10,7	8,2
Mulleres							
España	100	12,6	17,1	47,2	6,0	15,7	1,4
Andalucía	100	13,7	12,4	50,1	6,9	15,5	1,4
Aragón	100	12,0	17,2	47,4	6,1	16,6	0,8
Asturias	100	11,0	20,2	43,3	7,4	17,0	1,0
Baleares	100	11,8	20,0	45,9	4,5	15,3	2,6
Canarias	100	16,5	10,2	49,2	6,9	16,2	1,1
Cantabria	100	12,0	19,7	45,6	5,8	15,3	1,6
C. A Mancha	100	11,9	8,4	57,1	5,6	15,3	1,8
C. León	100	12,4	17,3	48,6	4,3	16,0	1,4
Cataluña	100	10,2	21,6	45,3	3,9	17,3	1,7
C. Valenciana	100	11,8	19,8	45,8	7,4	14,3	1,0
Estremadura	100	15,2	9,8	49,5	6,7	17,9	1,0
Galicia	100	13,5	31,3	33,4	7,9	13,2	0,7
Madrid	100	13,0	16,4	48,0	4,9	14,9	2,7
Murcia	100	12,6	16,1	49,1	8,4	12,7	1,1
Navarra	100	12,6	15,6	45,7	5,1	19,3	1,7
País Vasco	100	12,4	14,3	48,5	5,2	18,1	1,4
A Ríoxa	100	11,3	17,8	51,7	4,2	13,7	1,3
Ceuta	100	11,9	4,8	59,1	8,0	11,9	4,3
Melilla	100	13,0	5,3	57,2	4,0	17,6	2,8

(1) A categoría "Outra situación" inclúe aos inactivos/as que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar

Datos en porcentaxes, respecto da poboación inactiva total de cada comunidade autónoma

Inactivos/as por grupo de idade, sexo e comunidade autónoma. Valores absolutos. Galicia 2007

■ Cadro 5.10

		Homes	Mulleres	Total
Total	2005	421,9	689,1	1.111,0
	2006	428,1	672,5	1.100,6
	2007	417,3	671,6	1.088,9
De 16 a 19 anos	2005	43,5	44,6	88,1
	2006	40,7	44,8	85,5
	2007	35,0	42,3	77,3
De 20 a 24 anos	2005	28,2	36,1	64,3
	2006	29,3	37,3	66,6
	2007	27,9	39,8	67,6
De 25 a 34 anos	2005	21,2	43,6	64,8
	2006	21,5	39,9	61,4
	2007	21,7	37,1	58,8
De 35 a 44 anos	2005	15,8	58,8	74,6
	2006	15,2	48,2	63,4
	2007	14,5	49,8	64,3
De 45 a 54 anos	2005	23,7	75,0	98,8
	2006	25,4	68,1	93,6
	2007	20,9	61,7	82,6
De 55 a 64 anos	2005	65,1	105,9	171,0
	2006	68,6	106,0	174,7
	2007	68,5	110,3	178,8
De 65 e máis anos	2005	224,4	325,1	549,5
	2006	227,2	328,3	555,5
	2007	228,8	330,7	559,5

Fonte INE

5.3.3. Emprego e desemprego

Dentro da poboación activa inclúese tanto a que esta traballando (poboación ocupada) como a que busca emprego activamente (poboación desempregada).

A distribución porcentual da poboación ocupada por sexos e sectores económicos en cada unha das comunidades autónomas para o ano 2007 figura no cadro 5.11; nel destacaremos, no referido a Galicia e ao total español, que:

■ O 77,3% das mulleres con emprego en Galicia traballan no sector servizos (en España alcanza o 85,4%).

■ A porcentaxe de mulleres que traballan en Galicia no sector agro-pesqueiro case triplica á media española de mulleres, mentres que nos homes non chega a duplicalo.

■ A sub-representación da muller por sectores económicos é especialmente clamorosa na construción, actividade na que só chega ao 2,2% de ocupación, sendo aínda máis baixa a media estatal.

-■ No capítulo 4 pode comprobarse que a taxa de ocupación da muller en Galicia continúa estando moi por baixo da masculina.

Distribución porcentual dos ocupados/as por sector económico, comunidade autónoma e sexo. 2007

■ Cadro 5.11

		Total	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
Andalucía	Homes	100,0	8,6	13,1	23,7	54,6
	Mulleres	100,0	6,3	5,3	1,5	86,9
Aragón	Homes	100,0	8,4	26,2	18,3	47,1
	Mulleres	100,0	2,3	13,2	2,1	82,5
Asturias	Homes	100,0	4,8	24,4	19,2	51,5
	Mulleres	100,0	4,5	7,5	1,8	86,2
Balears	Homes	100,0	3,0	13,3	26,1	57,7
	Mulleres	100,0	1,1	4,5	1,7	92,7
Canarias	Homes	100,0	4,1	7,9	24,7	63,3
	Mulleres	100,0	2,9	3,2	1,9	92,0
Cantabria	Homes	100,0	4,1	24,7	21,7	49,5
	Mulleres	100,0	3,2	7,9	2,1	86,8
C. A Mancha	Homes	100,0	9,3	20,7	25,5	44,5
	Mulleres	100,0	3,3	11,1	1,9	83,7
C. León	Homes	100,0	9,8	23,0	19,7	47,6
	Mulleres	100,0	3,9	9,6	2,1	84,5
Cataluña	Homes	100,0	3,1	27,3	20,4	49,2
	Mulleres	100,0	1,0	14,1	1,9	83,0
C. Valenciana	Homes	100,0	4,7	24,3	23,4	47,6
	Mulleres	100,0	1,8	13,2	2,2	82,8
Extremadura	Homes	100,0	13,7	14,8	22,0	49,5
	Mulleres	100,0	5,7	6,4	2,0	86,0
Galicia	Homes	100,0	8,9	22,8	20,0	48,3
	Mulleres	100,0	8,3	12,2	2,2	77,3
Madrid	Homes	100,0	1,2	13,8	17,3	67,7
	Mulleres	100,0	0,5	7,4	1,7	90,5
Murcia	Homes	100,0	11,5	18,2	26,0	44,2
	Mulleres	100,0	7,4	11,3	2,3	79,0
Navarra	Homes	100,0	6,4	31,1	19,9	42,6
	Mulleres	100,0	1,7	15,9	2,2	80,2
País Vasco	Homes	100,0	1,8	34,4	15,7	48,0
	Mulleres	100,0	1,1	10,5	0,9	87,5
A Rioxa	Homes	100,0	7,7	32,5	18,7	41,1
	Mulleres	100,0	1,8	17,0	1,4	79,9
España	Homes	100,0	5,6	20,4	21,2	52,8
	Mulleres	100,0	3,0	9,8	1,8	885,4

Datos en porcentaxe
Fonte: INE, EPA. 4º trimestre

As taxas de desemprego en 2007 en cada unha das comunidades españolas e desagregación por sexos figuran no cadro 5.12, que mostra que:

■ A taxa de desemprego das mulleres é case a dobre que a dos homes en Galicia e con 4,48 puntos de diferenza coa media española.

■ As taxas de desemprego feminino son especialmente altas en Ceuta, Melilla, Extremadura e Andalucía (en todas elas supera o 17%).

■ A taxa de desemprego feminino máis baixa tena Navarra e o seu valor (6,94%) supera á taxa media de desemprego masculino de España (6,37%).

Taxas de desemprego. Por sexo e comunidade autónoma. 2007

■ Cadro 5.12

	Homes	Mulleres
España	6,37	10,85
Andalucía	9,48	17,62
Aragón	3,77	7,23
Asturias	6,42	11,09
Baleares	5,83	8,53
Canarias	8,52	13,05
Cantabria	4,45	7,87
C. A Mancha	5,03	11,78
C. León	4,76	10,63
Cataluña	5,58	7,83
C. Valenciana	6,87	11,37
Extremadura	9,14	18,97
Galicia	5,72	10,04
Madrid	4,93	7,97
Murcia	6,01	9,97
Navarra	3,18	6,94
País Vasco	4,80	7,82
A Ríoxa	3,88	8,30
Ceuta	15,47	28,75
Melilla	12,06	28,05

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre

A desagregación por grupos de idade de taxas de desemprego de Galicia e España que presentamos no cadro 5.13, reflexa que:

■ As taxas de desemprego dos menores de 25 anos duplica (polo menos) á dos maiores desa idade, tanto en homes coma en mulleres e tanto en Galicia coma no total español.

■ A taxa de desemprego en Galicia do estrato máis novo de mulleres (as menores de 25 anos) alcanzou o 20,54%, 1,4 puntos e medio por enriba do valor (xa altísimo) que ten este grupo poboacional na media estatal.

Taxa de desemprego. Por sexo e grupos de idade. Galicia/España 2006-2007

■ Cadro 5.13

		Total		Menores de 25 anos		De 25 e máis anos	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007
Homes	España	6,06	6,37	14,12	15,24	5,09	5,31
	Galicia	5,42	5,72	11,54	12,89	4,77	4,93
Mulleres	España	11,36	10,85	22,51	21,94	9,88	9,42
	Galicia	11,30	10,04	24,84	20,54	10,14	9,09

Datos en porcentaxe
Fonte: INE, EPA, 4º trimestre

5.4. Demandas de emprego e paro rexistrado

Demandantes son os traballadores e traballadoras que se inscriben nos servizos públicos de emprego para a busca dun emprego ou mellorar o que posúen, para recibir outros servizos alleos ao emprego (orientación para o autoemprego, formación ocupacional) ou pola obrigatoriedade de inscribirse para recibir unha Prestación por Desemprego ou Subsidio.

Os/as demandantes de emprego clasifícanse en determinados colectivos de pertenza e así calcúlase por exclusión a cifra de paro rexistrado, ao poder reunir a demanda dun traballador/a dous ou máis situacións. Estableceuse a seguinte orde de preferencia contabilizándose un demandante no primeiro colectivo que aparece:

- Demandantes inscritos sen dispoñibilidade
- Demandantes de emprego non parados:
 - Demandantes con baixa dispoñibilidade para o emprego
 - Demandantes ocupados ou con relación laboral
 - Demandantes dun emprego específico
 - Outros demandantes sen emprego/non ocupados
- Demandantes de emprego parados

■ Cadro 5.14

Parados/as. Por idade e sexo. Galicia. 2007

	Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total
16 a 19	1.771	2.214	3.985
20 a 24	6.418	5.452	11.870
25 a 29	11.589	7.904	19.493
30 a 34	13.219	6.953	20.172
35 a 39	12.699	6.006	18.705
40 a 44	11.333	5.436	16.769
45 a 49	10.994	5.507	16.501
50 a 54	10.349	5.878	16.227
55 a 59	10.399	7.099	17.498
60 a 64	7.121	6.641	13.762
Total	95.892	59.090	154.982

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

As demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as en 2007 foron 154.982. Deles o 38,13% correspondía ao colectivo de homes (España 41,56%) e o 61,87% ao de mulleres (España 58,43%). Por tramos de idade, no grupo de mulleres, son as de entre 30-34 anos (13,79%), 35-39 (13,24%) e 25-29 (12,08%) as que máis demandas acumulan; mentres que no dos homes son os de 25-29 anos (13,38%), 55-59 (12,01%) e 30-34 (11,77%).

O máis significativo é a abafadora diferenza do número de mulleres que demanda emprego sen conseguilo ao finalizar o ano 2007, fronte ao colectivo de homes.

Parados/as. Por nivel académico e sexo. Galicia. 2007

Cadro 5.15

	Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total
Ata Ctfcado. Escolaridade*	33.088	25.928	59.016
Titulación ensino obrigatorio	30.159	17.835	47.994
Formación Profesional	13.313	6.213	19.526
BUP/ Bacharelato Superior/COU	8.967	5.465	14.432
Titulados universitarios	10.305	3.616	13.921
Outras titulacións	60	33	93
Total	95.892	59.090	154.982

Fonte: Institut *Inclúe certificado de escolaridade, primarios sen certificado e sen estudos

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións o Galego das Cualificacións

Centrándonos no nivel de estudos as diferenzas non son tan apreciables xa que nos dous grupos, é o colectivo de “Ata certificado de Escolaridade”, os que acumulan o maior número de demandas pendentes de demandantes parados. As mulleres 34,50% e homes 43,88%. As mulleres con estudos universitarios teñen un peor comportamento en canto ás demandas de emprego pendentes chegando ao 10,75%, fronte ao 6,12% de homes.

Cadro 5.16

Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as.
Segundo grupo principal de ocupación. Por provincias. Decembro 2007

	Homes				Mulleres			
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
A Dir. AAPP e emp.>10 ASA.	273	42	63	270	129	18	20	111
B Xer. emp. <10 ASA.	55	8	17	47	19	4	5	22
C Xer. emp. sen asalar..	6	0	2	6	0	0	0	0
D 2º e 3º ciclo univ.	977	176	196	768	2.137	422	466	1.544
E 1º ciclo universitario	369	140	111	305	1.255	387	353	951
F Técnicos e prof. de apoio	2.853	653	594	2.468	2.751	715	679	2.266
G Empleados/as tipo admin.	1.312	309	455	1.152	5.483	1.320	1.654	4.783
H Trab. serv. restaur.	1.218	332	362	1.153	5.948	1.837	2.344	5.142
I Trab. serv. prot. e seg.	334	216	205	218	49	52	34	64
K Depen. com. e asimil.	605	151	199	604	6.046	1.631	1.933	6.268
L Trab. cual. agricult.	1.307	407	505	1.227	468	141	224	760
M Trab. cual. constr.	4.713	1.220	1.337	3.799	85	44	33	88
N Trab. cual. industrias.	1.930	428	439	1.851	30	12	37	54
P Trab. cual. art. graf.	457	157	169	404	1.812	281	388	2.397
Q Operador inst. indus.	849	218	328	1.052	2.866	159	730	1.860
R Cond. oper. maq. movil	1.602	660	601	1.524	106	44	23	140
S Trab. non cu. servi.	1.242	298	316	890	7.517	1.699	2.555	6.589
T Peóns agricultura	3.738	1.133	1.526	3.475	1.895	331	710	2.951
U Forzas armadas	29	9	7	19	9	5	3	4
TOTAL	23.869	6.557	7.432	21.232	38.605	9.102	12.191	35.994

Fonte: SPEE - INEM

Por grupo principal de ocupación, as mulleres demandantes de emprego paradas, solicitan en maior número as seguintes ocupacións:

- Traballadoras non cualificadas de servizos, 18.360 (19,15%) (España 21,23%)
- Dependenta de comercio e asimilados 15.878 (16,56%)

■ Traballadoras de servizos de restauración 15.217 (15,87%)

■ Empregadas de Administración 13.240 (13,81%)

■ Técnicas e profesionais de apoio 6.411 (6,68%)

As profesións que requiren estudos universitarios son demandadas nun 7,83%. Hai que ter en conta que as demandantes con estudos universitarios tamén demandan profesións de nivel inferior, ao non ter grandes expectativas de atopar traballo nas profesións para as que están formadas.

No colectivo masculino, a profesión mais demandada segue sendo “Traballadores cualificados da construción” con 11.069 demandantes parados 18,73% (España 19,47% fronte ao 16,88% de 2006), seguida de peóns agrícolas con 9.872 demandantes 16,71% (España 23,79%). Seguen sendo profesións reservadas aos homes.

As profesións que requiren titulación universitaria supoñen o 5,14% das demandas. Apréciase unha diferenza significativa con respecto ás mulleres, o que parece apoiar o maior acceso das mulleres aos estudos de nivel superior.

Parados/as. Por actividade económica e sexo. Galicia. 2007

■ Cadro 5.17

	Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura	1.168	1.405	2.573
B Pesca	420	2.002	2.422
C Industrias extractivas	259	441	700
D Industria manufacturera	15.640	7.811	23.451
E Produc. e distribuc. de enerxía eléctrica e gas	113	224	337
F Construción	2.038	14.887	16.925
G Comer., repar. vehíc. motor, motocicl. e art. persoal	13.593	5.261	18.854
H Hostalaría	11.892	3.421	15.313
I Transporte, almacenamento e comunicacións	1.575	2.707	4.282
J Intermediación financeira	444	251	695
K Activid. Inmob. e de aluguer, servizos empresar.	14.774	8.188	22.962
L Admon. pública, defensa e SS obrigatoria	5.016	3.522	8.538
M Educación	2.299	815	3.114
N Activid. sanitarias e veterinarias, servizos sociais	3.674	490	4.164
O Outras activid. soc. e de serv. Prest. á comunidade	4.820	1.843	6.663
P Fogares que empregan persoal doméstico	833	54	887
Q Organismos extraterritoriais	12	10	22
X Sen sección asociada	17.322	5.758	23.080
Total	95.892	59.090	154.982

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

En canto á sección da actividade económica hai que destacar como un dos datos máis significativos que as mulleres galegas paradas que demandan emprego “sen emprego anterior”, alcanza o 18,06% (17,64% en 2006) fronte ao 9,74% (9,60% en 2006) de homes. Vólvese poñer de relevo a dificultade de inserción laboral da muller: A actividade de “industria manufacturera” é a mais demandada cun 16,31%, seguida de “actividades inmobiliarias” cun 15,41%, “comercio” cun 14,17% e de “hostalaría” con 12,40%. En España en primeiro lugar cun 21,60% Actividade Inmobiliaria e de Alugueres, segundo Outras actividades empresariais cun 19,92%

e terceiro Comercio con 12,24%. A categoría de “sen emprego anterior” supuxo un 13,07% (moi significativa a diferenza con Galicia).

Ao igual que vimos coas ocupacións mais demandadas, é a “construción” a sección de actividade económica onde o colectivo de homes concentra en maior medida as súas expectativas laborais, cun 25,19% (28,20% en España), seguido de actividade “inmobiliarias e de alugueres” co 13,86% e das “industrias manufactureiras” co 13,22%.

Aínda que se aprecian actividades económicas igualmente demandadas por homes e mulleres, seguen existindo outras reservadas case exclusivamente ás mulleres, como “persoal domestico” (0,87% mulleres) (0,09% homes), “hostalaría” (12,40% mulleres e 5,79% homes), “educación” (2,40% mulleres e 1,38% homes), e “actividades sanitarias e de servizos sociais” (3,83% mulleres e 0,83% homes).

**Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as.
Segundo idade e duración da demanda e sexo, por provincias. Decembro 2007**

■ Cadro 5.18

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES					
> 25 anos					
< 1 mes	670	209	188	742	1809
De 1 a <= 6 meses	1628	488	526	1744	4386
De > 6 meses a <= 1 ano	358	136	118	394	1006
De máis de 1 ano	199	44	70	152	465
Total	2855	877	902	3032	7666
< 25 anos					
< 1 mes	3341	825	847	3152	8165
De 1 a <= 6 meses	7400	1945	2097	7524	18966
De > 6 meses a <= 1 ano	2981	793	946	2530	7250
De máis de 1 ano	7292	2117	2640	4994	17043
Total	21014	5680	6530	18200	51424
Total	23869	6557	7432	21232	59090
MULLERES					
> 25 anos					
< 1 mes	583	185	167	668	1603
De 1 a <= 6 meses	1588	569	507	1784	4448
De > 6 meses a <= 1 ano	424	189	176	415	1204
De máis de 1 ano	387	106	155	286	934
Total	2982	1049	1005	3153	8189
< 25 anos					
< 1 mes	3.424	787	807	3.451	8.469
De 1 a <= 6 meses	10.390	2.758	2.825	10.342	26.315
De > 6 meses a <= 1 ano	4.990	1.211	1.551	4.349	12.101
De máis de 1 ano	16.819	3.297	6.003	14.699	40.818
Total	35.623	8.053	11.186	32.841	87.703
Total	38.605	9.102	12.191	35.994	95.892

Fonte: SPEE-INEM

As mulleres maiores de 25 anos representa o 91,46% (En España 1.127.912 sobre 1.218.599) das demandas pendentes de demandantes parados/as fronte ao 87.703, 56% dos homes (86% en España). Aínda que nos dous casos, para o colectivo de maiores de 25 anos é máis difícil inserirse no mercado laboral, é sensiblemente máis difícil se se é muller: O 46,54% das mulleres maiores de 25 anos permanecen máis dun ano como demandantes de emprego (33,14% homes) o 30% (36,88 homes), entre un e seis meses.

Demandas de emprego pendentes
Segundo clasificación da demanda. Por sexo e por provincias. Decembro 2007

■ Cadro 5.19

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES	Non parados					
	Con dispoñibilidade limitada	1.599	523	632	1.679	4.433
	Con relac. Laboral	607	257	140	854	1.858
	Ocupados	5.075	1.140	1.213	3.108	10.536
	Demandan empregos específicos	36	8	8	21	73
	Outros non ocupados	495	157	174	358	1.184
	Total	7.812	2.085	2.167	6.020	18.084
Parados		23.869	6.557	7.432	21.232	59.090
Total		31.681	8.642	9.599	27.252	77.174
MULLERES	Non paradas					
	Con dispoñibilidade limitada	1.270	302	451	1.306	3.329
	Con relac. Laboral	1.391	137	149	1.303	2.980
	Ocupadas	5.401	2.112	2.514	5.403	15.430
	Demandan empregos específicos	49	8	10	30	97
	Outras non ocupadas	1.339	318	472	949	3.078
	Total	9.450	2.877	3.596	8.991	24.914
Paradas		38.605	9.102	12.191	35.994	95.892
Total		48.055	11.979	15.787	44.985	120.806
Total		79.736	20.621	25.386	72.237	197.980

Fonte: SPEE-INEM

Se observamos as demandas de emprego pendentes segundo clasificación da demanda, as mulleres paradas representa o 79,38% (76,56% homes), o resto son demandantes non paradas.

Dentro do colectivo de demandantes non paradas as demandantes de emprego non ocupadas representan o 12,35% (homes 6,55%). As demandas de emprego sen emprego/non ocupadas son aquelas que reclaman un traballo por período inferior a 3 meses, de xornada inferior a 20 horas semanais e estudantes menores de 25 anos ou que demandan o emprego se teñen máis de 25 anos. Habería que analizar se a demanda deste tipo de traballos (inferior a 3 meses, a tempo parcial) é debido a unha elección propia ou como consecuencia da dificultade de conciliar a vida laboral e familiar.

Para finalizar faremos unha referencia ás baixas na demanda de emprego. As baixas por colocación representa o 57,89% (España 56,68%) no grupo de mulleres, fronte ao 58,91% no dos homes, botando novamente un peor comportamento coas mulleres.

Os seguintes cadros do Instituto Galego de Cualificacións dannos unha visión resumida do perfil tipo das paradas/os en Galicia no ano 2007.

**Baixas de demandas de emprego.
Segundo causa da baixa. Por sexo e por provincias. Decembro 2007**

■ Cadro 5.20

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES	Basix por colocación					
	Con oferta previa	149	107	95	171	522
	Sen oferta previa	2.209	554	530	2.160	5.453
	Total	2.358	661	625	2.331	5.975
	Non renovación	1.486	397	442	1.423	3.748
	Outras causas	125	66	29	199	419
	Total	3.969	1.124	1.096	3.953	10.142
Total		31.681	8.642	9.599	27.252	77.174
MULLERES	Baixas por colocación					
	Con oferta previa	338	163	140	207	848
	Sen oferta previa	3.397	935	829	3.073	8.234
	Total	3.735	1.098	969	3.280	9.082
	Non renovación	2.322	684	734	2.156	5.896
	Outras causas	203	119	47	341	710
	Total	6.260	1.901	1.750	5.777	15.688
Total		79.736	20.621	25.386	72.237	197.980

Fonte: SPEE-INEM

Perfil dos parados/as en xeral. Ano 2007. Galicia

■ Cadro 5.21

Descrición	Perfil tipo
Sexo	Muller
Grupo de idade	30 a 34
Nivel académico	Ata Certificado Escolaridade
Sección da clasific. CNAE	Industria manufactureira
Subsector	Outros servizos
Tempo busca emprego	Menos de 6 meses
Ocupación máis demand. no ámbito feminino a 4 díx.	Persoal de limpeza de oficina, hoteis e outros estab.
Ocupación máis demand. no ámbito masculino a 4 díx.	Peóns da construción
Ocupación máis demand. no ámbito feminino a 8 díx.	Persoal de limpeza ou limpador, en xeral
Ocupación máis demand. no ámbito masculino a 8 díx.	Peón da construción de edificios

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

**Perfil tipo dos parados/as de longa duración
menores de 25 anos. Galicia. 2007**

■ Cadro 5.22

Descrición	Perfil tipo
Sexo	Muller
Grupo de idade	20 a 24
Nivel académico	Titulación Ensino Obrigatorio
Sección da clasificación CNAE	Sen sección asociada

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

**Perfil tipo dos parados/as de longa duración
maiores de 25 anos. Galicia. 2007**

■ Cadro 5.23

Descrición	Perfil tipo
Sexo	Muller
Grupo de idade	55 a 59
Nivel académico	Ata certificado de Escolaridade*
Sección da clasificación CNAE	Industria manufactureira

*Inclúe certificado de escolaridade, primarios sen certificado e sen estudos

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

5.5. Ofertas de emprego

Os Servizos Públicos de Emprego ofrecen a posibilidade de contratar traballadoras a través dos seus servizos, para iso os empresarios poden dirixirse a calquera oficina de emprego, preferentemente a que corresponde ao domicilio da Empresa ou centro de traballo principal. Na Oficina de Emprego informaran e facilitaránlle o documento de solicitude de traballadores, que deberán encher indicando:

- Características do posto
- Condicións das candidatas (neste apartado é onde se pode establecer o requirimento dun sexo como requisito)
- Tipo de contrato
- Forma, lugar e data de selección das traballadoras.

Unha vez presentada a oferta, a Oficina de Emprego, mediante consulta ao seu banco de datos, envíalle ao empresario unha preselección de candidatas aptas, a priori, para que sexan entrevistadas por el mesmo.

Non obstante, a Oficina de Emprego, tamén pode efectuar a selección das candidatas mediante probas profesionais e/ou psicolóxicas.

Os empresarios están obrigados a solicitar á Oficina de Emprego as traballadoras que necesite contratar, unicamente cando se queira acoller á medidas de fomento de emprego.

As traballadoras contratadas ao amparo dalgunha destas medidas, deberán levar inscritas na Oficina de Emprego o tempo que determine cada modalidade de contrato.

Aínda que como establece o artigo 4º-2c) do E.T “En relación co traballo, os traballadores teñen dereito:

- c) “A non ser discriminados para o emprego ou unha vez empregados, por razóns de sexo...”

Existe nas ofertas tramitadas nos Servizos Públicos de Emprego, a posibilidade de realizalos con ou sen requirimento de sexo, necesario nalgúns casos segundo a medida de fomento de emprego elixida.

Ofertas con requirimento de sexo e sen este requirimento. Valores porcentuais. Galicia. 2007

■ Cadro 5.24

Sexo	Nº de ofertas
Home	22,76
Muller	13,80
Sen requirimento	63,44

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

A maioría das ofertas, non presentan requirimento de sexo (63,34%) pero o 36,56% restante distribúense do seguinte xeito: homes 22,76% e mulleres 13,8%.

**Ofertas con requirimento de sexo e sen requirimento por seccións (Clasificación CNAE).
Galicia. 2007**

■ 5.25

	Muller	Home	Sen requirimento	Total
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura	52	187	466	705
B Pesca	10	65	101	176
C Industrias extractivas	2	41	73	116
D Industria manufacturera	348	1.575	2.476	4.399
E Produc. e distribuc. enerxía eléctrica e gas	4	8	48	60
F Construción	138	4.025	4.014	8.177
G Comer., repar. vehíc. a motor, motocicl. e art. persoal	1.186	1.916	3.854	6.956
H Hostalería	1.645	254	2.943	4.842
I Transporte, almacenamento e comunicacións	65	491	806	1.362
J Intermediación financeira	35	4	246	285
K Actividades inmobiliarias e de aluguer, servicios empresar.	665	927	3.166	4.758
L Admon. pública, Defensa e seguridade social obrigatoria	154	54	3.376	3.584
M Educación	115	73	1.683	1.871
N Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	335	45	1.306	1.686
O Outras activid. sociais e de serv. Prestados á comunidade	793	175	2.635	3.603
P Fogares que empregan persoal doméstico	296	9	135	440
Q Organismos extraterritoriais	-	-	-	-
X Sen sección asociada	135	9	156	300
Total	5.978	9.858	27.484	43.320

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Neste cadro apréciase como a sección de actividade con mais requirimento feminino é a hostalaría (1.645 ofertas) (27,52%), seguida do comercio (1.186 ofertas) (19,84%) e doutras actividades sociais e de servizos prestadas á comunidade (793 ofertas) (13,26%).

En canto aos requirimentos masculinos, é a construción a que se sitúa no primeiro lugar (40,83%), seguido do comercio, reparación de vehículos a motor e artigos persoais (19,84%) e industrias manufactureras co 15,98%.

As ofertas presentadas sen requirimento de sexo danse maioritariamente en construción, comercio, actividades inmobiliarias e administración pública, defensa e seguridade social obrigatoria.

Por ocupacións mais ofertadas con requirimento de sexo feminino, destaca en primeiro lugar Camareiras (16,99%), Dependentas (13,92%) e Persoal de limpeza de oficinas, hoteis e outros establecementos (9%). Cando o requirimento de sexo é masculino, en primeiro lugar atopamos a ocupación de Albanel, seguida de Carpinteiros e Condutores de Camión.

Parece reproducirse tamén nas ofertas presentadas nos Servizos Públicos de Emprego o mesmo esquema de actividades económicas e ocupacións que xa vimos nas demandas de emprego e que veremos nas contratacións, volvendo poñer de manifesto que hai unha serie de actividades e profesións destinadas ás mulleres e outras reservadas aos homes.

■ Cadro 5.26

Ocupacións máis ofertadas con requirimento de sexo feminino. Galicia. 2007

Descrición	Mulleres
Camareiros/as, bármanes e asimilados/as	1.016
Dependentes/as e exhib. en tendas, almac., quiosc. e merc.	832
Pers. limpeza ofic., hoteis (camareiros/as de piso) e outros estab. simil.	538
Perruqueiros/as, espec. en trat. beleza e trab. asimilados/as	522
Empregados/as do fogar	450
Cociñeiros/as e outros/as preparadores/as de comidas	380
Taquígrafos/as e mecanógrafos/as	370
Asistentes/as domiciliarios	202
Secretarios/as administ. e asimilados/as	122
Representantes de comercio e técnicos de vendas.	82
Total das dez ocupacións máis ofertadas	4.514
Total das ocupacións ofertadas	5.978

Ocupacións máis ofertadas con requirimento de sexo masculino. Galicia. 2007

Descrición	Mulleres
Albais e canteiros	1.190
Carpinteiros (agás carpinteiros de estruturas metálicas)	624
Condutores de camiós	602
Peóns de contrución de edificios	564
Peóns de transporte e descargadores	459
Fontaneiros e instaladores de tubos	344
Electricista de construción e asimilados	336
Pintores, vernizadores, empapeladores e asimilados	331
Mecánicos e axustadores de vehículos de motor	282
Soldadores e oxicortadores	275
Total das dez ocupacións máis ofertadas	5.007
Total das ocupacións ofertadas	9.858

Ocupacións máis ofertadas sen requirimento de sexo. Galicia. 2007

Descrición	Mulleres
Camareiros/as, bármanes e asimilados.	1.740
Albais e canteiros/as	1.441
Representantes de comercio e técnicos/as de venda.	1.215
Taquígrafos/as e mecanógrafos/as	1.125
Cociñeiros/as e outros preparadores de comida.	977
Dependentes/as e exhibidores/as en tendas, almacéns, quioscos e mercados	855
Persoal de limpeza de oficinas, hoteis (camareiras de piso) e outros establecementos similares	759
Condutores/as de camiós	688
Perruqueiros/as, especialistas en tratamento de beleza e traballadores/as asimilados/as.	674
Carpinteiros/as (agás carpinteiros/as de estruturas metálicas).	630
Total das dez ocupacións máis ofertadas	10.104
Total das ocupacións ofertadas	27.484

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

5.6. Contratos de traballo

Neste capítulo utilizaremos os cadros elaborados polo Instituto Galego das Cualificacións, que se ben teñen unha pequena variación, nos totais, cos facilitados polo SPEE-INEM, consideramos que esta diferenza non é significativa e os cadros serven para ilustrar de forma resumida a situación da contratación feminina.

No capítulo 7, dedicado á contratación móstranse os datos facilitados polo SPEE-INEM por tipos de contratos e sexo, que servirán como información complementaria para este capítulo.

No ano 2007 a contratación feminina supuxo o 47,24% do total da contratación, tanto de contratos iniciais, como conversión en indefinidos e adscricións en colaboración social. Se o distribuímos os contratos iniciais supuxeron o 47,52%, as conversións o 42,47% e as adscricións o 42,13% do total de ambos os dous sexos, sempre por debaixo da contratación masculina.

■ Cadro 5.27

Contratados. Por idade e sexo. Galicia. 2007

Idade	Nº contratados		
	Mulleres	Homes	Total
16 a 19	18.384	33.039	51.423
20 a 24	85.071	90.840	175.911
25 a 29	95.173	98.977	194.150
30 a 34	67.406	71.600	139.006
35 a 39	49.431	50.173	99.604
40 a 44	39.034	39.446	78.480
45 a 49	27.921	31.295	59.216
50 a 54	16.117	21.193	37.310
55 a 59	6.769	11.915	18.684
60 a 64	2.852	7.009	9.861
65 ou máis anos	232	755	987
Total	408.390	456.242	864.632

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Se facemos unha análise por idades, observamos como o tramo de idade con maior contratación foi o de 25-29 anos (95.173 contratos), seguido do de 20-24 anos (85.447 contratos).

Ao comparar os datos por idades do grupo de mulleres, co dos homes, chama a atención, que se ben en todos os grupos de idade a contratación masculina supera a feminina, hai grupos onde a diferenza case se duplica. O grupo de mulleres de 16-19 anos só rexistrou 18.384 contratos, fronte aos 33.039 de homes. O de 50-54 anos rexistrou 16.117 contratos de mulleres e 21.193 de homes, o de 55-59 anos rexistrou 6.769 contratos femininos fronte a 11.915 masculinos. Nos grupos de idade intermedios é onde menos diferenzas se presentan, estas son máis acusadas nos tramos de menor idade e nos de maior idade.

Outra característica dos contratos concertados con mulleres é que o son maioritariamente no sector servizos.

Segundo o seguinte cadro do Instituto Galego das Cualificacións o 88,76% (87,70% en 2006) das mulleres traballadoras galegas exercen a súa profesión no sector servizos. O segundo sector de importancia é a industria onde traballa o 8,69% (9,66% en 2006). Na agricultura e construción a representación feminina é moi escasa.

O sector servizos é o único onde a contratación feminina supera a masculina representando un 55,82% do total dos contratos realizados neste sector. Dentro

deste sector é o comercio e a hostalaría a que concentra maior número de mulleres traballadoras con 114.140 traballadoras contratadas en 2007 fronte ao total do sector servizos de 362.505 (349.763 en 2006).

Contratos nos sete grandes subsectores de actividades económicas. (clasificación CNAE) por sexo. Galicia. 2007

■ Cadro 5.28

	Mulleres	Homes
Sector primario	4.059	17.253
Agricultura e pesca	4.059	17.253
Sector secundario	35.508	56.739
Industria	35.324	56.271
Electricidade	184	468
Sector construción	6.318	95.361
Construción	6.318	95.361
Sector servizos	362.505	286.889
Comercio e hostalería	114.140	64.448
Transporte e comunicacións	20.989	51.162
Outros servizos	227.376	171.279
Total	408.390	456.242

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Contratos sectoriais por seccións (clasificación CNAE) e sexo. Galicia. 2007

■ Cadro 5.29

	Mulleres	Homes	Total
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura	3.195	7.694	10.889
B Pesca	864	9.559	10.423
C Industrias extractivas	310	1.948	2.258
D Industria manufacturera	35.014	54.323	89.337
E Produc. e distribuc. de enerxía eléctrica e gas	184	468	652
F Construción	6.318	95.361	101.679
G Comer., repar. vehíc. a motor, motocicl. e art. persoal	58.789	36.259	95.048
H Hostalaría	55.351	28.189	83.540
I Transporte, almacenamento e comunicacións	20.989	51.162	72.151
J Intermediación financeira	3.385	2.371	5.756
K Activid. Inmob. e de aluguer, servizos empresar.	116.094	106.303	222.397
L Admon. pública, defensa e SS obrigatoria	17.521	9.729	27.250
M Educación	14.139	7.505	21.644
N Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	42.789	6.262	49.051
O Outras activid. sociais e de serv. Prestad. á comunidade	33.200	39.021	72.221
P Fogares que empregan persoal doméstico	240	85	325
Q Organismos extraterritoriais	8	-	-
Total	408.390	456.239	864.621

A distribución do emprego feminino está moi ligada ás ocupacións que desempeñan, por iso é importante analizar como se distribúen os empregos segundo a ocupación.

Se ben é certo que hai pouca representación de mulleres en postos de Dirección de Empresas e AA. PP., só o 34,58% fronte ao 65,42% de homes, as porcentaxes igúalanse en técnicas e profesionais científicos e intelectuais (50,94% de mulleres). O maior número de mulleres con formación superior ou universitaria está a ter reflexo no mercado de traballo, e a medio ou longo prazo ten que repercutir en que pasen a ocupar postos de dirección e polo tanto, tamén repercutan nos niveis salariais.

Contratos asociados aos grandes grupos de ocupación por sexo. Galicia. 2007

■ Cadro 5.30

	Nº Contratos
1 Dirección das empresas e das administracións públicas	2.383
Muller	824
Home	1.559
2 Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	67.162
Muller	34.216
Home	32.946
3 Técnicos e profesionais de apoio	74.482
Muller	34.405
Home	40.077
4 Empregados/as de tipo administrativo	78.387
Muller	57.888
Home	20.499
5 Traballadores/as dos servizos de restauración, persoais, protección e vendedores/as dos comercios	194.449
Muller	146.288
Home	48.161
6 Traballadores/as cualificados/as na agricultura e na pesca	13.172
Muller	3.849
Home	93.323
7 Artesáns e traballadores/as cualificados/as das industrias manufactureiras, da construción e da minería, agás os operadores/as de instalacións e maquinaria	124.670
Muller	21.566
Home	103.104
8 Operadores/as de instalacións, maquinaria e montadores/as	85.064
Muller	18.820
Home	66.244
9 Traballadores/as non cualificados/as	224.863
Muller	90.534
Home	134.329
Total contratos	864.632
Total mulleres	408.390
Total homes	456.242

Fonte: Instituto Galego da Cualificacións

Outro grupo de ocupación con grande representación feminina é o dos empregadas de tipo administrativo, co 73,76% (73,39% en 2006).

A forte presenza da muller no sector servizos, e especialmente no comercio e na hostalaría, tamén ten o seu reflexo nos grandes grupos de ocupación, así as mulleres son maioría co 75,23% (74,49% en 2006) no grupo de traballadoras dos servizos de restauración, persoais, protección e vendedoras de comercio.

Entre as traballadoras cualificados das industrias manufactureiras, na construción, e na minaría a presenza da muller é moi escasa, só o 17,30% e no grupo de traballadoras non cualificadas, a representación masculina (59,74%) tamén é moi superior á feminina (40,12%).

Podemos concluír que, no referente aos grupos de ocupación existen dúas tendencias:

■ Un grupo maioritario que desempeña as súas funcións como empregada administrativa, ou como traballadora de servizos de restauración, persoais e do comercio.

■ Un grupo minoritario, que grazas á obtención dun título universitario, ocupan postos como técnicos e profesionais científicos e intelectuais.

Como expuxemos ao inicio deste apartado, a contratación masculina no 2007 foi superior á feminina e foino especialmente nos contratos indefinidos ordinarios, onde a contratación feminina supuxo o 41,07%. Non obstante nos contratos indefinidos de fomento do emprego a contratación a mulleres en 2007 só chegou ao 47,25% fronte aos 62,21% do 2006.

■ Cadro 5.31

**Contratos indefinidos acollidos a medidas de fomento da contratación.
Segundo sexo, idade e provincias. 2007**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	2619	3.388	3.141	891	2.415	2.518	3.280	3.191	775	1.446	23.664
Lugo	795	756	658	211	726	782	793	803	232	496	6.252
Ourense	687	643	627	209	673	677	647	710	229	443	5.545
Pontevedra	2.531	2.818	2.818	726	2.197	2.306	2.820	2.659	651	1.278	20.804
Total	6.632	7.605	7.244	2.037	6.011	6.283	7.540	7.363	1.887	3.663	56.265

Fonte: SPEE - INEM. Contratos rexistrados

■ Cadro 5.32

**Contratos indefinidos acollidos a medidas de fomento da contratación segundo
colectivo de bonificación por provincias. Ano 2007**

	Total	Mulleres desempregadas	Mulleres contratadas 24 meses seguintes o parto	Desempreg. Inscrit. 6 ou máis meses	Desempreg. maiores 45 anos	Mozos de 16 a 30 anos	Materni- dade, adopción e acollemento	Minusva- lidos	Traballado- res/as en risco de exclusión social	Conversión a indefinido acollido a bonif.	Outros colec- tivos	Non bonificados
A Coruña	23.664	2.712	66	144	1.531	2.093		524	15	5.173	2	11.404
Lugo	6.252	926	26	35	609	581		117		1.219	1	2.738
Ourense	5.545	850	27	44	496	637		130	1	1.092	3	2.265
Pontevedra	20.804	2.539	89	105	1.538	1.923		399	7	4.156	2	10.046
Galicia	56.265	7.027	208	328	4.174	5.234	0	1.170	23	11.640	8	26.453

Fonte: SPEE - INEM. Contratos rexistrados

A contratación segundo modalidade e sexo pódese consultar nos cadros do Capítulo 7.

Hai determinadas modalidades de contratación con maior peso feminino e outras onde o peso dos homes é moito maior. Entre os claramente femininos destacar os de interinidade (73,53%) e os que se realizan a tempo parcial (61,18%). Os de fomento do emprego, tradicionalmente femininos no 2007 case se igualan aos concertados con homes. Este ano, por segunda vez, o contrato en prácticas realizado a mulleres (51,46%) supera lixeiramente, os concertados con homes.

O cadro do Instituto Galego das Cualificacións da tipoloxía contractual por sexo e idade no 2007, aínda que non distingue todas as modalidades contractuais, serve de resumo para comparar a situación dos dous grupos no ámbito contractual.

O que máis destaca, é o maior peso da xornada parcial no grupo de mulleres, tanto en contratos indefinidos (3,04%) como temporais (29,10%).

■ Cadro 5.33

	Muller	Home
Indefinido	30.159	51.132
Indefinido tempo parcial	12.421	4.996
Temporal	232.800	309.049
Temporal tempo parcial	118.844	65.109
Prácticas / Formación	8.489	11.438
Outros	5.677	14.518
TOTAL	408.390	456.242

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

Os contratos temporais, tanto a xornada completa como parcial, alcanzan no colectivo feminino o 89,57% da contratación a mulleres, mentres que no colectivo masculino chega ao 87,70%.

Os contratos indefinidos, tanto a xornada completa como parcial, supuxeron o 10,42% nas mulleres e o 12,31% nos homes.

Mantense a tendencia dos últimos anos onde a contratación feminina está caracterizada por unha maior temporalidade e un maior uso de contrato a tempo parcial.

5.7. Formación

Outro factor importante a ter en conta na inserción da muller no mundo do traballo é, sen dúbida, a formación académica á que accede o alumnado feminino como fase previa ao seu acceso ao mercado laboral.

Neste apartado imos tratar tanto a formación regrada, como a formación ocupacional. Dentro da formación regrada centrarémonos nos ciclos formativos de FP Grao Superior, Bacharelato e Titulacións Universitarias, por consideralos máis significativos, e para iso imos utilizar os datos facilitados polo INE. Para a análise da formación ocupacional utilizaremos os datos facilitados polo Instituto Galego das Cualificacións.

No alumnado matriculado nos ciclos formativos de FP Grao Superior, observamos para o curso 2005-2006 (últimos datos facilitados polo INE), o 51,73% dos alumnos/as eran mulleres (50,23% en España), porcentaxe lixeiramente superior ao de homes. Esta porcentaxe sobe se facemos referencia ao alumnado que finalizou estes ciclos formativos para o curso 2004-2005 (últimos datos proporcionados polo INE): o 55,60% dos que finalizaron os seus estudos foron mulleres, fronte ao 44,40% de homes.

■ Cadro 5.34

**Alumnado matriculado en ciclo formativo de FP grao superior,
por sexo. Curso 2005 / 2006. Galicia - España**

	Total	Homes	Mulleres
Galicia	16.656	8.040	8.616
España	211.523	105.271	106.252

Unidade: nº de alumnos/as

Fonte: INE

Alumnado que rematou ciclos formativos de FP de grao medio e superior. Curso 2004 - 2005. Galicia / España

■ Cadro 5.35

	Todos os centros					
	Ciclos formativos de FP de grao medio			Ciclos formativos de FP de grao superior		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
España	73.898	34.629	39.269	80.758	37.459	43.326
Galicia	5.332	2.730	2.602	6.155	2.733	3.422

Unidades: nº de alumnos/as

Fonte: INE

O alumnado matriculado en Bacharelato, segundo o INE no curso 2005-2006, mostra que as mulleres matriculadas representa en Galicia o 56,53% (55,20% en España), superior en 13,06% á media masculina do 43,47% (44,80% en España).

Tanto nos ciclos formativos de FP Grao Superior, como en Bacharelato, se aprecian uns resultados lixeiramente superiores das mulleres galegas sobre o conxunto do total das CCAA.

O alumnado que rematou o Bacharelato no curso 2004-2005 segundo o INE, mostraron que o 58,70% deles eran mulleres (57,60% en España), fronte ao 41,30% de homes (42,40 en España), confirmándose novamente a maior formación do colectivo feminino para enfrontarse ao mundo do traballo.

Alumnado matriculado en bacharelato, por sexos. Curso 2005 - 2006. Galicia / España

■ Cadro 5.36

	Ambos sexos	Varons	Mulleres
Galicia	568.985	254.889	314.096
España	35.227	15.312	19.915

Unidade: nº de alumnos/as

Fonte: INE

■ Cadro 5.37 **Alumnado que rematou bacharelato en Centros Públicos, por sexo. Curso 2004 - 2005. Galicia / España**

	CENTROS PÚBLICOS									
	Ambos sexos ⁽¹⁾					Mulleres ⁽¹⁾				
	Total	Artes	Ciencias da Natureza e da Saúde	Humanidades e Ciencias Sociais	Tecnoloxía	Total	Artes	Ciencias da Natureza e da Saúde	Humanidades e Ciencias Sociais	Tecnoloxía
España	137.206	5.781	56.096	63.860	11.469	82.120	4.062	30.925	44.562	2.571
Galicia	10.648	325	4.954	4.335	1.034	6.503	242	2.853	3.157	251

Notas: (1) Inclúe os resultados dos rexímenes ordinario e de adultos/nocturno

Unidades: nº de alumnos/as

Fonte: INE

No ensino Universitario en Galicia, segundo o INE, para o curso 2006-2007, o alumnado feminino era superior ao masculino, chegando ao 57,36%.

A porcentaxe media do 57,36% varía moito segundo a especialidade elixida:

a) Estudos de Licenciatura: 64,44% de mulleres matriculadas:

■ As especialidades máis demandadas polas mulleres son:

Dereito
 Administración e Dirección de empresa
 Filoloxía
 Ciencias Biolóxicas
 Medicina
 Psicoloxía

**Alumnado matriculado en Ensino Universitario,
 por tipo de estudio e sexo. Curso 2006 - 2007. Galicia**

■ Cadro 5.38

	Total	Mulleres
Total	71.960	41.279
Estudos de licenciatura	33.951	21.880
Estudos de Arquitectura e Enxeñaría	9.413	3.332
Estudos de Arq. E ing. Tecnicos	11.258	3.437
Estudos de diplomatura	17.138	12.509

Unidades: nº de alumnos/as
 Fonte: INE

■ Especialidades onde o alumnado feminino é maioritario, ademais das anteriores:

Documentación: 87,01%
 Tradución e interpretación: 85,30%
 Pedagogía: 83,79%
 Psicoloxía: 82,05%
 Ciencias Técnicas dos alimentos: 75,90%
 Periodismo: 75,09%

b) Estudos de arquitectura e enxeñaría: As mulleres só o solicitan no 35,40% dos casos.

c) Estudos de Arquitectura e Enxeñaría Técnica: A matrícula feminina representa o 30,53%.

d) Diplomaturas: as solicitudes de matrícula das alumnas supón o 72,99%.

■ As especialidades máis demandadas son:

Mestre/a
 Ciencias empresariais
 Enfermaría

■ As especialidades con máis alta representación feminina son:

Logopedia: onde o alumnado feminino
 é case o único, co 93,22%
 Terapia ocupacional: 93,85%
 Enfermaría: 86,13%
 Traballo social: 85,30%
 Fisioterapia: 77,59%

Como se pode observar, seguen existindo titulacións e especialidades reservadas case exclusivamente ás mulleres, aínda que parece que pouco a pouco vanse producindo movementos cara a outras áreas.

**Alumnado que rematou os estudos universitarios,
por tipo de estudo e sexo. Curso 2006 - 2007. Galicia**

■ Cadro 5.39

	Total	Mulleres
TOTAL	10.032	6.491
Estudos de licenciatura	4.333	3.037
Estudos de archit. e enxeñ.	1.176	430
Estudos de Arq. E Enx. Técnicas	1.375	506
Estudos de Diplomatura	3.138	2.512

Unidades: nº de alumnos/as

Fonte: INE

É moi significativo constatar que do alumnado que finaliza os seus estudos universitarios, o 64,70% son mulleres:

- a) Estudos de licenciatura: Foron rematados polo 70,09% de mulleres fronte ao 29,31% de homes.
- b) Estudos de arquitectura e enxeñaría: Finalizáronos o 36,56% de mulleres e o 63,44% de homes.
- c) Estudos de arquitectura e enxeñaría técnica: o 36,80% de mulleres remataron os seus estudos.
- d) Estudos de diplomatura: Do total de alumnos, o 80,05% dos diplomados/as foron mulleres.

É de destacar que se ben o 57,36% dos matriculados/as eran mulleres, do total de alumnos/as que finalizaron os seus estudos, o colectivo feminino supuxo o 64,70%, fronte ao 35,30% de homes.

5.8. Poder e toma de decisións

A idea de participación equilibrada de homes e mulleres nos procesos de toma de decisións incorporouse progresivamente en recomendacións de Nacións Unidas, Unión Europea e Consello de Europa. Este último, adoptou a recomendación dunha participación feminina non inferior ao 40% en calquera órgano de decisións para alcanzar o devandito equilibrio, e esa porcentaxe foi establecida como mínima na lexislación nacional, por medio da Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, para alcanzar unha composición equitativa en todos os ámbitos claves da toma de decisións.

En 2006 a representatividade que teñen as mulleres na Administración do Estado só alcanzou o 20% (Secretarios de Estado, Subsecretarios e Directores Xerais). As porcentaxes son inferiores no caso dos representantes do Goberno en provincias (15%), en CC.AA. (10,5%) e en países estranxeiros (o 6,9% das embaixadas).

Outra mostra do papel da muller no poder e na toma de decisións, é a súa presenza nas alcaldías e gobernos autonómicos.

A porcentaxe de alcaldesas nos concellos do noso país creceu un 2% respecto da lexislatura anterior. Por CCAA, a maior porcentaxe nese posto osténtao a

Comunidade de Madrid (19,6%), seguida da Comunidade Foral Navarra (17,7%) e Castela -A Mancha (17,5%). Producíronse incrementos significativos no País Vasco, Cantabria e Comunidade Valenciana. A porcentaxe máis baixa de mulleres, teno Galicia co 7,96%.

■ Cadro 5.40

Altos cargos da Administración. España

		1995	1996	1999	2000	2001	2002	2004	2006 ⁽²⁾	2007
Ambos sexos	Total	326	332	305	345	354	347	368	554	371
	Ministras/os ⁽¹⁾	15	14	14	16	16	16	16	18	16
	Secretarías de Estado	20	25	24	26	26	27	25	31	25
	Subsecretarías**	22	57	61	66	69	68	72	77	16
	Secretarías Xerais									24
	Outros órganos con rango de subsecretaría									33
	Direccións Xerais***	269	235	205	209	214	209	227	428	219
% Mulleres	ACSR*				27	28	27	28	0	38
	Total	14,42	10,54	12,13	15,65	16,38	16,14	22,28	20,94	25,88
	Ministras	20,00	28,57	14,29	18,75	18,75	18,75	50,00	50,00	43,75
	Secretarías de Estado	25,00	0,00	4,17	3,85	3,85	3,70	12,00	22,58	20,00
	Subsecretarías**	9,09	7,02	8,20	19,70	18,84	22,06	22,22	24,68	62,50
	Secretarías Xerais									25,00
	Outros órganos con rango de subsecretaría									9,09
	Direccións Xerais***	13,75	11,49	14,15	16,75	16,36	15,79	23,35	18,93	26,48
	ACSR*				7,41	21,43	14,81	7,14	0,00	18,42

Fonte: Instituto da Muller a partir de datos facilitados polo Ministerio das Administracións Públicas.

(1) Nos datos proporcionados polo Ministerio das Administracións Públicas existen dous cargos con rango de Ministro, un no Ministerio de Xustiza e outro en Organismos Públicos.

(2) A partir de 2006, ao total de Ministras/os sumáronse 2 con rango asimilado o de estas/os. Asimismo as tablas incorporan as Direccións Xerais das Empresas públicas, entendéndose como tales aquelas nas que o Estado ostenta a maioría. No 2006 o número de Direccións Xerais nestas empresas son 59 das cales 7 encontráronse ocupadas por mulleres.

* Este grupo está formado por algúns Altos Cargos de Entes Públicos que son nombrados polo Goberno, aínda que non teñan rango administrativo concreto. A partir do 2006 os datos aparecen desagregados polo rango.

Participación de mulleres en representantes do Goberno en provincias e comunidades autónomas. España 2007

■ Cadro 5.41

TOTAL	Ambos sexos	% de Mulleres
	124	17,7
Delegados/as do Goberno nas comunidades autónomas	19	10,5
Secretarios/as Xerais das Delegacións do Goberno	19	15,8
Subdelegados/as do Goberno nas comunidades autónomas	44	15,9
Secretarios/as Xerais das subdelegacións do Goberno	30	20,0
Directores/as Insulares da A.G.E.	7	28,6
Secretarios/as Xerais Direccións Insulares	5	40,0

Fonte: Fichero de Altos Cargos (FICESA). Elaborado polo INE

Nota: a tabla fai referencia a postos ocupados, non a postos existentes ou dispoñibles

Distribución por sexo en embaixadas. España 2007

■ Cadro 5.42

TOTAL	Varóns	Mulleres	% de Mulleres
	135	10	6,9
Embaixadores/as españois/as no estranxeiro.	118	9	7,1
Embaixadores/as - Representantes Permanentes.	17	1	5,6

Fuente: Mulleres en Cifras. MTAS. Instituto da Muller. INE

■ Cadro 5.43

Alcaldías, según CCAA

	1983	1987	1991	1995	1999	2003	2007
Total	8051	7739	8086	8096	8105	8073	8075
Andalucía	764	751	768	770	769	770	770
Aragón	727	707	729	729	730	730	731
Asturias	78	72	78	78	78	78	78
Illas Baleares	66	62	67	67	67	67	67
Canarias	87	81	87	87	87	87	87
Cantabria	102	98	102	102	102	102	102
Castela e León	2250	2147	2248	2248	2247	2243	2242
Castela e A Mancha	915	903	915	915	919	915	919
Cataluña	940	924	942	944	946	944	946
Extremadura	380	377	380	382	382	381	383
Galicia	312	295	313	314	315	314	314
Madrid	178	173	179	179	179	179	179
Murcia	45	43	45	45	45	45	45
Navarra	264	208	271	272	272	257	243
A Rioxa	174	162	174	174	174	174	174
C. Valenciana	534	505	540	540	541	538	542
País Vasco	235	231	248	250	250	247	251
Ceuta e Melilla					2	2	2
Total	2,04	3,22	4,86	6,53	9,61	12,56	14,60
Andalucía	2,10	2,10	1,82	3,90	7,80	13,12	15,97
Aragón	1,80	2,50	4,94	6,86	9,45	11,92	13,41
Asturias	3,80	4,20	3,85	3,85	6,41	12,82	14,10
Illas Baleares	1,50	1,60	7,46	10,45	8,96	10,45	8,96
Canarias	1,10	1,20	2,30	2,30	4,60	10,34	12,64
Cantabria	3,90	5,10	3,92	2,94	3,92	6,86	11,76
Castela e León	2,30	3,90	5,47	7,56	10,77	13,11	13,60
Castela e A Mancha	2,10	3,80	6,78	8,63	13,38	15,85	17,52
Cataluña	1,60	2,70	3,61	4,66	6,98	9,96	12,68
Extremadura	3,20	3,70	4,21	5,76	7,59	12,07	15,67
Galicia	1,90	2,70	3,51	4,46	3,17	4,46	7,96
Madrid	2,20	4,60	8,38	10,61	11,73	17,88	19,55
Murcia	8,90	2,30	4,44	6,67	6,67	8,89	13,33
Navarra	0,40	3,80	5,17	5,15	11,03	14,79	17,70
A Rioxa	2,90	3,70	5,75	8,05	8,05	12,64	10,34
C. Valenciana	0,60	1,40	3,52	6,11	11,65	12,64	17,53
País Vasco	2,60	4,30	9,27	8,80	12,00	14,57	19,92
Ceuta e Melilla					0,00	0,00	0,00

Fonte: Instituto da Muller

Nalgunhas comunidades como A Rioxa e Illas Baleares, a presenza da muller descendeu.

No cadro 5.44 vemos a participación feminina nos Gobernos Autonómicos. Aínda que en termos globais a participación das mulleres aumentou, non en todas as CCAA foi así: nas Illas Baleares reduciuse do 46,15% ao 42,86%, en Cataluña do 31,25% ao 26,67% e en Galicia a redución foi de 10 puntos.

A maior representación feminina atopámola en Extremadura (61,54%) e a menor en Murcia e Melilla (25%).

Nos Gobernos da Unión Europea as mulleres teñen unha representación do 22,62%, pero existen grandes diferenzas dependendo dos países. Así en Finlandia a participación é repartida ao 50% entre homes e mulleres, mentres que Eslovenia ten o 5,88%, Eslovaquia o 6,25% e Chipre o 0%.

Cadro 5.44

Mulleres nos Gobiernos Autonómicos

		1996	1997	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total Alcaldías: Ambos sexos	Total Presidentas/es	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
	Total Consellerías	163	165	166	191	197	199	198	203	207	206	206
	Consellerías											
	Andalucía	11	13	13	13	14	14	14	14	14	14	14
	Aragón	6	6	6	9	8	9	9	10	10	10	10
	Asturias	6	6	6	11	11	11	11	10	10	10	10
	Illas Baleares	9	10	11	11	13	13	13	12	12	13	13
	Canarias	10	10	10	10	10	9	8	10	10	10	10
	Cantabria	10	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10
	Castela e León	8	8	8	8	8	8	8	10	10	10	10
	Castela e A Mancha	9	9	9	11	10	10	10	15	13	12	12
	Cataluña	14	13	13	14	15	15	16	10	16	16	16
	Extremadura	8	8	8	9	10	10	11	15	10	10	11
	Galicia	11	11	11	12	14	14	14	11	14	12	12
	Madrid ⁽¹⁾	7	7	7	9	9	11	11	9	11	12	10
	Murcia	8	7	7	8	9	9	9	11	9	9	12
	Navarra	9	10	10	10	10	10	9	9	11	11	10
	A Ríoxa	6	6	6	7	7	7	7	10	9	9	9
	C. Valenciana	8	9	9	10	10	10	10	10	10	12	12
	País Vasco	10	10	10	10	10	10	11	11	11	11	9
	Ceuta	7	7	7	11	11	11	9	7	7	7	7
	Melilla	6	6	6	9	9	9	9	9	10	10	9
% Mulleres	Presidentas	0	0	0	0	0	0	0	5,26	5,26	5,26	5,26
	Conselleiras	11,33	13,16	13,86	15,71	20,30	19,10	20,20	28,57	32,37	35,44	39,74
	Conselleiras											
	Andalucía	27,27	23,08	23,08	23,08	42,86	42,86	42,86	42,86	57,14	57,14	57,14
	Aragón	0	0	0	11,11	12,50	11,11	11,11	30,00	30,00	30,00	36,36
	Asturias	16,67	16,67	16,67	27,27	27,27	18,18	18,18	40,00	40,00	40,00	50,00
	Illas Baleares	11,11	10,00	18,18	18,18	30,77	23,08	23,08	41,67	41,67	46,15	42,86
	Canarias	0	10,00	10,00	0	0	0	0	30,00	30,00	30,00	45,45
	Cantabria	10,00	11,11	11,11	11,11	11,11	11,11	11,11	30,00	30,00	30,00	30,00
	Castela e León	25,00	25,00	25,00	12,50	25,00	25,00	25,00	40,00	30,00	30,00	46,15
	Castela e A Mancha	11,11	11,11	22,22	27,27	40,00	30,00	30,00	26,67	46,15	50,00	50,00
	Cataluña	7,14	7,69	7,69	21,43	20,00	13,33	18,75	30,00	31,25	31,26	26,67
	Extremadura	0	0	0	11,11	30,00	30,00	27,27	13,33	30,00	30,00	61,54
	Galicia	9,09	9,09	9,09	8,33	14,29	14,29	14,29	18,18	14,29	50,00	40,00
	Madrid	14,29	14,29	14,29	22,22	22,22	27,27	27,27	22,22	27,27	33,33	35,29
	Murcia	12,50	14,29	14,29	0	0	11,11	11,11	18,18	33,33	33,33	25,00
	Navarra	0	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	11,11	22,22	9,09	9,09	35,71
	A Ríoxa	16,67	16,67	16,67	14,29	14,29	14,29	14,29	20,00	22,22	22,22	27,27
	C. Valenciana	12,50	22,22	11,11	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	25,00	26,67
	País Vasco	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	27,27	27,27	45,45	45,45	50,00
	Ceuta	14,29	14,29	14,29	27,27	27,27	18,18	22,22	57,14	57,14	57,14	50,00
	Melilla	16,67	16,67	16,67	0	0	11,11	11,11	22,22	20,00	20,00	25,00

Fonte: Instituto da Muller a partir de datos do Ficheiro de Altos Cargos (FICESA)

(1) En Madrid dende o 2004 a Presidencia ostenta a Ilma. Sra. Dª Esperanza Aguirre

España vaise achegando á distribución igualitaria co 47,06% de mulleres.

Os datos ofrecidos nalgúns dos cadros anteriores e seguintes non están desagregados por CCAA, pero aínda así os seus resultados son significativos e extrapolables, aínda que con particularidades, á situación galega.

Mulleres nos Gobernos da Unión Europea.(*)

Cadro 5.45

	2006	
	Membros do Goberno	% de Mulleres no Goberno
Total	504	22,62
Belxica	21	23,81
Dinamarca	19	26,32
Alemania	16	37,50
Grecia	20	15,00
España	17	47,06
Francia	32	18,75
Irlanda	17	17,65
Italia	29	24,14
Luxemburgo	15	20,00
Países Baixos	17	29,41
Austria	19	31,58
Portugal	17	11,76
Finlandia	18	50,00
Suecia	22	45,45
Reino Unido	27	25,93
R. Checa	18	11,11
Estonia	14	14,29
Chipre	12	0,00
Letonia	19	31,58
Lituania	13	7,69
Hungria	18	11,11
Malta	18	16,67
Polonia	22	18,18
Eslovenia	17	5,88
Eslovaquia	16	6,25
Países Candidatos		
Bulgaria	—	—
Croacia	15	26,67
Rumania	16	18,75

Fonte: Instituto da muller a partir de datos das embaixadas dos distintos países

No Cadro 5.46 do Instituto da Muller sobre funcionarios de carreira e nivel de complemento de destino do 2006 observamos:

- A porcentaxe de funcionarías é maior (52,87%) que o de funcionarios.
- Nos niveis máis baixos, como o 12, 13, 14 ou 16 o % de mulleres funcionarías é sensiblemente superior ao de homes, alcanzando a máxima diferenza no nivel 14 co 73,15% de mulleres.
- A medida que subimos na escala, o número de mulleres vai diminuindo, ata chegar ao nivel 30, onde só o 27,21% son mulleres.
- O único nivel onde a diferenza é mínima é o nivel 24, cun 50,73% de mulleres.

Funcionarios/as de Carreira, según nivel de complemento de destino. España

Cadro 5.46

	Datos absolutos: Ambos Sexos					% de Mulleres				
	2002	2003	2004	2005	2006	2002	2003	2004	2005	2006
	149.014	147.152	145.669	147.018	149.013	51,95	52,01	52,27	52,67	52,87
Total										
30	1.871	1.877	1.953	2.030	2.051	23,36	24,77	25,09	26,90	27,21
29	1.921	2.036	2.113	2.244	2.382	22,07	23,33	23,99	25,04	27,58
28	5.417	5.787	6.000	6.202	6.381	29,17	30,24	32,33	34,21	35,34
27	2.900	2.745	2.661	2.579	2.558	34,34	35,88	35,96	36,80	37,06
26	10.198	10.561	10.996	11.342	11.735	41,68	42,46	43,30	44,33	45,74
25	789	768	702	728	931	23,95	23,96	24,93	25,55	32,22
24	11.737	11.709	12.074	13.229	12.827	48,45	49,06	49,92	50,46	50,73
23	961	879	1.227	1.259	1.348	36,00	37,09	40,75	40,98	42,51
22	10.782	11.129	10.585	9.939	11.391	44,98	44,62	45,63	46,10	47,57
21	1.186	1.228	1.226	1.200	1.217	33,05	33,14	31,97	33,33	32,95
20	5.470	5.783	5.747	5.924	5.620	46,33	46,64	46,56	46,44	48,27
19	1.189	1.219	1.231	1.252	1.332	10,77	10,50	9,75	9,50	10,06
18	16.559	17.276	17.022	19.921	21.060	59,09	59,89	60,87	59,72	60,18
17	4.122	4.339	4.339	4.292	5.471	21,71	20,93	19,98	20,13	31,33
16	14.364	13.776	14.220	12.788	13.694	64,28	65,51	65,20	70,86	70,73
15	16.718	16.373	17.140	17.425	17.108	35,34	36,68	37,62	37,95	37,45
14	22.648	22.335	23.386	22.091	20.641	72,13	73,06	74,06	73,74	73,15
13	2.312	2.216	2.012	1.855	1.704	72,23	72,80	73,71	73,48	73,12
12	16.794	14.163	10.169	9.932	8.872	68,92	68,56	67,34	67,96	67,71
11	2	1				50,00	0,00			
10	966	844	757	675	577	19,88	0,00	21,53	22,37	19,76
9	1									
8										
7										
Outros	107	108	109	111	113	2,80	1,85	2,75	5,41	7,96

Fonte: Instituto da muller

Unha distribución similar á Administración Pública en canto a mulleres e homes, encontrámola reflectida na empresa privada. Só o 31,80% das Direccións de Empresa ou da Administración Pública, están ocupados por mulleres e cunha escasísima variación dende 1998.

Na Xerencia de empresas con máis de 10 traballadores só hai un 21,30% de mulleres e nas de menos de 10 traballadores, un 27,19%. Non obstante, cando a muller traballa soa, como autónoma, sen asalariados a porcentaxe chega ao 47,33% e ao 53,87% no caso do comercio.

A representación feminina en órganos constitucionais como o Tribunal Constitucional, Consello de Estado, Consello Xeral do Poder Xudicial, Tribunal de Contas, Defensor do Pobo, Xunta Electoral Central e Consello Económico e Social, é baixo.

A participación máis alta obsérvase no Tribunal Constitucional (16,7%) e no Consello Económico e Social (15,3%).

A participación feminina no ano 2006 no Poder Xudicial, era do 45,5%. Pero a medida que se ascende na carreira xudicial, a porcentaxe diminúe.

En categorías de xuíces/as a participación é maioritariamente feminina (65,2%), pero só alcanza o 7,4% no caso de maxistrados do Tribunal Supremo.

■ Cadro 5.47

Directivas/os. España

	Ambos sexos (datos en miles)									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	14.122,0	14.959,8	15.782,3	16.348,2	16.825,4	17.559,7	18.288,1	19.314,3	20.001,8	20.476,9
Total poboación ocupada										
Dirección das empresas e da Admón Pública.	1.200,5	1.183,3	1.238,4	1.256,4	1.262,7	1.275,7	1.361,5	1.386,4	1.464,7	1.562,6
Dirección da Admón Pública e de empresas de 10 ou máis asalariados/as	298,4	305,1	336,0	334,3	386,7	363,6	383,8	430,6	468,2	521,0
Poder executivo e lexislativo da Admón Pública, dirección de organización.	18,0	14,6	17,2	15,0	15,6	13,7	21,1	28,0	39,3	28,9
Dirección de empresas con 10 ou máis traballadores	280,3	290,5	318,9	319,3	371,1	349,8	362,7	402,7	428,9	492,1
Xerencia de empresas con menos de 10 traballadores/as	395,6	394,4	413,4	411,2	436,7	468,5	491,8	528,9	542,3	566,4
De comercio	147,5	131,9	146,5	136,9	138,9	155,7	147,9	142,8	152,9	169,7
De hostelería	87,8	93,8	90,9	80,9	93,9	92,5	110,5	113,5	119,5	122,7
De outras empresas	160,4	168,7	176,1	193,4	203,8	220,3	233,4	272,6	269,8	274,0
Xerencia de empresas sen asalariados/as	506,5	483,8	489,0	510,9	439,3	443,6	485,9	426,9	454,3	475,2
De comercio	330,5	31,4	309,4	322,2	263,8	264,9	288,5	257,9	252,6	257,3
De hostelería	124,1	116,3	120,9	116,5	112,1	108,2	112,1	88,8	84,1	113,6
De outras empresas	51,9	54,0	58,7	72,3	63,4	70,5	85,3	80,2	117,5	104,3
	% Mulleres									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	35,09	36,23	36,87	37,32	38,00	38,79	39,43	40,20	40,85	41,41
Total poboación ocupada										
Dirección das empresas e da Admón Pública.	31,10	30,18	31,07	31,37	29,96	30,59	32,99	32,49	31,76	31,80
Dirección da Admón Pública e de empresas de 10 ou máis asalariados/as	14,31	14,32	15,98	16,69	18,41	17,99	19,83	20,48	24,20	22,65
Poder executivo e lexislativo da Admón Pública, dirección de organización.	25,00	23,29	25,58	32,67	26,28	29,93	32,70	18,57	45,04	45,67
Dirección de empresas con 10 ou máis traballadores	13,66	13,91	15,46	15,97	18,08	17,52	19,08	20,64	22,29	21,30
Xerencia de empresas con menos de 10 traballadores/as	23,61	22,97	23,80	25,80	25,10	26,60	27,19	28,85	27,14	27,19
De comercio	28,54	30,02	29,08	29,29	29,23	33,27	35,50	37,89	37,93	33,29
De hostelería	27,56	23,35	23,32	28,43	27,37	27,68	27,33	37,27	34,39	30,97
De outras empresas	16,90	17,25	19,70	22,23	21,25	21,43	21,85	20,65	17,79	21,75
Xerencia de empresas sen asalariados/as	46,83	46,03	47,59	45,43	44,96	45,15	49,25	49,10	45,06	47,33
De comercio	54,10	53,86	55,20	53,57	54,02	54,25	57,37	55,99	53,13	53,87
De hostelería	34,09	33,36	37,22	34,76	34,34	34,75	43,00	45,16	41,74	45,60
De outras empresas	31,02	28,15	28,79	26,42	26,03	26,81	30,01	31,17	30,21	33,08

Fonte: Instituto da Muller a partir de datos da enquisa de poboación activa. INE

Participación de mulleres en diversos órganos constitucionais.
España 2007

■ Cadro 5.48

TOTAL	Ambos sexos	% de Mulleres
	124	17,7
Tribunal Constitucional	19	10,5
Consello do Estado	19	15,8
Consello Xeral do Poder Xudicial	44	15,9
Tribunal de Contas	30	20,0
Defensor do Pobo	7	28,6
Xunta Electoral Central	5	40,0
Consello Económico e Social		

Fonte: elaboración propia do Instituto da Muller a partir de datos do Ficheiro de Altos Cargos (FICESA). INE

5.9. Conciliación entre a vida laboral e familiar

Tal vez sexa a conciliación entre a vida laboral e familiar un dos maiores condicionantes do acceso da muller ao mundo laboral. Os efectos negativos das dificultades de conciliación seguen recaendo sobre as mulleres a falta de repartición equitativa das responsabilidades familiares e a ausencia de infraestruturas axeitadas e suficientes para atender nenos e dependentes contribuíron ao escaso cambio producido.

A nivel España o 34,9% das persoas ocupadas entre 16 e 64 anos e con polo menos unha filla/ou menor de 15 anos confía o coidado dos seus fillos/as ao cónxuxe, segundo os resultados do módulo de conciliación de vida laboral e familiar da EPA (2005 últimos dispoñibles). En Galicia a porcentaxe alcanza o 35,28%.

Por sexo, un de cada dous varóns confía o coidado dos seus fillos/as a súa esposa. Pola contra, só o 11,7% (EPA 2005 últimos datos dispoñibles) das mulleres ten ao seu marido ao coidado dos seus fillos/as.

En Galicia o 51,99% dos homes confía ao seu cónxuxe o coidado dos seus fillos/as, mentres que ao contrario só alcanza o 11,22% segundo EPA 2005.

Persoas ocupadas entre 16 e 64 anos, con a lo menos un fillo segundo tipo principal de servizo de coidado aos nenos que utiliza para atendelos, por sexo, porcentaxe. Galicia / España 2005

■ Cadro 5.49

	Total nenos atendidos por servizos especializados	Nenos atendidos polo cónxuxe	Nenos atendidos por familiares	Non utiliza asistencia	Non sabe
Ambos sexos (Valores en porcentaxe)					
España	20,74	34,86	17,92	25,78	0,70
Galicia	14,70	35,28	25,12	24,54	0,36
Varóns (Valores en porcentaxe)					
España	16,56	50,13	12,54	20,10	0,67
Galicia	12,51	51,99	16,81	18,20	0,49
Mulleres (Valores en porcentaxe)					
España	27,07	11,70	26,09	34,40	0,74
Galicia	17,85	11,22	37,10	33,66	0,18

Fonte: INE. Conciliación entre a vida laboral e familiar. 2005

A medida que avanza a idade, a atención ás nenas/os prestada polos cónxuxes en maior medida.

Aínda que non contamos con datos desagregados por CCAA, é significativo destacar que no global do Estado, o 15,4% das mulleres ocupadas con polo menos unha filla/o teñen que tomar días de permiso ante situacións especiais, fronte ao 8,90% de varóns, segundo datos do módulo de conciliación entre vida laboral e familiar da EPA 2005.

En canto ao coidado de nenos/as e a dedicación laboral, os problemas relacionados coa dispoñibilidade de servizos de coidado de fillos/as son mencionados como causa de non poder traballar máis horas das desexadas, polo 24,8% no sector privado e o 18,9% no público. Estes datos, últimos dispoñibles, extraídos do módulo de conciliación entre vida laboral e familiar da EPA 2005 son a nivel de todo o

territorio, e desafortunadamente non os atopamos diferenciados por sexo, aínda que todo parece apuntar a que son as mulleres as que en maior medida ven reducida a súa xornada para atender os menores.

Pero hoxe en día e co elevado envellecemento da poboación, é case tan importante o coidado das fillas/os como o das persoas dependentes. Galicia, Navarra, Asturias e Estremadura presentan as maiores porcentaxes de persoas 16 a 64 anos que se fan cargo regularmente desta tarefa.

Persoas entre 16 e 64 anos, segundo poidan facerse ou non cargo regularmente da atención de persoas dependentes por sexo, porcentaxe. Galicia / España 2005

■ Cadro 5.50

	Total	Sí	Non
Ambos sexos (Valores en porcentaxe)			
España	100	9,92	90,08
Galicia	100	13,20	86,80
Varóns (Valores en porcentaxe)			
España	100	0,07	99,93
Galicia	100	0,10	99,90
Mulleres (Valores en porcentaxe)			
España	100	12,98	87,02
Galicia	100	16,52	83,48

Fonte: INE. Conciliación entre a vida laboral e familiar. 2005

En Galicia a porcentaxe de persoas que atenden a dependentes alcanza o 13,2% (9,92% en España). Se a análise a facemos por sexos, observamos unhas grandes diferenzas: o 16,5% de mulleres (12,98% en España) fronte ao 0,10% de homes (0,07% en España) fanse cargo da atención a dependentes.

Segundo os datos do Instituto da Muller as excedencias por coidado de fillas/os, segundo os datos do cadro, a nivel de todo o territorio español alcanzaron no 2007 o 94,06% no caso das mulleres, mentres que só o 5,77% dos homes solicitaron este tipo de excedencia. Se observamos as porcentaxes dende o ano 2000, apréciase un lixeiro aumento das excedencias solicitadas polos pais, pero aínda así representa unha baixísima porcentaxe.

Algo similar acontece cos permisos de maternidade/paternidade. No cadro 51 elaborado polo Instituto da Muller conséntase que en Galicia o 98,37% dos permisos foron gozados polas nais e solo o 1,63% polos pais. En España as cifras son similares co 98,43% para as nais e o 1,57% para os pais.

A evolución dende o ano 2004 mostra escasas diferenzas e probablemente se modifiquen en anos posteriores coa aprobación da Lei de Igualdade. Os primeiros resultados xa se deixaron ver cos 7.478 permisos de paternidade gozados en Galicia entre marzo e decembro de 2007 (173.161 en toda España).

Para completar este apartado incluímos o cadro sobre “Persoas ocupadas a tempo parcial por motivo da xornada parcial” do Instituto da Muller sobre datos da EPA.

Permisos de maternidade por comunidades autónomas
■ Cadro 5.51

	Ambos sexos			% Mulleres		
	2005*	2006*	2007*	2005*	2006*	2007*
	299.605	320.554	331.642	98,24	98,35	98,43
Total						
Andalucía	52.778	57.709	59.733	98,83	98,96	98,99
Aragón	8.915	9.477	8.592	97,98	98,10	98,22
Asturias	4.642	4.943	5.254	97,93	98,54	98,08
Baleares	7.450	8.231	8.155	98,51	98,51	98,32
Canarias	12.337	12.756	13.308	98,78	98,57	98,68
Cantabria	3.368	343	3.747	97,95	97,77	97,81
C. León	12.248	12.819	13.361	97,76	97,91	97,87
C. La Mancha	9.568	10.933	11.507	98,43	98,77	98,97
C. Valenciana	31.884	33.391	35.567	98,73	98,75	98,70
Cataluña	57.370	60.134	61.705	98,08	98,26	98,41
Extremadura	5.369	5.845	5.987	99,05	98,75	98,85
Galicia	13.820	14.393	15.403	98,05	98,14	98,37
Madrid	48.320	52.547	54.278	98,06	98,13	98,42
Murcia	8.887	10.215	10.655	99,19	99,30	99,37
Navarra	4.648	5.040	5.325	96,77	96,13	95,94
A Ríoxa	2.012	2.101	2.125	97,37	97,29	97,98
País Vasco	15.304	15.975	16.264	96,30	96,59	96,38
Ceuta	351	319	335	98,01	98,43	98,81
Melilla	334	323	341	97,90	99,07	97,36

* O volumen de perceptores de maternidade xestionados polo INEM refírense a novembro

Fonte: Instituto da Muller, a partir de datos da Tesorería Xeral da Seguridade Social

Excedencias* por coidado de fillas/os
■ Cadro 5.52

	Total	% Nais
2000	8.339	96,02
2001	10.163	96,43
2002	12.694	96,16
2003	13.879	96,38
2004	16.963	96,34
2005	18.942	95,23
2006	20.225	95,33
2007	32.979	94,06

*Vixentes en decembro

Fonte: Elaboración propia a partir de datos da Tesorería Xeral da Seguridade Social

**Paternidade Marzo-Diciembre 2007.
Galicia/España**
■ Cadro 5.53

	Nº de procesos
España	173.161
Galicia	7.478
A Coruña	3.258
Lugo	635
Ourense	660
Pontevedra	2.925

Fonte: INSS

Persoas ocupadas a tempo parcial por motivo da xornada parcial. España 2006-2007

■ Cadro 5.54

	Ambos sexos		% Mulleres	
	2006	2007	2006	2007
Total	2.373,6	2.383,1	79,45	80,44
Seguir cursos de ensinanza ou formación	307,8	281,9	56,82	55,41
Enfermidade ou incapacidade propia	46,5	39,6	55,48	53,54
Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou maiores	313,0	347,5	98,75	98,62
Outras obrigas familiares ou persoais	261,8	305,5	95,42	95,68
Non poder encontrar traballo de xornada completa	778,9	737,2	81,02	81,01
Non querer traballo de xornada completa	271,2	310,3	84,22	84,40
Outros motivos	380,3	349,9	67,26	67,56
Non sabe o motivo	14,0	11,4	78,57	78,95

Fonte: Enquisa de poboación activa. INE. Elaborado polo Instituto da Muller
Unidade: Miles de persoas

Aínda que os datos non están desagregados por comunidades autónomas, parece significativo que do total de persoal que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos ou adultos enfermos, incapacitados ou maiores, o 98% en 2007 sexan mulleres e o 95,68% do total de persoas traballadoras a tempo parcial con obrigas familiares ou persoais, tamén sexan mulleres.

Destaca, igualmente, que o 81% dos que non puideron atopar traballo a xornada completa sexan mulleres e que o 84,40% dos que non queren traballar a xornada completa tamén sexan mulleres, xurdindo a dúbida de se realmente a elección de traballar a tempo parcial é libre ou imposta por un cúmulo de factores externos, algúns deles imperceptibles.

O Cadro 5.55 de “Persoas inactivas que non buscan emprego por razóns familiares” do Instituto da Muller, parece confirmar os datos anteriores, destacando que do total de persoas inactivas que non buscan emprego por razóns familiares, o 96,46%, sexan mulleres.

Persoas inactivas que non buscan emprego por razóns familiares. España 2006-2007

■ Cadro 5.55

	Ambos sexos		% Mulleres	
	2006	2007	2006	2007
Total Inactivos	15.423	15.492	63,30	63,07
Total Razóns familiares	3.370	3.444	97,04	96,46
Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou maiores	819	850	97,20	96,99
Outras obrigas familiares ou persoais	2.551	2.593	96,98	96,29

Fonte: Enquisa de poboación activa. INE. Elaborado polo Instituto da Muller
Unidade: Miles de persoas

Finalizamos esta análise da conciliación entre vida laboral e familiar facendo referencia á “Enquisa de Fecundidade 2006” do Centro de Investigacións Sociolóxicas. Estas son algunhas das súas conclusións:

- O 60% das mulleres afirma que ter fillos é un obstáculo para a súa vida profesional
- O 16,2% das nais que agora contan entre 20 e 49 anos abandonaron definitivamente o traballo pola maternidade e o 28% afirma que a crianza dos fillos limitou as súas oportunidades de promoción laboral.

■ O atraso na maternidade débese en boa medida ao número de anos de dedicación ao estudo e ás dificultades económicas que teñen a súa orixe nos postos de traballo precarios aos que acceden as mulleres, cando non están en paro.

A máis estudos máis traballo, maior atraso na maternidade e menos fillos.

5.10. Salarios

Continuando a tendencia dos apartados anteriores deste capítulo, o sexo parece ser tamén un factor determinante das diferenzas salariais.

O informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2006 (últimos datos dispoñibles)” reflexa que as mulleres galegas no ano 2006 percibiron un salario medio anual de 12.911 € fronte aos 17.671 € dos homes, o que supón que as mulleres percibiron un 26,94% menos que os homes polo seu traballo realizado.

A media total das CCAA no grupo de mulleres chegou aos 13.497 €, fronte aos 19.314 dos homes, percibindo o colectivo feminino un 30,12% menos que os homes.

En ambos os dous casos a muller cobra menos que a media, que en Galicia é de 15.678 € e no conxunto do Estado de 16.849 €.

Asalariados por CCAA e sexo. 2006

■ Cadro 5.56

	Total		Mulleres	Homes
	Salario medio anual	%*	Salario medio anual	Salario medio anual
Andalucía	13.962	66	10.768	16.194
Aragón	17.938	67	13.886	20.878
Ppdo. de Asturias	17.586	66	13.529	20.507
Illas Baleares	16.175	75	13.600	18.230
Canarias	14.613	78	12.594	16.145
Cantabria	17.393	67	13.453	20.131
Castela A Mancha	15.267	72	12.306	17.148
Castela León	16.768	70	13.448	19.106
Cataluña	18.590	68	14.796	21.604
Extremadura	13.090	73	10.755	14.686
Galicia	15.678	73	12.911	17.671
C. de Madrid	21.398	68	16.917	24.976
Rexión de Murcia	13.569	73	11.081	15.139
A Ríoxa	16.998	70	13.649	19.435
C. Valenciana	15.540	70	12.444	17.752
Cidade de Ceuta	19.565	71	15.435	21.803
Cidade de Melilla	18.878	73	15.277	21.057
Total	16.849	70	13.497	19.314

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home

Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2006

A evolución con respecto ao ano 2000 tampouco é moi alentadora, xa que en Galicia a diferenza se incrementou en case un punto, pasando do 26,10% de diferenza en prexuízo das mulleres, ao 26,94% en 2006.

Asalariados por sector de actividade económica e sexo. Galicia / España. 2006

■ 5.57

	Total	Mulleres	Homes	%
Energía e auga	34.247	22.157	33.266	71
Industria	19.368	11.868	18.695	63
Construción e servizos inmobiliarios	14.903	12.487	14.194	88
Comercio	14.564	10.460	16.134	65
Transporte e comunicacións	21.037	13.595	17.280	79
Hostalaría e restauración	9.312	6.542	8.887	74
Entidades financeiras e aseguradoras	30.669	19.708	36.107	55
Servizo ás empresas	16.224	10.341	16.024	65
Ensino e sanidade	21.868	18.802	28.050	67
Outros	16.329	17.130	19.488	88
Sen clasificar	13.679	9.519	16.047	59
Total	16.849	13.497	19.314	70

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home en Galicia

Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2006

Neste cadro, apreciamos que as diferenzas salariais non son iguais segundo que rama de actividade económica se trate. As maiores diferenzas aprécianse na rama “entidades financeiras e aseguradoras”, onde a muller gaña un 45,42% menos que o home, seguida de “industria” cunha porcentaxe dun 36,52% menos en contra da muller, de “servizo a empresas” cun 35,47% menos e do “comercio” con 35,17% menos. Estas dúas últimas ramas de actividade son especialmente significativas, xa que concentran un elevado número de asalariadas.

As menores diferenzas atopámolas en “construción e servizos inmobiliarios” onde a muller percibe o 87,97% do salario masculino e “transporte e comunicacións” co 78,67%.

É destacable que ramas de actividade como “ensino e sanidade”, que foron tradicionalmente reservadas ás mulleres e onde os postos de traballo están ocupados maioritariamente por elas, perciban só o 67% do salario do home.

Hai que ter en conta que estas diferenzas salariais están provocadas en boa medida por que a muller está contratada nunha maior proporción a tempo parcial, con contratos temporais, que se incorporan máis tarde ao mercado laboral e que interrompen a súa vida profesional para a atención dos fillos ou de persoas dependentes.

A partir dos datos facilitados pola Axencia Tributaria, observamos que en 2006 o 19,56% (90.447 mulleres, o grupo máis numeroso) tiveron ingresos por salarios inferiores ao 50% de Salario Mínimo Interprofesional (SMI) e o 16,04% tivéronos entre o 50% e o 100% do SMI. Isto supón que o 35,60% de mulleres, no ano 2006, tiveron ingresos non superiores ao SMI. Os homes con salarios inferiores ao 50% do SMI foron o 11,49% e con salarios entre o 50% e o 100% do SMI foron o 8,76%.

Cos salarios máis altos acontece á inversa, é unha porcentaxe moi baixa de mulleres as que perciben salarios altos.

A Enquisa Anual de Estrutura Salarial ano 2005 do INE (última dispoñible) confirma os datos anteriores.

Percepcións salariais por tramo de salario e sexo. Galicia / España. 2006

Cadro 5.58

	Galicia		España	
	Salario medio anual		Salario medio anual	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
De 0 a 0,5 SMI	1.635	1.621	1.628	1.603
De 0,5 a 1 SMI	5.721	5.733	5.686	5.691
De 1 a 1,5 SMI	9.626	9.553	9.553	9.502
De 1,5 a 2 SMI	13.402	13.077	13.376	13.145
De 2 a 2,5 SMI	16.789	16.921	16.853	16.921
De 2,5 a 3 SMI	20.668	20.620	20.699	20.679
De 3 a 3,5 SMI	24.559	24.546	24.553	24.580
De 3,5 a 4 SMI	28.273	28.411	28.312	28.366
De 4 a 4,5 SMI	32.107	32.059	32.119	32.135
De 4,5 a 5 SMI	35.790	35.614	35.846	35.758
De 5 a 7,5 SMI	45.113	44.521	45.274	44.685
De 7,5 a 10 SMI	64.559	64.067	64.619	64.139
Máis de 10 SMI	116.767	104.737	125.064	111.316
Total	17.671	12.911	19.314	13.497

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de Traballo e ensións nas fontes tributarias: 2006

En Galicia o salario medio bruto anual total en 2005, no colectivo feminino foi de 13.342,46 € (12.713,83 € en 2004). Se distinguimos entre tipo de contrato a media foi de 13.849,29 € para os contratos indefinidos e 12.313,05 € para os de duración determinada) e no colectivo masculino foi do 17.974,15 € (17.260,69 € en 2004), distribuídos en 19.776,86 € para os contratos indefinidos e 13.809,42 € para os de duración determinada). Isto supón que as mulleres galegas en 2005 percibiron unhas retribucións un 25,77% menor que as dos homes, diferenza que no caso dos contratos indefinidos alcanza o 29,97%.

Salario bruto anual por tipo de contrato. (Euros). 2005. Encuesta anual de estrutura salarial

Cadro 5.59

Ambos os dous sexos	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	16.658,00	19.690,28	13.976,56
Aragón	18.592,08	20.889,47	14.344,29
Ppdo. de Asturias	18.882,69	21.467,45	15.213,41
Illas Baleares	17.018,24	18.966,87	14.252,18
Canarias	15.590,68	17.495,18	13.249,54
Cantabria	17.542,80	19.740,64	14.056,60
Castela A Mancha	16.900,17	19.895,08	12.211,23
Castela León	17.076,34	19.473,63	13.767,68
Cataluña	20.067,13	22.818,97	14.283,56
C. Valenciana	16.670,84	18.645,85	13.318,59
Estremadura	15.242,05	17.292,19	13.148,33
Galicia	15.621,43	16.826,17	13.016,41
C. de Madrid	22.973,66	26.752,42	15.379,35
Rexión de Murcia	16.250,94	17.486,24	14.598,83
Navarra	20.829,74	23.746,84	13.515,89
País Vasco	21.730,03	25.091,96	15.891,33
A Ríoxa	17.238,40	18.797,59	13.956,95
España	18.676,92	21.501,13	14.124,31

Salario bruto anual por tipo de contrato. (Euros). 2005. Encuesta anual de estrutura salarial

■ **Cadro 5.59**
(continuación)

Homes	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	18.265,03	22.131,09	15.290,43
Aragón	21.479,67	24.445,04	15.930,96
Asturias	21.904,34	24.962,54	17.458,34
Baleares	18.696,42	21.333,95	15.050,84
Canarias	16.771,82	19.400,38	13.762,87
Cantabria	19.488,65	22.318,10	15.370,25
C. A Mancha	18.146,20	21.280,54	13.214,09
C. León	19.310,77	22.029,32	15.260,61
Cataluña	23.358,44	26.529,59	16.042,09
C. Valenciana	18.659,85	21.579,84	14.135,98
Extremadura	16.292,38	18.868,28	13.664,19
Galicia	17.974,15	19.776,86	13.809,42
Madrid	26.654,18	31.538,88	16.622,17
Rexión de Murcia	18.386,40	20.098,57	16.090,88
Navarra	23.645,40	26.659,77	14.792,42
País Vasco	24.214,37	28.557,22	16.871,17
A Ríoxa	19.242,72	21.223,75	15.311,35
España	21.093,92	24.773,82	15.333,82

Mulleres	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	13.738,98	16.065,80	11.092,74
Aragón	14.325,81	15.586,23	12.060,26
Asturias	14.034,25	15.713,56	11.739,22
Baleares	14.819,07	15.942,85	13.166,89
Canarias	13.728,92	14.728,30	12.352,77
Cantabria	13.462,73	14.860,69	10.791,28
C. A Mancha	14.356,65	17.049,94	10.183,15
C. León	13.598,68	15.154,50	11.688,93
Cataluña	16.284,86	18.274,45	12.514,53
C. Valenciana	13.927,15	14.913,30	12.021,67
Extremadura	13.361,00	14.473,21	12.223,24
Galicia	13.342,46	13.849,29	12.313,05
Madrid	18.065,08	20.260,99	13.776,57
Rexión de Murcia	12.886,98	13.359,92	12.256,90
Navarra	16.784,08	19.087,80	12.103,42
País Vasco	17.981,30	19.989,88	14.347,93
A Ríoxa	14.013,45	15.082,80	11.533,10
España	15.294,83	17.043,85	12.355,97

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home

Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2005

En España a media salarial bruta das mulleres en 2005, foi de 15.294,83 € (14.889,74 € en 2004), fronte aos 21.093,92 (20.597,71 € en 2004) dos salarios masculinos, o que reflicte unha diferenza en contra do salario feminino de 27,49% (diferenza superior á dos salarios da muller galega). Nas contratacións indefinidas, esta diferenza, desfavorable para as mulleres chega ao 31,20%.

5.11. Prestacións por desemprego

Os datos proporcionados polo MTASS para a elaboración deste apartado non están desagregados por CCAA, polo que, aínda que fagamos referencia as súas táboas estatísticas do 2007, imos utilizar o informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2006”.

O número de perceptoras de prestacións de desemprego, segundo as estatísticas do Anuario de Estadísticas Laborais de Asuntos Sociais do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais 2007, foi superior ao dos homes, no nivel asistencial, pero non así no nivel contributivo. En toda España houbo unha media anual en 2007 de 602.900 mulleres fronte a 577.800 homes, se ben é certo que onde o número de mulleres é maior, é na percepción de subsidios, onde as contías percibidas son sensiblemente inferiores ás das prestacións contributivas de desemprego:

■ 369.600 mulleres percibiron prestación de desemprego, fronte a 410.600 homes.

■ 222.300 mulleres percibiron subsidio, fronte a 167.200 homes.

A media diaria bruta recoñecida a beneficiarios/as de prestacións de desemprego de nivel contributivo segundo sexo e idade a nivel de todo o Estado é de 25,43 € día no ano 2007 (24,12 € día en 2006). A contía percibida polo colectivo feminino está por debaixo desa media, alcanzando só 22,82 € día (21,52 € día en 2006), fronte aos 27,79 € do grupo de homes (26,52 € en 2006).

A maior diferenza atopámola no colectivo de mulleres entre 55 e mais anos onde a diferenza de contía media diaria bruta chega a ser de 6,98 € (mulleres 22,59 € día e homes 29,57 € día), poderíamos atopar explicación a este dato no feito de que as mulleres dese tramo de idade ou están a percibir un subsidio (13,31 € día) ou realizan traballos de baixa cualificación, xa que o seu nivel formativo é menor, e polo tanto peor remunerados.

Contía media diaria bruta recoñecida a beneficiarios de prestacións de nivel contributivo. Segundo sexo e idade. España. 2006

■ Cadro 5.60

	2006		
	Homes	Mulleres	Ambos os dous sexos
16-19 anos	24,09	20,46	22,93
20-24 anos	25,47	21,43	23,78
25-54 anos	27,66	22,97	25,28
55 e máis anos	29,57	22,59	27,34
Total	27,79	22,82	25,43

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de Traballo e pensións nas fontes tributarias: 2007

Para poder facer unha análise por CCAA e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2006”.

En todas as CCAA o importe da prestación media anual é inferior no colectivo feminino, 2.836 € (2.720 € en 2005) fronte aos 3.170 € (3.071 € en 2005) dos

homes. En Galicia a media anual chegou aos 2.635 (2.517 € en 2005) para as mulleres e aos 3.177 € (3.067 € en 2005) para os homes, polo tanto existe unha diferenza en prexuízo do grupo de mulleres de 542 € anuais como media.

Se comparamos a percepción media feminina en materia de prestacións de desemprego, en 2006, coa media total das CCAA, observamos que é inferior en 368 € (380 € en 2005) e se a comparación a facemos co total do colectivo feminino as mulleres galegas percibiron 201 € (203 en 2005) menos que a media de España, ocupando o sexto posto, xunto con Castela - A Mancha, das prestacións máis baixas despois de Murcia, Baleares, Cantabria, Extremadura e Asturias. No caso dos homes galegos a diferenza coa media de España, é inapreciable.

Podemos concluír dicindo que a muller galega percibe só o 82,94% das prestacións, comparándoas coas percibidas polos seus compañeiros homes, é dicir, percibe un 17,06% menos.

**Percepcións medias de prestacións por desemprego.
Por sexo e comunidade autónoma do perceptor. Galicia/España. 2006**

■ **Cadro 5.61**

Ambos os dous sexos	Prestación media anual		
	Total	Homes	Mulleres
Andalucía	2.913	3.014	2.816
Aragón	2.966	3.200	2.733
Ppdo. de Asturias	3.128	3.514	2.630
Illas Baleares	2.549	2.684	2.423
Canarias	2.925	3.119	2.739
Cantabria	2.804	3.016	2.560
Castela A Mancha	2.692	2.748	2.635
Castela León	2.872	3.067	2.659
Cataluña	3.479	3.697	3.262
Extremadura	2.710	2.849	2.566
Galicia	2.910	3.177	2.635
C. de Madrid	3.344	3.506	3.183
Rexión de Murcia	2.571	2.778	2.347
A Ríoxa	3.048	3.208	2.882
C. Valenciana	2.858	3.019	2.696
Cidade de Ceuta	3.081	3.257	2.876
Cidade de Melilla	2.878	2.958	2.792
España	3.003	3.170	2.836

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2006

5.12. Pensións

Para unha primeira análise utilizaremos os datos proporcionados polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais nas estatísticas do Anuario de Estatísticas Laborais do 2007. Aínda que os datos non están desagregados por CCAA, se o están por sexo, polo que nos poden dar unha visión xeral da situación da muller pensionista.

Faremos unha primeira análise das pensións contributivas.

O número de pensionistas mulleres (3.624.200) en toda España é lixeiramente inferior ao de homes (3.902.600). É máis destacable que se ben no colectivo

masculino as pensións de xubilación, que requiren unha cotización previa, supoñen un 80,01% do total, no grupo de mulleres só supoñen un 44,30%, case igual que as de viuvez (43,84%).

En relación co importe medio mensual podemos dicir que no conxunto do Estado, as pensións percibidas polas mulleres en 2007 son 322,09 € menos que as dos homes, ou o que é o mesmo un 38,40% menores (mulleres: 516,74 €, homes: 838,83 €). Esta diferenza aínda é maior se comparamos as pensións de xubilación. Así unha pensionista de xubilación muller percibiría 356,12 € menos que os homes.

As pensións de viuvez son lixeiramente superiores no caso das mulleres, cunha media estatal en 2007 de 108,87 € máis.

Se a comparación a realizamos coa pensión media total (tanto por sexo como CCAA), as mulleres seguen por debaixo, xa que a media total é de 673,69 € para 2007, fronte aos 516,74 € do grupo de pensionistas mulleres.

**Pensión contributivas e importe medio e pensionistas segundo clase, por sexo.
España 2006/2007**

■ **Cadro 5.62**

	Pensións				Pensionistas ⁽¹⁾	
	Nº en miles		Importe medio en euros/mes		En miles	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Homes	3.992,6	4.031,9	798,05	838,83	3.863,5	3.902,6
Xubilación	3.129,9	3.153,8	840,19	885,17	3.096,5	3.122,5
Incapacidade permanente	575,0	589,0	799,35	829,80	571,4	585,1
Viuvez	147,8	150,0	383,68	396,76	60,4	61,1
Orfandade	131,9	131,4	284,09	299,08	127,4	126,4
Favor familiar	8,0	7,7	345,39	369,00	7,8	7,5
Mulleres	4.172,4	4.241,5	492,40	516,74	3.570,4	3.624,2
Xubilación	1.679,2	1.709,2	503,68	529,05	1.602,9	1.605,7
Incapacidade permanente	284,8	299,8	594,55	624,96	270,6	281,6
Viuvez	2.049,1	2.075,4	483,39	505,63	1.546,6	1.588,8
Orfandade	128,1	126,5	287,75	302,97	123,3	121,4
Favor familiar	31,2	30,6	382,01	405,63	27,0	26,7
Ambos os dous sexos⁽²⁾	8.165,0	8.273,9	641,86	673,69	7.433,9	7.527,2
Xubilación	4.809,1	4.863,3	722,71	760,00	4.699,4	4.728,2
Incapacidade permanente	859,8	888,8	731,55	760,71	842,0	866,7
Viuvez	2.196,9	2.225,5	476,70	498,30	1.607,0	1.649,9
Orfandade	260,0	258,1	285,87	300,92	250,7	248,0
Favor familiar	39,2	38,3	374,57	398,24	34,8	34,2

(1) Véxase nota a este cadro en Fontes non explicativas

(2) Inclúe non consta sexo

Fonte: Anuario de estadísticas laborais 2006. Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Se a análise a realizamos observando as pensións segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase, para todo o territorio das CCAA en 2007 apreciamos que nos dous colectivos o maior número de pensións concéntrase no tramo de 450,01 a 700,00 €, pero se ben no grupo de mulleres o seguinte tramo con máis perceptoras é o de 150,01 a 400,00 €, no grupo de homes o seguinte tramo con máis perceptores é o de 700,01 a 1.100,00 €, e nos tramos superiores son maioritarios e case exclusivos, o número de perceptores homes.

Cadro 5.63
Pensión contributivas, segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase. España 2007

	Total	Ata 150 €	De 150,01 a 400 €	De 400,01 a 450€	De 450,01 a 700€	De 700,01 a 1.100€	De 1.100,01 a 1.800€	De 1.800,01 a 2.000€	De 2.000,01 a 2.232,55€	Máis de 2.232,55€
Homes	3.992,6	406,3	95,4	1.653,4	835,5	493,0	70,0	129,3	4,9	
Incapacidade permanente	575,0	101,70	28,90	193,50	130,3	62,4	11,1	15,3	3,7	
Xubilación	3.129,9	160,80	54,10	1.406,10	690,9	426,7	58,9	114,0	1,2	
Viudedade	147,8	92,80	7,70	28,20	10,4	3,1	-	-	-	
Orfandade e favor familiares	139,9	51,00	4,70	25,60	3,9	0,8	-	-	-	
Mulleres	4.172,3	1.334,4	226,6	1.891,3	395,8	136,8	9,5	11,3	1,0	
Incapacidade permanente	284,8	105,00	22,70	85,60	39,4	15,7	2,9	3,1	0,9	
Xubilación	1.679,2	566,10	84,20	767,20	134,8	60,0	6,3	7,9	0,1	
Viudedade	2.049,1	602,40	114,40	1.008,10	216,3	59,9	0,2	0,3	-	
Orfandade e favor familiares	159,2	60,90	5,30	30,40	5,3	1,2	0,1	-	-	
Ambos os dous sexos ⁽¹⁾	8.164,9	1.740,7	322,0	3.544,7	1.231,3	629,8	79,5	140,6	5,9	
Incapacidade permanente	859,8	206,7	51,6	279,1	169,7	78,1	14,0	18,4	4,6	
Xubilación	4.809,1	726,9	138,3	2.173,3	825,7	486,7	65,2	121,9	1,3	
Viudedade	2.196,9	695,2	122,1	1.036,3	226,7	63,0	0,2	0,3	0,0	
Orfandade e favor familiares	299,1	111,9	10,0	56,0	9,2	2,0	0,1	0,0	0,0	

(1) Inclúe non consta sexo

Fonte: Anuario de estadísticas laborais 2006. Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Para poder facer unha análise por CCAA e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria "Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2006 (últimos datos dispoñibles).

Cabe sinalar que se ben en Galicia, o número de pensionistas (sen distinción polo tipo de pensión) é superior no colectivo feminino (52,45%), non o son os importes das pensións recibidas. No total das CCAA o número de mulleres pensionistas chega ao 49,83%.

A pensión media anual das mulleres pensionistas en Galicia alcanzou en 2006 os 7.473 €, fronte aos 10.437 € dos homes, o que supón que as mulleres perciben o 71,60% do importe da pensión masculina, ou o que é o mesmo un 28,40% menos, o que supón unha significativa diferenza (2.964 € menos ao ano).

Se a comparación a facemos coa media total dos/as pensionistas galegos/as de ambos os dous sexos, as mulleres reciben pensións inferiores á media en 1.410 € diferenza que se acentúa se o elemento de referencia é a media total de España (ambos os dous sexos), chegando a percibir 2.742 € menos.

A muller galega tamén está en desvantaxe se a comparamos coa pensión media das mulleres do resto de CCAA, con 691 € menos.

As pensionistas galegas ocupan o cuarto lugar das máis baixas, despois de Extremadura, Murcia e Castela- A Mancha.

Pensión medias. Por sexo e comunidade autónoma. 2006

■ Cadro 5.64

	Prestación media anual		
	Total	Homes	Mulleres
Andalucía	9.257	10.907	7.570
Aragón	10.814	12.899	8.472
Ppdo. de Asturias	12.949	16.540	8.953
Illas Baleares	9.335	11.231	7.662
Canarias	9.200	10.832	7.553
Cantabria	11.070	13.609	8.525
Castela A Mancha	8.997	10.117	7.457
Castela León	10.264	11.898	8.358
Cataluña	10.708	13.285	8.440
Estremadura	8.510	9.432	7.385
Galicia	8.883	10.437	7.473
C. de Madrid	12.846	16.197	9.759
Rexión de Murcia	9.154	10.925	7.425
A Ríoxa	9.862	11.361	8.187
C. Valenciana	9.405	11.166	7.686
Cidade de Ceuta	13.008	16.575	9.541
Cidade de Melilla	12.236	15.589	9.127
España	10.215	12.274	8.164

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2006

6.1. Inscripción de empresas e apertura de centros de traballo

Inclúense neste apartado dous datos que, se ben non poden tomarse como reflexo real do número de empresas de Galicia, si poden considerarse como un índice aproximado, aínda que requiren precisión en cada apartado.

6.1.1. Inscripcións de empresas

As cifras que se inclúen non son referidas exactamente ao número de empresas, senón aos códigos de conta de cotización existentes en cada provincia a 31 de decembro de 2007, agás nas cifras relativas ao Réxime Especial do Mar do que a súa contabilización corresponde a empresarios independentemente dos códigos ou embarcacións coas que contén. Isto supón que non coinciden, nos demais réximes, as cifras coa consideración de empresas ou centros de traballo, xa que un código pode ter varios centros de traballo e as empresas poden ter varios códigos.

No cadro 6.1, ofrécese o dato estático do número de empresas a 31 de decembro de 2007 que, aínda coas salvidades antes apuntadas, permite extraer algunha conclusión.

Obsérvase que no ano 2007, agás no réxime especial do mar, increméntanse as cifras de empresas en alta, reflectíndose globalmente unha cifra lixeiramente superior á do ano anterior.

■ Cadro 6.1

Empresas en alta. Por réximes. Galicia. 2006-2007

	Réxime Xeral		Réximes especiais						Mar ⁽¹⁾		Total	
	2006	2007	Agrario		Emp. Fogar		Minería Carbón		2006	2007	2006	2007
			2006	2007	2006	2007	2006	2007				
A Coruña	40.415	41.008	409	393	4.951	5.113	1	2	974	1.003	46.750	47.519
Lugo	13.456	13.517	499	555	1.288	1.267	0	0	216	217	15.459	15.556
Ourense	12.144	12.215	111	108	1.377	1.364	0	0	0	0	13.632	13.687
Pontevedra	37.068	37.662	288	269	3.756	3.833	0	0	1.737 ⁽²⁾	1.710 ⁽²⁾	41.854	43.474
Galicia	103.083	104.402	1.307	1.325	11.372	11.577	1	1	3.027	2.930	117.695	120.236

Elaboración propia

(1) As cifras deste réxime corresponden a empresarios/as independentemente dos códigos conta de cotización que teñan

(2) Inclúe as empresas dependentes do ISM-Dirección Provincial de Vilagarcía-das que parte corresponden á Coruña. Todos os datos a 31 de decembro

Todos os datos a 31 de decembro

Fuentes: Tesourería Xeral da Seguridade Social e Instituto Social da Mariña

Nos cadros 6.2 e 6.3, con datos extraídos do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e referido ao Réxime Xeral, agrúpase nunha única conta de cotización á Seguridade Social a un colectivo de traballadores/as pertencentes a unha mesma empresa que desenvolven a súa actividade laboral nunha mesma provincia e que teñen características homoxéneas fronte á cotización, agrupando nunha única unidade -empresa- a todas as contas co mesmo Número de Identificación Fiscal. O tamaño de cada empresa obtívose en función do número de traballadores/as da empresa en cada unidade territorial, independentemente do tamaño da empresa a nivel nacional. Agrúpanse así mesmo por tamaño das empresas e segundo o tipo de estas podéndose observar nas cifras o importante número de empresas de pequeno tamaño, que supón que o 86,60% das empresas teñen menos de 10 traballadores/as, e a ocupación elevada de traballadores/as en empresas a titularidade das cales corresponde a persoas xurídicas.

■ Cadro 6.2

Empresas. Por tamaño e provincia de radicación dos seus centros de traballo. Réxime Xeral. Galicia. 2007

	De 1 a 2 trab.	De 3 a 5 trab.	De 6 a 9 trab.	De 10 a 25 trab.	De 26 a 49 trab.	De 50 a 249 trab.	De 250 a 499 trab.	De 500 a 999 trab.	1000 e máis trab.	Total
A Coruña	19.765	8.137	3.537	3.331	1.082	756	63	25	21	36.717
Lugo	6.705	2.850	1.150	1.017	287	166	8	7	3	12.193
Ourense	6.043	2.420	955	882	243	159	15	7	3	10.727
Pontevedra	17.684	7.768	3.406	3.079	993	604	58	16	13	33.621
Galicia	48.707	20.259	8.625	7.729	2.419	1.614	135	64	49	89.601

A suma do número de empresas por provincia non coincide necesariamente co total de Galicia, por canto unha mesma empresa pode ter centros de traballo en máis dunha provincia

Datos a 31 de decembro

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Anuario 2007

■ Cadro 6.3

Empresas e traballadores/as segundo tipo de empresa. Por provincias. Galicia. 2007

	Empresas			Traballadores/as (en miles)		
	Persoa física	Persoa Xurídica	Total	Persoa física	Persoa xurídica	Total
A Coruña	14.057	22.660	36.717	30,4	303,6	334,0
Lugo	5.343	6.850	12.193	11,8	72,6	84,5
Ourense	4.211	6.516	10.727	8,6	71,0	79,6
Pontevedra	11.798	21.823	33.621	25,1	260,1	285,1
Galicia	35.277	54.324	89.601	75,9	707,2	783,2

A suma do número de empresas por provincia non coincide necesariamente co total de Galicia, por canto unha mesma empresa pode ter centros de traballo en máis dunha provincia

Datos a 31 de decembro de 2006

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Anuario 2007

6.1.2. Apertura de centros de traballo

Inclúense os cadros 6.4 e 6.5 relativos ás comunicacións de aperturas de centros de traballo, na súa acepción laboral, como unidade produtiva con organización específica que, polo tanto, non poden ser tomados conceptualmente como empresas, xa que estas poden ter un ou varios centros de traballo. Por outra banda, a falta de comunicación dos cesamentos dos centros de traballo, unha vez amortizados os cadros de persoal, impiden coñecer o dato máis preciso do total neto de centros de traballo creados nun período. En consecuencia, estas cifras refírense a aquelas comunicacións de apertura de centros de traballo que, con carácter preceptivo, realizan as empresas.

Sen extraer conclusións, dado o aleatorio das cifras, podemos observar que, en 2007, o sector de construción é o que maior número de centros de traballo abre, supoñendo máis do 59% do total, e, con gran diferenza, o que reflicte máis traballadores/as ocupados, coas reservas con que debe ser tomado este dato, xa que as obras sucesivas provocan unha repetición na contabilización dos produtores/as. Análizase a continuación por actividades económicas e provincias, referidos a centros de traballo e traballadores/as rexistrados por CNAE.

Examinando a evolución en relación cos anos anteriores (cadro 6.6), vemos que as cifras de aperturas de centros de traballo increméntanse en relación co ano anterior, observándose que, lóxicamente, o aumento de centros supón a elevación das cifras de traballadores/as ocupados/as.

Aperturas de centros de traballo. Galicia. 2006

■ Cadro 6.4

Actividade CNAE 93	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	256	4	0	4	264	832	258	1.090
B	27	0	0	0	27	25	6	31
C	23	1	0	0	24	95	15	110
D	670	9	6	42	727	2.378	724	3.102
E	24	0	1	0	25	72	12	84
F	12.338	140	10	87	12.575	70.275	1.389	71.664
G	2.459	78	17	119	2.673	2.313	3.017	5.330
H	1.259	86	4	24	1.373	760	1.451	2.211
I	380	10	1	18	409	992	375	1.367
J	180	3	0	22	205	249	184	433
K	1.338	20	0	98	1.456	1.862	1.996	3.858
L	4	0	0	5	9	49	43	92
M	168	6	2	6	182	235	447	682
N	236	1	0	21	258	172	353	525
O	560	9	1	30	600	383	652	1.035
P	6	0	0	0	6	0	2	2
Q	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	19.928	367	42	476	20.813	80.692	10.924	91.616

Códigos da rama de actividade económica segundo a Clasificación Nacional de Actividades Económicas (CNAE 93)

A Agricultura, gandería, caza e silvicultura

B Pesca

C Industrias extractivas

D Industrias manufactureiras

E Producción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga

F Construción

G Comercio: reparación de vehículos de motor, motocicletas, ciclomotores, artigos persoais e de uso doméstico

H Hostalaría

I Transporte, almacenamento e comunicacións

J Intermediación financeira

K Actividades inmobiliarias e de aluguer: servizos empresariais

L Administración pública, defensa e seguridade social

M Educación

N Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais

O Outras actividades sociais e de servizos prestados á comunidade: servizos persoais

P Fogares que empregan persoal doméstico

Q Organismos extraterritoriais

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Aperturas de centros de traballo. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 6.5

A Coruña Actividade	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	57	1	0	1	59	289	109	398
B	10	0	0	0	10	15	2	17
C	7	0	0	0	7	26	2	28
D	235	3	1	5	244	801	299	1.100
E	7	0	0	0	7	24	8	32
F	5.350	85	4	21	5.460	30.931	578	31.509
G	792	29	5	23	849	1.036	1.106	2.142
H	429	19	0	6	454	330	558	888
I	121	5	0	6	132	433	182	615
J	52	2	0	7	61	131	69	200
K	564	10	0	29	603	1.009	850	1.859
L	1	0	0	0	1	3	2	5
M	70	1	2	3	76	89	220	309
N	111	0	0	7	118	117	195	312
O	200	6	0	5	211	200	285	485
P	0	0	0	0	0	0	0	0
Q	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	8.006	161	12	113	8.292	35.434	4.465	39.899

■ Cadro 6.5
(continuación)

Aperturas de centros de traballo. Por provincias. Galicia. 2007

Lugo Actividade	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	107	0	0	0	107	256	36	292
B	1	0	0	0	1	0	2	2
C	4	0	0	0	4	25	2	27
D	96	1	0	2	99	236	56	292
E	7	0	0	0	7	22	2	24
F	1.566	18	1	8	1.593	9.542	196	9.738
G	354	4	0	6	364	249	327	576
H	180	13	0	3	196	120	212	332
I	56	0	0	3	59	70	24	94
J	33	0	0	2	35	12	27	39
K	138	1	0	4	143	193	141	334
L	1	0	0	0	1	2	7	9
M	26	1	0	0	27	78	136	214
N	32	0	0	3	35	25	48	73
O	67	0	0	4	71	26	65	91
P	0	0	0	0	0	0	0	0
Q	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	2.668	38	1	35	2.742	10.856	1.281	12.137

Ourense Actividade	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	10	0	0	2	12	32	0	32
B	0	0	0	0	0	0	0	0
C	3	1	0	0	4	42	11	53
D	34	0	0	2	36	73	20	93
E	0	0	0	0	0	0	0	0
F	1.158	11	0	9	1.178	7.116	142	7.258
G	151	4	0	5	160	113	158	271
H	90	6	1	3	100	47	84	131
I	7	0	0	2	9	32	6	38
J	13	0	0	3	16	23	17	40
K	95	1	0	5	101	126	165	291
L	0	0	0	0	0	0	0	0
M	15	0	0	0	15	54	46	100
N	13	0	0	3	16	12	19	31
O	42	0	0	1	43	23	44	67
P	1	0	0	0	1	0	0	0
Q	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	1.632	23	1	35	1.691	7.693	712	8.405

Cadro 6.5
(continuación)

Aperturas de centros de traballo. Por provincias. Galicia. 2007

Pontevedra Actividade	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
A	82	3	0	1	86	255	113	368
B	16	0	0	0	16	10	2	12
C	9	0	0	0	9	2	0	2
D	305	5	5	33	348	1.268	349	1.617
E	10	0	1	0	11	26	2	28
F	4.264	26	5	49	4.344	22.686	473	23.159
G	1.162	41	12	85	1.300	915	1.426	2.341
H	560	48	3	12	623	263	597	860
I	196	5	1	7	209	457	163	620
J	82	1	0	10	93	83	71	154
K	541	8	0	60	609	534	840	1.374
L	2	0	0	5	7	44	34	78
M	57	4	0	3	64	14	45	59
N	80	1	0	8	89	18	91	109
O	251	3	1	20	275	134	258	392
P	5	0	0	0	5	0	2	2
Q	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	7.622	145	28	293	8.088	26.709	4.466	31.175

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Cadro 6.6

Aperturas de centros de traballo e traballadores/as ocupados/as. Evolución. Galicia. 1997-2007

	Datos do centro de traballo					Traballadores/as ocupados/as		
	De nova creación	Reanudación de actividade	Cambio de actividade	Traslado	Total	Homes	Mulleres	Total
1997	9.112	388	42	435	9.977	19.229	7.094	26.323
1998	9.817	443	38	443	10.741	22.794	7.797	30.591
1999	10.314	476	49	443	11.282	30.516	7.676	38.192
2000	10.746	347	22	407	11.522	35.055	8.548	43.603
2001	11.843	430	29	495	12.797	40.804	8.594	49.398
2002	11.643	419	50	511	12.623	40.935	7.668	48.603
2003	13.074	429	48	528	14.079	47.309	8.557	55.866
2004	14.480	402	52	555	15.489	52.836	8.564	61.400
2005	16.985	484	69	633	18.171	65.437	10.325	75.762
2006	18.343	557	44	607	19.551	72.347	11.802	84.149
2007	19.928	367	42	476	20.813	80.692	10.924	91.616

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

6.2. Afiliacións e altas na Seguridade Social

6.2.1. Introducción

Os datos que proporcionan as altas dos traballadores/as á Seguridade Social constitúen unha importante ferramenta de traballo para a análise da configuración laboral da comunidade autónoma, permitindo ademais, pola súa desagregación en réximes especiais, obter información de certo detalle nas actividades do mar, agrario e autónomos. Así mesmo, a Tesourería Xeral da Seguridade Social constituíu

unha nova base de datos do total de traballadores/as afiliados/as por sectores de actividade de indubidable valor.

Convén precisar que por traballadores/as afiliados/as e en alta enténdese ademais dos que traballan pola súa conta, todos aqueles que, nun momento determinado, se atopan ao servizo da empresa, e polos que esta cotiza, se ben, o número de afiliados/as non se corresponde necesariamente co de traballadores/as, senón co de situacións que xeran obriga de cotizar; é dicir, a mesma persoa contabilízase tantas veces como situacións de cotización teña, sexa porque teña varias actividades nun mesmo réxime, ou en varios. A afiliación e a alta na Seguridade Social é obrigatoria para todo traballador en activo por conta allea, ou que desempeñe o exercicio de calquera actividade de carácter autónomo, coa exclusión dun reducidísimo número de profesionais liberais. Tamén se asimilan ás situacións en alta, a incapacidade temporal, o desemprego na modalidade de pago delegado e a situación de suspensión por regulación de emprego.

Non obstante, as cifras que proporciona o chamado “sistema da Seguridade Social” non comprenden a todos os traballadores/as, xa que quedan fóra os cotizantes á Mutualidade de Funcionarios/as da Administración Civil do Estado (MUFACE), os integrados no Instituto Social das Forzas Armadas (ISFAS) e os afiliados/as á Mutualidade Xeral de Xustiza (MUGEJU).

6.2.2. A evolución a medio prazo

Da análise dos datos a medio prazo, 1985-2007 (cadro 6.7), obsérvase que, no total galego, existen dunha data a outra 368.200 novos/as cotizantes, pero que dito aumento prodúcese significativamente nas provincias da Coruña en 177.900 e Pontevedra en 159.000; en moi pequena medida –soamente 17.700 altas máis– na de Ourense, e 11.600 na de Lugo.

O dato de maior relevancia é, como xa sinalabamos nos informes de anos pasados, xunto co espectacular aumento do número de afiliados/as en alta nos anos 1998 e 1999, o descenso no cómputo xeral do período do número de traballadores/as en alta pertencentes ao Réxime Agrario, que pasan no total de Galicia de 205.600 en 1985 a 52.900 en 2007, o que supón, por conseguinte, un descenso de 152.700 altas, o 74,27% dos traballadores/as agrarios galegos de 1985 e case tres veces os actuais.

Convén destacar tamén que o Réxime Xeral, onde se inclúen os asalariados/as do sector industrial, da construción e dos servizos, experimenta nese período un incremento de 465.500 cotizantes, é dicir, dos 315.500 afiliados en 1985 aos 781.000 en 2007, pasando de representar un 44,94% do total das altas en 1985 a un 72,98%, aínda así a certa distancia do 76,79% que constitúe dita proporción no total español.

A diminución nestes últimos anos dos traballadores/as afiliados e en alta pertencentes ao Réxime Especial Agrario supón que, na Comunidade Autónoma Galega, o peso do citado réxime pasa do 29,29% do total de afiliados/as que representaba en 1985, ao 4,94% en 2007, acurtando diferenzas ano a ano e xa nestes tres últimos anos a par co termo medio estatal.

**Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Réximes Xeral e Agrario, e total.
Galicia/España. 1985/1991/2003 a 2007**

■ Cadro 6.7

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985 ⁽¹⁾	R. Xeral	133,8	34,8	36,5	110,4	315,5	6.434,3
	Agrario	60,0	63,2	37,7	44,7	205,6	1.660,2
	Total ⁽²⁾	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
1991	R. Xeral	188,5	50,1	52,2	161,4	452,2	8.786,6
	Agrario	43,2	41,7	20,2	26,5	131,7	1.339,9
	Total ⁽²⁾	307,4	115,9	94,8	259,2	777,3	12.648,3
2003	R. Xeral	283,6	71,9	70,0	242,2	667,7	12.472,6
	Agrario	22,3	23,8	7,0	11,6	64,7	1.134,2
	Total ⁽²⁾	388,0	121,5	101,9	335,7	947,1	16.613,6
2004	R. Xeral	292,2	73,3	71,2	249,5	686,9	12.888,0
	Agrario	21,6	22,9	6,5	11,0	62,2	1.085,9
	Total ⁽²⁾	399,3	123,2	103,3	344,5	970,3	17.081,8
2005	R. Xeral	303,1	76,2	72,9	259,1	711,3	13.488,9
	Agrario	20,6	21,7	6,0	10,3	58,6	1.043,8
	Total ⁽²⁾	411,4	125,7	105,2	355,5	997,7	17.835,4
2006	R. Xeral	317,4	80,0	75,9	271,5	744,8	14.161,8
	Agrario	19,6	20,7	5,5	9,7	55,5	999,2
	Total ⁽²⁾	426,9	129,0	108,1	368,5	1.032,5	18.596,3
2007	R. Xeral	332,5	83,6	79,0	285,8	781,0	14.706,8
	Agrario	18,9	19,8	5,1	9,1	52,9	3.842,7
	Total ⁽²⁾	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,2	19.152,3

Medias anuais en miles de persoas

(1) Non se inclúen os/as afiliados/as aos réximes especiais existentes nesa época de Representantes de Comercio, Artistas, Toureiros, Escritores/as de libros e Futbolistas (a incidencia é moi pequena)

(2) O total inclúe, ademais dos reseñados, os do Mar, Autónomos, Empregados/as do Fogar e Minería do Carbón

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Para o total dos afiliados/as, a provincia da Coruña, con 177.900 altas máis no período que analizamos, experimenta o maior aumento, seguida da de Pontevedra, con 159.000. Ourense medra o total de activos nunha contía moi pequena –17.700–, e Lugo en 2007 ten 11.600 afiliados/as máis. A escasa diferenza destas dúas últimas provincias vén dada por mor do descenso dos activos agrarios, xa que, tanto Lugo como Ourense aumentan significativamente o número de altas do Réxime Xeral, mantendo xa, a partir de 1986 en Ourense e 1989 en Lugo, a diferenza do sucedido ata ditas datas, un maior número de traballadores/as do citado Réxime Xeral que do Agrario.

6.2.3. Análise dos oito últimos anos

Da análise dos datos correspondentes a estes últimos oito anos (cadro 6.8), constátase que despois dos importantes aumentos das afiliacións nos anos 1998 e 1999 (subidas de 31.900 e 36.900), experimentábase un descenso apreciable sobre a subida de ditos anos no período que vai de 2000 a 2002, con aumentos interanuais de 28.900, 24.200 e 19.600, respectivamente e 23.200, a mesma cifra de altas nos anos 2003 e 2004. No ano 2005 o aumento interanual é maior: 27.400, continúa á alza en 2006: 34.800 e increméntase no maior aumento destes últimos anos en 37.700 no ano 2007.

Seguindo a tónica de anos anteriores durante 2007 continúa o descenso importante dos activos agrarios, se ben neste último ano en menor medida: 2.600

para o total galego, diminuíndo, se ben moi lixeiramente, os correspondentes ao Réxime do Mar. Pola contra, aumentan significativamente os traballadores/as en alta do Réxime Xeral, 183.000 comparando 2000 con 2007, e no de autónomos en 27.000, cunha notable subida nos tres últimos, e moi similar cada un dos outros anos na comparación das mesmas datas.

Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes. Galicia/España. 2000-2007

■ **Cadro 6.8**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2000	R. Xeral	252,8	65,5	64,5	215,2	598,0	11.106,1
	Mar	7,6	2,3	0,0	20,9	30,8	79,1
	Agrario	25,3	26,6	9,2	13,7	74,7	1.139,7
	Autónomos	65,9	21,3	22,6	53,7	163,5	2.568,8
	Outros	5,7	1,6	1,9	3,9	13,1	169,2
	Total	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
2001	R. Xeral	265,3	67,7	66,7	225,2	625,0	11.673,4
	Mar	7,5	2,3	0,0	20,5	30,3	78,1
	Agrario	24,1	25,4	8,3	12,8	70,6	1.127,6
	Autónomos	66,6	21,5	22,6	54,6	165,3	2.614,9
	Outros	5,5	1,7	2,0	4,0	13,1	155,9
	Total	369,0	118,6	99,6	317,1	904,3	15.649,9
2002	R. Xeral	274,2	69,3	68,5	234,3	646,3	12.079,3
	Mar	7,4	2,3	0,0	20,1	29,8	76,4
	Agrario	23,0	24,5	7,5	12,0	67,1	1.123,5
	Autónomos	66,9	21,4	22,5	55,7	166,6	2.656,2
	Outros	6,0	1,8	2,2	4,2	14,1	190,9
	Total	377,5	119,3	100,7	326,3	923,9	16.126,3
2003	R. Xeral	283,6	71,9	70,0	242,2	667,7	12.472,6
	Mar	7,3	2,3	0,0	19,9	29,6	75,8
	Agrario	22,3	23,8	7,0	11,6	64,7	1.134,2
	Autónomos	68,6	21,6	22,7	57,5	170,4	2.732,9
	Outros	6,2	1,9	2,2	4,5	14,7	198,1
	Total	388,0	121,5	101,9	335,7	947,1	16.613,6
2004	R. Xeral	292,9	73,3	71,2	249,5	686,9	12.888,0
	Mar	7,4	2,3	0,0	19,4	29,0	74,5
	Agrario	21,6	22,9	6,5	11,0	62,2	1.085,9
	Autónomos	71,2	22,4	23,2	59,9	176,7	2.840,4
	Outros	6,2	2,3	2,4	4,7	15,5	193,0
	Total	399,3	123,2	103,3	344,5	970,3	17.081,8
2005	R. Xeral	303,1	76,2	72,9	259,1	711,3	13.488,9
	Mar	7,2	2,3	0,0	18,8	28,3	72,8
	Agrario	20,6	21,7	6,0	10,3	58,6	1.043,8
	Autónomos	73,3	23,1	23,6	61,9	181,9	2.935,0
	Outros	7,2	2,4	2,7	5,4	17,6	294,9
	Total	411,4	125,7	105,2	355,5	997,7	17.835,4
2006	R. Xeral	317,4	80,0	75,9	271,5	744,8	14.161,8
	Mar	7,0	2,2	0,0	18,0	27,2	71,7
	Agrario	19,6	20,7	5,5	9,7	55,5	999,2
	Autónomos	75,1	23,6	24,0	63,6	186,3	3.018,7
	Outros	7,8	2,5	2,7	5,7	18,7	344,9
	Total	426,9	129,0	108,1	368,5	1.032,5	18.596,3
2007	R. Xeral	332,5	83,6	79,0	285,8	781,0	14.706,8
	Mar	6,9	2,2	0,0	17,1	26,2	70,7
	Agrario	18,9	19,8	5,1	9,1	52,9	968,9
	Autónomos	77,0	24,0	24,3	65,2	190,5	3.121,7
	Outros	8,0	2,8	2,9	6,0	19,6	284,2
	Total	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,2	19.152,3

Medias anuais en miles

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

6.2.4. Traballadores/as afiliados/as por sexo e réxime

No cadro 6.9 inclúense os datos de afiliados/as en Galicia por sexo e réxime referentes neste caso non á media anual como se reflicten no resto dos cadros senón a decembro do ano correspondente.

■ Cadro 6.9 Traballadores/as afiliados/as e en alta. Por réximes e sexos. Galicia. 1998/2005-2007

		Agrario		Mar		Autónomos		Xeral e do Carbón		Empreg. do Fogar		Total	
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
A Coruña	1998	10.733	16.807	6.496	888	40.334	21.867	146.404	85.335	112	5.367	204.079	130.264
	2005	7.146	12.916	5.355	1.990	46.256	27.784	174.800	130.401	211	7.375	233.768	180.466
	2006	6.793	12.579	5.075	1.974	47.244	28.657	182.400	139.665	200	7.545	241.712	190.420
	2007	6.339	11.853	5.073	1.961	48.360	29.443	186.924	147.036	194	7.883	246.890	198.176
Lugo	1998	12.600	15.945	2.031	218	13.772	6.452	39.752	20.598	24	1.476	68.179	44.689
	2005	9.156	12.037	1.853	260	15.209	8.101	45.045	32.285	54	2.482	71.317	55.165
	2006	8.829	11.536	1.906	248	15.434	8.308	46.735	34.686	49	2.582	72.953	57.360
	2007	8.529	10.941	1.808	249	15.650	8.489	47.656	36.835	47	2.674	73.690	59.188
Ourense	1998	3.547	7.314	0	0	15.017	6.842	38.148	21.480	26	1.695	56.738	37.331
	2005	1.784	3.916	0	0	15.772	7.984	42.167	31.115	57	2.722	59.780	45.737
	2006	1.742	3.625	0	0	15.940	8.187	43.625	33.086	51	2.745	61.358	47.643
	2007	1.654	3.294	0	0	16.020	8.324	44.460	35.142	54	2.799	62.188	49.559
Pontevedra	1998	5.068	10.115	15.992	4.043	33.418	17.780	126.038	66.932	54	3.671	180.570	102.541
	2005	3.158	6.822	12.788	5.350	39.470	23.159	153.196	104.875	130	5.571	208.742	145.777
	2006	2.977	6.409	12.367	5.115	40.248	23.805	159.650	113.635	115	5.813	215.537	154.777
	2007	2.724	6.013	11.528	4.883	41.283	24.517	163.633	121.476	106	6.032	219.274	162.921
Galicia	1998	31.948	50.181	24.519	5.149	102.541	52.941	350.342	194.345	216	12.209	509.566	314.825
	2005	21.244	35.691	19.996	7.600	116.707	67.028	415.208	298.676	452	18.150	573.607	427.145
	2006	20.341	34.149	19.348	7.337	118.866	68.957	432.410	321.072	415	18.685	591.560	450.200
	2007	19.246	32.101	18.409	7.093	121.313	70.773	442.673	340.489	401	19.388	602.042	469.844

Elaboración propia

Datos a decembro de cada ano

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

Consoante cos datos que proporciona a Seguridade Social traballan en 2007 en Galicia máis homes que mulleres, 602.042, o 56,16% de varóns, fronte a 469.844, o 43,84% de mulleres. Por provincias, mantense unha proporción moi similar ao total galego; por réximes hai moitas diferenzas. En efecto, as mulleres son maioría esmagadora no Réxime de Empregados do Fogar (19.388 afiliadas por só 401 varóns en alta); tamén son maioría no Réxime Agrario, representando o 62,52% do total, sendo máis alta dita porcentaxe nas provincias de Ourense e Pontevedra (o 66,57% e o 68,82%, respectivamente). En troques, no Réxime do Mar traballan 18.409 homes, case tres veces máis das 7.093 mulleres en alta cunha clara tendencia neste réxime á diminución dos afiliados varóns e pequeno aumento das mulleres; os 121.313 varóns afiliados ao Réxime de Autónomos constitúen practicamente o dobre das mulleres en alta en dito réxime e no Xeral os máis de 442.000 traballadores masculinos supoñen o 55,95% dos afiliados. En termos globais é de destacar que o maior aumento, tanto porcentual como en contía total dos nove últimos anos, prodúcese no colectivo das mulleres que recorta, por tanto, as diferenzas con respecto ao total dos afiliados masculinos.

6.2.5. Traballadores/as afiliados/as por tramos de idade e sexo

No cadro 6.10 contéplanse os datos provinciais e galegos do número de afiliados/as en alta a 31 de decembro dos anos 2005 a 2007 por tramos de idade, o primeiro de 16 a 19 anos e os restantes en tramos de cinco anos, salvo o derradeiro dos de máis de 65 anos, especificados tamén por sexos. Como pode apreciarse o maior volume de afiliados/as en Galicia a decembro de 2007 encontrase no intervalo de 30 a 34 anos, se ben a moi pouca distancia dos de 35 a 39 e dos de 25 a 29. Tanto os homes como as mulleres tamén teñen o seu maior número de cotizantes no tramo de 30 a 34. Por provincias tanto A Coruña como Pontevedra e Ourense manteñen o maior número de afiliados no mesmo tramo do total de Galicia, en Lugo o volume maior é no intervalo de 45 a 49 anos.

Cadro 6.10 Afiliados/as e en alta laboral por tramos de idade e sexo. Galicia. 2005-2007

Tramos de idade	Sexo	A CORUÑA			LUGO			OURENSE			PONTEVEDRA			TOTAL GALICIA		
		2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
16-19 anos	Homes	3.367	3.446	3.402	1.093	1.071	1.085	954	934	939	3.888	3.933	3.998	9.302	9.384	9.424
	Mulleres	1.357	1.544	1.524	416	442	444	409	392	415	1.529	1.639	1.849	3.711	4.017	4.232
	Total	4.724	4.990	4.926	1.509	1.513	1.529	1.363	1.326	1.354	5.417	5.572	5.847	13.013	13.401	13.656
20-24 anos	Homes	16.898	16.702	16.287	4.653	4.739	4.768	3.975	3.962	3.907	15.789	15.774	15.374	41.315	41.177	40.336
	Mulleres	13.264	13.241	13.159	3.308	3.390	3.487	2.957	2.853	2.961	11.519	11.762	11.768	31.048	31.246	31.375
	Total	30.162	29.943	29.446	7.961	8.129	8.255	6.932	6.815	6.868	27.308	27.536	27.142	72.363	72.423	71.711
25-29 anos	Homes	30.757	30.967	30.631	7.881	8.124	7.929	6.674	6.760	6.609	27.960	28.108	27.260	73.272	73.959	72.429
	Mulleres	27.472	28.065	28.402	6.644	6.723	6.790	5.889	5.916	5.892	23.223	23.702	23.807	63.228	64.406	64.891
	Total	58.229	59.032	59.033	14.525	14.847	14.719	12.563	12.676	12.501	51.183	51.810	51.067	136.500	138.365	137.320
30-34 anos	Homes	34.629	36.194	37.218	8.767	9.125	9.296	7.553	7.829	8.089	31.442	32.907	33.866	82.391	86.055	88.469
	Mulleres	28.353	30.571	32.177	7.014	7.502	7.819	6.148	6.591	7.099	23.471	25.934	27.424	64.986	70.598	74.519
	Total	62.982	66.765	69.395	15.781	16.627	17.115	13.701	14.420	15.188	54.913	58.841	61.290	147.377	156.653	162.988
35-39 anos	Homes	32.672	34.251	35.352	9.567	9.617	9.515	8.032	8.276	8.259	29.773	31.054	31.826	80.044	83.198	84.952
	Mulleres	25.193	27.113	28.367	7.325	7.623	7.884	5.859	6.272	6.466	20.131	21.965	23.842	58.508	62.973	66.559
	Total	57.865	61.364	63.719	16.892	17.240	17.399	13.891	14.548	14.725	49.904	53.019	55.668	138.552	146.171	151.511
40-44 anos	Homes	31.118	31.815	32.684	10.022	10.071	10.138	8.052	8.049	8.210	26.268	27.295	28.374	75.460	77.230	79.406
	Mulleres	22.701	24.406	25.853	7.545	7.835	8.121	5.912	6.243	6.559	17.596	18.910	20.402	53.754	57.394	60.935
	Total	53.819	56.221	58.537	17.567	17.906	18.259	13.964	14.292	14.769	43.864	46.205	48.776	129.214	134.624	140.341
45-49 anos	Homes	28.945	30.172	30.808	9.851	10.154	10.295	7.936	8.330	8.432	24.256	25.130	25.690	70.988	73.786	75.225
	Mulleres	20.968	22.117	23.122	7.071	7.626	8.032	5.828	6.195	6.531	16.594	17.444	18.390	50.461	53.382	56.075
	Total	49.914	52.289	53.930	16.922	17.780	18.327	13.764	14.525	14.963	40.850	42.574	44.080	121.450	127.168	131.300
50-54 anos	Homes	23.022	24.538	25.520	8.176	8.596	8.872	6.705	7.021	7.223	20.531	21.392	21.735	58.434	61.547	63.350
	Mulleres	1.668	18.159	19.144	5.865	6.307	6.649	4.803	5.176	5.404	13.097	14.245	15.303	25.433	43.887	46.500
	Total	40.020	42.697	44.664	14.041	14.903	15.521	11.508	12.197	12.627	33.628	35.637	37.038	99.197	105.434	109.850
55-59 anos	Homes	18.655	18.943	19.550	6.362	6.437	6.720	5.712	5.732	5.931	16.993	17.200	17.744	47.722	48.312	49.945
	Mulleres	13.725	14.015	14.706	5.090	5.049	5.188	4.285	4.326	4.463	10.541	10.681	11.242	33.641	34.071	35.599
	Total	32.380	32.958	34.256	11.452	11.486	11.908	9.997	10.058	10.394	27.534	27.881	28.986	81.363	82.383	85.544
60-64 anos	Homes	12.192	13.033	13.681	4.544	4.618	4.664	3.708	3.956	4.026	10.469	11.397	11.949	30.913	33.004	34.320
	Mulleres	9.253	9.907	10.346	4.521	4.482	4.396	3.195	3.235	3.307	6.913	7.346	7.769	23.882	24.970	25.818
	Total	21.445	22.940	24.027	9.065	9.100	9.060	6.903	7.191	7.333	17.382	18.743	19.718	54.795	57.974	60.138
Máis de 65 anos	Homes	1.492	1.634	1.744	393	397	403	473	502	554	1.326	1.317	1.445	3.684	3.850	4.146
	Mulleres	1.171	1.276	1.368	359	376	373	450	442	460	1.120	1.111	1.105	3.100	3.205	3.306
	Total	2.663	2.910	3.112	752	773	776	923	944	1.014	2.446	2.428	2.550	6.784	7.055	7.452

Elaboración propia

Datos a 31 de Decembro

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

6.2.6. Traballadores/as afiliados/as por sector de actividade

Segundo o cadro 6.11, extraído da información proporcionada polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais no que se contempla unha distribución dos traballadores/as afiliados/as polos sectores clásicos de actividade, a poboación afiliada galega sitúase maioritariamente no sector servizos, 666.000 afiliados en 2007 que representan o 62,23% do total, a máis de 6 puntos por baixo do 66,85% dos 12.803.800 que supoñen no global de España. Segue en importancia o sector da industria, onde se atopan en alta en 2007, 177.200 traballadores/as que constitúen o 16,56% dos afiliados/as galegos. No cómputo xeral español os dous millóns setecentos cinco mil cincocentos traballadores/as da industria representan unha porcentaxe do 14,13% do total de afiliados/as, máis de dous puntos inferior por tanto á galega.

No sector agrario, no que debemos incluír tamén o pesqueiro, están en alta 87.000 traballadores/as que constitúen o 8,13% dos afiliados/as galegos, mentres que o millón douscentos dous mil cen traballadores/as incluídos en dito sector a nivel estatal representan o 6,21% do total de afiliados/as españois.

Por último na construción no ano 2007 aumentan os traballadores/as en alta en Galicia na cifra de 5.500 activos situándose en 139.900 que supoñen o 13,07% do total de afiliados/as, superior en máis de un punto en termos porcentuais á que representan os dous millóns catrocentos cincuenta e catro mil cen afiliados/as de dito sector no total de España.

Traballadores/as afiliados/as en alta laboral. Por sector de actividade. Galicia/España. 2002-2007

■ Cadro 6.11

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Agrario	2002	31,9	27,7	9,2	32,8	101,6	1.298,3
	2003	31,4	27,1	8,8	32,5	99,7	1.314,6
	2004	30,8	26,5	8,3	31,7	97,4	1.273,0
	2005	29,8	25,4	7,9	30,6	93,6	1.239,6
	2006	28,8	24,2	7,4	29,2	89,6	1.202,1
	2007	28,4	23,7	7,3	27,6	87,0	1.188,8
Industria	2002	63,4	15,3	18,3	67,9	164,9	2.680,1
	2003	62,8	15,4	18,3	68,2	164,6	2.667,3
	2004	62,6	15,5	18,1	68,5	164,7	2.655,3
	2005	61,6	15,8	18,0	69,1	164,4	2.641,5
	2006	61,6	15,9	18,5	71,2	167,2	2.640,7
	2007	65,6	16,1	19,1	76,4	177,2	2.705,5
Construción	2002	48,5	12,8	13,7	38,8	113,8	1.822,6
	2003	50,7	13,1	13,9	40,4	118,1	1.907,2
	2004	52,5	13,5	14,0	42,1	122,1	2.013,7
	2005	54,9	14,1	14,3	44,1	127,5	2.187,0
	2006	58,8	14,8	15,1	45,7	134,4	2.376,2
	2007	61,1	15,8	15,2	47,8	139,9	2.454,1
Servicios	2002	233,7	63,5	59,3	186,7	543,1	10.313,1
	2003	242,9	65,9	61,0	194,4	564,2	10.712,5
	2004	253,3	87,7	62,8	202,0	585,5	11.129,8
	2005	265,0	70,5	64,9	211,6	612,0	11.761,4
	2006	277,6	74,1	67,1	222,4	641,2	12.376,6
	2007	288,2	76,8	69,7	231,4	666,0	12.803,8
No Consta	2002	0,2	0,1	0,1	0,2	0,5	12,1
	2003	0,2	0,0	0,1	0,2	0,4	11,9
	2004	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3	10,1
	2005	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3	5,9
	2006	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7
	2007	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Total	2002	377,5	119,3	100,7	326,3	923,9	16.126,3
	2003	388,0	121,5	101,9	335,7	947,1	16.613,6
	2004	399,3	123,2	103,3	344,5	970,3	17.081,8
	2005	411,4	125,7	105,2	355,5	997,8	17.835,4
	2006	426,9	129,0	108,1	368,5	1.032,5	18.596,3
	2007	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,1	19.152,3

Elaboración propia

Datos redondeados a miles

Fonte: Ministerio de Trabajo e Seguridade Social

6.2.7. Altas iniciais

As altas iniciais correspóndense coas primeiras incorporacións dos traballadores/as o sistema da Seguridade Social. No cadro 6.12 contabilízanse as correspondentes aos réximes xeral e minería do carbón, ao especial agrario e ao réxime de empregados/as do fogar; non se inclúen as de autónomos e do mar. Do exame das mesmas en Galicia reflíctese que tras un significativo aumento desde 1994 ata o ano 2000, nos anos sucesivos descenden ano a ano ata o 2005 que aumentan significativamente e o volven a facer aínda que en menor contía en 2006 e tamén en 2007 ata alcanzar as 47.502. O incremento do número das altas iniciais opera tamén en cada unha

das provincias galegas, excepto na Coruña que diminúen moi lixeiramente en 2007. No conxunto estatal prodúcese un importante aumento no ano 2005 de 118.585, posiblemente polo efecto da importante número de altas de estranxeiros como consecuencia do proceso de normalización de 2005, diminuíndo lixeiramente en 2006 e con maior intensidade en 2007, ano en que as altas iniciais se sitúan en 748.304.

Altas laborais iniciais. Por réximes. Galicia/España. 1995/2000/2004-2007

■ Cadro 6.12

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Rexime Xeral e Minería do carbon	1995	12.882	3.219	3.571	11.405	31.077	545.440
	2000	20.329	5.000	4.518	17.704	47.551	855.952
	2004	17.221	4.231	3.806	15.286	40.544	681.533
	2005	17.316	4.538	3.718	15.445	41.017	859.065
	2006	17.868	4.603	3.761	15.875	42.107	735.359
	2007	17.532	4.875	3.857	16.299	42.563	748.304
Réxime Especial Agrario	1995	1.072	879	281	637	2.869	36.260
	2000	748	591	277	383	1.999	60.891
	2004	34	77	22	158	291	42.572
	2005	45	120	19	130	314	78.359
	2006	63	171	15	178	427	39.082
	2007	54	267	33	218	572	49.782
Réxime Especial de Empregados/as do Fogar	1995	275	80	88	229	672	14.493
	2000	357	136	126	312	931	22.792
	2004	428	140	122	291	981	16.375
	2005	625	259	182	562	1.628	106.308
	2006	594	180	114	456	1.344	27.001
	2007	769	177	132	502	1.580	36.291
Total ⁽¹⁾	1995	14.229	4.178	3.940	12.271	34.618	596.193
	2000	21.434	5.727	4.921	18.399	50.481	939.635
	2004	17.683	4.448	3.950	15.735	41.816	740.480
	2005	19.089	5.316	4.251	17.372	46.028	859.065
	2006	19.521	5.318	4.180	17.554	46.573	841.569
	2007	19.488	5.685	4.300	18.029	47.502	748.304

Elaboración propia

(1) Os anos 1995 a 2004 non inclúe Réximes Especiais de Autónomos e do Mar

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

6.2.8. Afiliacións e altas por comunidades autónomas

Desde a perspectiva das comunidades autónomas (cadro 6.13) despois da recuperación xeral do número de afiliados/as experimentada en 1996, respecto ás perdas de activos que con carácter xeral se produciron en 1993 e 1994 (ver informes de anos precedentes), no conxunto de España, en 1997, prodúcese un aumento importante con respecto ao ano anterior, de 426.100 afiliados/as, aumento que se experimenta na totalidade das comunidades autónomas. En 1998 consolídase dita tendencia cunha importante subida interanual de 658.900 afiliados/as, superada pola que ten lugar en 1999, con 753.900 altas. No ano 2000 foi de 718.000, no 2001 de 587.000 ; no 2002 de 476.400, en 2003 de 487.300, en 2004 de 468.200, en 2005 de 753.700 , en 2006 de 760.800 e en 2007 de 555.900, establecéndose en 19.152.200 o número de afiliados/as en alta.

A Comunidade Autónoma Galega, tras a forte diminución de afiliados/as en 1993 (ver cadros en informes anteriores), volve a perder afiliados/as en 1994, se ben pola diminución crónica dos activos agrarios. En 1995 incrementa en 5.500 o total de activos, en 1996, en 7.000 e, en 1997, en 17.200, producíndose xa, nese ano, un aumento apreciable de afiliados no Réxime Xeral, que confirma a tendencia á recuperación económica que se albisca timidamente os dous anos precedentes e que vén a confirmarse sen dúbida ningunha en 1998, ano en que medran os activos galegos en 31.900, e aínda máis en 1999 – 36.900-. Nos anos 2000 a 2005 modérase máis o crecemento – 28.900, 24.200, 19.600 de 2000 a 2002; o mesmo número 23.200 nos anos 2003 e 2004, e 27.400 en 2005 – e en 2006 e 2007 volven a medrar con forza: 34.800 afiliados, e 37.600 respectivamente- o máis importante aumento de afiliados nos últimos anos.

O réxime agrario, despois da importante diminución dos anos oitenta e noventa do século pasado, vai perdendo pouco a pouco activos na Comunidade galega: 17.000 afiliados desde o ano 2000 a 2005, e 3.600, 3.200 e 2.400 nos anos 2005, 2006 e 2007.

Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes e comunidades autónomas. 2004-2007

■ Cadro 6.13

	2004					Total
	R. Xeral	Mar	Agrario	Autónomos	Outros ⁽¹⁾	
Andalucía	1.816,4	10,3	540,9	410,9	17,2	2.795,7
Aragón	389,3	0,0	20,0	97,2	3,8	510,3
Asturias	268,4	2,2	17,4	65,6	10,9	364,5
Baleares	308,5	2,2	5,3	78,3	5,0	399,3
Canarias	584,8	6,1	22,8	99,6	4,1	717,4
Cantabria	153,2	1,7	8,3	36,1	2,9	202,2
C. A Mancha	451,7	0,0	46,8	124,2	4,0	626,7
C. León	632,9	0,0	57,6	173,5	11,3	875,3
Cataluña	2.461,0	6,6	43,4	527,7	34,6	3.073,3
C. Valenciana	1.352,6	5,0	76,5	322,2	12,9	1.769,2
Extremadura	215,5	0,0	82,5	61,6	1,3	360,9
Galicia	686,9	29,0	62,2	176,7	15,5	970,3
Madrid	2.216,1	4,6	5,9	337,3	50,7	2.614,6
Murcia	349,0	1,4	66,3	83,4	3,8	503,9
Navarra	197,4	0,0	11,0	42,4	2,5	253,3
País Vasco	689,1	5,0	10,1	175,6	9,8	889,6
A Rioxa	87,9	0,0	9,2	22,6	0,8	120,5
Ceuta	14,1	0,3	0,0	2,7	0,5	17,6
Melilla	13,1	0,1	0,0	2,8	1,1	17,1
España	12.888,0	74,5	1.085,9	2.840,4	193,0	17.081,8

Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes e comunidades autónomas. 2004-2007

 ■ Cadro 6.13
(continuación)

	2005					
	R. Xeral	Mar	Agrario	Autónomos	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.925,3	10,0	516,3	430,6	25,9	2.908,1
Aragón	407,5	0,0	20,0	99,4	7,4	534,3
Asturias	277,1	2,1	16,4	67,2	11,4	374,2
Baleares	324,5	2,3	5,2	79,6	9,6	421,2
Canarias	607,6	6,1	21,8	103,5	6,6	745,6
Cantabria	159,7	1,6	7,9	37,3	3,4	209,9
C. A Mancha	484,5	0,0	47,9	129,3	7,4	669,1
C. León	659,5	0,0	54,7	177,4	13,6	905,2
Cataluña	2.556,1	6,7	43,3	542,6	56,6	3.205,3
C. Valenciana	1.414,0	5,1	70,8	334,6	26,7	1.851,2
Extremadura	225,7	0,0	78,7	63,1	2,0	369,5
Galicia	711,3	28,3	58,6	181,9	17,6	997,7
Madrid	2.332,9	4,3	5,7	349,9	78,6	2.771,4
Murcia	374,3	1,2	66,9	88,3	7,3	538,0
Navarra	203,6	0,0	10,6	43,2	4,3	261,7
País Vasco	706,3	4,7	9,7	178,1	13,1	911,9
A Ríoxa	91,1	0,0	9,4	23,1	2,1	125,7
Ceuta	14,6	0,3	0,0	2,8	0,5	18,2
Melilla	13,2	0,1	0,0	2,8	1,2	17,3
España	13.488,8	72,8	1.043,9	2.934,7	295,3	17.835,5

	2006					
	R. Xeral	Mar	Agrario	Autónomos	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.040,0	10,1	493,0	449,2	30,4	3.022,7
Aragón	427,5	0,0	19,5	101,3	8,7	557,0
Asturias	289,5	2,1	15,5	68,5	11,1	386,7
Baleares	342,0	2,2	4,7	81,3	11,1	441,3
Canarias	632,7	6,2	20,0	106,4	8,1	773,4
Cantabria	168,0	1,5	7,2	38,4	3,6	218,7
C. A Mancha	521,0	0,0	47,0	134,1	8,6	710,7
C. León	688,5	0,0	51,8	180,8	14,4	935,5
Cataluña	2.660,8	6,7	40,2	556,1	67,5	3.331,3
C. Valenciana	1.482,7	5,3	69,5	345,0	34,2	1.936,7
Extremadura	238,9	0,0	75,1	64,9	2,2	381,1
Galicia	744,8	27,1	55,4	186,2	19,0	1.032,5
Madrid	2.463,7	4,4	4,5	360,5	93,5	2.926,6
Murcia	401,3	1,2	68,1	93,2	9,4	573,2
Navarra	211,4	0,0	10,0	43,8	4,5	269,7
País Vasco	725,6	4,6	9,2	179,7	14,2	933,3
A Ríoxa	95,0	0,0	8,5	23,6	2,4	129,5
Ceuta	14,5	0,3	0,0	2,9	0,6	18,3
Melilla	13,8	0,1	0,0	2,9	1,3	18,1
España	14.161,7	71,8	999,2	3.018,8	344,8	18.596,3

■ **Cadro 6.13**
(continuación)

Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes e comunidades autónomas. 2004-2007

	2007					
	R. Xeral	Mar	Agrario	Autónomos	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.123,8	9,8	483,3	467,6	28,2	3.112,7
Aragón	450,0	0,0	18,7	104,6	7,6	580,9
Asturias	302,8	2,0	14,7	69,9	10,5	399,9
Baleares	356,0	2,1	4,4	84,3	8,9	455,7
Canarias	652,2	6,2	19,1	110,8	7,0	795,3
Cantabria	175,6	1,4	6,8	39,8	3,5	227,1
C. A Mancha	556,0	0,0	45,7	141,3	7,6	750,6
C. León	719,9	0,0	50,2	185,3	14,2	969,6
Cataluña	2.737,2	6,7	38,0	572,0	52,0	3.405,9
C. Valenciana	1.529,8	5,8	67,5	357,2	25,0	1.985,3
Extremadura	253,3	0,0	74,1	67,6	2,2	397,2
Galicia	781,0	26,2	53,0	190,5	19,4	1.070,1
Madrid	2.551,2	4,6	4,2	375,4	69,8	3.005,2
Murcia	419,0	1,1	62,5	97,8	7,7	588,1
Navarra	221,5	0,0	9,6	44,8	3,7	279,6
País Vasco	749,3	4,4	8,9	182,3	13,0	957,9
A Ríoxa	98,6	0,0	8,3	24,6	1,6	133,1
Ceuta	15,6	0,3	0,0	2,9	0,6	19,4
Melilla	14,2	0,1	0,0	3,0	1,3	18,6
España	14.706,8	70,7	969,0	3.121,7	284,0	19.152,2

(1) Comprende Réximes Especiais da Minería do Carbón e de Empregados do Fogar

Medias anuais en miles. A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España, ao redondear as cantidades en miles de persoas

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

6.3. Estranxeiros, emigración e retorno

Recóllese neste apartado, en primeiro lugar, a información relativa aos traballadores/as con nacionalidade distinta da española que están afiliados/as aos distintos réximes do Sistema da Seguridade Social en situación de alta laboral ou asimiladas, tales como incapacidade temporal, suspensión por regulación de emprego, desemprego parcial, etc. Non se inclúen os afiliados exclusivamente para os efectos de asistencia sanitaria, os que están en situación de desemprego total, os de convenios especiais e os que se atopan en situacións especiais sen efecto en cotizacións.

Ás e aos traballadores estranxeiros que precisen proverse de permiso de traballo para exercer en España a súa actividade, permíteselles, a partir da notificación da resolución laboral favorable, a iniciación da actividade e a afiliación, alta e cotización á Seguridade Social.

As cifras sobre as e os traballadores afiliados aos distintos réximes da Seguridade Social que aquí se ofrecen non se corresponden necesariamente co número de traballadores, senón co de situacións que xeran obriga de cotizar; é dicir, unha mesma persoa se contabiliza tantas veces como situacións de cotización teña, xa sexa porque ten varias actividades laborais nun mesmo réxime de Seguridade Social ou en varios deles, aínda que no caso de traballadores estranxeiros estas situacións de pluriactividade non se adoitan presentar.

No cadro 6.14 ofrécese unha visión global dos estranxeiros que en Galicia, a 31 de decembro de 2007, posúen certificación de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor que ascenden a cifra de 75.346, efectuándose a súa distribución provincial no cadro 6.15 coa nacionalidade de procedencia podéndose contemplar que a maior parte procede de Iberoamérica.

**Estranxeiros/as con tarxeta ou autorización de residencia en vigor.
Segundo provincia e réxime de residencia. Galicia 2007**

■ Cadro 6.14

	12/31/2007		
	Total	Réxime xeral	Réxime Comunitario
A Coruña	27.590	12.651	14.939
Lugo	9.616	5.408	4.208
Ourense	11.667	3.107	8.560
Pontevedra	26.473	13.524	12.949
Galicia	75.346	34.690	40.656

Fonte: Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración

**Estranxeiros/as con certificado de rexistro ou tarxeta de
residencia en vigor según provincia e principais nacionalidades.
31/12/2007**

■ Cadro 6.15

	Total	
	Número	%
A Coruña	27.590	100,00
Lugo	9.616	100,00
Ourense	11.667	100,00
Pontevedra	26.473	100,00
Galicia	75.346	100,00

	Nacionalidade máis numerosa		
	País	Número	%
A Coruña	Portugal	3.662	13,27
Lugo	Portugal	1.429	14,86
Ourense	Portugal	5.031	43,12
Pontevedra	Portugal	4.360	16,47
Galicia	Portugal	14.482	19,22

	Segunda nacionalidade máis numerosa		
	País	Número	%
A Coruña	Colombia	3.242	11,75
Lugo	Colombia	1.351	14,05
Ourense	Colombia	1.143	9,80
Pontevedra	Colombia	3.125	11,80
Galicia	Colombia	8.861	11,76

	Terceira nacionalidade máis numerosa		
	País	Número	%
A Coruña	Argentina	1.743	6,32
Lugo	Rumanía	985	10,24
Ourense	Rumanía	759	6,51
Pontevedra	Marruecos	2.240	8,46
Galicia	Marruecos	5.071	6,73

Extranxeiros/as con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor según provincia e principais nacionalidades. 31/12/2007

■ **Cadro 6.15**
(continuación)

	Cuarta nacionalidade máis numerosa		
	País	Número	%
A Coruña	Brasil	1.530	5,55
Lugo	Marruecos	937	9,74
Ourense	Brasil	613	5,25
Pontevedra	Argentina	1.974	7,46
Galicia	Rumanía	4.463	5,92

	Quinta nacionalidade máis numerosa		
	País	Número	%
A Coruña	Rumanía	1.459	5,29
Lugo	Rep. Domin.	874	9,09
Ourense	Venezuela	567	4,86
Pontevedra	Uruguay	1.608	6,07
Galicia	Argentina	4.407	5,85

	Resto de nacionalidades	
	Número	%
A Coruña	15.954	57,83
Lugo	4.040	42,01
Ourense	3.554	30,46
Pontevedra	13.166	49,73
Galicia	38.062	50,52

Fonte: Anuario estatístico de Inmigración

Estranxeiros/as con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor segundo provincia, réxime de residencia, grupo de idade e media de idade.31/12/2007

■ **Cadro 6.16**

	Total								
	Total		De 0 a 15 anos		De 16 a 64 anos		65 anos e máis		Non consta
	Numero	Idade media	Numero	Idade media	Numero	Idade media	Numero	Idade media	
A Coruña	27.590	34,4	2.657	9,1	23.841	35,4	1.092	73,3	0
Lugo	9.616	32,6	1.034	9,4	8.335	34,2	247	74,3	0
Ourense	11.667	36,3	963	9,9	9.994	36,1	710	74,1	0
Pontevedra	26.473	35,0	2.726	9,2	22.625	36,2	1.120	73,4	2
Galicia	75.346	34,6	7.380	9,3	64.795	35,6	3.169	73,6	2

	Réxime Xeral								
	Total		De 0 a 15 anos		De 16 a 64 anos		65 anos e máis		Non consta
	Numero	Idade media	Numero	Idade media	Numero	Idade media	Numero	Idade media	
A Coruña	12.651	32,0	1.584	8,8	10.809	34,4	258	75,8	0
Lugo	5.408	30,6	668	9,0	4.680	33,2	60	74,9	0
Ourense	3.107	31,5	440	9,3	2.601	34,2	66	75,3	0
Pontevedra	13.524	31,8	1.820	8,8	11.497	34,7	206	73,8	1
Galicia	34.690	31,7	4.512	8,9	29.587	34,3	590	74,9	1

	Réxime Comunitario								
	Total		De 0 a 15 anos		De 16 a 64 anos		65 anos e máis		Non consta
	Numero	Idade media	Numero	Idade media	Numero	Idade media	Numero	Idade media	
A Coruña	14.939	36,3	1.073	9,5	13.032	36,2	834	72,5	0
Lugo	4.208	35,1	366	10,3	3.655	35,6	187	74,1	0
Ourense	8.560	38,0	523	10,4	7.393	36,8	644	73,9	0
Pontevedra	12.949	38,2	906	10,0	11.128	37,7	914	73,3	1
Galicia	40.656	37,2	2.868	9,9	35.208	36,8	2.579	73,3	1

Fonte: Anuario estatístico de Inmigración

No cadro 6.16 distínguese pola idade, estando a media en xeral en Galicia nos 34,6 anos.

No cadro 6.17 efectúase unha distribución polo país de procedencia que, nos cadros posteriores (cadros 6.18 e 6.19), permite determinar as nacionalidades máis numerosas en cada unha das provincias galegas, agrupándose posteriormente segundo o tipo de autorización que posúen.

Estranxeiros/as en Galicia con tarxeta ou autorización de residencia en vigor segundo país de orixe a 31/12/2007

■ Cadro 6.17

País-Nacionalidade	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Portugal	14482	3662	1429	5031	4.360
Colombia	8861	3242	1351	1143	3.125
Marrocos	5071	1445	937	449	2.240
Romania	4463	1459	985	759	1.260
Arxentina	4407	1743	336	354	1.974
Brasil	4241	1530	518	613	1.580
Uruguai	3262	1364	194	96	1.608
Venezuela	2916	1081	235	567	1.033
Perú	2813	1332	455	43	983
Italia	2800	1443	172	292	893
Rép. Dominicana	2700	991	874	431	404
Cuba	2033	829	305	201	698
China	1628	738	158	151	581
Ecuador	1493	575	155	236	527
Reino Unido	1091	613	136	58	284
Francia	955	382	68	140	365
Senegal	907	400	10	55	442
Estados Unidos	851	504	74	66	207
Alemaña	819	350	42	117	310
Bulgaria	713	183	162	107	261
Bolivia	662	245	82	48	287
Paraguai	566	203	29	27	307
Chile	564	317	41	54	152
Polonia	503	338	10	47	108
México	445	189	23	72	161
Ucrania	437	161	36	54	186
Rusia	424	174	20	47	183
Arxelia	409	31	10	1	367
Ghana	388	192	19	13	164
Cabo Verde	340	54	261	9	16
Nixeria	316	91	56	16	153
Suíza	274	129	21	57	67
Países Baixos	252	108	25	33	86
Indonesia	237	33	163	0	41
Moldavia	155	91	3	14	47
Bélxica	142	76	6	12	48
Irlanda	107	63	8	7	29
Apátridas e Non consta	12	6	0	0	6

Fonte: Elaboración propia

**Estranxeiros con tarxeta ou autorización de residencia en vigor.
Segundo provincia por continente. 31.12.2007**

■ Cadro 6.18

	Total	Continente							
		Europa Comunitaria	Resto de Europa	África	Iberoamérica	América do Norte	Asia	Oceanía	Apátridas e non consta
A Coruña	27.590	9.147	596	2.439	13.764	521	1.079	38	6
Lugo	9.616	3.101	77	1.331	4.656	77	367	7	0
Ourense	11.667	6.716	113	604	3.948	69	213	4	0
Pontevedra	26.473	8.318	488	3.626	12.968	222	824	21	6
Galicia	75.346	27.282	1.274	8.000	35.336	889	2.483	70	12

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración

**Estranxeiros/as incluídos/as no Réxime Xeral con autorización de residencia en vigor.
Por provincia e tipo de autorización de residencia. 31.12.2007**

■ Cadro 6.19

	Total		Inicial		Tipo de autorización de residencia						Outros	
					1ª renovación		2ª renovación		Permanente			
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
A Coruña	12.651	100,00	2.921	23,09	4.785	37,82	1.763	13,94	2.863	22,63	319	2,52
Lugo	5.408	100,00	1.430	26,44	1.948	36,02	823	15,22	1.070	19,79	137	2,53
Ourense	3.107	100,00	479	15,42	1.067	34,34	421	13,55	1.045	33,63	95	3,06
Pontevedra	13.524	100,00	2.302	17,02	5.050	37,34	2.125	15,71	3.779	27,94	268	1,98
Galicia	34.690	100,00	7.132	20,56	12.850	37,04	5.132	14,79	8.757	25,24	819	2,36

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais. Secretaría de Estado de Inmigración e Emigración

Con datos do Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais (cadro 6.20) reflíctense os datos dos traballadores estranxeiros afiliados en alta laboral a 31 de decembro de 2007, distribuídos por réximes de Seguridade Social.

Neste cadro, contémpase que a provincia de Pontevedra é a que máis traballadores/as estranxeiros ocupa nos datos da Seguridade Social, sendo superada pola Coruña no especial de empregados de fogar e por Lugo no agrario.

No que se refire ao sexo dos estranxeiros traballando en Galicia, claramente é maior o número de varóns sobre o de mulleres.

■ Cadro 6.20 **Traballadores/as estranxeiros/as afiliados/as en alta laboral. Por réxime, sexo e provincias. Galicia. 2007**

	Réxime Xeral		R.E Autónomos		R.E. Agrario		R.E. Do mar		R.E. Min. do carbón		R.E do fogar		Total Sistema	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
A Coruña	6.620	3.105	980	646	162	21	386	4			99	1.610	8.247	5.386
Lugo	2.625	1.196	277	188	544	56	476	6			13	388	3.935	1.834
Ourense	2.424	1.169	437	201	124	25					20	373	3.005	1.768
Pontevedra	9.473	3.236	1.296	718	184	43	635	22			54	1.187	11.642	5.206
Galicia	21.142	8.706	2.990	1.753	1.014	145	1.497	32	0	0	186	3.558	26.829	14.194

Datos xaneiro de 2008

Fonte: Tesorería General de la Seguridad Social.

No cadro 6.21 distribúense as e os traballadores estranxeiros afiliados a Seguridade Social no Réxime Xeral por sectores de actividade resaltando a construción con máis do 33% do total, seguido pola hostalaría.

Afiados/as en alta laboral estranxeiros/as por seccións de actividade e provincias. Réxime Xeral
■ Cadro 6.21

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Afiados	%
A Agricultura, gandería	87	88	92	142	409	1,37
B Pesca	7	3	1	1	12	0,04
C Industrias extractivas	6	51	108	105	270	0,90
D Industria manufacturera	1.029	368	741	1.874	4.012	13,44
E Produción de enerxía	3	0	1	10	14	0,05
F Construción	3.466	1.233	944	4.261	9.904	33,18
G Comercio; reparación de vehículos	1.152	306	459	1.515	3.432	11,50
H Hostalaría	1.547	869	539	1.675	4.630	15,51
I Transportes	435	383	219	1.150	2.187	7,33
J Intermediación financeira	22	1	1	20	44	0,15
K Activ. Inmobiliarias serv. empres.	798	160	171	885	2.014	6,75
L Admón. Pública	164	158	47	179	548	1,84
M Educación	314	49	48	290	701	2,35
N Activ. Sanitarias	199	76	110	250	635	2,13
O Outras activ. Sociais	486	76	109	346	1.017	3,41
P Fogares que empregan persoal doméstico	9	0	3	2	14	0,05
Q Organismos extraterritoriais	1	0	0	4	5	0,02
Actividades non clasificables	0	0	0	0	0	0,00
Total Réxime Xeral	9.725	3.821	3.593	12.709	29.848	100

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

No cadro 6.22 indícanse as autorizacións de traballo concedidas en Galicia na que A Coruña é a que alcanza maior cifra.

Autorizacións de traballo concedidas, segundo provincia do centro de traballo. Galicia 2007
■ Cadro 6.22

A Coruña	3.239
Lugo	1.435
Ourense	570
Pontevedra	2.761
Galicia	8.005

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais
"Boletín de Estadísticas Laborales"

■ Emigración

Pode verse nos cadros 6.23 e 6.24 tanto a emigración dos galegos ao estranxeiro como aqueles que residen en España noutras comunidades autónomas.

No cadro 6.23 ofrécese a evolución que se experimenta nos últimos anos dos galegos residentes no estranxeiro, cunha clara tendencia crecente en todas as provincias. No cadro 6.24, no que se refire aos galegos residentes noutras comunidades autónomas, pódese ver que o maior número corresponde a Cataluña, Madrid e o País Vasco.

**Evolución do Censo electoral de galegos residentes no estranxeiro.
Datos a 1 de xaneiro de cada ano**

■ Cadro 6.23

Ano	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
2002	275.400	101.035	33.518	61.206	79.641
2003	280.344	102.169	34.129	62.797	81.249
2004	294.920	106.463	36.651	65.989	85.817
2005	307.167	110.547	38.724	68.140	89.756
2006	307.895	110.889	39.123	67.919	89.964
2007	316.998	112.885	40.640	70.187	93.286
2008	325.266	115.090	42.161	72.014	96.001

Fonte: INE.- Oficina do Censo electoral. CERA

Galegos/as residentes noutras comunidades autónomas a 1 de xaneiro de 2007

■ Cadro 6.24

	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Andalucía	22.832	9.986	2.284	3.081	7.481
Aragón	5.063	1.728	859	1.046	1.430
Asturias	26.360	7.926	10.985	3.519	3.930
Baleares	10.741	4.686	1.086	1.290	3.679
Canarias	31.398	13.239	2.088	2.761	13.310
Cantabria	4.430	1.837	861	855	877
Castela e León	25.980	6.438	6.373	8.117	5.052
Castela e a Mancha	5.152	1.714	902	1.242	1.294
Cataluña	83.256	16.014	31.991	23.585	11.666
Comunidade Valenciana	18.821	6.717	2.905	4.175	5.024
Extremadura	2.031	663	323	494	551
Madrid	76.727	24.643	17.932	15.908	18.244
Murcia	4.158	2.167	377	507	1.107
Navarra	3.448	1.083	538	763	1.064
País Vasco	51.205	17.096	11.236	14.654	8.219
A Ríoxa	1.814	545	285	499	485
Ceuta	446	220	34	72	120
Melilla	445	215	57	45	128
Total noutras CC.AA.	374.307	116.917	91.116	82.613	83.661

Fonte: INE. Padrón Municipal de habitantes a 1 de xaneiro de 2007
Son datos dos nados/as en Galicia

■ Retorno

As cifras que se ofrecen neste apartado son a últimas das que se ten constancia nas fontes consultadas e que se refiren ao ano 2006.

Con datos do ano 2007 e en relación co retorno das e dos emigrantes, pódense observar, en función dos datos obtidos do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, as baixas consulares. Delas extráese que A Coruña é a provincia de destino máis frecuente (cadro 6.28) e os procedentes de países europeos non pertencentes á Unión Europea e América Centro e Sur os continentes de procedencia que máis retorno de emigrantes agrupan.

No cadro 6.29, a información que proporcionan as baixas consulares de galegos no estranxeiro, reflicten unha diminución global en 2007 continuando a tendencia de anos anteriores.

Evolución do retorno e da inmigración a Galicia

■ Cadro 6.25

Ano	Españóis/las	Estranxeiros/as
1992	5.898	410
1993	4.916	239
1994	3.924	362
1995	3.997	357
1996	2.983	221
1997	5.028	880
1998	5.479	1.371
1999	6.099	2.407
2000	6.667	5.880
2001	3.967	7.428
2002	8.435	9.751
2003	7.631	9.422
2004	6.772	12.594
2005	5.776	14.057
2006	5.986	16.962

Fonte: INE.- Estatística de Variacións Residenciais. Inmigracións procedentes do estranxeiro

Principais países de retorno de españois/las a Galicia e provincias. Ano 2006

■ Cadro 6.26

País de retorno	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Suíza	1674	915	82	275	402
Venezuela	784	320	45	172	247
Alemaña	482	113	16	167	186
Francia	396	92	67	101	136
Arxentina	395	189	39	23	144
Reino Unido	312	218	22	6	66
Estados Unidos	308	200	13	42	53
Brasil	236	82	12	20	122
Uruguai	202	108	9	5	80
México	181	28	4	63	86
Países Baixos	124	54	7	20	43
Andorra	122	20	6	17	79
Portugal	118	40	1	15	62
China	100	51	19	0	30
Bélxica	56	16	4	2	34
Cuba	56	26	13	5	12
Colombia	48	30	6	2	10
Canadá	37	16	1	9	11
Panamá	35	4	1	19	11
Italia	34	17	3	6	8
Etiopía	31	11	4	0	16
Resto de países	255	120	13	25	97

Fonte: INE.- Estatística de Variacións Residenciais

Idade das persoas retornadas a Galicia e provincias. Ano 2006

■ Cadro 6.27

Grupos de idade	Galicia	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Menos de 16 anos	1.006	490	68	101	347
De 16 a 24 anos	440	187	21	67	165
De 25 a 44 anos	766	354	32	96	284
De 35 a 44 anos	754	347	34	119	254
De 45 a 54 anos	771	378	45	149	199
De 55 a 64 anos	1.199	520	84	257	338
De 65 anos e máis	1.050	394	103	205	348
Total	5.986	2670	387	994	1.935

Fonte: INE.- Estatística de Variacións Residenciais

Baixas consulares. Por continente de procedencia e provincia de destino. Galicia. 2007

■ Cadro 6.28

	Total	Europa		África	América		Asia	Oceanía
		UE	Resto		Norte	Centro e sur		
A Coruña	2.819	505	1.382	31	185	700	13	3
Lugo	383	107	127	2	22	121	3	1
Ourense	1.117	303	419	1	32	360	0	2
Pontevedra	1.884	464	600	37	67	704	8	4
Galicia	6.203	1.379	2.528	71	306	1.885	24	10

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Evolución das baixas consulares. Por continente de procedencia. Galicia. 1996-2007

■ Cadro 6.29

	Total	Europa		África	América		Asia	Oceanía
		UE	Resto		Norte	Centro e sur		
1996	5.942	1.234	2.884	20	236	1.539	6	23
1997	6.056	1.297	2.867	24	286	1.539	10	33
1998	5.971	1.420	2.804	36	239	1.443	15	14
1999	6.607	1.654	2.842	30	261	1.762	25	33
2000	6.933	1.588	2.511	45	253	2.477	27	32
2001	8.716	1.890	2.147	45	277	4.320	20	17
2002	10.050	1.634	2.204	45	280	5.825	27	35
2003	8.663	1.512	2.134	25	338	4.613	30	11
2004	6.922	1.555	1.544	95	296	3.396	26	10
2005	6.779	1.590	2.228	69	363	2.480	38	11
2006	6.362	1.586	2.511	37	267	1.918	28	15
2007	6.203	1.379	2.528	71	306	1.885	24	10

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

7.1. Introducción

O Estatuto dos Traballadores establece no seu artigo 16 que os empresarios están obrigados a comunicar á Oficina Pública de Emprego o contido dos contratos de traballo celebrados ou prórrogas destes, deban ou non se formalizar por escrito, nos dez días seguintes á súa concertación. Se existe obriga de formalización escrita presentárase copia do contrato para o seu rexistro e se non existe a devandita obriga presentárase comunicación da contratación. No ámbito da Comunidade Autónoma Galega a comunicación realízase na rede de oficinas de Emprego do Servizo de Emprego Autonómico da Xunta de Galicia ou a través de Internet (Contrat@).

O Rexistro no Servizo Público de Emprego non supón ningún pronunciamento sobre o contido do contrato, o feito de que o contrato teña asignado un nº de rexistro non implica que o devandito contrato reúna todos os requisitos nin se axuste á legalidade.

As distintas modalidades de contratación que aparecen nas táboas estatísticas agrúpanse en: Contratos Iniciais, cando se formaliza a relación laboral por primeira vez, Conversión en indefinidos doutros contratos xa existentes de duración temporal, ou en Prórrogas de contratos que finalizaron a duración inicial.

■ Contratos Iniciais

1. Indefinido Ordinario: É o concertado sen establecer límites de tempo á prestación de servizos con xornada a tempo completo, parcial ou fixo discontinuo (R.D.L.G. 1/95 e Lei 12/2001).

2. Indefinido de Fomento de Emprego (Lei 12/2001 e Lei 43/2006)

a) De Duración Indefinida e xornada completa, parcial ou fixo discontinuo, orientado a incentivar a contratación de traballadores desempregados dalgún dos seguintes colectivos (a partir de a entrada en vigor do Acordo para a mellora do Crecemento e o Emprego do 9 de maio de 2006):

- Mulleres
- Novos de 16 a 30 anos de idade ambos os dous incluídos
- Maiores de 45 anos
- Desempregados que leven, polo menos, seis meses, inscritos ininterrompidamente como demandantes de emprego
- Persoas con minusvalidez

b) Bonificación en supostos excepcionais de contratación temporal:

- Persoas con minusvalidez contratadas mediante o contrato temporal de fomento de emprego
- Vítimas de violencia de xénero ou doméstica
- Persoas en situación de exclusión social
- Mulleres con minusvalidez e persoas maiores de 45 anos con minusvalidez

c) Bonificacións para o mantemento do emprego indefinido

- Contratos indefinidos de traballadores de 60 ou máis anos cunha antigüidade na empresa de 5 ou máis anos
- Mulleres con contrato suspendido (indefinido ou temporal que se transforme en indefinido) reincorporadas tras a maternidade

d) Bonificacións para a contratación de persoas con minusvalidez polos centros especiais de emprego

e) Traballadores que na data de celebración do novo contrato de fomento da contratación indefinida, estivesen empregados na mesma empresa mediante un contrato de duración determinada ou temporal, incluídos os formativos, celebrados con anterioridade a 31 de Decembro de 2007

f) Transformación de contratos formativos, de relevo e de substitución por xubilación con bonificación

3. Indefinido Minusválido: De duración indefinida dirixido á integración laboral de traballadores minusválidos e que pode ser de xornada completa ou parcial. (R.D. 1451/83, modificado por R.D.4/99 e Lei 12/01)

4. Obra ou Servizo: Son os contratos para a realización de obras ou servizos determinados en xornada completa ou parcial na actividade da empresa e a duración dos cales é incerta (Art. 15 de E.T., R.D. 2720/98 e Lei 12/2001)
5. Eventual por circunstancias da Produción: Contratos de Duración temporal, en xornada completa ou parcial, para atender as esixencias circunstanciais do mercado (Art. 15 E.T. R.D. 2720/98 e Lei 12/2.001)
6. Interinidade: Contrato de duración temporal para substituír un traballador con dereito a reserva de posto de traballo, en xornada completa ou parcial. (Art. 15 E.T. R.D. 2720/98 e Lei 12/2.001)
7. Temporal para minusválidos: De doce meses a tres anos de duración, con xornada completa ou parcial, para traballadores minusválidos (Lei 42/94, R.D. Lei 13/96, Disposición Adicional Sexta e Lei 12/2.001)
8. Contrato temporal para traballadores desempregados en situación de exclusión social: Contrato de duración indefinida ou determinada asinado con desempregado en situación de exclusión social. (Lei 30/2005)
9. Relevo: Contrato de duración indefinida ou ata o momento da xubilación do traballador ao que substitúe por xubilación parcial ou completa (Lei 14/00 e Lei 12/01)
10. Xubilación Parcial: Contrato de duración determinada e xornada parcial, complementario do de relevo, que se asina co traballador que se xubila parcialmente (Lei 12/2.001)
11. Contrato de Substitución por Xubilación aos 64 anos: Para traballadores desempregados que substitúan outros traballadores que anticipan a idade de xubilación nun ano (R.D. 1194/85, Lei 14/00 e Lei 12/2001)
12. Contrato en Practicas: Destinados a completar a formación de traballadores con títulos universitarios ou de formación profesional. Son contratos de duración temporal, con xornadas a tempo parcial ou completa, indistintamente. (Art. 11 do E.T, R.D. 488/98)
13. Contrato para a formación: Destinado a novos de 16 a 21 anos, ou maiores incluídos nalgún dos colectivos do Art. Primeiro da Lei 12/2001, para a adquisición por parte do traballador da cualificación necesaria para o desempeño dun oficio ou posto de traballo concreto. (Art. 11 de ET, RD 488/98 e Lei 12/2001)
14. Outros contratos: Neste apartado inclúense contratos de modalidades non especificadas e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación, tales como, artistas, servizo doméstico, mercantís...

■ Contratos convertidos en indefinidos

Son aqueles que ao amparo da normativa en vigor, son transformados en indefinidos. Nestas transformacións non se suman aos contratos á modalidade dos cales corresponden porque nese caso produciríase unha duplicidade, xa que o contrato de orixe xa foi contabilizado no seu día. Estes contratos son:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción

- De interinidade
- Temporal de inserción
- Temporal minusválido
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Outros contratos

■ Prórrogas

Algúns contratos de duración temporal, unha vez finalizada a súa duración inicial, poden prorrogarse. O número de prórrogas que admite un contrato depende da súa topoloxía. Son as seguintes:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal de inserción
- Temporal minusválido
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Xubilación parcial

Nunha primeira observación podemos apreciar que continúa a tendencia de anos anteriores dunha grande rotación da poboación ocupada asalariada con contratos temporais. (Datos INEM-EPA).

Se tomamos a actividade económica como punto de comparación observamos, como é de esperar, que é o sector servizos o que concentra a maior parte das contratacións (75,95%) seguido a moita distancia pola construción (11,42%) e a industria (10,11%) e no último lugar de volume de contratos rexistrados atopamos a agricultura e pesca (2,52%).

■ **Cadro 7.1 Contratos de traballo, contratos convertidos en indefinidos e adscricións colaboración social. Galicia/España. 2006-2007**

	Total España 2006	%	Total Galicia 2006	%	Total España 2007	%	Total Galicia 2007	%
Indefinido Ordinario (Boni/no Boni)	665.200	3,83	22.713	2,83	989.589	5,58	33.845	4,15
Indef. Fomento da contratación indefinida	350.763	2,02	16.130	2,01	315.489	1,78	14.860	1,82
Minusválido	11.797	0,07	768	0,10	13.096	0,07	837	0,10
Obra ou servizo	6.841.222	39,37	305.514	38,11	6.863.482	38,73	299.237	36,70
Eventual	7.732.664	44,50	327.917	40,91	7.673.381	43,30	335.506	41,14
Interinidade	1.373.861	7,91	75.557	9,43	1.491.771	8,42	86.533	10,61
Temporal minusválido	14.775	0,09	861	0,11	16.739	0,09	1.110	0,14
Temporal de inserción	459	0	1	0	0	0	0	0
Relevo	30.206	0,17	1.630	0,20	34.618	0,20	1.789	0,22
Xubilación %	27.354	0,16	1.534	0,19	29.445	0,17	1.627	0,20
Substitución xub. 64 anos	1.608	0,01	50	0,006	1.978	0,01	59	0,007
Prácticas	90.461	0,52	7.457	0,93	81.017	0,46	7.048	0,86
Formación	117.654	0,68	12.724	1,59	109.407	0,62		
Outros	119.263	0,69	28.754	3,59	99.886	0,56		
Total contratos iniciais	17.377.287	100	801.610	100	17.719.898	100	815.466	
Convertidos en indefinidos	1.149.485		55.984		902.210		49.166	
Adscrición colabora. Social	4.954		337		4.696		216	
Total contratos e adscricións	18.531.726		857.931		18.626.804		864.848	

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2007

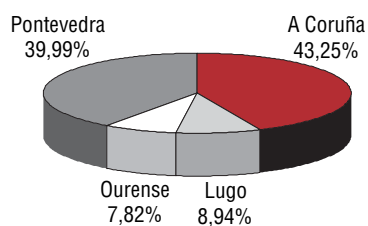
■ **Cadro 7.2**

Total contratos de traballo. Por provincias. Galicia. 2006-2007

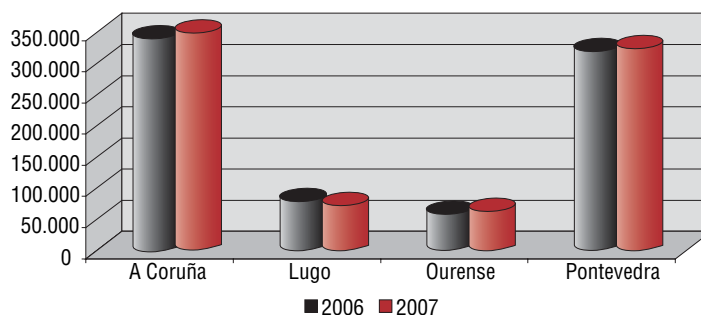
Tipo de contrato	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Duración temporal:										
Obra	140.132	135.217	24.319	23.162	24.758	25.056	116.305	115.802	305.514	299.237
Eventual	137.427	143.322	25.619	27.130	21.937	22.532	142.934	142.522	327.917	335.506
Interinidade	30.950	36.707	6.155	7.659	6.591	7.247	31.861	34.920	75.557	86.533
Temporal minusválidos	325	381	108	131	84	113	344	485	861	1.110
Relevo	510	543	111	138	88	123	921	985	1.630	1.789
Xubilación parcial	505	531	98	114	89	109	842	873	1.534	1.627
Substitución	34	41	2	2	5	8	9	8	50	59
Prácticas	3.836	3.769	679	609	500	420	2.442	2.250	7.457	7.048
Formación	4.567	4.824	1.639	1.668	1.732	1.760	4.786	4.627	12.724	12.879
Outros	6.762	6.894	15.709	5.845	1.225	1.769	5.058	5.628	28.754	20.136
Duración indefinida:										
Indefinido ordinario	9.488	14.307	3.796	4.478	1.574	2.759	7.855	12.301	22.713	33.845
Indefinido fomento de emprego	6.124	5.813	1.991	1.853	1.804	1.778	6.211	5.416	16.130	14.860
Minusválidos	304	364	83	91	72	63	309	319	768	837
Total contratos	340.964	352.713	80.309	72.880	60.459	63.737	319.877	326.136	801.609	815.466

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Distribución do total de contratos en Galicia. 2006

Evolución do total de contratos en Galicia

Contrato de traballo por tipo e por sector. Galicia 2007
■ Cadro 7.3

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
Indefinido ordinario	3.745	4.374	4.974	20.752	33.845
Indefinido fomento emprego	330	2.054	1.810	10.666	14.860
Minusválidos	28	124	96	589	837
Obra ou servizo	11.984	32.693	59.067	195.529	299.273
Eventual circunst. produc.	3.436	35.058	21.631	275.381	335.506
Interinidade	767	3.180	377	82.209	86.533
Temporal minusválido	29	188	176	717	1.110
Relevo	10	952	94	733	1.789
Xubilación parcial	9	858	79	681	1.627
Substitución xub. 64 anos	2	11	5	43	61
Prácticas	36	1.077	932	5.003	7.048
Formación	110	1.704	3.730	7.335	12.879
Outros contratos	96	189	133	19.718	20.136
Galicia	20.582	82.462	93.104	619.356	815.504

Fonte: INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

■ Cadro 7.4 Contratos de traballo iniciais segundo sección de actividade económica. Por provincias. Ano 2007

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Agricultura, gandería, caza e silvicultura	2.944	1.863	1.783	3.698	10.288
B. Pesca	3.631	1.514	3	5.108	10.256
C. Industrias extractivas	188	440	726	569	1.923
D. Industria manufacturera	30.490	4.513	7.179	37.767	79.949
E. Produción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga	281	44	95	170	590
F. Construción	43.270	8.847	8.025	32.962	93.104
G. Comercio, reparación de vehíc. de motor, motocicletas e ciclomoteres e art. persoais	35.541	8.365	7.983	32.267	84.156
H. Hostalería	30.112	8.003	5.739	35.236	79.090
I. Transporte, almacenamento e comunicacións	22.756	5.397	3.888	37.120	69.161
J. Intermediación financeira	2.903	305	166	1.247	4.621
K. Actividades inmobiliarias	103.109	13.791	12.612	87.595	217.107
L. Ensino	9.459	4.993	4.390	8.279	27.121
M. Actividades sanitarias e veterinarias. Servizos sociais	8.417	1.815	1.822	8.845	20.899
N. Outras actividades sociais e de servizos prestados á comunidade	22.020	5.875	4.402	14.857	47.154
O. Fogares que empregan persoal doméstico	37.440	7.056	4.912	20.322	69.730
P. Tr. N/C Ser. Exc. Ttes.	150	59	12	87	308
Q. Peóns	2	0	0	7	9
Total	352.713	72.880	63.737	326.136	815.466

Fonte: INEM. Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2007

■ **Cadro 7.5 Contratos de traballo iniciais segundo grupo principal de ocupación do posto. Por provincias. Ano 2007**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Dirección das Administracións Públicas e de empresas de 10 ou máis asalariados/as	818	103	96	701	1.718
B. Xerencia de empresas con menos de 10 asalariados/as	116	113	49	177	455
C. Xerencia de empresas sen asalariados/as	6	9	0	17	32
D. Profesións asociadas a titulacións de 2º e 3º ciclo universitario	20.843	5.542	3.591	16.951	46.927
E. Profesións asociadas a unha titulación de 1º ciclo universitario	9.203	1.827	1.573	5.033	17.636
F. Técnicos/as e profesionais de apoio	35.543	4.535	3.827	20.413	64.318
G. Empregados/as de tipo administrativo	31.569	6.336	5.962	29.181	73.048
H. Traballadores/as do servizo de restauración e servizos persoais	51.605	12.835	9.778	45.260	119.478
J. Traballadores/as dos servizos de protección e seguridade	3.122	758	873	1.823	6.576
K. Dependentes/as de comercio e asimilados/as	25.746	5.122	5.294	21.621	57.783
L. Traballadores/as cualificados/as na agricultura e na pesca	4.758	2.079	975	5.067	12.879
M. Traballadores/as cualificados/as na construción	28.178	6.272	5.466	23.809	63.725
N. Traballadores/as cualificados/as das industrias extractivas, metalúrxica, const. maquinaria e asimilados/as	13.342	1.944	1.656	11.999	28.941
P. Trab. Cualif. de artes gráficas, téxtil e confección, elab. alimentos, ebanistas, artesáns e asimilados/as	7.350	917	595	13.100	21.962
Q. Operadores de instalacións industriais de maquinaria fixa, montadores e ensambladores	14.044	1.359	3.645	14.309	33.357
R. Condutores/as e operadores/as de maquinaria móbil	15.933	5.673	3.983	20.032	45.621
S. Traballadores/as non cualificados/as en servizos, agás transportes	30.741	5.836	4.881	21.269	62.727
T. Peóns de agricultura, pesca, construción, industria manufactureira	54.660	11.502	11.484	75.237	152.883
U. Forzas armadas	5.136	118	9	137	5.400
Total	352.713	72.880	63.737	326.136	815.466

Fonte: INEM. Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2007

7.2. Modalidades contractuais

A continuación analizaremos o comportamento dos contratos tendo en conta o sexo, idade, duración do contrato e tipo de xornada.

7.2.1 Contrato eventual por circunstancias da produción

O obxecto deste contrato é atender as esixencias do mercado, acumulación de tarefas ou exceso de pedidos, aínda tratándose da actividade normal da empresa. (Art. 15.1.b de E.T e 3.1 RD 2720/1998).

Por convenio colectivo poderanse determinar as actividades nas que se pode contratar traballadores eventuais e os criterios xerais para unha axeitada relación entre o volume desta modalidade contractual e o cadro de persoal total da empresa, procedendo a súa limitación numérica.

Os contratos eventuais deberán formalizarse por escrito cando a súa duración sexa superior a catro semanas ou se concerten a tempo parcial. Nestes contratos deberá constar polo menos:

- a) A causa que o xustifique, que deberá ser específica e concreta
- b) O tempo de duración
- c) O traballo a desenvolver

Poderanse celebrar a tempo concreto ou parcial (Art. 5.1 RD 2720/1998) e a súa duración máxima será de 6 meses dentro dun período de 12, computándose o

devandito período a partir da data na que se produza a causa ou circunstancia que xustifiquen a súa utilización. (Art. 15.1 b E.T e 3.2 b RD 2720/1998).

Por convenio colectivo sectorial estatal ou por convenio colectivo sectorial de ámbito inferior, poderá modificarse a duración máxima destes contratos ou o período dentro do cal se poderán concertar. Nestes supostos o período máximo será de 18 meses, non podendo superar a duración do contrato as tres cuartas partes do período de referencia que se estableza, nin como máximo 12 meses (art. 15.1 b E.T).

No caso de concertarse o contrato por un tempo inferior ao máximo legal ou convencionalmente establecido, poderá ser prorrogado mediante acordo das partes, por unha soa vez, sen que a súa duración total poida superar a súa duración máxima (art. 15.1 b E.T).

Esta modalidade contractual segue sendo a máis utilizada representando o 43,30% a nivel nacional (44,50% en 2006) e o 41,14% dos contratos iniciais e o 38,79% do total, incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social (38,22% en 2006) dos subscritos en Galicia. Apréciase un aumento sobre anos anteriores (cadro 7.1). Subscribíronse 335.506 contratos fronte aos 327.917 do ano 2006, o que supón un aumento de 7.589 contratos en Galicia para o ano 2007 (o aumento no ano anterior foi de 15.845 contratos).

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 16,73%, na industria un 42,51%, na construción un 23,23% e no sector servizos un 44,46%.

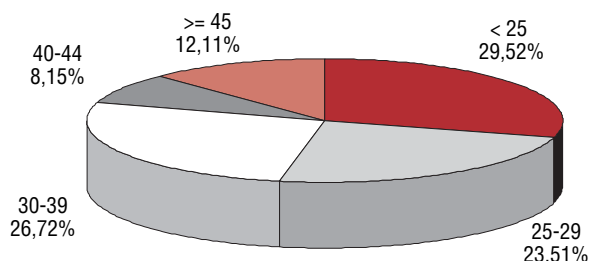
Por sexo contratouse a un 49,79% dos homes fronte a 50,21% das mulleres, superando por primeira vez o grupo de homes. Tendo en conta sexo e grupo de idade, os homes son máis contratados no grupo inferior a 39 anos (79,01%) a grande distancia dos de 40 a 44 (7,89%) e dos >45 (13,10%), e no caso das mulleres dáse unha situación similar, 80,47% no grupo de menores de 39 anos e 8,41% no tramo de 40 a 44 e 10,34% para as > de 45 anos.

■ **Cadro 7.6 Contratos eventuais por circunstancias da produción. Segundo sexo, idade e provincia. Galicia 2007**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	18.817	17.142	17.875	5.108	9.697	21.277	18.587	19.779	6.284	8.756	143.322
Lugo	4.024	2.973	3.636	1.171	1.931	4.162	3.045	3.548	1.187	1.453	27.130
Ourense	3.488	2.321	2.775	809	1.397	3.420	2.683	3.187	1.067	1.385	22.532
Pontevedra	23.297	16.168	19.469	6.092	8.866	20.563	15.942	19.363	5.629	7.133	142.522
Galicia	49.626	38.604	43.755	13.180	21.891	49.422	40.257	45.877	14.167	18.727	335.506

Fonte: INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Tendo en conta a duración, son os inferiores a 1 mes, co 44,50% (47,79% en 2006) os máis concertados, seguidos de 1 a 3 meses cun 28,97%, os de 3 a 6 meses cun 22,5 0% e por último con escasa representación, os concertados por un tempo superior a 6 meses con só un 4,03%. Estas porcentaxes son moi similares aos do ano 2006, reflectíndose unha leve diminución nos de duración superior a 1 mes, pero segue quedando de manifesto a grande rotación laboral que se produce na comunidade galega cunha elevada porcentaxe de contratos eventuais e dentro deles o 44,50% teñen unha duración inferior a 1 mes.

Contratos eventuais por circunstancias da produción. Por duración e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.7

	Duración				Total
	<= 1 mes	>1a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 meses	
A Coruña	72.803	37.933	27.573	5.013	143.322
Lugo	8.605	9.122	7.757	1.646	27.130
Ourense	5.795	7.677	8.019	1.041	22.532
Pontevedra	62.107	42.453	32.128	5.834	142.522
Galicia	149.310	97.185	75.477	13.534	335.506

Fonte: INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

A variable xornada sen diferenciación por sexos mostra unha porcentaxe do 74,75% para a xornada completa e un 25,25% para a xornada a tempo parcial. Se temos en conta a variable sexo, os resultados son similares a 2006 cun 16,75% para os contratos efectuados a homes a xornada parcial e un 33,68% para os efectuados a mulleres coa mesma xornada. Se a xornada é completa, a contratación no caso dos homes foi de 83,25% e dun 66,32% (64,85% en 2006) no das mulleres, poñendo de manifesto un uso case exclusivo da parcialidade na contratación feminina, aínda que diminuíu lixeiramente.

Contratos eventuais por circunstancias da produción. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.8

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	68.639	13.673	54.966	74.683	24.385	50.298	143.322	38.058	105.264
Lugo	13.735	2.064	11.671	13.395	4.617	8.778	27.130	6.681	20.449
Ourense	10.790	1.312	9.478	11.742	3.869	7.873	22.532	5.181	17.351
Pontevedra	73.892	10.931	62.961	68.630	23.860	44.770	142.522	34.791	107.731
Galicia	167.056	27.980	139.076	168.450	56.731	111.719	335.506	84.711	250.795

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

7.2.2. Contrato de obra ou servizo

É aquel que se concerta para a realización dunha obra ou a prestación dun servizo, con autonomía e substantividade propia dentro da actividade na empresa, aínda tratándose da actividade habitual, e a duración da cal, aínda que limitada no tempo, é incerta. (Art. 15.1 a E.T e 2.1 RD 2720/1998).

Por convenio sectorial estatal e de ámbito inferior, incluídos os convenios de empresa, poderán identificarse os traballos e tarefas nos que poidan realizarse este tipo de contratos, co intento de non facer un uso indiscriminado deles.

A duración será polo tempo esixido para a realización da obra ou servizo (art. 2.2 b RD 2720/1998). Non é requisito imprescindible determinar a data de fin de contrato e se esta se reflicte terá só carácter orientativo. Se a súa duración fose por un tempo superior a un ano, é necesario un preaviso de 15 días comunicando a extinción do contrato e en caso de incumprilo substituírase por unha indemnización de 15 días de salario.

Cando a duración sexa inferior a sete días, a cota empresarial á S.S. por continxencias comúns incrementarase nun 36%.

A xornada poderá ser a tempo parcial ou completa e formalizarase por escrito, identificando con claridade e precisión abonda o carácter da contratación e a obra ou servizo a realizar.

O empresario ten deber de informar aos traballadores da existencia de postos de traballo vacantes, co fin de facilitar o acceso a postos permanentes. (Art. 15.7 E.T.)

Cando o SPEE-INEM constate, que nos catro anos inmediatamente anteriores a unha solicitude de prestación, o traballador percibise prestacións por finalización de varios contratos temporais cunha mesma empresa, poderá dirixirse de oficio á autoridade xudicial demandando que o empresario sexa declarado responsable do seu abonamento, se a reiterada contratación temporal fose abusiva ou fraudulenta, así como a condena ao empresario á devolución á Entidade Xestora daquelas prestacións xunto coas cotizacións correspondentes.

No ano 2007 rexistráronse 299.237 contratos por obra ou servizo (en 2006 305.514, 6.277 contratos menos que no ano anterior) que representa un 36,69% dos contratos iniciais e o 34,60% do total, incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social (35,61% no 2.006), fronte ao 44,14% dos contratos eventuais por circunstancias da produción, que continúan en primeiro lugar igual que en anos anteriores. No total de España representaron o 38,73% (39,37% en 2006) da contratación.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 58,16%, na industria un 39,65%, na construción un 63,44% e no sector servizos un 31,57%.

Tendo en conta a variable sexo, no caso dos homes concertáronse 180.773 contratos (60,41%) e no das mulleres 118.464 (39,59%). A maior porcentaxe relativa de contratación de homes realízase no grupo de idade inferior a 39 anos cun 74,47%. Entre 40 e 44 anos concertáronse un 8,99% e no de iguais ou superiores a 45 anos o 16,53%. No caso das mulleres as porcentaxes relativas son moi similares, cun 75,75% no grupo inferior a 39 anos, un 9,95% no de 40 a 44 e un 14,31% no grupo de iguais ou superiores a 45 anos.

Se temos en conta a duración do contrato, son os de duración incerta ou indeterminada os que representan unha maior porcentaxe, cun 82,27%, o que parece lóxico dada a non obrigatoriedade e o carácter orientativo da data de fin de contrato. O 7,60% concertáronse por unha duración igual ou inferior a 7 días, o 3,11% por un período entre 6 e 12 meses e o 2,38% entre 3 e 6 meses.

Nesta modalidade contractual dáse unha elevada porcentaxe de xornada a tempo completo, co 73,91%, fronte a un 26,09% de contratos a tempo parcial. Se a esta

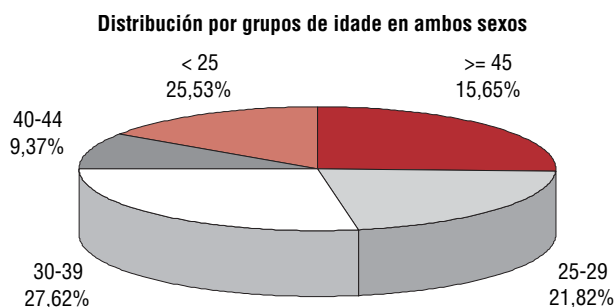
variable lle unimos a variable sexo, apréciase no caso dos homes un 82,27% para a xornada completa e un 17,72% para a parcial. Nas contratacións a mulleres séguese a tendencia xeral dunha maior contratación parcial neste colectivo con respecto aos homes supoñendo un 61,14% de xornada completa e un 38,86% de parcial.

■ Cadro 7.9

Contratos de obra ou servizo. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	22.336	19.007	21.027	6.769	12.288	12.912	12.996	15.612	5.122	7.148	135.217
Lugo	3.660	2.913	3.753	1.334	2.736	2.007	2.054	2.705	854	1.146	23.162
Ourense	4.135	2.834	3.757	1.472	3.207	2.346	2.157	2.791	1.016	1.341	25.056
Pontevedra	18.235	13.592	19.379	6.683	11.656	10.777	9.739	13.634	4.792	7.315	115.802
Galicia	48.366	38.346	47.916	16.258	29.887	28.042	26.946	34.742	11.784	16.950	299.237

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

■ Cadro 7.10

Contratos de obra ou servizo. Por duración e provincia. Galicia 2007

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	10.013	922	1.233	2.897	2.940	3.418	135	155	56	113.448	135.217
Lugo	1.341	275	363	839	799	1.499	37	25	52	17.932	23.162
Ourense	1.591	159	244	596	1.127	1.328	12	19	10	19.970	25.056
Pontevedra	9.794	1.141	1.342	2.729	2.261	3.077	60	143	216	95.039	115.802
Galicia	22.739	2.497	3.182	7.061	7.127	9.322	244	342	334	246.389	299.237

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Contratos por obra ou servizo. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. Decembro 2007

■ Cadro 7.11

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	81.427	16.710	64.717	53.790	22.348	31.442	135.217	39.058	96.159
Lugo	14.396	1.912	12.484	8.766	4.047	4.719	23.162	5.959	17.203
Ourense	15.405	2.039	13.366	9.651	3.026	6.625	25.056	5.065	19.991
Pontevedra	69.545	11.382	58.163	46.257	16.617	29.640	115.802	27.999	87.803
Galicia	180.773	32.043	148.730	118.464	46.038	72.426	299.237	78.081	221.156

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

7.2.3. Contrato de Interinidade

Este contrato ten por obxecto substituír un traballador con dereito a reserva do posto de traballo ou para cubrir temporalmente un posto de traballo durante un proceso de selección ou promoción, para a súa cobertura definitiva, así como para substituír a un traballador en formación por traballadores beneficiarios de prestación por desemprego. (Art. 15.1 c ET e art.4.1 de RD 2720/1998).

A súa duración manterase mentres subsista o dereito do traballador substituído á reserva do posto de traballo, ou a do tempo que dure o proceso de selección ou promoción para a cobertura definitiva, sempre que neste último caso non se supere os 3 meses. Nos procesos de selección da Administración a súa duración coincidirá co tempo previsto para a realización do devandito proceso.

Extinguirase pola reincorporación do traballador substituído, polo vencemento do prazo para a súa incorporación, pola extinción da causa que deu lugar á reserva de posto, polo transcurso dos 3 meses nos procesos de selección ou promoción ou que resulte dos procesos de selección da Administración.

Deben celebrarse a xornada completa agás nos seguintes supostos:

- Cando o traballador substituído estivese contratado a tempo parcial ou trátase de cubrir temporalmente un posto a cobertura definitiva do cal se vaia realizar a tempo parcial.
- Cando se realice para completar a xornada reducida dun traballador que exercite o seu dereito por nacemento de fillo prematuro, hospitalizado, garda legal dun menor de seis anos ou diminuído físico ou psíquico, para o coidado dun familiar ou naqueles supostos en que se acordara a redución temporal da xornada do traballador substituído, incluídos os supostos de desfrute a tempo parcial do permiso de maternidade, adopción ou acollemento.

Estes contratos deben formalizarse por escrito, especificando o carácter da contratación, o traballo a desenvolver, o traballador substituído e a causa da substitución, indicando se o posto de traballo a desempeñar será o do traballador substituído ou o doutro traballador que pase a desempeñar o posto daquel. Igualmente débese de identificar o posto a cobertura definitiva do cal se producirá tras o proceso de selección.

Existen unha serie de incentivos cando se formalice un contrato de interinidade nas seguintes condicións:

- a) Cando se celebren para substituír a un traballados que estea en excedencia para atender ao coidado de fillo ou familiar ata o segundo grao por consanguinidade ou afinidade, terán dereito a unha redución das cotizacións por contingentes comúns, cando se celebren con preceptores de prestacións por desemprego (contributivo ou asistencial), que leven máis dun ano como preceptores:
 - 95% durante o primeiro ano de excedencia
 - 60% durante o segundo ano
 - 50% durante o terceiro ano
- b) Bonificación do 100% das cotas empresariais á S.S., incluídas as de accidentes de traballo, enfermidade profesional e as de recadación conxunta cando se celebren para substituír a:

- Traballadoras que teñan suspendido o seu contrato de traballo por risco durante o embarazo.
- Traballadores e traballadoras que teñan suspendido o seu contrato de traballo por descanso de maternidade, adopción e acollemento.
- Traballadores autónomos, socios traballadores e socios de Cooperativas nos supostos de risco durante o embarazo, períodos de descanso por maternidade, adopción ou acollemento.

Tanto neste caso coma no anterior os citados beneficios non serán de aplicación as contratacións efectuadas aos cónxuxes, ascendentes, descendentes e demais parentes por consanguinidade ou afinidade ata o segundo grao inclusive do empresario, os que ostenten cargos de dirección ou sexan membros dos órganos de administración das empresas que revistan fórmula xurídica de sociedade e as que se produzan con estes últimos e os contratos celebrados coas Administracións públicas.

- c) Incentivos aos contratos de interinidade con traballadores minusválidos desempregados para substituír persoas minusválidas que teñan suspendido o contrato por incapacidade temporal cunha bonificación do 100 por 100 das cotas empresariais á S.S. incluídas as de accidentes de traballo e enfermidade profesional e as de recadación conxunta.
- d) As empresas que teñan ata 100 traballadores, e substitúan algún deles nos permisos de formación, por traballadores beneficiarios de prestacións de desemprego terán os seguintes beneficios:
 - O perceptor de prestacións recibirá o 50% da contía da prestación durante a vixencia do contrato, ata o máximo do dobre do período pendente de percibir de prestación por desemprego.
 - O empresario aboará a diferenza ata alcanzar o salario correspondente á totalidade das cotas á S.S.
- e) As empresas poderanse beneficiar dunha bonificación do 100% da cota empresarial por continxencias comúns durante a suspensión ou durante 6 meses en caso de mobilidade xeográfica ou de centro de traballo, nos contratos para substituír un traballador vítima de violencia de xénero que suspendera o seu contrato ou exercitara o seu dereito a mobilidade xeográfica ou cambio de centro de traballo.
- f) Incentivos para a transformación destes contratos en indefinidos.

O empresario informará aos traballadores sobre a existencia de postos de traballo vacantes, co fin de garantir o acceso a postos permanentes.

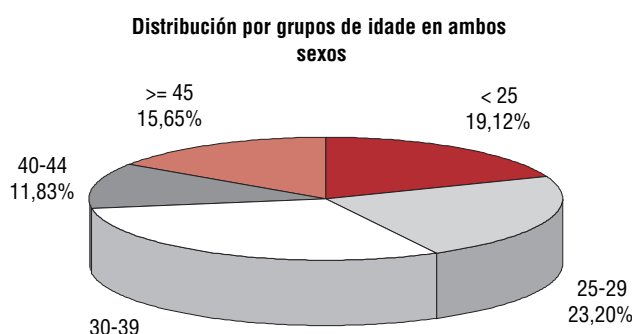
Esta modalidade supuxo en 2007 un 10,61% dos contratos iniciais (8,42% en España) e un 10,01% do total da contratación incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social 86.533 contratos rexistrados cun apreciable aumento con respecto ao 2006 de 10.976 contratos. Mantense a tendencia de anos anteriores onde a contratación feminina é moi superior cun 73,53% (63.629 contratos), (72,11% en 2006), fronte a un 26,47% de homes (22.904). Aínda que os datos estatísticos non nos permiten diferenciar a que modalidade corresponde a contratación por interinidade, si son numerosos os casos (risco de embarazo, maternidade, adopción, coidado dun familiar...) onde é o colectivo feminino o que

obtéñ os permisos con reserva a posto de traballo e parece que existe a tendencia, xa sexa polo posto que ocupa, polo tipo de traballo a realizar, pola profesión... a cubri-lo tamén cunha muller.

■ **Cadro 7.12** **Contratos de interinidade. Por sexos, idade e provincia. Galicia 2007**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	2.106	2.549	2.923	725	1.027	4.729	5.956	8.262	3.611	4.819	36.707
Lugo	351	353	352	143	210	845	1.001	1.987	1.005	1.412	7.659
Ourense	235	409	450	131	208	843	1.094	1.803	883	1.191	7.247
Pontevedra	2.852	3.158	2.885	770	1.067	4.580	5.553	7.472	2.971	3.612	34.920
Galicia	5.544	6.469	6.610	1.769	2.512	10.997	13.604	19.524	8.470	11.034	86.533

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 3,73%, na industria un 3,86%, na construción un 0,40% e no sector servizos un 13,27%.

Segundo os grupos de idade o 81,30% dos homes contratados teñen igual ou menos de 39 anos e o 69,34% das mulleres. No grupo de 40 a 44 anos contratouse ao 7,72% de homes e 13,31% de mulleres. E finalmente aos maiores de 45 anos concertóuselles este tipo de contrato a un 10,97% de homes e a un 17,34% de mulleres.

Ao descoñecerse en moitos casos a data de finalización da reserva de posto, duración do proceso de selección... o contrato concértase por unha duración indeterminada nun 52,77% dos casos. Os menores de 7 días supoñen un 16,77% e os que duran entre 15 días e un mes, un 11,91%.

■ **Cadro 7.13** **Contratos de interinidade. Por duración e provincias. Galicia 2007**

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	5.505	3.135	4.007	2.690	1.114	170	20	11	21	20.034	36.707
Lugo	772	637	985	632	215	30	10	1	2	4.375	7.659
Ourense	1.811	704	804	494	225	28	15	2	1	3.163	7.247
Pontevedra	5.753	2.309	3.618	1.860	1.160	124	32	10	4	20.050	34.920
Galicia	13.841	6.785	9.414	5.676	2.714	352	77	24	28	47.622	86.533

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Tendo en conta a variable xornada, os celebrados a xornada completa supoñen un 79,80% e tan só un 20,21% os que foron a tempo parcial. Seguindo a tendencia da maior parte das contratacións, son as mulleres as que máis contratos celebran a tempo parcial (23,83%), fronte ao colectivo de homes (10,12%).

Contratos de interinidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Decembro 2007

■ Cadro 7.14

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	9.330	1.191	8.139	27.377	7.397	19.980	36.707	8.588	28.119
Lugo	1.409	112	1.297	6.250	1.097	5.153	7.659	1.209	6.450
Ourense	1.433	116	1.317	5.814	1.181	4.633	7.247	1.297	5.950
Pontevedra	10.732	899	9.833	24.188	5.487	18.701	34.920	6.386	28.534
Galicia	22.904	2.318	20.586	63.629	15.162	48.467	86.533	17.480	69.053

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

7.2.4. Contrato para a Formación

Ten por obxecto a adquisición teórica e practica necesaria para o desempeño dun posto de traballo que requira un nivel de cualificación susceptible de acreditación formal, ou no seu defecto, o nivel de cualificación de base de cada ocupación no sistema de clasificación da empresa. (Art. 11.2 E.T)

Os requisitos dos traballadores susceptibles de ser contratados nesta modalidade son:

- Ser maior de 16 anos e non cumprir os 21, agás:
 - Minusválidos
 - Estranxeiros durante os dous primeiros anos de vixencia do seu permiso de traballo, salvo que se acredite a formación e experiencia necesarias para o desempeño do posto de traballo
 - Aqueles que leven máis de tres anos sen actividade laboral
 - Os que se atopen en situación de exclusión social
 - Os que se incorporen como alumnos traballadores aos programas de escola taller ou casa de oficios e talleres de emprego. Coa entrada en vigor do RD 5/2006 de 9 de Xuño para a mellora do crecemento e o emprego modifícase a letra a) do apartado 2) do artigo 11 do E.T establecendo o límite máximo de 24 anos para os alumnos traballadores de escolas taller ou casas de oficio. Este límite non será de aplicación para alumnos-traballadores de talleres de emprego ou persoas discapacitadas
- Non ter a titulación requirida para o contrato en prácticas nese posto ou oficio. (Art. 11.2 a E.T e Art. 6 RD 488/1998)
- Non desempeñar con anterioridade ese posto na mesma empresa por un tempo superior a 12 meses
- Non esgotar o prazo máximo para os contratos de aprendizaxe ou formación na mesma ou distinta empresa

Mediante convenio colectivo de ámbito sectorial estatal, ou no seu defecto, nos sectoriais de ámbito inferior, así como nos de empresa que contén cun plan formativo, poderase establecer segundo o tamaño do equipo o número máximo

de contratos a realizar e os postos de traballo obxecto dese contrato. Cando nos convenios colectivos non se determine o número máximo de contratos para a formación que cada empresa pode realizar, dito número será fixado segundo unha escala en función do número de traballadores por centro.

Os traballadores minusválidos contratados por esta modalidade non serán tidos en conta para determinar o número máximo de contratos de formación que a empresa poida realizar.

O número máximo de contratos para a formación non será de aplicación aos contratos celebrados para a formación no marco das Escolas Taller e Casas de Oficio, programas de Garantía Social, así como contratacións realizadas por empresas que dispoñan de escola de formación.

A duración deste contrato non poderá ser inferior a 6 meses nin superior a dous anos, salvo que por convenio se estableza outra duración, que en ningún caso poderá ser inferior a seis meses nin superar os 3 anos, ou 4 cando se concerte cunha persoa minusválida.

Cando o contrato se asinase por unha duración inferior á máxima, as partes poderán acordar ata dúas prórrogas, a duración da cal non poderá ser superior á duración mínima do contrato (Art. 19.1 RD 488/1998)

Estes contratos considerásen-se de carácter común ou ordinario cando se incumpra na súa totalidade as obrigas en materia de formación teórica.

A xornada de traballo será a tempo completo, sumando o tempo efectivo e a xornada de formación teórica na empresa.

A retribución será fixada en convenio colectivo, sen que poida ser inferior ao Salario Mínimo Interprofesional en proporción ao tempo de traballo efectivo.

O tempo dedicado á formación teórica, que se impartirá sempre fóra do posto de traballo e dentro da xornada laboral, fixarase no contrato en atención as características do oficio ou posto e do número de horas establecido para o módulo formativo axeitado ao devandito posto, sen que poida ser inferior ao 15% da xornada máxima prevista por convenio colectivo e a máxima legal. Os convenios colectivos poderán determinar o tempo dedicado á formación teórica e a súa distribución e alternancia ou concentración co traballo efectivo. A formación teórica só poderá concentrarse no período final do contrato cando así acordásese en convenio colectivo aplicable.

Cando o traballador contratado para a formación non realizase os ciclos educativos correspondentes á escolaridade obrigatoria, a formación teórica terá por obxecto completar a devandita formación.

Entenderase cumprido o requisito de formación teórica cando, acredite que realizou un curso de formación profesional ocupacional axeitado ao oficio ou posto obxecto do contrato, incrementándose a retribución polo tempo non dedicado á formación teórica.

A formación teórica poderá ser presencial ou a distancia cando non existan centros de formación na localidade onde resida o traballador, sen que o tempo dedicado á formación teórica poida realizarse fóra do horario de xornada laboral.

As accións formativas serán financiadas con cargo aos presupostos de formación continua do SPEE.

A formación teórica vén regulada por os Art. 11.2 e do ET e 10 do RD 488/1998, pola OM do 14 de Xullo de 1998 e pola Resolución do 26 de Outubro de 1998.

No prazo dun mes dende a finalización das ensinanzas, o empresario deberá emitir un certificado no que conste a duración da formación teórica e o nivel de formación práctica adquirido. Igualmente o centro que impartira a formación teórica deberá emitir certificado onde conste o contido formativo e o grao de aproveitamento.

O traballador poderá solicitar da administración competente que, previas as probas de avaliación de RD 797/1995 do 19 de maio, expídalle un certificado de profesionalidade equivalente a un título de formación profesional que lle habilite para ser contratado en prácticas.

A oferta formativa dos centros docentes está constituída pola rede de Centros Públicos, pola rede de centros de Axentes Sociais e a de Centros privados acreditados.

O SPEE manterá actualizado un catálogo e un mapa de centros de formación, co contido formativo dos módulos ou das especialidades nos que se atopen autorizados para impartir a formación teórica dos contratos para a formación.

O empresario deberá cumprir en todo caso os datos relativos ao centro de formación e acompañar ao contrato de traballo a “comunicación de acordo para a formación teórica en contrato para a formación”. Isto non será de aplicación cando o traballador acredite, mediante certificación da Administración pública, que realizou un curso de formación profesional ocupacional axeitado ao oficio ou posto de traballo.

O empresario poderá solicitar por escrito, antes de asinar o contrato, certificación do SPEE no que conste o tempo que o traballador estivo contratado en aprendizaxe e para a formación, con anterioridade á contratación que se pretende realizar e de non esgotar o período máximo de formación.

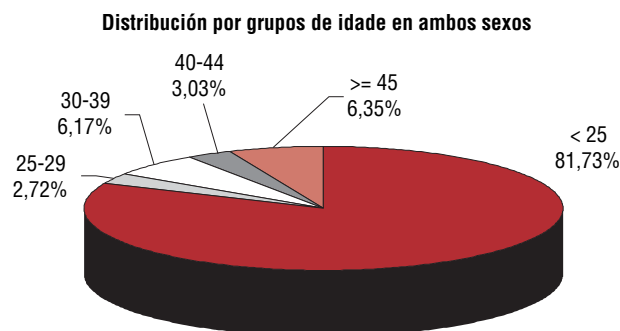
O contrato para a formación deberá realizarse sempre por escrito, facendo constar o nivel ocupacional, oficio ou posto de traballo no que se concerta, o tempo dedicado á formación teórica e a súa distribución horaria, a duración do contrato e o nome e cualificación profesional da persoa designada como titor.

■ **Cadro 7.15**

Contratos de formación. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	2.800	36	51	26	107	1.195	85	233	110	181	4.824
Lugo	840	29	46	17	84	356	63	96	47	90	1.668
Ourense	881	17	40	35	77	384	37	92	51	146	1.760
Pontevedra	2.808	29	39	20	35	1.262	54	198	84	98	4.627
Galicia	7.329	111	176	98	303	3.197	239	619	292	515	12.879

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

O número de contratos de formación rexistrados en Galicia no 2007 foi de 12.879, (13.303 en 2005 e 12.727 en 2.006), cun lixeiro aumento despois de varios anos de descenso, representando un 1,58% dos contratos iniciais (0,62% en España) e 1,49% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 0,53%, na industria un 2,07%, na construción un 4,01% e no sector servizos un 1,18%.

Se estudamos a variable sexo, apreciamos, que un 62,25% (2.006: 65,12%) destes contratos concértanse con homes e un 37,76% con mulleres (2006: 34,88 %). Estudando conxuntamente as variables de idade e sexo apréciase que no caso dos homes o 91,42% dos contratos se concertan con menores de 25 anos e o 3,78% con maiores de 45 anos. No colectivo das mulleres as porcentaxes son dun 65,75% nas menores de 25 anos e 12,73% para o intervalo de 30-39 anos. En canto á idade debemos precisar que aínda que o límite de idade para estes contratos é de 21 anos, non existe límite para os traballadores minusválidos, para os estranxeiros durante os dous primeiros anos de vixencia do seu permiso de traballo (agás que acrediten formación e experiencia necesaria para o desempeño do posto de traballo), para os desempregados que leven máis de 3 anos sen actividade laboral, para os desempregados en situación de exclusión social e para os que se incorporen aos programas de escolas-obradoiros (límite de 24 anos), casas de oficio (límite 24 anos) e obradoiros de emprego.

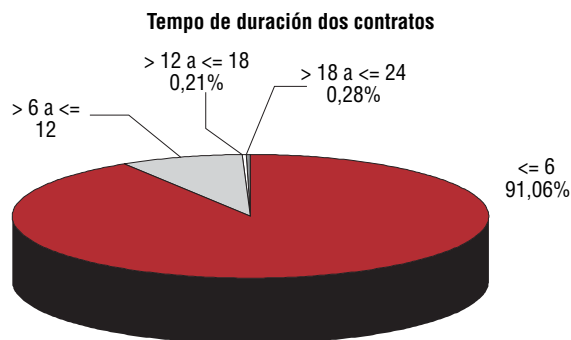
Tendo en conta a duración destes contratos e recordando que poden celebrarse por un prazo máximo de 2 anos, podendo mesmo ampliarse por convenio colectivo sectorial ata 3 ou 4 anos, se o traballador é minusválido, só un 0,49% celébranse por un período entre 18 e 24 meses (0,35% en 2005), e un 99,45% por un tempo igual ou inferior a 12 meses.

Contratos de formación por duración e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.16

	Duración en meses					Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	>24	
A Coruña	4.250	551	11	9	3	4.824
Lugo	1.553	102	7	6		1.668
Ourense	1.668	84	1	4	3	1.760
Pontevedra	4.256	345	8	17	1	4.627
Galicia	11.727	1.082	27	36	7	12.879

Fonte: SPEE-INEM. Estadística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

7.2.5. Contrato en Prácticas

Este contrato ten como finalidade a obtención de práctica profesional axeitada ao nivel de estudos dos traballadores con titulación universitaria ou de formación profesional de grao medio ou superior; ou títulos recoñecidos oficialmente como equivalentes que habiliten para o exercicio profesional. (Art. 11 ET e 1.1 RD 488/1998).

O traballador debe posuír algunha das titulacións seguintes:

- Licenciado Universitario, Enxeñeiro ou Arquitecto
- Diplomado Universitario, Enxeñeiro ou Arquitecto Técnico
- Técnico ou Técnico Superior da Formación Profesional Regulada da formación profesional específica, sendo equivalentes os anteriores Técnico Auxiliar (FPI) e Técnico Especialista (FP2)
- Outras titulacións oficialmente recoñecidas equivalentes as anteriores

Non poden transcorrer máis de catro anos dende a finalización dos correspondentes estudos ou dende a validación destes en España, se se obtivesen no estranxeiro, ou seis anos cando o traballador sexa minusválido.

O posto debe permitir a obtención da práctica profesional axeitada ao nivel de estudos cursados. Mediante convenio colectivo de ámbito sectorial estatal, ou no seu defecto, de ámbito inferior, poderanse determinar os postos, grupos, niveis ou categorías obxecto deste contrato.

A duración non poderá ser inferior a seis meses nin exceder de dous anos, podéndose determinar por convenio colectivo sectorial estatal ou sectorial inferior; a duración destes contratos, respectando sempre estes límites. (Art. 11.1 ET e 19 e 20 RD 488/1998).

Se o contrato se establece por unha duración inferior á máxima, as partes poderán acordar ata doas prórrogas, sen que a duración total poida exceder á máxima. A duración de cada prórroga non poderá ser inferior á duración mínima do contrato.

Ningún traballador poderá estar contratado en prácticas, na mesma ou distinta empresa, por tempo superior a dous anos en virtude da mesma titulación.

Cando o contrato chega a termo, non hai denuncia das partes cun preaviso mínimo de 15 días e o traballador continua traballando:

- Se non esgotou a duración máxima do contrato, prorrogarase automaticamente ata o devandito prazo
- Se esgotase a duración máxima considerárase prorrogado tacitamente por tempo indefinido, salvo proba en contrario que acredite a natureza temporal. (Art. 49.1.c) ET e 20 RD 488/1998)
- En caso de incumprirse soamente o preaviso, o traballador será indemnizado co equivalente ao salario correspondente aos días que o devandito prazo se incumpre.

A falta de esixencia de forma escrita, farán que o contrato en Prácticas considérese indefinido, salvo proba en contrario que acredita o seu carácter temporal. De igual forma os celebrados a tempo parcial presumíranse celebrados a xornada completa, por falta de forma escrita, salvo proba en contrario que acredita o seu carácter parcial. (Art. 22.1 RD 488/1998).

Salvo o disposto por convenio colectivo, o período de proba será como máximo:

- Un mes para os titulados de grao medio (Diplomados e Técnico de F.P regulada)
- Dous meses para titulados superiores (Licenciados e Técnicos Superiores de F.P regulada)
- A xornada poderá ser a tempo completa ou parcial.

A retribución que se fixará por convenio colectivo, nunca poderá ser inferior ao 60% o primeiro ano e o 70% o segundo ano de vixencia do contrato, do salario fixado para un traballador que desempeñe o mesmo ou equivalente posto de traballo, e en ningún caso inferior ao S.M.I. En caso de contratos a tempo parcial o salario reducirase en proporción ao tempo traballado. (Art. 2.1 RD 488/1998 e Art. 11.1.e E.T).

O contrato debe formalizarse por escrito facendo constar expresamente a titulación do traballador; a duración do contrato e o posto ou postos a desempeñar durante as prácticas.

O empresario poderá solicitar do Servizo Público de Emprego certificado no que conste o tempo que o traballador estivo contratado en prácticas con anterioridade. Se transcorridos 10 días o Servizo Público de Emprego non emitiu o certificado, o empresario queda exonerado das responsabilidades que se poidan derivar.

Á terminación do contrato, o empresario deberá entregar ao traballador certificado no que consta a duración das prácticas o posto ou postos de traballo desempeñados e as principais tarefas realizadas.

Se unha vez finalizado o contrato en prácticas o traballador continúa na empresa, non poderá concertarse un novo período de proba, computándose a duración do contrato en prácticas para os efectos de antigüidade na empresa.

O empresario informará os traballadores sobre a existencia de postos de traballo vacantes, co fin de garantir o acceso a postos permanentes.

Este tipo de contrato alcanzou en 2007, 7.048 concertos (2006: 7.457), o que representa un 0,86% dos contratos iniciais e un 0,81% do total (0,62% en España), fronte ao 0,93 do ano 2006.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 0,17%, na industria un 1,31%, na construción un 1,00% e no sector servizos un 0,81%.

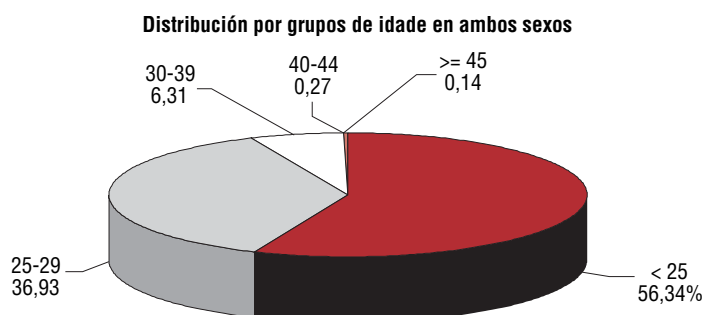
Tendo en conta o factor sexo, concertouse cun 48,54% de homes e un 51,46% de mulleres, producíndose un lixeiro aumento con respecto ao ano 2006 (50,22%) nas contratacións a mulleres e superando por segunda vez as dos homes. É un dos contratos onde a diferenza de contratación entre homes e mulleres é menor. Realízanse case os mesmos contratos en prácticas a homes que a mulleres, e tendo en conta a incorporación masiva da muller á educación de grao medio e superior, e que é precisamente este colectivo o que en maior medida finaliza os estudos iniciados, parece ser esta a causa da equiparación entre sexos destes contratos.

■ Cadro 7.17

Contratos en prácticas. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	972	694	113	1	3	985	865	126	8	2	3.769
Lugo	222	92	8	0	0	182	95	9	1	0	609
Ourense	146	52	11	0	0	120	76	15	0	0	420
Pontevedra	675	337	90	4	1	669	392	73	5	4	2.250
Galicia	2.015	1.175	222	5	4	1.956	1.428	223	14	6	7.048

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

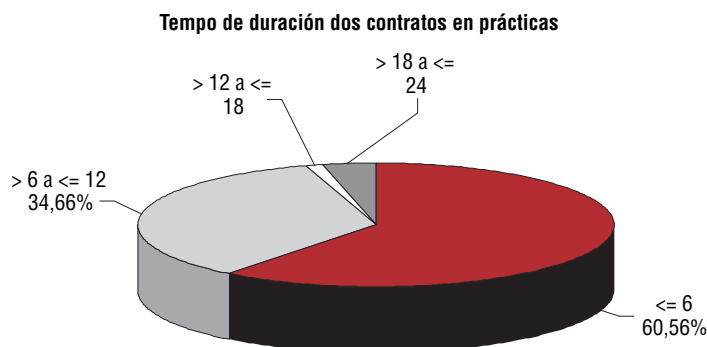
Por grupos de idade, realizáronse maior número de contratacións a homes <25 anos (58,90%) e mulleres de <25 anos (53,93%), seguidos en ambos os dous casos do intervalo de 25-29 cun 34,35% en homes e un 39,37% en contratos a mulleres e do intervalo de 30-39 anos, cun 6,49% de contratacións concertadas con homes e un 5,82%, realizadas a mulleres.

■ Cadro 7.18

Contratos en prácticas. Por duración e provincias. Galicia 2007

	Duración en meses					Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	> 24	
A Coruña	2.431	1.153	36	149	3.769	4.824
Lugo	334	248	4	23	609	1.668
Ourense	234	174	3	9	420	1.760
Pontevedra	1.269	868	33	80	2.250	4.627
Galicia	4.268	2.443	76	261	7.048	12.879

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Segundo a duración do contrato, os comprendidos de entre 6 e 12 meses alcanzaron 34,66% e os de duración igual ou inferior a 6 meses un 60,56%. Aqueles que alcanzaron a duración máxima de 24 meses seguen, ao igual que en 2006, supoñendo unha porcentaxe moi pequena, o 3,70% (2,18% en 2006). Aínda que se produciu un aumento dos contratos de máis longa duración, 24 meses, tamén aumentaron os de duración igual ou inferior a 6 meses en detrimento dos de duración entre 6 e 12 meses.

Contrato en prácticas. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.19

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	1.783	87	1.696	1.986	264	1.722	3.769	351	3.418
Lugo	322	14	308	287	52	235	609	66	543
Ourense	209	17	192	211	56	155	420	73	347
Pontevedra	1.107	78	1.029	1.143	211	932	2.250	289	1.961
Galicia	3.421	196	3.225	3.627	583	3.044	7.048	779	6.269

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Se tomamos como referencia o tipo de xornada, o 88,94% celebrouse a xornada completa e o 11,05% a parcial, aínda que no caso dos homes supuxo o 5,73% mentres que no caso das mulleres, confirmando a tendencia doutros tipos de contratos, chegou ao 16,07%.

7.2.6. Contratación en substitución por anticipación da idade de xubilación

Esta medida ten por finalidade a contratación de traballadores inscritos como desempregados en substitución de traballadores que anticipen a súa idade ordinaria de xubilación de 65 a 64 anos (Art. 1 e ss RD 1194/1985).

As empresas procederán á celebración dun contrato por calquera das modalidades vixentes, agás contrato a tempo parcial e eventual por circunstancias da produción. (Art. 3.1 RD 1194/1985).

Se durante a vixencia do contrato dun traballador en substitución se producise o cesamento deste, o empresario deberá substituílo, nun prazo máximo de 15

días, por outro traballador desempregado polo tempo que reste para alcanzar a duración mínima do contrato que ha de ser dun ano.

A falta de substitución do traballador que destituíu, suporalle á empresa aboar a INSS a prestación de xubilación devengada polo traballador substituído, dende o momento do cesamento do traballador contratado. (Art. 4 RD 1194/1985).

O contrato formalizarase por escrito, e entregárase ao traballador que se xubile unha copia para que o entregue na Entidade Xestora que corresponda para o recoñecemento da súa petición de xubilación.

Se á finalización do contrato de substitución, este transformávese en indefinido poderá acollerse aos incentivos de bonificación do 25% da cota empresarial á SS por continxencias comúns durante un período de 24 meses seguintes ao inicio do contrato, sempre que a transformación se levase a cabo ata o 31 de decembro do 2006.

■ Cadro 7.20 Contatos de substitución por xubilación os 64 anos. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	5	2	8	4	3	1	1	4	2	11	41
Lugo	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Ourense	1	0	1	2	1	0	0	1	1	1	8
Pontevedra	1	3	1	0	1	0	1	0	1	0	8
Galicia	7	5	12	6	5	1	2	5	4	12	59

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

No 2006 en Galicia só realizáronse 59 contratos (1.978 en España) desta modalidade (50 en 2006), o que supón un 0,007% do total. Deles o 59,32% realizáronse a homes e o 40,68% a mulleres. No colectivo masculino realizáronse mais contratos nos tramos de 30-39 (34,29%) e en menos de 25 anos (20%) e no feminino en maiores de 45 anos (50%) e no grupo de 30-39 anos (20,83%).

Segundo a actividade económica, 43 contratos realizáronse no sector servizos, 11 en industria e 5 en construción.

Centrándonos na duración, maioritariamente concertáronse por un período de 12 meses (86,94%).

■ Cadro 7.21 Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos. Por duración e provincia. Galicia. 2007

	Duración				Total
	12 meses	>12 e >18 meses	>18 e >24 meses	> 24 meses	
A Coruña	34	6	1	0	41
Lugo	2	0	0	0	2
Ourense	7	1	0	0	8
Pontevedra	8	0	0	0	8
Galicia	51	7	1	0	59

Fonte: INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

■ Contrato de Relevo e Xubilación Parcial

É o que se concerta cun traballador desempregado ou que estivese contratado pola empresa cun contrato de duración determinada para substituír parcialmente un traballador da empresa que accede á xubilación parcial (Art. 12.6 E.T)

A duración será indefinida ou igual ao tempo que lle falta ao traballador substituído para alcanzar a idade de xubilación (5 anos como máximo). Se chegado este momento o traballador xubilado parcial continua en activo, o contrato de relevo que se celebre por duración determinada, poderá prorrogarse por períodos anuais, extinguíndose en todo caso ao finalizar o período correspondente ao ano en que se produza a xubilación total.

A xornada poderá ser completa ou parcial. En todo caso deberá ser como mínimo, igual á redución da xornada do traballador substituído, que deberá estar comprendida entre un 25% e un 85%. (Art. 12.6 E.T).

O posto de traballo do traballador relevista poderá ser o mesmo do traballador substituído ou similar; e o horario poderá completar o do traballador substituído ou simultanearse con el.

Se durante a vixencia do contrato de relevo, que ha de celebrarse por escrito, se producise o cesamento do traballador contratado a empresa deberá substituílo no prazo de 15 días por outro traballador desempregado, ou que tivese concertado coa empresa un contrato de duración determinada.

Se o traballador xubilado parcialmente fose despedido improcedentemente e non se producise a súa readmisión, a empresa deberá substituílo por outro traballador desempregado ou ampliar a duración da xornada do traballador con contrato de relevo.

En caso de incumprimento, a empresa deberá aboar á Entidade Xestora o importe da prestación de xubilación parcial devengada dende o momento do cesamento ou despedimento improcedente.

A xubilación parcial do traballador substituído é aquela que se inicia despois do cumprimento dos 60 anos e ata o momento da xubilación total, que se simultánea cun contrato a tempo parcial e se atopa vinculada ao contrato de relevo. Para determinar a idade de xubilación tense en conta as bonificacións ou anticipacións de idade que correspondan.

A pensión de xubilación anticipada e parcial será compatible coa realización dun contrato a tempo parcial:

- Tería dereito a esta pensión o traballador, por conta allea, con polo menos 60 anos, que reúna as condicións xerais esixidas para causar pensión contributiva de xubilación conforme as normas do réxime da S.S de que se trate, agás a idade.
- O traballador solicitará a pensión de xubilación parcial ante a Entidade Xestora, e o recoñecemento desta quedará condicionado á presentación dos correspondentes contratos a tempo parcial e de relevo. O dereito á pensión nace na mesma data en que os contratos entren en vigor.

O contrato de relevo extínguese ao cumprir o traballador relevado a idade establecida para a súa xubilación, se o contrato asinado fose de carácter temporal. Se ao cumprir a idade de xubilación, o traballador continua na empresa, o contrato de relevo que se celebrou por duración determinada poderá prorrogarse mediante acordo das partes por períodos anuais, extinguíndose en todo caso, ao finalizar o período correspondente ao ano en que se produza a xubilación total de traballador relevado.

Se se trata dun contrato de relevo para substituír un traballador xubilado parcialmente despois de alcanzar a idade de xubilación, prorrogarase automaticamente por períodos anuais, extinguíndose en todo caso ao finalizar o período correspondente ao ano en que se produza a xubilación total.

Cadro 7.22

Contratos de relevo. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	58	97	145	27	39	16	51	61	26	23	543
Lugo	24	31	31	6	6	3	15	17	2	3	138
Ourense	12	28	36	9	15	2	8	9	3	1	123
Pontevedra	110	275	247	35	51	36	81	112	21	17	985
Galicia	204	431	459	77	111	57	155	199	52	44	1.789

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Cadro 7.23

Contratos de relevo. Por duración e provincia. Galicia 2007

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	1	0	0	1	5	15	16	37	468	0	543
Lugo	1	0	0	1	1	5	2	14	114	0	138
Ourense	0	0	0	0	1	1	3	7	111	0	123
Pontevedra	2	1	0	2	9	39	29	47	856	0	985
Galicia	4	1	0	4	16	60	50	105	1.549	0	1.789

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Contratos de relevo. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2007

Cadro 7.24

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	366	50	316	177	82	95	543	132	411
Lugo	98	12	86	40	17	23	138	29	109
Ourense	100	13	87	23	6	17	123	19	104
Pontevedra	718	271	447	267	114	153	985	385	600
Galicia	1.282	346	936	507	219	288	1.789	565	1.224

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

No ano 2006 celebráronse en Galicia 1.630 (2005: 1.290) contratos de relevo, o que representan soamente un 0,22% dos contratos iniciais (0,20% en España) e

0,21% do total, aínda que se observa un sensible aumento con respecto ao ano anterior.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 0,04%, na industria un 1,15%, na construción un 0,10% e no sector servizos un 0,12 %.

Por sexo e idade, o 71,66% celebráronse con homes e entre eles o colectivo de 25 a 39 anos, supuxo un 69,42%. No grupo de mulleres concertáronse soamente 507 contratos, representando o 28,34%, e tamén é o tramo de 25 a 39 anos o que ten maior representación cun 69,82%.

Segundo a duración o 86,58% fórono por un período superior a 24 meses, e segundo a xornada o 68,42% foi a total e o 31,58% a parcial.

Segundo a tendencia doutros contratos, a parcialidade foi maior nas mulleres, representando un 43,20%, mentres que nos homes só supuxo un 26,99%.

■ **Cadro 7.25 Contratos por xubilación parcial. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2007**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	436	0	0	0	0	95	531
Lugo	0	0	0	0	90	0	0	0	0	24	114
Ourense	0	0	0	0	97	0	0	0	0	12	109
Pontevedra	0	0	0	0	730	0	0	0	0	143	873
Galicia	0	0	0	0	1.353	0	0	0	0	274	1.627

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

■ **Cadro 7.26 Contratos por xubilación parcial. Por duración e provincia. Galicia 2007**

	Duración en meses									Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	
A Coruña	1	0	0	1	1	9	13	32	448	531
Lugo	0	0	0	0	0	3	1	5	101	114
Ourense	0	0	0	0	0	1	2	4	94	109
Pontevedra	1	0	0	0	2	14	13	30	787	873
Galicia	2	0	0	1	3	27	29	71	1.430	1.627

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Contratos de xubilación parcial concertáronse 1.534 en Galicia no 2006 (1.266 en 2005) representando un 0,20% dos contratos iniciais (0,17 en España) e o 0,19% do total. Ao igual que no contrato anterior de relevo, observase un sensible aumento con respecto a 2006. Do total un 83,16% concertouse con homes e só un 16,84% con mulleres. Esta diferenza está explicada co atraso da muller no acceso ao mercado laboral e polo tanto tamén en acceder as pensións de xubilación, diferenzas que deberían ir diminuíndo nos próximos anos.

Ao igual que no contrato anterior, un 87,89% celebrouse por un tempo superior a 24 meses.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 0,04%, na industria un 1,04%, na construción un 0,08 % e no sector servizos un 0,11%.

Aínda que estas dúas modalidades seguen representando unha porcentaxe escasa dentro do total do volume da contratación en Galicia, parece existir un aumento progresivo.

7.2.7. Contratos non contemplados anteriormente

Neste grupo inclúense contratos de modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación tales como: artistas, servizo doméstico, mercantís, contrato de traballo a domicilio, de grupo...

Estas contratacións son pouco representativas supoñen un 2,47% dos contratos iniciais (3,59% en 2006) e 2,33% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social, e son os de duración indeterminada (35,36%) e os de duración igual ou inferior a 7 días (59,42%) os mais celebrados.

■ **Cadro 7.27** Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	330	657	1.633	920	1.628	283	293	658	243	249	6.894
Lugo	146	376	794	392	1.324	441	686	1.060	318	308	5.845
Ourense	65	191	458	200	525	51	64	150	23	42	1.769
Pontevedra	178	444	1.431	894	1.897	120	232	294	67	71	5.628
Galicia	719	1.668	4.316	2.406	5.374	895	1.275	2.162	651	670	20.136

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

■ **Cadro 7.28** Outros contratos non contemplados anteriormente. Por duración e provincia. Galicia 2007

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	4.812	64	29	51	197	55	7	7	13	1.659	6.894
Lugo	2.842	32	45	13	17	7	3	1	0	2.885	5.845
Ourense	1.028	2	2	0	11	10	2	0	0	714	1.769
Pontevedra	3.284	7	1	3	294	144	13	17	3	1.862	5.628
Galicia	11.966	105	77	67	519	216	25	25	16	7.120	20.136

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2007

■ **Cadro 7.29**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	5.168	0	5.168	1.726	0	1.726	6.894	0	6.894
Lugo	3.032	0	3.032	2.813	0	2.813	5.845	0	5.845
Ourense	1.439	0	1.439	330	0	330	1.769	0	1.769
Pontevedra	4.844	1	4.843	784	0	784	5.628	1	5.627
Galicia	14.483	1	14.482	5.653	0	5.653	20.136	1	20.135

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Mención aparte daremos aos contratos temporais de minusválidos, que son aqueles cunha duración entre 12 meses e 3 anos, con xornada completa ou parcial, para traballadores minusválidos.

Estes contratos supuxeron no 2007, 1.110 (768 en 2006) contratos (0,14%) deles o 71,26% celebráronse con homes e o 28,74% con mulleres, deixando novamente, ver a menor integración da muller no mercado laboral, mesmo cando existe algunha minusvalidez, pero cunha evolución positiva con respecto ao ano anterior.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 0,47%, na industria un 0,23%, na construción un 0,14% e no sector servizos un 3,18%.

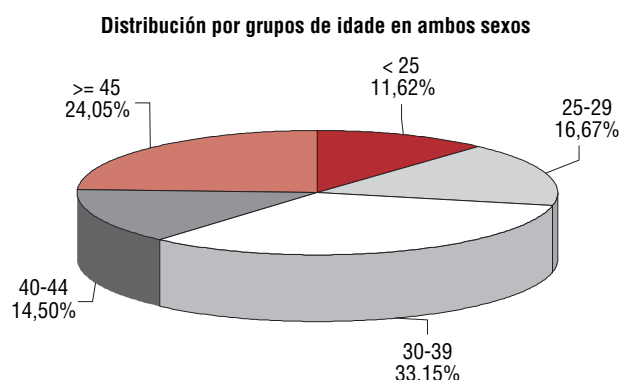
O tramo de idade no que máis contratos se asinan foi o de 30-39 anos, tanto en homes (32,74%), coma en mulleres (34,17%).

Tomando en conta a duración, foron os de 12 meses os que representaron o 97,03% das celebracións e a xornada completa o 76,13%, aínda que no colectivo feminino (seguíndoa tendencia da maioría dos contratos) só supuxo o 59,25% mentres que no masculino chegou ao 82,93%.

■ Cadro 7.30 Contratos temporais de minusválidos. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	30	41	81	36	63	14	27	37	15	37	381
Lugo	4	14	35	20	28	6	7	8	4	5	131
Ourense	9	18	17	17	16	3	8	19	2	4	113
Pontevedra	42	55	126	52	87	21	15	45	15	27	485
Galicia	85	128	259	125	194	44	57	109	36	73	1.110

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Contratos temporais de minusválidos. Por duración e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.31

	Duración en meses				Total
	= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	> 24	
A Coruña	365	15	1	0	381
Lugo	129	1	1	0	131
Ourense	108	5	0	0	113
Pontevedra	475	8	1	1	485
Galicia	1.077	29	3	1	1.110

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Contratos temporais de minusválidos. Segundo sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.32

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	251	43	208	130	58	72	381	101	280
Lugo	101	17	84	30	14	16	131	31	100
Ourense	77	10	67	36	11	25	113	21	92
Pontevedra	362	65	297	123	47	76	485	112	373
Galicia	791	135	656	319	130	189	1.110	265	845

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

7.2.8. Contratos Indefinidos Ordinarios (Bonificados e non bonificados)

O contrato indefinido é aquel que se concerta sen establecer límites de tempo na prestación dos servizos, en canto á duración do contrato.

A súa formalización pode ser verbal ou escrita, salvo os acollidos ao programa de fomento da contratación indefinida, minusválidos, a tempo parcial..... etc. En todo caso calquera das partes pode pedir que se formalice por escrito, mesmo durante o transcurso da relación laboral.

En 2007 concertáronse en Galicia 33.845 contratos desta modalidade (22.713 en 2006), o que supón un incremento de 11.132 contratos. Aínda así só representan un 3,91% dos contratos iniciais (5,58% en España) e 4,15% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social, pero con tendencia á alza.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 18,23%, na industria un 5,30%, na construción un 5,34% e no sector servizos un 5,41%.

Esta contratación concertouse no sector masculino nun 58,92% do total, fronte a un 41,07% (28,79% en 2006) en mulleres, supoñendo un relevante incremento na contratación indefinida feminina. En ambos os dous grupos, é o intervalo de idade de 30-39 anos, onde máis contratos indefinidos se asinan cun 23,49% en homes e un 41,99% nas mulleres.

No caso dos homes o resto dos intervalos de idade representan un 18,94% para >o igual 45 anos, 15,89% para o grupo de 25-29 anos, 12,07% para < de 25 e 13,23% para o grupo de 40-44 anos.

Para o colectivo feminino as contratacións celebradas no intervalo de 25-29 anos supuxeron un 18,97%, un 15,87% para os <25, un 11,21% para os > ou igual 45 e un 11,96% para o intervalo entre 40 e 44 anos.

As porcentaxes segundo o tipo de xornada reflexa un 72,79% a xornada completa, un 17,38% a tempo parcial e un 9,84% de fixos discontinuos. Estes datos modifícanse se introducimos a variable sexo, habendo no colectivo masculino un 81,88% de contratos a xornada completa, un 9,13% a parcial e un 8,99% de fixos discontinuos, e no das mulleres un 59,74% a xornada completa, un 29,21% a tempo parcial e un 11,05% de fixos discontinuos. Novamente vense moi afectados os datos da xornada a tempo parcial cando introducimos a variable sexo, en detrimento do colectivo feminino.

■ **Cadro 7.33** Contratos indefinidos ordinarios. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	998	1.348	3.282	970	1.334	1.089	1.281	2.575	711	719	14.307
Lugo	297	453	1.074	414	708	209	251	675	207	190	4.478
Ourense	165	210	590	201	219	225	229	557	206	157	2.759
Pontevedra	947	1.159	3.004	1.054	1.516	684	876	2.030	539	492	12.301
Galicia	2.407	3.170	7.950	2.639	3.777	2.207	2.637	5.837	1.663	1.558	33.845

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

■ **Cadro 7.34** Contratos indefinidos ordinarios. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2007

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	7.932	789	6.746	397	6.375	1.812	3.855	708	14.307	2.601	10.601	1.105
Lugo	2.946	231	1.847	868	1.532	456	938	138	4.478	687	2.785	1.006
Ourense	1.385	177	1.191	17	1.374	403	891	80	2.759	580	2.082	97
Pontevedra	7.680	623	6.546	511	4.621	1.390	2.621	610	12.301	2.013	9.167	1.121
Galicia	19.943	1.820	16.330	1.793	13.902	4.061	8.305	1.536	33.845	5.881	24.635	3.329

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

7.2.9. Contratos para o Fomento da Contratación Indefinida

Estes contratos teñen como finalidade a colocación estable de traballadores desempregados e de empregados suxeitos a contratos temporais (Disposición adicional primeira Lei 12/01).

A partir de a entrada en vigor da norma que recolle o Acordo para a Mellora do Crecemento e o Emprego, asinado polo Goberno e axentes sociais o 9 de maio de 2006 os colectivos de traballadores que poden ser obxecto deste tipo de contratos son:

a) Traballadores desempregados inscritos na Oficina de Emprego que pertencen a algún destes colectivos:

1. Mulleres:

- Desempregadas, así como vítimas de violencia de xénero
- Contratadas nos 24 meses seguintes ao parto
- Contratadas despois de 24 meses de inactividade laboral, se, anteriormente á súa retirada, traballaron, polo menos ,3 anos
- Con contrato suspendido (indefinido ou temporal) reincorporadas tras a maternidade

2. Novos de 16 a 30 anos de idade ambos os dous incluídos

3. Maiores de 45 anos

4. Desempregados que leven, polo menos, seis meses, inscritos ininterrompidamente como demandantes de emprego e persoas en situación de exclusión social

5. Persoas con minusvalidez

6.Traballadores en situación de exclusión social

7.Vítimas de violencia de xénero

b) Traballadores que na data de celebración do novo contrato de fomento da contratación indefinida, estivesen empregados na mesma empresa mediante un contrato de duración determinada ou temporal, incluído os formativos, celebrados con anterioridade ao 31 de decembro de 2006.

c) Plan extraordinario para a conversión do emprego temporal en fixo. Conversión en indefinidos de contratos temporais, incluídos os formativos, de relevo e de substitución por xubilación en todos os casos celebrados con anterioridade a 1 de xuño de 2006, sempre que a conversión se realice antes do 11 de xaneiro de 2007.

d) Bonificacións en supostos excepcionais de contratación temporal:

- Vítimas de violencia de xénero
- Persoas en situación de exclusión social
- Persoas con minusvalidez

Serán beneficiarios das bonificacións as empresas e os traballadores autónomos que subscriban contratos indefinidos a tempo completo, incluídos os fixos discontinuos, cos traballadores dos colectivos sinalados.

Esténdense estas bonificacións as persoas pertencentes aos colectivos sinalados que se incorporen, con carácter indefinido como socios traballadores ou de traballo ás cooperativas ou sociedades laborais.

O contrato concertarase por tempo indefinido no seu caso e formalizarase por escrito, segundo modelo oficial e a tempo completo ou parcial.

A lei só admite a conversión en indefinidos dos contratos temporais directos das empresas e non dos contratos temporais das ETT.

A empresa que nos seis meses anteriores á contratación realizase extincións de contrato de traballo por causas obxectivas declaradas improcedentes por sentenza xudicial ou procedesen a un despedimento colectivo, non poderán celebrar contratos para o fomento da contratación indefinida.

Nos dous supostos anteriores, a limitación afectaría unicamente á cobertura daqueles postos de traballo da mesma categoría ou grupo profesional que os afectados polo despedimento ou extinción e para o mesmo centro ou centros de traballo. (Disposición adicional primeira 12/2001)

Non se terá en conta esta limitación nos supostos de despedimento colectivo, cando a realización destes contratos de fomento da contratación indefinida sexa acordada cos representantes dos traballadores no período de consultas previsto na Tramitación do Expediente de Regulación de Emprego.

O réxime xurídico do contrato e os dereitos e obrigas que del se deriven, rexeranse, con carácter xeral, polo disposto na lei e nos convenios colectivos para os contratos por tempo indefinido.

Cando o contrato se extinga por causas obxectivas e a extinción sexa declarada improcedente, a contía da indemnización será de 30 días de salario por ano de servizo, rateados por meses os períodos de tempo inferior a un ano e ata un máximo de 24 mensualidades.

En caso de conversión dun contrato temporal en contrato de fomento da contratación indefinida non se poderá pactar un período de proba, sempre que se trate das mesmas funcións.

1) Contratos Indefinidos Acoltidos ao Programa de Fomento do Emprego Estable para o ano 2007: Ademais de atoparse inscrito na oficina de Emprego, deben de pertencer a algún dos seguintes colectivos:

- Mulleres
- Traballadoras desempregadas inscritas na Oficina de Emprego contratadas nos 24 meses seguintes á data do parto, adopción ou acollemento
- Mulleres que se reincorporen ao emprego despois de cinco anos de inactividade laboral, se, anteriormente á súa retirada do mercado de traballo, estivesen en situación de alta polo menos tres anos
- Traballadores desempregados inscritos ininterrompidamente na Oficina de Emprego durante seis ou máis meses
- Traballadores desempregados >45
- Novos de 16 a 30 anos ámbolos dous inclusive
- Traballadores con minusvalidez
- Traballadores desempregados nunha situación de exclusión social
- Traballadores desempregados que teñan acreditada pola administración a condición de vítima de violencia de xénero ou doméstica, sen que sexa necesaria a condición de desempregado

Os contratos indefinidos iniciais a tempo completo ou parcial, incluídos os fixos discontinuos, celebrados durante o 2007, darán dereito a partir da data de contratación a bonificacións na cota empresarial á seguridade social por continxencias comúns, segundo o colectivo ao que pertenzan.

A contratación indefinida no 2007 deu lugar a 14.860 contratos (2006:16.130) o que representa 1.270 contratos menos que o ano anterior, sendo un 1,82% dos contratos iniciais (1,78% en España) e un 1,72% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 1,61%, na industria un 2,49%, na construción un 1,94% e no sector servizos un 1,72%.

Esta era unha das poucas modalidades de contratación onde a porcentaxe feminina superaba con ampla diferenza á masculina, pero no ano 2007 esta modalidade contractual só representou o 50,94% de contratación feminina (62,21% en 2006) fronte ao 49,06% de masculina (37,79% en 2006).

Se tomamos como referencia o elemento idade observamos que no colectivo de homes a maior parte dos contratos se realizan a > o igual 45 anos (34,92% en 2007 e 53,91% en 2006) o tramo de 25 -29 supuxo un 29,18%, o de <25 un 28,17%, o de 30-39 un 6,56% e o grupo de 40-44 anos só un 1,16%.

No grupo de mulleres a maior porcentaxe alcánzao o grupo de 25-29 anos cun 32,65%, seguido de menores de 25 anos con 31,72%, o de > ou igual de 45 cun 24,94%, o grupo de 30-39 representou o 9,26% e o colectivo de 40-44 anos só representou un 1,43%.

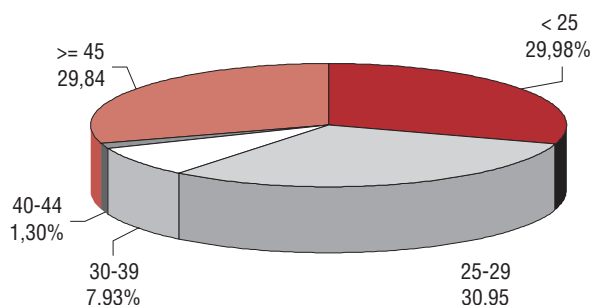
As porcentaxes por tipo de xornada reflicten un 7,61% para a xornada completa, un 20,06% para a parcial e só un 3,32% para a modalidade de fixo discontinuo. Estes datos vense alterados se introducimos a variable sexo. No colectivo feminino concertáronse un 67,34% de contratos a xornada completa, un 27,89% a parcial e un 4,77% de contratos fixos discontinuos. No colectivo masculino os rexistros de contratos reflicten unha porcentaxe de 86,24% para a xornada completa, un 11,93% para a parcial e un 1,82% para os fixos discontinuos.

■ **Cadro 7.35 Contratos indefinidos de fomento da contratación indefinida. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	761	917	200	38	961	924	981	285	48	698	5.813
Lugo	257	222	43	8	336	341	277	83	10	276	1.853
Ourense	298	243	64	15	309	309	226	83	15	216	1.778
Pontevedra	738	745	171	24	940	827	988	250	35	698	5.416
Galicia	2.054	2.127	478	85	2.546	2.401	2.472	701	108	1.888	14.860

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

■ **Cadro 7.36**

Contratos indefinidos de fomento da contratación indefinida. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2007

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos discontinuos
A Coruña	2.877	341	2.456	80	2.936	855	1.878	203	5.813	1.196	4.334	283
Lugo	866	52	810	4	987	234	735	18	1.853	286	1.545	22
Ourense	929	121	807	1	849	236	601	12	1.778	357	1.408	13
Pontevedra	2.618	356	2.214	48	2.798	786	1.884	128	5.416	1.142	4.098	176
Galicia	7.290	870	6.287	133	7.570	2.111	5.098	361	14.860	2.981	11.385	494

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

2) Transformación en Indefinidos dos contratos de duración determinada ou temporais, contratos formativos, de relevo e de substitución por anticipación da idade de xubilación. (Lei 12/2001 e Lei 43/2006).

No 2007 realizáronse 49.166 conversións en indefinidos de contratos temporais (2006: 55.984), o que supón 6.818 conversións menos que o ano anterior e representa un 5,68% do total das contratacións celebradas.

Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Ambos os dous sexos. Galicia 2007

■ Cadro 7.37

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	6.433	1.428	1.381	5.133	14.375
Eventual circ. produción	11.851	3.460	2.751	11.478	29.540
Interinidade	488	89	100	314	991
Temporal inserción	0	0	0	0	0
Temporal minusválidos	55	21	12	65	153
Substitución xub. 64 anos	20	1	4	7	32
Prácticas	1.369	222	156	809	2.556
Relevo	122	46	45	311	524
Formación	369	149	110	333	961
Outros	18	4	1	11	34
Total	20.725	5.420	4.560	18.461	49.166

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Homes. Galicia 2007

■ Cadro 7.38

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	4.361	1.041	990	3.692	10.084
Eventual circ. produción	6.167	1.798	1.288	6.146	15.399
Interinidade	162	29	30	91	312
Temporal inserción	0	0	0	0	0
Temporal minusválidos	33	9	11	51	104
Substitución xub. 64 anos	17	0	4	6	27
Prácticas	711	100	79	386	1.276
Relevo	85	42	43	257	427
Formación	238	94	80	218	630
Outros	15	3	1	7	26
Total	11.789	3.116	2.526	10.854	28.285

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Mulleres. Galicia 2007

■ Cadro 7.39

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	2.072	387	391	1.441	4.291
Eventual circ. produción	5.684	1.662	1.463	5.332	14.141
Interinidade	326	60	70	223	679
Temporal inserción	0	0	0	0	0
Temporal minusválidos	22	12	1	14	49
Substitución xub. 64 anos	3	1	0	1	5
Prácticas	658	122	77	423	1.280
Relevo	37	4	2	54	97
Formación	131	55	30	115	331
Outros	3	1	0	4	8
Total	8.936	2.304	2.034	7.607	20.881

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

A maior porcentaxe de conversións en indefinidos realizouse nos contratos eventuais de circunstancias de produción cun 60,08%. Os de obra ou servizo chegaron a un 29,24%, os de prácticas un 5,20%, os de formación un 1,95%, os de interinidade 2,02% e o resto (substitución, temporal de inserción, temporal de minusválido...) non alcanzaron porcentaxes significativas.

Se incluímos a variable sexo, apreciamos que no colectivo de homes a maior conversión de contratos temporais en indefinidos, produciuse no contrato eventual por circunstancias da produción cun 54,44%, seguido do de obra 35,65%, do de prácticas (4,51%) e do de formación (2,23%).

As conversións e indefinidos supuxeron un 57,53% do total, no grupo de homes.

No colectivo feminino, as conversións representaron un 42,47% do total e por modalidades, o 67,72% das conversións foron de contratos eventuais, o 20,55% de obra, o 6,13% de prácticas, o 1,59% de formación e o 3,25% de interinidade.

■ **Cadro 7.40 Contratos convertidos en indefinidos. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2007**

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	11.789	831	10.861	97	8.936	2.540	6.082	314	20.725	3.371	16.943	411
Lugo	3.116	201	2.907	8	2.304	670	1.600	34	5.420	871	4.507	42
Ourense	2.526	126	2.393	7	2.034	522	1.496	16	4.560	648	3.889	23
Pontevedra	10.854	1.036	9.729	89	7.607	2.471	4.993	143	18.461	3.507	14.722	232
Galicia	28.285	2.194	25.890	201	20.881	6.203	14.171	507	49.166	8.397	40.061	708

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

■ **Cadro 7.41 Contratos convertidos en indefinidos. Por duración y provincia. Galicia 2007**

	Duración en meses								Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	
A Coruña	1.634	3.819	10.031	1.309	1.593	536	731	1.072	20.725
Lugo	368	988	2.806	233	348	155	247	275	5.420
Ourense	300	999	2.083	193	266	129	186	404	4.560
Pontevedra	1.520	3.659	8.789	779	1.264	454	822	1.174	18.461
Galicia	3.822	9.465	23.709	2.514	3.471	1.274	1.986	2.925	49.166

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

As conversións en indefinidos, segundo sexos son un reflexo das contratacións iniciais. Así os contratos por interinidade cunha maior porcentaxe feminina, supoñen tamén maior número de conversións en mulleres.

7.1.10. Contratacións a colectivos especiais

Neste epígrafe recóllense as contratacións efectuadas a:

- Minusválidos
- Traballadores en risco de exclusión social
- Contratacións a minusválidos na CEE

- Contratacións en proxectos de investigación
- Contratacións en prácticas para investigadores

I. Os contratos realizados a traballadores minusválidos ao longo do 2007 foron de 2.963, sendo o contrato temporal de minusválido o máis utilizado co 37,46%, seguido do indefinido para minusválidos (28,25%) e do de obra ou servizo (11,27%). As contratacións deste colectivo na CEE alcanzaron os 816 contratos dos cales o 40,78% foron de obra ou servizo, o 19,66% de fomento de emprego e o 16,36 eventuais por circunstancias da produción.

Contratacións a minusválidos. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.42

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
indefi. ordinario (boni./no boni)	4	1	0	7	12
Indefinido fomento emprego	101	5	38	30	174
Minusválidos	304	83	72	309	768
Obra ou servizo	177	11	40	44	272
Eventual circ. produción	102	9	3	27	141
Interinidade	110	9	5	42	166
Temporal minusválidos	325	108	84	344	861
Prácticas	0	0	0	2	2
Formación	43	12	13	42	110
Resto contratos	2	0	1	0	3
Total	1.279	256	273	897	2.705

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Contratacións a minusválidos en CEE. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.43

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
indefi. Ordinarios (boni./no boni)	4	1	0	7	12
Indefinido fomento emprego	97	5	35	19	156
Obra ou servizo	177	11	40	44	272
Eventual circ. produción	101	9	3	27	140
Interinidade	94	7	0	22	123
Temporal minusválidos	10	0	2	5	17
Prácticas	0	0	0	0	0
Formación	1	1	0	1	3
Total	484	34	80	125	723

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

2. Contrato temporal para traballadores desempregados en situación de exclusión social ten por obxecto fomentar a contratación dos traballadores desempregados na devandita situación.

A situación de exclusión social acreditarase polos correspondentes servizos sociais e pola pertenza a algún dos seguintes colectivos:

- Perceptores de rendas mínimas de inserción ou calquera outra prestación de igual ou similar natureza segundo cada Comunidade Autónoma.
- Persoas que non poidan acceder as prestacións anteriores por algunha das seguintes causas:
 - + Falta de período esixido de residencia ou empadramento, ou para a constitución da unidade perceptora.

- + Esgotar o período máximo de percepción legalmente establecido.
- Novos maiores de 18 anos e menores de 30, procedentes de institucións de protección de menores.
- Persoas con problemas de drogadicción ou alcoholismo que se atopen en proceso de rehabilitación ou inserción social.
- Internos de centros penitenciarios cuxas situacións lles permitan acceder a un emprego, así como liberados condicionais e ex reclusos.
- Menores internos incluídos no ámbito de aplicación da Lei Orgánica 5/02, reguladora de responsabilidade penal de menores, a situación da cal lles permita acceder a un emprego, así como os que se atopan en liberdade vixiada e ex internos.

A duración pode ser por tempo indefinido ou determinado, a xornada a tempo parcial ou completo e a formalización debe facerse por escrito.

As empresas ou entidades sen ánimo de lucro que contraten a este colectivo poderán aplicar unha bonificación da cota empresarial á S.S. por continxencias comúns do 65% por un máximo de 24 meses.

A empresa debe acharse ao corrente no cumprimento das súas obrigas tributarias e coa S.S. tanto na data de concesión da axuda coma durante a súa percepción e non ser excluída do acceso aos beneficios derivados da aplicación dos programas de emprego pola comisión de infraccións moi graves non prescritas.

Os beneficios establecidos non poderán superar o 60% do custo salarial anual correspondente ao contrato que se bonifica en concorrencia con outras medidas de apoio público establecidas para a mesma finalidade.

O colectivo de traballadores contratados en risco de exclusión social só supuxeron 98 contratacións en toda a comunidade autónoma, e deles o 37,75% servíronse da modalidade eventual por circunstancias da produción, o 34,69% de obra ou servizo e o 13,26% fórono indefinidos de fomento de emprego.

■ Cadro 7.44

**Contratacións a traballadores/as en risco de exclusión social.
Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2007**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
indefi. Ordinario (boni/ no boni)	6	0	1	3	10
Indefinido fomento emprego	4	4	5	10	23
Obra ou servizo	11	3	2	11	27
Eventual circ. produción	18	7	6	32	63
Interinidade	0	0	0	0	0
Prácticas	0	0	0	0	0
Formación	0	0	0	0	0
Total	40	14	15	58	127

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

3. O contrato de traballo para a realización dun proxecto de investigación pode concertarse con persoal investigador, científico ou técnico. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as Universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato de obra ou servizo determinado. (Art. 12 e 15 do E.T.)

No ano 2007 concertáronse 1.221 contratos. O 44,63% das contratacións leváronse a cabo con homes e o 55,36% con mulleres e os tramos de idade onde houbo maior incidencia foron o de 25-29 anos (41,65% en home e 42,16% en mulleres) e o de 30-39 (42,38% en homes e 40,53% en mulleres).

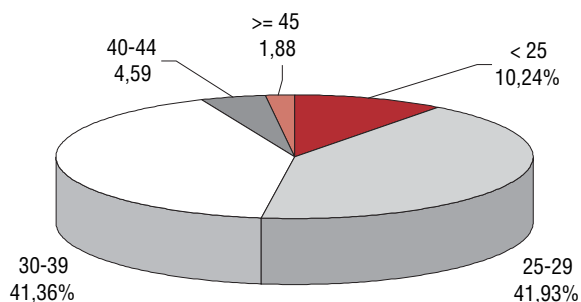
■ Cadro 7.45

Contratacións en proxectos de investigación. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	49	194	169	20	8	60	233	202	30	11	976
Lugo	6	26	52	2	0	7	34	52	2	1	182
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	7	10	0	2	3	18	20	2	1	63
Galicia	55	227	231	22	10	70	285	274	34	13	1.221

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

4. O contrato en prácticas para investigadores require estar en posesión do título de Doutor; sen que sexa de aplicación o límite dos catro anos dende a obtención do título. Estes contratos poderán realízalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as Universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato en prácticas. A súa duración non poderá ser inferior a un ano, nin exceder de cinco. (Art. 11 do E.T.)

Só realizáronse 16 contratos que reúnan estas características na Comunidade Autónoma de Galicia, 7 a homes e 9 a mulleres, principalmente no tramo de idade de 25-39 anos. No ano 2006 os 6 contratos rexistrados, fórono con homes.

■ Cadro 7.46

Contratacións en prácticas para investigadores/as. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	1	1	0	1	0	3	2	1	0	9
Lugo	0	3	0	0	0	0	0	1	0	0	4
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	3
Galicia	0	4	2	0	1	0	3	5	1	0	16

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

7.2.11. Adscripcións en colaboración social

O seu obxecto é a mellora da capacidade de ocupación dos traballadores desempregados a través de subvencións dos custos laborais para a contratación de traballadores desempregados para a execución de obras ou servizos de interese xeral e social no ámbito da colaboración coas Corporacións locais ou entidades dependentes ou vinculadas a unha Administración local.

As adscripcións temporais en colaboración social realizadas en Galicia ao longo do 2007 foron 216, das que 125 realizáronse con homes 57,87%, (2006:70,03%) e 91,42,13%, (2006:29,98%) con mulleres.

O tramo de idade mais significativo foi o de >45 anos en ambos os dous sexos (80% no caso dos homes e 63,74% no das mulleres) e o sector de actividade económica onde se concentraron foi exclusivamente o de servizos.

■ Cadro 7.47

Adscripcións temporais en colaboración social. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2007

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	1	6	11	7	100	1	11	16	5	58	216
Galicia	1	6	11	7	100	1	11	16	5	58	216

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

■ Cadro 7.48

**Adscripcións temporais en colaboración social.
Por sexos, sectores de actividade económica e provincias. Galicia. 2007**

	Homes				Mulleres				Total
	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	125	0	0	0	91	216
Galicia	0	0	0	125	0	0	0	91	216

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

7.2.12. Prórrogas

As prórrogas a contratos en todo o 2007 alcanzaron as 111.244.

As prórrogas son, en boa medida, un reflexo dos contratos iniciais, así o maior número realizouse aos contratos eventuais por circunstancias da produción (83,15%), seguidas, a grande distancia, das concertadas aos contratos de formación (6,42%), aos de prácticas (4,96%) e aos contratos de obra ou servizo determinado (4,63%).

Se nos centramos na duración, o 36,79% realizáronse por 3 meses, o 40,16% por períodos de 3 a 6 meses e un 22,42% por períodos de 6 a 12 meses.

Prórrogas. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.49

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	2.013	1.052	289	1.611	4.965
Eventual circ. produción	33.390	8.512	6.967	43.630	92.499
Interinidade	119	29	20	71	239
Temporal minusválidos	133	60	23	146	362
Temporal inserción	2	0	0	2	4
Relevo	0	0	1	4	5
Substitución xub. 64 anos	0	0	0	0	0
Xubilación parcial	2	1	1	3	7
Prácticas	3.021	444	292	1.756	5.513
Formación	2.534	876	1.004	2.729	7.143
Outros contratos	177	9	10	311	507
Total	41.391	10.983	8.607	50.263	111.244

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Prórrogas. Por duración e provincia. Galicia. 2007

■ Cadro 7.50

	Duración en meses						Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 meses	
A Coruña	14.601	17.126	9.384	215	51	14	41.391
Lugo	3.730	4.651	2.514	49	15	24	10.983
Ourense	2.268	4.444	1.840	35	14	6	8.607
Pontevedra	20.323	18.452	11.206	206	64	12	50.263
Galicia	40.922	44.673	24.944	505	144	56	111.244

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Por sexos, a distribución é case igualitaria, cun 50,66% realizadas a homes e un 49,34% a mulleres.

O tramo de idade onde maior número de prórrogas se rexistraron foi de 25 a 44 anos, tanto en homes (56,36%) como en mulleres (62,52%), seguido do colectivo de <25 anos (32,97% en home e 27,23% en mulleres).

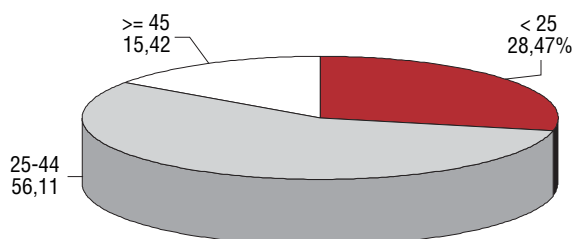
Prórrogas. Por sexos, idade, sector de actividade e provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 7.51

	Homes			Mulleres			Sector de actividade				Total
	< 25	25-44	>= 45	< 25	25-44	>= 45	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	6.625	11.541	2.124	5.701	13.235	2.165	431	5.947	5.199	29.814	41.391
Lugo	1.776	3.133	798	1.440	3.301	535	198	1.371	1.136	8.278	10.983
Ourense	1.459	2.154	559	1.129	2.684	622	70	1.839	918	5.780	8.607
Pontevedra	8.718	14.935	2.532	6.677	15.095	2.306	374	12.510	4.886	32.493	50.263
Galicia	18.578	31.763	6.013	14.947	34.315	5.628	1.073	21.667	12.139	76.365	111.244

Fonte: SPEE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2007

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

No sector servizos, foi onde maior número de prórrogas rexistráronse, alcanzando o 68,65%, seguido a grande distancia polo sector de industria co 19,48%.

7.3. Contratación a traballadores estranxeiros

Debido ao incremento de traballadores estranxeiros que exercen a súa actividade laboral en Galicia e en España, tanto de procedencia comunitaria como extracomunitaria, consideramos de interese reflectir a situación contractual deste colectivo.

■ **Cadro 7.52 Contratos a extranxeiros segundo tipo de contrato e provincias. Galicia. Decembro 2007**

	Total	Comunitarios				Extracomunitarios			
		Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinitos	Temporais	Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinitos	Temporais
A Coruña	1.408	552	77	23	452	856	48	29	779
Lugo	520	235	21	12	202	285	43	9	233
Ourense	370	216	21	9	186	154	15	5	134
Pontevedra	1.692	752	53	56	643	940	72	58	810
Galicia	3.990	1.755	172	100	1.483	2.235	178	101	1.956

Fonte: SPEE-INEM. Contratos rexistrados

O total de contratos rexistrados de traballadores estranxeiros, tanto comunitarios como extracomunitarios, foi de 62.975. O número de contratos iniciais alcanzou os 59.719 (7,32% do total de contratos iniciais rexistrados) e as conversións en indefinidos foron 3.256 (6,62% do total das conversións).

Os contratos concertados con traballadores comunitarios chegaron aos 28.999 (46,05%) e deles o 11,35% fórono baixo a modalidade de indefinidos, 5,16% conversións en indefinidos e 83,49% contratos temporais.

Os contratos rexistrados de traballadores non comunitarios alcanzaron os 33.976 (53,95%), sendo o 9,22% indefinidos, 5,18% conversións en indefinidos e o 85,60% temporais.

No total de España rexistráronse 3.787.266 contratos iniciais (21,37%) e 170.058 conversións en indefinidos (18,85%).

■ **Cadro 7.53 Contratos a extranxeiros/as segundo sexo, idade e sectores por provincias. Galicia. Decembro 2007**

	Total	Homes			Mulleres			Sector de actividade			
		< 25	25-44	>= 45	< 25	25-44	>= 45	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	1.408	153	617	108	87	383	60	53	88	370	897
Lugo	520	73	234	38	34	118	23	82	34	110	294
Ourense	370	59	135	31	30	93	22	14	42	104	210
Pontevedra	1.692	202	772	179	114	370	55	112	180	388	1.012
Galicia	3.990	487	1.758	356	265	964	160	261	344	972	2.413

Fonte: SPEE-INEM. Contratos rexistrados

Se temos en conta a variable sexo, o 69,58% concertáronse con homes e o 30,42% con mulleres.

Por tramos de idade, é o grupo de entre 25-45 anos o máis numeroso co 67,42% no colectivo masculino e o 69,98% no feminino.

Segundo os sectores económicos, é o sector servizos o que concentra o maior número de contratos co 52,38%, seguido de construción (31,03%), industria (9,45%) e por último, agricultura (7,14%).

■ Conclusións da contratación

Desagregación de contratos rexistrados de duración indefinida e conversións de temporais en indefinidos. Sobre o total de contratos. Por modalidades e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 7.54

	Total contratos	Duración indefinida		Duración indefinida. Fomento da contratación	
		Subtotal	Indefinido ordinario	Contratos iniciais	Convertidos en indefinidos
A Coruña	373.438	40.845	14.307	5.813	20.725
Lugo	78.300	11.751	4.478	1.853	5.420
Ourense	68.297	9.097	2.759	1.778	4.560
Pontevedra	344.813	36.178	12.301	5.416	18.461
Galicia	864.848	97.871	33.845	14.860	49.166

Fonte: SPEE-INEM. Contratos rexistrados

1º De todo o exposto neste capítulo pódese concluír que de novo se produce un incremento do número de contratos, alcanzando os 864.848 contratos rexistrados, dos cales 815.466 son de nova creación, 49.166 son conversións de contratos temporais xa existentes en indefinidos, é neste apartado onde se producen as maiores diferenzas e 216 son adscricións de colaboración social.

2º Como no ano 2007, a modalidade de contrato eventual segue sendo a máis utilizada (41,91% dos contratos iniciais e 38,79% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social), producíndose, mesmo un pequeno incremento con respecto ao ano anterior. En segundo lugar atopa o contrato de obra ou servizo determinado (36,69% dos contratos iniciais e 34,60% do total incluídas as conversións en indefinidos e as adscricións en colaboración social) cunha apreciable redución con respecto ao 2006 de 1,42 puntos. Este tipo de contrato sumado ao anterior alcanzou un 77,83% (79,02% en 2006) da contratación do 2007.

3º Os contratos de prácticas son concertados por segunda vez a maior número de mulleres (51,46%) que de homes.

4º Aínda que os contratos indefinidos ordinario (bonificados e non bonificados) seguen tendo unha moi baixa representación, produciuse un notable incremento de 11.132 contratos, representando o 3,91% da contratación inicial.

A rotación dos asalariados galegos (número de contratos eventuais que, por termo medio, se concertan con cada asalariado temporal) alcanzou os 2,82 contratos no caso das mulleres e os 2,51 nos homes. A media en España foi de 3,14 no grupo de mulleres e de 3,05 no de homes.

Rotación dos asalariados/as temporais. Galicia/España. 2006/2007

Cadro 7.55

	Galicia				España			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Contratos temporais	404.127	400.115	357.872	365.809	9.013.462	8.867.381	7.336.065	7.534.343
Asalariados/as Temporais	161,7	159,3	148,8	129,7	2.983,7	2.910,5	2.533,0	2.396,5
Rotación	2,49	2,51	2,40	2,82	3,02	3,05	2,90	3,14

Datos EPA en miles de persoas

Elaboración propia

Fonte: EPA INEM. Estadística de Contratos Rexistrados

5º Aínda que mantense unha elevada porcentaxe de asalariados temporais, especialmente no colectivo feminino, vanse acurtando as distancias entre o grupo de homes e de mulleres. Tamén é de destacar a redución da temporalidade, principalmente, no sector privado.

Asalariados/as sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. España. 2007

Cadro 7.56

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Asalariados/as Sector Público	80,5	80,4	67,5	70,5	19,5	19,6	32,5	29,5
Asalariados/as Sector Privado	65,8	67,2	62,1	66,7	34,2	32,8	37,9	33,3

En porcentaxe

Elaboración propia

Fonte: EPA

Asalariados/as sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. Galicia. 2007

Cadro 7.57

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Asalariados/as Sector Público	80,5	81,2	67,7	68,0	19,5	18,8	32,3	30,0
Asalariados/as Sector Privado	65,4	67,4	59,1	66,6	34,6	32,6	40,9	33,4

En porcentaxe

Elaboración propia

Fonte: EPA

Durante o ano 2007 só un 41,07% (42,53% en 2006) dos contratos indefinidos concertáronse con mulleres e deles o 29,21% foino a tempo parcial.

6º Seguen existindo determinadas modalidades contractuais maioritariamente femininas como son o contrato de interinidade chegando no 2007 ao 73,53% de representación feminina ou os concertados a tempo parcial (65,18% dos contratos parciais asínanse con mulleres) e outras maioritariamente masculinas como o contrato de relevo ou xubilación parcial. Por sectores de actividade, só no sector servizos, a contratación das mulleres (55,81%) supera a dos homes.

Os contratos de fomento de emprego deixan de ser maioritariamente femininos pasando no 2007, a repartirse de forma case igualitaria.

7º A maior porcentaxe de contratación levouse a cabo no grupo de idade entre 20 a 34 anos (62,32%). Volve poñer de manifesto a maior dificultade de inserción ou

reinserción laboral dos maiores de 45 anos que só supuxeron o 13,32% (10,66% en 2006) da contratación.

8º Segundo o Instituto Galego das Cualificacións o perfil tipo da contratación para o ano 2007 é o seguinte: home, de 25 a 29 anos, contratado na sección de actividade económica de Actividades inmobiliarias e de aluguer e servizo a empresas, con contrato temporal e na ocupación de Dependente no grupo de mulleres e na ocupación de Peón de industrias manufactureiras no grupo de homes.

7.4. Empresas de Traballo Temporal

Inclúense neste apartado as empresas de traballo temporal reguladas pola Lei 14/1994, de 1 de xuño que, realizando os contratos de posta a disposición, poden supoñer unha importante canalización da ocupación.

Sendo competencia da comunidade autónoma tanto a autorización como o rexistro, contabilízanse, ademais, todas aquelas empresas de traballo temporal que posúen centros de traballo en Galicia, e que son autorizadas polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, por ser o seu ámbito de actuación superior ou da comunidade autónoma.

Pódese ver non cadro 7.58 que das 28 empresas de traballo temporal que están autorizadas para traballar en Galicia a 31 de decembro de 2007, 20 foron autorizadas polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e 8 pola comunidade autónoma, ofrecendo unhas cifras similares segundo o tamaño das provincias.

■ Cadro 7.58

Empresas de Traballo Temporal autorizadas a 31.12.2007

Órgano competente	Número empresas	Distribución provincial			
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Dirección Xeral de Relacións Laborais	8	5	2	3	5
Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais	20	18	7	5	14
Total	28	23	9	8	19

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

O número de traballadores cedidos por empresas de traballo temporal en Galicia durante 2007 ascende en total á cifra de 78.391, correspondendo maior número aos pertencentes a empresas de ámbito nacional (cadro 7.59), que supoñen o 80% do total.

No que se refire a contratos de posta a disposición subscritos polas empresas de traballo temporal (112.191), os de obra ou servizo determinado e circunstancias de produción supoñen máis do 90% do total.

■ Cadro 7.59

Cesions de traballadores/as realizadas por ETT e contratos de posta a disposición, segundo ámbito territorial de actuación da ETT. Galicia 2007

	Cesións de traballadores	Contratos de posta a disposición ⁽¹⁾				Total
		Obra ou servizo	Circunstancias de produción	Interinidade por reserva posto	Interinidade por proceso selección	
Ámbito nacional	62.734	46.553	35.849	9.317	605	92.324
Ámbito de Comunidade Autónoma	15.657	14.782	4.149	911	25	19.867
Total	78.391	61.335	39.998	10.228	630	112.191

(1) Segundo supostos contemplados no art. 6.2 da Lei 14/94

Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

■ **Cadro 7.60** Contratos de posta a disposición, segundo provincia do centro de traballo da empresa de traballo temporal, por rama de actividade do centro de traballo da empresa usuaria

Actividade	Galicia				
	Total	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Total	112.191	48.689	5.978	5.311	52.213
Agrario	3.782	990	196	757	1.839
Non Agrario	108.113	47.535	5.741	4.545	50.292
Industria	47.077	15.668	2.982	2.230	26.197
Construcción	1.479	679	156	270	374
Servizos	59.557	31.188	2.603	2.045	23.721
Non consta	296	164	41	9	82
Agricultura, gandería, caza, silvicultura	3.120	663	135	648	1.674
Pesca e acuicultura	662	327	61	109	165
Extracción e aglomeración de carbón	8	6	2	0	0
Extracción petróleo, gas, uranio e torio	16	11	0	0	5
Extracción minerais non enerxéticos	28	8	3	1	16
Industria de alimentos, bebidas e tabaco	17.588	4.203	1.364	163	11.858
Industria téxtil e da confección	2.229	1.014	1	403	811
Industria do coiro, e do calzado	206	142	0	0	64
Industria da madeira e cortiza; cestería	1.374	510	310	62	492
Industria do papel. Artes gráficas. Edición	6.396	3.835	775	484	1.302
Coquerías. Refino. Tratamento de combustibles nucleares	22	17	0	5	0
Industria química	1.178	233	4	26	915
Fabric. produtos caucho e materias plásticas	5.643	481	43	597	4.522
Fabric. doutros produtos minerais non metálicos	536	113	184	31	208
Metalutxia	1.949	997	94	12	846
Fabric. produtos metálicos agás maquinaria	743	191	48	39	465
Construción de maquinaria e equipo mecánico	1.493	236	75	11	1.171
Fabric. máquinas de oficina e equipos mecánico	458	443	5	1	9
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	142	75	1	35	31
Fabric. instrumentos médicos e de precisión	13	2	0	8	3
Fabric. automóviles e remolques	2.370	68	3	200	2.099
Fabric. doutro material de transporte	590	190	2	33	365
Fabric. mobles, outras manufacturas. Reciclaxe	3.587	2.471	32	104	980
Produc. e distrib. electricidade, gas e auga	508	422	36	15	35
Construción	1.479	679	156	270	374
Venda repar. vehículos. Venda de combustible	986	177	6	25	778
Comercio por xunto e intermediarios de comercio	9.655	2.371	660	306	6.318
Comercio polo miúdo e reparacións domésticas	4.032	2.170	227	294	1.341
Hostalería	8.573	5.836	543	535	1.659
Transporte terrestre, transporte por tubos	7.609	4.951	85	216	2.357
Transporte marítimo e fluvial	763	120	0	0	643
Transporte aéreo e espacial	59	25	0	3	31
Actv. anexas aos transportes; comunicacións	9.884	6.314	72	33	3.465
Institucións financeiras e seguros	5.157	1.755	448	104	2.850
Inmobiliarias. Aluger de bens mobles	506	236	17	25	228
Informática. Investigación e desenrolo	332	163	6	8	155
Outras actividades empresariais	7.534	4.689	236	433	2.176
Admón. Pública, defensa e Seguridade Social. Org. Extraterritoriais	54	47	0	1	6
Educación	505	62	12	12	419
Actv. Sanitarias, veterinarias e sociais	416	178	146	3	89
Actividades de saneamento público	8	7	0	1	0
Actividades asociativas, recreativas e culturais	3.162	2.065	134	46	917
Actividades diversas de servizos persoais	321	22	11	0	288
Fogares que empregan persoal doméstico	1	0	0	0	1
Non consta	296	164	41	9	82

Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Industria

Por rama de actividade destacan os celebrados por obra ou servizo determinado na industria de alimentos, bebidas e tabaco.

■ **Cadro 7.61** **Contratos de posta a disposición, segundo rama de actividade do centro de traballo da empresa usuaria (1). Galicia 2007**

Actividade	Contratos de posta a disposición				
	Total	Obra ou Servizo	Circunstancias da produción	Interinidade por reserva de posto	Internidade por proceso selección
Total	112.191	61.335	39.998	10.228	630
Agrario	3.782	2.684	855	187	56
Non Agrario	108.113	58.544	38.989	10.019	561
Industria	47.077	26.562	15.623	4.704	188
Construcción	1.479	1.036	343	77	23
Servizos	59.557	30.946	23.023	5.238	350
Non consta	296	107	154	22	13
Agricultura, gandería, caza, silvicultura	3.120	2.334	616	146	24
Pesca e acuicultura	662	350	239	41	32
Extracción e aglomeración de carbón	8	5	2	1	0
Extracción petróleo, gas, uranio e torio	16	3	11	1	1
Extracción minerais non enerxéticos	28	10	14	2	2
Industria de alimentos, bebidas e tabaco	17.588	11.110	5.391	1.062	25
Industria téxtil e da confección	2.229	1.488	663	63	15
Industria do coiro, e do calzado	206	138	4	51	13
Industria da madeira e cortiza; cestería	1.374	767	523	76	8
Industria do papel. Artes gráficas. Edición	6.396	4.610	1.522	256	8
Coquerías. Refino. Tratamento de combustibles nucleares	22	16	0	4	2
Industria química	1.178	742	332	95	9
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	5.643	2.386	1.890	1.360	7
Fabric. Doutras produtos minerais non metálicos	536	358	120	54	4
Metalutxia	1.949	1.616	228	100	5
Fabric. produtos metálicos agás maquinaria	743	260	402	72	9
Construción de maquinaria e equipo mecánico	1.493	532	131	813	17
Fabric. máquinas de oficina e equipos mecánico	458	29	424	5	0
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	142	78	59	5	0
Fabric. instrumentos médicos e de precisión	13	4	8	0	1
Fabric. automóbiles e remolques	2.370	781	1.074	514	1
Fabric. doutro material de transporte	590	335	195	26	34
Fabric. mobles, outras manufacturas. Reciclaxe	3.587	1.246	2.194	123	24
Produc. e distrib. electricidade, gas e auga	508	48	436	21	3
Construción	1.479	1.036	343	77	23
Venda repar. vehículos. Venda de combustible	986	197	715	61	13
Comercio por xunto e intermediarios de comercio	9.655	4.070	5.306	218	61
Comercio polo miúdo e reparacións domésticas	4.032	1.898	1.965	139	30
Hostalería	8.573	4.174	4.188	129	82
Transporte terrestre, transporte por tubos	7.609	3.618	3.266	702	23
Transporte marítimo e fluvial	763	722	37	0	4
Transporte aéreo e espacial	59	4	32	23	0
Actv. anexas aos transportes; comunicacións	9.884	6.753	2.619	486	26
Institucións financeiras e seguros	5.157	438	2.165	2.514	40
Inmobiliarias. Aluger de bens mobles	506	283	126	95	2
Informática. Investigación e desenvolvemento	332	169	148	9	6
Outras actividades empresariais	7.534	5.716	1.488	286	44
Admón. Pública, defensa e Seguridade Social. Org. Extraterritoriais	54	38	9	7	0
Educación	505	137	58	310	0
Actv. Sanitarias, veterinarias e sociais	416	167	117	124	8
Actividades de saneamento público	8	7	1	0	0
Actividades asociativas, recreativas e culturais	3.162	2.276	752	125	9
Actividades diversas de servizos persoais	321	279	30	10	2
Fogares que empregan persoal doméstico	1	0	1	0	0
Non consta	296	107	154	22	13

(1) Segundo supostos contemplados no art. 6.2 da Lei 14/94

Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Industria

Segundo ou cadro 7.62, as provincias da Coruña e Pontevedra agrupan o maior número de traballadores e, lóxicamente de contratos de posta a disposición supoñendo en ambos os dous casos máis do 89% do total de Galicia.

Cadro 7.62 Cesións de traballadores/as realizadas por ETT e contratos de posta a disposición según provincia do centro de traballo e da ETT. Galicia. 2007

	Traballadores	Contratos de posta a disposición ⁽¹⁾				Total
		Obra ou servizo	Circunstancias de produción	Interinidade por reserva posto	Interinidade por proceso selección	
A Coruña	32.394	27.052	19.306	2.090	241	48.689
Lugo	4.004	3.002	2.407	503	66	5.978
Ourense	4.426	4.121	968	205	17	5.311
Pontevedra	37.567	27.160	17.317	7.430	306	52.213
Galicia	78.391	61.335	39.998	10.228	630	112.191

(1) Segundo supostos contemplados no art. 6.2 da Lei 14/94

Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

No cadro 7.63 pódense observar as cifras de contratos de posta a disposición referidos unicamente aos celebrados por empresas autorizadas pola comunidade autónoma resaltando claramente os contratos para obra ou servizo determinado. Así mesmo se pode contemplar que a provincia de Pontevedra supera claramente as demais en contratos de posta a disposición e, lóxicamente, no cadro 7.64, os traballadores postos a disposición.

Cadro 7.63 Contratos de posta a disposición celebrados polas ETT autorizadas pola Dirección Xeral de Relacións laborais por provincias e causas. Galicia 2007

	Causa contrato				Total
	Realización obra ou servizo determinado	Acumulación de tarefas	Substitución de traballadores	Contratación proceso de selección	
A Coruña	3.410	78	158	22	3.668
Lugo	472	929	34		1.435
Ourense	1.083	107	12		1.202
Pontevedra	9.817	3.035	707	3	13.562
Galicia	14.782	4.149	911	25	19.867

Ao total dos 19.867 contratos de posta á disposición, realizados durante o ano 2007 na Comunidade Autónoma de Galicia por ETT autorizadas pola Dirección Xeral de Relacións Laborais, débense engadir 87 que afectan a 74 traballadores (46 de realización de obra ou servizo determinado, 38 de acumulación de tarefas, 2 de substitución de traballadores con dereito a reserva e 1 de contratación por proceso de selección), realizados ao amparo do art. 5.3, da Lei 29/1999, do 16 de xullo, de modificación da Lei 14/1994, do 1 de xuño, pola que se regulan as empresas de traballo temporal.

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Traballadores/as postos a disposición polas ETT (1). Por provincias. Galicia 2007

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
2007	2.709	926	1.113	10.909	15.657

(1) Autorizadas para traballar en Galicia pola Dirección Xeral de Relacións Laborais

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Examinando a evolución destas empresas dende a súa práctica posta en funcionamento, cadro 7.65, pódese observar como o número de empresas parece que segue estabilizado aínda despois dun acusado descenso en 2005.

Pola súa banda, despois dunha tendencia crecente dos contratos de posta a disposición, nos anos 2002 e 2003 diminúen as cifras, tendencia que se iniciara no ano 2001, inverténdose nos catro últimos anos en que se incrementan e alcanzan no ano 2007 a maior cifra de todos.

Evolución empresas autorizadas e contratos de posta a disposición. Galicia. 1996-2007

■ Cadro 7.65

	Nº Empresas	Contratos de posta a disposición
1996	26	30.883
1997	36	58.525
1998	37	82.431
1999	36	84.155
2000	34	85.660
2001	33	78.547
2002	33	76.534
2003	31	76.148
2004	32	84.541
2005	26	87.775
2006	30	102.530
2007	28	112.191

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral Relacións Laborais

Esta mesma evolución pode observarse no cadro 7.66 que, polo que se refire a contratos de posta a disposición de empresas de traballo temporal autorizadas para traballar en Galicia pola comunidade autónoma, reflexa, neste ano, a cifra máis alta.

**Contratos de posta a disposición de ETT autorizados para trabajar en
Galicia pola comunidade Autónoma.
Por provincias e clases de contratos. Galicia 2004-2007**

■ **Cadro 7.66**

Total Contratos

	2004	2005	2006	2007
A Coruña	3.117	3.387	3.154	3.668
Lugo	695	1.116	1.491	1.435
Ourense	1.400	1.048	869	1.202
Pontevedra	11.124	12.832	13.215	13.562
	16.336	18.383	18.729	19.867

Realización de obra ou servizo

	2004	2005	2006	2007
A Coruña	2.799	2.965	2.806	3.410
Lugo	537	595	960	472
Ourense	1.243	971	767	1.083
Pontevedra	7.487	10.407	10.474	9.817
	12.066	14.938	15.007	14.782

Acumulación

	2004	2005	2006	2007
A Coruña	100	183	183	78
Lugo	132	467	481	929
Ourense	123	51	78	107
Pontevedra	3.099	1.953	2.154	3.035
	3.454	2.654	2.896	4.149

Substitución

	2004	2005	2006	2007
A Coruña	195	226	157	158
Lugo	25	53	50	34
Ourense	34	26	22	12
Pontevedra	536	470	585	707
	790	775	814	911

Selección

	2004	2005	2006	2007
A Coruña	23	13	8	22
Lugo	1	1		
Ourense	0	0	2	
Pontevedra	2	2	2	3
	26	16	12	25

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

O SUBSISTEMA DE FORMACIÓN PROFESIONAL PARA O EMPREGO

8

O RD 395/2007, do 23 de marzo, polo que se regula o subsistema de formación profesional para o emprego, abordou a integración nun único subsistema de todas as iniciativas de formación ocupacional, formación continua e formación en alternancia co emprego. O obxectivo foi adaptar a formación profesional para facela axeitada ás necesidades de produtividade e competitividade das empresas no novo escenario global e para potenciar a empregabilidade dos traballadores nun mundo en constante cambio. As Ordes TAS/2.307/2007 e 2.388/2007, do 27 de xullo e 2 de agosto, respectivamente, desenvolveron e completaron a regulación das iniciativas de formación de oferta e de demanda a que se refire o RD 395/2007.

8.1. Obxectivos do subsistema de formación profesional para o emprego

A aprobación do RD 395/2007, do 23 de marzo (BOE 11 de abril), polo que se regula o subsistema de formación profesional para o emprego, estivo inspirada

por un claro e expreso propósito, o de deseñar un novo modelo de formación profesional para o emprego que persegue estender entre as empresas e os/as traballadores/as ocupados/as e desempregados/as «unha formación que responda as súas necesidades e contribúa ao desenvolvemento dunha economía baseada no coñecemento» (art. 2 RD 395/2007).

A norma pretende atender o interese dos/as traballadores/as e desempregados/as en mellorar a súa capacitación profesional e o seu desenvolvemento persoal, o que se consegue ofrecéndolles posibilidades de formación ao longo de toda a súa vida, promovendo a acreditación das competencias profesionais que adquiran e, en definitiva, mellorando a súa empregabilidade. Ao tempo a norma tamén pretende dar resposta ao interese das empresas, e do mercado en xeral, na medida en que a maior formación e cualificación dos/as traballadores/as redundará en mellorar a súa competitividade e produtividade.

Con esa finalidade, a norma abordou a tarefa de integrar e dar unha regulación única e sistemática á formación ocupacional e á formación continua, incluíndo as fórmulas que compaxinan a formación e o emprego.

Todas estas modalidades formativas integráronse nun subsistema que, a súa vez, forma parte do Sistema de Formación Profesional para o emprego, integrado tamén pola Formación Profesional Regrada. No marco desta nova organización do subsistema da formación para o emprego a norma pretendeu, ademais, articular un sistema que sexa respectuoso coas competencias autonómicas na materia e que amplíe as formas de colaboración entre as distintas instancias territoriais.

Outro pilar do subsistema para a formación son os/as interlocutores sociais, aos/as cales se segue recoñecendo un papel esencial no deseño, programación e execución das accións formativas.

É necesario ter presente a Lei Orgánica 5/2002, do 19 de xullo, das Cualificacións e da Formación Profesional, que establece un Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais que permite avanzar nun enfoque de aprendizaxe permanente e na integración das distintas ofertas de formación profesional. Tamén se recoñece expresamente a incidencia dalgúns pronunciamentos do Tribunal Constitucional (SSTC 95/2002, de 25 de abril e 190/2002, do 17 de outubro) na medida en que as mesmas contribuíron a clarificar algúns aspectos da delimitación de competencias entre o Estado e as comunidades autónomas en materia de formación continua, situando esta materia no ámbito laboral, competencia exclusiva do Estado, e identificando os supostos nos que a xestión ou execución das accións formativas correspondería ao Estado ou ás comunidades autónomas.

Especial transcendencia atribúese tamén á Lei 56/2003, do 16 de decembro, de Emprego, na medida en que coloca á formación profesional como unha das fórmulas máis eficaces para contribuír a mellorar a empregabilidade dos/as traballadores/as. Finalmente, non podían deixar de resultar igualmente determinantes as políticas e directrices comunitarias na materia que veñen considerando a aprendizaxe permanente como un pilar fundamental na estratexia para o emprego.

A concorrencia destes factores determinou que, no marco do Diálogo Social amparado na Declaración do 8 de xullo de 2004, se alcanzase o Acordo de

Formación Profesional para o Emprego o 7 de febreiro de 2006, que en boa medida serviu de pauta para o contido do RD 395/2007.

Non obstante e de feito, permanece no Real Decreto a separación entre formación continua e formación ocupacional e nin no contido das accións, nin nos seus destinatarios, nin nas súas fórmulas de financiamento se advirten cambios substanciais.

Con todo, o aspecto máis conflitivo ou delicado da norma refírese aos aspectos relativos á participación das comunidades autónomas no subsistema de formación. A intención, expresamente sinalada no RD 395/2007, de aplicar e respectar as pautas constitucionais fixadas nas SSTC 95/2002 e 190/2002,) non foi debidamente materializada. Certamente, son numerosos os aspectos nos que a norma apela á participación das comunidades autónomas e á súa coordinación coas accións formativas do Estado ou nos que se lles recoñecen competencias na materia. Así acontece coas facultades recoñecidas ao Sistema Nacional de Emprego, do que forman parte os servizos públicos de emprego das comunidades autónomas, na elaboración e deseño das políticas de formación para o emprego ou co impulso das funcións do Consello Xeral do Sistema Nacional de Emprego, no que tamén participan as comunidades autónomas, en canto órgano consultivo e de participación institucional en materia de formación (art. 33 RD 395/2007). Pola súa parte, os preceptos referidos á calidade, avaliación, seguimento e control da formación de demanda atribúen ás autonomías a competencia para avaliar o impacto da formación realizada no acceso e mantemento do emprego e na mellora da competitividade das empresas. Tamén se lles recoñece capacidade para valorar a eficacia do sistema en canto ao alcance da formación, así como a dos recursos económicos e os medios empregados (art. 37 RD 395/2007), e con esa finalidade garánteselles o acceso, en tempo real, ás comunicacións telemáticas realizadas polas empresas e as entidades organizadoras así como a toda a información necesaria (art. 16.4 RD 395/2007). Son tamén as comunidades autónomas as que deben informar ao Servizo Público de Emprego Estatal dos resultados das actuacións de seguimento e control que levasen a cabo así como das irregularidades detectadas (art. 17.3 RD 395/2007).

En definitiva, atribúese ás autonomías a competencia para realizar as actividades de avaliación, seguimento e control das iniciativas de formación financiadas mediante bonificacións nas cotas da Seguridade Social que se aplican en empresas que teñan todos os seus centros de traballo na comunidade autónoma (disp. adic. 1.ª).

Non obstante xorden dúbidas sobre o cumprimento das sentenzas do Tribunal Constitucional, en relación co sistema de financiamento da formación profesional para o emprego.

O art. 6.1 RD 395/2007 establece que as accións e programas de formación financiaranse cos fondos provenientes das cotas de formación profesional que achegan empresarios e traballadores, coas axudas procedentes do Fondo Social Europeo e coas achegas específicas establecidas no presuposto do Servizo Público Estatal.

Se ben é certo que se asegura a participación das comunidades autónomas na elaboración das partidas económicas, o certo é que a forma específica de

financiamento da formación de demanda -mediante a aplicación de bonificacións nas cotas de Seguridade Social que ingresan as empresas- non permite que as comunidades autónomas exerzan as súas competencias en materia de xestión e organización das partidas que lles correspondan en cada comunidade. En efecto, ditas bonificacións carecen de carácter de subvención, o que impide ás comunidades autónomas que asumiron a competencia en políticas activas de ocupación, incluíndo a xestión das subvencións correspondentes, que poidan xestionar tales fondos.

A fórmula da subvención si se emprega, non obstante, no financiamento da formación de oferta, dos programas públicos de emprego-formación e das accións complementarias á formación. Iso, unido a que o RD 395/2007 permite que as comunidades autónomas se doten de fondos propios destinados a financiar a xestión de iniciativas de formación e a posibilidade de xestionar a formación de traballadores/as, ocupados/as e desempregados/as, no marco da formación de oferta, permite a xestión autonómica de parte das subvencións ou fondos territorializados de formación.

8.2. Regras xerais aplicables ás diversas iniciativas de formación

O subsistema de formación para o emprego deseñado no RD 395/2007 inclúe catro tipos de iniciativas de formación (art. 4).

En primeiro lugar, a «formación de demanda», que engloba as accións formativas das empresas -programadas polas empresas e dirixidas aos/as seus propios/as traballadores/as- e os permisos individuais de formación. Trátase, neste caso, da formación profesional que empresas e traballadores/as demandan. Isto é, das iniciativas de formación que programan, deseñan e organizan as propias empresas para os/as seus traballadores/as, atendendo ás necesidades e intereses da empresa e coa finalidade de mellorar os seus sistemas produtivos a través da mellora das competencias, habilidades e calidades profesionais dos/as seus traballadores/as. Pero tamén se trata da formación que os/as propios/as traballadores/as optan por adquirir, estea ou non vinculada á actividade profesional que desenvolven.

En segundo lugar, a «formación de oferta», integrada polas accións e iniciativas formativas de variado tipo e contido que o sistema ofrece a empregados/as e desocupados/as. Esta formación comprende plans formativos dirixidos tanto a traballadores/as ocupados/as como a desempregados coa finalidade, en ambos os dous casos, de achegarlles unha formación axustada ás necesidades do mercado de traballo e que atenda aos requirimentos de produtividade e competitividade das empresas e as aspiracións de promoción profesional e desenvolvemento persoal dos/as traballadores/as, de forma que os capacite para o desempeño cualificado das distintas profesións e para o acceso ao emprego.

En terceiro lugar, o subsistema de formación inclúe a formación en alternancia co emprego o obxectivo do cal é contribuír á adquisición das competencias profesionais da ocupación mediante a compatibilización entre a formación e a práctica profesional no posto de traballo.

Finalmente e en cuarto lugar, as accións de apoio e acompañamento á formación, que son aquelas que permiten mellorar a eficacia do subsistema de formación profesional para o emprego. Non son propiamente accións formativas senón unicamente un complemento a aquelas.

As peculiaridades que caracterizan a cada unha desas iniciativas esixía un tratamento individualizado e así o fixo o lexislador que dedica atención especial a cada unha destas accións. Pero a vontade de integrar e dotar dun réxime común a todo o subsistema de formación determina que esa regulación particular vaia precedida dun grupo de disposicións nas que se abordan aspectos xerais compartidos por todas as accións formativas.

8.2.1. Traballadores/as e colectivos destinatarios da formación

Isto é o que acontece, en primeiro lugar, coa delimitación dos colectivos aos que se dirixen as previsións sobre o subsistema de formación (art. 5 RD 395/2007). Así, polo que se refire aos/as traballadores/as destinatarios/as da formación e colectivos prioritarios, a norma, con clara vontade de integrar o máis amplo número de traballadores/as, inclúe no ámbito da formación da demanda a todos/as os/as traballadores/as asalariados/as que prestan servizos nas empresas, incluídos/as os/as fixos/as discontinuos/as nos períodos de non ocupación, así como os/as traballadores/as que accedan a situación de desemprego cando se atopen en período formativo e os/as traballadores/as acollidos/as a regulación de emprego nos seus períodos de suspensión de emprego por expediente autorizado.

No que se refire á formación de oferta, sinálase a participación de todos/as os/as traballadores/as ocupados/as e desempregados/as na proporción que as administracións competentes determinen.

Finalmente, en relación á formación en alternancia co emprego poderán participar os/as traballadores/as contratados/as para a formación e os/as desempregados/as na forma que estableza a normativa sobre os contratos para a formación e sobre os programas públicos de emprego-formación.

Non obstante, o RD 395/2007 mantén, ao igual que facían as normas reguladoras anteriores, a opción por dar preferencia no acceso á formación aos/as traballadores/as con maiores dificultades de inserción ou de mantemento no mercado de traballo. Identifícanse, con esa finalidade, unha serie de colectivos prioritarios. Deste modo, polo que se refire aos/as desempregados/as, atribúese prioridade para participar en accións formativas aos colectivos de mulleres, novas, minusválidos/as, afectados/as e vítimas de terrorismo e de violencia de xénero, desempregados/as de longa duración, maiores de 45 anos e, finalmente, persoas con risco de exclusión social.

Polo que se refire ao grupo dos/as ocupados/as, recoñécese a preferencia de traballadores/as de pequenas e medianas empresas, mulleres, afectados/as e vítimas de terrorismo e de violencia de xénero, maiores de 45, traballadores/as con baixa cualificación e minusválidos/as. Todo iso tendo sempre presente o previsto polas prioridades establecidas na política nacional de emprego, nos plans de execución

da Estratexia Europea de Emprego e nos Programas Operativos do Fondo Social Europeo.

A delimitación dos colectivos prioritarios coincide substancialmente coa que efectuaban o RD 1.046/2003, para a formación profesional continua, e co RD 631/1993, para a formación ocupacional. Respecto do primeiro, mantense a expresa referencia aos/as traballadores/as de baixa cualificación que, precisamente polo seu escaso nivel de formación, son os/as máis doadamente prescindibles polas empresas e os/as máis afectados/as polos procesos de reestruturación, e aos/as que prestan servizos en pequenas e medianas empresas, que seguen recibindo un trato preferente no financiamento das accións formativas. Respecto do segundo, a anterior referencia aos/as inmigrantes elimínase quedando agora englobado, xunto con outros grupos, no colectivo de persoas en situación de risco de exclusión social. En ambos os dous grupos incorpóranse, non obstante, novos colectivos como o das vítimas de terrorismo e de violencia de xénero.

8.2.2. Centros e entidades de formación

Comúns son tamén as previsións sobre os centros, entidades e institucións habilitadas e recoñecidas para impartir formación profesional. Para estes efectos, o art. 9 RD 395/2007 inclúe entre estes, en primeiro lugar, as administracións públicas competentes na materia. Estas poderán desenvolver as accións formativas, ben directamente a través dos seus centros propios, ben mediante convenios con entidades ou empresas públicas que poidan impartir a formación. Para estes efectos, considéranse centros propios os Centros de Referencia Nacional especializados por sectores produtivos, os Centros Integrados de Formación Profesional de Titularidade Pública e os demais centros da Administración Pública que contén con instalacións e equipamentos axeitados.

En segundo lugar, tamén poden impartir a oferta formativa as organizacións empresariais e sindicais e outras entidades beneficiarias dos plans de formación dirixidos a traballadores/as ocupados/as. Neste caso, tamén se admite a dobre modalidade de impartición: directamente polas propias institucións ou mediante a contratación destas tarefas formativas cos centros ou entidades contemplados nos seus programas formativos.

Por outra banda, as empresas que desenvolvan accións formativas para os/as seus traballadores/as ou para desempregados/as con compromiso de contratación poderán executar tales accións cos seus propios medios, sempre que contén con equipamentos axeitados, ou a través de contratacións externas.

Tamén poden impartir formación os Centros Integrados de Formación Profesional de titularidade privada, e os demais centros de formación, públicos ou privados, acreditados polas Administracións Públicas cando reúnan os requisitos especificados nas normas que regulen os requisitos de profesionalidade correspondentes á formación que se imparta neles.

Finalmente, recoñécese capacidade para impartir formación profesional para o emprego aos centros ou entidades de formación que impartan formación non dirixida á obtención de certificados de profesionalidade, sempre que se atopen inscritos no rexistro que estableza a administración competente.

O obxectivo de potenciar a formación e a súa avaliación, intentando que o sistema de formación sexa eficaz e axeitado, determina a previsión do art. 9.3 RD 395/2007, conforme ao cal «os centros e entidades de formación deberán someterse aos controis e auditorías de calidade que establezan as administracións competentes».

8.3. Formación de demanda: accións formativas das empresas e permisos individuais de formación

Baixo a denominación de «formación de demanda» englobábase unha serie de actuacións, a finalidade das cales ou obxectivo é dar resposta ás necesidades formativas das empresas e dos/as seus traballadores/as. Neste tipo de formación inclúense, por un lado, as accións formativas ofrecidas, xestionadas e desenvolvidas polas propias empresas e dirixidas aos/as seus traballadores/as e, por outro, os permisos individuais de formación.

As accións formativas constitúen un instrumento adecuado para que as empresas deseñen e planifiquen unha formación adaptada as súas necesidades e intereses. É precisamente este interese empresarial que está presente nas accións formativas o que permite configurar estas como unha inversión dirixida á mellora e competitividade da empresa e o que xustifica que no seu financiamento se esixa a participación económica das propias empresas. A formación impartida pode ser xeral -aquela que inclúe un ensino que non é único ou principalmente aplicable no posto de traballo e na empresa, senón que proporciona cualificacións que o/a traballador/a pode aplicar e desenvolver noutras empresas ou noutros ámbitos laborais- ou específica -que inclúe un ensino aplicable directamente no posto de traballo actual ou futuro do/a traballador/a na empresa beneficiaria e que ofrece cualificacións que non son transferibles, ou o son só de forma restrinxida, a outras empresas ou ámbitos- (art. 12.2 RD 395/2007).

Pola súa banda, os permisos individuais supoñen a autorización da empresa para que o/a traballador/a participe durante o seu horario de traballo en accións formativas, sempre que estas se correspondan con formación presencial e se trate de formación que favoreza tanto o desenvolvemento ou adaptación das cualificacións técnico-profesionais do/a traballador/a como a súa formación persoal. O art. 12.3 RD 395/2007 establece que a empresa só pode denegar a autorización para gozar dun permiso para formación por razóns organizativas ou de produción. A finalidade destes permisos é a de facilitar que os/as traballadores/as poidan compatibilizar o desenvolvemento da súa relación laboral coa súa participación en accións formativas que lles permita mellorar a súa capacitación persoal e profesional sen custo para as empresas en que prestan os seus servizos. Na normativa anterior, os permisos individuais recoñecíanse exclusivamente para a realización de formación recoñecida por «títulos oficiais». A nova regulación permite que o permiso se solicite e conceda para formación recoñecida non só por títulos ou acreditacións oficiais senón tamén para títulos e certificados de profesionalidade que constitúen a oferta formativa do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais, así como a

de calquera outra que acredite as competencias para o exercicio dunha ocupación ou oficio.

Deste modo, ao ampliar e flexibilizar o tipo de formación que lexitima o desfrute dos permisos individuais financiados con cargo aos créditos recoñecidos ás empresas, favorécese o desenvolvemento profesional do/a traballador/a. Pero tamén se favorece o seu desenvolvemento persoal na medida en que a actual regulación de tales permisos non esixe que a formación a recibir estea vinculada á actividade profesional que o/a traballador/a desempeña na empresa.

Trátase, tanto no caso das accións formativas coma no dos permisos individuais, de instrumentos formativos xa contemplados na normativa anterior dentro do subsistema de formación profesional continua. Neste sentido, o RD 1.046/2003 regulaba ambas as dúas iniciativas e, xunto a eles, situaba e regulaba os contratos programa para a formación de traballadores/as e as accións complementarias e de acompañamento á formación. O RD 1.046/2003 supuxo un cambio importante na formulación da formación continua que ata ese momento se desenvolvera a través dos Acordos Nacionais de Formación Continua, e que tras o RD 1.046/2003 foi asumida polo Estado.

No novo deseño da formación profesional para o emprego que acolle o RD 395/2007, as accións formativas das empresas e os permisos individuais integran en exclusiva as accións de formación de demanda, en tanto que os contratos programa se incorporan, xunto coa antiga formación ocupacional, na denominada «formación de oferta».

O RD 395/2007 recolle as liñas mestras da formación de demanda nos seus arts. 12 a 19, que xa foron obxecto de desenvolvemento a través da Orde TAS/2.307/2007, do 27 de xullo, pola que se desenvolve parcialmente o RD 395/2007, do 23 de marzo, en materia de formación de demanda e o seu financiamento, e se crea o correspondente sistema telemático, así como os ficheiros de datos persoais de titularidade do Servizo Público de Emprego Estatal.

En liñas xerais pode dicirse que a regulación agora vixente atribúe en exclusiva ás empresas a planificación e xestión da formación, de forma que a intervención pública se limita aos aspectos de control e seguimento das accións formativas desenvolvidas. Hai na nova regulación certo continuísmo coa anterior, sen que se aprecie un cambio de modelo. Non obstante, incorpóranse algunhas novidades que deben mencionarse.

8.3.1. Financiamento da formación de demanda

Un dos aspectos cruciais para a eficacia deste sistema é o referido ao financiamento. Xa a normativa anterior estableceu o financiamento das accións formativas desenvolvidas polas empresas para os/as seus traballadores/as a través da concesión de créditos que se calculaban aplicando a porcentaxe de bonificación que cada ano se establece na Lei de Presupostos Xerais do Estado (LPGE) a contía ingresada por cada empresa en concepto de formación profesional durante o ano anterior (art. 8 RD 1.046/2003). Non obstante, durante a vixencia daquela norma o uso polas empresas destes créditos quedou moi por debaixo das expectativas xeradas.

O Acordo de Formación Profesional para o Emprego, subscrito entre o Goberno e as organizacións sindicais e empresariais máis representativas o 7 de febreiro de 2006, identificaba as causas desta escasa utilización dos créditos para a formación sinalando que a iso contribuíra a novidade do incentivo, a súa tardía implantación, a insuficiente difusión deste, a dificultade de utilización polas pequenas e medianas empresas e a limitada asistencia que estas reciben para a súa utilización así como as dificultades derivadas de cuestións técnicas e requisitos formais.

A estes inconvenientes pretende facer fronte o RD 395/2007 que mantén no esencial o sistema de financiamento pero incorpora algunhas novidades coa finalidade de permitir ás empresas coñecer o crédito de que dispoñen, axilizar os procedementos para a súa execución, simplificar e mecanizar as esixencias formais e de comunicación e favorecer o uso e a contía dos créditos no caso de pequenas empresas. O sistema de financiamento deseñado pretende, con carácter xeral, ofrecer unha maior seguridade e transparencia a todas as empresas permitíndolles coñecer ao comezo de cada exercicio o crédito do que dispoñen para a formación dos seus traballadores. Favorécese así a planificación e a integración da formación no devir cotián da empresa e na estratexia empresarial, tal e como aconsellaba o Acordo de Formación Profesional para o Emprego do 7 de febreiro de 2006.

Con eses obxectivos, o RD 395/2007 reitera que a contía do crédito se calculará aplicando ás cantidades ingresadas pola empresa en concepto de formación profesional durante o ano anterior unha porcentaxe de bonificación que fixará para cada ano a LPGE e que será inversamente proporcional ao tamaño das empresas (art. 13.I RD 395/2007). Garántese, en todo caso, un crédito mínimo de bonificación na contía que fixe a Lei de Presupostos. Deste modo, outórgase un trato de favor ás pequenas empresas, coa finalidade expresamente recoñecida de favorecer o acceso á formación a este segmento de empresas e de alcanzar un maior nivel de penetración da formación neste ámbito.

As empresas interesadas en gozar do crédito que lles corresponde, calculado conforme aos criterios que acaban de mencionarse, poderán facelo a partir do momento en que se comunique a finalización da acción formativa. Non se trata, en todo caso, de que as empresas poidan solicitar o reintegro inmediato do custo da formación senón unicamente da posibilidade de que a empresa recupere o gasto efectuado, aplicándose -ata o límite da contía do crédito que lle corresponda- bonificacións nas cotizacións ata o último día hábil para poder presentar o boletín de cotización correspondente ao mes de decembro do devandito exercicio económico (art. 17 RD 395/2007).

Pero, como se sinalaba anteriormente, o custo destas accións formativas non se asume integramente con cargo a fondos procedentes das cotas de formación profesional senón que se esixe a contribución financeira das propias empresas os/as traballadores/as das cales van resultar beneficiarios/as das accións formativas (art. 14 RD 395/2007). Para estes efectos, o art. 14 Orde TAS/2.307/2007, fixa a porcentaxe mínima de cofinanciamento que, sobre o custo total de formación, se esixe ás empresas: en empresas de 10 a 49 traballadores/as: o 10%; en empresas de 50 a 249 traballadores/as: o 20% e en empresas de 250 ou máis traballadores/as: o 40%.

Tamén neste punto se aprecia a preocupación por favorecer e facilitar o desenvolvemento de accións formativas en empresas de pequeno tamaño, obxectivo ao que se dirixe a previsión conforme á cal quedan exentas desta obriga de cofinanciamento as empresas de menos de dez traballadores/as. Trátase dunha medida xa contemplada na normativa anterior aínda que antes esta posibilidade se reservaba para as empresas de menos de cinco traballadores/as.

Polo que se refire aos permisos individuais de formación, estes fináncianse integramente con cargo a un crédito adicional concedido ás empresas que concedan permisos deste tipo. Non hai, nestes casos e como xa acontecía na regulación anterior, achega económica das empresas para sufragar o custo dos permisos individuais (art. 14.2 RD 395/2007). O crédito alcanza ata un máximo de 200 horas laborais por permiso e curso académico ou ano natural en función da duración da formación a realizar, e cobre a totalidade do salario a percibir polo/a traballador/a -incluíndo soldo base, antigüidade, complementos fixos e parte proporcional de pagas extraordinarias-, así como das cotizacións a devengar á Seguridade Social durante o permiso (art. 23 Orde TAS/2.307/2007). Deste modo, preténdese que o disfrute do permiso polos/as traballadores/as non supoña un custo para a empresa onde prestan os seus servizos.

8.3.2. Participación dos/as representantes dos/as traballadores/as no deseño das accións formativas e respecto aos permisos individuais

Poucas novidades hai tamén respecto da participación dos/as representantes dos/as traballadores/as en relación coas accións formativas desenvolvidas polas empresas (art. 15 RD 395/2007 e art. 16 Orde TAS/2307/2007). A representación legal dos/as traballadores/as debe recibir información detallada sobre as accións formativas que a empresa pretenda desenvolver, e ten competencia para emitir un informe sobre estas. O incumprimento desta obriga de información impide á empresa acceder ás bonificacións que lle correspondan ou, no seu caso, manter as que estea a gozar.

Se, como resultado do informe emitido polos/as representantes, se advertise a existencia de discrepancias sobre o contido ou deseño das accións formativas propostas, fíxase un prazo de 15 días para a súa solución e recoñécese, en caso de que subsista o desacordo, a intervención mediadora da Comisión Paritaria competente a que se refire o art. 35 RD 395/2007. En defecto de tal Comisión ou en caso de que a súa mediación non dese resultados, o art. 15.5 RD 395/2007 prevé que será a Administración quen coñeza sobre elas sempre que a discrepancia se deba a algunha das seguintes causas: discriminación de trato, realización de accións que non se correspondan coa actividade empresarial ou concorrencia de calquera outra circunstancia que poida supoñer abuso de dereito na utilización de fondos públicos. Polo que se refire á Administración competente para controlar as iniciativas de formación nos casos que acaban de mencionarse, será a Administración Xeral do Estado, a través do Servizo Público de Emprego Estatal, a competente cando se trate de empresas que teñan os seus centros de traballo en máis dunha comunidade autónoma, en tanto que corresponderá a estas, a través dos órganos

correspondentes, cando as empresas teñan todos os seus centros de traballo na mesma comunidade autónoma (disp. adic. I.ª RD 395/2007).

A cláusula de peche nesta materia recóllese no art. 15.6 RD 395/2007 que, en caso de empresas sen representación legal dos/as traballadores/as prevé a necesaria conformidade de todos/as os/as traballadores/as afectados/as polas accións formativas. En caso de discrepancia ou denuncia dalgún/a deles/as seguiranse os trámites mencionados para a resolución de discrepancias.

Téñase en conta que a existencia de desacordo entre a empresa e os/as representantes ou os/as propios/as traballadores/as non impedirá a execución das accións formativas nin a aplicación das bonificacións que correspondan respecto das accións executadas. Non obstante, se a Comisión Paritaria non resolverse as diferenzas e se emitise resolución pola administración competente declarando a improcedencia da bonificación iniciárase o procedemento para o abono pola empresa das cotas non ingresadas.

Finalmente, estas normas sobre participación dos/as representantes dos/as traballadores/as serán tamén de aplicación respecto dos permisos individuais de formación (art. 15 RD 395/2007).

8.3.3. Execución das accións formativas

Polo que se refire á execución das accións formativas, o RD 395/2007 regula con maior detalle que a normativa anterior, as distintas opcións con que contan as empresas. Para estes efectos, as empresas poden organizar e xestionar a formación de forma individual ou optar por agruparse con outras para organizar a devandita formación. En ambos os dous casos, a formación poderase organizar e xestionar directamente pola empresa ou por unha das empresas integrantes da agrupación -á que se designa como entidade organizadora- ou contratar a súa execución con centros ou entidades especializadas. Neste último caso, o RD 395/2007 introduce unha novidosa limitación á subcontratación ao establecer que «neste último caso, os citados centros ou entidades deberán asumir, polo menos, a coordinación das accións formativas, non podendo delegar nin contratar con terceiros o desenvolvemento da devandita coordinación».

O art. 16 RD 395/2007 regula con detalle as obrigas de comunicación de inicio e finalización das accións formativas, así como a información que debe achegarse polas empresas ao Servizo Público de Emprego Estatal. Para estes efectos, e coa finalidade de axilizar os procesos de xestión e execución das accións formativas, o art. 17 RD 395/2007 anticipa a implantación de procesos telemáticos, implantación que se levou a cabo a través da Orde TAS/2.307/2007. O seu art. 9 dispón, para estes efectos, a creación dun sistema telemático ao servizo de todas as empresas e as súas entidades organizadoras para o acceso á información, documentos normalizados e procesos telemáticos que sexan precisos para a xestión das accións formativas e dos permisos individuais de formación que programen así como para a aplicación das bonificacións.

O cadro 8.1. permítenos coñecer o número de empresas que fixeron uso do sistema de formación de demanda nas 17 comunidades autónomas. O dato para

Galicia, mostra que foron 10.798 as empresas que se bonificaron por este sistema e, por tamaño, maioritariamente (o 91,32% do total de Galicia), foron pequenas e medianas empresas, con plantillas dos grupos de entre 1 a 49 traballadores, as que se acolleron a esta modalidade formativa.

■ Cadro 8.1

**Empresas participantes segundo estrato de asalariados/as.
Distribución por comunidade autónoma da empresa**

CC.AA da empresa		Estrato de asalariados/as									
		Total	De 1 a 5	De 6 a 9	De 10 a 49	De 50 a 99	De 100 a 249	De 250 a 499	De 500 a 999	De 1.000 a 4.999	Más de 4.999
Andalucía	Nº	40.518	20.736	6.070	10.946	1.628	790	192	69	32	2
	% fila	100,0	51,2	15,0	27,0	4,0	1,9	0,5	0,2	0,1	0,0
Aragón	Nº	2.920	1.019	359	1.071	249	140	49	20	9	3
	% fila	100,0	34,9	12,3	36,7	8,5	4,8	1,7	0,7	0,3	0,1
Asturias	Nº	3.042	1.320	444	939	177	102	27	12	11	1
	% fila	100,0	43,4	14,6	30,9	5,8	3,4	0,9	0,4	0,4	0,0
Balears	Nº	1.807	398	189	809	207	131	32	21	13	2
	% fila	100,0	22,0	10,5	44,8	11,5	7,2	1,8	1,2	0,7	0,1
Canarias	Nº	4.323	1.633	542	1.433	325	269	80	30	5	-
	% fila	100,0	37,8	12,5	33,1	7,5	6,2	1,9	0,7	0,1	-
Cantabria	Nº	1.081	352	121	406	98	72	20	6	3	-
	% fila	100,0	32,6	11,2	37,6	9,1	6,7	1,9	0,6	0,3	-
Castela e León	Nº	6.346	2.638	868	2.158	377	207	56	21	12	2
	% fila	100,0	41,6	13,7	34,0	5,9	3,3	0,9	0,3	0,2	0,0
Castela A Mancha	Nº	4.243	1.698	582	1.554	246	107	41	10	3	-
	% fila	100,0	40,0	13,7	36,6	5,8	2,5	1,0	0,2	0,1	-
Cataluña	Nº	17.367	4.995	2.165	6.641	1.642	1.158	402	175	126	14
	% fila	100,0	28,8	12,5	38,2	9,5	6,7	2,3	1,0	0,7	0,1
Com. Valenciana	Nº	12.190	4.314	1.675	4.438	956	558	139	53	30	5
	% fila	100,0	35,4	13,7	36,4	7,8	4,6	1,1	0,4	0,2	0,0
Extremadura	Nº	4.508	2.443	676	1.148	147	66	17	6	2	-
	% fila	100,0	54,2	15,0	25,5	3,3	1,5	0,4	0,1	0,0	-
Galicia	Nº	10.798	5.266	1.560	3.035	521	272	85	20	23	2
	% fila	100,0	48,8	14,4	28,1	4,8	2,5	0,8	0,2	0,2	0,0
Madrid	Nº	15.152	5.402	1.772	4.649	1.256	1.114	386	253	230	56
	% fila	100,0	35,7	11,7	30,7	8,3	7,4	2,5	1,7	1,5	0,4
Murcia	Nº	5.030	1.978	740	1.793	295	156	40	12	8	-
	% fila	100,0	39,3	14,7	35,6	5,9	3,1	0,8	0,2	0,2	-
Navarra	Nº	1.647	419	195	647	184	131	44	15	7	-
	% fila	100,0	25,4	11,8	39,3	11,2	8,0	2,7	0,9	0,4	-
País Vasco	Nº	4.975	1.143	614	2.120	541	345	124	42	36	3
	% fila	100,0	23,0	12,3	42,6	10,9	6,9	2,5	0,8	0,7	0,1
A Ríoxa	Nº	800	271	112	324	63	19	6	2	-	-
	% fila	100,0	33,9	14,0	40,5	7,9	2,4	0,8	0,3	-	-
Ceuta	Nº	122	54	19	34	11	4	-	-	-	-
	% fila	100,0	44,3	15,6	27,9	9,0	3,3	-	-	-	-
Melilla	Nº	32	7	6	18	1	-	-	-	-	-
	% fila	100,0	21,9	18,8	56,3	3,1	-	-	-	-	-
Sin datos	Nº	147	71	15	49	6	4	1	-	-	-
	% fila	100,0	48,3	10,2	33,3	4,1	2,7	0,7	-	-	-
Total	Nº	137.048	56.157	18.724	44.212	8.930	5.645	1.741	767	550	90
	% fila	100,0	41,0	13,7	32,3	6,5	4,1	1,3	0,6	0,4	0,1

Nota: Poden darse diferenzas entre o sumatorio de parciais e dos totais reflexados na táboa debido a valores nulos ou fora de rango

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación do Emprego

O cadro 8.2 dá conta da formación de demanda, identificando con referencia ao centro de traballo das persoas formadas en Galicia, segundo categoría profesional, dos participantes e o número de horas de formación realizadas, así como as áreas funcionais de pertenza.

No ano 2007 participaron nesta formación 76.245 persoas, realizándose ata 2.451.647 horas de formación. Por categorías (cadro 8.2) profesionais o maior número de participantes formados son traballadores cualificados (45,3%), seguidos de traballadores non cualificados (23,4%), técnicos (18,1%), mandos intermedios (9,6%) e directivos (3,6%). As áreas funcionais de pertenza son maioritariamente (52,1%) de produción, comercial (21,6%) e administración (16,4%).

■ Cadro 8.2

Participantes formados e horas de formación. Distribución por perfil laboral

Categoría profesional	Participantes formados		Horas de formación realizadas		Media de horas
	Absoluto	%	Absoluto	%	
Directivo/a	2.757	3,6	105.807	4,3	38,4
Mando Intermedio	7.327	9,6	241.433	9,8	33,0
Técnico/a	13.789	18,1	469.330	19,1	34,0
Traballador/a Cualificado/a	34.510	45,3	1.162.420	47,4	33,7
Traballador/a non Cualificado/a	17.856	23,4	472.444	19,3	26,5
Total	76.239	100	2.451.434	100	165,6
Área funcional					
Administración	12.537	16,4	554.056	22,6	44,2
Comercial	16.503	21,6	361.714	14,8	21,9
Dirección	2.131	2,8	94.504	3,9	44,3
Mantemento	5.311	7,0	159.086	6,5	30,0
Produción	39.757	52,1	1.282.074	52,3	32,2
Total	76.245	100	2.451.647	100	172,6

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

O cadro 8.3 analiza o número de traballadores participantes segundo o tamaño de empresa medido en número de asalariados, as maiores porcentaxes (56,1%) danse entre tres grupos de empresas, as que teñen un número de asalariados comprendidos entre 1.000 a 4.999, seguido de empresas entre 10 e 49 asalariados e empresas de máis de 5.000 asalariados, seguido de empresas que teñen entre 100 a 249 (9,9%), seguíndolles as de 1 a 5 asalariados (8,7%).

O cadro 8.4 mostra a distribución dos participantes en doce sectores de actividade. Deles vemos a distribución do número de formados segundo a participación en plans formativos de demanda (sistema de bonificacións) de empresas cuxo centro de traballo radica en Galicia. Por importancia do número de participantes formados e en orde descendente de pertenza a sectores de actividade das empresas, beneficiáronse desta modalidade formativa empresas pertencentes ao xenérico “outros servizos”, seguido dos sectores do comercio, industria manufactureira, a construción, a industria do metal, a intermediación financeira e o de transportes, almacenaxe e comunicacións.

Participantes formados e horas de formación

■ Cadro 8.3

Estrato de asalariados/as	Participantes formados		Horas de formación realizadas		Media de horas
	Absoluto	%	Absoluto	%	
De 1 a 5	6.648	8,7	381.512	15,6	57,4
De 6 a 9	2.773	3,6	148.196	6,0	53,4
De 10 a 49	14.033	18,4	570.546	23,3	40,7
De 50 a 99	6.325	8,3	227.253	9,3	35,9
De 100 a 249	7.583	9,9	254.480	10,4	33,6
De 250 a 499	5.535	7,3	153.320	6,3	27,7
De 500 a 999	4.622	6,1	114.818	4,7	24,8
De 1.000 a 4.999	15.846	20,8	362.930	14,8	22,9
Mais de 5.000	12.872	16,9	238.045	9,7	18,5
Sin datos	8	0,0	547	0,0	68,4
Total	76.245	100	2.451.647	100	33,0

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

Participantes formados e horas de formación

■ Cadro 8.4

	Participantes	Horas de formación realizadas
Agricultura, gandería, caza e silvicultura	1.193	29.506
Industria manufactureira	9.403	305.874
Industria do metal	7.939	296.017
Industrias extractivas	354	26.936
Construción	8.569	434.781
Comercio	11.432	329.481
Hostalaría	1.828	61.504
Educación	3.638	79.503
Intermediación Financeira	6.830	137.109
Produción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga	1.154	24.455
Transportes, almacenamento e comunicacións	5.161	157.706
Outros servizos	16.885	471.188
Total sen outros	74.386	
Outros	1.859	
Total	76.245	2.451.647

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

O cadro 8.5 móstranos o número de participantes formados e horas de formación realizadas en relación a cinco categorías profesionais (directivos, mandos intermedios, técnicos, traballador cualificado e traballador non cualificado) reflectindo a súa representación porcentual por participantes e horas realizadas.

Participantes formados e horas de formación. Distribución por perfil laboral

■ Cadro 8.5

Categoría profesional	Participantes formados		Horas de formación realizadas		Media de horas
	Absoluto	%	Absoluto	%	
Directivo/a	2.757	3,6	105.807	4,3	38,4
Mandos Intermedios	7.327	9,6	241.433	9,8	33,0
Técnicos/as	13.789	18,1	469.330	19,1	34,0
Traballador/a Cualificado/a	34.510	45,3	1.162.420	47,4	33,7
Traballador/a non Cualificado/a	17.856	23,4	472.444	19,3	26,5
Total	76.239	100	2.451.434	100	165,6

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

O cadro 8.6 ofrece información do número de participantes formados e horas de formación realizadas en relación a cinco áreas funcionais (administración, comercial, dirección, mantemento e produción).

Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral

■ Cadro 8.6

Área funcional	Participantes formados		Horas de formación realizadas		Media de horas
	Absoluto	%	Absoluto	%	
Administración	12.537	16,4	554.056	22,6	44,2
Comercial	16.503	21,6	361.714	14,8	21,9
Dirección	2.131	2,8	94.504	3,9	44,3
Mantemento	5.311	7,0	159.086	6,5	30,0
Produción	39.757	52,1	1.282.074	52,3	32,2
Total	76.245	100	2.451.647	100	172,6

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

O cadro 8.7 subministra información dos participantes formados por grupo de cotización á seguridade social.

Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral. Galicia

■ Cadro 8.7

Grupo de cotización	Participantes formados		Horas de formación realizadas		Media de horas
	Absoluto	%	Absoluto	%	
1- Enxeñeiros e Licenciados	7.242	9,5	263.647	10,8	36,4
2- Enxeñeiros técnicos, Peritos e Axudantes titulados	6.091	8,0	200.165	8,2	32,9
3- Xefes administrativos e de taller	6.190	8,1	188.570	7,7	30,5
4- Axudantes non titulados/as	4.555	6,0	135.486	5,5	29,7
5- Oficiais administrativos	11.983	15,7	365.023	14,9	30,5
6- Subalternos	2.319	3,0	48.776	2,0	21,0
7- Auxiliares administrativos	9.426	12,4	323.922	13,2	34,4
8- Oficiais de primeira e segunda	13.766	18,1	510.189	20,8	37,1
9- Oficiais de terceira e especialistas	7.166	9,4	216.494	8,8	30,2
10- Traballadores/as maiores de 18 anos non cualificados/as	7.434	9,8	196.129	8,0	26,4
11- Traballadores/as menores de 18 anos	67	0,1	3.033	0,1	45,3
Total	76.245	100	2.451.647	100	33,0

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

O cadro 8.8 dá información do número de participantes formados e distribución por contidos formativos (denominación da acción formativa) segundo xénero e idade, con referencia a 592 accións formativas.

Do total de 76.245 participantes, 43.590 (57,17%) son homes e 32.649 son mulleres (42,83%). Aproximadamente un 67% dos participantes homes pertencen aos grupos de idade comprendidos entre os 26 a 35 anos e 36 a 45 anos, e un 74% dos mesmos grupos de idade para as mulleres. Tales datos varían lixeiramente segundo a acción formativa.

Das 592 accións formativas, as 15 que concentran preto do 55% do total das accións formativas dos participantes, son:

1. Prevención de riscos laborais en xeral
2. Competencias profesionais non clasificadas
3. Atención ao cliente
4. Inglés
5. Hixiene alimentaria
6. Xestión comercial en xeral
7. Contabilidade en xeral
8. Técnicas de venda e formación de vendedores
9. Seguridade alimentaria
10. Habilidades persoais e interpersoais
11. Actualización de docencia
12. Informática de usuario
13. Prevención de riscos laborais en construción
14. Habilidades directivas
15. Xestión de recursos humanos

Cadro 8.8 Participantes formados/as e duración media da formación segundo xénero e idade. Galicia. 2007

Denominación da Acción formativa			Total	HOME						MULLER					
				Subtotal home	16 a 25	26 a 35	36 a 45	46 a 55	> de 55	Subtotal muller	16 a 25	26 a 35	36 a 45	46 a 55	> de 55
1 Prevención de riscos laborais en xeral	Participantes formados/as		10.135	7.869	1.141	2.831	2.093	1.329	465	2.266	330	990	579	293	74
	Media de horas		46,1	45,3	45,8	47,7	45,4	42,3	37,3	48,9	42,5	62,0	44,3	26,6	28,3
2 Competencias profesionais non clasificables en ámbitos anteriores e accións non clasificadas	Participantes formados/as		3.800	2.738	204	948	845	573	165	1.062	85	531	302	131	10
	Media de horas		23,9	24,3	28,1	25,0	24,6	22,9	17,9	23,0	30,8	24,9	20,3	17,3	9,9
3 Atención ao cliente / Calidade Servicio en xeral	Participantes formados/as		3.501	1.284	151	482	334	238	78	2.217	563	1.095	425	119	14
	Media de horas		16,5	17,4	14,7	19,5	16,9	16,7	13,0	16,1	12,0	18,6	15,4	14,8	14,9
4 Inglés	Participantes formados/as		2.885	1.402	71	582	501	202	45	1.483	92	818	411	132	28
	Media de horas		50,1	52,9	48,2	51,3	54,9	52,8	58,2	47,4	55,5	46,5	48,6	43,8	47,0
5 Hixene alimentaria / Manipulación de alimentos	Participantes formados/as		2.510	898	156	278	250	186	27	1.612	263	653	432	210	53
	Media de horas		16,3	15,8	19,6	16,5	14,4	13,3	16,2	16,6	17,6	18,1	16,4	12,0	12,3
6 Xestión comercial en xeral	Participantes formados/as		1.979	955	37	391	281	184	62	1.024	110	587	252	63	8
	Media de horas		30,3	27,7	35,5	33,3	29,6	16,8	12,2	32,8	34,6	34,7	31,0	22,3	10,6
7 Contabilidade en xeral	Participantes formados/as		1.959	626	35	240	226	94	27	1.333	163	706	374	76	8
	Media de horas		43,7	43,6	51,4	47,4	42,9	36,1	32,5	43,7	51,3	42,4	41,6	48,7	56,4
8 Técnicas de venda e formación de vendedores en xeral	Participantes formados/as		1.946	1.064	53	318	335	308	46	882	105	372	217	153	31
	Media de horas		16,2	15,3	22,9	17,5	15,0	11,9	15,7	17,3	18,0	18,8	14,6	17,6	14,2
9 Seguridade alimentaria: anipulación e control de alimentos en xeral	Participantes formados/as		1.915	754	124	242	208	133	47	1.161	223	399	339	169	31
	Media de horas		15,1	15,2	16,8	15,4	13,6	15,5	16,0	15,0	16,5	15,0	14,5	14,6	14,0
10 Habilidades persoais e interpersoais no entorno laboral	Participantes formados/as		1.556	843	18	307	258	199	61	713	51	383	183	81	14
	Media de horas		17,4	17,2	17,4	16,4	17,8	17,6	16,9	17,8	15,3	17,3	19,1	19,1	15,4
11 Actualización en docencia en xeral	Participantes formados/as		1.551	472	5	145	160	102	60	1.079	36	318	308	250	167
	Media de horas		15,7	16,0	15,8	16,5	17,3	14,5	13,7	15,6	17,7	16,9	15,5	15,0	14,0
12 Informática de usuario / Ofimática en xeral	Participantes formados/as		1.526	821	49	271	274	168	58	705	53	312	211	109	18
	Media de horas		37,1	38,8	48,5	37,5	38,3	40,4	34,0	35,0	39,0	34,4	37,3	29,7	33,3
13 Prevención de riscos laborais na construción	Participantes formados/as		1.440	1.364	217	458	356	256	77	76	14	49	10	2	-
	Media de horas		50,6	49,5	44,9	53,8	47,9	48,5	48,7	70,3	66,0	78,8	45,0	30,0	-

■ **Cadro 8.8**
(continuación)

Participantes formados/as e duración media da formación segundo xénero e idade. Galicia. 2007

Denominación da Acción formativa		Total	HOME						MULLER					
			Subtotal home	16 a 25	26 a 35	36 a 45	46 a 55	> de 55	Subtotal muller	16 a 25	26 a 35	36 a 45	46 a 55	> de 55
14 Habilidades directivas	Participantes formados/as	1.408	898	12	276	285	246	78	510	10	279	157	51	12
	Media de horas	24,8	24,7	23,0	27,1	25,5	22,1	21,9	25,1	23,9	25,0	28,1	19,2	13,4
15 Xestión de recursos humanos en xeral	Participantes formados/as	1.380	790	14	301	271	165	39	590	47	307	155	58	21
	Media de horas	29,0	24,3	59,9	25,5	24,3	17,2	32,0	35,4	26,1	38,7	32,8	40,3	14,9
TOTAL		39.491	22.778	2.287	8.070	6.677	4.383	1.335	16.713	2.145	7.799	4.355	1.897	489
		432,8	428,0	492,5	450,4	428,4	388,6	386,2	460,0	466,8	492,1	424,5	371,0	298,6
TOTAL das 592 accións formativas		76.245	43.590	4.035	16.303	12.876	8.056	2.274	32.649	3.804	15.549	8.530	3.738	994
		32,1	33,4	38,2	35,2	33,1	29,6	27,2	30,4	29,9	33,2	29,4	24,4	20,5

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

8.4. Formación de oferta

No novo deseño da formación profesional, o obxectivo fundamental do cal foi crear un único modelo de formación profesional para o emprego, a separación entre formación ocupacional, dirixida a desempregados/as, e formación continua, dirixida a traballadores en activo, debía desaparecer. É por iso que na estrutura do RD 395/2007 se eliminou a diferenciación entre ambos os dous subsistemas. Baixo o epígrafe de «formación de oferta», a norma contempla todas aquelas accións formativas que teñan por obxecto ofrecer aos/as traballadores/as, xa sexan ocupados/as ou desempregados/as, «unha formación axustada ás necesidades do mercado de traballo e que atenda aos requirimentos de produtividade e competitividade das empresas e ás aspiracións de promoción profesional e desenvolvemento persoal dos/as traballadores/as, de forma que lles capacite para o desempeño cualificado das distintas profesións e para o acceso ao emprego» (art. 20 RD 395/2007). O obxectivo perseguido é a integración e o tratamento coherente e unitario de toda a formación de oferta que se dirixa ao conxunto de traballadores/as e que transcenda a visión estanca de, por un lado, ocupados/as, e, por outro, desempregados/as.

Pero o certo é que, baixo a denominación «formación de oferta», volven reaparecer as accións formativas dirixidas prioritariamente a desempregados/as e os plans de formación dirixidos preferentemente a traballadores/as ocupados/as. Ademais, debe advertirse que a integración dos subsistemas de formación ocupacional e de formación continua nun único subsistema de formación para o emprego non impediu que cada un deles conserve algunhas das súas peculiaridades.

8.4.1. Planificación, programación e xestión da formación de oferta

A planificación da oferta formativa corresponde efectual ao MTAS. A devandita planificación, que será plurianual, determinará as prioridades, obxectivos xerais e

recomendacións a ter en conta na devandita oferta. Para elaborar a planificación valoraranse as propostas realizadas polas comunidades autónomas e polas organizacións sindicais e empresariais a través do Consello Xeral do Sistema Nacional de Emprego (art. 21 RD 395/2007). Un dos elementos a destacar da nova regulación reside na previsión de que se establecerá unha oferta de formación modular que favoreza a acreditación parcial acumulable da formación recibida. Tal previsión está en sintonía co disposto no art. 8.3 Lei Orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das Cualificacións e da Formación Profesional, conforme á cal o recoñecemento de competencias profesionais «realizarase a través dunha acreditación parcial acumulable coa finalidade, no seu caso, de completar a formación conducente á obtención do correspondente título ou certificado». Deste modo, a norma pretende facilitar ao/a traballador/a ou ao/a desempregado/a o acceso á formación e o pleno aproveitamento da que se reciba, sen que os cambios que sufra na súa situación laboral o imposibiliten para obter a acreditación da formación, sequera parcial, recibida. As administracións competentes deben garantir, ademais, que a formación ofrecida alcanza tamén a ámbitos ocupacionais que aínda non dispoñan de certificado de profesionalidade.

A partir desa planificación, o RD 395/2007 diferencia entre a programación e xestión no ámbito estatal e a que se realiza no ámbito autonómico.

8.4.2. Ofertas de formación de ámbito estatal

Coa finalidade de respectar e non invadir as competencias autonómicas na materia, a oferta formativa no ámbito estatal queda limitada a accións formativas referidas a un ámbito territorial superior ao dunha comunidade autónoma e que requiran dunha acción coordinada e homoxénea. Tamén alcanza a supostos nos que a formación teña por obxecto impartir accións relacionadas co exercicio de competencias exclusivas do Estado ou que estean dirixidas a traballadores/as inmigrantes nos seus países de orixe (art. 6.4 RD 395/2007). Tal oferta formativa incluírá plans, programas ou accións formativas que poderán levarse a cabo mediante convenios con institucións públicas, entidades sen ánimo de lucro ou con empresas e asociacións empresariais.

Partindo deste presuposto de distribución competencial, o art. 22 RD 395/2007 especifica o contido da oferta formativa no ámbito estatal. Tales previsións deben completarse coas contidas na Orde TAS/2.388/2007, do 2 de agosto, pola que se desenvolve parcialmente o RD 395/2007, do 23 de marzo, en materia de formación de oferta e establécense as bases reguladoras para a concesión de subvencións públicas destinadas ao seu financiamento, no ámbito da Administración Xeral do Estado. De acordo con estas normas, a programación e xestión da oferta formativa no ámbito estatal inclúe:

■ Os plans de formación dirixidos prioritariamente a traballadores/as ocupados/as. Trátase, necesariamente, de plans cuxo ámbito de aplicación supera o dunha comunidade autónoma nos termos antes sinalados. Inclúense, entre eles, os plans de formación sectoriais, integrados por accións formativas dirixidas á formación de traballadores/as dun sector produtivo concreto. A súa finalidade é dar resposta a necesidades específicas e concretas de formación no devandito sector. No deseño

e execución destes plans, a Administración debe garantir que se respectan e atenden as prioridades xerais e os criterios orientativos que fixaran as Comisións Paritarias creadas con esa finalidade no marco da negociación colectiva sectorial de ámbito estatal. Estes plans poderán dirixirse tamén á reciclaxe e recualificación de traballadores/as procedentes de sectores en situación de crise. Tamén se inclúen os plans de formación intersectoriais cando, ademais da afectación superior a unha comunidade autónoma, concorran as características de globalidade, integración e coordinación mencionadas e se leven a cabo polas organizacións sindicais e empresariais máis representativas no ámbito estatal, así como polas organizacións de economía social e asociacións de autónomos, con notable implantación no devandito ámbito. Estes plans formativos intersectoriais teñen por finalidade facilitar a aprendizaxe de competencias transversais a varios sectores da actividade económica ou de competencias específicas dun sector para a reciclaxe e recualificación de traballadores/as doutros sectores, incluíndo, novedosamente, a formación dirixida á capacitación para a realización de funcións propias da representación legal dos/as traballadores/as.

En canto á execución destes plans de formación, o RD 395/2007 (art. 24.2) distingue en función do seu carácter sectorial ou intersectorial. Se se trata de plans de formación intersectoriais, a súa execución levarase a cabo mediante convenios subscritos no marco do Sistema Nacional de Emprego entre o Servizo Público de Emprego Estatal e as organizacións sindicais e empresariais máis representativas no ámbito estatal, as organizacións representativas da economía social con notable implantación no ámbito estatal e coas organizacións representativas de autónomos de ámbito estatal e suficiente implantación no devandito ámbito. Nestes últimos casos, a formación dirixirase especialmente aos/as traballadores/as destes sectores. Cando se trate de plans de formación sectoriais, os convenios subscribíranse coas organizacións empresariais e sindicais máis representativas no ámbito estatal e as representativas do sector así como os entes paritarios creados ou amparados no marco da negociación colectiva sectorial. Nos sectores nos que non exista negociación colectiva sectorial estatal, ou non estea suficientemente estruturada, articularanse as medidas necesarias para garantir a formación de oferta.

Os convenios para a execución destas iniciativas de formación poderán ter unha duración anual ou plurianual, en función da duración dos plans de formación para a execución da cal se subscriben. Nos devanditos convenios deberanse indicar, como mínimo, as entidades beneficiarias que o subscriben, o obxecto e ámbito de aplicación do convenio, a normativa aplicable, os requisitos do plan de formación, o sistema de financiamento, as entidades a subcontratar que colaboren na execución da actividade subvencionada, Comisión Mixta de seguimento, causas de resolución do convenio e efectos e, finalmente, vixencia e denuncia do convenio, indicando supostos, formalidades e prazos para iso (art. 19 Orde INCRE 2.388/2007).

O financiamento destas accións formativas realizarase mediante subvención pública, en réxime de concorrència competitiva, logo de convocatoria do Servizo Público de Emprego Estatal con fondos destinados para tal efecto fixados en LPGE. Os criterios para a cuantificación das subvencións, así como a identificación dos gastos subvencionables e formas de xustificación da subvención regúlanse nos arts. 21 a 23 Orde TAS/2.388/2007.

■ Accións formativas dirixidas prioritariamente a traballadores/as desempregados/as. A competencia neste tipo de formación corresponde ás comunidades autónomas de modo que a súa programación, xestión e execución pola Administración Xeral do Estado só se produce en ámbitos territoriais que non asumiron o traspaso de competencias sobre a xestión da formación profesional ocupacional [art. 24.1 a) Orde TAS/2.388/2007].

Tamén estas accións formativas están financiadas mediante subvención concedida en réxime de concorrencia competitiva, mediante convocatoria do Servizo Público de Emprego Estatal (art. 3 Orde TAS/2.388/2007).

Neste ámbito da formación de desempregados/as, contéplase a previsión e a potenciación da celebración de acordos con empresas, públicas ou privadas, para favorecer o desenvolvemento de prácticas profesionais, o intercambio de tecnoloxías e de persoal experto e a utilización de infraestruturas e medios técnicos e materiais. Así mesmo, prevese a concesión a estes/as desempregados/as de bolsas e axudas para sufragar e compensar os gastos que a participación nas accións formativas poida ocasionalos (art. 25 RD 395/2007).

Tales aspectos son obxecto de regulación detallada nos arts. 31 e ss. Orde TAS/2.388/2007. Regulan estes preceptos o réxime xurídico das prácticas profesionais que os/as desempregados/as participantes en accións formativas de demanda poden desenvolver en empresas coa finalidade de conseguir unha mellor formación. Ao respecto dispónse que o período de prácticas pode simultanearse co curso formativo ou realizarse á finalización deste, en cuxo caso se esixe que o/a desempregado/a superara a formación e que as prácticas se inicien antes de que transcorran 30 días da finalización do período formativo. En todo caso fíxase tamén o límite de que o período de prácticas non superará a duración do curso de referencia e imponse a esixencia de que as prácticas estean sometidas a un sistema de titorías para o seu seguimento e avaliación. Por outra parte, e aínda que non se diga expresamente, parece evidente que o contido das prácticas ha de estar vinculado coa formación recibida.

A realización de tales prácticas está condicionada á previa subscripción de convenios entre o Servizo Público de Emprego Estatal coas empresas e/ou centros de formación. Esta última posibilidade abre a vía a que sexan os centros de formación os que, mediante convenios coas empresas, efectúen a busca e xestión das prácticas profesionais. Por esa colaboración os devanditos centros poderán recibir subvención para sufragar os gastos derivados da xestión e as titorías das prácticas. Pola súa banda, as empresas que participen nestes programas de prácticas poderán percibir, en réxime de concesión directa, unha compensación económica de 6 euros por alumno/a e hora de práctica.

Durante o tempo de realización das prácticas, os/as alumnos/as terán cuberto o risco de accidente e poderán acceder a distintas bolsas e axudas. Entre estas prevese a concesión dunha bolsa de 6,40 € por día lectivo de asistencia ás persoas desempregadas con minusvalidez que participen nas accións formativas de demanda, os/as alumnos/as dos programas públicos de emprego-formación e determinados colectivos de desempregados/as que participen en itinerarios de formación profesional personalizados no marco de programas específicos. Así mesmo se

contempla a concesión de axudas de transporte público, logo de xustificación do seu importe, axudas para manutención, cando o/a desempregado/a se desprace máis de cincuenta quilómetros e as clases sexan pola mañá e pola tarde, e axudas por aloxamento, cando o/ traballador/a desempregado/a se deba desprazar para recibir a formación a máis de cen quilómetros dende o seu domicilio (arts. 32 e 33 Orde TAS/2388/2007). Finalmente, tamén se contemplan as denominadas axudas á conciliación, previstas para aqueles casos en que os/as desempregados/as que participan nas accións formativas precisan conciliar a devandita participación co coidado de fillos/as menores de 6 anos ou de familiares dependentes ata o segundo grao (art. 34 Orde TAS/2.388/2007). Trátase de axudas, estas últimas, non contempladas na normativa anterior.

A oferta formativa a nivel estatal pode incluír tamén accións que conteñan compromisos de contratación dirixidos prioritariamente a desempregados/as e a traballadores/as inmigrantes nos seus países de orixe este caso a execución destes programas realizarase mediante convenios entre o Servizo Público de Emprego Estatal e as empresas, as súas asociacións ou outras entidades que adquiran tales compromisos de contratación. Para a execución destas accións prevese a concesión de subvencións públicas en réxime de concesión directa ás empresas que participen (arts. 24 e 28 Orde TAS/2.388/2007). O compromiso de contratación establecerase sobre unha porcentaxe do total de traballadores/as formados/as, en función das circunstancias das empresas e do mercado local de emprego. Tal compromiso deberá alcanzar, como mínimo, o 60% dos/as traballadores/as formados/as. Os contratos de traballo que se subscriban como consecuencia do compromiso serán preferentemente indefinidos ou, polo menos, terán unha duración mínima de seis meses. O incumprimento destes compromisos dará lugar á devolución total ou parcial da subvención percibida.

A formación dos/as desempregados/as inclúe tamén programas específicos establecidos polo Servizo Público de Emprego Estatal para a formación de persoas con necesidades formativas especiais ou que teñan dificultades para a súa inserción ou recualificación profesional, sempre que, de novo, o plan afecte a un ámbito xeográfico superior ao dunha comunidade autónoma e esixa a mobilidade xeográfica dos/as participantes. Para a execución destes programas prevese a participación de institucións públicas ou entidades sen ánimo de lucro que teñan entre os seus fins a formación ou inserción profesional dos colectivos de traballadores/as aos que se dirixen estes programas.

Finalmente, o RD 395/2007 (art. 22) contempla tamén programas formativos para fomentar o emprego das persoas en situación de privación de liberdade e dos/as militares de tropa e mariñeiría que manteñen unha relación laboral de carácter temporal coas Forzas Armadas. Para levar á práctica estas accións formativas prevese a subscripción de convenios entre o Ministerio de Traballo, a través do Servizo Público de Emprego Estatal, e as institucións da Administración Xeral do Estado con competencias nos devanditos ámbitos, isto é, co Ministerio de Defensa, en relación cos/as militares, e co Ministerio de Interior, en relación cos/as reclusos/as.

O cadro 8.9 permítenos coñecer con referencia á Convocatoria 2006, o número de participantes formados e o número de horas de formación dos contratos programa de ámbito estatal (plans de oferta).

O total de participantes formados cuxos centros de traballo radican en Galicia foi de 55.856 e o número de horas de formación realizadas 3.783.503.

O mesmo cadro móstranos o número de participantes formados e horas de formación realizadas en relación a cinco categorías profesionais (directivos, mandos intermedios, técnicos, traballador cualificado e traballador non cualificado). O 70% dos participantes está entre as categorías cualificados e non cualificados. O cadro 8.9 ofrece información do número de participantes formados e horas de formación realizadas en relación a cinco áreas funcionais (administración, comercial, dirección, mantemento e produción). Un 53% do total de participantes pertence ao sector de produción.

Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral

■ Cadro 8.9

Categoría profesional	Participantes formados/as		Horas de formación realizadas		Media de horas
	Absoluto	%	Absoluto	%	
Directivo	9.367	16,8	594.619	15,7	63,5
Mando Intermedio	2.150	3,8	205.962	5,4	95,8
Técnico	5.076	9,1	469.964	12,4	62,6
Traballador/a Cualificado/a	17.900	32,0	1.206.467	31,9	67,4
Traballador/a non Cualificado/a	21.363	38,2	1.306.491	34,5	61,2
Área funcional					
Administración	6.504	11,6	617.321	16,3	94,9
Comercial	7.663	13,7	556.041	14,7	72,6
Dirección	9.546	17,1	612.938	16,2	64,2
Mantemento	2.407	4,3	158.192	4,2	65,7
Produción	29.736	53,2	1.839.011	48,6	61,8
Total	55.856	100	3.783.503	100	67,7

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

O cadro 8.10 móstranos en relación a o réxime de aseguramento de procedencia dos participantes, nesta formación, é maioritariamente do réxime xeral (40.229) un 72% do total, seguido do réxime especial de traballadores autónomos (11.159) preto dun 20% do mesmo total e un terceiro grupo de participantes procede do réxime especial agrario por conta propia (3.546), un 6,34% do referido total.

O cadro 8.11 mostra a distribución dos participantes en trece sectores de actividade, doce asignados a comisións partitarias sectoriais e unha sen tal asignación. Dos doce primeiros, vemos a distribución do número de formados segundo a participación en plans formativos de oferta das respectivas comisións sectoriais en orde descendente de comercio, industria manufactureira, outros servizos, hostalaría, metal, agricultura, educación, construción, transportes e intermediación financeira.

O cadro 8.12 dámos información do número de participantes formados e duración media da formación segundo xénero e idade, con referencia a 130 accións formativas.

Do total de 55.856 participantes, 31.807 son mulleres (56,95%) e 24.049 (43,05%) son homes. Aproximadamente un 68% dos participantes pertencen aos grupos de idade comprendidos entre os 26 a 35 anos e 36 a 45 anos, para ambos os dous sexos. Tales datos varían lixeiramente segundo a acción formativa.

Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral

Cadro 8.10

Grupo de cotización	Participantes formados		Horas de formación realizadas		Media de horas
	Absoluto	%	Absoluto	%	
Administración Pública	146	0,3	7.588	0,2	52,0
Fixos Discontinuos en periodos de non ocupación	27	0,1	1.618	0,0	59,9
Reximen Especial Agrario por conta allea	51	0,1	5.214	0,1	102,2
Réximen Especial Agrario por conta propia	3.546	6,3	140.821	3,7	39,7
Réximen Especial de Empleados do fogar	34	0,1	1.255	0,0	36,9
Réximen Especial de Traballadores Autónomos	11.159	20,0	718.048	19,0	64,3
Réximen Xeral	40.229	72,0	2.860.811	75,6	71,1
Regulación do emprego en periodos de non ocupación	12	0,0	1.144	0,0	95,3
Socios traballadores de Cooperativas	55	0,1	2.886	0,1	52,2
Traballadores/as acceden a desemprego durante formación	4	0,0	350	0,0	87,5
Traballadores/as con convenio especial ca S.S	2	0,0	40	0,0	20,0
Traballadores/as incluídos no Réximen especial do mar	591	1,1	43.728	1,2	74,0
Total	55.856	100,0	3.783.503	100,0	67,7

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral

Cadro 8.11

Sector de actividad (C.P.S.)	Participantes formados/as	Horas de formación realizadas	Media de horas
	Absoluto	Absoluto	
Agricultura, gandería, caza e silvicultura	4.749	267.343	56,3
Industria Manufactureira (excepto Metal)	6.847	576.061	84,1
Industrias do Metal	4.832	272.170	56,3
Industrias Extractivas	181	14.379	79,4
Producción e distribución de enerxía eléctrica, gas e auga	315	37.354	118,6
Construción	2.071	202.077	97,6
Comercio	10.824	761.266	70,3
Hostalaría	4.872	290.981	59,7
Educación	2.906	140.747	48,4
Intermediación Financeira	824	64.091	77,8
Transportes, almacenamento e comunicacións	1.425	121.622	85,3
Outros servizos	5.332	426.122	79,9
Non asignado a unha C.P.S.	10.678	609.290	57,1
Total	55.856	3.783.503	67,7

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

Das 130 accións formativas, as 10 que representan preto do 60% do total de participantes, son:

1. Informática de usuario/ofimática
2. Prevención de riscos laborais
3. Idiomas
4. Xestión de recursos humanos
5. Condución e pilotaxe de vehículos
6. Atención ao cliente e calidade de servizo
7. Seguridade alimentaria: manipulación e control.
8. Hostalaría: cociña.
9. Escaparatismo.
10. Almacenaxe, stocks, envíos.

■ **Cadro 8.12** **Participantes formados/as e duración media da formación segundo xénero e idade. Galicia. 2007**

Denominación da Acción formativa			Total	HOME					MULLER						
				Subtotal home	16 a 25	26a 35	36 a 45	46 a 55	> de 55	Subtotal muller	16 a 25	26a 35	36 a 45	46 a 55	> de 55
1	Informática de usuario / Ofimática	Participantes formados/as	12.040	4.549	307	1.521	1.518	905	298	7.491	898	2.919	1.993	1.253	428
		Media de horas	51,0	50,2	52,8	51,7	50,9	46,8	47,4	51,4	54,2	55,2	49,2	45,9	46,4
2	Prevención de riscos laborais	Participantes formados/as	4.671	24.000	223	971	681	397	128	2.271	268	1.113	564	264	62
		Media de horas	145,6	129,4	60,3	172,5	126,3	90,9	58,4	162,7	121,8	214,7	132,3	75,3	56,6
3	Idiomas	Participantes formados/as	4.261	1.304	110	609	354	175	56	2.957	504	1.588	576	220	69
		Media de horas	103,7	105,7	97,5	105,5	108,8	108,5	84,8	103,0	101,4	108,9	99,5	81,4	75,9
4	Xestión de recursos humanos	Participantes formados/as	2.259	1.079	28	383	377	249	42	1.180	109	611	300	128	32
		Media de horas	52,2	41,5	87,8	47,2	40,7	30,3	31,7	62,0	60,3	69,6	53,9	45,2	64,2
5	Condución e pilotaxe de vehículos, aeronaves e trens	Participantes formados/as	2.228	1.903	356	913	461	157	16	325	48	111	114	48	4
		Media de horas	112,8	104,2	116,1	107,8	95,3	88,8	36,1	163,7	167,4	154,3	170,7	169,7	106,5
6	Atención ao cliente / Calidade Servizo	Participantes formados/as	2.224	471	44	193	126	64	44	1.753	272	702	429	272	78
		Media de horas	50,0	50,9	58,8	50,6	49,6	50,7	48,4	49,8	52,0	50,0	49,6	48,1	47,9
7	Seguridade alimentaria: manipulación e control	Participantes formados/as	1.494	492	68	141	153	91	39	1.002	142	249	288	216	107
		Media de horas	24,5	22,8	18,5	23,0	22,2	26,3	23,6	25,3	20,0	24,8	25,7	27,9	27,2
8	Hostalaría - cociña	Participantes formados/as	1.435	451	61	174	105	85	26	984	116	260	297	243	68
		Media de horas	38,8	36,3	35,3	36,1	36,4	35,8	40,8	40,0	41,1	42,1	38,8	38,7	39,7
9	Escaparatismo	Participantes formados/as	1.327	103	12	40	23	21	7	1.224	262	548	257	121	36
		Media de horas	63,4	54,9	57,5	56,4	53,9	52,4	52,9	64,1	71,0	67,7	55,9	52,6	55,7
10	Almacenaxe, Stocks e Envíos	Participantes formados/as	938	663	144	301	158	55	5	275	52	124	73	23	3
		Media de horas	22,4	22,1	20,8	22,4	22,1	23,8	26,0	23,0	24,4	21,0	23,7	26,7	26,3
TOTAL		Participantes formados/as	32.877	35.015	1.353	5.246	3.956	2.199	661	19.462	2.671	8.225	4.891	2.788	887
		Media de horas	66,4	61,8	60,5	67,3	60,6	55,4	45,0	74,5	71,4	80,8	69,9	61,2	54,6
TOTAL das 592 accións formativas		Participantes formados/as	55.856	24.049	2.542	9.249	7.116	3.961	1.181	31.807	4.403	13.538	7.926	4.496	1.444
		Media de horas	67,7	66,9	66,8	75,9	63,8	56,7	50,5	68,3	68,6	79,2	62,8	52,2	46,8

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego

8.4.3. Ofertas de formación no ámbito autonómico

Polo que se refire ás ofertas formativas ofrecidas e xestionadas polas comunidades autónomas no marco das súas competencias, o art. 23 RD 395/2007 sinala que a devandita oferta comprenderá a formación dirixida a traballadores/as desempregados/as e ocupados/as na proporción que cada comunidade autónoma determine en función do número de traballadores/as que se atopen nas devanditas circunstancias.

Esta oferta de formación inclúe os seguintes programas ou plans:

Os plans de formación dirixidos aos/as traballadores/as ocupados/as. Ao igual que acontece a nivel estatal, estes plans poderán ser sectoriais ou intersectoriais. O 24.3 RD 395/2007 determina como deben executarse estes plans -ao indicar que debe facerse no marco de convenios subscritos entre o órgano competente da comunidade autónoma e as organizacións empresariais e sindicais que o propio

regulamento especifica-, o cal formula algúns problemas dende a perspectiva do respecto ás competencias autonómicas na materia.

As accións formativas dirixidas prioritariamente a traballadores/as desempregados/as. Trátase daquelas accións formativas anteriormente reguladas polo RD 631/1993, dirixidas a traballadores/as desempregados/as coa finalidade de achegarlles as cualificacións e competencias necesarias para reinserirse laboralmente naqueles empregos que require o sistema produtivo.

O RD 395/2007 contempla, como fórmulas adecuadas para incluír nestes plans de formación, as accións dirixidas á obtención dos certificados de profesionalidade referidos ao Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais e as prácticas profesionais en empresas, públicas ou privadas, no mesmo réxime que o previsto para as accións formativas xestionadas e desenvolvidas no ámbito da Administración Xeral do Estado.

Programas específicos que establezan as comunidades autónomas no seu ámbito territorial para a formación de persoas con necesidades formativas especiais ou que teñan dificultades para a súa inserción ou recualificación. O art. 23.2 c) RD 395/2007 prevé expresamente que se impulsará a participación das administracións locais nestes programas así como a de entidades sen ánimo de lucro que teñan entre os seus fins a formación ou inserción laboral destes colectivos.

Accións formativas que inclúan compromisos de contratación dirixidos a desempregados/as, mediante subvencións concedidas polo órgano ou entidade competente da comunidade autónoma ás empresas, ás súas asociacións ou outras entidades que adquiren o citado compromiso de contratación.

8.5. A formación na alternancia co emprego

O terceiro tipo de iniciativa de formación ao que se refire o art. 4 RD 395/2007 é o referido á formación en alternancia co emprego que remite a aqueles supostos nos que se permite ao/ traballador/a compatibilizar a formación coa práctica profesional no posto de traballo. Trátase daquela formación que pretende contribuír a que o/ traballador/a adquira as competencias profesionais da ocupación mediante un proceso mixto, de emprego e formación. Esta formación inclúe as accións formativas no contrato para a formación regulado no art. 11.2 ET así como os programas públicos de emprego-formación realizados polas Administracións Públicas.

8.5.1. Formación teórica dos contratos para a formación

As accións formativas, que obrigatoriamente integran o contido do contrato para a formación, destínase o art. 27 RD 395/07, cuxa regulación substitúe a prevista no art. 10 RD 488/1998.

As previsións respecto ao tempo dedicado á formación teórica, á forma e criterios para a súa fixación e distribución mantéñense en termos idénticos aos considerados no art. 10 RD 488/1998, reiterándose a esixencia de que á formación teórica se

dedique polo menos o 15% da xornada máxima prevista no convenio colectivo ou, no seu defecto, da xornada máxima legal.

Tampouco resulta novedosa a exigencia de que a formación práctica se complete con asistencia titorial. A esta obriga referíase xa o art. 8.3 RD 488/1998 para indicar que o proceso de formación do/a traballador/a debe ser tutelado/a persoalmente polo/a propio/a empresario/a ou por un/a traballador/a da empresa. O art. 27.3 RD 395/2007 aclara que a devandita titoría se prestará con ocasión da realización do traballo correspondente ao obxecto da prestación laboral contratada.

Modifícase tamén o sistema de acreditación da cualificación ou competencia profesional adquirida a través do contrato para a formación. O art. 12 RD 488/1998, que tamén quedou derogado [disp. derog. única 2 c) RD 395/2007], sinalaba a obriga do/a empresario/a de entregar ao/a traballador/a, á finalización do contrato, un certificado no que conste a duración da formación teórica e o nivel de formación teórica adquirido e ofrecía ao/ traballador/a a posibilidade de solicitar da administración competente a expedición do correspondente certificado de profesionalidade. O novo sistema de acreditación aplicable é o considerado no art. 11 RD 395/2007, adaptado ás posibilidades que ofrece a o 5/2002, de Cualificacións e da Formación Profesional. Diferénciase tamén entre a formación dirixida á obtención dun certificado de profesionalidade, en cuxo caso procederá expedir a favor do/a traballador/a o devandito certificado acreditando a superación total ou parcial dos módulos formativos correspondentes, e o resto de supostos, nos que o/a traballador/a recibirá un certificado de asistencia e, en caso de superar a formación con avaliación positiva, un diploma acreditativo. A expedición dos certificados de profesionalidade e das acreditacións parciais realizarase polo Servizo Público de Emprego Estatal e polos órganos competentes das comunidades autónomas no marco do Sistema Nacional de Emprego.

En canto ao financiamento desta formación, prevese que as empresas poidan financiarse o custo da formación teórica mediante bonificacións nas cotizacións empresariais á Seguridade Social con cargo á partida prevista no presuposto do Servizo Público de Emprego Estatal para o financiamento das bonificacións nas cotizacións da Seguridade Social acollidas a medidas de fomento do emprego por contratación laboral. Con anterioridade, o financiamento desta formación inherente a este tipo contractual podía ser obxecto de axudas «a través de bonificacións nas cotas empresariais da Seguridade Social con cargo ao presuposto de formación continua para traballadores/as ocupados/as» (art. 10.5 RD 488/1998). Finalmente, destacarase que tamén estas accións formativas en alternancia co emprego quedan sometidas ao proceso de avaliación, seguimento e control que o novo subsistema de formación profesional para o emprego establece.

8.5.2. Programas públicos de emprego-formación

A formación en alternancia co emprego pode articularse tamén a través dos programas públicos de emprego-formación, a finalidade dos cales é mellorar a cualificación e as posibilidades de emprego de determinados colectivos de desempregados/as. Durante o desenvolvemento dos programas, os/as participantes reciben formación profesional axeitada á vez que desempeñan un traballo ou realizan

unha práctica profesional. A este tipo de programas pertencen os programas de Escolas Taller e Casas de Oficios e o de Talleres de Emprego.

O primeiro destes programas está regulado no RD 1.593/1994, do 15 de xullo, polo que se dá nova redacción a determinadas disposición do RD 631/1993, do 3 de maio, e do RD 2.317/1993, do 29 de decembro, en materia de Escolas Taller e Casas de Oficios. Os obxectivos do programa de Escolas Taller e Casas de Oficios son os de mellorar a ocupabilidade de novos/as desempregados/as menores de 25 anos para facilitar a súa inserción laboral, recuperar o patrimonio natural e cultural e crear servizos á comunidade para mellorar o ámbito e a calidade de vida dos territorios, conservar oficios en vías de extinción así como fomentar a creación de novas empresas. O obxectivo destes programas é facilitar a cualificación de novos/as desempregados/as sen formación profesional previa a través de programas que combinan a formación teórica coa realización dun traballo real e produtivo de conservación ou restauración do patrimonio histórico, ambiental ou calquera outra actividade de interese xeral ou social. O éxito do programa reside en que o/a alumno/a aprenda un oficio que lle permita atopar un traballo ou emprender unha actividade por conta propia.

O programa de Talleres de Emprego, regulado no RD 282/1999, do 22 de febreiro, polo que se establece o Programa de talleres de Emprego, e pola OM 14 de novembro de 2001 (BOE 21), busca mellorar as oportunidades de emprego dos/as desempregados/as de 25 ou máis anos con especiais dificultades de acceso ao mercado de traballo (mulleres, minusválidos/as, parados/as de longa duración,...). O obxecto do programa é tamén o de mellorar as posibilidades de emprego destes colectivos e o instrumento para iso é tamén o de alternar a formación teórica co emprego que, nestes casos, consiste na participación na realización de obras ou servizos de utilidade pública ou interese social.

A regulación destes programas subsiste en liñas xerais pero o RD 395/2007 incorpora algunhas matizacións referidas ao seu financiamento, aos contidos da formación e á acreditación dos coñecementos adquiridos. Respecto ao financiamento, establécese que se efectuará mediante subvencións outorgadas ás entidades promotoras destes con cargo á partida prevista para os programas de fomento do emprego no presuposto do Servizo Público de Emprego Estatal (art. 28.3 RD 395/2007). En canto aos contidos da formación, o art. 28.2 RD 395/2007 sinala que estarán vinculados á oferta formativa das unidades de competencia dos certificados de profesionalidade da ocupación relacionada co oficio ou posto de traballo previsto no contrato. Se non existe certificado de profesionalidade, a formación teórica estará constituída polos contidos mínimos orientativos establecidos no ficheiro de especialidades formativas para as ocupacións ou especialidades relativas ao oficio ou posto de traballo. Finalmente, polo que se refire á acreditación da cualificación ou competencia profesional adquirida, o art. 28.4 RD 395/2007 remítese ao previsto no seu art. 11, igual que se fai no caso dos contratos para a formación.

Formación profesional ocupacional

I. Formación profesional ocupacional

A Consellería de Traballo ten atribuído o exercicio das competencias e funcións relativas á formación profesional ocupacional. Estas realízanse a través da Subdirección Xeral de Formación Ocupacional e Continua. No ano 1999 créase o Instituto Galego das Cualificacións, como instrumento específico de carácter técnico para garantir a implantación efectiva do Sistema Nacional de Cualificacións.

A formación profesional ocupacional é unha política activa de emprego que ofrece cursos de formación gratuítos para traballadores desempregados co obxecto de cualificalos e que se integren dentro do mercado laboral.

Mediante a programación do Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP), convocada anualmente pola Dirección Xeral de Formación e Colocación, prográmanse accións formativas para desempregados inscritos no Servizo Público de Emprego de Galicia. Fóra do Plan FIP, realízanse tamén outras accións formativas que completan a oferta de mellora da cualificación. Todas as accións de formación profesional ocupacional están cofinanciadas polo Fondo Social Europeo.

As programacións levadas a cabo durante o ano 2007 na formación profesional ocupacional en Galicia abranguen cinco grupos fundamentais:

- Cursos do Plan FIP de programación ordinaria
- Cursos do Plan FIP con compromiso de contratación
- Cursos do Plan FIP impartidos en centros de formación de titularidade da Xunta de Galicia
- Cursos do Plan autonómico de formación de formadores
- Accións formativas cofinanciadas polo Fondo Social Europeo

I.1. Plan de Formación e Inserción Profesional (FIP)

A normativa básica reguladora do Plan FIP está contida no Real decreto 631/1993, do 3 de maio, desenvolvido pola Orde do Ministerio de Traballo e Seguridade Social do 13 de abril de 1994 que, pola súa vez, foi modificada pola Orde do 14 de outubro de 1998. Neste marco xurídico, a consellería publicou a Orde do 21 de decembro de 2006 pola que se establecía a convocatoria pública para a programación de cursos do Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional na Comunidade Autónoma de Galicia correspondentes ao exercicio do ano 2007 (DOG nº 248, do 28 de decembro).

Esta orde de convocatoria establece que as comisións de avaliación encargadas de aprobar a programación constituiranse nos servizos centrais e en cada unha das delegacións provinciais da consellería.

O criterio de reparto das solicitudes entre as distintas comisións foi o de encomendar á comisión de valoración de servizos centrais a resolución das solicitudes de entidades pluriprovinciais e a cada delegación provincial a dos centros radicados no seu ámbito territorial.

Ao abeiro desta convocatoria, no ano 2007 programáronse un total de 1.509 cursos, cun orzamento total de 70.492.117,45 euros, segundo se especifica nos apartados que se desenvolven a continuación.

Formación Profesional Ocupacional. 2007

■ Cadro 8.13

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
FIP programación ordinaria provincial	686	10.290	40.120.986,08
FIP programación ordinaria pluriprovincial	343	5.145	16.661.896,58
FIP con compromiso de contratación	272	4.054	2.716.078,76
FIP medios propios	189	2.835	10.497.684,18
Plan autonómico de formación de formadores	19	356	495.471,85
Total FIP	1.509	22.680	70.492.117,45

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación

■ Distribución da programación por áreas funcionais

A consellería distribúe a súa programación por áreas funcionais. Estas son unha agrupación das comarcas en conxuntos territoriais do mapa comarcal de Galicia. Con isto preténdese agrupar a aqueles concellos que teñen unhas características comúns no relativo ás necesidades de formación e ás características do desemprego nestes.

A continuación recóllese a programación correspondente ao exercicio do ano 2007 distribuída polas áreas funcionais das catro provincias.

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. Por provincias. Galicia 2007

■ Cadro 8.14

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Programación FIP 2007 - A Coruña			
A Barcala	6	90	291.729,24
A Coruña	141	2.105	7.460.402,66
Arzúa	6	90	336.231,81
Barbanza	6	90	295.719,75
Bergantiños	10	150	725.721,48
Betanzos	13	195	760.387,10
Eume	7	105	412.735,16
Ferrolterra	91	1.365	5.331.680,04
Fisterra	7	110	281.744,75
Muros	3	45	103.973,76
Noia	2	30	106.627,59
O Sar	2	30	116.171,07
Ordes	3	45	156.055,20
Ortegal	2	30	109.710,00
Santiago	85	1.345	4.951.305,43
Terra de Melide	8	120	567.360,72
Terra de Soneira	5	75	290.196,53
Xallas	3	45	156.750,88
Total A Coruña	400	6.065	22.454.503,17

■ Cadro 8.14
(continuación)

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais.
Por provincias.Galicia 2007

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Programación FIP 2007 - Lugo			
A Fonsagrada	2	30	62.068,68
A Mariña Central	22	330	965.050,69
A Mariña Occidental	30	450	1.670.597,98
A Mariña Oriental	11	165	416.257,35
A Ulloa	5	75	181.963,92
Chantada	7	105	371.459,10
Lugo	152	2.268	7.595.769,13
Meira	3	45	232.536,36
Os Ancares	8	120	317.933,79
Quiroga	0	0	0,00
Sarria	9	135	562.139,94
Terra Chá	13	195	588.978,27
Terra de Lemos	22	330	1.385.213,19
Total Lugo	284	4.248	14.349.968,40
Programación FIP 2007 - Ourense			
A Limia	12	168	654.965,47
Allariz-Maceda	5	75	282.196,89
Baixa Limia	2	30	86.581,39
O Carballiño	9	135	388.172,88
O Ribeiro	6	90	326.643,33
Ourense	155	2.320	7.652.934,52
Terra de Caldelas	0	0	0,00
Terra de Celanova	7	105	267.192,63
Terra de Trives	4	60	170.612,34
Valdeorras	14	210	596.258,50
Verín	10	150	587.415,69
Viana	5	75	186.170,91
Total Ourense	229	3.418	11.199.144,55
Programación FIP 2007 - Pontevedra			
A Paradanta	3	45	114.869,01
Caldas	8	120	349.327,56
O Baixo Miño	13	195	941.659,89
O Condado	12	180	639.306,77
O Deza	30	450	1.352.908,65
O Morrazo	23	345	1.593.017,28
O Salnés	32	480	1.507.436,59
Pontevedra	44	660	2.251.002,37
Tabeirós-Terra de Montes	19	285	1.111.935,43
Vigo	412	6.189	12.627.037,78
Total Pontevedra	596	8.949	22.488.501,33
Total FIP Galicia	1.509	22.680	70.492.117,45

■ Seguimento e control dos cursos

A consellería realiza unha actividade de seguimento e control da calidade dos cursos impartidos dentro de cada programación.

Para estes efectos, os técnicos de formación profesional ocupacional das delegacións provinciais da consellería realizan, durante o período da súa impartición, unha media de tres visitas a cada un dos cursos aprobados dentro da programación. Nestas

visitas emítese un informe que, con independencia doutros efectos, servirá para valorar a calidade dos cursos impartidos por cada entidade con vistas ao baremo que servirá para aprobar a programación do ano seguinte.

■ O informe de inserción laboral dos cursos

A través do cruce dos datos do sistema informático de formación ocupacional e os do Servizo Público de Emprego de Galicia elabórase un informe sobre a inserción laboral dos alumnos participantes nos cursos de formación profesional ocupacional, que remataron o curso con avaliación positiva.

Nestes momento, e dado que a data límite para o remate dos cursos da programación do ano 2007 era a do 30 de novembro, só se conta cos datos de inserción laboral referidos á programación de 2006.

O informe xeral da inserción laboral dos cursos da programación de 2006 reflicte, aos doce meses desde a data límite para a finalización dos cursos, unha cifra do 51,77% dos alumnos inseridos laboralmente.

■ Homologacións

Os centros colaboradores de formación profesional ocupacional son aquelas entidades que, cumpridos os requisitos e seguido o procedemento establecido na normativa vixente (Decreto 158/2001, do 29 de xuño, (DOG nº 136, do 13 de xullo), obtiveron a homologación dalgunha especialidade formativa, outorgada por resolución do director xeral de Formación e Colocación, e a conseguinte inscrición no Censo de centros colaboradores de formación profesional ocupacional da Comunidade Autónoma de Galicia.

O Censo de centros colaboradores é un libro-rexistro, con soporte informático, no que se inscriben, co número de censo que corresponda, as entidades que obteñan a homologación dalgunha especialidade formativa. Na actualidade hai un total de 1.056 centros censados.

Segundo se especifica na normativa vixente, todas as especialidades formativas que se impartan dentro da programación do Plan FIP deberán estar incluídas no ficheiro de especialidades homologadas polo Instituto de Emprego-Servizo Público de Emprego Estatal e comprenderán as especificacións técnico-docentes e o contido formativo axeitado de acordo co seu nivel formativo e o grao de dificultade establecido.

Isto fai que o Censo de centros colaboradores sexa un instrumento fundamental de cara á aprobación das distintas programacións do Plan FIP e resalta a necesidade de contar cun amplo número de centros inscritos e de que estes contén coa maior variedade posible de especialidades formativas homologadas. A data 31 de decembro de 2007 había un total de 5.397 homologacións vixentes.

■ Sectorialización

No ano 2007 continuouse co esforzo sostido de progresiva mellora no eido da calidade da formación, baseada nalgúns elementos clave: o axuste da oferta formativa anual aos requirimentos do mundo produtivo, o que implica unha metodoloxía de detección de necesidades de formación precisa e realista; a inserción laboral dos alumnos formados como referencia prioritaria; o perfeccionamento continuo

dos docentes desde a vertente técnico-profesional e didáctica; a aproximación dos equipos e métodos de traballo ao que demandan as empresas, o que supón priorizar a formación no posto de traballo e as prácticas non laborais e, por último, a concreción de interlocutores sectoriais válidos e involucrados no proceso formativo.

O desenvolvemento da programación levada a cabo como consecuencia da Orde do 21 de decembro de 2006, pola que se establece a convocatoria pública para a programación dos cursos do Plan FIP para o exercicio do ano 2007, estivo centrada nos sectores que a continuación se especifican no cadro 8.15.

Sectorialización

■ Cadro 8.15

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Actividades Físicas e Deportivas	3	45	81.000,33
Administración e Xestión	199	2.980	11.239.566,34
Agraria	33	490	1.677.099,21
Artes e Artesanías	5	75	368.035,59
Artes Gráficas	24	360	1.328.435,63
Comercio e Marketing	78	1.170	2.706.714,91
Edificación e obra Civil	114	1.710	8.016.473,43
Electricidade e Electrónica	47	705	3.345.796,71
Enerxía e Auga	12	180	594.423,28
Fabricación Mecánica	52	777	4.610.393,61
Formación Complementaria	4	60	20.437,80
Hostalaría e Turismo	54	810	3.802.486,72
Imaxe e Son	11	160	797.224,47
Imaxe Persoal	23	330	1.436.240,48
Industrias Alimentarias	13	195	814.829,63
Informática e Comunicacóns	176	2.640	6.977.545,84
Instalación e Mantemento	19	285	1.569.501,86
Madeira, Moble e Cortiza	44	656	2.963.109,38
Química	4	60	0
Sanidade	68	1.020	3.122.275,74
Seguridade e Medioambiente	7	106	355.263,52
Servizos Socioculturais e á Comunidade	145	2.246	5.154.990,76
Téxtil, Confección e Pel	12	180	730.897,22
Transporte e Mantemento de Vehículos	362	5.440	8.779.374,99
Total FIP	1.509	22.680	70.492.117,45

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación

I.2. Cursos con compromiso de contratación

No exercicio do ano 2007 mantívose o criterio de potenciar a figura dos cursos de formación profesional ocupacional con compromiso de contratación, mantendo o requisito dos anos anteriores de contratar, como mínimo, un 60% dos alumnos que inicien o curso por un período mínimo de 6 meses a xornada completa ou tempo equivalente, no caso de que a contratación non sexa a xornada completa.

Distribución provincial

■ Cadro 8.16

	Empresas
A Coruña	10
Lugo	5
Ourense	9
Pontevedra	6
Total FIP con compromiso	30

Cursos con compromiso de contratación. 2007

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
A Coruña	17	250	487.665,54
Lugo	5	63	267.595,35
Ourense	17	238	665.952,73
Pontevedra	233	3.503	1.294.865,14
Total FIP con compromiso	272	4.054	2.716.078,76

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación

■ **Distribución sectorial**

A distribución sectorial da programación dos cursos compromiso de contratación foi a que se reflicte no cadro 8.17.

Cursos con compromiso de contratación. Sectorialización. 2007

■ Cadro 8.17

Familia	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Administración e Xestión	3	40	107.052,66
Agraria	1	10	24.181,20
Comercio e Marketing	13	195	250.913,58
Fabricación Mecánica	1	12	43.777,27
Imaxe e Son	1	10	106.760,90
Imaxe Persoal	3	30	194.616,72
Industrias Alimentarias	1	15	19.827,78
Informática e Comunicacions	2	30	75.484,38
Madeira, Moble e Cortiza	1	11	41.459,22
Sanidade	4	60	111.393,36
Seguridade e Medioambiente	4	61	168.741,37
Téxtil, Confección e Pel	2	30	91.620,06
Transporte e Mantemento de Vehículos	236	3.550	1.480.250,26
Total FIP	272	4.054	2.716.078,76

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación

I.3. Programación en centros propios

Con cargo ao orzamento do Plan FIP impartíronse, na programación do ano 2007, un total de 189 cursos de formación profesional ocupacional en centros de titularidade da Xunta de Galicia, por un importe total de 10.497.684,18 euros. Nestes cursos participaron 2.835 alumnos.

Estes cursos impartíronse tanto nos centros propios da Consellería de Traballo como nos centros integrados dependentes da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

Os centros de formación profesional ocupacional dependentes da Consellería de Traballo son os de Santiago de Compostela, Ferrol, Lugo, Viveiro, Bueu Santa María de Europa (Ourense) e Coia-Vigo, así como nas unidades de acción formativa

(UAF) de Ames, Melide, Negreira e Monforte de Lemos. Impártense cursos, así mesmo, no centro de formación de Labañou (A Coruña).

Os centros integrados da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria nos que se impartiron cursos de ocupacional no 2007 son: IES de Fene, IES Porta da Auga, IES Coroso, IES Compostela, IES Carlos Oroza e IES Príncipe Felipe.

Cursos de medios propios. 2007

■ Cadro 8.18

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
A Coruña	85	1.275	4.698.265,95
Lugo	45	675	2.506.070,97
Ourense	35	525	1.693.893,36
Pontevedra	24	360	1.599.453,90
Total FIP con compromiso	189	2835	10.497.684,18

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación

■ Distribución sectorial

A distribución sectorial dos cursos impartidos ao longo do ano 2007 en centros propios foi a que se reflicte no cadro 8.19.

Cursos de medios propios. Distribución sectorial

■ Cadro 8.19

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Administración e Xestión	3	45	148.529,40
Agraria	14	210	756.694,50
Artes e Artesanías	1	15	71.097,33
Artes Gráficas	4	60	165.348,42
Comercio e Marketing	1	15	16.398,36
Edificación e obra Civil	17	255	1.072.186,71
Electricidade e Electrónica	11	165	829.709,22
Energía e Auga	3	45	141.637,92
Fabricación Mecánica	21	315	1.991.577,30
Formación Complementaria	4	60	20.437,80
Hostalaría e Turismo	13	195	894.586,14
Industrias Alimentarias	1	15	27.324,00
Informática e Comunicacions	13	195	437.872,80
Instalación e Mantemento	12	180	754.829,76
Madeira, Moble e Cortiza	13	195	858.652,38
Sanidade	10	150	412.528,95
Servizos Socioculturais e á Comunidade	34	510	1.143.027,78
Téxtil, Confección e Pel	2	30	79.217,16
Transporte e Mantemento de Vehículos	12	180	676.028,25
Total FIP	189	2835	10.497.684,18

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Formación e Colocación

I.4. Plan autonómico de formación de formadores

Continuando coa aplicación do Decreto 292/2000, do 21 de decembro, sobre aprobación do certificado de profesionalidade da ocupación de formador ocupacional, durante o ano 2007 estívese traballando na actualización do contido dos cursos de formador ocupacional, co obxectivo de ofrecer unha formación o máis actualizada posible nos seguintes anos.

Ofrecéronse desde a Dirección Xeral de Formación e Colocación dous cursos on-line nesta materia, concretamente os das unidades de competencia 9397 “Programar accións formativas vinculándoas ao resto das accións de formación da organización, de acordo coas demandas do contorno” e 9409 “Contribuír activamente á mellora da calidade da formación”, ambas pertencentes ao curso SSCFI0.

8.6. Apoio, acompañamento e accións complementarias á formación

Os arts. 29 a 31 RD 395/2007 contemplan unha serie de medidas dirixidas a fomentar e incentivar o desenvolvemento de actividades complementarias e de apoio á formación. Tampouco estas medidas presentan un carácter novidoso. O RD 1.046/2003 xa prevía a concesión e pagamento polo INEM de subvencións destinadas á realización de accións complementarias de investigación, de estudos de carácter sectorial e multisectorial e de produtos e ferramentas innovadores relacionados coa formación continua, cando as devanditas accións afectasen a un ámbito territorial superior ao dunha comunidade autónoma (arts. 16 e 17 RD 1.046/2003).

A nova regulación atribúe agora directamente ás propias administracións públicas a realización dos estudos de carácter xeral e sectorial, para que os desenvolvan cos seus propios medios, a través dos Centros de Referencia Nacional ou mediante contratación externa. Como complemento a estes estudos, no marco do Programa anual de traballo do Sistema Nacional de Emprego, o Servizo Público de Emprego Estatal e os órganos competentes das comunidades autónomas elaborarán conxuntamente a planificación dos estudos a realizar en materia de formación profesional para o emprego.

Xunto a iso, prevese a concesión de subvencións para o desenvolvemento de accións de investigación e innovación que sexan de interese para a mellora da formación profesional para o emprego, a nivel sectorial ou intersectorial, ou para a difusión do conxunto do subsistema de formación profesional para o emprego.

Finalmente, o RD 395/2007 impón ao goberno o desenvolvemento dun sistema integrado de información e orientación profesional que asegure o asesoramento aos/as traballadores/as desempregados/as e ocupados/as en relación coas oportunidades de formación e emprego e coas posibilidades de recoñecemento e acreditación da súa cualificación.

8.7. Estrutura organizativa e de participación

O modelo de formación profesional para o emprego que se propón a través do RD 395/2007 pivota sobre a axeitada distribución de competencias entre o Estado e as comunidades autónomas na programación e execución das accións formativas e, ademais, sobre a intervención activa dos/as interlocutores/as sociais

no seu deseño e delimitación. Tales prioridades requiren a súa axeitada articulación a través da delimitación dos órganos competentes en materia de formación para o emprego, no ámbito estatal e no autonómico, e do deseño das institucións a través das cales poida facerse efectiva a devandita participación.

Polo que se refire ao nivel estatal, será o Servizo Público de Emprego Estatal quen, coa colaboración da Fundación Tripartita para a Formación no Emprego, desenvolverá as funcións de programación, xestión e control da formación profesional para o emprego. No ámbito autonómico, ditas funcións corresponderán aos órganos ou entidades que a tal fin determinen as comunidades autónomas. En todo caso, debe garantirse a participación das organizacións sindicais e empresariais máis representativas en tales organismos, que deberán ter unha composición tripartita e paritaria.

Estes órganos, autonómicos e estatais, con competencias en materia de formación para o emprego colaborarán e coordinarán as súas actividades a través da Conferencia Sectorial de Asuntos Laborais, órgano este integrado no Sistema Nacional de Emprego e configurado como instrumento xeral de colaboración, coordinación e cooperación entre a Administración do Estado e a das comunidades autónomas en materia de política de emprego e especialmente na elaboración dos Plans nacionais de acción para o emprego. Correspóndelle tamén a aprobación do Programa anual de traballo do sistema nacional de emprego [art. 7.1 a) Lei 56/2003, do 16 de decembro, de Emprego]. A mesma finalidade de coordinación de actividade servirán tamén as Comisións de Coordinación e Seguimento reguladas nos respectivos reais decretos de traspaso de servizos e funcións en materia de xestión da formación.

Como organismos ou entidades de participación e apoio, o RD 395/2007 contempla a creación dunha Comisión Estatal de Formación para o Emprego, no seo do Consello Xeral do Sistema Nacional de Emprego e a Fundación Tripartita para a Formación no Emprego (art. 33.3).

O Consello Xeral do Sistema Nacional de Emprego defínese no art. 7.1 b) Lei 56/2003, do 16 de decembro, de Emprego, como órgano consultivo de participación institucional en materia de política de emprego, sinalándose, respecto da súa composición, que estará integrado por un/a representante de cada unha das comunidades autónomas e por igual número de membros da Administración Xeral do Estado, das organizacións empresariais e das organizacións sindicais máis representativas. Respecto das funcións atribuídas ao Consello, a Lei 56/2003 remítase ao seu desenvolvemento regulamentario. En cumprimento desta previsión, o art. 33.2 RD 395/2007 identifica as funcións do mencionado Consello en materia de formación profesional para o emprego, o que non exclúe que se lle atribúan outras en ámbitos distintos ao mencionado. Corresponde así ao Consello: a) velar polo cumprimento do disposto na normativa reguladora da formación profesional para o emprego, así como pola eficacia dos obxectivos xerais do sistema; b) emitir informe preceptivo sobre os proxectos de normas do subsistema de formación profesional para o emprego; c) informar e realizar propostas sobre a asignación dos recursos presupostarios entre os diferentes ámbitos e iniciativas formativas; d) informar, con carácter preceptivo, e realizar propostas sobre a planificación plurianual

da oferta de formación profesional para o emprego e das accións de investigación e innovación a que se refiren os arts. 21 e 30.1 RD 395/2007, así como sobre os plans anuais que en materia de calidade, avaliación e control están previstos nos arts. 36.3, 37.2 e 38.1 RD 395/2007) e recomendar medidas para asegurar a debida coordinación entre as actuacións que se realicen no ámbito do Estado e no das comunidades autónomas; f) actuar en coordinación co Consello Xeral de Formación Profesional para o desenvolvemento das accións e instrumentos esenciais que compoñen o Sistema Nacional de Cualificacións e Formación Profesional; g) aprobar o mapa sectorial para mellorar a racionalidade e eficacia das Comisións Paritarias previstas no art. 35 RD 395/2007; h) determinar os criterios e condicións que deben cumprir as Comisións Paritarias Sectoriais Estatais para os efectos do seu financiamento; i) coñecer os informes anuais sobre programación, xestión, control e avaliación da formación profesional para o emprego elaborados tanto no ámbito estatal coma no autonómico, así como extraer conclusións e propoñer recomendacións sobre o funcionamento do subsistema e, finalmente; l) calquera outras funcións relacionadas co cumprimento dos principios e fins do subsistema, co fin de manter a súa coherencia e a vinculación co Sistema Nacional de Cualificacións e Formación Profesional.

O exercicio de tales funcións desenvolverase, como se indicou, a través dunha Comisión que, ao efecto e con composición tripartita e paritaria, se creará no seo do Consello. A disp. adic. 4ª RD 395/2007 dispón que este órgano constituirase no prazo dun ano dende a publicación da norma. Ata entón as funcións que se lle atribúen exerceranse pola Comisión Tripartita de Formación Continua, logo da incorporación de comunidades autónomas á devandita Comisión.

Por outra parte, como órgano de apoio e asesoramento técnico, o art. 34 RD 395/2007 refírese á Fundación Tripartita para a Formación no Emprego. Esta fundación, que tradicionalmente formou parte dos órganos de participación e xestión que compoñían a estrutura organizativa do subsistema de Formación Continua, xunto coa Comisión Estatal de Formación Continua e as Comisións Paritarias Sectoriais e Territoriais, pasou a estender as súas competencias a todo o subsistema de formación profesional para o emprego. O respecto ás competencias das comunidades autónomas, que se fai presente en numerosas pasaxes do RD 395/2007, exprésase tamén aquí cando se sinala que o Padroado da fundación estará constituído, ademais de polas organizacións sindicais e empresariais máis representativas, pola Administración Pública con representación do MTAS e das comunidades autónomas. En canto ás súas funcións, o art. 34.3 RD 395/2007 atribúelle as de colaboración e asistencia técnica ao Servizo Público de Emprego Estatal nas súas actividades de xestión das iniciativas de formación; apoio ao Servizo Público no deseño e implantación de medios telemáticos para que empresas e entidades organizadoras realicen as comunicacións de inicio e finalización da formación; elaboración de propostas de resolucións normativas relativas ao subsistema de formación profesional para o emprego; contribución ao impulso e difusión da formación profesional para o emprego entre as empresas e os traballadores; prestación de apoio técnico ás administracións públicas e ás organizacións empresariais e sindicais presentes na Comisión Estatal de Formación e no Padroado da Fundación e ás Comisións Paritarias estatais; asistencia e

asesoramento ás pemes para facilitar o seu acceso á formación profesional para o emprego; colaboración co INEM na mellora da calidade da formación profesional para o emprego e para a elaboración de estatísticas sobre formación; colaboración, tamén na creación e mantemento do Rexistro estatal de centros de formación e, finalmente, participación en foros nacionais e internacionais relacionados coa formación profesional para o emprego. Todas estas funcións desenvolveranse pola Fundación sen prexuízo, por suposto, das que lles correspondan ás comunidades autónomas en materia de formación profesional para o emprego.

Finalmente, o RD 395/2007 considera, no seu art. 35, as funcións que en materia de formación para o emprego lles corresponde asumir ás Comisións Paritarias Sectoriais estatais ou territoriais. Trátase de comisións creadas pola negociación colectiva sectorial de ámbito estatal, por convenios colectivos ou por acordos concretos en materia de formación subscritos entre as organizacións sindicais e empresariais máis representativas. Entre tales funcións, e sen prexuízo doutras que se lles puidesen atribuír, atópanse as de intervir nos supostos de discrepancias suscitados entre a empresa e os representantes dos/as traballadores/as en torno ao contido das accións formativas de demanda propostas polas empresas (art. 15 RD 395/2007); coñecer da formación profesional para o emprego que se realice nos seus respectivos ámbitos; fixar os criterios orientativos e as prioridades xerais da oferta formativa sectorial dirixida aos/as traballadores/as; participar e colaborar en actividades, estudos ou investigacións de carácter sectorial e realizar propostas en relación co Sistema Nacional de Cualificacións e Formación Profesional e os Centros de Referencia Nacional correspondentes aos seus respectivos ámbitos; elaborar unha memoria anual sobre a formación correspondente aos seus ámbitos; e, por último, coñecer das agrupacións de empresas que se constitúan no seu sector para organizar a formación dos/as seus traballadores/as.

8.8. A promoción da calidade da formación: mecanismos de control e seguimento

Entre os principios que inspiran o deseño do subsistema de formación profesional para o emprego ocupa un lugar principal o de «transparencia, calidade, eficacia e eficiencia» [art. 3 a) RD 395/2007]. Este principio plásmase no Capítulo V do RD 395/2007 dedicado ao establecemento de mecanismos de control da calidade da formación, de avaliación do subsistema e de seguimento e control da formación impartida. Este é, sen dúbida, un dos aspectos da norma regulamentaria que merece unha valoración máis favorable na medida en que o establecemento destes mecanismos supón unha decidida aposta por garantir de forma efectiva a calidade do sistema, asegurando que a inversión en formación responde aos cambios rápidos e constantes que se producen no ámbito produtivo, nos termos fixados polo propio RD 395/2007.

O RD 1.046/2003 xa establecía un completo sistema de control para o seguimento das accións formativas realizadas de acordo co previsto neste. Entre tales medidas contemplábase expresamente a avaliación das accións formativas polos propios

alumnos —a través dun cuestionario de avaliación de calidade— e pola Fundación estatal para a Formación no Emprego. Ademais, prevíase que o Servizo Público de Emprego estatal ou das comunidades autónomas efectuase un seguimento e control dos recursos públicos destinados á formación continua nas empresas. A iso engadíase a competencia do Servizo Público de Emprego Estatal para efectuar, co apoio técnico da Fundación, un seguimento e control interno da formación mediante actuacións realizadas no mesmo lugar de impartición da formación e durante a súa realización e outras realizadas unha vez rematada a formación coa finalidade de comprobar se as accións formativas se executaron, constatar o número de participantes, verificar a participación de traballadores/as pertencentes a colectivos prioritarios e, en xeral, do resto de esixencias. En cuarto lugar, estaba previsto que a Comisión Estatal de Formación Continua examinase o informe anual das actuacións e os resultados do control e seguimento e, finalmente, sometíase a formación continua ao control do Tribunal de Contas, da Intervención Xeral da Administración do Estado e a Inspección de Traballo e Seguridade Social, así como aos órganos europeos competentes no caso de accións formativas cofinanciadas con fondos europeos. Tamén o RD 631/93 consideraba, no seu art. 7, medidas de avaliación e seguimento dos plans de formación ocupacional sinalando que o INEM ou os órganos competentes das comunidades autónomas debían remitir á Comisión Permanente do Consello Xeral de Formación Profesional información anual sobre grao de cumprimento das programacións efectuadas, cualificacións adquiridas polos/as alumnos/as, graos de inserción laboral destes e avaliación dos respectivos centros colaboradores.

Os arts. 36 a 39 RD 395/2007 deseñan un sistema de calidade, avaliación, seguimento e control da formación que, en boa medida, aproveita a experiencia dos instrumentos que veñen xa utilizándose. Prevese, neste sentido, a necesidade de poñer en marcha un sistema de avaliación do impacto da formación realizada no acceso e mantemento do emprego e na mellora da competitividade das empresas, así como da adecuación das accións formativas desenvolvidas ás necesidades do mercado laboral e das empresas. O obxectivo de tal avaliación, na que se prevé -como acontecía na normativa anterior- a participación dos/as alumnos/as, é o de introducir melloras no funcionamento e contido das accións formativas. Insiste tamén o RD 395/2007 na necesidade de que as administracións competentes desenvolvan as tarefas de control e seguimento das accións de formación, incluíndo a organización dos necesarios sistemas de verificación e control cando se trate de formación cofinanciada polo Fondo Social Europeo. Nestes casos de cofinanciamento europeo, o art. 39 RD 395/2007 establece o deber das comunidades autónomas de proporcionar ao Servizo Público de Emprego Estatal, en canto promotor dos Programas Operativos do Fondo Social Europeo, toda a información, documentación e certificacións necesarias para a xustificación de tales accións.

Probablemente, a maior novidade nesta materia de control da calidade da formación, atópase na atención que a norma regulamentaria presta á aplicación de procedementos e metodoloxías axeitadas, e á cualificación e axeitada formación do profesorado que impartirá a formación ofertada. Neste sentido, prevese a elaboración dun plan, polo Servizo Público de Emprego Estatal, para o

perfeccionamento do profesorado e para o desenvolvemento dunha metodoloxía técnico-didáctica orientada a este (art. 36 RD 395/2007).

PARTE I. A NEGOCIACIÓN COLECTIVA EN GALICIA

9.1. Metodoloxía

A primeira parte deste capítulo recolle unha análise dos convenios colectivos asinados e revisados durante este ano en Galicia.

O criterio de inclusión que se utiliza é o da vixencia económica, polo que os convenios que se teñen en conta neste informe son os asinados e revisados en 2007 que teñen vixencia e efectos económicos durante este ano 2007 así como os convenios asinados ou revisados nos últimos días do ano anterior que teñen vixencia e inicio de efectos en 2007. Non se consideraron aqueles convenios que, aínda que foron asinados ou revisados durante o ano 2007, non teñen efectos económicos para este ano.

O informe abarca a negociación colectiva estatutaria, de eficacia xeral, os pactos extraestatutarios e os acordos reguladores para persoal funcionario e pactos de tipo mixto que regulan de xeito unitario a todo tipo de persoal que presta servizos

nas distintas administracións públicas, na medida en que se ten coñecemento deles.

Os datos estatísticos que figuran neste informe foron elaborados en base ao propio contido dos convenios colectivos e ao establecido nas follas estatísticas que de xeito preceptivo os acompañan, e que foron achegados puntualmente a este Consello pola Dirección Xeral de Relacións Laborais.

Para o cálculo da media ponderada do incremento salarial pactado tivéronse en conta os incrementos salariais indicados nos convenios de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial recollidas neles de igual xeito, sen ter en conta os incrementos lineais ou os convenios nos que se indican varios incrementos.

Calcúlase tamén neste informe a media ponderada tendo en conta os incrementos salariais indicados para este ano 2007 nos convenios asinados en anos anteriores e as cláusulas de revisión salarial do ano 2006 que non tiñan efectos retroactivos senón que indicaban o inicio dos seus efectos para 2007.

Para determinar a xornada media pactada tivéronse en conta unicamente os convenios que a regulan de xeito anual que foron 139 este ano, o 55,6% do total de convenios asinados.

A segunda parte do capítulo refírese aos convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a traballadores/as en Galicia.

Tendo en conta estes datos, inclúese tamén a media ponderada considerando os incrementos salariais indicados nestes convenios.

A información recóllese dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2007 ou posterior, combinando esta información coa remitida pola Subdirección Xeral de Estatísticas Sociais e Laborais do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais co fin de recoller só os que afectan a traballadores/as nalguna das catro provincias galegas.

Nos convenios de sector o dato do número de traballadores/as aos que afectan foi elaborado polo IGE baseándose no traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

A fonte dos datos remitidos polo IGE son as Contas de cotización á Seguridade Social (Tesourería Xeral da Seguridade Social).

Nos convenios de empresa estes datos recóllense dos remitidos polo Ministerio e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas.

9.2. Estrutura da negociación colectiva

O número de convenios colectivos que existen en Galicia a 31 de decembro de 2007, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, é de 732 (Cadro 9.1). Os traballadores/as aos que afectan son 488.849.

Evolución da estrutura global da negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2002-2007

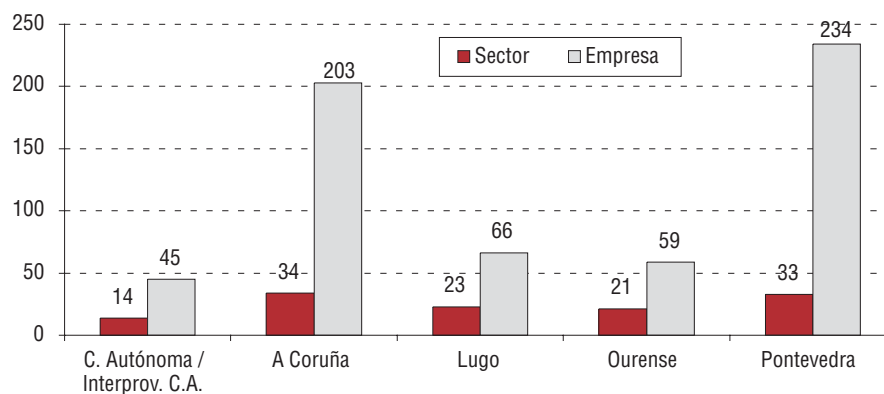
Cadro 9.1

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	12	34	23	20	35	127
Empresa	42	171	53	59	227	528
Total 2002	54	205	76	79	262	655
Sector	12	34	23	20	35	124
Empresa	42	184	52	61	238	552
Total 2003	54	218	75	81	273	676
Sector	13	34	23	20	34	124
Empresa	47	182	55	64	241	577
Total 2004	60	216	78	84	275	701
Sector	13	34	23	20	34	124
Empresa	41	186	62	55	221	565
Total 2005	54	220	85	75	255	689
Sector	14	34	23	21	34	126
Empresa	45	195	63	57	228	588
Total 2006	59	229	86	78	262	714
Sector	14	34	23	21	33	125
Empresa	45	203	66	59	234	607
Total 2007	59	237	89	80	267	732

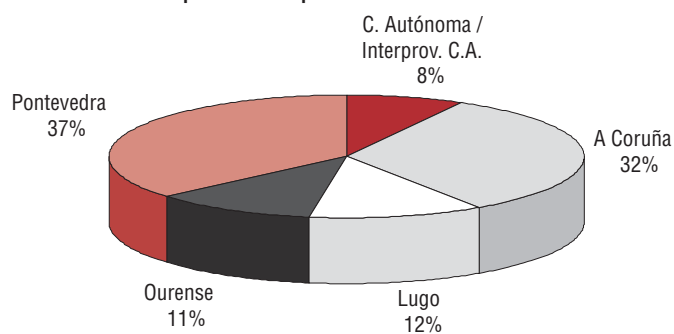
Neste cómputo total contabilízanse convenios colectivos e acordos reguladores

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Ano 2007. Distribución territorial

Ano 2007. Representación porcentual da distribución territorial

Refírense estes datos a convenios de empresa e de sector negociados en Galicia, incluíndo neste total tamén aqueles pactos de eficacia limitada e acordos reguladores dos que se ten coñecemento.

Asináronse por primeira vez este ano 23 novos convenios, todos de empresa, (Cadro 9.2) que afectan a 1.269 traballadores/as.

■ Cadro 9.2

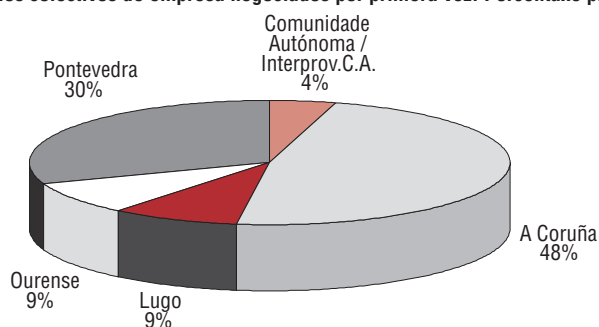
**Convenios colectivos de sector e empresa asinados por vez primeira.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007**

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	-	-	-	0
Industria	-	-	-	-	-	0
Construción	-	-	-	-	-	0
Servizos	-	-	-	-	-	0
Total	0	0	0	0	0	0

Empresa	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	1	-	1	2
Industria	-	1	1	-	2	4
Construción	-	-	-	-	-	0
Servizos	1	10	-	2	4	17
Total	1	11	2	2	7	23

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Convenios colectivos de empresa negociados por primeira vez. Porcentaxe provincial

Durante o ano 2007 foron asinados e/ou revisados 250 convenios (195 convenios asinados e 55 revisados), dos que 70 son de sector (41 asinados e 29 revisados) e 180 son de empresa (154 asinados e 26 revisados).

Os Cadros 9.3 e 9.4 recollen estes datos por provincias así como a evolución no número de convenios asinados e revisados no período 2002-2007.

Se ademais dos convenios asinados este ano se teñen en conta os convenios asinados en anos anteriores con vixencia para o ano 2007 ou posterior, o número de convenios con vixencia expresa para 2007 é de 424. Estes convenios afectan a 410.501 traballadores/as.

Deles 80 son de sector (o 64% do total dos de sector existentes) e afectan a 363.598 traballadores/as e 344 son de empresa (o 56,7% do total dos de empresa existentes) e afectan a 46.903 traballadores/as.

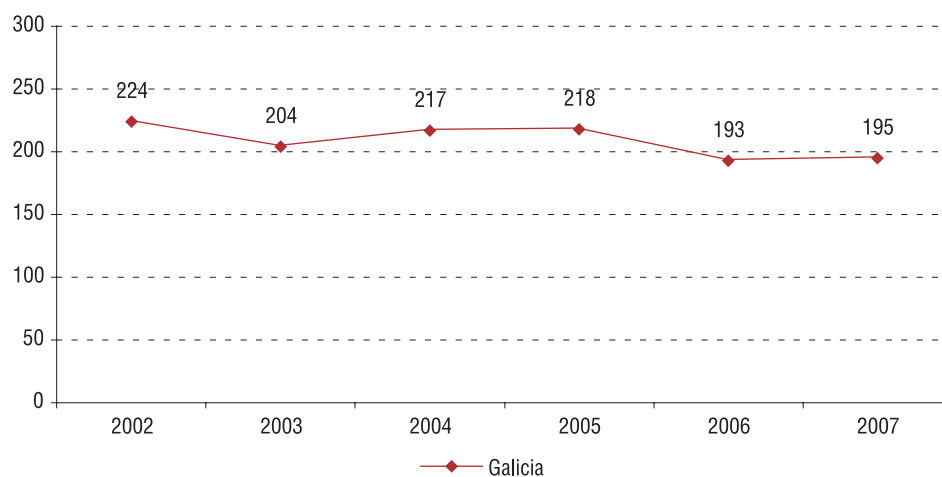
Evolución dos convenios colectivos asinados. Por provincias. Galicia. 2002-2007

■ Cadro 9.3

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	5	12	8	15	15	55
Empresa	20	39	17	16	77	169
Total 2002	25	51	25	31	92	224
Sector	4	10	9	13	15	51
Empresa	8	49	11	20	65	153
Total 2003	12	59	20	33	80	204
Sector	5	10	8	14	18	55
Empresa	13	38	18	23	70	162
Total 2004	18	48	26	37	88	217
Sector	4	9	12	13	12	50
Empresa	7	51	23	25	62	168
Total 2005	11	60	35	38	74	218
Sector	2	10	5	13	12	42
Empresa	16	46	14	15	60	151
Total 2006	18	56	19	28	72	193
Sector	4	10	5	9	13	41
Empresa	8	44	24	14	64	154
Total 2007	12	54	29	23	77	195

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Ano 2007. Distribución territorial

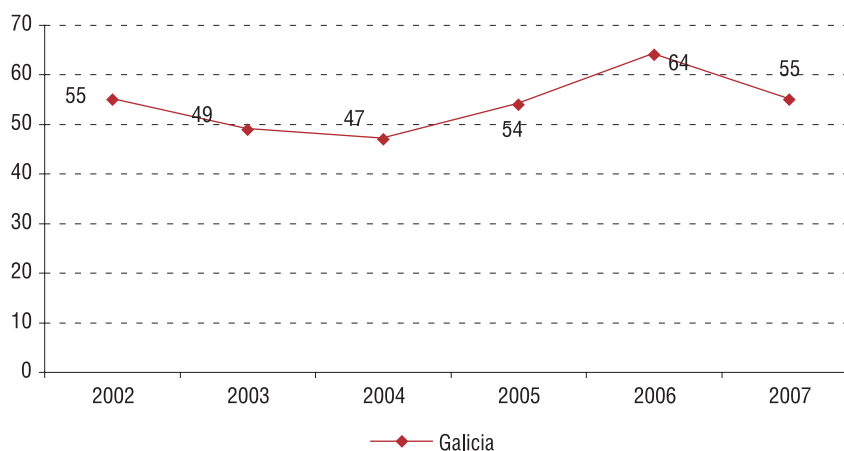

■ Cadro 9.4

Evolución dos convenios colectivos revisados. Por provincias. Galicia. 2002-2007

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	2	7	6	3	6	24
Empresa	0	12	1	6	12	31
Total 2002	2	19	7	9	18	55
Sector	3	11	4	4	6	28
Empresa	0	5	3	5	8	21
Total 2003	3	16	7	9	14	49
Sector	2	6	4	4	5	21
Empresa	1	7	4	5	9	26
Total 2004	3	13	8	9	14	47
Sector	2	13	4	6	8	33
Empresa	0	5	4	4	8	21
Total 2005	2	18	8	10	16	54
Sector	1	7	10	7	10	35
Empresa	2	7	5	6	9	29
Total 2006	3	14	15	13	19	64
Sector	1	6	5	8	9	29
Empresa	4	6	4	3	9	26
Total 2007	5	12	9	11	18	55

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3. Ámbitos de aplicación

9.3.1. Funcional

Dos 250 convenios asinados ou revisados este ano, 70 son de sector (28%) e 180 de empresa (72%). Non obstante o anterior, tal e como veremos na análise do ámbito persoal, a maioría dos traballadores/as e das empresas están afectados por convenios de sector:

Continuando coa mesma liña que en anos anteriores, seguen sendo o sector servizos e o da industria os que agrupan o maior número de convenios (Cadro 9.5).

Convenios colectivos asinados e revisados. Por sector e grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007

■ **Cadro 9.5**

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Convenios de sector asinados	-	-	-	4	4
Convenios de sector revisados	-	1	-	-	1
Convenios de empresa asinados	-	1	-	7	8
Convenios de empresa revisados	-	2	-	2	4
A Coruña					
Convenios de sector asinados	-	3	1	6	10
Convenios de sector revisados	-	2	-	4	6
Convenios de empresa asinados	-	12	-	32	44
Convenios de empresa revisados	1	2	-	3	6
Lugo					
Convenios de sector asinados	-	3	-	2	5
Convenios de sector revisados	-	1	-	4	5
Convenios de empresa asinados	1	11	2	10	24
Convenios de empresa revisados	-	1	-	3	4
Ourense					
Convenios de sector asinados	-	3	1	5	9
Convenios de sector revisados	-	3	-	5	8
Convenios de empresa asinados	-	9	-	5	14
Convenios de empresa revisados	-	1	-	2	3
Pontevedra					
Convenios de sector asinados	-	7	1	5	13
Convenios de sector revisados	-	1	-	8	9
Convenios de empresa asinados	1	29	-	34	64
Convenios de empresa revisados	-	2	-	7	9
Galicia					
Convenios de sector asinados	0	16	3	22	41
Convenios de sector revisados	0	8	0	21	29
Convenios de empresa asinados	2	62	2	88	154
Convenios de empresa revisados	1	8	0	17	26

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3.2. Territorial

Igual que en anos anteriores o ámbito territorial de negociación máis empregado foi o provincial, tan só o 6,8% dos convenios asinados e/ou revisados en 2007 foron de ámbito superior á provincia.

Por provincias, tal e como ven sendo habitual, Pontevedra é a que tivo máis actividade negociadora, o 38% do total, seguida da Coruña cun 26,4%.

9.3.3. Temporal

Nos Cadros 9.6 e 9.7 pódense apreciar as vixencias medias dos convenios colectivos de sector e de empresa respectivamente.

As vixencias que máis se repiten nos 154 convenios de empresa asinados este ano son a de 3 anos (o 29,22%), 2 anos (o 28,57%) e máis de 3 anos (o 20,13%).

O 18,18% indica unha vixencia de 1 ano.

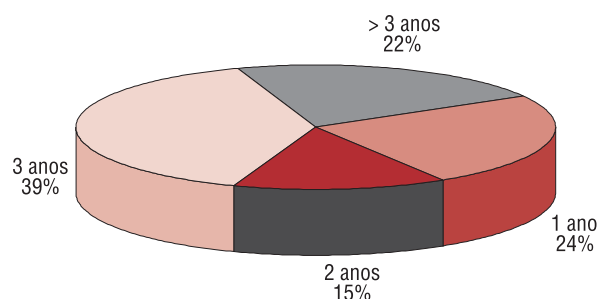
Nos 41 convenios de sector asinados o 39,02% ten vixencia de 3 anos, o 24,39% de 1 ano e o 21,95% de máis de 3 anos.

Vixencias medias dos convenios colectivos de sector. Porcentaxe sobre o total de convenios asinados. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.6

	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1 ano	-	0,00	1	10,00	-	0,00	4	44,44	5	38,46	10	24,39
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
2 anos	1	25,00	-	0,00	-	0,00	4	44,44	1	7,69	6	14,63
De 2 a 3 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
3 anos	2	50,00	6	60,00	2	40,00	1	11,11	5	38,46	16	39,02
Máis de 3 anos	1	25,00	3	30,00	3	60,00	-	0,00	2	15,38	9	21,95
Total	4	100	10	100	5	100	9	100	13	100	41	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

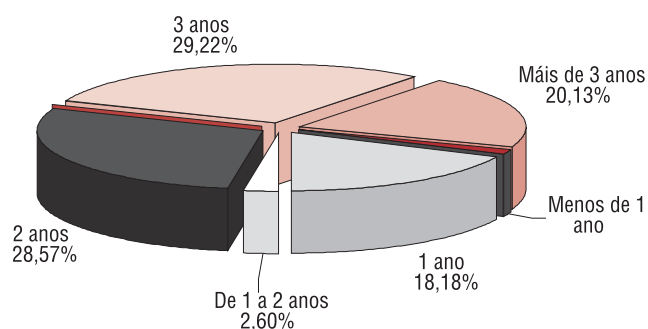

Vixencias medias dos convenios colectivos de empresa. Porcentaxe sobre o total de convenios asinados. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.7

	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	1	2,27	-	0,00	-	0,00	1	1,56	2	1,30
1 ano	1	12,50	3	6,82	5	20,83	5	35,71	14	21,88	28	18,18
De 1 a 2 anos	-	0,00	1	2,27	-	0,00	-	0,00	3	4,69	4	2,60
2 anos	1	12,50	13	29,55	8	33,33	5	35,71	17	26,56	44	28,57
De 2 a 3 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
3 anos	2	25,00	14	31,82	7	29,17	2	14,29	20	31,25	45	29,22
Máis de 3 anos	4	50,00	12	27,27	4	16,67	2	14,29	9	14,06	31	20,13
Total	8	100	44	100	24	100	14	100	64	100	154	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O 14,63% indica unha vixencia de 2 anos.

Entre os convenios asinados que teñen vixencia superior a un ano (155 convenios, o 79,5% do total), 20 rematan a súa vixencia neste ano 2007 (2 de sector e 18 de empresa).

Sinalar neste punto que en 4 convenios de sector (9,76%) e en 11 convenios de empresa (7,14%) establécese respecto de determinadas cláusulas unha vixencia superior á do convenio.

Estas cláusulas refírense ao seguinte:

- Establecer os días non laborables sinalados no convenio como invariables no futuro.
- Limitar as posibles modificacións en convenios posteriores na cláusula sobre a póliza de seguros.
- Pactar a contía das indemnización no caso de morte, invalidez permanente total, absoluta ou grande invalidez para o ano seguinte ao de finalización do convenio.
- Manter a vixencia do pactado respecto da xornada laboral para anos sucesivos (pactado en 3 convenios de empresa).
- Establécese nun convenio de empresa unha vixencia distinta á do convenio para o acordo sobre xubilación parcial e/ou anticipada (5 anos máis) e noutro indícase unha vixencia indefinida independente da do convenio para o acordo sobre xubilación parcial, sinalando neste caso que ante calquera modificación legal ou similar posterior que afecte, altere, ou faga máis gravoso o acordo alcanzado procederase, de ser o caso, á súa revisión se ambas ou algunha das partes así o solicitase á outra, debéndose de estudar e renegociar as novas condicións se fose necesario.
- Indicar respecto da antigüidade unha vixencia distinta á do convenio, sinalando ademais o ano en que se volverá a negociar ese artigo (4 anos despois do sinalado como fin do convenio).
- Fixar o importe dunha das tres pagas extraordinarias para o ano seguinte ao de finalización do convenio, igualando a súa contía á das outras dúas.
- Pactar o incremento para os anos seguintes ao de finalización do convenio ou a porcentaxe de incremento a conta dos que se pacten no novo convenio.
- Aplicar a partir do ano seguinte ao de finalización do convenio as condicións máis favorables que poidan establecerse no convenio estatal vixente nese momento.
- Manter o pactado respecto dos contratos de traballo concertados de acordo co establecido no artigo 15.1 b) do Estatuto dos traballadores e nos artigos 1 b) e 3 do Real Decreto 2720/1998 independentemente do remate da vixencia do resto das cláusulas contidas no convenio, ata a sinatura dun novo, salvo que por disposición legal se modifícase a regulamentación desta modalidade contractual.

9.3.4. Persoal

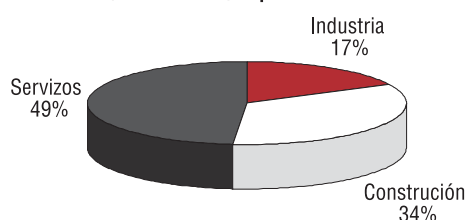
Os convenios asinados e revisados en Galicia no ano 2007 afectaron a 367.234 traballadores/as (Cadros 9.8 e 9.9). O 95,05% deles teñen reguladas as súas condicións de traballo por convenios de sector.

■ **Cadro 9.8** Traballadores/as e empresas afectados por convenios colectivos asinados e revisados. Sector. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007

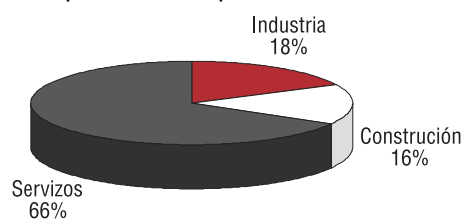
	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas
Agric. e Pesca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0
Industria	275	49	19.220	2.401	2.855	1.294	8.363	723	30.100	4.967	60.813	9.434
Construción	-	-	60.000	3.570	-	-	8.400	670	50.400	4.000	118.800	8.240
Servizos	11.627	3.204	86.291	12.718	4.085	1.528	13.512	4.944	53.923	12.794	169.438	35.188
Total	11.902	3.253	165.511	18.689	6.940	2.822	30.275	6.337	134.423	21.761	349.051	52.862

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Convenios de sector.
Traballadores/as afectados/as por sectores económicos

Empresas afectadas por sectores económicos

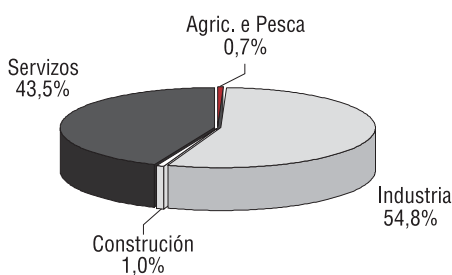

■ **Cadro 9.9** Traballadores/as e empresas afectados por convenios colectivos asinados e revisados. Grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007

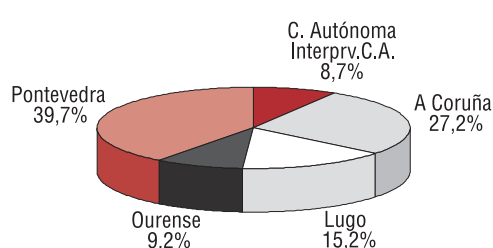
	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas	Nº traballadores	Nº empresas
Agric. e Pesca	-	-	23	1	90	1	-	-	13	1	126	3
Industria	1.714	5	1.942	14	765	12	1.090	10	4.457	31	9.968	72
Construción	-	-	-	-	184	2	-	-	-	-	184	2
Servizos	1.761	11	2.051	35	707	13	335	7	3.051	41	7.905	107
Total	3.475	16	4.016	50	1.746	28	1.425	17	7.521	73	18.183	184

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Convenios de empresa
Traballadores/as afectados/as

Empresas afectadas por provincias

O sector servizos é, nos convenios de sector, o que agrupa o maior número de traballadores/as (48,54%), seguido da construción (34,04%).

Por provincias foi A Coruña a que acapara o maior número de traballadores/as (46,16%), seguida da Pontevedra (38,65%).

No que a empresas se refire, a negociación colectiva de 2007 afectou a 53.046 empresas.

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Sector. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.10

	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 trab.	-	0,00	-	0,00	1	10,00	-	0,00	-	0,00	1	1,43
51-100 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	5,88	1	4,55	2	2,86
101-500 trab.	1	20,00	3	18,75	4	40,00	5	29,41	6	27,27	19	27,14
501-1.000 trab.	1	20,00	2	12,50	3	30,00	3	17,65	2	9,09	11	15,71
1.001-3.000 trab.	2	40,00	3	18,75	2	20,00	5	29,41	7	31,82	19	27,14
3.001-5.000 trab.	-	0,00	1	6,25	-	0,00	2	11,76	1	4,55	4	5,71
5.001-10.000 trab.	1	20,00	1	6,25	-	0,00	1	5,88	1	4,55	4	5,71
10.001-20.000 trab.	-	0,00	4	25,00	-	0,00	-	0,00	2	9,09	6	8,57
+20.000 trab.	-	0,00	2	12,50	-	0,00	-	0,00	2	9,09	4	5,71
Total convenios	5	100	16	100	10	100	17	100	22	100	70	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de empresas afectadas. Sector. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.11

	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 empresas	1	20,00	-	0,00	2	20,00	5	29,41	6	27,27	14	20,00
51-100 empresas	2	40,00	3	18,75	1	10,00	2	11,76	1	4,55	9	12,86
101-500 empresas	1	20,00	5	31,25	5	50,00	6	35,29	6	27,27	23	32,86
501-1.000 empresas	-	0,00	4	25,00	1	10,00	1	5,88	5	22,73	11	15,71
1.001-2.000 empresas	-	0,00	1	6,25	1	10,00	3	17,65	1	4,55	6	8,57
+ de 2.000 empresas	1	20,00	3	18,75	-	0,00	-	0,00	3	13,64	7	10,00
Total convenios	5	100	16	100	10	100	17	100	22	100	70	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Os Cadros 9.10 e 9.11 agrupan os convenios de sector en función do número de traballadores/as e de empresas aos que afectan cada convenio, e neles obsérvase que nos convenios de sector o maior número deles concéntrase nos tramos que afectan entre 1.001 e 3.000 traballadores/as e entre 101 e 500 traballadores/as (19 convenios cada un, un 27,14%), seguido dos que afectan entre 501 e 1.000 traballadores/as con 11 convenios (un 15,71%).

Tendo en conta o número de empresas afectadas nos convenios de sector asinados e revisados este ano, obsérvase que o maior número de convenios está comprendido no tramo de 101 a 500 empresas (32,86%), seguido do de 0 a 50 empresas (20%).

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Empresa. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.12

	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 trab.		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0	0,00
6-30 trab.	2	16,67	18	36,00	9	32,14	6	35,29	22	30,14	57	31,67
31-49 trab.	1	8,33	6	12,00	5	17,86	5	29,41	15	20,55	32	17,78
50-100 trab.	3	25,00	15	30,00	8	28,57	4	23,53	15	20,55	45	25,00
101-250 trab.	3	25,00	7	14,00	6	21,43	1	5,88	12	16,44	29	16,11
251-500 trab.	1	8,33	4	8,00		0,00		0,00	7	9,59	12	6,67
501-750 trab.		0,00		0,00		0,00	1	5,88	1	1,37	2	1,11
751-1.000 trab.	1	8,33		0,00		0,00		0,00	1	1,37	2	1,11
1.001-2.000 trab.	1	8,33		0,00		0,00		0,00		0,00	1	0,56
2.001-3.000 trab.		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0	0,00
+ 3.000 trab.		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00	0	0,00
Total convenios	12	100	50	100	28	100	17	100	73	100	180	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Nos convenios de empresa o 49,44% son convenios de empresas que teñen menos de 50 traballadores/as. (Cadro 9.12)

Os tramos seguintes son os dos convenios que afectan a empresas de 50 a 100 traballadores/as (25%) e de 101 a 250 traballadores/as (16,11%).

Cadros de persoal medio das empresas afectadas pola negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.13

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	3,7	8,9	2,5	4,8	6,2	6,6
Empresa	217,2	80,3	62,4	83,8	103,0	98,8
Total	4,7	9,0	3,0	5,0	6,5	6,9

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro de persoal medio das empresas afectadas por esta negociación (Cadro 9.13) é de 6,9% traballadores/as por empresa. Algo máis de 6 traballadores/as por empresa nos convenios colectivos de sector; e 98,8 nos de empresa.

9.3.5. Desenvolvemento da negociación

■ Duración das negociacións:

Na elaboración deste dato empréganse como data inicial a da constitución da comisión negociadora, recollida da que se sinala na folla estatística do convenio, ou nas actas se se dispón delas, e como data final a da sinatura do convenio.

No 33,77% dos convenios de empresa asinados este ano empregouse na negociación máis de 1 mes e menos de 6 meses. O 25,32% negociouse nun mes ou menos.

Nos convenios de sector o 41,46% negociouse entre 1 e 6 meses.

■ Conflitividade na negociación :

Durante o ano 2007 solicitouse a mediación do AGA por problemas na negociación en 12 convenios (10 de empresa e 2 de sector) que afectan a 8.419 traballadores/as.

En dúas empresas nas que se solicitou mediación tamén foi convocada folga durante a negociación do convenio.

Das 2 mediacións de sector unha é da Coruña (6.315 traballadores/as) e a outra de Comunidade Autónoma (1.080 traballadores/as).

Das 10 mediacións de empresa tres son da Coruña (412 traballadores/as), unha de Lugo (9 traballadores/as), unha de Ourense (20 traballadores/as) e cinco de Pontevedra (583 traballadores/as). Nunha empresa de Pontevedra solicitouse a mediación dúas veces.

O resultado foi positivo en todas as mediacións. A de Ourense rematou coa solución previa do conflito.

Segundo os datos facilitados pola Dirección Xeral de Relacións Laborais, durante este ano 2007 celebráronse folgas con motivo da negociación de 13 convenios.

Convocouse ademais unha folga cuxo motivo foi a interpretación das cláusulas do convenio vixente.

Ademais destes datos, e segundo se indica nas follas estatísticas que acompañan aos convenios asinados este ano, existiron paros e/ou manifestacións ou mobilizacións respecto da negociación de 22 convenios que afectan a 60.984 traballadores/as.

Destes convenios 18 son de empresa (6 da Coruña, 3 de Lugo, 8 de Pontevedra e 1 de Comunidade Autónoma) e afectan a 1.546 traballadores/as e 4 son de sector (1 da Coruña, 2 de Ourense e 1 de Pontevedra) e afectan a 59.438 traballadores/as.

■ Participación de mulleres na composición das mesas negociadoras.

Analizando os 183 convenios dos asinados este ano nos que figura nas actas a composición da comisión negociadora de xeito nominativo (o 93,8% dos asinados que afectan a 255.566 traballadores/as, o 95,4% do total) existe participación de mulleres na comisión negociadora en 118 convenios (64,5%) que afectan a 185.896 traballadores/as (o 72,7%).

O número total de mulleres que participou na negociación de convenios este ano foi de 94 por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 17% fronte a 458 homes, un 83%) e 248 por parte das organizacións sindicais (un 24% fronte a 802 homes, un 76%).

9.4. Réxime económico

9.4.1. Incremento salarial medio ponderado

A media ponderada do incremento salarial pactado en 2007 en Galicia foi do 5,01% (Cadro 9.14a).

Evolución da media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2003-2007

■ Cadro 9.14a

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	C. Autónoma / Interprov. C.A.	Galicia
Convenios sector	2003	3,09	3,45	3,19	3,62	3,28	3,36
	2004	4,15	4,43	3,85	3,89	3,38	4,02
	2005	4,13	4,80	4,44	4,55	2,92	4,37
	2006	4,17	3,91	4,21	3,70	13,44	4,19
	2007	5,14	5,42	5,20	5,62	4,72	5,30
Revisións sector	2003	3,87	4,18	4,59	3,33	3,04	3,82
	2004	3,90	3,99	3,55	4,07	3,20	3,90
	2005	4,40	4,60	3,96	4,65	4,17	4,43
	2006	3,56	3,94	3,67	3,86	4,70	3,73
	2007	5,23	5,17	3,35	4,25	4,35	4,38
Convenios empresa	2003	3,26	2,99	3,46	4,50	3,42	3,75
	2004	3,43	3,40	3,45	3,34	3,15	3,35
	2005	3,52	3,75	3,74	4,20	3,28	3,88
	2006	3,50	3,73	4,98	3,90	3,41	3,75
	2007	3,80	3,99	4,50	4,19	3,39	4,01
Revisións empresa	2003	3,79	3,67	3,11	3,68		3,69
	2004	3,38	4,09	3,96	4,97	3,10	4,17
	2005	4,97	4,68	4,27	4,78		4,77
	2006	3,15	3,85	3,43	3,96	2,80	3,64
	2007	4,94	4,62	2,70	5,13	5,12	5,02
Media total	2003	3,39	3,69	3,52	3,64	3,17	3,50
	2004	4,05	4,27	3,81	3,90	3,23	3,93
	2005	4,23	4,67	4,23	4,56	3,25	4,37
	2006	3,78	3,92	4,00	3,84	5,78	3,88
	2007	5,13	5,06	4,37	5,03	4,61	5,01

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Esta media ponderada está calculada en base ao incremento salarial indicado en porcentaxe nos convenios asinados e revisados este ano, e tendo ademais en conta as cláusulas de revisión salarial que recollen o 48,2% dos convenios asinados e o 56,4% dos revisados.

Este incremento é superior en 0,91 puntos ao IPC galego de 2007 que foi do 4,1 e superior en 0,81 puntos ao estatal de que foi do 4,2.

Se aos convenios asinados e revisados este ano engadimos a negociación feita en anos anteriores que estende a súa vixencia ata o 2007, o incremento resultante é do 4,94 (Cadro 9.14b).

Media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2007. Cálculos feitos tendo en conta as cláusulas de revisión salarial de 2006 con inicio de efectos para 2007 e os incrementos salariais indicados nos convenios asinados antes de 2007 con vixencia para este ano

■ Cadro 9.14b

	Convenios sector	Revisións sector	Convenios empresa	Revisións empresa	Media total
	2007	2007	2007	2007	2007
A Coruña	5,14	5,63	3,98	4,94	5,16
Lugo	4,94	5,17	3,73	4,62	4,74
Ourense	5,20	3,35	4,32	2,70	4,36
Pontevedra	5,47	4,25	3,92	5,13	4,87
C. Autónoma / Interprov. C.A.	4,72	4,35	3,83	5,12	4,40
Galicia	5,25	4,47	3,92	5,02	4,94

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Para o cálculo desta media tivéronse en conta os incrementos indicados para 2007 nos convenios asinados en anos anteriores así como o valor das cláusulas de revisión salarial do ano 2006 sen efectos retroactivos nese ano, senón que indicaban o inicio dos seus efectos para as táboas salariais do 2007.

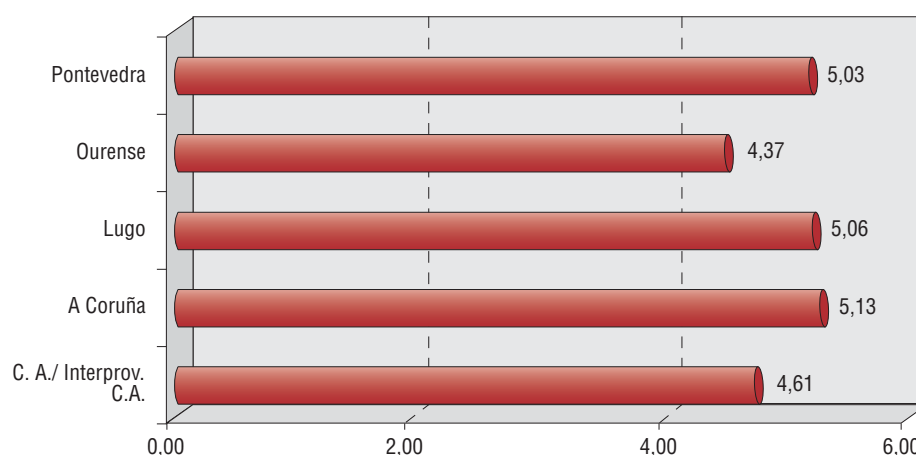
Centrando a análise nos convenios asinados e revisados en 2007, obsérvase que, por sectores económicos (Cadro 9.14c) os incrementos máis altos foron na construción co 6,04% e na industria co 4,92%. No sector de agricultura e pesca o incremento foi de 4,56 e nos servizos de 4,32.

■ Cadro 9.14c

**Media ponderada do incremento salarial pactado.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007**

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agríc. e Pesca	-	4,20	-	-	5,20	4,56
Industria	5,02	5,73	5,61	4,20	4,54	4,92
Construción	-	5,70	4,95	5,70	6,50	6,04
Servizos	4,43	4,60	4,66	3,67	3,99	4,32
Total	4,61	5,13	5,06	4,37	5,03	5,01

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo reflicte o Cadro 9.15a respecto do incremento salarial pactado inicialmente, no que se atopan o maior número de convenios e tamén de empresas e o do 2,01% ao 3%. O maior número de traballadores/as atópase no tramo 3,01% ao 4%.

Unha vez aplicadas as cláusulas de revisión salarial, e segundo se pode apreciar no Cadro 9.15b, no tramo entre o 4,01% e o 5% é no que se atopa o maior número de convenios asinados e revisados este ano en Galicia. O tramo que agrupa o maior número de traballadores/as e de empresas é o superior ao 5%.

O Cadro 9.16 recolle o incremento salarial medio de Galicia e de España en relación co IPC real (media anual) tamén de Galicia e España.

Convenios colectivos asinados e revisados. Por tramo de aumento salarial pactado inicialmente. Galicia. 2007

■ Cadro 9.15a

Aumento salarial	Convenios/ Revisións	% sobre o total	Empresas	% sobre o total	Traballado- res/as	% sobre o total
Total	250		53.046		367.234	
Subtotal de convenios con incremento en %	211	84,40%	49.905	94,08%	354.896	96,64%
Inferior ou igual ao 2%	38	15,20%	1.221	2,30%	8.491	2,31%
Do 2,01% ao 3%	84	33,60%	21.354	40,26%	91.145	24,82%
Do 3,01% ao 4%	52	20,80%	17.765	33,49%	163.484	44,52%
Do 4,01 ao 5%	29	11,60%	8.785	16,56%	86.838	23,65%
Superior ao 5%	8	3,20%	780	1,47%	4.938	1,34%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Convenios colectivos asinados e revisados. Galicia. 2007. Por tramo de aumento salarial pactado unha vez aplicadas as cláusulas de revisión salarial.

■ Cadro 9.15b

Aumento salarial	Convenios/ Revisións	% sobre o total	Empresas	% sobre o total	Traballado- res/as	% sobre o total
Total	250		53.046		367.234	
Subtotal de convenios con incremento en %	210	84,00%	49.904	94,08%	354.889	96,64%
Inferior ou igual ao 2%	20	8,00%	21	0,04%	2.139	0,58%
Do 2,01% ao 3%	22	8,80%	2.554	4,81%	14.615	3,98%
Do 3,01% ao 4%	32	12,80%	6.887	12,98%	60.291	16,42%
Do 4,01 ao 5%	84	33,60%	8.610	16,23%	52.287	14,24%
Superior ao 5%	52	20,80%	31.832	60,01%	225.557	61,42%

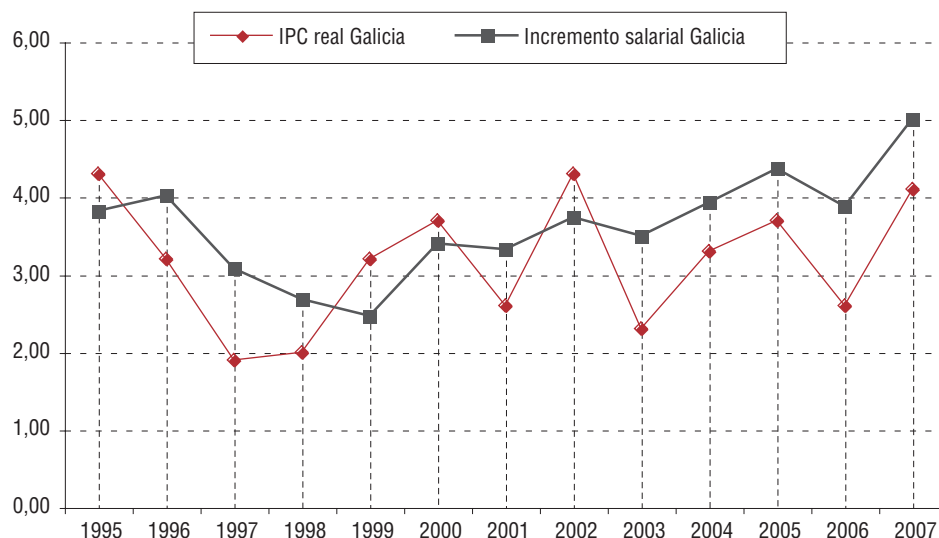
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Evolución do incremento salarial pactado e relación co IPC. Galicia/España. 1995-2007

■ Cadro 9.16

	Incremento salarial Galicia	IPC real Galicia (media anual)	Incremento salarial España	IPC real España (media anual)
1995	3,82	4,30	3,64	4,30
1996	4,02	3,20	3,87	3,20
1997	3,08	1,90	3,00	2,00
1998	2,68	2,00	2,60	2,00
1999	2,47	3,20	2,75	2,90
2000	3,40	3,70	3,64	4,00
2001	3,33	2,60	3,64	2,70
2002	3,74	4,30	3,84	4,00
2003	3,50	2,30	3,70	2,60
2004	3,93	3,30	3,62	3,20
2005	4,37	3,70	4,02	3,70
2006	3,88	2,60	3,57	2,70
2007	5,01	4,10	4,20	4,20

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais, Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais ("Boletín de Estadísticas Laborais Outubro 2008") e INE

9.4.2. Cláusulas de revisión salarial

Dos 250 convenios asinados ou revisados en 2007 teñen cláusula de revisión salarial 125, o 50%, e afectan a 265.973 traballadores/as (o 72,43%).

Isto supón, segundo se pode apreciar no Cadro 9.17a e Cadro 9.17b, que o 48,2% dos convenios asinados e o 56,4% dos revisados este ano pactaron cláusulas de revisión salarial.

Convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.17a

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	1	5	6
	%	25,00%	62,50%	50,00%
	Nº Traballadores/as	1.300	856	2.156
	%	11,18%	45,95%	15,98%
A Coruña	Nº Convenios	8	21	29
	%	80,00%	47,73%	53,70%
	Nº Traballadores/as	122.831	1.590	124.421
	%	85,71%	49,70%	84,92%
Lugo	Nº Convenios	3	16	19
	%	60,00%	66,67%	65,52%
	Nº Traballadores/as	2.694	1.243	3.937
	%	71,19%	76,49%	72,79%
Ourense	Nº Convenios	5	5	10
	%	55,56%	35,71%	43,48%
	Nº Traballadores/as	14.800	787	15.587
	%	88,36%	63,93%	86,69%
Pontevedra	Nº Convenios	10	20	30
	%	76,92%	31,25%	38,96%
	Nº Traballadores/as	60.810	2.164	62.974
	%	77,36%	36,18%	74,44%
Galicia	Nº Convenios	27	67	94
	%	65,85%	43,51%	48,21%
	Nº Traballadores/as	202.435	6.640	209.075
	%	79,67%	47,77%	78,02%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

**Convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial.
Por provincias. Galicia. 2007**

■ Cadro 9.17b

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	1	2	3
	%	100,00%	50,00%	60,00%
	Nº Traballadores/as	275	1.558	1.833
	%	100,00%	96,65%	97,14%
A Coruña	Nº Convenios	4	5	9
	%	66,67%	83,33%	75,00%
	Nº Traballadores/as	16.615	806	17.421
	%	74,84%	98,65%	75,69%
Lugo	Nº Convenios	4	2	6
	%	80,00%	50,00%	66,67%
	Nº Traballadores/as	2.995	95	3.090
	%	94,90%	78,51%	94,29%
Ourense	Nº Convenios	2		2
	%	25,00%	0,00%	18,18%
	Nº Traballadores/as	1.307		1.307
	%	9,66%	0,00%	9,53%
Pontevedra	Nº Convenios	6	5	11
	%	66,67%	55,56%	61,11%
	Nº Traballadores/as	31.966	1.281	33.247
	%	57,27%	83,24%	57,97%
Galicia	Nº Convenios	17	14	31
	%	58,62%	53,85%	56,36%
	Nº Traballadores/as	53.158	3.740	56.898
	%	55,97%	87,32%	57,33%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O número de traballadores/as aos que afectan estas cláusulas de revisión salarial supón o 78% nos convenios asinados e o 57,3% nos revisados

As 125 cláusulas de revisión pactadas este ano están vinculadas co valor do IPC. Maioritariamente fíxanse función do IPC real e a súa diferenza co IPC previsto, co incremento inicial pactado no convenio ou cunha porcentaxe que se indica.

Unha destas cláusulas ademais de aboar a diferenza producida entre o IPC real e o previsto indica que o IPC real do ano 2007 incrementarase un 1% ou un 1,5% se a produción media obtida nos meses de agosto a decembro alcanza as porcentaxes que se indican.

En 117 das cláusulas de revisión salarial recollidas nos convenios asinados ou revisados este ano indícase que terán **efectos retroactivos**, o que supón o 93,6% das pactadas. O número de traballadores/as aos que afectan estas cláusulas é de 241.439 (o 90,8% respecto do total de afectados/as por cláusulas de revisión este ano).

Aínda que algunhas destas cláusulas sinalan os efectos desde que se cumpren as condicións que indican, maioritariamente (108 convenios) establécese que os seus efectos son desde o 1 de xaneiro de 2007.

As cláusulas **base para o ano 2008** pactadas este ano foron 8 (o 6,4% do total das pactadas) e afectan a 24.534 traballadores/as (o 9,2%). O efecto destas cláusulas

prodúcese o 1 de xaneiro de 2008, ao actualizar as táboas salariais, antes de aplicar o incremento pactado para ese ano.

Destas cláusulas 6 veñen recollidas en convenios de sector e afectan a 24.498 traballadores/as e 2 en convenios de empresa e afectan a 36 traballadores/as.

Unha vez coñecido o dato do IPC real de 2007, só **non procede aplicar unha das cláusulas pactadas** (ven recollida nun convenio de empresa que afecta a 29 traballadores/as).

No Cadro 9.18 aparece recollida unha relación dos convenios asinados e revisados este ano.

Tamén se indica o incremento salarial dos convenios que o sinalan de xeito porcentual así como o valor das cláusulas de revisión salarial.

■ Cadro 9.18 **Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados. Por provincias. Galicia 2007**

Convenios de sector asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	2,85	2,20	5,05
COMERCIO DE MOBLES	4,00	2,20	6,20
CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, MASAS FRITIDAS, BOLOS E XEADOS ARTESÁNS	2,25	2,20	4,45
CONSTRUCCIÓN	3,50	2,20	5,70
ELABORACIÓN E INSTALACIÓN DE PEDRA E MÁRMORE	3,75	2,20	5,95
HOSTALERÍA	3,00	2,20	5,20
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	4,00	2,20	6,20
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	2,70	Base para 2008: valor 1,5	2,70
OFICINAS E DESPACHOS	3,70		3,70
TINTURERÍAS, LAVANDERÍAS E REPASADO DE ROUPA	5,70		5,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
5,14			

Convenios de sector asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	4,20		4,20
DISTRIBUCIÓN DE BUTANO	2,00	2,20	4,20
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	4,00	2,20	6,20
INDUSTRIAS VINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	2,75	2,20	4,95
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	3,50		3,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
5,42			

Convenios de sector asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DA PEL	3,35		3,35
COMERCIO TÉXTIL	3,35		3,35
CONSTRUCCIÓN	3,50	2,20	5,70
FABRICANTES DE MOBLES, CARPINTERÍA, TAPICERÍA E EBANISTERÍA	3,90	2,00	5,90
HOSTALERÍA	2,35	2,20	4,55
LIMPEZA DE INSTITUCIÓNS HOSPITALARIAS DA SEGURIDADE SOCIAL DE OURENSE	2,00		2,00
PANADERÍAS	3,30	0,90	4,20
TORRADOIROS DE CAFÉ E SUCEDÁNEOS	3,70		3,70
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	4,00		4,00

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO

5,20

Convenios de sector asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
ALMACENISTAS DE MADEIRA	4,50	1,20	5,70
AXENCIAS MARÍTIMAS	2,70	2,20	4,90
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	4,25	1,55	5,80
CARPINTERÍA, EBANISTERÍA E ACTIVIDADES AFÍNS	5,00	1,20	6,20
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	3,42		3,42
COMERCIO RETALLISTA TÉXTIL	2,75	Base para 2008: valor 1,7	2,75
CONSTRUCCIÓN	5,00	1,50	6,50
DERIVADOS DO CEMENTO	3,40	2,20	5,60
INDUSTRIAS DE BEBIDAS REFRESCANTES			
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS (Confeiteirías e panaderías)	2,00	3,20	5,20
MAIORISTAS DE FROITAS E PRODUCTOS HORTÍCOLAS	4,20		4,20
MÁRMORES E PEDRAS	5,00	1,20	6,20
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRAS	3,00	2,00	5,00

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO

5,62

Convenios de sector asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
APARCADOIROS, GARAXES E ESTACIONAMENTOS REGULADOS DE SUPERFICIE			
CONVENIO COLECTIVO GALEGO DE CENTROS ESPECIAIS DE EMPREGO	5,21	Base para 2008: valor 2,2	5,21
PERRUQUERÍAS DE DONAS, CABAIEIROS, UNISEX E BELEZA			
RESIDENCIAS PRIVADAS DA TERCEIRA IDADE	4,45		4,45

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO

4,72

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS

TOTAL GALICIA 5,30

Convenios de sector revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA	5,40		5,40
COMERCIO MAIORISTA DE FROITAS, HORTALIZAS E PLÁTANOS	3,00	2,20	5,20
COMERCIO VARIO DA PROVINCIA DA CORUÑA	3,50	2,20	5,70
PANADERÍAS	2,00	2,20	4,20
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	3,00	1,20	4,20
TRANSPORTE DE VIAXEIROS EN AUTOBÚS POR ESTRADA	4,20		4,20

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO

5,23

Convenios de sector revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO TÉXTIL	3,00	2,20	5,20
CONFEITEIRÍA, PASTELERÍA E REPOSTERÍA DE LUGO	3,70		3,70
OFICINAS E DESPACHOS DA PROVINCIA DE LUGO	3,00	2,20	5,20
SANIDADE PRIVADA	3,25	2,20	5,45
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	3,00	2,20	5,20

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO

5,17

Convenios de sector revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	3,55		3,55
COMERCIO DE ELEMENTOS DO METAL	3,20		3,20
COMERCIO DE MATERIAIS PARA A CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	2,50	2,20	4,70
INDUSTRIAS VITIVINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	3,45		3,45
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	3,10		3,10
PASTELERÍA, CONFEITEIRÍA, BOLERÍA, REPOSTERÍA E PRATOS PRECOCIÑADOS	2,70		2,70
SANIDADE PRIVADA	3,00	1,20	4,20
SIDEROMETAL E TALLERES DE REPARACIÓN DE VEHÍCULOS	3,20		3,20
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO 3,35			

Convenios de sector revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DA PEL	3,00	Base parca 2008: valor 1,45	3,00
COMERCIO DE BAZARES, VENDA DE XOGUETES, ARTIGOS DE REGALO, ADORNO E RECLAMO	2,70		2,70
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	3,00	2,20	5,20
COMERCIO DE MOBLES	2,75	Base para 2008: valor 2,2	2,75
COMERCIO DO METAL	3,00	1,20	4,20
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO (siderometal)	4,20		4,20
HOSTALERÍA	3,00	2,20	5,20
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	3,20	Base para 2008: valor 1	3,20
VENDA POR XUNTO DE TECIDOS, MERCERÍA E PAQUETERÍA (Téxtil)			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO 4,25			

Convenios de sector revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
EDITORIAIS	2,00	2,35	4,35
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO 4,35			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS TOTAL GALICIA 4,38			

Convenios de empresa asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
BUNGE IBÉRICA, S.A. (antes MOYRESA, MOLTURACIÓN Y REFINO, S.A.) (Centros de traballo de: O Burgo - Culleredo e Estación Marítima do Porto da Coruña)	2,20	2,20	4,40
CELTA PRIX, S.L. - Centro de traballo de Melide (Servizos de limpeza viaria e recollida de lixo nos concellos de Melide e Santiso)	8,00		8,00
CELTA PRIX, S.L. - Centro de traballo de Vilasantar	8,00		8,00
CESPA, S.A. - Servizo de recollida e transporte de residuos no Consorcio As Mariñas	3,00	2,20	5,20
CINESA - COMPAÑÍA DE INICIATIVAS Y ESPECTÁCULOS, S.A.	2,70	1,50	4,20
FERROATLÁNTICA, S.L. - Factorías de CEE-DUMBRÍA e CENTRAIS ELÉCTRICAS	2,50	2,20	4,70
ISOLUX INGENIERIA, S.A. (Centro de traballo de Coirós - EMESA)	3,00	1,90	4,90
ISS FACILITY SERVICES, S.A. - Servizo de limpeza do Hospital Abente y Lago	2,00		2,00
LIMPIEZAS XALO, S.L. - Limpeza viaria do concello de Culleredo	4,00	2,20	6,20
MANTENIMIENTOS INTEGRALES DE FERROL, S.L. - MAINFER (Centro de traballo de NAVANTIA - Ferrol - antes Izar)	2,00	2,20	4,20
ROCAS, ARCILLAS Y MINERALES, S.A. - RAMSA (Centro de traballo de Serrabal - Vedra)	2,50	2,20	4,70
S.A. DE GESTIÓN DE SERVICIOS Y CONSERVACIÓN, GESECO S.A. - Persoal do servizo de limpeza Portos de Galicia Zona Norte da Coruña	2,70	1,50	4,20

THYSSENKRUPP ELEVADORES, S.A.			
URBASER, S.A. (antes TECMED) - Limpeza viaria e recollida de residuos sólidos urbanos do Concello de Ribeira.	3,20		3,20
UTE MAESSA - LAINSA (SENAX UTE 2) - Limpeza industrial da central térmica de Endesa nas Pontes	3,00	2,20	5,20
ACTEMSA, S.A.	5,00		5,00
ASPAPEPS	2,60	Base para 2008: valor 1,6	2,60
BAJAMAR SÉPTIMA, S.A.	4,00	1,20	5,20
CASAIS Y CÍA, S.L.			
COLEXIO OFICIAL DE DIPLOMADOS EN TRABALLO SOCIAL E ASISTENTES SOCIAIS DE GALICIA	2,34	2,20	4,54
CONCELLO DE CARNOTA - ACORDO REGULADOR FUNCIONARIOS	3,00		3,00
CONSORCIO DA CIDADE DE SANTIAGO	2,00		2,00
EL POTE, S.A.	2,30	1,90	4,20
ELECTRA DEL NARAHÍO, S.A.	2,70		2,70
EMPRESA MIXTA DE AUGAS DE FERROL, S.A. - EMAFESA	3,00	2,20	5,20
EMPRESA MUNICIPAL AGUAS DE LA CORUÑA, S.A. - EMALCSA	2,00	2,20	4,20
FERROLVISIÓN, S.L.			
HOTEL RIAZOR CORUÑA, S.L. - Persoal que presta servicios no Hotel e Cafetería Riazor	2,75	2,20	4,95
LA OPINIÓN DE LA CORUÑA, S.L.U.	2,25	2,20	4,45
PERSOAL DA CAFETERÍA DE PERSOAL DO COMPLEXO HOSPITALARIO JUAN CANALEJO - MARÍTIMO OZA (Concesionaria SERUNIÓN S.A.)	2,70		2,70
PLANIFICACIÓN Y CONTROL LOGÍSTICO, S.A.U.	3,00		3,00
REAL AERoclUB DE SANTIAGO DE COMPOSTELA	3,00		3,00
TRANVIAS DEL FERROL, S.A.	5,00	2,20	7,20
UNIÓN DE EMPRESAS MADERERAS, S.A. - UNEMSA	3,00		3,00
CONCELLO DA POBRA DO CARAMIÑAL - Persoal laboral			
CONCELLO DE CARNOTA - Persoal laboral	3,00		3,00
CONCELLO DE CULLEREDO - Persoal laboral	2,00		2,00
CONCELLO DE PONTEDEUME - Persoal laboral	2,00		2,00
CONCELLO DE PORTO DO SON - Persoal laboral			
CONCELLO DE RIBEIRA - Acordo regulador funcionarios	2,00		2,00
CONCELLO DE RIBEIRA - Persoal laboral	2,00		2,00
PARLAMENTO DE GALICIA - Acordo regulador funcionarios	2,00		2,00
UNIVERSIDADE DA CORUÑA - Persoal laboral	2,00		2,00
VEICAR, S.L. - Persoal afecto aos parques de bombeiros do Consorcio provincial contra incendios e salvamento da Coruña xestionado pola empresa.	4,80		4,80
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,80			

Convenios de empresa asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
CECHALVA, S.L. - Concesionaria da retirada de vehículos da vía pública no Concello de Lugo Anterior adxudicataria: SETEX APARKI, S.A.	2,70		2,70
CONSTRUCCIONES Y REPARACIONES GALAICO ASTURIANAS, S.A. (CYRGASA) - Centro de traballo de San Cibrao	2,75	2,20	4,95
FONTECELTA, S.A. (Centro de traballo de Céltigos - Sarria)	2,80	1,65	4,45
LIMPIEZAS DOMICILIARIAS LUCENSES, S.L. - Persoal de limpeza do Centro Rehabilitador San Rafael de Castro de Ribeiras de Lea	4,00		4,00
RAMEL, S.A. - Persoal de limpeza do Complexo Hospitalario Xeral - Calde, Centro de Especialidades e Hospital Provincial de San Xose (Antes Eulen, S.A.)	2,00		2,00
REYMOGASA - Reparaciones y Montajes de Galicia, S.A. - Centro de traballo de San Cibrao (Lugo)	2,75	2,20	4,95
URBASER, S.A. (Centro de traballo de Lugo) - Empresa concesionaria dos servicios públicos de limpeza do Concello de Lugo	2,00	2,20	4,20
UTE CHANTADA (CELTA PRIX, S.L. SUFI, S.A.) - Empresa concesionaria dos servizos públicos de limpeza viaria e recollida de lixo do concello de Chantada			
VESTAS NACELLES SPAIN, S.A.U. (antes NEG MICON EÓLICA, S.A.) - Centro de traballo de Chavín (Viveiro)	5,00	0,20	5,20
AGLOMERADOS ECAR, S.A.	4,90		4,90
BOMBONES SUGUIMAR, S.A.	3,00	Base para 2008: valor 1,2	3,00

COTELSA - Colaboraciones Técnicas Eléctricas, S.A. - Centro de trabajo de San Cibrao (Lugo).	2,75	2,20	4,95
EL PROGRESO DE LUGO, S.L.	2,35	2,20	4,55
EXPLOTACIONES CERÁMICAS ESPAÑOLAS, S.A. - ECESA	2,00	2,20	4,20
ICOS S.C.G.			
INDUSTRIAS PLÁSTICAS ARIAS, S.L.	2,50	2,20	4,70
MAGNESITAS DE RUBIAN, S.A.	3,00	1,20	4,20
MATERIALES CERAMICOS,S.A.	3,20		3,20
PESCADOS RUBEN, S.L.	5,00		5,00
PULEVA FOOD, S.L. - Centro de trabajo de Nodela (antes La Lactaria Española, S.A. e Leyma)	2,40	2,20	4,60
RESIDENCIA DE ANCIÁNS NUESTRA SEÑORA DEL CARMEN DE SARRIA	3,00	1,20	4,20
CONCELLO DE CERVO - Persoal laboral	2,00		2,00
CONCELLO DE MONFORTE DE LEMOS - Acordo regulador funcionarios	2,00		2,00
CONCELLO DE MONFORTE DE LEMOS - Persoal laboral	2,00		2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,99			

Convenios de empresa asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
FAURECIA AUTOMOTIVE ESPAÑA, S.A. - Fábrica de Ourense	2,50	2,20	4,70
HISPANOMOCIÓN, S.A.	3,00	0,30	3,30
AGUA DE FONTENOVA, S.A.U.	2,70	2,20	4,90
AGUAS DE CABREIROÁ, S.A.	2,50	1,90	4,40
ARAÚJO PIEL, S.A.	3,50		3,50
BURGAS DISTRIBUCIÓN, S.A.	3,20		3,20
CARLOS SABUCEDO GÓMEZ (Panadería)	5,00		5,00
CIMO, ENTIDADE PRESTADORA DE SERVICIOS			
EUROINVERSIONES AGUAS DE SOUSAS, S.L.Unipersonal.	2,90	1,90	4,80
UNIDAD DE VEHÍCULOS INDUSTRIALES, S.A. (UNVI, S.A.)	4,75		4,75
VITIVINÍCOLA DO RIBEIRO, S.C.L.			
CONCELLO DE MANZANEDA - Persoal laboral			
CONCELLO DE VIANA DO BOLO - Persoal laboral	2,00		2,00
TRABALLADORES ADSCRITOS AO SERVIZO DE RECOLLIDA DE RESIDUOS SÓLIDOS URBANOS NOS CONCELLOS DA COMARCA DA LIMIA - Pacto extraestatutario			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,50			

Convenios de empresa asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
AGUAS DE MONDARIZ - FUENTE DEL VAL, S.A.	3,50	1,70	5,20
CANGAS DE MORRAZO UTE (Aqualia Gestión integral del Agua, S.A. e Fomento de Construcciones y Contratas, S.A. UTE) - Concesionaria do servizo municipal de abastecemento e saneamento de auga de Cangas de Morrazo	3,70		3,70
CASINO DE LA TOJA,S.A.	2,00	2,20	4,20
CESPA, S.A. - Servizo público de conservación e reposición de zonas verdes do concello de Vigo			
CLECE, S.A. - Limpeza do Complexo Hospitalario de Pontevedra (Hospital Montecelo e Hospital Provincial de Pontevedra)	2,00		2,00
GESTIÓN DE SERVICIOS Y CONSERVACIÓN, GESECO, S.A. - Servizo de limpeza viaria e recollida de residuos sólidos do Concello de Mos			
HISPANOMOCIÓN, S.A. (MOSA-VIGO)	3,38		3,38
ISOLUX CORSÁN CONCESIONES, S.A. - Servizo de mantemento do Hospital do Meixoeiro (Anterior concesionaria Eulen, S.A.)	2,00		2,00
LIMPEZA DO CRD E IES MANOEL ANTONIO DE VIGO - VALORIZA FACILITIES	2,00		2,00
MACONSI, S.L. - Cafetería do Hospital do Meixoeiro	4,20		4,20
MGI-COUTIER ESPAÑA, S.L.			
S.A. DE GESTIÓN DE SERVICIOS Y CONSERVACIÓN (GESECO, S.A.) - Servizo de limpeza viaria e recollida de residuos sólidos do Concello de Gondomar	9,40		9,40
THYSSENKRUPP ELEVADORES, S.A.			

TRAINASA (Tratamiento Industrial de Aguas, S.A.) - Centro de traballo EDAR río Lagares	5,00		5,00
URBASER, S.A. - Concesionaria dos servizos públicos de recollida de lixos e limpeza viaria do Concello de Sanxenxo	2,00	2,20	4,20
URBASER, S.A. - Recollida pública de lixo de Marín (Antes Tecmed, S.A.)	6,70		6,70
ACTEGA Artística, S.A. (Sociedade unipersoal) - Antes LA ARTÍSTICA PRODUCTOS QUÍMICOS, S.A.	3,00	1,20	4,20
AGUASANA, S.L.	5,00		5,00
ALMACENAMIENTOS Y MONTAJES, S.A.U. - ALYMOSA	2,50	1,70	4,20
ASOCIACIÓN DE ALDEAS INFANTILES SOS DE GALICIA	2,70		2,70
AUTOMÓVILES DE TUY, S.A.			
AUXILIAR CONSERVERA, S.A. - AUCOSA	2,80	2,20	5,00
BABÉ Y CÍA, S.L.	2,70		2,70
BOTEROS AMARRADORES DE VIGO, S.L. - BOTAMAVI	2,70		2,70
BUTAVIGO, S.A.	3,60		3,60
CENTRO FRIGORÍFICO CONSERVERO, S.A. - CEFRICO	3,00	1,20	4,20
CENTRO TECNOLÓGICO DE GRUPO COPO, S.L.	2,30	2,20	4,50
CODISOIL, S.A.	3,00	2,20	5,20
COPO IBÉRICA, S.A.	2,00	2,20	4,20
CRISTALERÍA COCA, S.L.	3,70		3,70
D.S. SALGADO, S.L.			
DALPHIMETAL ESPAÑA, S.A.	3,00	1,20	4,20
ELECTROQUÍMICA DEL NOROESTE, S.A. (ELNOSA)	2,00	2,70	4,70
EMPRESA PEREIRA, S.L.	3,45		3,45
FARO DE VIGO, S.A.U.			
FRIGORÍFICOS DE GALICIA, S.A. - FRIGALSA - Adhesión ao convenio estatal para as industrias do Frio Industrial		2,20	
FRIGORÍFICOS DE VIGO, S.A.	3,50	2,20	5,70
FRINOVA, S.A.	3,70		3,70
GÁNDARA CENSA, S.A.	4,60		4,60
GAREVOL, S.L. - CEE (Galega de Recubrimientos de Volantes, S.L.)			
LOCALIA TV VIGO - UTEGASA	3,70		3,70
MAIER FERROPLAST, S.L.			
MAVIVA, S.A.			
NAVIERA MAR DE ONS, S.L.	2,00	2,20	4,20
O PIÑEIRO CENTRO DE XARDINERÍA, S.L.	3,00	2,20	5,20
PÉREZ LEIRÓS, S.A. (XOANE)	3,50	2,20	5,70
PESCADOS MARCELINO, S.L.			
PEZ AUSTRAL, S.A.	3,70		3,70
PLASTO ADHESIVOS IBÉRICA, S.L. - Adhesión ao convenio colectivo de empresas do metal sen convenio propio de Pontevedra	4,70		4,70
PRODUCTOS CONGELADOS, S.A. (PROCSA)	5,00		5,00
RADIO VIGO, S.A.			
REAL AERO CLUB DE VIGO	3,00	1,20	4,20
REAL CLUB CELTA, S.A.D.		0,70	
REAL CLUB NÁUTICO DE VIGO	2,00	2,20	4,20
SERVICIOS AUXILIARES DE AROSA, S.L.	5,00		5,00
TERMAVI, S.L. - Terminales Marítimos de Vigo, S.L.	4,20		4,20
TUNE EUREKA, S.A.	4,20		4,20
VITRALBA, S.L.	3,70		3,70
CONCELLO DE PONTEVEDRA - Acordo regulador funcionarios			
CONCELLO DE PONTEVEDRA - Persoal laboral			
CONCELLO DE TUI - Acordo regulador funcionarios			
CONCELLO DE TUI - Persoal laboral			
ENTIDADE LOCAL MENOR DE BEMBRIVE - Persoal laboral	2,00		2,00
MANCOMUNIDADE DA ÁREA INTERMUNICIPAL DE VIGO - Persoal laboral			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO

4,19

Convenios de empresa asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
AMIL LAGO SERVICIOS GENERALES, S.L.	2,00	2,20	4,20
AUTOESTRADAS DE GALICIA, AUTOPISTAS DE GALICIA, CONCESIONARIA DA XUNTA DE GALICIA, S.A.	4,00	2,20	6,20
NEA F3 IBÉRICA, S.L. (Substitúe os convenios de Nea Acsagal, S.L. e Nea Gatsa, S.L.)	3,00	1,20	4,20
PANRICO, S.A.	2,00	2,20	4,20
SERVIMGAL, S.L.	3,50		3,50
Compañía de Radio-Televisión de Galicia (CRTVG) e das súas sociedades (TVG, S.A. e RTG, S.A.)			
EULEN, S.A. - Persoal de mantemento, recadación, recuento de moedas, limpeza e publicidade de cabinas telefónicas, soportes e teléfonos de uso público.	1,80		1,80
UNIVERSIDADE DE VIGO - PERSOAL LABORAL	2,00		2,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,39			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS
TOTAL GALICIA 4,01

Convenios de empresa revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS - Persoal adscrito aos servizos de limpeza das redes de sumidoiro, pluviais e outros elementos da Coruña adxudicados por EMALCSA	5,00		5,00
ISOLUX INGENIERIA, S.L.	3,00	2,20	5,20
PROMOTORA INDUSTRIAL SADENSE, S.A. (PROINSA)	2,00	2,20	4,20
URBASER, S.A. (antes TÉCNICAS MEDIOAMBIENTALES - TECMED, S.A.) - Limpeza pública viaria e recollida de residuos sólidos urbanos no concello de Santiago de Compostela	2,30	2,20	4,50
URBASER, S.A. (antes TÉCNICAS MEDIOAMBIENTALES - TECMED, S.A.) - Limpeza viaria e recollida de residuos sólidos urbáns no concello de Narón	3,00	2,20	5,20
TELEVÉS, S.A.	2,65	2,20	4,85
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,94			

Convenios de empresa revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
CALFENSA PROYECTOS, S.L. (antes SEMENTES DE GALICIA, S.L.)	3,00	1,70	4,70
TÉCNICA DE ENVASES PESQUEROS, S.A. - TEPESA	3,00	1,20	4,20
CONCELLO DO VALADOURO - Acordo Regulador Funcionarios			
CONCELLO DO VALADOURO - Persoal laboral			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,62			

Convenios de empresa revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
BUTACID VERÍN, S.L. (Pacto extraestatutario)			
URBANOS DE OURENSE, UTE	2,70		2,70
CONCELLO DE XINZO DE LIMIA - Persoal laboral			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
2,70			

Convenios de empresa revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Persoal adscrito ao servizo de recollida e transporte de residuos sólidos urbanos, limpeza urbana e de praias de Vigo	3,50	2,20	5,70
ISOLUX CORSÁN SERVICIOS, S.A. - Servizo de recollida de R.S.U. da Mancomunidade do Morrazo	5,00	2,20	7,20
LIMPIEZAS DEL NOROESTE, S.A. (LINORSA) - Servizo de limpeza dos colexios públicos de Vigo	3,70		3,70

VIGO RECICLA UTE (FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - CON- TENUR ESPAÑA, S.L.) - Persoal adscrito aos servizos de recollida selectiva de Vigo	6,00		6,00
CEPILLOS MARIÑO, S.L.	3,20	1,20	4,40
CLUB DE CAMPO DE VIGO	2,70		2,70
Construcciones y Contratas, S.A. y Estacionamientos y Servicios, S.A. (UTE Vigo) - Persoal adscrito aos servizos da ordenanza e regulación de aparcamentos da cidade de Vigo - ORA [CYCSA y EYSSA - UTE VIGO]	3,70		3,70
MADERAS IGLESIAS, S.A. [Centros de Puxeiros (Vigo), Sanguñeda (Mos) e Pontellas (O Porriño)]	2,75	2,20	4,95
VIGUESA DE TRANSPORTES, S.A. - VITRASA	3,50	2,20	5,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
5,13			

Convenios de empresa revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
ANTONIO GALLEGO CID, S.L. - Traballadores do servizo de cociña dos centros residenciais docentes de Galicia	2,00		2,00
CORPORACIÓN ALIMENTARIA PEÑASANTA, S.A. - CAPSA - (Antes LARSA)	3,30	2,20	5,50
AUTOPISTA CENTRAL GALLEGA, CESA	2,70		2,70
FÁBRICAS DE TABOLEIRO DO GRUPO FINSA EN GALICIA - [Financiera Maderera S.A. (Finsa) en Santiago de Compostela e Padrón (A Coruña), Fibras del Noroeste, S.A. (Fibranor) en Rábade (Lugo) e Orember, S.A. en San Cibrao das Viñas (Orense)]	3,00	2,20	5,20
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
5,12			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS
TOTAL GALICIA 5,02

9.4.3. Réxime de desvinculación salarial

O Estatuto dos Traballadores preceptúa, como contido mínimo dos convenios colectivos de ámbito superior á empresa, a inclusión de cláusulas de desvinculación salarial.

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.19, o 48,78% dos convenios de sector asinados este ano recollen no seu articulado este tipo de cláusulas. Estes convenios afectan a 101.587 traballadores/as.

Nos convenios de ámbito interprovincial ou de Comunidade Autónoma a porcentaxe dos que a teñen é do 100% e nos da Coruña é do 80%. En Ourense é do 33,3%, en Pontevedra do 30,8% e en Lugo do 20%.

Evolución dos convenios colectivos de sector con cláusula de desvinculación salarial. Por provincias. Galicia. 2002-2007

■ Cadro 9.19

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	2	40,00	8	66,67	2	25,00	3	20,00	1	6,67	16	29,09
2003	3	75,00	6	60,00	1	11,11	3	23,08	3	20,00	16	31,37
2004	2	40,00	7	70,00	2	25,00	3	21,43	4	22,22	18	32,73
2005	3	75,00	6	66,67	2	16,67	4	30,77	2	16,67	17	34,00
2006	1	50,00	7	70,00		0,00	4	30,77	5	41,67	17	40,48
2007	4	100,00	8	80,00	1	20,00	3	33,33	4	30,77	20	48,78

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Existe ademais este ano cinco convenio de empresa que recollen cláusula de desvinculación.

Refírense estas cláusulas, por unha parte, aos requisitos e/ou ao procedemento que debe seguirse para acollerse a elas, así como á documentación que ten que presentar a empresa, e por outro lado concretan en que pode consistir a inaplicación salarial.

Entre os mecanismos que recollen varios convenios para as empresas que pretendan acollerse á cláusula de desvinculación sinálanse os seguintes: Comisión paritaria do convenio, negociación coa representación legal dos traballadores/as e mecanismos do AGA.

No que respecta ao AGA, son 11 convenios (10 de sector que afectan a 62.424 traballadores/as e 1 de empresa que afecta a 400 traballadores/as), os que indican que en caso de desacordo no procedemento a seguir débese recorrer aos mecanismos nel establecidos.

Sinálase xeralmente que tanto a representación legal dos traballadores/as como quen forme parte da comisión paritaria (asesores/as tamén), teñen a obrigação de tratar e manter na maior reserva a información recibida e os datos a que tivesen acceso, observando, por conseguinte, sxiilo profesional.

Respecto ao tipo de inaplicación indícase a posibilidade aplicar incrementos salariais menores aos pactados ou, mesmo, non incrementar os salarios durante a vixencia do convenio ou durante un período que se indica (inferior ao de vixencia do convenio).

Tamén se fai referencia á forma e o tempo para a súa recuperación, sinalando un período máximo nalgún caso.

■ **Supostos** nos que pode aplicarse a cláusula de desvinculación

Faise referencia sobre todo á existencia de situacións de déficit ou perdas continuadas sinalando nuns casos as ocorridas no exercicio anterior e noutros nos dous ou tres últimos exercicios, tendo en conta ademais as previsións para o presente e futuros.

Sinálase nalgúns convenios que as empresas ás que afectan só poderán non aplicar o réxime salarial pactado por acordo maioritario da comisión paritaria do convenio e referendo da maioría da totalidade do cadro de persoal da empresa, ao que lle é de aplicación o convenio, mediante asemblea legalmente constituída.

Indícase ademais que a desvinculación do réxime salarial deberá servir para superar unha situación de crise económica da empresa provocada por perdas nos últimos exercicios contables.

Establécese tamén nalgúns convenios que será requisito necesario para instar e obter a inaplicación do nivel retribuído do convenio, estar ao día no aboamento dos salarios ata a data de resolución da comisión paritaria.

Recóllese nalgún caso máis detalladamente a relación dos supostos que deben darse para que as empresas poidan solicitar a non aplicación dos incrementos salariais totais ou parciais, sinalando os seguintes:

- a) Cando a empresa se encontre en situación legal de suspensión de pagamentos, quebras, concurso de acredores ou calquera outro procedemento que declarase a situación de insolvencia provisional ou definitiva da empresa, sempre que non exista ningún expediente de regulación de emprego por estas causas; de existir, observarse o disposto na alínea b).
- b) Cando a empresa se encontre en expediente de regulación de emprego que afecte, polo menos, ao 20% do cadro de persoal, orixinado por causas económicas, e sempre que fose aceptado pola representación legal dos traballadores/as.
- c) Cando se acredite, obxectiva e fidedignamente, situacións de perdas de explotación que afecten substancialmente á estabilidade económica da empresa nos exercicios contables anteriores a aquel en que se pretende implantar esta medida.

Tomaranse como referencia para o cálculo do resultado anteriormente citado os modelos de contas anuais do Plan Xeral Contable, así como os gastos e ingresos financeiros.

- d) Cando se presente, na empresa afectada, o acaecemento dun sinistro ou sinistros cuxa reparación supoña unha grave carga financeira ou de tesourería, esta circunstancia non suporá unha posible inaplicación dos incrementos salariais senón, en todo caso, unha suspensión temporal do aboamento. As partes afectadas negociarán a duración desta suspensión. Unha vez producida a recuperación económica, aboaranse os incrementos obxecto da suspensión con efectos retroactivos á data de inicio da non aplicación.

Outro convenio sinala que o réxime salarial establecido nel non será de necesaria ou obrigada aplicación para a empresa cando a estabilidade económica puidese verse danada como consecuencia da súa adecuación indicando como causas xustificadas para tal efecto, entre outras, as seguintes:

- 1º. Situacións de déficit ou perdas obxectivas e acreditadas de maneira fidedigna nos dous últimos exercicios contables. Así mesmo, teranse en conta as previsións do ano en curso.
- 2º. Sociedades que se encontren incluídas nas causas de disolución legal seguintes:
 - a) Por consecuencia de perdas que deixen reducido o patrimonio a unha cantidade inferior á metade do seu capital social.
 - b) Por redución do capital social por debaixo do mínimo legal cando a redución veña imposta legalmente.
- 3º. Empresas que teñan solicitado concurso de acredores, quebra ou suspensión de pagamentos.

■ Limitacións

Algunhas cláusulas indican que na súa aplicación poderanse pactar reducións sobre as porcentaxes de incremento negociadas ou a súa total inaplicación polo período que se determine, sinalando neste último caso que se aplicarán os aspectos económicos nos mesmos termos que figuran no convenio anteriormente vixente.

Sínálase tamén nalgún convenio que esta cláusulas só se poderá aplicar se as porcentaxes negociadas de incremento salarial para o ano correspondente son

superiores ao Índice de Prezos do Consumo (IPC) publicado para ese ano polo Instituto Nacional de Estatística (INE).

Indícase tamén que os incrementos de futuros convenios calcularanse sobre os salarios que corresponderían en caso de non aplicar a cláusula.

Prohíbese nun convenio facer uso desta cláusula durante dous anos consecutivos, e indícase ademais que, en todo caso, a desvinculación só afectará aos incrementos salariais pactados no acordo, sen a posibilidade de pactos inferiores a este.

Limitase a aplicación nalgúns casos ata o remate do período de vixencia establecido para o nivel retributivo vixente no momento da solicitude (indicando que rematado este a empresa deberá recuperar o nivel establecido no convenio seguinte).

■ Polo que se refire ao **procedemento** indícase:

■ Os prazos para presentar a solicitude desde a publicación do convenio e para resolver dentro da Comisión Paritaria.

■ Os requisitos para o acordo (esíxese unanimidade nalgúns casos) e actuacións en caso de desacordo.

Indícase tamén que nas empresa onde non existise representación legal dos traballadores/as, actuará como garante a Comisión Paritaria de interpretación do convenio colectivo correspondente.

As demais cláusulas refírense á documentación.

■ Respecto da **documentación** que se esixe sinálase, entre outra, a seguinte:

Contabilidade dos resultados dos últimos exercicios por medio da cal se acredite que durante eles se produciron perdas reais. (O número de exercicios que se indica varía de un a tres)

Plan de viabilidade para o período que se pretende a aplicación da dita cláusula de exención e a xustificación económica e a súa repercusión real na mellora global dos resultados da empresa.

Memoria Explicativa das causas que motivan a solicitude.

Balances de situación e conta de resultados dos últimos anos.

A declaración para os efectos do Imposto de Sociedades, tamén referidos aos últimos anos.

Informe relativo aos aspectos financeiros, produtivos, comerciais e organizativos da empresa.

Informe do Censor Xurado de Contas cando exista obriga legal.

A documentación presentada ante a Axencia Estatal de Administración Tributaria, Seguridade Social e o Rexistro Mercantil, referida aos últimos exercicios.

9.4.4. Aboamento de atrasos e anticipos

Teñen cláusulas sobre **anticipos** 78 convenios (o 40% dos asinados este ano) que afectan a 174.197 traballadores/as (65%).

Destes convenios 67 son de empresa (43,5%) e afectan a 6.903 traballadores/as (49,7%) e 11 son de sector (26,8%) e afectan a 167.294 traballadores/as (65,8%).

As cláusulas fan referencia sobre todo aos límites máximos, os requisitos que se requiren para a concesión e a forma de devolución.

Indícanse tamén ás veces os motivos polos que se poden solicitar e o procedemento a seguir na tramitación e formalización das solicitudes.

Tamén se sinala nalgúns casos os criterios e prioridades para a súa concesión.

Existen cláusulas sobre os **atrasos** derivados da sinatura do convenio en 29 convenios dos asinados este ano (14,9%) que afectan a 98.102 traballadores/as (36,6%).

Nelas fíxase unha data ou un prazo para o seu aboamento.

Destes convenios 16 son de empresa (10,4%) e afectan a 1.166 traballadores/as (8,4%) e 13 son de sector (31,7%) e afectan a 96.936 traballadores/as (38,2%).

9.4.5. Estrutura salarial

O Estatuto dos traballadores/as remite á negociación colectiva ou, no seu defecto, ao contrato individual, a determinación da estrutura salarial, que deberá comprender o salario base, como retribución fixada por unidade de tempo ou de obra e, se é o caso, os complementos salariais fixados en función das circunstancias relativas ás condicións persoais de cada traballador/a, ao traballo realizado ou á situación e resultados da empresa, que se calcularán conforme aos criterios que se pacten.

Tamén se pactará o carácter consolidable ou non dos ditos complementos salariais, non tendo o carácter de consolidables, salvo acordo en contrario, os que estean vinculados ao posto de traballo ou á situación e resultados da empresa.

Recóllese así mesmo o dereito á percepción de gratificacións extraordinarias.

Existen tamén algunhas cláusulas nas que se indica a distribución e/ou composición da estrutura económica, sinalando a proporcionalidade que deberán gardar as retribucións establecidas no convenio.

Da análise do contido nesta materia nos convenios asinados este ano pódese destacar o seguinte:

A) Salario base

O tipo de cláusulas que respecto do salario base conteñen os convenios asinados este ano en Galicia consisten nuns casos en sinalar a súa contía (remitindo xeralmente á táboa salarial) e noutros en recoller ademais (total ou parcialmente) a definición que respecto do salario indica o artigo 26 do ET.

Tamén existen cláusulas que se refiren á forma de pagamento do salario e ao día e/ou prazo máximo para o seu aboamento.

B) Complementos

Os complementos fíxanse en atención ás condicións persoais de cada traballador/a (antigüidade e idiomas) ou por razón do traballo realizado. Entre estes últimos

destacan por un lado os de toxicidade, penosidade, perigosidade, quendas e nocturnidade así como os de posto e responsabilidade, e por outro lado os que se refiren á flexibilidade na utilización da man de obra (dispoñibilidade horaria e prolongación de xornada) e á calidade ou cantidade de traballo realizado (primas e incentivos e complementos de produtividade, actividade e asistencia)

Indícanse a continuación os complementos máis usuais recollidos nos convenios asinados este ano e o número de traballadores/as aos que afectan.

■ Complemento de antigüidade

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.20a existen cláusulas respecto deste complemento en 126 convenios dos asinados este ano, o 64,6%, que afectan a 57.918 traballadores/as.

Cláusulas sobre o complemento de antigüidade. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.20a

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	2	6	8
	%	50,00%	75,00%	66,67%
	Nº Traballadores/as	3.327	1.695	5.022
	%	28,61%	90,98%	37,23%
A Coruña	Nº Convenios	5	34	39
	%	50,00%	77,27%	72,22%
	Nº Traballadores/as	22.509	2.417	24.926
	%	15,71%	75,55%	17,01%
Lugo	Nº Convenios	1	16	17
	%	20,00%	66,67%	58,62%
	Nº Traballadores/as	363	967	1.330
	%	9,59%	59,51%	24,59%
Ourense	Nº Convenios	7	12	19
	%	77,78%	85,71%	82,61%
	Nº Traballadores/as	5.549	1.158	6.707
	%	33,13%	94,07%	37,30%
Pontevedra	Nº Convenios	4	39	43
	%	30,77%	60,94%	55,84%
	Nº Traballadores/as	16.300	3.633	19.933
	%	20,74%	60,73%	23,56%
Galicia	Nº Convenios	19	107	126
	%	46,34%	69,48%	64,62%
	Nº Traballadores/as	48.048	9.870	57.918
	%	18,91%	71,01%	21,61%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os 19 convenios de sector que teñen este complemento supoñen o 46,3% do total dos de sector e afectan a 48.048 traballadores/as (un 18,9% do total afectado por convenios de sector).

Os 107 de empresa representan o 69,5% do total dos de empresa asinados e afectan a 9.870 traballadores/as, un 71% do total de traballadores/as aos que afectan convenios de empresa.

Da regulación da antigüidade que se fai nestes convenios pódese sinalar o seguinte:

■ Os módulos temporais que máis se utilizan son os trienios, facéndoo así 70 convenios, o 55,6% dos que teñen antigüidade.

Os seguintes módulos máis indicados son os quinquenios (17 convenios, o 13,5%) e os cuadrienios (14 convenios, o 11,1%).

■ Indícanse porcentaxes para calcular a antigüidade en 73 convenios (o 57,9% dos que establecen este complemento) que afectan a 49.501 traballadores/as (o 85,5% do total con complemento de antigüidade).

Deles 16 son de sector e afectan a 44.588 traballadores/as e 57 son de empresa e afectan a 4.913 traballadores/as.

Mayoritariamente sinálase que estas porcentaxes se aplicarán sobre o salario base ou sobre o salario establecido no convenio.

Só tres convenios indican que se aplicará sobre o Salario Mínimo Interprofesional vixente e noutro indícase un módulo de antigüidade sobre o que se debe aplicar a porcentaxe.

■ Establécese unha contía para retribuír a antigüidade en 53 convenios, o 42,1% dos que teñen este complemento, e que afectan a 8.417 traballadores/as (o 14,5% do total con complemento de antigüidade).

Deles 3 son de sector (3.460 traballadores/as) e 50 de empresa (4.957 traballadores/as).

■ En 28 convenios que afectan a 25.176 traballadores/as establécense límites á antigüidade. Deles 7 son de sector (22.686 traballadores/as) e 21 de empresa (2.490 traballadores/as).

■ En 28 convenios (11,4% dos asinados este ano) faise referencia á supresión deste complemento de antigüidade, afectando a un total de 120.674 traballadores/as (o 45% do total).

Destes convenios 14 son de sector (o 34,2% dos de sector asinados este ano) e afectan a 119.148 traballadores/as e os outros 14 de empresa (o 9,1% dos de empresa asinados este ano) e afectan a 1.526 traballadores/as.

En 4 destes 22 convenios a supresión deste complemento prodúcese a partir da entrada en vigor do convenio asinado este ano. O resto fan referencia a datas anteriores.

■ Aparecen recollidas cláusulas sobre a antigüidade consolidada en 60 convenios (o 30,8% dos asinados este ano) que afectan a 248.980 traballadores/s (o 92,9% do total de afectados/as polos convenios asinados este ano).

Deles 28 son de sector e afectan a 244.840 traballadores/as e 32 de empresa e afectan a 4.140 traballadores/as.

■ Recóllese tamén en 9 convenios que afectan a 8.703 traballadores/as unha compensación pola antigüidade.

Deles 3 son de sector e afectan a 7.846 traballadores/as e 6 de empresa e afectan a 857 traballadores/as.

■ **Complemento de idiomas, título ou coñecementos especiais:**

Ven recollido en 3 convenios, todos de empresa, que afectan a 333 traballadores/as. Establécese como unha contía.

■ Complementos de toxicidade, penosidade, perigosidade ou semellantes:

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.20b establecen complementos deste tipo 69 convenios dos asinados este ano (o 35,4%) que afectan a 109.020 traballadores/as (40,7%). Deles 13 son de sector (31,7%) e afectan a 102.480 traballadores/as (40,3%) e 56 son de empresa (36,4%) e afectan a 6.540 traballadores/as (47,1%)

Complemento de toxicidade, penosidade, perigosidade. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.20b

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		2	2
	%	0,00%	25,00%	16,67%
	Nº Traballadores/as		447	447
	%	0,00%	23,99%	3,31%
A Coruña	Nº Convenios	4	12	16
	%	40,00%	27,27%	29,63%
	Nº Traballadores/as	74.230	1.095	75.325
	%	51,80%	34,23%	51,41%
Lugo	Nº Convenios	1	9	10
	%	20,00%	37,50%	34,48%
	Nº Traballadores/as	750	538	1.288
	%	19,82%	33,11%	23,81%
Ourense	Nº Convenios	2	8	10
	%	22,22%	57,14%	43,48%
	Nº Traballadores/as	8.600	1.069	9.669
	%	51,35%	86,84%	53,78%
Pontevedra	Nº Convenios	6	25	31
	%	46,15%	39,06%	40,26%
	Nº Traballadores/as	18.900	3.391	22.291
	%	24,04%	56,69%	26,35%
Galicia	Nº Convenios	13	56	69
	%	31,71%	36,36%	35,38%
	Nº Traballadores/as	102.480	6.540	109.020
	%	40,33%	47,05%	40,68%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Das cláusulas recollidas sobre estes complementos pódese sinalar o seguinte:

Establécense fixando unha porcentaxe en 35 convenios (o 50,7% dos que teñen este tipo de complementos) que afectan a 91.213 traballadores/as. Deles 11 son de sector (89.280 traballadores/as) e 24 son de empresa (1.933 traballadores/as).

Destes trinta e cinco convenios 30 (8 de sector e 22 de empresa) que afectan a 74.952 traballadores/as indican unha porcentaxe sobre o salario base.

Só un convenio indica unha porcentaxe sobre o SMI.

Nalgúns destes convenios as porcentaxes son distintas para cada tipo de traballo (tóxico, penoso ou perigoso) e tamén se incrementan no caso de que se dean dúas ou tres destas circunstancias.

Nalgúns casos indícase unha porcentaxe para un dos tipos de traballo e unha contía para outros.

Nun convenio de sector que establece estes complementos como unha porcentaxe do salario base indícase que, tendo en conta as dificultades que supón o control pormenorizado dos tempos e supostos de exposición aos riscos, a empresa que non teña establecido un control de tempos de exposición, de acordo coa representación do persoal, pagará unha cantidade que se indica por día efectivo de traballo nos postos que sinala.

Son 30 os convenios que establecen estes complementos indicando unha contía, o 43,5% dos que teñen este tipo de complementos. Os traballadores/as aos que afectan son 17.528.

Estas contías nuns convenios sinálanas por día, outros por hora e outros por mes ou por ano.

Indícase tamén o incremento da contía sinalada para o caso de que concorran dúas ou máis circunstancias das sinaladas.

Nun convenio de empresa dos asinados este ano indícase unha fórmula de cálculo para establecer estes complementos.

Existen tamén cláusulas que establecen o que corresponde percibir se as funcións se realizan durante menos tempo do sinalado (a metade da xornada ou períodos superiores ou inferiores).

Sínálense nalgúns convenios os traballos (ou as condicións especiais nos que se desenvolven) que pola súa execución dan lugar a percibir estes complementos.

En todos os convenios que fan referencia ao carácter consolidable ou non destes complementos, indícase que son non consolidables, sinalando que, se por calquera causa, desaparecesen as condicións de excepcional penosidade, toxicidade ou perigosidade, deixarían de aboarse os citados incrementos.

Outro tipo de cláusulas remite ao sinalado ao respecto na lexislación vixente ou nas antigas ordenanzas de traballo.

■ Complementos de nocturnidade

Este complemento ven recollido en 107 dos convenios asinados este ano (54,9%) que afectan a 142.543 traballadores/as (53,2%).

Destes convenios 19 son de sector (46,3%) e afectan a 131.985 traballadores/as (51,9%) e 88 son de empresa (57,1%) e afectan a 10.558 traballadores/as (76%).

O Cadro 9.20c indica os datos por provincias dos convenios que teñen este complemento.

Das cláusulas que recollen pódese destacar o seguinte:

Establécese fixando unha porcentaxe en 67 convenios, o 62,6% dos que teñen este complemento, que afectan a 125.165 traballadores/as. Deles 16 son de sector e afectan a 118.385 traballadores/as e 51 son de empresa e afectan a 6.780 traballadores/as.

Maioritariamente indícase expresamente que a porcentaxe se aplica sobre o salario base (fano así 51 convenios dos que 13 son de sector e afectan a 114.485 traballadores/as e 38 de empresa que afectan a 5.107 traballadores/as.

Complemento de nocturnidade. Por provincias. Galicia. 2007

Cadro 9.20c

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	3	6	9
	%	75,00%	75,00%	75,00%
	Nº Traballadores/as	4.627	1.761	6.388
	%	39,80%	94,52%	47,35%
A Coruña	Nº Convenios	6	20	26
	%	60,00%	45,45%	48,15%
	Nº Traballadores/as	95.922	1.751	97.673
	%	66,93%	54,74%	66,67%
Lugo	Nº Convenios	1	18	19
	%	20,00%	75,00%	65,52%
	Nº Traballadores/as	340	1.344	1.684
	%	8,99%	82,71%	31,13%
Ourense	Nº Convenios	5	8	13
	%	55,56%	57,14%	56,52%
	Nº Traballadores/as	12.596	1.054	13.650
	%	75,20%	85,62%	75,92%
Pontevedra	Nº Convenios	4	36	40
	%	30,77%	56,25%	51,95%
	Nº Traballadores/as	18.500	4.648	23.148
	%	23,53%	77,70%	27,36%
Galicia	Nº Convenios	19	88	107
	%	46,34%	57,14%	54,87%
	Nº Traballadores/as	131.985	10.558	142.543
	%	51,95%	75,96%	53,19%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Sinala un convenio ao establecer a porcentaxe que en ningún caso poderá ser inferior a unha contía por día que indica.

Nalgúns convenios indícase unha fórmula para o seu cálculo e nun convenio establécese unha porcentaxe e ademais engádese unha contía.

Indican unha contía á hora de establecer este complemento 37 convenios (o 34,6% dos que o teñen), que afectan a 17.255 traballadores/as. Deles 3 de sector e 34 de empresa.

Incrementábase nalgúns convenios a contía a percibir no caso de superar un certo número de noites que se indica e tamén se sinalan incrementos das contías para o caso de que o traballo nocturno se realice en festivo.

Considérase maioritariamente traballo nocturno para estes efectos o realizado entre as 22 e as 6 horas (indícanos así 59 convenios). Sinalan algúns convenios que cando por necesidades da empresa o persoal teña que prolongar a súa xornada despois das 6 horas, para efectos de cobro serán consideradas como horas nocturnas.

Hai convenios que establecen outros períodos (inicio ás 21 horas e remate ás 6 horas, inicio ás 22 horas e remate ás 6.30, ás 7 ou ás 8 da mañá, inicio ás 23 horas e remate ás 6 ou ás 7 da mañá). Nalgún convenio indícase só a partir das 22 horas.

Refírense outras cláusulas á posibilidade ou non de percibir este complemento durante as vacacións.

Indícase tamén nalgúns convenios que o complemento de nocturnidade aboarase integramente cando a xornada de traballo e o período nocturno teñan unha coincidencia superior a catro horas (ou á metade da xornada); se a coincidencia fose de catro horas ou inferior a ese tempo a retribución que se vaia aboar será proporcional ao número de horas traballadas durante o período nocturno (tamén se indican como períodos mínimos para ter dereito ao complemento íntegro tres horas, un terzo ou o 80% da xornada).

Establécese nalgúns casos este complemento só para o caso de traballar certas noites que se indican.

As excepcións ou limitacións que maioritariamente se establecen á hora de percibir este complemento refírense ás contratacións realizadas para traballos que pola súa propia natureza se consideran nocturnos (como gardas, vixilantes, porteiros, serenos ou similares), que fosen contratados para desenvolver as súas funcións durante o período sinalado como nocturno.

Tamén se exclúen do mencionado suplemento, aos traballadores/as da xornada diúrna que tivesen que realizar obrigatoriamente traballos en períodos nocturnos, a consecuencia de feitos ou acontecementos calamitosos ou catastróficos.

Indícase así mesmo como excepción o caso do persoal que realice traballo nocturno como consecuencia do traballo a quendas e aquel no que existindo dúas quendas se traballe en calquera delas unha hora ou menos do período nocturno.

■ Complementos por traballo a quendas

Figura este complemento en 32 convenios (16,4% do total de asinados este ano) que afectan a 8.746 traballadores/as. Deles 30 son de empresa e 2 de sector (Cadro 9.20d).

Respecto do tipo de cláusulas recollidas pódese sinalar que maioritariamente se fixa como unha contía. Só seis convenios indican que será unha porcentaxe do salario.

Indícanse nalgúns convenios contías ou porcentaxes distintas segundo o número de quendas que se realicen.

Complemento por traballo a quendas. Por provincias. Galicia. 2007

Cadro 9.20d

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		1	1
	%	0,00%	12,50%	8,33%
	Nº Traballadores/as		90	90
	%	0,00%	4,83%	0,67%
A Coruña	Nº Convenios		8	8
	%	0,00%	18,18%	14,81%
	Nº Traballadores/as		1.023	1.023
	%	0,00%	31,98%	0,70%
Lugo	Nº Convenios	1	9	10
	%	20,00%	37,50%	34,48%
	Nº Traballadores/as	2.296	661	2.957
	%	60,68%	40,68%	54,67%
Ourense	Nº Convenios		2	2
	%	0,00%	14,29%	8,70%
	Nº Traballadores/as		635	635
	%	0,00%	51,58%	3,53%
Pontevedra	Nº Convenios	1	10	11
	%	7,69%	15,63%	14,29%
	Nº Traballadores/as	2.300	1.741	4.041
	%	2,93%	29,10%	4,78%
Galicia	Nº Convenios	2	30	32
	%	4,88%	19,48%	16,41%
	Nº Traballadores/as	4.596	4.150	8.746
	%	1,81%	29,86%	3,26%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Complementos de posto e responsabilidade

Recollen 59 convenios (30,3%) que afectan a 21.750 traballadores/as (8,1%) complementos que, as veces con distintas denominacións, pódense englobar entre os que se fixan en función do posto que se desenvolve ou pola responsabilidade no seu desempeño (Cadro 9.20e).

Destes convenios 54 son de empresa (35,1%) e afectan a 6.864 traballadores/as (49,4%) e 5 son de sector (12,2%) e afectan a 14.886 traballadores/as (5,9%).

Fíxase maioritariamente establecendo unha contía. Os convenios que establecen algún destes complementos como unha porcentaxe do soldo base son 7.

Aínda que xeralmente veñen condicionados estes complementos á realización efectiva das tarefas polas que se establece o complemento, en 2 convenios establécese que o desempeño das funcións que implican este complemento durante un período dun ano consecutivo ou de tres anos en períodos alternos, se logo se cesa na súa función, manteráselle a retribución específica ata que polo seu ascenso a categoría superior quede esta superada.

Complementos de posto e responsabilidade. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.20e

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		4	4
	%	0,00%	50,00%	33,33%
	Nº Traballadores/as		1.455	1.455
	%	0,00%	78,10%	10,79%
A Coruña	Nº Convenios	1	19	20
	%	10,00%	43,18%	37,04%
	Nº Traballadores/as	13.000	2.034	15.034
	%	9,07%	63,58%	10,26%
Lugo	Nº Convenios	2	9	11
	%	40,00%	37,50%	37,93%
	Nº Traballadores/as	1.090	756	1.846
	%	28,81%	46,52%	34,13%
Ourense	Nº Convenios	2	5	7
	%	22,22%	35,71%	30,43%
	Nº Traballadores/as	796	907	1.703
	%	4,75%	73,68%	9,47%
Pontevedra	Nº Convenios		17	17
	%	0,00%	26,56%	22,08%
	Nº Traballadores/as		1.712	1.712
	%	0,00%	28,62%	2,02%
Galicia	Nº Convenios	5	54	59
	%	12,20%	35,06%	30,26%
	Nº Traballadores/as	14.886	6.864	21.750
	%	5,86%	49,38%	8,12%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Complementos de dispoñibilidade horaria ou prolongación da xornada

Son 26 os convenios que establecen estes complementos (13,3%), e afectan a 3.141 traballadores/as (1,2%). Son todos de empresa.

As cláusulas pódense resumir nas seguintes:

Na maioría dos convenios establécese este complemento indicando unha contía. Só en tres se indica unha porcentaxe sobre o salario base.

Faise referencia nalgúns convenios aos medios técnicos necesarios para facilitar a localización do persoal de garda (buscapersoas, teléfono móbil,...).

Indícase nun convenio o tempo máximo no que se debe de estar na empresa, agás causas de forza maior:

Outras cláusulas refírense ao carácter non consolidable deste complemento e á posibilidade tanto da empresa como do traballador/a de deixar sen efecto o compromiso de dispoñibilidade.

Tamén se fai referencia nalgúns destas cláusulas á voluntariedade ou non da dispoñibilidade.

■ Primas e incentivos. Complemento de produtividade.

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.20f establecen primas ou incentivos ou complementos de produtividade polo traballo realizado 57 convenios (29,2% dos asinados este ano), que afectan a 80.748 traballadores/as (30,1%).

Primas e incentivos. Complemento de produtividade. Por provincias. Galicia. 2007■ **Cadro 9.20f**

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		5	5
	%	0,00%	62,50%	41,67%
	Nº Traballadores/as		639	639
	%	0,00%	34,30%	4,74%
A Coruña	Nº Convenios	2	13	15
	%	20,00%	29,55%	27,78%
	Nº Traballadores/as	73.000	1.300	74.300
	%	50,94%	40,64%	50,71%
Lugo	Nº Convenios		6	6
	%	0,00%	25,00%	20,69%
	Nº Traballadores/as		471	471
	%	0,00%	28,98%	8,71%
Ourense	Nº Convenios	1	4	5
	%	11,11%	28,57%	21,74%
	Nº Traballadores/as	200	726	926
	%	1,19%	58,98%	5,15%
Pontevedra	Nº Convenios	1	25	26
	%	7,69%	39,06%	33,77%
	Nº Traballadores/as	900	3.512	4.412
	%	1,14%	58,71%	5,22%
Galicia	Nº Convenios	4	53	57
	%	9,76%	34,42%	29,23%
	Nº Traballadores/as	74.100	6.648	80.748
	%	29,16%	47,83%	30,13%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Destes convenios 4 son de sector (9,8%) e afectan a 74.100 traballadores/as (29,2%) e 53 son de empresa (34,4%) e afectan a 6.648 traballadores/as (47,8%).

Respecto das cláusulas pódese sinalar o seguinte:

Establécense en función dos resultados obtidos e do cumprimento dos obxectivos fixados na empresa. Trátase de premiar o especial rendemento, interese e iniciativa no desempeño do traballo.

Nuns casos indícase unha porcentaxe que se aplica unhas veces sobre o salario base e outras segundo os resultados (indicando como calculalos).

Outros convenios establecen unha contía fixa ou unha contía en función dos obxectivos fixados segundo a actividade da empresa (produto vendido, produción, ocupación, etc.) indicando nalgúns casos moi detalladamente o sistema e fórmulas de medición e cálculo.

Sínálense nalgúns convenios os parámetros, factores ou criterios que se utilizan para calcular estas primas, e o procedemento a seguir no caso de desacordo no seu establecemento ou modificación.

Establécese en varios convenios unha relación entre estas primas e a asistencia ao traballo, indicando penalizacións parciais ou a perda total deles segundo as faltas de asistencia ao traballo.

Fíxanse nalgúns casos táboas de rendementos ou escalas de resultados segundo os cales se pagará a prima.

Non só se establecen en función da cantidade de produción, senón tamén da calidade do produto ou servizo, indicando nalgúns casos que a calidade se entende no seu sentido máis amplo, comprendendo tamén a seguridade e a protección do ambiente.

Indícase tamén noutras cláusulas que as cantidades que perciba cada traballador/a por estes conceptos deberán ser de coñecemento público, tanto polos demais traballadores/as como pola representación sindical.

Inclúense tamén cláusulas de revisión sinalando que no caso de producirse algunha modificación nos factores actuais de produción que supoñan o incremento da produción, modificarase a fórmula de cálculo indicada.

Noutros casos garántese unha certa contía aínda que non se acadase o rendemento previsto, sempre que sexa por causas alleas á vontade do traballador/a como é o caso de problemas técnicos directamente relacionados co proceso produtivo.

Outro tipo de cláusulas refírese ao carácter non consolidable destas primas.

Por último sinalar que se establece tamén en 13 convenios (6,7%) que afectan a 1.271 traballadores/as (0,5%) un **complemento de actividade**. Deles 2 son de sector e 11 de empresa.

En 12 convenios (6,2%) que afectan a 5.137 traballadores/as (1,9%) establécese un **complemento por traballos especiais**. Dous deles son de sector.

■ Complemento de asistencia e puntualidade

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.20g, recollen este tipo de complementos 43 convenios (22,1% dos asinados) que afectan a 101.553 traballadores/as (37,9%).

Destes convenios 13 son de sector (31,7%) e afectan a 98.378 traballadores/as (38,7%) e 30 son de empresa (19,5%) e afectan a 3.175 traballadores/as (22,8%).

A finalidade destes complementos é combater o absentismo laboral, e a súa regulación é ás veces moi extensa incluíndo, ademais da contía, as condicións que deben cumprirse para ter dereito a percibilos e indicando tamén cando se perden total ou parcialmente por faltas de asistencia ou puntualidade, sinalando os tipos de faltas que se teñen en conta e cales non.

Normalmente establécense fixando unha contía, pero hai convenios que sinalan unha porcentaxe sobre o salario base ou unha fórmula para o seu cálculo.

Asistencia e puntualidade. Por provincias. Galicia. 2007

Cadro 9.20g

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	2	2	4
	%	50,00%	25,00%	33,33%
	Nº Traballadores/as	3.725	174	3.899
	%	32,04%	9,34%	28,90%
A Coruña	Nº Convenios	5	5	10
	%	50,00%	11,36%	18,52%
	Nº Traballadores/as	82.472	270	82.742
	%	57,55%	8,44%	56,48%
Lugo	Nº Convenios	2	8	10
	%	40,00%	33,33%	34,48%
	Nº Traballadores/as	2.331	429	2.760
	%	61,60%	26,40%	51,03%
Ourense	Nº Convenios	1	4	5
	%	11,11%	28,57%	21,74%
	Nº Traballadores/as	8.400	738	9.138
	%	50,15%	59,95%	50,82%
Pontevedra	Nº Convenios	3	11	14
	%	23,08%	17,19%	18,18%
	Nº Traballadores/as	1.450	1.564	3.014
	%	1,84%	26,15%	3,56%
Galicia	Nº Convenios	13	30	43
	%	31,71%	19,48%	22,05%
	Nº Traballadores/as	98.378	3.175	101.553
	%	38,72%	22,84%	37,90%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Outros complementos

Figura en 77 convenios (39,5%) que afectan a 31.384 traballadores/as (11,7%) un **complemento por traballar en días festivos**.

Destes convenios 68 son de empresa (44,2%) e afectan a 7.117 traballadores/as (51,2%), e 9 de sector (22%) que afectan a 24.267 traballadores/as (9,6%).

A compensación que se establece faise indicando unha contía, sinalando unha porcentaxe ou con descansos ou días libres. Nalgúns casos indícase unha compensación económica e ademais un tempo de descanso.

As porcentaxes aplícanse nuns casos sobre o salario base ou sobre todos os conceptos retributivos e noutros sobre o valor da hora extraordinaria.

Respecto da compensación con días libres sinálase nalgúns convenios o prazo para o seu desfrute e noutros ven recollido o xeito de desfrutalos (establecendo datas ou períodos concretos, indicando a posibilidade de acumulación e se se poden desfrutar unidos ás vacacións ou non, etc)

Indican tamén algúns convenios a posibilidade de optar entre compensación e descanso ou unha combinación dos dous e a quen lle corresponde a opción ou se ten que ser de mutuo acordo.

Existe en 22 convenios (11,3% dos asinados) que afectan a 3.263 traballadores/as (1,2%) un **complemento de convenio**. Un é de sector e 21 de empresa.

Faise referencia tamén en varios convenios ao mantemento de complementos que a título persoal se viñeran percibindo con anterioridade e ao establecemento doutros, tamén a título persoal, para compensar posibles perdas de retribución como consecuencia da aplicación de novos sistemas retributivos.

C) Gratificacións extraordinarias.

En 107 convenios dos asinados este ano (54,9%) establécense máis de 2 gratificacións extraordinarias (Cadro 9.20h). Afectan estes convenios a 85.249 traballadores/as (31,8%).

**Número de gratificacións extraordinarias establecido nos convenios asinados.
Galicia. 2007**

■ Cadro 9.20h

		Sector	Empresa	Total
2 Pagas	Nº Convenios	18	70	88
	%	43,90%	45,45%	45,13%
	Nº Traballadores/as	176.134	6.598	182.732
	%	69,32%	47,47%	68,19%
3 Pagas	Nº Convenios	19	64	83
	%	46,34%	41,56%	42,56%
	Nº Traballadores/as	74.002	5.635	79.637
	%	29,13%	40,54%	29,72%
4 Pagas	Nº Convenios	4	19	23
	%	9,76%	12,34%	11,79%
	Nº Traballadores/as	3.945	1.657	5.602
	%	1,55%	11,92%	2,09%
Máis de 4	Nº Convenios		1	1
	%	0,00%	0,65%	0,51%
	Nº Traballadores/as		10	10
	%	0,00%	0,07%	0,004%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Inclúese neste cómputo a chamada “paga de beneficios” cando ao indicar como debe calcularse non se fai depender de se a empresa tivo ou non beneficios, senón que se converte nunha gratificación extraordinaria máis, na que só varía nalgúns casos o período de devengo respecto das outras gratificacións extraordinarias.

A contía establécese na maioría dos convenios como unha mensualidade do salario base máis a antigüidade se é o caso, ou da antigüidade consolidada ou complemento persoal, pero hai convenios que fan referencia ao salario real ou total ou ás retribucións de carácter fixo.

Algúns convenios engaden outros complementos (os que máis se inclúen son os de asistencia, e convenio, pero tamén se citan entre outros os de transporte, actividade, nocturnidade, posto de traballo, carencia de incentivos, traballos tóxicos e libre disposición).

Hai convenios que indican unha contía nas táboas salariais (á que ás veces se lle engade a antigüidade e todos ou algún complemento).

Inclúense nalgúns casos as primas e/ou incentivos (normalmente as medias do trimestre anterior).

Fan referencia ao rateo das gratificacións extraordinarias 28 convenios (14,4%) que afectan a 27.659 traballadores/as (10,3%). Deles convenios 8 son de sector e afectan a 26.656 traballadores/as e 20 son de empresa e afectan a 1.003 traballadores/as.

En dous convenios de empresa establécese expresamente que todas as gratificacións extraordinarias serán rateadas, e en oito (seis de empresa e dous de sector) indícase o rateo dalgunha delas. Nos demais convenios indícase a posibilidade de facelo.

As demais cláusulas refírense ao período de devengo e aos meses en que se perciben.

Establécese unha gratificación condicionada a que existan beneficios ou aos resultados da empresa en 9 convenios (4,6%) que afectan a 3.278 traballadores/s (1,2%). Deles 2 son de sector e 7 de empresa.

Nun dos convenios de sector, aínda que indican que a gratificación é en función das vendas ou beneficios, sinala un importe mínimo en todo caso.

D) Retribucións extrasalariais.

Recóllense neste apartado os convenios que regulan as axudas de custo e gastos de locomoción e os complementos de transporte e distancia, así como o número de traballadores/as aos que afectan.

■ Axudas de custo e gastos de locomoción

Segundo se pode observar no Cadro 9.20i, régulanse en 114 convenios (58,5%) que afectan a 221.657 traballadores/as (82,7%).

■ Cadro 9.20i

Axudas de custo e gastos de locomoción. Por provincias. Galicia. 2007

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	2	6	8
	%	50,00%	75,00%	66,67%
	Nº Traballadores/as	2.202	1.642	3.844
	%	18,94%	88,14%	28,50%
A Coruña	Nº Convenios	7	25	32
	%	70,00%	56,82%	59,26%
	Nº Traballadores/as	116.671	2.046	118.717
	%	81,41%	63,96%	81,03%
Lugo	Nº Convenios	4	9	13
	%	80,00%	37,50%	44,83%
	Nº Traballadores/as	3.749	725	4.474
	%	99,08%	44,62%	82,71%
Ourense	Nº Convenios	4	5	9
	%	44,44%	35,71%	39,13%
	Nº Traballadores/as	11.856	388	12.244
	%	70,79%	31,52%	68,10%
Pontevedra	Nº Convenios	13	39	52
	%	100,00%	60,94%	67,53%
	Nº Traballadores/as	78.610	3.768	82.378
	%	100,00%	62,99%	97,38%
Galicia	Nº Convenios	30	84	114
	%	73,17%	54,55%	58,46%
	Nº Traballadores/as	213.088	8.569	221.657
	%	83,87%	61,65%	82,71%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Deles 30 son de sector (73,2% do total de sector) e afectan a 213.088 traballadores/as (83,9%) e 84 son de empresa (54,5%) e afectan a 8.569 traballadores/as (61,6%).

Das cláusulas que recollen pódese sinalar o seguinte:

Para o aboamento das axudas de custo esíxese a xustificación fidedigna do gasto realizado.

Defínese en moitas destas cláusulas cando se ten dereito á axuda de custo completa ou a media axuda.

Indícase a posibilidade de que se poida substituír a axuda de custo polo pagamento dos gastos ocasionados no desprazamento e estancia logo de xustificación.

Establécese noutras cláusulas cales son os estándares de aloxamento para utilizar nos desprazamentos.

Diferéncianse nalgúns convenios as contías segundo o desprazamento sexa dentro ou fóra de Galicia ou ao estranxeiro, concretando máis nalgúns convenios para determinados países (nalgúns casos fíxase a mesma contía para todo o territorio do Estado e Portugal e Andorra e outra distinta para o resto dos países).

Tamén se indican contías distintas se son para compensar gastos ou desprazamentos realizados en festivo.

Outro tipo de cláusulas fan referencia aos anticipos que se deben ou poden concederse con motivo dos desprazamentos efectuados por motivos de traballo.

Respecto dos gastos de desprazamento, cando é necesario utilizar medios propios do traballador/a, a compensación fíxase sinalando unha contía por Km.

■ Complemento de transporte e distancia

Ven recollido en 95 convenios (48,7%) que afectan a 170.017 traballadores/as (63,4%).

Destes convenios 23 son de sector (56,1%) e afectan a 163.397 traballadores/as (64,3%) e 72 son de empresa (46,8%) e afectan a 6.620 traballadores/as (47,6%).

O Cadro 9.20k recolle estes datos por provincias.

■ Outros complementos

En 20 convenios (10,3%) que afectan a 30.058 traballadores/as (11,2%) establécese o complemento de "Quebranto de moeda" e en 7 (3,6%) que afectan a 124.252 traballadores/as (46,4%) o de "Desgaste de ferramentas".

Complemento de transporte e distancia. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.20k

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/	Nº Convenios	4	5	9
Interprov. C.A.	%	100,00%	62,50%	75,00%
	Nº Traballadores/as	11.627	1.253	12.880
	%	100,00%	67,26%	95,48%
A Coruña	Nº Convenios	6	16	22
	%	60,00%	36,36%	40,74%
	Nº Traballadores/as	83.672	940	84.612
	%	58,38%	29,38%	57,75%
Lugo	Nº Convenios	4	14	18
	%	80,00%	58,33%	62,07%
	Nº Traballadores/as	1.488	849	2.337
	%	39,32%	52,25%	43,21%
Ourense	Nº Convenios	1	3	4
	%	11,11%	21,43%	17,39%
	Nº Traballadores/as	8.400	91	8.491
	%	50,15%	7,39%	47,22%
Pontevedra	Nº Convenios	8	34	42
	%	61,54%	53,13%	54,55%
	Nº Traballadores/as	58.210	3.487	61.697
	%	74,05%	58,29%	72,93%
Galicia	Nº Convenios	23	72	95
	%	56,10%	46,75%	48,72%
	Nº Traballadores/as	163.397	6.620	170.017
	%	64,31%	47,63%	63,44%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.5. Tempo de traballo

9.5.1. A xornada laboral

9.5.1.1. Xornada pactada

Para determinar a xornada media pactada nos convenios asinados e revisados en 2007 en Galicia, tivéronse en conta unicamente os convenios que a regulan de xeito anual, que foron 139 este ano (o 55,6%). Deles 39 son de sector (o 55,7% dos de sector asinados e revisados este ano) e 100 son de empresa (o 55,5% dos de empresa asinados e revisados este ano).

O Cadro 9.21 reflicte a xornada media pactada en 2007 que foi de 1.766,9 horas/ano.

Seguindo coa tendencia de anos anteriores, a xornada nos convenios de empresa é máis reducida que nos de sector, 1.739,4 horas fronte a 1.768,2 horas.

Por sectores económicos, no total de convenios, foi na construción onde se pactou unha xornada máis baixa, 1.745,1 horas.

Nos convenios de sector, é no sector servizos no que se pacta a xornada máis alta, 1.796,9 horas. Na industria a xornada pactada foi de 1.771,8 horas e na construción 1.745,2 horas.

Evolución da xornada media anual pactada. Galicia. 2002-2007

■ Cadro 9.21

Total Convenios. Xornada media pactada

	Total convenios	Convenios de empresa	Convenios de sector
2002	1.761,7	1.707,8	1.768,8
2003	1.762,6	1.757,1	1.763,0
2004	1.764,0	1.728,0	1.767,8
2005	1.766,5	1.724,0	1.768,6
2006	1.764,0	1.742,2	1.765,5
2007	1.766,9	1.739,4	1.768,2

Total Convenios. Xornada media pactada. Por sectores económicos

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
2002	1.781,3	1.773,6	1.756,3	1.753,3
2003	1.784,0	1.768,5	1.752,3	1.788,1
2004	1.765,1	1.761,4	1.750,0	1.790,4
2005	1.768,7	1.767,1	1.748,3	1.792,6
2006	1.760,0	1.765,5	1.746,4	1.795,1
2007	1.798,5	1.769,3	1.745,1	1.793,4

Convenios de sector. Xornada media pactada. Por sectores económicos

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
2002		1.776,1	1.756,3	1.801,5
2003		1.772,4	1.752,3	1.790,1
2004		1.772,3	1.750,0	1.794,4
2005		1.771,6	1.748,3	1.797,3
2006		1.768,8	1.746,4	1.800,0
2007		1.771,8	1.745,2	1.796,9

Convenios de empresa. Xornada media pactada. Por sectores económicos

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
2002	1.781,3	1.755,4	1.756,0	1.680,4
2003	1.784,0	1.753,6	1.756,5	1.767,6
2004	1.765,1	1.726,1	1.750,0	1.732,5
2005	1.768,7	1.731,7	1.748,0	1.706,8
2006	1.760,0	1.741,9	1.746,0	1.742,5
2007	1.798,5	1.753,1	1.720,0	1.705,6

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.22, os convenios que reducen dalgún xeito a xornada máxima legal anual son 107 (54,87%). Os traballadores/as aos que afectan estes convenios son 200.394 (o 74,8% do total).

Deles 25 son de sector (61%) e afectan a 191.928 traballadores/as (75,5%) e 82 son de empresa (53,2%) e afectan a 8.466 traballadores/as (60,9%)

Sinalar así mesmo que dos 136 convenios asinados este ano que rematan a súa vixencia en anos posteriores, 20 reducen a xornada para os anos seguintes de vixencia. Os traballadores/as aos que afectan son 129.483.

Destes convenios 6 son de sector (127.346 traballadores/as) e 14 son de empresa (2.137 traballadores/as).

**Evolución dos convenios que reducen a xornada máxima legal. Porcentaxe sobre o total.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.22

	Sector		Empresa		Total Galicia	
	Nº convenios	%	Nº convenios	%	Nº convenios	%
2002						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	2	40,00	11	55,00	13	52,00
A Coruña	11	91,67	23	58,97	34	66,67
Lugo	7	87,50	6	35,29	13	52,00
Ourense	6	40,00	10	62,50	16	51,61
Pontevedra	7	46,67	51	66,23	58	63,04
Total	33	60,00	101	59,76	134	59,82
2003						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	2	50,00	5	62,50	7	58,33
A Coruña	7	70,00	28	57,14	35	59,32
Lugo	7	77,78	4	36,36	11	55,00
Ourense	5	38,46	16	80,00	21	63,64
Pontevedra	7	46,67	43	66,15	50	62,50
Total	28	54,90	96	62,75	124	60,78
2004						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	4	80,00	7	53,85	11	61,11
A Coruña	10	100,00	24	63,16	34	70,83
Lugo	7	87,50	6	33,33	13	50,00
Ourense	6	42,86	11	47,83	17	45,95
Pontevedra	10	55,56	39	55,71	49	55,68
Total	37	67,27	87	53,70	124	57,14
2005						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	3	75,00	6	85,71	9	81,82
A Coruña	7	77,78	25	49,02	32	53,33
Lugo	8	66,67	9	39,13	17	48,57
Ourense	7	53,85	13	52,00	20	52,63
Pontevedra	5	41,67	35	56,45	40	54,05
Total	30	60,00	88	52,38	118	54,13
2006						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	2	100,00	12	75,00	14	77,78
A Coruña	5	50,00	22	47,83	27	48,21
Lugo	4	80,00	5	35,71	9	47,37
Ourense	4	30,77	8	53,33	12	42,86
Pontevedra	7	58,33	41	68,33	48	66,67
Total	22	52,38	88	58,28	110	56,99
2007						
C. Autónoma/Interprov. C. Autónoma	3	75,00	3	37,50	6	50,00
A Coruña	8	80,00	21	47,73	29	53,70
Lugo	3	60,00	11	45,83	14	48,28
Ourense	3	33,33	7	50,00	10	43,48
Pontevedra	8	61,54	40	62,50	48	62,34
Total	25	60,98	82	53,25	107	54,87

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Respecto dos convenios que indican a xornada semanal, son 53 (27,2%) os que sinalan unha xornada inferior ás 40 horas e afectan a 34.219 traballadores/as (12,8%). Deles 50 son de empresa (32,5%) e afectan a 4.677 traballadores/as (33,6%) e 3 son de sector (7,3%) e afectan a 29.542 traballadores/as (11,6%).

Por último indicar que se ademais dos convenios asinados e revisados este ano, temos en conta os convenios asinados en anos anteriores que indican a xornada anual para 2007, a xornada pactada é de 1.763,3 horas (1.768,4 horas nos convenios de sector e 1.723,6 horas nos de empresa).

9.5.1.2. Regulación da xornada

■ Distribución irregular da xornada

Segundo reflicte o Cadro 9.23a, o 2,56% dos convenios asinados (1 convenio de sector e 5 de empresa) indican unha distribución irregular da xornada. Os traballadores/as aos que afectan son 1.647 (0,6%).

**Convenios colectivos con distribución irregular da xornada.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.23a

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	
						Nº	%
2002	0	1	0	1	0	2	3,64
2003	0	0	0	1	0	1	1,96
2004	0	0	0	1	0	1	1,82
2005	0	0	0	1	0	1	2,00
2006	0	0	0	1	0	1	2,38
2007	1	0	0	0	0	1	2,44
Empresa							
2002	1	0	2	0	0	3	1,78
2003	0	1	1	0	0	2	1,31
2004	1	2	1	1	0	5	3,09
2005	0	1	2	1	1	5	2,98
2006	0	2	2	0	2	6	3,97
2007	1	2	1	0	0	4	2,60
Total 2007	2	2	1	0	0	5	2,56

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Ademais, segundo se pode apreciar no Cadro 9.23b, en 18 convenios (9,23%) indícase a posibilidade de establecer unha distribución irregular da xornada. Os traballadores/as aos que afectan son 84.022 (31,35%).

Entre as cláusulas recollidas pódense sinalar as seguintes:

- Necesidade de acordo coa representación legal dos traballadores/as para poder establecela.
- Indicar o número mínimo de meses que debe comprender o período de distribución irregular da xornada.
- Fixar topes mínimos e máximos de distribución.
- Indicar os períodos nos que se pode aplicar a distribución irregular da xornada e nos que non
- Sinalar o xeito de compensación destas horas.

Convenios colectivos que indican a posibilidade de establecer unha distribución irregular da xornada. Por Provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 9.23b

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios		2	2
	%	0,00%	25,00%	16,67%
	Nº Traballadores/as		538	538
	%	0,00%	28,88%	3,99%
A Coruña	Nº Convenios	2	2	4
	%	20,00%	4,55%	7,41%
	Nº Traballadores/as	26.800	117	26.917
	%	18,70%	3,66%	18,37%
Lugo	Nº Convenios	2		2
	%	40,00%	0,00%	6,90%
	Nº Traballadores/as	3.046		3.046
	%	80,50%	0,00%	56,31%
Ourense	Nº Convenios		2	2
	%	0,00%	14,29%	8,70%
	Nº Traballadores/as		50	50
	%	0,00%	4,06%	0,28%
Pontevedra	Nº Convenios	4	4	8
	%	30,77%	6,25%	10,39%
	Nº Traballadores/as	53.250	221	53.471
	%	67,74%	3,69%	63,21%
Galicia	Nº Convenios	8	10	18
	%	19,51%	6,49%	9,23%
	Nº Traballadores/as	83.096	926	84.022
	%	32,70%	6,66%	31,35%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Indicar se a irregularidade afecta ou pode afectar a todo ou parte do cadro de persoal.

■ Indicar unha data antes da cal as empresas deben fixar e publicar a distribución da xornada no correspondente calendario laboral.

■ **Tempo de traballo flexible. Prolongación da xornada**

Recóllense cláusulas ao respecto en 31 convenios (15,9%) que afectan a 62.180 traballadores/as (23,2%).

Deles 6 son de sector (14,6%) e afectan a 59.752 traballadores/as (23,5%) e 25 de empresa (16,2%) e afectan a 2.428 traballadores/as (17,5%).

As cláusulas fan referencia á existencia ou á posibilidade de establecer un horario flexible, e aos axustes nos horarios con prolongacións de xornadas e o xeito de recuperación ou compensación.

Limitábase nalgúns casos o tempo durante o cal se poden aplicar as variacións na xornada.

■ **Traballo a quendas**

Establécese, ou faise referencia á posibilidade de facelo, o traballo a quendas para todo ou parte do cadro de persoal dependendo do traballo ou servizo que se realice en 98 convenios dos asinados este ano (o 50,3%).

Estes convenios afectan a 126.976 traballadores/as (47,4%) e deles 85 son de empresa (55,2%) e afectan a 10.211 traballadores/as (73,5%) e 13 son de sector (31,7%) e afectan a 116.765 traballadores/as (46%).

Entre os tipos de cláusulas máis frecuentes, ademais do xa indicado no apartado sobre estrutura salarial respecto do complemento por traballo a quendas, pódense sinalar os seguintes:

■ Exixencia de respecto ao principio de igualdade, rotación e non discriminación na elaboración das quendas. Nalgúns convenios refírense expresamente á quenda de noite, ás que coincidan con domingos ou festivos e as que se desenvolvan en condicións de perigosidade, penosidade ou toxicidade.

Indícase nalgún convenio que na organización das quendas, terase en conta as circunstancias persoais de cada empregado/a sempre que non deteriore a organización do traballo.

■ Sinalar o tipo de quendas que se establece ou pode establecerse, indicando o número delas, os ciclos de rotación e os traballadores/as aos que afectan.

■ Obriga de información á representación dos traballadores/as sobre as quendas realizadas por cada traballador/a e periodicidade coa que debe facerse así como dos cambios que se produzan.

■ Regúlanse en moitos convenios os descansos diarios, sinalando o tempo que corresponde, se se considera como tempo efectivo de traballo ou non, e o xeito de desfrutalo.

■ Número mínimo de horas de descanso entre quendas.

■ Tamén se refiren moitos convenios á publicidade que se lle debe dar aos horarios das quendas e aos posibles cambios delas.

Establécese nalgúns convenios nesta modalidade de traballo a quendas, a obriga de permanecer no posto de traballo ata a chegada do relevo ou ata que sexa substituído, indicando tamén o xeito de compensar este tempo

■ Cambios de quendas

Sínálase o procedemento a seguir para o cambio de quendas cando as necesidades do servizo o fagan necesario, indicando tamén o tempo máximo que pode durar o dito cambio.

Establécese a compensación que corresponde cando por requirimento da empresa se producise un traslado de quenda por un tempo superior ao que se indica ou cando sexa definitivo.

Algúns convenios indican que os traballadores/as terán dereito á súa quenda habitual que non se poderá cambiar.

Respecto dos cambios voluntarios indícase nalgúns convenios que deben ser entre traballadores/as de igual categoría ou grupo profesional.

Indica un convenio que estes cambios se concederán sempre que non se dobren as quendas e coa condición de que todas as quendas sexan devoltas no ano non podendo computar como horas extras no caso de quedar algunha devolución pendente.

Limitábase noutro a un número determinado de cambios esta posibilidade, e logo de autorización da dirección.

Establecen outros convenios os criterios e/ou preferencias nos casos de cambio de quenda.

Sinálase noutros os días de antelación con que deben avisarse os cambios de quenda, salvo casos excepcionais.

■ Traballo nocturno

Ademais das cláusulas xa indicadas ao analizar a estrutura salarial sobre o complemento de nocturnidade e os horarios que se establecen como nocturnos pódense destacar as seguintes:

■ Recóllese o procedemento e/ou prioridades para cubrir a quenda de noite tanto de xeito voluntario como no caso de non existir persoal suficiente para cubrir o servizo, e para proceder ao cambio da quenda de noite á de día.

■ Limitacións á permanencia continuada na quenda de noite

Obrigación de cambiar as quendas semanalmente como mínimo, dentro dunha mesma categoría ou oficio co obxecto de que o persoal non traballe de noite de xeito continuado (salvo nos casos probados de absoluta imposibilidade, en cuxo suposto a representación do persoal deberá emitir o informe correspondente).

Número de semanas consecutivas que como máximo se pode permanecer na quenda de noite, salvo adscrición voluntaria.

Establecer para a xornada de traballo nocturna un número máximo de horas diarias de media dentro dun período de referencia que se indica.

Sinálase tamén que todo traballador/a nocturno terá dereito ao traslado a un posto de traballo diúrno cando se detecten problemas de saúde como consecuencia directa da realización do traballo nocturno

■ Indícase que nos servizos nos que a actividade se desenvolva en horas nocturnas procurárase que as xornadas traballadas nas ditas circunstancias sexan repartidas equitativamente entre a totalidade de traballadores/as do servizo.

■ Descansos

Regúlanse os descansos en 135 convenios dos asinados este ano (69,2%) que afectan a 181.553 traballadores/as (67,7%).

Deles 28 son de sector (68,3%) e afectan a 171.248 traballadores/as (67,4%) e 107 son de empresa (69,5%) e afectan a 10.305 traballadores/as (74,1%).

Refírense estas cláusulas aos descansos mínimos diarios, semanais e entre xornadas.

O descanso mínimo diario establécese expresamente como tempo efectivo de traballo en 79 convenios dos asinados este ano (40,5%), que afectan a 37.482 traballadores/as (14%). Deles 10 son de sector (24,4%) e afectan a 31.347 traballadores/as (12,3%) e 69 de empresa (44,8%) e afectan a 6.135 traballadores/as (44,1%).

Nun destes convenios de empresa condiciónase esta consideración de tempo efectivamente traballado a que se manteña a produción actual.

En 10 convenios (73.047 traballadores/as) aparecen recollidas cláusulas que establecen o tempo de descanso diario pero sen indicar expresamente se se considera tempo efectivo de traballo ou non. Deles 5 son de sector (72.856 traballadores/as) e 5 de empresa (191 traballadores/as)

Indican que o descanso mínimo diario non se considera como tempo de traballo efectivo 9 convenios (4,6%) que afectan a 2.234 traballadores/as (0,8%). Deles 1 é de sector (2,4%) e afecta a 250 traballadores/as (0,1%) e 8 son de empresa (5,2%) e afectan a 1.984 traballadores/as (14,3%).

Indícanse nalgúns convenios as horas concretas nas que se debe realizar o descanso diario e nalgúns casos establécense quendas rotativas para o desfrute.

■ Horarios

Recollen cláusulas sobre o horario 73 convenios (37,4%) dos asinados este ano que afectan a 95.124 traballadores/as (35,5%).

Deles 8 son de sector (19,5%) e afectan a 87.046 traballadores/as (34,3%) e 65 de empresa (42,2%) e afectan a 8.078 traballadores/as (58,1%).

Establécense nalgúns casos distintos tipos de horarios para a mesma empresa segundo as seccións ou servizos, non só no que respecta ao tipo de xornada senón tamén segundo a época do ano (xornada de verán, festas locais,...). Na xornada de verán nuns casos pasa de ser xornada partida a continua e nos que xa era continua redúcese a duración.

Sínálanse nalgúns convenios marxes de flexibilidade na hora de entrada e/ou saída do traballo.

Recóllese tamén nalgúns casos a posibilidade de modificación durante o ano e o procedemento a seguir.

Tamén se refiren moitas destas cláusulas á publicidade que se lle debe dar aos horarios e ao calendario laboral e a cando se debe acordar o do ano seguinte.

9.5.2. Vacacións

Á hora de fixar as vacacións nos convenios colectivos asinados este ano, indícanse maioritariamente días naturais ou 1 mes natural, facéndoo así 162 convenios (83,1%) que afectan a 231.689 traballadores/as (86,5%).

Os convenios que indican días laborables son 55 (28,2% dos asinados), e afectan a 167.429 traballadores/as (62,5%). Deles 14 son de sector (34,1% dos de sector) e afectan a 162.575 traballadores/as (64%), e 41 son de empresa (26,6% dos de empresa) e afectan a 4.854 traballadores/as (34,9%).

Destes convenios 31 que afectan a 131.781 traballadores/as indícanas tamén en días naturais ou un mes natural (12 son de sector e 19 de empresa). Algúns destes convenios o que fan é establecer un número mínimo de días laborables de vacacións aínda que se fixen estas en días naturais.

O número de días laborables indicados vai desde 21 a 26. Os que máis se indican son 22 (faise en 34 convenios) e 21 (faise en 10 convenios).

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.24, son 21 (10,8% dos asinados) os convenios que indican máis de 30 días naturais de vacacións, e afectan a 36.807 traballadores/as (13,7%).

**Evolución dos convenios colectivos con vacacións de máis de 30 días naturais.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.24

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	20,00	3	20,00	6	10,91
2003	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	6,67	2	3,92
2004	1	20,00	1	10,00	1	12,50	2	14,29	2	11,11	7	12,73
2005	1	25,00	1	11,11	0	0,00	1	7,69	2	16,67	5	10,00
2006	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	7,69	0	0,00	1	2,38
2007	1	25,00	2	20,00	1	20,00		0,00	3	23,08	7	17,07
Empresa												
2002	2	10,00	5	12,82	3	17,65	0	0,00	5	6,49	15	8,88
2003	0	0,00	3	6,12	4	36,36	1	5,00	3	4,62	11	7,19
2004	0	0,00	5	13,16	3	16,67	0	0,00	6	8,57	14	8,64
2005	2	12,50	6	13,04	3	21,43	0	0,00	2	3,33	13	8,61
2006	1	6,25	3	6,52	3	21,43	1	6,67	5	8,33	13	8,61
2007	0,00		5	11,36	6	25,00	0,00		3	4,69	14	9,09
Total 2007	1	8,33	7	12,96	7	24,14	0	0,00	6	7,79	21	10,77

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Deles 7 son de sector (17,1% dos de sector) e afectan a 36.182 traballadores/as (14,2%) e 14 son de empresa (9,1% dos de empresa) e afectan a 625 traballadores/as (4,5%).

**Convenios colectivos que fixan criterios ou datas nas vacacións.
Por provincias. Galicia. 2002 - 2007**

■ Cadro 9.25

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	4	80,00	11	91,67	7	87,50	15	100	13	86,67	50	90,91
2003	3	75,00	9	90,00	9	100,00	13	100	12	80,00	46	90,20
2004	4	80,00	10	100,00	7	87,50	14	100	16	88,89	51	92,73
2005	4	100,00	9	100,00	12	100,00	13	100	11	91,67	49	98,00
2006	2	100,00	10	100,00	5	100,00	13	100	12	100,00	42	100,00
2007	4	100,00	9	90,00	5	100,00	9	100,00	13	100,00	40	97,56
Empresa												
2002	20	100,00	34	87,18	16	94,12	14	87,50	70	90,91	154	91,12
2003	8	100,00	43	87,76	9	81,82	16	80,00	62	95,38	138	90,20
2004	12	92,31	38	100,00	17	94,44	18	78,26	66	94,29	151	93,21
2005	7	100,00	48	94,12	23	100,00	25	100,00	61	98,39	164	97,62
2006	15	93,75	42	91,30	14	100,00	15	100,00	58	96,67	144	95,36
2007	8	100,00	42	95,45	24	100,00	13	92,86	60	93,75	147	95,45
Total 2007	12	100,00	51	94,44	29	100,00	22	95,65	73	94,81	187	95,90

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

En 187 convenios (o 95,9%) establécense criterios para regular as vacacións ou datas de preferencia para o seu disfrute (Cadro 9.25). Os traballadores/as aos que afectan son 267.400 (99,8%).

Nos de sector son 40 convenios (97,6%) os que os recollen e afectan a 253.681 traballadores/as (99,8%), e nos de empresa son 147 convenios (95,5%) que afectan a 13.719 traballadores/as (98,7%).

Os criterios recollidos pódense resumir nos seguintes:

■ Establecer o disfrute das vacacións de xeito continuado ou a posibilidade de fraccionalas en dous ou máis períodos.

Hai convenios que indican que a decisión debe ser por acordo entre a empresa e a representación dos traballadores/as ou co propio traballador/a.

Outros convenios indican que a metade do período vacacional é a elección da empresa e a outra metade do traballador/a.

Tamén se sinala nalgúns casos a duración mínima de cada período no caso de fraccionalas e nalgún convenio indícase a separación que como mínimo debe de existir entre eles.

Limitáase nalgúns casos o fraccionamento a que queda facultada a empresa a un certo número de períodos, salvo acordo entre as partes.

■ Festivos dentro das vacacións

Indícase nalgúns convenios que no caso de existir algún festivo oficial no período de vacacións compensarase o dito día con outro suplementario.

Sínálase noutros que cando as vacacións sexan fraccionadas por proposta da empresa, non se terán en conta os días festivos, pero si os domingos.

■ Posibilidade por parte da empresa de excluír determinados períodos por motivos de organización xustificadas así como o período que coincida co de maior actividade produtiva da empresa (engádese nalgúns convenios logo de consulta coa representación legal dos traballadores/as).

■ Establecemento nalgúns casos para certo persoal e como consecuencia da natureza do seu traballo, calendarios especiais de vacacións (mantemento, etc).

■ Fixar un número máximo de traballadores/as que poden disfrutar mensualmente as vacacións ou un mínimo de persoas que deben de estar traballando.

■ Sinalar os meses ou períodos nos que preferentemente se deben disfrutar as vacacións.

Nalgúns convenios sinálanse datas só para unha parte das vacacións.

■ Obrigatoriedade de inicio das vacacións en día laborable e/ou prohibición de comezo en sábado, domingo, festivo ou día que corresponda descanso ou véspera del.

Nalgún convenio indícase a obrigatoriedade de comezo en luns aínda que este sexa festivo para non alterar as quendas establecidas, podendo neste caso disfrutarse un día noutra data, que se fixará de común acordo entre as partes.

- Antelación coa que debe negociarse e publicarse o calendario de vacacións.
- Días adicionais de vacacións se se cumpren algunha das seguintes circunstancias:
 - Traballadores/as que teñan completados os períodos de antigüidade que se sinalan no convenio (15, 20, 25, 30 o máis anos de servizo)
 - Traballadores/as maiores dunha certa idade.
- Establecemento de quendas rotativas para o desfrute das vacacións.

As preferencias na elección das quendas que se sinalan maioritariamente son a antigüidade (en caso de coincidencia na antigüidade indícase que terá preferencia quen teña maior idade) e os traballadores/as con responsabilidades familiares (fillos/as en idade escolar e/ou maiores dependentes ao seu coidado).

Indícase tamén a preferencia no caso de matrimonios en que ambos os cónxuxes traballen na empresa a desfrutar dos períodos de vacacións en datas coincidentes, facendo extensible esta prioridade, igualmente, ás parellas de feito que acrediten tal circunstancia mediante certificación oficial que probe tal situación.

Indícase nalgúns convenios a posibilidade de cambialas entre os traballadores/as, (hai convenios nos que se sinala un prazo de antelación na comunicación á empresa e outros que indican que teñen que ser traballadores/as da mesma categoría profesional)

Recóllese tamén nalgúns convenios a posibilidade de modificar o calendario anual de vacacións con carácter individualizado.

■ Retribución das vacacións.

Nalgúns convenios o que se fai é fixar unha contía na táboa salarial e noutros indícase que se retribúen segundo o salario real ou que a retribución correspondente aos períodos de vacacións será igual que o resto dos meses do ano.

Hai convenios que enumeran os conceptos que integran a remuneración (salario base e antigüidade e complementos).

Exclúense nalgúns casos os complementos variables ou algún complemento en concreto ou as percepcións extrasalariais.

Os complementos de transporte e distancia a asistencia hai convenios que os exclúen expresamente e outros que os inclúen.

Respecto do complemento de nocturnidade nuns casos indican que só se percibe o 50% ou a media dos tres últimos meses e noutros establécese que se percibirá integramente polo persoal da quenda de noite.

Engádese tamén nalgúns casos ao salario base máis antigüidade a participación en beneficios.

Outros convenios indican que a retribución será a media obtida por todos os conceptos ou polos conceptos que cita expresamente o convenio nos meses anteriores á data de iniciación destas (indican 3 ou 6 meses). Nalgúns casos exceptúan expresamente as horas extraordinarias e as gratificacións extraordinarias.

Por último indicar que se establece tamén nalgúns convenios unha bolsa de vacacións.

■ Vacacións embarazadas.

As cláusulas máis frecuentes refírense a que a traballadora embarazada terá dereito a escoller a data das súas vacacións regulamentarias (nalgúns casos indícase sempre e cando as una á baixa por maternidade).

Establece a Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes que entrou en vigor este ano que cando o período de vacacións fixado no calendario de vacacións da empresa coincida no tempo cunha incapacidade temporal derivada do embarazo, co parto ou coa lactación natural ou co período de suspensión do contrato de traballo por maternidade, terase dereito a desfrutar as vacacións en data distinta á da incapacidade temporal ou á do permiso que por aplicación do devandito precepto lle correspondese ao finalizar o período de suspensión, aínda que rematase o ano natural a que correspondan.

Da análise ao respecto dos convenios asinados con posterioridade á súa entrada en vigor, que foron 125 (32 de sector e 93 de empresa) e afectan a 208.053 traballadores/as resulta o seguinte:

- Recollen cláusulas respecto das vacacións no caso de maternidade 25 convenios (7 de sector e 18 de empresa).
- Destes convenios 13 recollen total ou parcialmente o sinalado na lei e 8 non indican nada ao respecto.
- Son 4 os convenios que non se adaptan ao sinalado na lei.

■ Primas por vacacións fóra de certos períodos.

Veñen recollidas en 34 convenios (17,4%) que afectan a 25.713 traballadores/as (9,6%).

Deles 30 son de empresa (19,5%) e afectan a 2.903 traballadores/as (20,9%) e 4 son de sector (9,8%) e afectan a 22.810 traballadores/as (9%).

Nalgúns convenios son primas monetarias e noutros engádense días ás vacacións.

Indícase maioritariamente que se ten dereito a estas compensacións cando é por petición da empresa ou por necesidades do servizo ou da produción que se desfrutan as vacacións fóra do período sinalado.

■ Interrupción das vacacións por incapacidade temporal.

Teñen cláusulas deste tipo 88 convenios dos asinados este ano (45,1%) que afectan a 142.600 traballadores/as (53,2%).

Deles 69 son de empresa (44,8%) e afectan a 8.152 traballadores/as (58,6%) e 19 son de sector (46,3%) e afectan a 134.448 traballadores/as (52,9%).

Distínguese neste tipo de cláusulas se a incapacidade temporal se produce antes ou durante as vacacións.

Os convenios que indican a interrupción das vacacións no caso de incapacidade temporal **antes de comezar o seu desfrute** son 72 (36,9%) e afectan a 105.405 traballadores/as (39,3%).

Deles 14 son de sector (34,1%) e afectan a 98.848 traballadores/as (38,9%) e 58 son de empresa (37,7%) e afectan a 6.557 traballadores/as (47,2%).

Os convenios que indican a interrupción das vacacións no caso de incapacidade temporal **durante o seu desfrute** son 41 (21%) e afectan a 41.029 traballadores/as (15,3%).

Deles 7 son de sector (17,1%) e afectan a 36.550 traballadores/as (14,4%) e 34 son de empresa (22,1%) e afectan a 4.479 traballadores/as (32,2%).

Neste tipo de cláusulas sobre interrupción das vacacións no caso de incapacidade temporal indícase en moitas delas que as vacacións deberán desfrutarse unha vez producida a alta pero sempre que sexa dentro do ano natural, negociando empresa e traballador/a o período de mutuo acordo.

Hai convenios sen embargo que indican a posibilidade de desfrutalas nos primeiros días do ano seguinte.

Requírese nalgúns casos que exista hospitalización e/ou un número mínimo de días de duración da baixa.

Nalgúns convenios de sector indícase que non se aplican estas cláusulas no caso de vacacións de todo o centro de traballo e supédítase noutros ás necesidades do servizo.

Inclúense cláusulas tamén que establecen que no caso de producirse colisións de intereses entre traballadores/as que modifican o seu cadro de vacacións como consecuencia da baixa médica e aqueloutros da mesma unidade ou servizo que xa as teñan programadas, terán estes últimos preferencia sobre aqueles.

9.5.3. Permisos

Melloran dalgún xeito os permisos establecidos no Estatuto dos Traballadores 184 dos convenios asinados este ano (94,4%) que afectan a 267.558 traballadores/as, o que supón un 99,8% do total.

Deles 40 son de sector (97,6%) e afectan a 254.021 traballadores/as (99,98%) e 144 son de empresa (93,5%) e afectan a 13.537 traballadores/as (97,4%).

As melloras consisten nuns casos en aumentar o número de días de permiso aos que se ten dereito e noutros o que se fai e ampliar os casos que dan dereito aos permisos ou diminuír os requisitos necesarios.

Os criterios que se establecen cando se aumentan os días de permiso retribuído aos que se ten dereito, refírense nuns convenios á necesidade de ter que facer un desprazamento, indicando nuns casos ademais que sexa fóra da localidade, da provincia ou de Galicia e noutros casos indicando un número concreto de quilómetros.

Outros convenios o requisito que esixen é a convivencia ou a pertenza á unidade familiar.

Entre os supostos que máis se citan non recollidos no ET figuran o matrimonio de parentes e a enfermidade grave e/ou falecemento de parentes de terceiro grao de consanguinidade e/ou afinidade ou de convivintes. Tamén se indican nalgúns convenios permisos para bautizos, primeiras comuñóns e divorcio e regúlanse os

permisos para acudir ao médico e para o acompañamento de familiares (menores e/ou dependentes) á consulta médica.

Analízanse a continuación con máis detalle outras cláusulas que supoñen melloras respecto do indicado no ET e que fan referencia á ampliación dos permisos ás parellas de feito, aos permisos por asuntos propios e aos permisos non retribuídos.

9.5.3.1. Ampliación dos permisos ás parellas de feito

Amplíase o dereito aos permisos retribuídos para as parellas de feito en 101 convenios, o 51,8% do total dos asinados este ano, que afectan a 154.521 traballadores/as, o que supón un 57,7% do total.

Destes convenios 77 son de empresa (50%) e afectan a 8.290 traballadores/as (59,6%) e 24 son de sector (58,5%) e afectan a 146.231 traballadores/as (57,6%).

Respecto das cláusulas sinalar que hai convenios nos que se indica que os permisos son os mesmos que para o cónxuxe, incluíndo os días por matrimonio, que se estenden para o caso de inscrición no rexistro correspondente.

Outros convenios establecen os mesmos permisos que para o cónxuxe con excepción do permiso por matrimonio e noutros amplían para as parellas de feito o dereito aos permisos retribuídos nos casos de enfermidade, falecemento e maternidade.

Respecto da xustificación, nos convenios que fan referencia ela, indican que debe ser mediante certificado do concello ou do rexistro de parellas de feito se existe, o libro de familia ou calquera outro medio co que a convivencia quede debidamente xustificada.

Nalgúns convenios esíxese que se xustifique un mínimo de tempo de convivencia e noutros que se comunicase cunha certa antelación á empresa.

9.5.3.2. Permisos por asuntos propios

Establécese o dereito a permisos retribuídos por asuntos propios en 101 convenios (51,8%) que afectan a 101.123 traballadores/as (37,7%).

O número de días que se establecen van desde 1 ata 10. Nalgúns convenios con vixencia superior a un ano, increméntase o número de días de asuntos propios para os anos seguintes.

As cláusulas refírense entre outras as seguintes circunstancias:

- Necesidade ou non de que exista xustificación para desfrutalos.
- Posibilidade ou non acumulalos ás vacacións e festivos.
- Prazo de antelación mínima das solicitudes ou de aviso previo á empresa (excepto casos urxentes ou de forza maior).
- Prazo para resolver as solicitudes.
- Necesidade de motivación da denegación.

- Posibilidade, no caso de non esgotalos no ano, de desfrutalos ata o 15 ou 31 de xaneiro do ano seguinte.

- Límites para o seu desfrute.

Indícanse nalgúns convenios as necesidades do servizo ou establécese un número e/ou porcentaxe máximos de traballadores/as que poden desfrutalos simultaneamente, sinalando nalgúns destes últimos casos os criterios e/ou procedemento a seguir.

Exclúense certos días ou os períodos de maior actividade da empresa para poder desfrutalos.

- Establécense nun convenio en función do índice de absentismo individual e de empresa.

9.5.3.3. Permisos non retribuídos

Existen cláusulas en 93 convenios (47,7%) que afectan a 103.093 traballadores/as (38,5%).

Deles 82 son de empresa (53,2%) e afectan a 9.487 traballadores/as e 11 son de sector (26,8%) e afectan a 93.606 traballadores/as (36,8%).

As cláusulas máis frecuentes refírense ao seguinte:

- Sinalar a duración máxima e mínima e o tempo que debe mediar entre dous períodos de licenza.

- Condicionar estes permisos ás necesidades do servizo e a que sexan por causa xustificada.

- Esixencia dunha determinada antigüidade para ter dereito a eles.

- Antelación coa que debe facerse a solicitude e prazo para resolver.

- Posibilidade de dividir estes permisos e número máximo de períodos en que se pode facer.

- Porcentaxe e/ou número máximo de traballadores/as que poden coincidir con este permiso.

Hai convenios que establecen esta posibilidade de días non retribuídos para ampliar os permisos retribuídos por enfermidade grave ou falecemento de familiares.

9.5.4. Conciliación da vida laboral e familiar

Recollen cláusulas relacionadas con este tema 152 convenios (77,9%) que afectan a 203.238 traballadores/as (75,8%).

Deles 35 son de sector (85,4%) e afectan a 191.421 traballadores/as (75,3%) e 117 son de empresa (76%) e afectan a 11.817 traballadores/as (85%).

Respecto das cláusulas que recollen, e tendo en conta as modificacións introducidas coa entrada en vigor este ano da Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, fíxose unha análise da aplicación da citada lei nos convenios asinados con posterioridade á súa entrada en vigor, que foron 125 (32 de sector e 93 de empresa) e afectan a 208.053 traballadores/as.

As porcentaxes que se indican están calculadas respecto destes convenios analizados.

As cláusulas que se tiveron en conta son as que se refiren a esta materia que foron modificadas pola dita lei e que fan referencia ao seguinte:

- **O dereito do traballador/a a adaptar a duración e distribución da xornada de traballo para facer efectivo o seu dereito á conciliación da vida persoal, familiar e laboral nos termos que se establezan na negociación colectiva ou no acordo a que chegue co empresario respectando, se é o caso, o previsto nela.**

Respecto da xornada recollen 2 convenios as seguintes cláusulas:

Compañía de Radio-Televisión de Galicia (CRTVG) e das súas sociedades (TVG, S.A. e RTG, S.A.)

Artigo 85º.-Modificación de horarios para a conciliación da vida familiar e laboral.

85.1. A empresa facilitaralles a aqueles traballadores ou traballadoras con fillos menores de oito anos ou con conviventes dependentes, na medida que o permita a organización da actividade, a elección de horario dentro das franxas horarias que se utilicen en cada departamento ou unidade.

85.2. Neste senso, terán preferencia os traballadores ou traballadoras que estean na situación descrita no parágrafo anterior para escoller franxa horaria aplicable para a mesma categoría e posto de traballo.

Universidade de Vigo - Persoal Laboral

Artigo 46º.-Adaptación xornada.

A Universidade deVigo asume o compromiso de, sen menoscar as necesidades do servizo e a organización eficaz do traballo, adaptar o horario laboral daqueles traballadores afectados por razóns de garda legal e de conciliación da vida profesional coa persoal e familiar.

- **Ampliación da idade do menor que da dereito á redución de xornada por garda legal a 8 anos e redución a un octavo da xornada o límite mínimo desta redución de xornada por garda legal ou coidado de familiares.**

Recollen cláusulas ao respecto 38 convenios (30,4%) que afectan a 86.404 traballadores/as. Deles 11 son de sector e 27 de empresa.

En 15 destes convenios recóllese total ou parcialmente o indicado no Estatuto dos traballadores/as segundo a redacción dada pola L.O. 3/2007, e nun remítese ao nel sinalado.

Nun destes convenios indícase a posibilidade de que, en atención ao sistema de traballo a quendas propio da empresa e á propia situación das zonas ou centro de traballo afastados dos domicilios particulares, por vontade do traballador/a, as reducións de xornada poidan ser acumuladas ata alcanzar períodos completos de seis horas, dando dereito ao traballador/a a un día de licenza ou descanso por cada período acumulado.

En 19 convenios non se adaptan ao sinalado na dita lei, manténdose algúns ou todos os requisitos sinalados con anterioridade a ela.

Respecto das melloras introducidas nalgúns convenios sinalar que se aumenta en 2 convenios a idade do menor a 12 ou 10 anos, sinalando ademais só o máximo de redución.

Amplíase tamén nun caso ás parellas de feito.

- **Posibilidade de acumulación do permiso por lactación en xornadas completas nos termos previstos na negociación colectiva ou no acordo a que se chegue co empresario respectando, se é o caso, o establecido nela.**

Fan referencia ao permiso por lactación 66 convenios (o 52,8%) que afectan a 141.864 traballadores/as. Deles 27 son de sector e 39 de empresa.

Destes convenios 40 non fan referencia á acumulación (algúns deles sen embargo amplían a idade a 1 ano e/ou a redución de xornada a 1 ou 2 horas)

En 14 convenios (6 de sector e 8 de empresa) que afectan a 52.913 traballadores/as faise referencia ao xeito de desfrutar a acumulación. Nalgúns destes convenios tamén se amplía a idade a 1 ano e/ou a redución da xornada a 1 hora.

Nos demais convenios remítese ou recóllese total ou parcialmente o sinalado na lei ou indícase simplemente a posibilidade de acumulación deste permiso.

- **O permiso de paternidade de 13 días de duración ampliable en caso de parto múltiple en dous días máis por cada fillo ou filla a partir do segundo, tanto nos casos de paternidade biolóxica como nos de adopción e acollemento.**

Refírense a este permiso 19 convenios (o 15,2%) que afectan a 19.663 traballadores/as. Deles 6 son de sector e 13 de empresa.

Destes convenios 13 remiten ou recollen total ou parcialmente o sinalado na lei.

En 2 amplían o permiso a 15 días e outros 2 remiten á lei de función pública.

Os outros 2 non se adaptan ao sinalado na lei (indican unha duración de 10 días).

- **Melloras no permiso de maternidade, sinalando entre outras a súa ampliación en dúas semanas para os supostos de fillos/as con discapacidade, podendo facer uso desta ampliación indistintamente ambos proxenitores.**

O tipo de cláusulas máis habitual respecto do permiso de maternidade o que fan é recoller parcialmente e de xeito moi resumido o sinalado na lei.

Tendo en conta os que fan referencia a algunha das modificacións introducidas pola lei, os que introducen algunha mellora e os que remiten á lexislación vixente son 11 os convenios con cláusulas ao respecto.

- **Outros permisos**

Fan referencia estas cláusulas ao incremento dos días indicados nos permisos no Estatuto dos traballadores/as e ao establecemento de novos supostos (xa analizado no apartado sobre permisos)

Dos convenios analizados neste apartado, en 25 regúlanse os permisos por acompañamento de familiares a consulta médica durante a xornada laboral.

- **Redución a 4 meses a duración mínima da excedencia voluntaria e ampliación a 2 anos a duración máxima da excedencia por coidado de familiares. Tamén se**

recoñece a posibilidade de que tanto a excedencia por coidado de fillos/as como a de por coidado de familiares poidan desfrutarse de forma fraccionada.

Teñen cláusulas sobre excedencias voluntarias e/ou por coidado de fillos ou familiares 78 convenios que afectan a 72.817 traballadores/as. Deles 22 son de sector e 56 de empresa.

Respecto da excedencia voluntaria 17 convenios seguen recollendo a redacción anterior á entrada en vigor da lei e en 8 indican unha duración mínima desta excedencia superior á establecida na lei (indican 1 ano ou 6 meses)

En 25 remiten ou recollen total ou parcialmente o sinalado na lei.

Nos demais con cláusulas sobre esta excedencia indican duracións mínimas e/ou máximas distintas pero variando as condicións (reserva do posto de traballo, posibilidade de solicitala de novo transcorridos 1 ou 2 anos, ...) ou crean novas excedencias indicando nalgúns casos os motivos concretos delas.

En 58 convenios (16 de sector e 42 de empresa) faise referencia á excedencia por coidado de fillos. Destes convenios 46 remiten e/ou recollen total ou parcialmente o sinalado na lei.

Nos demais que varían as condicións indícase un aumento da duración da excedencia ata 4 ou 5 anos ou da reserva do posto a 2 ou 3 anos. Nun caso auméntase a idade ata 4 anos pero a duración segue sendo a mesma.

En 47 convenios (14 de sector e 33 de empresa) faise referencia á excedencia por coidado de familiares.

En 23 convenios remite e/ou recolle total ou parcialmente o sinalado na lei.

En 8 convenios recóllese a redacción anterior á entrada en vigor da lei, e un convenio mantén o sinalado no convenio anterior -18 meses- que ampliaba o establecido naquel momento na lexislación vixente.

Nos demais indican condicións distintas, mellorando as sinaladas na lei ao ampliar a duración ata 3 anos e/ou a reserva do posto de traballo a 2 ou 3 anos.

Créanse tamén nalgúns casos excedencias especiais con duracións e/ou condicións distintas á indicada na lei.

Á posibilidade que establece a lei de desfrute fraccionado destas excedencias por coidado de fillos e familiares só fan referencia 7 convenios (5 de sector e 2 de empresa).

9.5.5. Absentismo

Adóptase algunha medida concreta ou recóllense cláusulas sobre o control do absentismo en 78 convenios (40%) que afectan a 156.417 traballadores/as (58,4%). Deles 14 son de sector (34,1%) e afectan a 148.778 traballadores/as (58,6%) e 64 son de empresa (41,6%) e afectan a 7.639 traballadores/as (55%).

Entre as cláusulas que recollen pódense sinalar as seguintes:

- Establecemento de complementos en función da asistencia e/ou puntualidade.

Respecto do número de convenios que establecen complementos de asistencia e puntualidade xa se fixo mención no apartado sobre a estrutura salarial deste informe.

Como xa se dicía no citado apartado, na maioría dos casos, na regulación dos complementos, recóllese detalladamente o procedemento segundo o cal se perden ou se producen descontos neles por faltas de puntualidade e asistencia, facendo ás veces unha relación de cales son as ausencias que se teñen en conta para estes efectos e cales non.

■ En 14 convenios (7,2%) que afectan a 2.302 traballadores/as (0,9%) fanse depender os complementos por incapacidade temporal do índice de absentismo. Deles 1 é de sector (250 traballadores/as) e 13 son de empresa (2.052 traballadores/as)

Algúns convenios fano só cando a incapacidade temporal é por enfermidade común e outros en todos os casos.

Establécese nalgún convenio unha porcentaxe do complemento en función do absentismo individual do afectado/a nun certo período.

■ Establecemento de primas, incentivos ou gratificacións extraordinarias por redución do absentismo.

Establécense contías en función do índice de absentismo, sinalando as ausencias que non se terán en conta para estes efectos. Nalgúns convenios indícanse distintos índices ou tramos de absentismo e a contía que correspondería percibir para cada un deles.

Tamén se recollen nalgún caso as circunstancias que se consideraron para fixar o índice de absentismo (idade media, sinistralidade, datos estatísticos de anos anteriores, ...).

■ Sinala un convenio de sector que as partes son conscientes do grave quebranto que na economía produce o absentismo cando se superan determinados niveis, así como a necesidade de reduci-lo dada a súa negativa incidencia na produtividade, polo que acordan que durante a vixencia do convenio, as empresas que reúnan un número non inferior ao 51% de traballadores/as do sector, comprométese a presentar mensualmente ante a Comisión Paritaria, os datos relativos ao absentismo de cada unha delas, co obxecto do seu coñecemento e análise.

Enténdese, en todo caso, como causas excluídas do concepto de absentismo, as previstas no artigo 52 d) do Estatuto dos Traballadores.

A media ponderada dos índices de absentismo, recollidos deste xeito, recoñecerase como referencia válida de índice de absentismo medio do sector na provincia e dará lugar ás negociacións de acordos tendentes á súa diminución, con efectos da entrada en vigor do próximo convenio colectivo.

■ Potenciación dos instrumentos de control e de redución do absentismo laboral así como da realización dos estudos necesarios sobre as súas causas.

■ Establecemento de días de permiso retribuído para cada traballador/a en función da súa asistencia ao traballo.

- Descontos ou penalizacións nas retribucións nos casos de falta inxustificada de puntualidade e asistencia.
- Faise referencia noutras cláusulas á información á representación dos traballadores/as sobre o absentismo.
- Existen tamén cláusulas sobre os sistemas de control implantados e á súa posible modificación, indicando tamén algúns convenios a obriga por parte dos traballadores/as de someterse aos sistemas de control de asistencia que se implanten na empresa.
- Noutro tipo de cláusulas recóllense compromisos xenéricos de redución do absentismo, sen concretar ningunha medida

9.5.6. Horas extraordinarias

Teñen cláusulas sobre horas extraordinarias 168 dos convenios (86,2%) que afectan a 258.361 traballadores/as (96,4%).

Deles 35 son de sector (85,4%) e afectan a 245.227 traballadores/as (96,5%) e 133 son de empresa (86,4%) e afectan a 13.134 traballadores/as (94,5%).

O tipo de cláusulas que recollen é similar ao de anos anteriores, podendo resumilas nas seguintes:

■ Retribución das horas extraordinarias

A regulación da retribución das horas extraordinarias é o tipo de cláusula máis habitual.

Faise indicando o valor ou a súa compensación con tempo de descanso ou dos dous xeitos.

Son tres as formas que se utilizan para fixar a retribución destas horas: indicando unha porcentaxe de incremento que se aplica sobre o valor das horas normais, sinalando unha contía concreta ou establecendo unha fórmula para o cálculo do seu valor.

Cando a compensación se fai en tempo de descanso indícase ademais do que corresponde por cada hora extraordinaria realizada, a posibilidade ou non de acumular os descansos para desfrutalos en días ou semanas completos, así como a posibilidade ou non de acumulalos ás vacacións ou permisos (sinalando nalgún caso o número máximo de días que se poden acumular).

Nalgúns casos indícase un prazo de tempo no que se ten que desfrutar o descanso (no mes seguinte, nos 2, 3, 4 ou 6 meses seguintes á súa realización, períodos de baixa actividade,...).

Indícase nalgúns casos que as horas que non fora posible compensar no prazo que se indica logo da súa realización, serán compensadas economicamente.

Refírense algúns convenios a quen lle corresponde a opción entre o descanso ou a compensación económica pola realización de horas extraordinarias (empresa, traballador/a ou parte a cada un).

Normalmente o desfrute dos descansos queda sempre supeditado ao acordo entre as partes e á organización do traballo.

Á hora de establecer a compensación destas horas, faise unha distinción entre as horas extraordinarias normais, as festivas e as nocturnas, aplicando porcentaxes (ou contías) maiores para estas últimas, tanto na compensación económica como no tempo de descanso.

Xeralmente considéranse festivas as realizadas en domingo e días festivos declarados legalmente, pero tamén hai convenios que indican os sábados ou os días de descanso.

Indícase nalgúns convenios cal é o horario que se considera nocturno para estes efectos (normalmente de 22 horas a 6 horas, pero tamén se indica de 22 horas a 8 horas, 21 horas a 9 horas e 23 horas a 7 horas).

■ Redución ou supresión das horas extraordinarias

Establécese a supresión das horas extraordinarias habituais en 40 convenios (20,5%) que afectan a 42.881 traballadores/as (16%).

Destes convenios 9 son de sector (22%) e afectan a 40.100 traballadores/as (15,8%) e 31 son de empresa (20,1%) e afectan a 2.781 traballadores/as (20%).

Indican a redución ao mínimo das horas extraordinarias ou a redución do número máximo establecido no Estatuto dos Traballadores/as 59 convenios (30,3%) que afectan a 120.045 traballadores/as (44,8%).

Destes convenios 11 son de sector (26,8%) e afectan a 114.830 traballadores/as (45,2%) e 48 son de empresa (31,2%) e afectan a 5.215 traballadores/as (37,5%).

Establécese nalgúns convenios un número concreto de horas extraordinarias por servizo que, no caso de que se superase, suporía a creación dun novo posto de traballo.

Indícase tamén neste sentido que, se como consecuencia do traballo propio dun servizo, se estivesen a facer horas extraordinarias de forma habitual e en horario concreto, fóra do calendario establecido, procederase á negociación necesaria para establecer un réxime de horarios nos que queden aseguradas as necesidades do servizo.

■ Control das horas extraordinarias

Para o control das horas extraordinarias establécese nalgúns convenios a necesidade de levar un rexistro delas por servizo co número de horas feitas ao ano.

Sinálase que a dirección da empresa informará periodicamente á representación dos traballadores/as sobre o número de horas extraordinarias realizadas, especificando as causas e, se é o caso, a distribución por seccións.

Tamén se indica nalgúns casos que ademais da relación do persoal que realizou as horas extraordinarias débese informar dos traballadores/as que optaron por cobrar ou por descanso.

Hai convenios que indican a periodicidade coa que debe producirse a información das horas realizadas á representación dos traballadores/as, que xeralmente é semanal, mensual ou trimestral.

Tamén se indica nalgúns convenios que deberá exporse no taboleiro de anuncios a información sobre a realización de horas extraordinarias.

Establecen outros convenios o número máximo de horas extraordinarias que se poden realizar ao día, ao mes e ao ano.

■ Outras cláusulas

Inclúen varios convenios definicións das horas que se consideran estruturais ou por forza maior.

Outros convenios limítanse a remitir á lexislación vixente todo o referente ás horas extraordinarias.

9.6. Outros temas obxecto de negociación

O Cadro 9.26 ofrece unha visión xeral dalgunhas das cláusulas que aparecen recollidas cada vez en maior número de convenios e que se analizan a continuación.

**Relación de determinadas cláusulas pactadas.
Porcentaxe sobre o total. Galicia. 2007**

■ Cadro 9.26

	Nº Convenios	% sobre o total
Melloras sociais	189	96,92%
Saúde laboral	183	93,85%
Mobilidade xeográfica	45	23,08%
Mobilidade funcional	84	43,08%
Promoción, ascensos	104	53,33%
Formación profesional	115	58,97%
Crédito de horas sindicais	112	57,44%
Desconto cota sindical	51	26,15%
Clasificación profesional	124	63,59%
Sometemento AGA	56	28,72%
Período de proba	74	37,95%
Discriminación	107	54,87%
Acoso	51	26,15%
Réxime disciplinario	87	44,62%
Dereitos lingüísticos	39	20,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.6.1. Melloras sociais

Conteñen cláusulas deste tipo 189 convenios (o 96,9% dos convenios asinados este ano) que afectan a 267.726 traballadores/as (99,9%).

Destes convenios 41 son de sector (100%) e afectan a 254.081 traballadores/as (100%), e 148 son de empresa (96,1%) e afectan a 13.645 traballadores/as (98,2%).

O Cadro 9.27 recolle a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas.

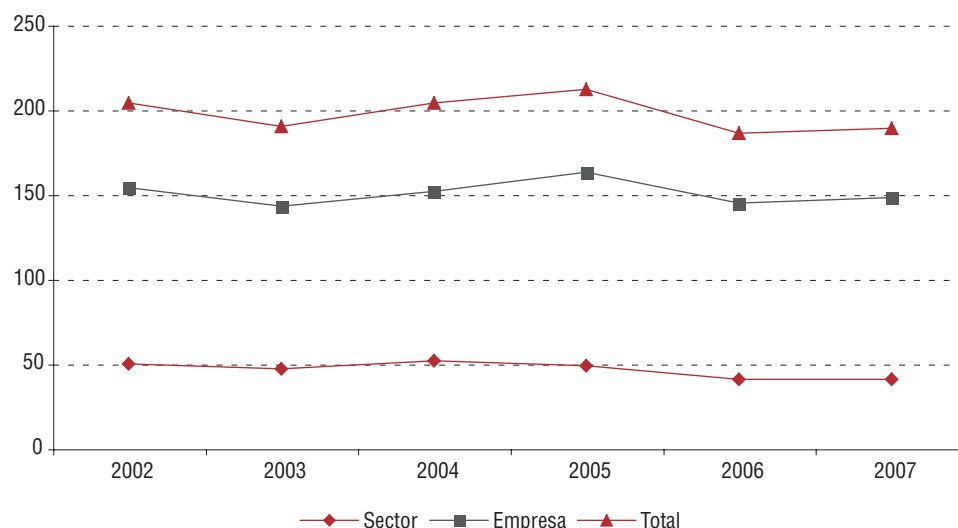
Sínálase respecto deste tipo de cláusulas xeralmente o obxecto da axuda e os requisitos para ter dereito a ela.

**Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de melloras sociais.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

Cadro 9.27

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	4	80,00	12	100,00	7	87,50	14	93,33	13	86,67	50	90,91
2003	3	75,00	10	100,00	9	100,00	12	92,31	13	86,67	47	92,16
2004	4	80,00	10	100,00	8	100,00	13	92,86	17	94,44	52	94,55
2005	4	100,00	9	100,00	12	100,00	12	92,31	12	100,00	49	98,00
2006	2	100,00	10	100,00	5	100,00	13	100,00	11	91,67	41	97,62
2007	4	100,00	10	100,00	5	100,00	9	100,00	13	100,00	41	100,00
Empresa												
2002	20	100,00	34	87,18	16	94,12	13	81,25	71	92,21	154	91,12
2003	8	100,00	44	89,80	10	90,91	17	85,00	64	98,46	143	93,46
2004	13	100,00	37	97,37	17	94,44	18	78,26	67	95,71	152	93,83
2005	7	100,00	49	96,08	22	95,65	25	100,00	60	96,77	163	97,02
2006	16	100,00	42	91,30	14	100,00	14	93,33	59	98,33	145	96,03
2007	8	100,00	42	95,45	24	100,00	13	92,86	61	95,31	148	96,10
Total 2007	12	100,00	52	96,30	29	100,00	22	95,65	74	96,10	189	96,92

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Entre os tipos de cláusulas que recollen pódense destacar os seguintes:

■ Complementos ás prestacións da Seguridade Social nos casos de incapacidade temporal.

Teñen algún tipo destas cláusulas 180 convenios (92,3% dos asinados) que afectan a 266.092 traballadores/as (99,3%).

Os máis frecuentes son nos casos de accidente de traballo e enfermidade profesional. Establéceno 178 convenios (91,3%) que afectan a 265.732 traballadores/as (99,2%). Deles 37 son de sector (90,2%) e 141 de empresa (91,6%).

Para o caso de enfermidade común establécense en 136 convenios (69,7%) que afectan a 123.048 traballadores/as (45,9%). Deles 28 son de sector (68,3%) e 108 de empresa (70,1%).

Establécese un complemento no caso de hospitalización en 85 convenios (43,6%) que afectan a 172.799 traballadores/as (64,5%). Deles 18 son de sector (43,9%) e 67 de empresa (43,5%).

Na maioría dos casos o complemento é superior no caso de accidente de traballo ou enfermidade profesional. En 54 convenios (63.217 traballadores/as) non existe diferenza.

As cláusulas normalmente indican o complemento que hai que aplicar e sobre que se aplica, así como se existe unha limitación nos días que se percibe. Tamén se refiren en moitos casos ao procedemento de control das baixas.

Existe outro tipo de cláusulas nas que se fai depender estes complementos do índice de absentismo na empresa.

■ Axudas para estudos dos traballadores/as e dos seus fillos/as.

O tipo de axuda é nuns casos unha cantidade fixa e noutros engádese tamén unha porcentaxe dos gastos de matrícula e libros oficiais do curso.

■ Axudas por matrimonio, natalidade e defunción.

A axuda consiste nunha contía económica. Inclúese tamén nalgúns casos para a constitución como parella de feito.

■ Axudas a traballadores/as que teñan ao seu cargo familiares con discapacidades.

Consiste maioritariamente nunha contía mensual, aínda que nalgúns convenios indícase unha contía anual.

■ Gastos médicos e sanitarios.

Inclúense nalgúns casos ademais os gastos no caso de próteses dentarias, de visión, auditivas e ortopédicas.

■ Cantidades a tanto alzado por xubilación, falecemento ou invalidez.

Hai casos nos que se indica o dereito a vacacións retribuídas.

Tamén se indican nalgúns convenios cantidades a tanto alzado por anos de servizo.

Existen algúns convenios que sinalan un complemento das prestacións da Seguridade Social nestes casos.

■ Préstamos ou anticipos reintegrables.

Especifícase nalgúns casos o procedemento, condicións, límites e criterios para concedelos, así como o xeito e/ou prazo de devolución e o tipo de xuro ou se é sen el.

■ Fondo social e/ou asistencial.

Sínálase nalgúns convenios a existencia dun Fondo social e/ou asistencial indicando a dotación que ten ou comprometéndose a dotalo na contía necesaria.

■ Pólizas de seguros.

Veñen recollidas cláusulas ao respecto en 152 convenios (77,9% dos asinados) que afectan a 222.997 traballadores/as (83,2%).

Deles 32 son de sector (78%) e afectan a 211.726 traballadores/as (83,3%) e 120 de empresa (77,9%) e afectan a 11.271 traballadores/as (81,1%).

■ Plans de pensións.

Teñen cláusulas 15 convenios de empresa que afectan a 2.528 traballadores/as.

■ Descontos na compra de produtos da empresa.

■ Actividades culturais e sociais.

Indícase a contía que alcanzará a empresa e as actividades que se poden incluír.

■ Outras cláusulas refírense á existencia e utilización de comedores e economatos.

Por último sinalar respecto deste tipo de cláusulas que tamén se estenden nalgúns convenios estes dereitos ás parellas de feito

9.6.2. Saúde laboral

Recollen algún tipo de cláusulas sobre saúde laboral 183 convenios (93,8%) que afectan a 265.485 traballadores/as (99,1%).

Destes convenios 39 son de sector (95,1%) e afectan a 252.048 traballadores/as (99,2%) e 144 son de empresa (93,5%) e afectan a 13.437 traballadores/as (96,7%).

No Cadro 9.28 pode apreciarse a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas.

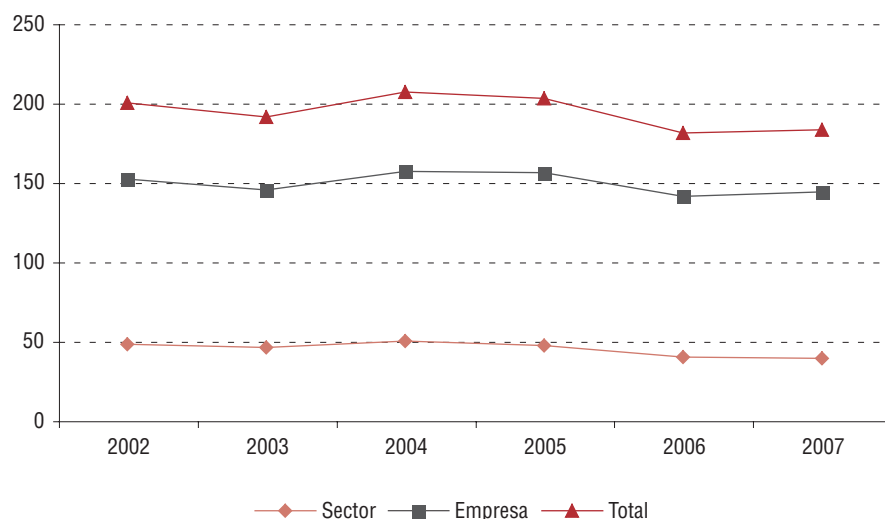
Moitas das cláusulas que figuran nestes convenios recollen compromisos de aplicación e cumprimento do indicado na Lei de prevención de riscos laborais e nos regulamentos que a desenvolven, e noutros casos remiten ou reproducen, total ou parcialmente o recollido na lei.

**Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de saúde laboral.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.28

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	4	80,00	11	91,67	7	87,50	12	80,00	14	93,33	48	87,27
2003	4	100,00	9	90,00	8	88,89	11	84,62	14	93,33	46	90,20
2004	4	80,00	9	90,00	8	100,00	11	78,57	18	100,00	50	90,91
2005	4	100,00	8	88,89	11	91,67	12	92,31	12	100,00	47	94,00
2006	2	100,00	10	100,00	5	100,00	11	84,62	12	100,00	40	95,24
2007	4	100,00	9	90,00	5	100,00	8	88,89	13	100,00	39	95,12
Empresa												
2002	17	85,00	33	84,62	15	88,24	15	93,75	72	93,51	152	89,94
2003	8	100,00	44	89,80	11	100,00	17	85,00	65	100,00	145	94,77
2004	13	100,00	35	92,11	17	94,44	22	95,65	70	100,00	157	96,91
2005	5	71,43	45	88,24	23	100,00	24	96,00	59	95,16	156	92,86
2006	15	93,75	39	84,78	14	100,00	14	93,33	59	98,33	141	93,38
2007	8	100,00	39	88,64	24	100,00	12	85,71	61	95,31	144	93,51
Total 2007	12	100,00	48	88,89	29	100,00	20	86,96	74	96,10	183	93,85

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Os temas nos que máis se incide nestas cláusulas pódense resumir nos seguintes:

■ Roupa de traballo

Existen cláusulas ao respecto en 167 convenios, o 85,6% dos asinados este ano, que afectan a 243.021 traballadores/as (90,7%). Deles 35 son de sector (85,4%) e afectan a 230.107 traballadores/as (90,6%) e 132 son de empresa (85,7%) e afectan a 12.914 traballadores/as (92,9%).

Nestas cláusulas indícase normalmente o tipo de peza, o número delas que se entrega e a periodicidade coa que se ten que facer, así como a reposición por deterioro.

Tamén se indica a súa obrigatoriedade de uso durante a xornada laboral e/ou prohibición de facelo fóra dela.

Sínálase tamén nalgúns casos a quen lle corresponde a limpeza destas pezas.

Outras cláusulas só indican que a empresa entregará roupa de traballo axeitada ás necesidades e funcións desenvolvidas, adecuándose ás regulamentacións técnico-sanitarias e de seguridade e hixiene.

En 125 destes convenios que afectan a 196.203 traballadores/as faise referencia aos **equipos ou pezas de protección individual**. Deles 25 son de sector e afectan a 185.031 traballadores/as e 100 son de empresa e afectan a 11.172 traballadores/as.

Sínálase nestas cláusulas nuns casos o tipo e características das pezas que se deben subministrar así como a periodicidade de entrega e reposición por deterioro. Noutros casos faise referencia á obrigação por parte da empresa de facer entrega deste tipo de pezas remitindo ao sinalado ao respecto na lexislación vixente.

Indícase tamén a participación do comité de empresa, do comité de seguridade e saúde laboral ou das partes negociadoras do convenio no control e/ou elección da roupa e elementos de protección para que reúnan as condicións adecuadas e estean debidamente homologadas.

■ Revisións médicas

Teñen cláusulas ao respecto 108 convenios (55,4% dos asinados este ano) que afectan a 245.997 traballadores/as (91,8%). Deles 27 son de sector (65,9%) e afectan a 237.403 traballadores/as (93,4%) e 81 son de empresa (52,6%) e afectan a 8.594 traballadores/as (61,8%).

Moitas destas cláusulas refírense á periodicidade mínima coa que deben realizarse e á posibilidade de facer revisións específicas máis frecuentes polo risco do posto de traballo, indicando nalgúns convenios cal debe ser o contido mínimo deste recoñecemento.

Establecen tamén algúns convenios se deben realizarse dentro ou fóra da xornada laboral e a compensación se se realizan fóra da xornada, sinalando tamén nalgúns casos que a empresa deberá facerse cargo do transporte en caso de que se realice fóra do centro de traballo.

Faise referencia nalgúns convenios a medidas preventivas específicas como por exemplo campañas de vacinación.

Outras cláusulas refírense ao respecto ao dereito á intimidade e á dignidade da persoa e ao carácter confidencial dos resultados, así como á entrega de copia deles aos traballadores/as.

Sinalar por último respecto destes dous tipos de cláusulas que en 39 dos 183 convenios que teñen cláusulas sobre saúde laboral, estas refírense exclusivamente á roupa de traballo e/ou ás revisións médicas (35.640 traballadores/as afectados/as). Destes convenios 10 son de sector e afectan a 34.084 traballadores/as e 29 son de empresa e afectan a 1.556 traballadores/as.

■ Protección á maternidade

Teñen cláusulas ao respecto 59 convenios (o 30,3% dos asinados este ano) que afectan a 72.078 traballadores/as (26,9%). Deles 11 son de sector (26,8%) e afectan a 66.713 traballadores/as (26,3%) e 48 son de empresa (31,2%) e afectan a 5.365 traballadores/as (38,6%).

As cláusulas fan referencia, entre outras, as seguintes medidas:

- A posibilidade de cambio de posto se existe risco para a traballadora ou para o seu fillo (indícase en 53 convenios dos que 10 son de sector e 43 de empresa).
- A posibilidade de cambio de quenda (indícase en 29 convenios dos que 4 son de sector e 25 de empresa).
- A prohibición do traballo nocturno (indícase en 11 convenios dos que 2 son de sector e 9 de empresa).
- A prohibición de traballo penoso ou perigoso (indícase en 30 convenios dos que 7 son de sector e 23 de empresa).

Nalgúns convenios recóllese total ou parcialmente o sinalado no artigo 26 da Lei de prevención de riscos laborais sobre protección á maternidade, e noutros remítese ao indicado na lexislación vixente.

■ Plan de prevención

Fan referencia a plans de prevención en materia de saúde e seguridade 15 convenios (o 7,7% dos asinados este ano) que afectan a 14.785 traballadores/as (5,5%). Destes convenios 3 son de sector e 12 de empresa.

As cláusulas refírense nuns casos a plans xa en vigor na empresa e noutros casos á obriga por parte da empresa de dotarse dun, así como dos servizos necesarios para a súa realización, de acordo cos criterios recoñecidos internacionalmente.

Algúns convenios recollen parte do sinalado na LPRL sinalando que o plan de prevención debe incluír a estrutura organizativa, a definición de funcións, as prácticas, os procedementos, os procesos e os recursos necesarios para levar a cabo a acción preventiva.

Detállase nalgúns casos máis o contido sinalando entre outros os seguintes puntos:

- A elaboración de mapas de risco e as avaliacións ambientais necesarias.
- A determinación dos riscos existentes, a súa gravidade e extensión.
- Sinalar as medidas correctoras dos riscos detectados, e os medios de protección tanto colectivos como individuais.
- A fixación de obxectivos preventivos e a determinación de recursos humanos e económicos para levalos a cabo.
- Prazos e fases a desenvolver.
- A forma de intervención sindical na súa elaboración, control e avaliación.
- Elaboración do plan de formación dos traballadores/as e os delegados/as de prevención.
- Programas de actuación.
- Técnicas de prevención, vixilancia e control da saúde
- Normas de actuación preventiva para cada posto de traballo.
- Estudo epidemiolóxico.
- Fórmulas de avaliación do grao de cumprimento do plan

■ Comité de seguridade e saúde laboral

Fan referencia ao Comité de seguridade e saúde 62 convenios (31,8%), dos que 5 son de sector e 57 de empresa. Os traballadores/as aos que afectan son 14.796 (5,5%).

Algunhas destas cláusulas refírense á súa composición, periodicidade das reunións, o crédito horario e as súas competencias e facultades.

No que respecta ás competencias e facultades, ademais das cláusulas nas que remiten ou recollen total ou parcialmente o sinalado na lexislación vixente (artigo 39 da LPRL), indícanse entre outras as seguintes:

- Promover nas empresas a observancia das disposicións vixentes en materia de seguridade e saúde.
- Instar a paralización das actividades ante o inminente risco de accidente.
- Promover as iniciativas de prevención e mellora das condicións de traballo.

- Exercer un labor de vixilancia e control sobre o cumprimento da normativa de prevención de riscos laborais, podendo, para tal efecto, inspeccionar todos os lugares de traballo, emitir informes e propoñer solucións, podendo contar, para tal fin, co asesoramento de expertos/as alleos á empresa.
- Solicitar información sobre procesos, materiais e condicións ambientais relacionados con aqueles postos específicos nos que se necesite realizar estudo.
- Realizar visitas para coñecer as condicións relativas a orde, limpeza, ambiente, instalacións, maquinaria, ferramentas e a procesos laborais, e constatar riscos que poidan afectar a vida ou a saúde dos traballadores/as, e informar dos defectos e dos perigos que atinxan á empresa, se for o caso, promover a adopción das medidas necesarias para a corrección destas situacións e calquera outras que considere oportunas.
- Emitir informe preceptivo sobre a concesión de complementos relacionados con esta materia.
- Coñecer as investigacións realizadas polos técnicos do Servizo de Prevención de Riscos Laborais sobre accidentes de traballo e enfermidades profesionais.
- Procurar para os traballadores/as da empresa unha información e formación adecuada en materia de seguranza e saúde.
- Cooperar na realización e no desenvolvemento de cursos e de campañas de seguranza e saúde.
- Propoñer a imposición de sancións ás persoas que incumprisen as normas e as instrucións en materia de seguranza e saúde.
- Establecer un catálogo de postos para discapacitados e adaptación deles.
- Propoñer iniciativas sobre temas ambientais relacionados coa actividade da empresa.

Outras cláusulas fan referencia ao dereito á formación en materia de riscos laborais dos membros destes comités.

■ Delegados de prevención

Existen cláusulas en 48 convenios (24,6%) que afectan a 77.487 traballadores/as (28,9%). Deles 7 son de sector e 41 de empresa.

Moitas destas cláusulas remiten ou recollen, total ou parcialmente, o indicado ao respecto na Lei de prevención de riscos laborais (artigos 35, 36 e 37).

Regúlase nestas cláusulas o crédito de horas, a formación e as garantías necesarias para a realización das actividades que lles son propias.

Indican algúns convenios que os traballadores/as designados como delegados/as de prevención que non se estean a beneficiar de ningún tipo de crédito horario, a partir da súa designación contarán co mesmo crédito horario que os delegados/as sindicais.

Algúns convenios de conformidade co sinalado no artigo 35.4º da Lei de prevención de riscos laborais, indican a designación dos delegados/as de prevención polas organizacións sindicais con representación na empresa.

■ Outras cláusulas

■ Cláusulas **xerais** en materia de saúde laboral.

Considérase a saúde laboral como parte integrante do proceso produtivo ao mesmo nivel que a produción e a calidade, establecéndose a súa planificación, coordinación e control como un elemento máis.

Sínálase que as técnicas preventivas deberán ir encamiñadas á eliminación do risco para a saúde do traballador/a desde na súa orixe, tanto no que afecta ás operacións que se realicen como nos elementos empregados no proceso, así como a lograr unha mellora da calidade de vida e ambiental de traballo, desenvolvendo obxectivos de promoción e defensa da saúde, mellora das condicións de traballo e participación sindical nos centros de traballo.

Sínálase así mesmo que os riscos para a saúde do traballador/a previranse evitando en primeiro lugar a súa xeración, en segundo a súa emisión, e en terceiro a súa transmisión, e soamente en última instancia se utilizarán os medios de protección persoal contra os mesmos, considerando que esta última medida será excepcional e transitoria ata que sexa posible anular a xeración, emisión e transmisión do risco.

Indícase que a formulación da política de seguridade e saúde nun organismo ou centro de traballo partirá da análise estatística dos accidentes de traballo e das enfermidades profesionais acaecidas nel, da detección e identificación de riscos e de axentes materiais que poidan ocasionalos, e das medidas e sistemas de prevención ou protección utilizados ata o momento, debendo abranguer os estudos e proxectos necesarios para definir os riscos máis significativos, pola súa gravidade ou pola súa frecuencia, e para poñer en práctica sistemas de control e inspección, ou medidas preventivas, así como os plans de formación e adestramento do persoal que cumpran e sinalando a periodicidade coa que deberá planificarse.

Establécese que para a elaboración dos plans e programas de seguridade e saúde, así como para a súa realización e posta en práctica, os diferentes organismos poderán dispoñer de equipos e medios técnicos especializados cando sexa posible e aconsellable, pola súa dimensión e pola intensidade dos seus problemas de seguridade e saúde. No caso de non dispoñeren de tales medios propios, solicitarán a cooperación dos gabinetes de seguridade e saúde no traballo, fundamentalmente no tocante á clarificación de estudos e protección, formación de traballadores/as e técnicas, documentación especializada, e todas as medidas que sexan necesarias.

Faise referencia a que, dada a complexidade inherente a esta materia, as empresas pequenas e medianas, sen suficiente estrutura para isto, concerten con empresas especializadas a necesaria avaliación inicial de riscos e as súas posibles revisións e o asesoramento adecuado para o seguimento da observancia estrita das súas obrigas en todo o que atén á seguranza e saúde laboral.

■ Cláusulas sobre **dereitos e deberes** en materia de saúde laboral

Sínálase nestas cláusulas que, de conformidade co disposto na Lei 31/1995, de prevención de riscos laborais, o traballador/a ten dereito a unha protección eficaz en materia de seguridade e saúde no traballo.

Todo/a traballador/a ten dereito a participar, por medio dos seus representantes, en materia de seguranza e saúde laboral no traballo. Ten, así mesmo, dereito a participar na formulación da política de prevención no seu centro de traballo e no control das medidas adoptadas para o desenvolvemento daquela, a través da súa representación legal na empresa e dos órganos internos e específicos de participación nesta materia.

O citado dereito de protección supón a existencia dun correlativo deber da empresa na protección dos traballadores/as ao seu servizo fronte aos riscos laborais.

En cumprimento deste deber de protección, a empresa está obrigada a garantir a seguridade e saúde dos traballadores/as ao seu servizo en todos os aspectos relacionados co traballo, así como a facilitar a participación do persoal nela. Así mesmo, debe garantir a información e formación práctica e adecuada nestas materias a todos os traballadores/as, cando se contrate persoal ou cando se cambie de posto de traballo, ou se teñan que aplicar novas técnicas, equipamentos ou materiais que poidan ocasionar riscos para o propio traballador/a, para os seus compañeiros/as ou para terceiros.

Os traballadores/as están obrigados a observar estritamente todas as medidas de seguridade e saúde laboral que se adopten con carácter xeral e específico en cada centro ou posto de traballo. Teñen tamén o deber de cooperar na prevención dos riscos profesionais e o mantemento da máxima hixiene no traballo, cumprindo coas instrucións e ordes sobre estas materias.

O empresario/a deberá consultar aos traballadores/as, coa debida antelación, a adopción das decisións relativas á planificación e a organización do traballo na empresa e a introdución de novas tecnoloxías, en todo o relacionado coas consecuencias que estas puidesen ter para a seguridade e saúde dos traballadores/as. Nas empresas que contan con representación dos traballadores/as, as consultas levaranse acabo con eles/as.

■ Cláusulas sobre **formación** nesta materia

Refírense estas cláusulas, que recollen moito do sinalado na Lei de prevención de riscos laborais, tanto á formación dos traballadores/as en xeral como á dos delegados/as de prevención.

Considérase á formación en materia de saúde laboral xunto co adestramento profesional como elementos esenciais para a mellora das condicións de traballo e seguridade, significando a súa importancia como elemento de prevención e comprométense así mesmo a realizala de forma eficiente.

Sínálase que a empresa debe garantir que a totalidade dos seus traballadores/as recibirán unha formación teórica e práctica, suficiente e adecuada en materia preventiva tanto no momento da súa contratación, calquera que sexa a modalidade ou duración, como cando se produzan cambios nas funcións que desempeñan ou se introduzan novas tecnoloxías ou cambios nos equipos de traballo, e centrarase especificamente no posto de traballo ou función de cada empregado, adaptándose á evolución dos riscos e á aparición de outros novos e repetirase periodicamente cando sexa necesario.

Tamén se refíren a que a formación deberá ser facilitada polo empresario/a polos seus propios medios ou mediante concerto con organismos ou entidades especializadas na materia, debendo adaptarse á avaliación dos riscos e á aparición doutros novos, repetíndose periodicamente se fose necesario e realizándose preferentemente en horario de traballo.

Respecto da formación para os delegados/as de prevención as cláusulas refírense a que debe atender aos aspectos que resulten necesarios para o mellor desenvolvemento do desempeño das súas funcións e ao deber de facilitarlle as horas necesarias para ela.

Faise referencia nalgún convenio ao tempo e os medios de que disporán para o desempeño da súa actividade os traballadores/as designados pola empresa e os delegados/as de prevención en canto a planificación e formación en materia preventiva.

Outras cláusulas refírense á formación como unha das funcións atribuídas aos comités de seguridade e saúde.

■ Cláusulas sobre a creación de *Comisións paritarias sectoriais*

Refírense as cláusulas á súa composición, á periodicidade das reunións e ás súas funcións, sinalando respecto destas, entre outras, as seguintes:

- Promover a observación das disposicións legais vixentes para a prevención dos riscos profesionais no ámbito do sector.
- Prestarlles asesoramento a empresa e traballadores/as para evitar e/ou reducir os riscos que atenten contra a integridade física e saúde dos traballadores/as.
- Dar a coñecer as normas e os procedementos que en materia de seguridade e hixiene diten os organismos especializados nesta materia.
- Promover entre empresarios/as e traballadores/as do sector unha adecuada formación e información en temas de seguridade e hixiene no traballo e, concretamente, a de dar a coñecer a empresas e traballadores/as o funcionamento dos Comités de Saúde Laboral e dos delegados/as de prevención.
- Solicitar informes sobre os resultados estatísticos dos recoñecementos médicos que se lles realicen aos traballadores/as do sector.
- Coñecer os estudos realizados no sector polo Gabinete Técnico Provincial de Seguridade e Hixiene, Mutuas de Accidentes e as propias empresas, con respecto a traballos tóxicos, penosos e perigosos, accidentes e enfermidades profesionais máis comúns no sector.
- Estudar e acordar os mecanismos oportunos de coordinación da información provincial en materia de sinistralidade no sector que subministrarán as comisións específicas provinciais, ou, no seu defecto, as comisións paritarias dos convenios.
- Solicitar dos órganos competentes da Xunta de Galicia o recoñecemento oficial como interlocutor social sectorial en materia de seguridade e saúde, tanto no seu aspecto lexislativo como no desenvolvemento de plans e medidas formativas.
- Promover cantas medidas considere tendentes a mellorar a situación do sector nesta materia, tendo como obxectivo fundamental estender a preocupación pola seguridade a todos os niveis, fomentando campañas de mentalización.

- Acometer as xestións necesarias para obter os medios que lle permitan desenvolver as súas funcións coa eficacia axeitada.
- Cantas outras funcións acorde a propia comisión atribuírse, orientadas ao desenvolvemento e á mellora da seguridade e hixiene no traballo do sector.

Sinalar por último que se crean tamén nalgúns convenios de empresa Comisións paritarias de seguimento e de traballo en materia de seguridade e saúde laboral, das que se sinalan a composición, funcións e funcionamento

Servizos de prevención.

Recollen cláusulas sobre eles 21 convenios que afectan a 4.851 traballadores/as.

As cláusulas que se refiren ás súas funcións remiten ao disposto no artigo 31 da Lei 31/1995, de prevención de riscos laborais.

Medidas específicas.

Existen cláusulas que indican medidas específicas para casos concretos como o traballo con pantallas, carga e descarga, cámaras frigoríficas, etc.

Noutros convenios faise referencia á rotulación de produtos que se utilicen no proceso produtivo e ao establecemento de medidas especiais de vixilancia naqueles postos de traballo onde se demostre que existen riscos para a saúde.

Indícase a obriga de contar cun plan de emerxencia e evacuación actualizado.

Recollen algúns convenios a obrigatoriedade de dispoñer de caixas de primeiros auxilios en lugares destacados e outras cláusulas refírense ao cumprimento por parte da empresa das normas de seguridade e hixiene no traballo en materia de aseos, vestiarios, duchas, etc.

Sínálase tamén nalgún caso que non se poderá obrigar ao persoal que desenvolva o seu traballo ao descuberto a realizar as súas funcións cando a situación climatolóxica ou as condicións do terreo supoñan penosidade visible para o propio traballador/a. Nestes casos, paralizarase o traballo e empregarase aos traballadores/as en labores propios do seu posto de traballo que se poidan realizar a cuberto. Isto non será de aplicación naqueles casos nos que a actividade estea causada ou motivada polas citadas condicións climatolóxicas, salvo sempre o cumprimento das medidas legais sobre seguridade e hixiene.

Risco grave e inminente.

Nalgúns casos as cláusulas só fan referencia á posibilidade de paralización da actividade neste suposto e noutros recollen total ou parcialmente o sinalado ao respecto nos artigos 19 do ET e no 21 da Lei de prevención de riscos laborais.

Subcontratación e empresas auxiliares

Indícase que nos casos en que se subcontrate outras empresas para a prestación de servizos no propio centro de traballo, a empresa principal deberá establecer, baixo a súa responsabilidade, os mecanismos de coordinación adecuados para a prevención de riscos, información sobre estes, e en xeral, en todo o que se relacione coas condicións de seguridade e saúde dos traballadores/as, así como hixiénico-sanitarias.

Tamén se sinala que cando a empresa concerte un contrato de prestación de obras ou servizos cunha empresa contratista ou subcontratista, deberá informar á representación legal dos traballadores/as sobre as medidas previstas para a coordinación de actividades desde o punto de vista da prevención de riscos laborais.

Protección a traballadores especialmente sensibles a determinados riscos

Ademais das cláusulas sobre protección da maternidade, sinálase que ante a realidade que supón a existencia de persoas que polas súas características especiais son máis susceptibles ante determinados riscos, deberán considerarse medidas preventivas especiais.

Indícase que aqueles traballadores/as e grupos de traballadores/as que polas súas características persoais, polas súas condicións de maior exposición a riscos ou por outras circunstancias teñan maior vulnerabilidade a este, serán vixiados de modo particular.

Sinálase que en todo caso, terase en conta a discapacidade física, psíquica e sensorial dos traballadores e traballadoras na avaliación de riscos e, en función destas, adoptaranse as medidas preventivas e de protección necesarias.

Sempre que sexa posible, poderase trasladar de posto de traballo a aquelas persoas con problemas de saúde que puidesen ser agravados no seu posto de traballo habitual, sempre segundo o criterio do servizo médico. De non ser posible este cambio, a empresa informará ao CSL dos motivos que impiden efectualo, tomando entre ambas as dúas partes unha decisión, unha vez estudados os motivos aducidos.

Prohibición de celebrar contratos de posta a disposición para a cobertura de postos de traballo que na avaliación de riscos laborais foran considerados de risco grave ou moi grave para a seguridade e saúde dos traballadores/as.

Por último sinalar que se definen nalgúns convenios o que se considera como actividades tóxicas, penosas e perigosas.

9.6.3. Formación profesional

Existen cláusulas sobre formación profesional en 115 convenios (59%) que afectan a 213.011 traballadores/as (79,5%).

Destes convenios 94 son de empresa (61%) e afectan a 10.718 traballadores/as (77,1%) e 21 son de sector (51,2%) e afectan a 202.293 traballadores/as (79,6%).

No Cadro 9.29 pode apreciarse a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas.

Entre as cláusulas que recollen pódese sinalar o seguinte:

■ Cláusulas xerais sobre formación.-

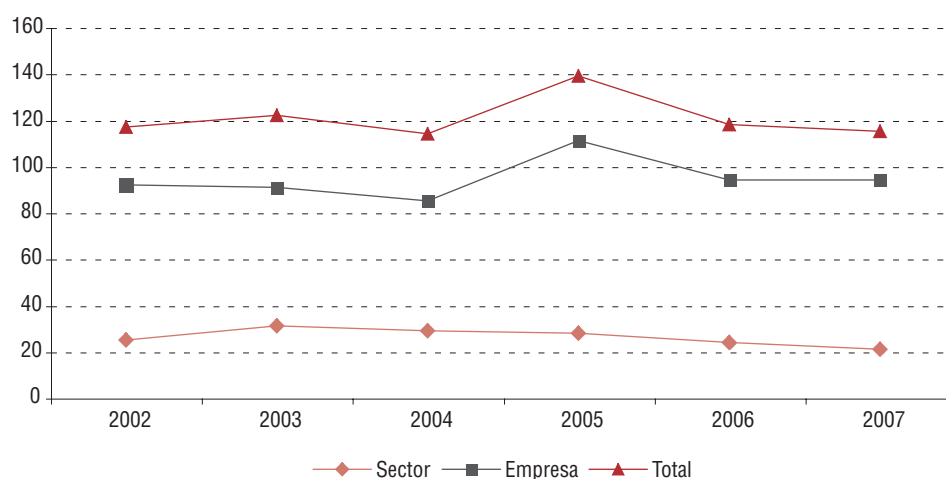
Fan referencia á formación como un elemento decisivo, tanto para o desenvolvemento persoal e profesional dos traballadores/as, como para a mellora da competitividade da empresa.

**Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de formación profesional.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.29

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	4	80,00	4	33,33	7	87,50	6	40,00	4	26,67	25	45,45
2003	3	75,00	5	50,00	9	100,00	6	46,15	8	53,33	31	60,78
2004	3	60,00	7	70,00	5	62,50	5	35,71	9	50,00	29	52,73
2005	4	100,00	3	33,33	11	91,67	7	53,85	3	25,00	28	56,00
2006	2	100,00	6	60,00	4	80,00	6	46,15	6	50,00	24	57,14
2007	3	75,00	5	50,00	3	60,00	6	66,67	4	30,77	21	51,22
Empresa												
2002	14	70,00	26	66,67	7	41,18	6	37,50	39	50,65	92	54,44
2003	8	100,00	34	69,39	3	27,27	11	55,00	35	53,85	91	59,48
2004	11	84,62	24	63,16	6	33,33	8	34,78	36	51,43	85	52,47
2005	5	71,43	35	68,63	14	60,87	16	64,00	41	66,13	111	66,07
2006	11	68,75	32	69,57	4	28,57	9	60,00	38	63,33	94	62,25
2007	7	87,50	34	77,27	11	45,83	7	50,00	35	54,69	94	61,04
Total 2007	10	83,33	39	72,22	14	48,28	13	56,52	39	50,65	115	58,97

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Sínálase que a formación na empresa será permanente buscando a adecuación das competencias profesionais ás necesidades derivadas do desenvolvemento dos procesos de traballo, e a facilitar a adaptación aos cambios tecnolóxicos e organizativos.

A formación profesional tanto inicial como continua, debe ser considerada como un instrumento máis de significativa validez, que coaduxve a lograr a necesaria conexión entre as cualificacións dos traballadores/as e os requirimentos do mercado de traballo. E nunha perspectiva máis ampla, ser un elemento dinamizador que acompañe o desenvolvemento industrial a longo prazo, permita a elaboración de produtos de maior calidade que favorezan a competitividade no ámbito internacional, e faga posible a promoción social integral do traballador/a, promovendo a diversificación e afondamento dos seus coñecementos e habilidades de modo permanente.

Indican algúns convenios os obxectivos da formación sinalando entre outros os seguintes:

- Integrar a formación na política global de xestión de recursos humanos da empresa.
- Potenciar iniciativas de formación que favorezan á modernización e xestión da empresa.
- Impulsar unha formación continua que asegure o mantemento das competencias dos empregos e ao mesmo tempo, facilite a adquisición de novas capacidades que estimulen a promoción interna.
- Facilitar e promover a adquisición polo persoal de títulos académicos e profesionais, priorizando a titulación relacionada co sector, así como o coñecemento de idiomas nacionais e estranxeiros.
- Renovar e desenvolver as destrezas e coñecementos en función da previsible evolución das profesións e empregos, centrando a atención nas cualificacións que se requiren para o futuro.
- Formación teórica e práctica, suficiente e axeitada en materia preventiva, cando se produzan cambios nas funcións que se desenvolvan ou se introduzan novas tecnoloxías ou cambios nos equipos de traballo e nas condicións que establece o artigo 19 da Lei de prevención de riscos laborais.

■ Permisos para asistencia á formación.-

Refírense estas cláusulas á posibilidade de elección de quenda e/ou adaptación da xornada así como aos permisos con reserva do posto de traballo para o persoal que curse estudos ou asista a cursos de formación ou perfeccionamento.

Teñen cláusulas deste tipo 52 convenios (26,7%) que afectan a 72.740 traballadores/as (27,1%). Deles 7 son de sector e 45 de empresa.

■ Permisos para acudir a exames.-

Aparecen recollidos en 71 convenios (36,4%) que afectan a 134.676 traballadores/as (50,3%). Deles 8 son de sector e 63 de empresa.

Moitos destes permisos veñen establecidos nos artigos sobre licenzas e permisos.

■ Constitución de comisións paritarias.-

Establécense en 23 convenios (11,8%) que afectan a 64.289 traballadores/as (24%). Deles 10 son de sector e 13 de empresa.

As cláusulas refírense sobre todo á súa composición e ás funcións que se lle atribúen.

■ Plan de formación.-

Existen cláusulas en 24 convenios (12,3%) que afectan a 9.655 traballadores/as (3,6%). Deles 2 son de sector e 22 de empresa.

Refírense as cláusulas sobre todo ao contido mínimo, obxectivos básicos e a financiación.

Respecto do contido mínimo indícase o seguinte:

- Obxectivos e descrición das accións que se van desenvolver.
- Ámbito de aplicación do plan e unidades ás que afecta.

- Colectivo afectado e número de participantes.
- Calendario previsto de execución.
- Custo estimado das distintas actividades formativas.
- Criterios de selección que garantirán o principio de igualdade.
- Modalidade de xestión das actividades formativas.
- Criterios de avaliación do plan de formación.
- Responsable da impartición.

Indica un convenio as áreas que prevé cubrir o plan establecido durante a vixencia do convenio e noutro os criterios prioritarios na súa actuación.

■ Fan referencia outras cláusulas á financiación da formación.

■ Sinalar por último que outro tipo de cláusulas remite a acordos estatais e convenios colectivos de ámbito superior ou á lexislación vixente todo o relacionado coa formación profesional.

9.6.4. Dereitos e garantías da representación dos traballadores/as

Existen cláusulas respecto das garantías e/ou dereitos da representación dos traballadores/as na empresa en 150 convenios (76,9% dos asinados) que afectan a 257.475 traballadores/as (96,1%).

Deles 35 son de sector (85,4%) e afectan a 245.329 traballadores/as (96,6%) e 115 son de empresa (74,7%) e afectan a 12.146 traballadores/as (87,4%).

En moitos casos estas cláusulas remiten ou recollen, total ou parcialmente, o sinalado ao respecto no Estatuto dos Traballadores/as e na Lei Orgánica de Liberdade Sindical.

En 78 convenios (40%) que afectan a 162.814 traballadores/as (60,8%) existen cláusulas respecto dos locais e taboleiros de anuncios.

Deles 16 son de sector (39%) e afectan a 154.706 traballadores/as (60,9%) e 62 son de empresa (40,3%) e afectan a 8.108 traballadores/as (58,3%).

Establecen unha subvención de gastos dos comités de empresa e/ou delegados/as de persoal 11 convenios de empresa (7,1% do total de convenios de empresa asinados este ano) que afectan a 1.203 traballadores/as.

Existen cláusulas respecto da celebración de asembleas en 75 convenios (38,5%) que afectan a 48.236 traballadores/as (18%).

Deles 7 son de sector (17,1%) e afectan a 40.437 traballadores/as (15,9%) e 68 son de empresa (44,2%) e afectan a 7.763 traballadores/as (55,8%).

As cláusulas fan referencia aos requisitos para a convocatoria e celebración (lexitimación para convocalas, locais, procedemento, celebración dentro ou fóra da xornada, ...)

Outras cláusulas, que se analizan con máis detalle a continuación, refírense ao crédito de horas e ao desconto da cota sindical.

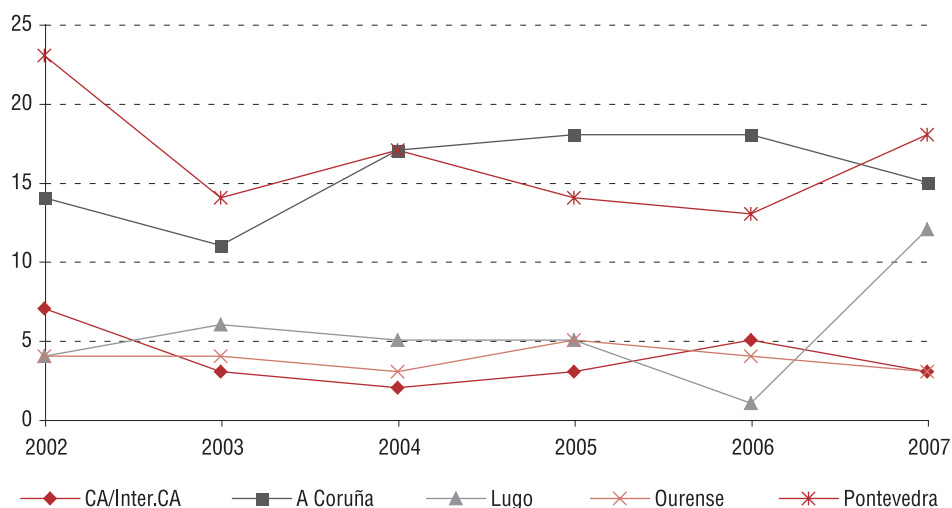
Segundo se pode observar no Cadro 9.30 son 51 (26,2%) os convenios asinados este ano que regulan o **desconto da cota sindical**. Afectan estes convenios a 111.595 traballadores/as (41,6%).

**Evolución dos convenios colectivos con cláusula de desconto da cota sindical.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.30

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	0	0,00	6	50,00	2	25,00	0	0,00	3	20,00	11	20,00
2003	1	25,00	2	20,00	3	33,33	1	7,69		0,00	7	13,73
2004	0	0,00	3	30,00	2	25,00	0	0,00	2	11,11	7	12,73
2005	1	25,00	6	66,67	4	33,33	1	7,69	1	8,33	13	26,00
2006	0	0,00	5	50,00	0	0,00	0	0,00	2	16,67	7	16,67
2007	1	25,00	4	40,00	3	60,00	1	11,11	4	30,77	13	31,71
Empresa												
2002	7	35,00	8	20,51	2	11,76	4	25,00	20	25,97	41	24,26
2003	2	25,00	9	18,37	3	27,27	3	15,00	14	21,54	31	20,26
2004	2	15,38	14	36,84	3	16,67	3	13,04	15	21,43	37	22,84
2005	2	28,57	12	23,53	1	4,35	4	16,00	13	20,97	32	19,05
2006	5	31,25	13	28,26	1	7,14	4	26,67	11	18,33	34	22,52
2007	2	25,00	11	25,00	9	37,50	2	14,29	14	21,88	38	24,68
Total 2007	3	25,00	15	27,78	12	41,38	3	13,04	18	23,38	51	26,15

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Deles 13 son de sector (31,7%) e afectan a 107.401 traballadores/as (42,3%) e 38 son de empresa (24,7%) e afectan a 4.194 traballadores/as (30,2%).

As cláusulas que recollen refírense ao procedemento que hai que seguir para proceder ao desconto, establecendo na maioría dos casos que a solicitude debe ser por escrito.

Indícase nalgúns convenios o contido do escrito sinalando que debe recoller a orde de desconto, a central a que pertence, a contía da cota e o número de conta á que debe ser transferida a cantidade.

Establécense nalgúns casos que a dirección da empresa entregará copia da transferencia á representación sindical da empresa, se a houbese.

Xeralmente indícase que as empresas efectuarán as anteditas deducións, salvo indicación do contrario, durante períodos dun ano.

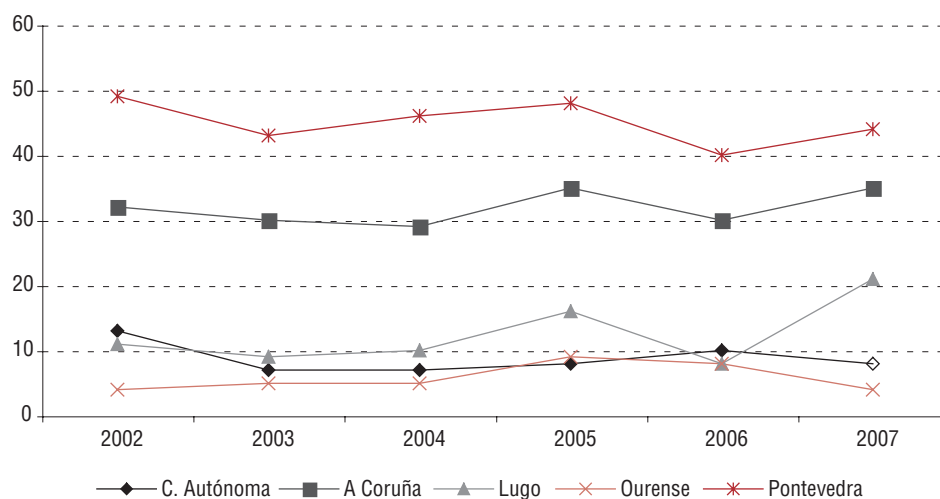
Respecto do **crédito de horas** (Cadro 9.31) existen cláusulas en 112 convenios (57,4% dos asinados este ano) que afectan a 229.190 traballadores/as (85,5%).

**Evolución dos convenios colectivos que regulan o crédito de horas sindicais.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.31

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	1	20,00	7	58,33	4	50,00	2	13,33	5	33,33	19	34,55
2003	3	75,00	6	60,00	2	22,22	1	7,69	5	33,33	17	33,33
2004	2	40,00	6	60,00	3	37,50	2	14,29	8	44,44	21	38,18
2005	4	100,00	8	88,89	5	41,67	1	7,69	5	41,67	23	46,00
2006	1	50,00	8	80,00	1	20,00	3	23,08	6	50,00	19	45,24
2007	2	50,00	8	80,00	4	80,00	1	11,11	8	61,54	23	56,10
Empresa												
2002	12	60,00	25	64,10	7	41,18	2	12,50	44	57,14	90	53,25
2003	4	50,00	24	48,98	7	63,64	4	20,00	38	58,46	77	50,33
2004	5	38,46	23	60,53	7	38,89	3	13,04	38	54,29	76	46,91
2005	4	57,14	27	52,94	11	47,83	8	32,00	43	69,35	93	55,36
2006	9	56,25	22	47,83	7	50,00	5	33,33	34	56,67	77	50,99
2007	6	75,00	27	61,36	17	70,83	3	21,43	36	56,25	89	57,79
Total 2007	8	66,67	35	64,81	21	72,41	4	17,39	44	57,14	112	57,44

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais.

Deles 23 son de sector (56,1%) e afectan a 218.730 traballadores/as (86,1%) e 89 son de empresa (57,8%) e afectan a 10.460 traballadores/as (75,3%).

As cláusulas nuns casos fixan un número concreto de horas e noutros remiten á lexislación vixente ou a convenios de ámbito superior.

Sínálase nalgúns convenios as horas que entran no cómputo e cales non.

En 79 convenios que afectan a 197.373 traballadores/as establécese ou indícase a posibilidade de acumulación destas horas. Deles 17 son de sector e 62 de empresa.

9.6.5. Contratación e emprego

Analízanse neste apartado en primeiro lugar as cláusulas recollidas nos convenios colectivos asinados este ano que se refiren aos procedementos de selección e ingreso no traballo, modalidades contractuais e a utilización de empresas de traballo temporal, e a continuación as cláusulas sobre xubilación, fomento do emprego e da contratación indefinida e garantías do posto de traballo.

A. Ingreso no traballo. Período de proba

Regúlase dalgún xeito o ingreso no traballo en 127 convenios (o 65,1% dos asinados este ano) que afectan a 229.746 traballadores/as (85,7%).

Deles 26 son de sector (63,4%) e afectan a 219.099 traballadores/as (86,2%) e 101 son de empresa (65,6%) e afectan a 10.647 traballadores/as (76,6%).

O tipo de cláusulas que recollen fai referencia ao seguinte:

■ A posibilidade ou necesidade de facer as probas de selección teórico-prácticas e psicotécnicas que consideren necesarias para comprobar se o seu grao de aptitude e a súa preparación son adecuados á categoría profesional e ao posto de traballo que vaian desempeñar, así como concursos de méritos para o ingreso.

Refírense tamén nalgúns casos á participación da representación dos traballadores/as nestes procesos de selección.

Indican algúns convenios á posibilidade de facer as entrevistas persoais que consideren convenientes.

■ Necesidade de informar á representación dos traballadores/as e dar publicidade da convocatoria da praza no taboleiro de anuncios con indicación dos requisitos requiridos e sistema de selección cunha antelación suficiente á celebración das probas e, se é o caso, o programa de materias sobre as cales terían que versar as probas teóricas e prácticas.

■ Recóllense nalgún caso os criterios que, entre outros, se deberán de ter en conta nos baremos dos concursos, sinalando a formación, experiencia, méritos respecto da praza e o coñecemento da lingua galega.

■ Preferencias na contratación en igualdade de condicións para os familiares dos traballadores/as (en activo, xubilados/as, pensionistas ou falecidos) ou para anteriores traballadores/as da empresa (prestasen ou presten os seus servizos na empresa con carácter eventual, a tempo parcial, formación, en prácticas, etc).

Establécese nalgúns casos a orde de preferencia entre os colectivos sinalados, indicando entre outros a antigüidade, o tempo traballado na empresa e o desenvolvemento satisfactorio do traballo no caso de traballadores/as eventuais e por outra parte aos traballadores/as desempregados e con responsabilidades

familiares (sobre todo se están desempregados e non perciben as prestacións por desemprego)

■ Elaboración de listas ou bolsas de traballadores/as ás que é obrigatorio recorrer á hora de cubrir as necesidades da empresa.

Entre os criterios na elaboración destas listas sinálase que se terá en conta as puntuacións obtidas nas probas de selección e os servizos prestados en postos de natureza semellante.

■ Reserva dun número de prazas non inferior a unha porcentaxe que se indica para ser cubertas por persoas con discapacidade.

■ Revisións médicas previas ao ingreso no traballo.

■ Para os postos que impliquen mando ou confianza sinálase xeralmente a libre designación por parte da empresa.

■ Sinálase tamén a obriga da comisión paritaria ou da representación dos traballadores/as de velar porque os procesos de selección de persoal se desenvolvan con criterios de profesionalidade e non discriminación.

■ Na cobertura de vacantes indícase xeralmente que antes de contratar persoas alleas á empresa, tratarase de cubrir estas prazas con traballadores/as do cadro de persoal sempre que cumpran os requisitos requiridos, pasándose a cubrir as vacantes que estes orixinen polas novas contratacións

■ Período de proba

Teñen cláusulas sobre o período de proba 74 convenios (o 37,9% dos asinados este ano) que afectan a 224.407 traballadores/as (83,7%).

Deles 23 son de sector (56,1%) e afectan a 218.259 traballadores/as (85,9%) e 51 son de empresa (33,1%) e afectan a 6.148 traballadores/as (44,2%).

No Cadro 9.32 pode apreciarse a evolución dos convenios con ese tipo de cláusulas.

**Evolución dos convenios colectivos con cláusulas sobre o período de proba
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.32

	Sector		Empresa		Total Galicia	
	Nº convenios	%	Nº convenios	%	Nº convenios	%
2002	32	58,18	57	33,73	89	39,73
2003	20	39,22	59	38,56	79	38,73
2004	31	56,36	56	34,57	87	40,09
2006	26	61,90	57	37,75	83	43,01
2007	23	56,10	51	33,12	74	37,95

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Á hora de establecelo axústase en cada caso á estrutura profesional da empresa ou ás características do sector e tamén ás condicións e tipo de posto que se vaia desenvolver.

Nuns casos indícase a posibilidade de establecelo e noutros a obrigatoriedade de facelo.

Respecto da comunicación da non superación do período de proba indícase a necesidade de comunicalo por escrito, e nalgúns casos de motivar a decisión e de comunicalo á representación dos traballadores/as.

Sínálase que se computarán como tempo de proba os períodos en que o traballador/a estivese contratado anteriormente para a realización das mesmas tarefas ou funcións.

Outros convenios indican que o persoal que adquira a condición de fixo tras un contrato temporal previo, non precisará período de proba.

Os convenios que fan referencia á IT durante este período indican que interromperá o cómputo.

Outras cláusulas remiten ao sinalado na lexislación vixente ou a acordos ou convenios de ámbito superior.

B. Contratación. Modalidades de contratos

Conteñen cláusulas sobre a contratación 145 dos convenios asinados este ano (74,4%) que afectan a 265.742 traballadores/as (o 99,2% do total).

Deles 41 son de sector (100%) e afectan a 254.081 traballadores/as (100%) e 104 son de empresa (67,5%) e afectan a 11.661 traballadores/as (83,9%).

Os tipos de cláusulas que máis se repiten regulan o seguinte:

■ Forma, requisitos e contido mínimo do contrato.

Indícase a necesidade de facelo por escrito, antes do comezo da prestación de servizos, facendo constar as condicións que se pacten, o grupo profesional ou categoría e o contido mínimo do contrato e demais requisitos formais legalmente establecidos. Nalgúns convenios recóllese tamén cal se considera que é este contido mínimo.

■ Obrigatoriedade de entrega dunha copia do contrato debidamente rexistrado na oficina de emprego ao traballador/a.

■ Información sobre contratación á representación legal dos traballadores/as. Contido e periodicidade coa que se debe facer:

Nestas cláusulas indícase que se informará á representación dos traballadores/as das contratacións e das baixas que se produzan e das súas causas, sinalando nalgúns convenios a periodicidade coa que debe darse.

Tamén se refiren á obriga de entregarlle unha copia básica dos contratos e das prórrogas e denuncias deles e sinalando nalgúns casos o prazo para facelo.

■ Información sobre a cotización á Seguridade Social co fin de que os traballadores/as constaten a súa situación laboral.

Refírense estas cláusulas á obrigatoriedade de entregar unha copia da alta na Seguridade Social ao traballador/a (sinalando ás veces un prazo desde a incorporación ao traballo) e á publicación nos taboleiros de anuncios das copias dos boletíns de cotización á Seguridade Social co fin de que os traballadores/as constaten a súa situación laboral mensualmente.

■ Cláusulas sobre contratación temporal.

Refírense algunhas destas cláusulas á necesidade de que os contratos temporais se axusten ao principio de causalidade. A modalidade de contratación temporal elixida debe permitir a identificación do motivo ou causa legalmente xustificativa da súa utilización.

Indican outros convenios que os traballadores/as con contratos eventuais terán os mesmos dereitos e igualdade de trato que os demais traballadores/as do cadro de persoal, salvo as limitacións derivadas da natureza e duración do seu contrato.

Outras cláusulas refírense á indemnización por fin do contrato.

Establecen nalgúns convenios que se aboará mensualmente aos traballadores/as con contratos non indefinidos, en concepto de indemnización, unha compensación de eventualidade.

■ Cláusulas sobre extinción do contrato, avisos previos de cesamento e sobre liquidacións e o seu aboamento.

Sinalan sobre todo prazos de avisos previos no caso de cesamentos e os efectos no caso de non cumprirse (descontos na liquidación correspondente no caso de cesamentos voluntarios ou, para o caso de cesamento por fin do contrato, substitución deste aviso previo por unha indemnización equivalente á cantidade correspondente aos días de aviso previo omitidos).

Establecen algúns convenios o modelo de recibo de finiquito ou de liquidación.

Fíxase nalgúns casos a indemnización que corresponde por fin de contrato.

Tamén se recollen cláusulas que indican a penalización que corresponde no caso de atrasos no aboamento da liquidación.

Sínálase nalgúns convenios que o traballador/a non perderá o dereito a percibir as cantidades que a empresa teña que aboar en concepto de revisións, atrasos, ou calquera tipo de variación na retribución que corresponda ao tempo de prestación de servizos, establecendo algúns deles a obriga de que se faga constar expresamente na liquidación.

Indícase así mesmo que o traballador/a, ao cesar na empresa, poderá someter o recibo de liquidación ou documento que poña fin á relación laboral, antes de asinalo, á supervisión da representación dos traballadores/as ou, no seu defecto, á do sindicato ao que estea afiliado/a ou representante sindical dos sindicatos asinantes do convenio.

Outras cláusulas remiten ao sinalado na lexislación vixente.

■ Indican algúns convenios respecto da extinción do contrato por causas obxectivas que cando a empresa queira facer uso do dereito concedido no artigo 52.c do Estatuto dos traballadores/as e conforme ao procedemento previsto no artigo 53 do mesmo texto legal, deberá entregar, ademais da comunicación prevista na norma, e simultaneamente, unha memoria explicativa que faga referencia á causa da extinción, tanto aos traballadores/as afectados/as como á representación dos traballadores/as na empresa.

Engádesse que sen prexuízo da eficacia e executividade do acordo extintivo, conforme ao procedemento establecido na lei, a representación dos traballadores/as emitirá informe motivado sobre a decisión empresarial e a causa extintiva alegada (indican o prazo para facelo).

Destes informes darase traslado á dirección da empresa para a súa unión ao expediente, entendéndose que transcorridos os prazos previstos para a súa emisión sen facelo, desítese de tal dereito.

Indícase ademais que este procedemento non suspenderá nin interromperá os prazos previstos no artigo 53.l.c do Estatuto dos Traballadores/as, e considérase esta cláusula para todos os efectos de carácter obrigacional.

■ Recollen algúns convenios cláusulas respecto das incompatibilidades e non concorrencia.

■ Outras cláusulas remiten á lexislación vixente ou a convenios de ámbito superior nesta materia.

O Cadro 9.33 amosa un resumo das **modalidades de contratación** que veñen recollidas nos convenios asinados este ano e que analizamos a continuación máis detenidamente.

Convenios con cláusulas sobre modalidades de contratos

■ Cadro 9.33

	Total Galicia	
	Nº convenios	%
Contrato obra ou servizo determinado	39	20,00
Contrato eventual por circunstancias da produción	82	42,05
Contrato prácticas	33	16,92
Contrato formación	48	24,62
Contrato tempo parcial	21	10,77
Contrato interinidade	21	10,77
Contrato fixo- discontinuo	7	3,59
Regula a contratación con ETT	48	24,62

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Contrato para a formación

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.34, teñen cláusulas sobre este contrato 48 convenios (24,6% dos asinados) que afectan a 225.091 traballadores/as (84%).

Deles 25 son de sector (61%) e afectan a 221.162 traballadores/as (87%) e 23 son de empresa (14,9%) e afectan a 3.929 traballadores/as (28,3%).

Das cláusulas que recollen pódese destacar o seguinte:

■ Indícase que o obxecto deste contrato é a adquisición da formación teórica e práctica necesaria para o desenvolvemento axeitado dun oficio ou posto de traballo que requira un determinado nivel de cualificación, o que supón a necesidade de que o tipo de traballo que deba prestar o traballador/a en formación estea directamente relacionado coas tarefas propias da especialidade, oficio ou posto obxecto do contrato.

**Evolución dos convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos para a formación.
Por provincias. Galicia 2002-2007**

■ Cadro 9.34

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	1	20,00	8	66,67	8	100,00	13	86,67	8	53,33	38	69,09
2003	1	25,00	5	50,00	6	66,67	11	84,62	8	53,33	31	60,78
2004	0	0,00	6	60,00	7	87,50	11	78,57	11	61,11	35	63,64
2005	1	25,00	7	77,78	6	50,00	11	84,62	5	41,67	30	60,00
2006	0	0,00	9	90,00	5	100,00	11	84,62	9	75,00	34	80,95
2007	2	50,00	6	60,00	2	40,00	7	77,78	8	61,54	25	60,98
Empresa												
2002	3	15,00	4	10,26	2	11,76	2	12,50	14	18,18	25	14,79
2003	1	12,50	6	12,24	3	27,27	1	5,00	15	23,08	26	16,99
2004	2	15,38	5	13,16	2	11,11	3	13,04	10	14,29	22	13,58
2005	1	14,29	5	9,80	1	4,35	4	16,00	12	19,35	23	13,69
2006	2	12,50	6	13,04	2	14,29	1	6,67	17	28,33	28	18,54
2007	1	12,50	5	11,36	4	16,67	3	21,43	10	15,63	23	14,94
Total 2007	3	25,00	11	20,37	6	20,69	10	43,48	18	23,38	48	24,62

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Recóllense en moitos convenios os requisitos dos traballadores/as cos que se pode celebrar este contrato que son os indicados na lexislación vixente.

■ Establécense nalgúns casos os postos de traballo que poderán ser obxecto deste contrato, e noutros os postos excluídos.

Hai convenios que exclúen as tarefas ou postos declarados especialmente tóxicos, penosos, perigosos, insalubres ou nocturnos e nalgúns casos tamén se sinala que non poderán ser contratados baixo esta modalidade por razón de idade, menores de 18 anos, para certos oficios que enumera.

Tamén se prohibe a realización de horas extraordinarias.

■ Fíxase un número ou unha porcentaxe de contratos para a formación que como máximo se poden realizar en función do cadro de persoal.

Nun convenio de empresa indican unha porcentaxe máxima de contratos en prácticas e de formación que se aplica sobre os contratos temporais de longa duración de cada categoría.

■ Respecto da duración do contrato establécense a mínima e a máxima, utilizando nalgúns convenios a posibilidade de modificar esta última ata 3 anos.

Tamén se regula o número máximo de prórrogas que se poden facer e a duración mínima que poderá ter cada unha.

■ Respecto do ensino teórico indícase nalgúns convenios que debe ser previo á formación práctica se é posible ou alternarse con esta dun xeito racional.

Adóptase nuns casos para a súa impartición a modalidade de acumulación de horas nun día da semana ou ben o necesario para completar unha semana enteira de formación. Indícase nalgúns casos a posibilidade de impartila acumulando semestralmente o tempo destinado a formación.

Sinalan algúns convenios que no contrato deberase especificar o horario de ensino.

Establécese nalgúns convenios a porcentaxe da xornada que se dedicará a formación teórica, indicando nalgúns deles que no contrato deberase especificar os días e o horario dedicados á formación así como o centro formativo que, se é o caso, se encargue do ensino teórico.

Polo que respecta aos centros de formación, que poden ser públicos ou privados, indícase que deben estar perfectamente acreditados e homologados.

Tamén se indica a posibilidade de impartir a formación mediante a modalidade de ensinanza a distancia cando non sexa posible facelo de xeito presencial.

■ Indícase nalgúns casos os requisitos que debe cumprir o titor (como mínimo debe ter o nivel de cualificación que teña que adquirir o traballador/a en formación).

Tamén se sinala nalgúns casos o número máximo de traballadores/as por titor/a.

Cítase nalgúns convenios a obriga de que figure no contrato o nome e categoría profesional do titor/a que se encargará da formación práctica, que estará a cargo tanto da axeitada formación do traballador/a como do control de todos os riscos profesionais.

■ Respecto da retribución establécense os seguintes tipos:

- O salario mínimo interprofesional ou o salario mínimo interprofesional máis unha porcentaxe que se incrementa cada ano. Nun convenio engádese unha contía.
- Unha contía indicada no convenio
- Fíxanse nalgúns convenios unhas porcentaxes que se incrementan cada ano de duración do contrato e que se aplican sobre o salario do convenio para o posto obxecto da contratación ou sobre o salario dun nivel ou categoría concretos das táboas do convenio (engadindo algún/s complemento/s nalgúns convenios).

■ Establecese nalgúns convenios que toda situación de incapacidade temporal do contratado/a para a formación inferior a seis meses, comportará a ampliación da duración do contrato por igual tempo a aquel en que o contrato estivese suspendido.

■ Tamén se regula para o caso de que concluído o contrato o traballador/a non continuase na empresa, o certificado acreditativo do tempo traballado que debe darlle a empresa, indicando que debe facer referencia ao oficio obxecto da formación, ao aproveitamento obtido na súa formación práctica e a súa duración.

■ Hai algúns convenios que establecen a indemnización por cesamento, indicando días de salario por ano de servizo ou unha porcentaxe sobre os conceptos salariais percibidos durante a vixencia do contrato (nalgúns casos indicados en función da duración do contrato).

■ Recolle un convenio a renuncia a realizar contratos de formación dadas as especiais características dos centros de traballo.

■ Outras cláusulas refírense ao compromiso de conversión do contrato en indefinido

■ Contrato en prácticas

Os convenios con cláusulas sobre este contrato son 33 (16,9% dos asinados) e afectan a 55.103 traballadores/as (20,6%).

Destes convenios 19 son de empresa (12,3%) e afectan a 3.009 traballadores/as (21,6%) e 14 de sector (34,1%) e afectan a 52.094 traballadores/as (20,5%).

No Cadro 9.35 pódese apreciar a evolución do número de convenios con cláusulas sobre este contrato.

Convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos de prácticas. Por provincias. Galicia 2001-2007

■ Cadro 9.35

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	0	0,00	4	33,33	2	25,00	5	33,33	4	26,67	15	27,27
2003	1	25,00	2	20,00	1	11,11	3	23,08	2	13,33	9	17,65
2004	0	0,00	3	30,00	3	37,50	5	35,71	5	27,78	16	29,09
2005	1	25,00	5	55,56	2	16,67	3	23,08	1	8,33	12	24,00
2006	1	50,00	5	50,00	0	0,00	5	38,46	5	41,67	16	38,10
2007	1	25,00	3	30,00	3	60,00	3	33,33	4	30,77	14	34,15
Empresa												
2002	4	20,00	3	7,69	2	11,76	2	12,50	13	16,88	24	14,20
2003	1	12,50	6	12,24	1	9,09	1	5,00	12	18,46	21	13,73
2004	3	23,08	6	15,79	2	11,11	2	8,70	10	14,29	23	14,20
2005	1	14,29	6	11,76	1	4,35	3	12,00	11	17,74	22	13,10
2006	2	12,50	6	13,04	4	28,57	2	13,33	12	20,00	26	17,22
2007	1	12,50	6	13,64	2	8,33	2	14,29	8	12,50	19	12,34
Total 2007	2	16,67	9	16,67	5	17,24	5	21,74	12	15,58	33	16,92

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

A maioría das cláusulas refírense á retribución destes traballadores/as, indicando normalmente unha porcentaxe que se aplica sobre o salario fixado no convenio para o posto que se desenvolve.

Respecto da duración e dos requisitos dos traballadores/as, o que se fai maioritariamente é remitir ou recoller o indicado na lexislación vixente.

Sínálase tamén nalgúns convenios o número máximo de contratos en prácticas segundo o cadro de persoal da empresa. Faise establecendo unha porcentaxe sobre o total do persoal da empresa (nun convenio de empresa indican unha porcentaxe máxima de contratos en prácticas e de formación que se aplica sobre os contratos temporais de longa duración de cada categoría).

Indícase nalgúns convenios o período de proba para este tipo de contratos.

Establecen dous convenios de sector a obriga das empresas que contraten traballadores a través de contratos formativos (en prácticas e para a formación) de converter unha porcentaxe mínima deles que indica en contratos indefinidos cando se alcanzara o prazo máximo legal de duración deles.

Tamén se recolle en dous convenios de sector a indemnización por fin de contrato indicando un días de salario por ano de servizo e o outro porcentaxes sobre os conceptos salariais percibidos durante a vixencia do convenio (indican días e porcentaxes distintas en función do tempo de duración do contrato).

Outras cláusulas remiten ao sinalado na lexislación vixente respecto deste contrato.

■ Contrato de obra ou servizo determinado

Teñen cláusulas sobre este tipo de contrato 39 convenios (20%) que afectan a 162.333 traballadores/as (60,6%).

Deles 23 son de empresa (14,9%) e afectan a 4.038 traballadores/as (29,1%) e 16 son de sector (39%) e afectan a 158.295 traballadores/as (62,3%).

Ademais das cláusulas que remiten ou recollen o indicado na lexislación vixente ou en convenios de ámbito superior, pódense destacar entre outras as seguintes:

■ Definición das tarefas ou actividades obxecto do contrato.

■ Limitacións e control deste tipo de contratación

Establece un convenio de sector que só poderán concertar este contrato as empresas que contén cunha taxa de estabilidade do 60% da totalidade do cadro de persoal no momento da contratación, engadindo que no caso de facerse uso desta modalidade contractual sen cumprir este requisito, o contrato entenderase concertado por tempo indefinido.

Indícase ademais nalgúns convenios que os contratos por obra ou servizo determinado presumíranse celebrados por tempo indefinido cando neles se reflectan, de forma inexacta ou imprecisa, a identificación e obxecto deles, e resulte por iso practicamente imposible a comprobación ou verificación do seu cumprimento.

Recolle un convenio de sector a recomendación de utilización doutros tipos de contratación xa que dada a peculiaridade do sector, este tipo de contrato non é o máis adecuado para este.

■ Indemnización que corresponde por fin deste contrato.

Normalmente indícase un número de días por anos de servizo ou a parte proporcional que corresponda ou unha porcentaxe dos conceptos salariais percibidos durante a vixencia do contrato.

Nalgúns convenios establécese en función da duración do contrato (segundo a escala que se indica)

Nun convenio a contía ven determinada en función da taxa de estabilidade da empresa, indicando que no caso de que a empresa non acredite documentalmente ao traballador unha taxa, presúmese que esta é a menor que se indica nos tramos que se establecen e que é á que lle corresponde a maior indemnización.

■ Requisitos dos cesamentos.

■ Outras cláusulas refírense á información á representación dos traballadores/as sobre estes contratos.

■ Contrato eventual por circunstancias da produción

Teñen cláusulas sobre este contrato 82 convenios (42,1% dos asinados este ano) que afectan a 256.992 traballadores/as (95,9%).

Deles 37 son de sector (90,2%) e afectan a 251.379 traballadores/as (98,9%) e 45 son de empresa (29,2%) e afectan a 5.613 traballadores/as (40,4%).

No Cadro 9.36 pódese apreciar a evolución dos convenios que teñen cláusulas sobre este tipo de contrato.

Convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos eventuais. Por provincias. Galicia 2002-2007

■ Cadro 9.36

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	11	44,00	16	31,37	13	52,00	20	64,52	31	33,70	91	40,63
2003	5	41,67	13	22,03	11	55,00	18	54,55	32	40,00	79	38,73
2004	6	33,33	13	27,08	11	42,31	21	56,76	30	34,09	81	37,33
2005	5	45,45	18	30,00	16	45,71	23	60,53	30	40,54	92	42,20
2006	9	50,00	22	39,29	8	42,11	17	60,71	32	44,44	88	45,60
2007	5	41,67	19	35,19	11	37,93	13	56,52	34	44,16	82	42,05

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Das cláusulas que figuran nestes convenios pódense destacar as seguintes:

■ Duración do contrato e prórrogas.

Son as cláusulas que máis se recollen.

Respecto da duración a que máis se indica é de 12 meses nun período de 18 meses.

■ Indemnización por fin deste contrato.

Tamén son moitos os convenios que recollen este tipo de cláusulas.

Indícase un número de días de salario en función do tempo traballado ou unha porcentaxe sobre os conceptos salariais percibidos durante a vixencia do contrato.

Nalgúns convenios establécese en función da duración do contrato (segundo a escala que se indica).

■ Indican algúns convenios a necesidade de aviso previo de extinción por escrito, sinalando o prazo mínimo co que ten que facerse.

■ Recollen dous convenios de sector a obriga das empresas que contraten traballadores/as a través destes contratos de converter ao remate da duración máxima legal destes unha porcentaxe mínima deles en contratos indefinidos.

■ Outras cláusulas remiten ou recollen o indicado en convenios de ámbito superior ou na lexislación vixente.

■ Contrato a tempo parcial

Teñen cláusulas sobre este contrato 21 convenios dos asinados este ano (10,8%) que afectan a 43.217 traballadores/as (16,1%).

Deles 15 son de empresa (9,7%) e afectan a 1.690 traballadores/as (12,2%) e 6 son de sector (14,6%) e afectan a 41.527 traballadores/as (16,3%).

Ademais das cláusulas que remiten ou recollen o indicado na lexislación vixente, pódense destacar as seguintes:

- Establecer a xornada mínima e máxima semanal e/ou anual.
- Sinalar a preferencia dos traballadores/as contratados baixo a modalidade de tempo parcial para a ampliación da súa xornada laboral e/ou cobertura de vacantes ou para acceder a postos de traballo de carácter fixo sobre calquera nova contratación efectuada pola empresa.
- Pactos sobre horas complementarias.
- Prohibición de realizar horas extraordinarias.
- Sinalar que se converterán en contratos a xornada completa aqueles que durante un certo número de días continuados ou alternos realizasen prolongacións de xornada.

■ Contrato de interinidade

Existen cláusulas sobre este contrato en 21 convenios dos asinados este ano (10,8%) que afectan a 65.417 traballadores/as (24,4%). Deles 17 son de empresa (11%) e afectan a 3.292 traballadores/as (23,7%) e 4 son de sector (9,8%) e afectan a 62.125 traballadores/as (24,5%).

As cláusulas refírense sobre todo aos casos nos que se pode utilizar e á necesidade de identificar o traballador/a ao que se substitúe e a causa da substitución no contrato, así como á retribución que lle corresponde.

Establécese nalgúns convenios unha indemnización por fin deste contrato.

■ Contrato fixo – descontinuo

Teñen cláusulas sobre este contrato 7 dos convenios asinados este ano (3,6%) que afectan a 1.050 traballadores/as (0,4%)

Deles 5 son de empresa (3,2%) e afectan a 571 traballadores/as (4,1%) e 2 son de sector (4,9%) e afectan a 479 traballadores/as (0,2%).

Das cláusulas que conteñen pódese destacar o seguinte:

- Indícase como deben facerse os chamamentos e a publicidade que debe darse a estes para constancia dos traballadores/as.

Respecto do chamamento sinálase que deberá efectuarase mediante a oportuna comunicación que se debe practicar de forma comprobable, indicando o prazo de horas dentro das cales pode incorporarse ás tarefas e a orde en que debe facerse.

- Outras cláusulas refírense á preferencia destes traballadores/as, por orde de antigüidade, para ocupar as vacantes do persoal fixo continuo que se produzan.

■ Establecemento dunha bolsa con un número mínimo de traballadores/as con contrato fixo discontinuo co obxecto de satisfacer e cubrir os incrementos fixos e periódicos das necesidades produtivas e organizativas da empresa.

■ Sinalar que non poderá suspenderse a actividade de traballadores/as con este tipo de contrato mentres permanezan en alta na empresa traballadores/as contratados con carácter temporal, agás cando haxa a necesidade de cumprir o período polo que foron contratados.

C. Contratación a través de ETT

Existen cláusulas sobre a contratación a través de empresas de traballo temporal en 48 convenios (24,6%) que afectan a 152.290 traballadores/as (56,8%).

Deles 31 son de empresa (20,1%) e afectan a 4.469 traballadores/as (32,2%) e 17 son de sector (41,5%) e afectan a 147.821 traballadores/as (58,2%).

Das cláusulas que conteñen pódese destacar o seguinte:

■ Dereitos dos traballadores/as

Sínálase a obriga de garantir aos traballadores/as que se contraten a través de empresas de traballo temporal os mesmos dereitos laborais e retributivos que os que establece o convenio para os traballadores/as da empresa, facéndoo constar no contrato de posta a disposición.

■ Prohibición de contratar a través de ETT

Esta prohibición é total nalgúns casos, indicándose que non se poderá contratar persoal a través de ETT, e noutros casos é parcial, establecendo para que casos se pode utilizar e/ou para cales non.

Exclúese nalgúns convenios a realización de actividades e traballos especialmente penosos, tóxicos ou perigosos.

■ Límites

Fíxanse nalgúns casos porcentaxes sobre o cadro de persoal que como máximo poden realizarse, sinalando os seguintes:

- Non poderán estar contratados a través das ETT un máximo do 5% do cadro de persoal fixo da empresa usuaria.
- A contratación a través de Empresas de Traballo Temporal, queda restrinxida ao 8% do cadro de persoal ao longo do ciclo económico de carácter anual.
- Os contratos realizados con ETT, non poderán superar o 20% do cadro de persoal nin ter unha duración superior aos 12 meses.
- Durante a vixencia do convenio a empresa comprométese a que o número (en media mensual) de traballadores que sexan contratados a través de Empresas de Traballo Temporal, por medio de contratos de posta a disposición, non superen unha porcentaxe dun 25% sobre o número total de traballadores/as do cadro de persoal da empresa e de ETT postos á súa disposición (é dicir, 25% máximo da suma de traballadores fixos, traballadores de contrato temporal nas súas diversas modalidades, e os traballadores das ETT).

Sinala un convenio que a empresa poderá realizar contratos con ETTs para realizar traballos produtivos habituais da empresa na contía como máximo dun 10% do total de horas anuais, sen ter en conta os casos de substitución por IT, vacacións ou licenzas.

■ Outras cláusulas refírense á información á representación dos traballadores/as sobre o contido de cada un dos contratos de posta a disposición e dos motivos da súa utilización, sinalando nalgúns casos o prazo para facelo.

D. Subcontratación

Teñen cláusulas sobre subcontratación 8 dos convenios asinados este ano (4,1%) e afectan a 75.016 traballadores/as (28%).

Deles 4 son de sector (9,8%) e afectan a 74.096 traballadores/as (29,2%) e 4 son de empresa (2,6%) e afectan a 920 traballadores/as (6,6%).

Das cláusulas que recollen pódese sinalar o seguinte:

Indícase que as empresas que subcontraten con outras do sector a execución de obras ou servizos responderán ante os traballadores/as das empresas subcontratistas nos termos establecidos no artigo 42 do Texto Refundido da Lei do Estatuto dos traballadores/as, engadindo que, así mesmo, se estenderá a responsabilidade á indemnización de natureza non salarial por morte, grande invalidez, incapacidade permanente absoluta ou total derivadas de accidente de traballo ou enfermidade profesional pactada no convenio.

Sínálase que sen prexuízo da información sobre previsións en materia de subcontratación prevista na lexislación vixente, cando a empresa concerte un contrato de prestación de obras ou servizos cunha empresa contratista ou subcontratista, deberá informar á representación legal dos traballadores/as sobre os seguintes extremos:

- Nome ou razón social, enderezo e número de identificación fiscal da empresa contratista ou subcontratista.
- Obxecto, duración e lugar de execución da contrata.
- Se é o caso, o número de traballadores/as que serán ocupados/as pola contrata ou subcontrata no centro de traballo da empresa principal.
- Medidas previstas para a coordinación de actividades desde o punto de vista da prevención de riscos laborais.

Indica outro convenio que a empresa principal deberá establecer baixo a súa responsabilidade nos centros de traballo en que presten servizo traballadores/as de empresas subcontratistas, os mecanismos de coordinación adecuados en orde á prevención de riscos, información sobre estes, e en xeral, a canto se relacione coas condicións de seguridade e saúde dos traballadores/as, así como hixiénico-sanitarias.

Créase nun dos convenios de empresa unha comisión con funcións orientativas para a determinación dos tipos de traballo que poidan desenvolver as contratas externas indicando a súa composición.

E. Cláusulas sobre xubilación

Teñen algún tipo de cláusula sobre a xubilación 134 dos convenios asinados este ano (68,7%) que afectan a 237.538 traballadores/as (88,6%).

Destes convenios 96 son de empresa (62,3%) e afectan a 10.937 traballadores/as (78,7%) e 38 son de sector (92,7%) e afectan a 226.601 traballadores/as (89,2%).

Os tipos de cláusulas que recollen pódense resumir nos seguintes:

■ Cláusulas sobre xubilación forzosa

Son 60 os convenios asinados este ano en Galicia que teñen cláusulas sobre xubilación forzosa (30,8%) e afectan a 201.908 traballadores/as (75,3%).

Deles 21 son de sector (51,2%) e afectan a 195.494 traballadores/as (76,9%) e 39 son de empresa (25,3%) e afectan a 6.414 traballadores/as (46,1%).

Os tipos de cláusulas que maioritariamente se recollen fai referencia nuns convenios a que se establece a xubilación obrigatoria aos 65 anos sempre que se cumpran os requisitos legalmente esixidos para ter dereito a ela e noutros que será cando se ten dereito ao 100% da base reguladora.

Recollen moitos deles que se retrasa o momento da xubilación ata que se cumpran os requisitos sinalados, considerando nese momento a xubilación forzosa.

Indican catro convenios de empresa o seguinte:

- Como excepción á obrigada xubilación forzosa e cese na empresa ao alcanzar a idade regulamentaria (65 anos), establécese a posibilidade de que o traballador/a que nesa data non acredite o período de cotización efectiva e/ou bonificada (35 anos de cotización), para ter dereito á pensión de xubilación do 100% da base reguladora poida continuar o tempo necesario para lograr o requirido período de cotización (35 anos) e, en calquera caso, como máximo durante tres anos máis (ata os 68 anos).
- Se ao cumprir os 65 anos non lle correspondese na Seguridade Social o 100% de porcentaxe, poderá continuar traballando polo tempo necesario, para completar o dereito á seguinte porcentaxe maior á que lle correspondería ao cumprir os 65 anos, indicando que en ningún caso o devandito período poderá ser superior a un ano.
- Esíxese ademais de reunir os requisitos para a pensión, ter cotizados como mínimo 25 anos.
- A xubilación será obrigatoria aos 65 anos sempre e cando o traballador/a reúna un período mínimo de cotización que lle permita alcanzar o 80% da base reguladora e sexa requirido pola empresa paraa tal fin, engadindo que por cada xubilación forzosa, a empresa obrígase a formalizar un contrato indefinido de calquera categoría, nos seis meses precedentes ou posteriores á data da xubilación.

Nun convenio de sector e en 7 convenios de empresa existen compromisos concretos de cobertura das vacantes (nun de empresa de transformación de contratos temporais en indefinidos por cada xubilación forzosa). Noutros faise referencia á cobertura segundo as necesidades do servizo e/ou ao procedemento a seguir no caso de facelo.

Sinalar respecto deste tipo de cláusulas que os 60 convenios que conteñen cláusulas sobre xubilación forzosa supoñen un 44,8% do total dos que teñen algún tipo de cláusulas sobre xubilación.

■ **Xubilación especial aos 64 anos** (Real decreto 1194/1985, do 17 de xullo)

Supón a obriga de cubrir estas vacantes simultaneamente con traballadores/as desempregados/as que figuren inscritos/as como tales na correspondente oficina de emprego.

Dos convenios asinados este ano, son 66 (33,8%) os que teñen cláusulas respecto deste tipo de xubilación e afectan a 159.489 traballadores/as (59,5%). Destes convenios 26 son de sector (63,4%) e afectan a 155.173 traballadores/as (61,1%) e 40 son de empresa (26%) e afectan a 4.316 traballadores/as (31,1%).

Estes 66 convenios supoñen un 49,3% do total dos que teñen algún tipo de cláusulas sobre xubilación.

■ **Cláusulas sobre xubilación parcial e o Contrato de relevo**

Recollen cláusulas ao respecto 79 convenios dos asinados este ano (40,5%) que afectan a 202.611 traballadores/as (75,6%).

Deles 29 son de sector (70,7%) e afectan a 195.816 traballadores/as (77,1%) e 50 son de empresa (32,5%) e afectan a 6.795 traballadores/as (48,9%).

Respecto das cláusulas que recollen pódese sinalar o seguinte:

A maioría das cláusulas remiten ou recollen o indicado na lexislación vixente, e son moitas tamén as que se refiren á necesidade de acordo entre empresa e traballador/a e ás porcentaxes máximas e mínimas da xornada en que se poderá solicitar a xubilación parcial.

Hai convenios nos que se indica a posibilidade de acumulación da xornada que ten que facer o traballador/a xubilado/a parcialmente (algúns convenios indican que será nos meses inmediatamente seguintes á xubilación parcial e a xornada completa e outros deixan ao acordo entre empresa e traballador/a o período do ano no que deba traballarse).

Indícase tamén a posibilidade de que a empresa opte por retribuír sen esixir a cambio a prestación efectiva de servizos recollendo nalgúns casos unha escala de bonificacións en función da antigüidade na empresa (todo isto sen prexuízo do acordo ao que poidan chegar empresa e traballador/a).

Outras cláusulas refírense aos requisitos necesarios e á antelación mínima con que debe facerse a solicitude por parte do traballador/a e o prazo para responder por parte da empresa, sinalando que nos casos de discrepancias será a Comisión Paritaria do convenio a que resolva.

Existen compromisos de aceptar as solicitudes deste tipo de xubilación que se presenten que cumpran os requisitos establecidos na lexislación vixente (ás veces condicionados a unha porcentaxe de redución de xornada ou a un prazo mínimo de antelación na solicitude). Nun convenio de empresa establécese un número de xubilacións anticipadas a cuxa petición a empresa se compromete a acceder, indicando ademais que para os contratos de relevo se lle dará preferencia aos fillos

dos traballadores/as sempre que reúnan as condicións do posto.

Indica un convenio de sector as prioridades para atender as peticións de xubilación parcial indicando en primeiro lugar a orde de entrada, en segundo a maior idade do/a solicitante e en última instancia por antigüidade na empresa; todo isto sempre e cando non existan suficientes traballadores/as cualificados para relevar a todos/as os/as solicitantes no momento de producirse o feito.

Nos casos de cambios de titularidade na adxudicación do servizo, e tendo en conta que opera a subrogación empresarial, indícase que a empresa entrante ten a obriga de manter as condicións persoais e laborais que no seu día se pactasen coa empresa saínte, tales como: xornada que se vai reducir; distribución de xornada ou pagamento do salario. Así mesmo, a empresa saínte comprométese a facilitar toda a documentación referente a estes traballadores/as, especificando caso por caso as condicións de cada traballador/a.

Outras cláusulas refírense ao do salario, sinalando na maioría dos casos que será o correspondente á xornada efectivamente realizada e que se percibirá mensualmente.

Estes 79 convenios con cláusulas sobre a xubilación parcial e o contrato de relevo supoñen un 59% do total dos que teñen algún tipo de cláusulas sobre xubilación.

■ **Contías, premios ou vacacións retribuídas por xubilación**

Establécense en 65 convenios (33,3%) que afectan a 58.838 traballadores/as (22%).

Destes convenios 18 son de sector (43,9%) e afectan a 55.078 traballadores/as (21,7%) e 47 son de empresa (30,5%) e afectan a 3.760 traballadores/as (27,1%).

■ **Complementos á pensión de xubilación**

Establécenos catro convenios de empresa que afectan a 1.296 traballadores/as.

■ **Outras cláusulas** refírense á posibilidade de que de forma individual se poida pactar entre empresa e traballador/a a xubilación anticipada, á información á representación dos traballadores/as respecto das previsións de xubilacións e aos compromisos de cobertura das baixas por xubilación (á parte dos xa indicados para o caso da xubilación obrigatoria).

F. Fomento da contratación indefinida

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.37 existen cláusulas sobre fomento da contratación indefinida en 62 convenios (31,8%) que afectan a 146.348 traballadores/as (54,6%).

Deles 20 son de sector (48,8%) e afectan a 140.507 traballadores/as (55,3%) e 42 son de empresa (27,3%) e afectan a 5.841 traballadores/as (42%).

De entre as cláusulas que recollen pódese destacar as seguintes:

■ Compromiso durante a vixencia do convenio de mantemento ou aumento do cadro de persoal fixo existente. Establecemento dun número ou unha porcentaxe mínima de contratos indefinidos.

**Convenios con cláusulas sobre fomento da contratación indefinida
Por provincias. Galicia. 2007**

■ Cadro 9.37

		Sector	Empresa	Total
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº Convenios	1	4	5
	%	25,00%	50,00%	41,67%
	Nº Traballadores/as	7.000	1.546	8.546
	%	60,20%	82,98%	63,35%
A Coruña	Nº Convenios	4	11	15
	%	40,00%	25,00%	27,78%
	Nº Traballadores/as	53.439	1.099	54.538
	%	37,29%	34,35%	37,22%
Lugo	Nº Convenios	3	8	11
	%	60,00%	33,33%	37,93%
	Nº Traballadores/as	3.409	609	4.018
	%	90,09%	37,48%	74,28%
Ourense	Nº Convenios	6	4	10
	%	66,67%	28,57%	43,48%
	Nº Traballadores/as	4.949	346	5.295
	%	29,55%	28,11%	29,45%
Pontevedra	Nº Convenios	6	15	21
	%	46,15%	23,44%	27,27%
	Nº Traballadores/as	71.710	2.241	73.951
	%	91,22%	37,46%	87,42%
Galicia	Nº Convenios	20	42	62
	%	48,78%	27,27%	31,79%
	Nº Traballadores/as	140.507	5.841	146.348
	%	55,30%	42,02%	54,61%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Recollen cláusulas deste tipo 25 dos convenios asinados este ano (12,8%) que afectan a 132.008 traballadores/as (49,3%). Deles 13 son de sector (31,7%) e afectan a 129.188 traballadores/as (50,8%) e 12 son de empresa (7,8%) e afectan a 2.820 traballadores/as (20,3%).

As cláusulas pódense resumir no seguinte:

- Indicar un número mínimo de traballadores/as fixos durante a vixencia do convenio.
- Compromiso por parte da empresa de cubrir as baixas que se produzan con emprego fixo.
- Compromisos de mantemento e/ou aumento do cadro de persoal fixo da empresa.
- Establecemento de porcentaxes máximas de cadro de persoal eventual e mínimas de persoal fixo.

Nos **convenios de sector** as **porcentaxes mínimas de traballadores/as fixos** que se indican son as seguintes:

■ As empresas deste sector terán, á finalización da vixencia do convenio, un 80% de cadro de persoal fixo. Para o cómputo desta porcentaxe, non se terán en conta os traballadores/as que estean ligados á empresa por un contrato de interinidade e de igual modo descontaranse os centros de nova apertura e aqueles que efectuaran

reformas que supoñan un incremento substancial das vendas. Nestes dous últimos casos o período durante o que non se computará estes traballadores/as será de 24 meses.

■ A partir da entrada en vigor do presente convenio, establécese como obrigatorio nas empresas do sector unha porcentaxe mínima de emprego fixo do 70%.

■ As empresas que contén con máis de 30 traballadoras/es terán que acadar o 80% de emprego fixo ao remate da vixencia do convenio colectivo. Para os efectos do seu cálculo non se incluírán os contratos de interinidade nin se computará o persoal dos centros de nova apertura durante os primeiros catorce meses.

■ As empresas obríganse a ter unha porcentaxe de emprego fixo respecto do cadro de persoal total de, polo menos, un 75%. Nas empresas de 4 ou menos traballadores será dun 50%.

■ As empresas que contén cun cadro de persoal medio superior a 50 traballadores/as deberán manter unha porcentaxe de traballadores/as fixos que supere o 65% do devandito cadro de persoal.

■ As empresas deste sector que contén con máis de 10 traballadores/as terán a 31 de decembro de 2006 un cadro de persoal do 60% de emprego fixo.

■ As empresas incluídas no ámbito de aplicación do convenio terán que ter en cada un dos establecementos que leven polo menos tres anos abertos un mínimo do 50% do cadro de persoal do dito centro con contrato fixo.

■ As partes asinantes do convenio, co fin de acadar dunha maior estabilidade no emprego, acordan fomentar a contratación indefinida, establecendo como cadro de persoal fixo mínimo das empresas o 45% do cadro de persoal total para 2007, o 45% para 2008 e o 50% para o ano 2009, entendendo por cadro de persoal total a media dos últimos 24 meses do persoal vinculado por este convenio.

■ Establécese como obrigatorio nas empresas a seguinte porcentaxe de traballadores/as que deberán estar contratados como fixos naquelas:

- Empresas de 1 a 5 traballadores/as: un traballador/a fixo
- Empresas de 6 a 20 traballadores/as: 40% de traballadores/as fixos.
- Empresas de 21 a 40 traballadores/as: 45% de traballadores/as fixos
- Empresas de 41 a 55 traballadores/as: 55% de traballadores/as fixos
- Empresas de 56 traballadores en adiante: 65% de traballadores/as fixos.

Cando por aplicación da porcentaxe resultase unha fracción, esta completárase ata a unidade tanto por exceso como por defecto. O tope será ata o 0,5 incluído, por defecto.

■ As partes asinantes acordan fomentar a contratación indefinida, establecendo un cadro de persoal fixo mínimo nas empresas de máis de 5 traballadores/as a partires do 1 de xaneiro de 2008 do 40%.

Para os efectos do cálculo do cadro de persoal fixo das empresas, tomarase en conta a media dos últimos 24 meses.

Exceptúanse do previsto no presente artigo as empresas de nova creación e as empresas que durante a vixencia do convenio incrementen o seu cadro de persoal

total de modo significativo, entendéndose que ten lugar incremento significativo cando incrementen o número de traballadores/as da empresa polo menos nun 30%.

As empresas exceptuadas conforme ao previsto no parágrafo anterior contarán cun período de carencia de dous anos para o cumprimento do cadro de persoal fixo mínimo de xeito que, ao cumprirse 3 anos, ben dende a creación da empresa, ben dende o incremento significativo do emprego, ditas empresas deberán de cumprir o cadro de persoal fixo mínimo tomándose como referencia a media do cadro de persoal fixo dos últimos 12 meses.

■ Establecemento dun cadro de persoal fixo mínimo das empresas de máis de 3 traballadores/as nos seguintes termos:

Ano 2007: cadro de persoal fixo mínimo do 30% do cadro de persoal total.

Ano 2008: cadro de persoal fixo mínimo do 35% do cadro de persoal total.

Ano 2009: cadro de persoal fixo mínimo do 40% do cadro de persoal total.

Para os efectos do cálculo do cadro de persoal fixo das empresas, tomarase en conta a media dos últimos 24 meses. Non obstante, en orden ao cumprimento do disposto no presente artigo con relación ao ano 2007, entenderase cumprido o requisito de cadro de persoal fixo cando se alcance o 30% na media dos últimos 24 meses ou á data 31 de decembro de 2007.

Recole este convenio a mesma excepción que no anterior (empresas de nova creación e as que durante a vixencia do convenio incrementen o seu cadro de persoal total de modo significativo -polo menos nun 30%- indicando tamén un período de carencia para o cumprimento de 2 anos coas mesmas condicións que no caso anterior).

■ Todas as empresas afectadas por este convenio terán como mínimo un cadro de persoal do 30% contratado indefinidamente.

Esta medida deberá ser regulada nos tres meses seguintes á sinatura do convenio.

■ Nas empresas suxeitas ao presente convenio, fíxase unha porcentaxe de contratos fixos do 25% a partir do 1 de xaneiro de 2008 e do 35% a partir do 1 de xaneiro do 2009.

Respecto da vixilancia do cumprimento destas cláusulas indícase que lle corresponde á Comisión Paritaria do convenio, engadindo algúns deles a obriga de remitir a información solicitada por elas respecto das modalidades de contrato utilizadas.

As **porcentaxes mínimas de traballadores/as fixos** que se indican nos **convenios de empresa** son as seguintes:

■ As partes asinantes deste convenio, para unha maior estabilidade no emprego, acordan fomentar a contratación indefinida, establecendo como cadro de persoal fixo mínimo das empresas do 80% do cadro de persoal total.

■ Establécese que para o último ano de vixencia deste convenio colectivo a relación de contratos laborais de carácter indefinido non poderá ser inferior ao 75% do cadro de persoal laboral medio anual no devandito exercicio.

■ A empresa comprométese, durante a vixencia deste convenio, a incrementar o cadro de persoal laboral con relación fixa, ata alcanzar a porcentaxe do 75%

de cadro de persoal fixo, salvo que circunstancias excepcionais de produción ou do seu sector do mercado o impidan, debendo en tal caso presentar un informe debidamente motivado ao comité de empresa.

■ As partes asinantes do convenio, en aras dunha maior estabilidade no emprego acordan fomentar a contratación indefinida, comprometéndose a manter un cadro de persoal indefinido dun 70% sobre un cadro de persoal medio de 280 traballadores/as.

■ Recolle un convenio o acordo de que terán como mínimo un cadro de persoal do 100% contratado indefinidamente, medida que deberá ser regulada nos tres meses seguintes á sinatura do convenio.

Indica que os contratos existentes teñen carácter de fixos descontinuos a excepción dos contratos fixos existentes ou os que se poidan facer no futuro.

Algúns convenios indican porcentaxes máximas de contratación temporal:

■ A contratación temporal non superará o 8% dos contratos totais acollidos ao ámbito persoal deste convenio.

■ Para acadar os obxectivos de estabilidade no emprego e posibilitar unha oferta cualificada de emprego público que cubra as necesidades estruturais da empresa, a contratación temporal en media anual, por días cotizados, salvo circunstancias conxunturais motivadas e valoradas pola comisión da xestión das listaxes de contratación temporal, non poderá superar o 25% do total do persoal.

■ A empresa non terá nunca máis dun 15% de traballadores/as eventuais (non se considerarán loxicamente os contratos por días ou vacacións).

■ Durante o ano 2007, e sempre que a taxa de eventualidade de man de obra directa supere o 30%, realizaranse 20 contratos fixos, 10 a data 30 de xuño de 2007 e tendo en conta a taxa de eventualidade en dita data, e os 10 restantes co mesmo criterio a 31 de decembro do 2007.

Se a taxa de eventualidade de man de obra directa fose inferior nas datas sinaladas ao 30% o número de contratacións fixas será proporcional á taxa de eventualidade a 30 de xuño de 2007 e 31 de decembro de 2007 respectivamente.

■ As partes asinantes do presente convenio, en aras dunha maior estabilidade no emprego, acordan fomentar a contratación indefinida, establecendo como cadro de persoal eventual máximo un 35%.

■ Transformación de contratos temporais en indefinidos

Recollen este tipo de cláusulas 37 convenios (o 19% dos asinados este ano) que afectan a 84.662 traballadores/as (31,6%). Deles 12 son de sector (29,3%) e afectan a 81.630 traballadores/as (32,1%) e 25 son de empresa (16,2%) e afectan a 3.032 traballadores/as (21,8%).

Respecto das cláusulas que recollen pode destacarse o seguinte:

Refírense algunhas delas aos procesos de consolidación de emprego temporal mediante a convocatoria de procesos selectivos en convenios e acordos reguladores de persoal da Administración local.

Recollen algúns convenios de sector compromisos concretos de transformación indicando as seguintes porcentaxes:

- Compromiso de transformar en indefinidos un 30% da totalidade dos contratos de obra ou servizo determinado regulados no convenio. Esta porcentaxe referirase unicamente aos contratos deste tipo que esgoten a súa duración máxima de dous anos.
- As empresas que contraten traballadores/as a través de contratos formativos (contrato para a formación e contrato en prácticas) estarán obrigadas a converter un 40%, como mínimo, destes contratos en contratos indefinidos de fomento do emprego, cando se alcanzara o prazo máximo legal de duración destes (2 anos).

As empresas que contraten traballadores/as a través de contratos de duración determinada por circunstancias da produción estarán obrigadas, ao remate da duración máxima legal destes (12 meses), a converter un 25%, como mínimo, destes contratos en contratos indefinidos de fomento do emprego.

- Noutro indican para os contratos en prácticas que ao seu termo converterán un 30% como mínimo, destes contratos, en contratos indefinidos de fomento do emprego, indicando igualmente respecto dos contratos para a formación que as empresas que teñan contratados a traballadores/as a través destes contratos converterán ao seu termo un 30% como mínimo en contratos indefinidos de fomento do emprego.

Respecto do Contrato Eventual do Artigo 15.1.b) do Estatuto dos Traballadores indica este mesmo convenio que as empresas que teñan contratados a traballadores/as a través de contratos eventuais dos previstos neste artigo, ao termo dos mesmos, converterán un 20% como mínimo, destes contratos, en contratos indefinidos de fomento do emprego.

Fíxase nun convenio de empresa un número concreto de contratos que se deben transformar en indefinidos durante a súa vixencia.

Establécese noutras cláusulas a transformación en indefinidos dos contratos dos traballadores/as que teñan ou cumpran unha certa antigüidade na empresa.

Recollen varios convenios cláusulas que indican que, de conformidade coa lexislación vixente, acórdase que os contratos de duración determinada, incluídos os contratos formativos, poderán ser convertidos en contratos para o fomento da contratación indefinida suxeitos ao réxime xurídico establecido.

- Outras cláusulas recollen compromisos de fomentar a contratación indefinida pero sen chegar a concretalos.

G. Garantías de emprego: Mantemento dos postos de traballo

Ademais das cláusulas sobre conservación e aumento do cadro de persoal fixo que xa se analizaron, recóllense nos convenios asinados este ano outras cláusulas tendentes a garantir ou aumentar o nivel de emprego existente no inicio da vixencia do convenio entre as que se poden destacar as seguintes:

■ Compromiso de **conservación do cadro de persoal** existente no momento da sinatura do convenio durante toda a vixencia del, indicando nalgún caso o cadro de persoal mínimo.

■ Obrigación de proceder á **cobertura obrigatoria das baixas** que se produzan.

As cláusulas máis frecuentes respecto das garantías de emprego son as que se refiren aos casos de capacidade diminuída, á retirada do carné de conducir cando se necesita para o traballo, e tamén as cláusulas sobre subrogación empresarial que se analizan a continuación (Cadro 9.38).

Convenios con cláusulas sobre garantías no emprego e subrogación empresarial

■ Cadro 9.38

	Total Galicia	
	Nº convenios	%
Capacidade diminuída	55	28,21
Retirada do permiso de conducir	35	17,95
Subrogación empresarial	34	17,44

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Capacidade diminuída

Existen cláusulas ao respecto en 55 convenios, o 28,2% dos asinados este ano, que afectan a 41.119 traballadores/as (15,3%).

Deles 49 son de empresa e afectan a 7.427 traballadores/as e 6 son de sector e afectan a 33.692 traballadores/as.

Refírense estas cláusulas sobre todo á posibilidade de destinar aos traballadores/as que teñan a súa capacidade diminuída a postos axeitados á súa nova situación (se existen).

Hai convenios nos que se sinalan os postos reservados para estes casos.

Cando non existe na empresa posto adecuado, indícase nalgúns convenios que os traballadores/as nesta situación terán preferencia para a cobertura dos postos de nova creación sempre que teñan aptitude ou idoneidade para o seu desempeño.

Recollen tres convenios de empresa o compromiso de crear e definir tales postos unha vez asinado o convenio.

Limitan esta posibilidade algúns convenios aos casos en que a incapacidade fose consecuencia dun accidente de traballo ou enfermidade profesional, ou común de longa duración, esixindo ademais nalgúns deles un período mínimo de antigüidade na empresa para o caso de enfermidade profesional.

Tamén se indica nun convenio unha porcentaxe máxima de traballadores/as do total da categoría respectiva nesta situación e noutro do cadro de persoal total.

Sínálase nalgúns convenios unha idade (55 ou 60 anos) ou unha antigüidade (25 anos de servizos efectivos) a partir da que os traballadores/as que desempeñen postos de traballo en condicións de penosidade, perigosidade e toxicidade poderán solicitar a adscrición a postos de segunda actividade. Recóllese nalgún convenio a

posibilidade de que a empresa poida limitar o número de traballadores/as que poidan facer uso desta posibilidade en función da súa idade, das dispoñibilidades de persoal e das necesidades orgánicas e funcionais.

Respecto da retribución que lle corresponde nuns casos indícase que é a do posto que tiña con anterioridade e noutros a do novo posto que vai ocupar.

Establecen algúns convenios que se a retribución do novo posto é superior, será esta a que lle corresponde, e se é inferior percibirá a do seu anterior posto.

Indícase nalgún caso que se percibirá a retribución do posto anterior só durante un certo tempo agás que a dita incapacidade sexa derivada de accidente de traballo ou enfermidade profesional, caso no que a retribución da categoría de orixe se mantería con carácter indefinido.

Sínálase nalgún caso tamén o dereito aos aumentos que por pactos, convenios, etc. experimente no sucesivo a categoría que tiña no momento de se producir o feito determinante da diminución da súa capacidade.

No que se refire á revisión das situacións de incapacidade indícase que os traballadores/as terán dereito cando se lles declare de novo aptos para o traballo, a que se lles reintegre nos postos de traballo que con carácter normal ocupaban nas empresas nas datas que causaron baixa. Fíxase nalgún convenio un prazo dentro do cal se debe solicitar a reincorporación ao traballo.

Nun convenio de empresa indica que cando a un traballador/a lle sexa recoñecida a invalidez permanente parcial, a empresa verase na obriga de darlle un posto de traballo axeitado á súa situación, sendo a nova cualificación que lle corresponda polo menos igual ao nivel retributivo que tiña con anterioridade.

Engade que se obtivese o recoñecemento do dereito a percibir a pensión compatible co exercicio de profesión e oficio, a suma dos seus haberes polo seu novo posto de traballo, máis a pensión, será igual ao do nivel da categoría que ostenta, e se houberse lugar a indemnización, esta será percibida polo traballador/a integramente, non repercutindo nos haberes percibidos polo seu posto de traballo.

■ Retirada do permiso de conducir

Teñen cláusulas ao respecto 35 convenios (17,9% dos asinados este ano) que afectan a 25.109 traballadores/as (9,4%).

Deles 10 son de sector (24,4%) e afectan a 23.980 traballadores/as (9,4%), e 25 de empresa (16,2%) e afectan a 1.129 traballadores/as (8,1%).

Das cláusulas que recollen pódese destacar o seguinte:

Indícase nelas que no caso de retirada do permiso de conducir dos traballadores/as que o necesiten para o seu traballo, destinarase a outro posto adecuado á súa categoría, reincorporándose ao seu cando remate a sanción.

Limitase nalgúns convenios a que a sanción non sexa superior a un certo período de tempo que se indica.

Faise referencia normalmente a que a retirada do carné sexa conducindo vehículos da empresa e por orde dela, pero hai convenios que inclúen a conducción do

vehículo particular aínda que limitado ao desprazamento do seu domicilio ao lugar de traballo ou regreso.

Exclúense os casos de retirada do permiso de conducir como consecuencia de imprudencia temeraria, embriaguez ou drogadicción ou cando existe mala fe ou dolo e nalgúns convenios os casos de reincidencia.

Indica un convenio o número máximo de condutores/as afectados/as en función do número total de condutores/as.

Establece un convenio de sector que as empresas deben de subscribir en favor dos traballadores/as que habitualmente conduzan vehículos da empresa, unha póliza de seguros que, no caso de privación temporal do permiso de conducir, cubra un subsidio mensual de 300 euros, indicando que se entende que existe habitualidade na conducción cando o traballador/a conduza vehículos da empresa polo menos 1/6 da súa xornada de traballo en cómputo mensual.

Engade ademais que se exclúe da cobertura do seguro os supostos de delitos contra a seguridade do tráfico e alcoholemias e sinala un prazo para formalizar a póliza a partires da publicación do convenio.

Respecto da retribución nuns casos indícase que será a mesma que viña percibindo no seu posto habitual e noutros establécese que será a do novo posto.

Nalgúns convenios indícase que se a retirada é por feitos ocorridos durante a xornada de traballo se lle respecta a súa retribución e se é fóra percibirá a do posto que se lle atribúa, limitando tamén nalgún convenio o tempo de duración neste caso.

Establece algún convenio un período máximo de tempo durante o que se lle conserva a categoría e soldo, transcorrido o cal adaptaráse ás condicións do novo posto.

■ Subrogación empresarial

Existen cláusulas en 34 convenios (17,4%) que afectan a 35.580 traballadores/as (13,3%).

Deles 7 son de sector (17,1%) e afectan a 34.469 traballadores/as (13,6%) e 27 son de empresa (17,5%) e afectan a 1.111 traballadores/as (8%).

Refírense as cláusulas que recollen aos supostos nos que se produce a subrogación e aos requisitos dos traballadores/as respecto dos que se produce (nalgúns casos indícase aos que non lle afecta).

Sínálase tamén nalgúns convenios a documentación que a empresa saínte debe entregar á entrante. Esta documentación refírese, respecto da empresa, ás súas obrigas salariais e coa Seguridade Social, e respecto dos traballadores/as aos datos persoais e profesionais necesarios.

A maioría destes convenios pertencen ao sector servizos, só 2 pertencen ao sector da industria e 1 ao da construción.

No convenio do sector da industria siderometalúrxica da Coruña indícase que ao remate da concesión dunha contrata, producirase a subrogación do persoal en todos os seus dereitos e obrigas sempre que a mesma sexa para prestar

servizos de mantemento nas Administracións Públicas en virtude dunha concesión administrativa e sempre que se cumpran os requisitos que indica.

No convenio do sector da Construción de Ourense indícase que co obxecto de contribuír a garantir o principio de estabilidade no emprego dos traballadores/as empregados/as por empresas e entidades de dereito público que se sucedan mediante calquera modalidade contractual, total ou parcialmente, en calquera contrata de conservación e/ou mantemento de autoestradas, autovías, estradas ou vías férreas a que se refire o artigo 3, apartado b) e o anexo I, apartado b) do Convenio xeral do sector da construción, establécese, con carácter exclusivo para tales actividades, a obrigación de subrogación do persoal entre as empresas saínte e entrante, a cal se levará a cabo conforme cos requisitos e condicións que se detallan no convenio.

H. Outras cláusulas de fomento do emprego

Neste tipo de cláusulas inclúense, ademais das xa mencionadas no apartado sobre xubilación nas que existe un compromiso ao respecto, as que indican a redución ou eliminación das horas extraordinarias habituais como medida de fomento do emprego e as que se refiren ao pluriemprego.

Son 124 os convenios que recollen cláusulas deste tipo este ano (63,6%) e afectan a 235.460 traballadores/as (87,9%).

Indican a supresión ou redución ao mínimo das horas extraordinarias habituais 42 convenios (21,5% dos asinados este ano) que afectan a 44.479 traballadores/as (16,6%). Deles 8 son de sector (19,5%) e afectan a 40.035 traballadores/as (15,8%) e 34 son de empresa (22,1%) e afectan a 4.444 traballadores/as (32%).

Existe nalgúñas destas cláusulas o compromiso de creación dun novo posto de traballo cando se supere un certo número de horas nalgún servizo. Outros convenios indican a contratación dun traballador/a no caso de que unha porcentaxe que indican do cómputo anual de horas extraordinarias fora superior á xornada anual establecida.

As cláusulas sobre o pluriemprego fan referencia á conveniencia de erradicalo como regra xeral, sinalando que para iso se estima necesario que se apliquen co máximo rigor as sancións previstas na lexislación vixente nos casos de traballadores/as non dados de alta na Seguridade Social, por estar dados de alta xa noutra empresa.

Neste sentido tamén se considera esencial o cumprimento exacto do requisito de dar a coñecer á representación legal dos traballadores/as os boletíns de cotización á Seguridade Social, así como os modelos de contrato de traballo escrito que se utilicen na empresa e os documentos relativos á terminación da relación laboral.

9.6.6. Organización do traballo

Entre as cláusulas que fan referencia a este tema nos convenios asinados este ano pódense destacar, entre outras, as seguintes:

■ Obxectivo

Sínálase como obxectivo da organización do traballo o de alcanzar na empresa un nivel adecuado de produtividade e/ou eficacia nos servizos baseado na óptima utilización dos recursos humanos e materiais adscritos a eles.

Trátase de obter os mellores niveis de calidade, produtividade e seguridade e saúde laboral mediante a utilización máis adecuada dos recursos.

Para este obxectivo é necesaria a mutua colaboración das partes integrantes da empresa: dirección e traballadores/as.

Indícase que a organización do traballo se estende, entre outras, ás cuestións seguintes:

- A planificación e ordenación dos recursos humanos
- A fixación de calidade admisible ao longo do proceso de produción de que se trate.
- A determinación dos elementos necesarios para que o traballador/a poida alcanzar polo menos o rendemento normal ou mínimo.
- A esixencia de vixilancia, atención e dilixencia no coidado de maquinaria, instalacións e utensilios encomendados ao traballador/a.
- A fixación de índices de desperdicios.

■ Competencia nesta materia.

Son as cláusulas que máis se repiten. Sínálase ao respecto que a organización do traballo é facultade exclusiva e responsabilidade da dirección da empresa, sen prexuízo dos dereitos e facultades de audiencia, consulta, información e negociación recoñecidos á representación dos traballadores/as.

Indícase que a dirección da empresa poderá establecer cantos sistemas de organización, racionalización, automatización, modernización e estruturación das seccións ou departamentos da empresa que considere oportunos.

No suposto de que se deleguen facultades directivas, esta delegación debe facerse de modo expreso, de maneira que sexa suficientemente coñecida, tanto polos que reciban a delegación de facultades, como polos que despois serán destinatarios/as das ordes recibidas.

Sínálase ademais que as ordes que teñan por si mesmas o carácter de estables deberanse comunicar expresamente á totalidade dos afectados/as e dotalas de suficiente publicidade.

■ Procedementos de implantación, supresión e revisión dos sistemas de traballo

Por sistema de organización científica e racional do traballo entenderase o conxunto de principios da organización e racionalización do traballo e, de ser o caso, da retribución incentivada; de normas para a súa aplicación; e de técnicas da medición do traballo e da valoración de postos.

No establecemento de calquera sistema de racionalización do traballo terase en conta, entre outras, as seguintes etapas:

- Racionalización, descrición e normalización de tarefas.
- Análise, valoración, clasificación e descrición dos traballos correspondentes a cada posto ou grupos de postos de traballo.
- Análise e fixación de rendementos normalizados.
- Asignación dos traballadores/as aos postos de traballo segundo as súas aptitudes.

Non se poderá adoptar ningún sistema de traballo que poida prexudicar a formación profesional e técnica do persoal.

As empresas que queiran implantar un sistema ou que téndoo implantado o modifiquen pola substitución global dalgunhas das súas partes fundamentais, deberán informar con carácter previo á representación dos traballadores/as a implantación ou substitución que decidan efectuar.

Indícase a posibilidade de constituír unha Comisión Paritaria para estes efectos, sinalando o prazo no que deberá elaborar o informe sobre a medida a adoptar.

Sínálase tamén a posibilidade de establecer un período de adaptación.

Establécese o procedemento a seguir no caso de desacordo ou conflito (arbitrase, ditame dun técnico, AGA, ...)

Respecto da revisión de tempos e rendementos sinálanse os feitos polos que se poden efectuar; o período de adaptación se é o caso e a posibilidade de reclamación no caso de desconformidade por parte dos traballadores/as.

Incorporan tamén algúns convenios **táboas de produtividade**, de **tempos e rendementos** mínimos e de **valoración dos postos de traballo**, indicando ademais as condicións e normas de aplicación e como resolver as discrepancias nas valoracións.

Nalgúns casos faise referencia a sistemas internacionalmente recoñecidos (como o Bedaux por exemplo) e noutros establécense sistemas propios.

Sínálase tamén nalgúns casos que as táboas de niveis de produtividade só se aplicarán nos centros de traballo que teñan comité de seguridade e saúde ou representación dos traballadores/as, sempre que a lei determine a existencia de ambos os órganos.

Respecto das táboas de niveis normais de produtividade indícase que poderán aplicarse en todos os centros de traballo, sempre que no posto de traballo obxecto de medición se cumpran as medidas de seguridade establecidas na lexislación vixente.

Recóllense tamén as normas de aplicación para a verificación do cumprimento das táboas de niveis normais.

Para a determinación de rendementos indícase que a empresa poderá efectuar a medición dos traballos en todos aqueles casos que sexa viable.

Inclúense definicións para efectos da organización científica do traballo do que se considera actividade normal e óptima, rendimento normal e óptimo, nivel de actividade, tempo de espera, tempos de paro, tempo máquina, tempo normal,...

Recóllense noutros convenios distintos **tipos de sistemas de traballo**, sinalando entre outros o traballo por tarefa, axustado ou por unidade de obra, con primas á produción ou con incentivo.

Caracterízanse estes sistemas por poñer en relación directa a retribución coa produción do traballo, con independencia, en principio, do tempo investido na súa realización e por ter como obxectivo a consecución dun rendemento superior ao normal.

O **traballo por tarefa** consiste na realización, por xornada, dunha determinada cantidade de obra ou traballo con independencia do tempo investido na súa realización.

Se o traballador/a remata a tarefa antes de concluír a xornada diaria, a empresa poderalle ofrecer, e este/a aceptar ou non, entre continuar prestando os seus servizos ata o remate da xornada ou que abandone o traballo, dándoa por concluída.

Nos **traballos axustados ou por unidade de obra**, e para efectos da súa retribución, só se atende á cantidade e á calidade da obra ou traballo realizado, pagándose por módulos ou unidades determinadas, independentemente do tempo investido na súa realización, se ben pode estipularse un prazo para a súa terminación, en cuxo caso deberá rematar dentro del, pero sen que poida esixirse neste caso un rendemento superior ao normal.

Indícase a posibilidade de establecer **primas á produtividade ou incentivos** nos traballos que se presten á súa aplicación, de tal forma que aos maiores rendementos que se alcancen no traballo correspondan uns ingresos que garden respecto aos normais, polo menos, a mesma proporción que a dos devanditos rendementos en relación cos normais.

Corresponde á Dirección da empresa, de acordo co Comité de empresa, determinar os rendementos, tomando como medida de actividade mínima esixible a que desenvolve un operario/a medio entregado ao seu traballo, sen o estímulo dunha remuneración por incentivo, ritmo que pode manter día tras día, doadamente, sen que esixa esforzo superior ao normal.

Entre os aspectos que se teñen en conta na valoración do desempeño indícanse o servizo ofrecido ao cliente, presenza e aseo no traballo, trato correcto con superiores e os demais compañeiros/as, aumento ou descenso na calidade e nivel do traballo realizado, dispoñibilidade ante necesidades puntuais da empresa, correcta utilización de todos os elementos de protección individual e seguimento das normas de prevención e saúde no traballo, etc.

Previamente á súa implantación ou revisión colectivas destes sistemas, en canto supoñen casos incluídos nos supostos de feito do artigo 64.1º.4 d) ou e) do Estatuto dos traballadores/as, deberáselle solicitar, se é o caso, á representación legal dos traballadores/as o informe a que o dito precepto se refire, estando suxeita a dita implantación ou revisión ao disposto no artigo 41 do Estatuto dos traballadores/as.

■ Prestación do traballo

O traballador/a está obrigado a realizar o traballo convindo baixo a dirección do empresario/a ou persoa en quen ese delegue.

Prohíbese utilizar fóra do traballo, máquinas, ferramentas, equipos, vehículos e útiles, estean ou non asignados ao traballador/a, salvo expresa autorización do empresario/a ou de quen o/a represente.

A empresa porá ao alcance dos traballadores/as todos os medios necesarios para que estes poidan executar o seu traballo nas mellores condicións de hixiene e seguridade.

Pola súa parte, os traballadores/as utilizarán os medios de protección que a Empresa lles facilite, coidando dos útiles, ferramentas e maquinaria de traballo que se lle confíen sendo responsables dos estragos, deterioracións ou danos que se produzan polo seu mal uso.

Como manifestación dos deberes xerais de colaboración e boa fe que rexen a prestación do traballo, o traballador/a está obrigado a manter os segredos relativos á explotación e negocios da empresa.

Sínálase ademais que a dirección da empresa poderá implantar os sistemas internos de control que considere oportunos para verificar o cumprimento polo traballador/a das súas obrigas e deberes laborables, que deberá exercerse con suxeición ao establecido no convenio e demais normas aplicables.

■ Novas tecnoloxías

Sínálase que con motivo da implantación de novas tecnoloxías requirirán a adopción de determinados criterios e actuacións que respecten, as condicións de seguridade e saúde no traballo, os dereitos dos traballadores/as e especialmente a estabilidade no emprego.

A empresa xestionará e negociará estes cambios coa participación da representación dos traballadores/as antes da súa aplicación.

Ante calquera modificación tecnolóxica no proceso de negociación darase prioridade á estabilidade do emprego na empresa adoptándose as medidas necesarias e posibles para garantilo (recolocación noutros postos, cambios de quendas e/ou horarios de traballo,...) coa correspondente negociación das condicións para a súa realización, co obxectivo compartido de conciliar as necesidades da empresa cos traballadores e traballadoras, facendo compatible a súa vida laboral coa persoal e familiar.

Dado que as novas tecnoloxías ou sistemas de traballo implican unha maior produtividade, a totalidade das retribucións económicas de calquera tipo que perciban os traballadores/as que se vexan afectados pola variación nas súas condicións de traballo non poderán ser inferiores ás que viñesen percibindo en cómputo anual por todos os conceptos.

A empresa facilitará os medios e a formación correspondente aos traballadores/as que con motivo dos cambios que se produzan na organización do traballo pola implantación de novas tecnoloxías equipos de traballo, vehículos, maquinaria, etc., sexan necesarios para o desenvolvemento da súa tarefa profesional.

Impulsarase o desenvolvemento da formación continua dos traballadores e traballadoras como mecanismo para facer fronte aos maiores requirimentos de cualificación e polivalencia.

Faise referencia tamén á utilización de novas tecnoloxías cando impliquen a posibilidade de empregar produtos menos perigosos.

■ Actuación en defensa e protección do Ambiente

Considérase necesario que as empresas actúen de forma responsable e respectuosa co ambiente, prestando gran atención á súa defensa e protección de acordo cos intereses e preocupacións da sociedade.

Para estes efectos, a empresa debe adoptar unha actitude permanente, responsable e visible en materia de ambiente e, ao mesmo tempo, conseguir que o esforzo que estea desenvolvendo a industria neste campo, e o que se realice no futuro, así como os seus resultados, sexan coñecidos e adecuadamente valorados pola sociedade e as administracións competentes.

Considérase fundamental para estes fins a realización de actividades tendentes a conseguir os seguintes obxectivos:

- Promover e conseguir unha actuación responsable da empresa en materia de ambiente, concretando as medidas que se adopten.
- Establecer uns obxectivos cualitativos e cuantitativos de mellora co fin de facer visible, respecto a eles, o progreso que se consiga.
- Demostrar á sociedade o comportamento responsable da empresa mediante o emprego de técnicas de boa xestión ambiental e a comunicación dos resultados obtidos.
- Mellorar a credibilidade da empresa e aumentar a confianza da sociedade e das administracións públicas mediante demostracións e feitos concretos.

■ Desenvolvemento socialmente sostible

Sinálase que se procurará compatibilizar o desenvolvemento económico da empresa cos dereitos e aspiracións da sociedade.

Indícase como intención dos asinantes, durante a vixencia do convenio colectivo, analizar e, de ser o caso, concluír acordos en materia de desenvolvemento socialmente sostible, na medida en que a organización da empresa posibilite tales instrumentos de integración laboral e social.

Ambas partes, así mesmo, declaran a vixencia dos valores e normas de comportamento contidos no código ético do grupo.

Os asinantes, no ámbito das súas respectivas responsabilidades, propóñense exercer os seus dereitos e cumprir as súas obrigas no marco do respecto aos precitados valores.

- Sinalar por último que outras cláusulas fan referencia á distribución da xornada (xa analizado no apartado sobre tempo de traballo) e á mobilidade dos traballadores/as que se analiza con máis detalle no apartado seguinte.

9.6.7. Mobilidade e clasificación profesional

A. Mobilidade xeográfica. Traslados e desprazamentos

Son 45 (23,1%) os convenios asinados este ano que teñen cláusulas sobre mobilidade xeográfica e afectan a 63.221 traballadores/as (23,6%).

Deles 35 son de empresa (22,7%) e afectan a 5.594 traballadores/as (40,2%) e 10 son de sector (24,4%) e afectan a 57.627 traballadores/as (22,7%).

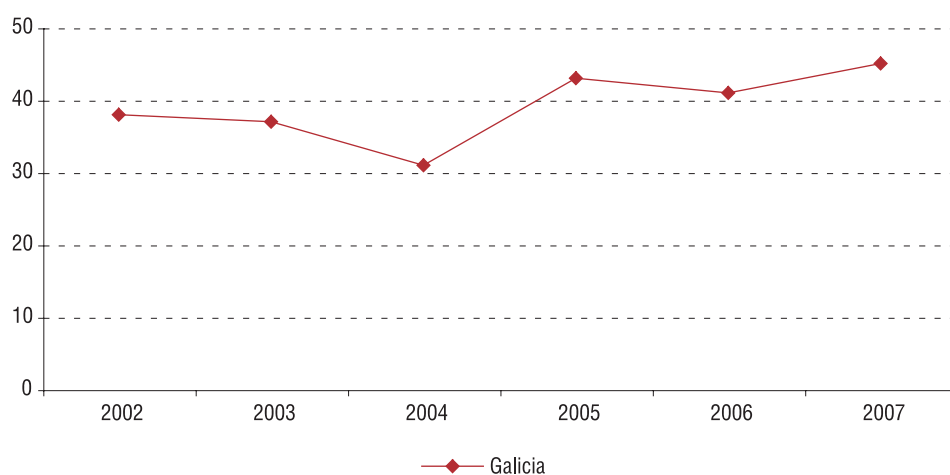
O Cadro 9.39 recolle a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas.

**Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de mobilidade xeográfica.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.39

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	3	60,00	2	16,67	1	12,50	2	13,3333	1	6,67	9	16,36
2003	1	25,00	1	10,00	0	0,00	1	7,69	2	13,33	5	9,80
2004	3	60,00	3	30,00	2	25,00	3	21,43	1	5,56	12	21,82
2005	2	50,00	3	33,33	0	0,00	1	7,69	1	8,33	7	14,00
2006	1	50,00	3	30,00	0	0,00	3	23,08	2	16,67	9	21,43
2007	4	100,00	2	20,00	2	40,00	1	11,11	1	7,69	10	24,39
Empresa												
2002	10	50,00	4	10,26	2	11,76	0	0,00	13	16,88	29	17,16
2003	3	37,50	8	16,33	2	18,18	2	10,00	17	26,15	32	20,92
2004	7	53,85	2	5,26	3	16,67	0	0,00	7	10,00	19	11,73
2005	5	71,43	11	21,57	5	21,74	3	12,00	12	19,35	36	21,43
2006	5	31,25	7	15,22	1	7,14	1	6,67	18	30,00	32	21,19
2007	5	62,50	7	15,91	5	20,83	3	21,43	15	23,44	35	22,73
Total 2007	9	75,00	9	16,67	7	24,14	4	17,39	16	20,78	45	23,08

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Ademais das cláusulas que remiten ou recollen o sinalado na lexislación vixente, pódense destacar as seguintes:

Inclúen algúns convenios a definición do que se considera traslado para estes efectos, asociándoo a que supoña para o traballador/a cambio de domicilio e sinalando nalgúns casos o número de quilómetros entre o novo centro de traballo e o anterior ou o domicilio do traballador/a. Noutros convenios indícase o que non se considera desprazamento para estes efectos.

Recóllense os mecanismos que se deben seguir para facer os traslados, sinalando entre eles, ademais da negociación preceptiva coa representación dos traballadores/as e os prazos, a intervención do AGA en caso de desacordo da comisión paritaria.

Regúlanse tamén as indemnizacións e compensacións económicas a que ten dereito o traballador/a.

Indícase nalgúns convenios a obriga de comunicación á representación dos traballadores/as de todos os traslados de persoal, aínda que sexan por mutuo acordo.

Indícanse tamén nalgúns convenios as preferencias para non ser desprazados/as sinalando as seguintes:

- Representantes legais dos traballadores/as.
- Diminuídos físicos e psíquicos.
- Mulleres embarazadas, persoas que gocen do permiso de lactación ou dalgunha redución de xornada por atención a menores ou a familiares.

Algúns convenios indican que non se poderá aplicar este tipo de mobilidade.

Sinalar por último que algúns convenios recollen o sinalado respecto das traballadoras vítimas de violencia de xénero no artigo 40.3bis do Estatuto dos traballadores/as.

B. Mobilidade funcional

Teñen cláusulas sobre mobilidade funcional 84 dos convenios asinados este ano (43,1%) que afectan a 60.200 traballadores/as (22,5%).

Deles 9 son de sector (22%) e afectan a 50.861 traballadores/as (20%) e 75 son de empresa (48,7%) e afectan a 9.339 traballadores/as (67,2%).

O Cadro 9.40 recolle a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas

Respecto das cláusulas que conteñen, ademais das que remiten ou recollen total ou parcialmente o indicado ao respecto na lexislación vixente, cabe sinalar as seguintes:

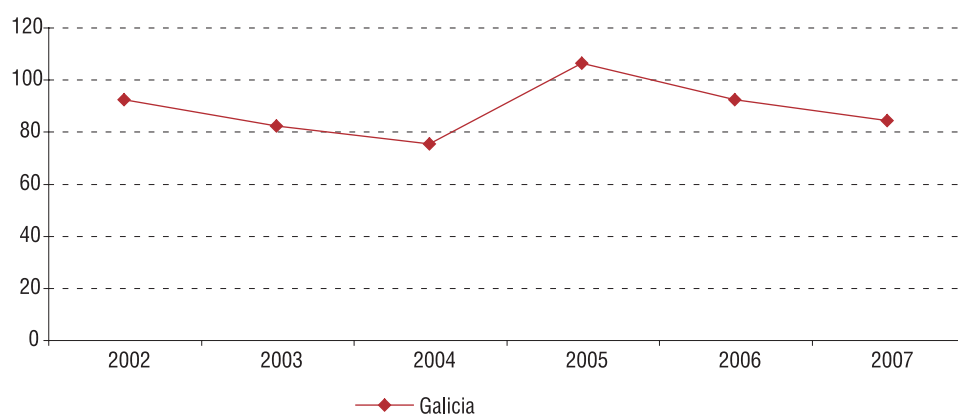
- Información á representación legal dos traballadores/as.
- Nalgúns convenios sinálase como contido desta información o seguinte:
- Identificación das persoas afectadas.
 - Descrición xustificativa das causas que motivan o cambio.
 - Duración estimada da mobilidade.

**Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de mobilidade funcional.
Por provincias. Galicia. 2002-2007**

■ Cadro 9.40

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	2	40,00	3	25,00	3	37,50	4	26,67	0	0,00	12	21,82
2003	1	25,00	3	30,00	2	22,22	3	23,08	2	13,33	11	21,57
2004	3	60,00	3	30,00	3	37,50	2	14,29	0	0,00	11	20,00
2005	2	50,00	1	11,11	2	16,67	5	38,46	2	16,67	12	24,00
2006	2	100,00	4	40,00	2	40,00	2	15,38	1	8,33	11	26,19
2007	2	50,00	3	30,00	1	20,00	3	33,33	0,00		9	21,95
Empresa	15	75,00	12	30,77	8	47,06	7	43,75	38	49,35	80	47,34
	7	87,50	28	57,14	4	36,36	6	30,00	26	40,00	71	46,41
	8	61,54	16	42,11	6	33,33	7	30,43	27	38,57	64	39,51
	6	85,71	28	54,90	13	56,52	17	68,00	30	48,39	94	55,95
	9	56,25	28	60,87	7	50,00	6	40,00	31	51,67	81	53,64
	6	75,00	23	52,27	10	41,67	8	57,14	28	43,75	75	48,70
Total 2007	8	66,67	26	48,15	11	37,93	11	47,83	28	36,36	84	43,08

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

■ Obrigación de instruír suficientemente ao traballador/a nos cometidos do novo posto, co fin de que poida ser realizado coas garantías necesarias.

■ Cláusulas sobre traballos de **categoría superior**.

As modificacións máis frecuentes que introducen respecto do sinalado na lexislación vixente refírense a fixar períodos menores para reclamar o ascenso ou a cobertura da vacante.

Tamén se limita nalgúns casos a duración, exceptuándose nalgúns convenios os casos de substitución por enfermidade ou accidente, vacacións, licenzas e excedencias cuxa concesión sexa obrigatoria para a empresa. Nestes últimos supostos, a substitución comprenderá todo o tempo que duren as circunstancias que a motivasen sen que outorguen dereito á consolidación do posto; pero si á percepción da diferenza económica durante a substitución se esta existise.

Transcorrido o tempo sinalado como duración máxima no convenio indícase nuns casos que se consolida a categoría superior. Noutros casos nos que existen procedementos regulados para a provisión de vacantes, debe procederse segundo o sinalado neles.

Noutros convenios sinálase que transcorrido o período sinalado como máximo, e persistindo as mesmas circunstancias, o desempeño das funcións realizarase por rotación, no suposto de existir máis dun traballador/a que reúna os requisitos e a capacidade necesarios da categoría que se vai cubrir, sempre que se desenvolvan as funcións adecuadamente.

Tamén se indica que estes límites non serán aplicables cando non sexa posible a rotación por non existiren no centro de traballo outros traballadores/as que reúnan as condicións necesarias.

■ Cláusulas sobre traballos de **categoría inferior**.

Limitase tamén nalgúns convenios a súa duración, sinalando nalgúns casos que se deberá evitar reiterar a realización destes traballos de inferior categoría a unha mesma persoa.

Indícase nalgún convenio que a designación dos traballadores/as será rotativa, comezando polos de menor categoría e menor antigüidade nesta.

Tamén indican algúns convenios que se o cambio tivese a súa orixe en petición do traballador/a, asignaráselle a retribución que corresponda ao novo posto.

■ Outras cláusulas refírense á posibilidade de facer permutas entre os traballadores/as e aos requisitos que deben cumprir:

C. Promoción e ascensos

Teñen cláusulas sobre este tema 104 convenios dos asinados este ano (53,3%) que afectan a 217.029 traballadores/as (81%).

Deles 24 son de sector (58,5%) e afectan a 207.347 traballadores/as (81,6%), e 80 son de empresa (51,9%) e afectan a 9.682 traballadores/as (69,7%).

As cláusulas refírense maioritariamente ao seguinte:

■ Probas e/ou concursos de méritos para o ascenso.

Recollen cláusulas deste tipo 57 convenios dos asinados este ano (29,2%) que afectan a 153.174 traballadores/as (57,2%).

Deles 10 son de sector (24,4%) e afectan a 146.435 traballadores/as (57,6%) e 47 son de empresa (30,5%) e afectan a 6.739 traballadores/as (48,5%).

As cláusulas refírense sobre todo aos requisitos que deben posuír os/as aspirantes e á participación da representación dos traballadores/as no proceso.

Respecto das probas indícase xeralmente que deben ser adecuadas ao posto de traballo que se vai desempeñar.

Na valoración dos méritos indícase que debe ou pode terse en conta, entre outras, as seguintes circunstancias: Formación, titulación adecuada, coñecemento do posto de traballo, historial profesional, a permanencia na categoría profesional, ter desempeñado función de superior categoría ou grupo profesional e a antigüidade.

O primeiro criterio elixido para resolver o ascenso cando se dan idénticas condicións de idoneidade é o da antigüidade.

■ Libre designación para os postos de mando ou especial confianza.

Son 42 convenios (21,5%) que afectan a 169.692 traballadores/as (63,3%) os que recollen cláusulas deste tipo.

Deles 12 son de sector (29,3%) e afectan a 165.464 traballadores/as (65,1%) e 30 son de empresa (19,5%) e afectan a 4.228 traballadores/as (30,4%).

■ Ascensos automáticos polo paso dun período concreto de tempo.

Establécese en 40 convenios (20,5%) que afectan a 114.365 traballadores/as (42,7%).

Deles 13 son de sector (31,7%) e afectan a 111.466 traballadores/as (43,9%) e 27 son de empresa (17,5%) e afectan a 2.899 traballadores/as (20,9%).

■ Establécese nalgúns casos un período de proba que no caso de non superarse ou desistir o traballador/a supón o retorno ao antigo posto.

■ Outras cláusulas refírense á necesidade dunha publicidade suficiente das condicións requiridas para os postos que se vaian a cubrir e das características deles.

D. Clasificación profesional

Recollen cláusulas ao respecto 124 convenios dos asinados este ano (63,6%) que afectan a 212.691 traballadores/as (79,4%).

Deles 100 son de empresa (64,9%) e afectan a 10.629 traballadores/as (76,5%) e 24 son de sector (58,5%) e afectan a 202.062 traballadores/as (79,5%).

O Cadro 9.41 recolle a evolución dos convenios con este tipo de cláusulas.

Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de clasificación profesional. Por provincias. Galicia. 2002-2007

■ Cadro 9.41

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
2002	4	80,00	3	25,00	2	25,00	5	33,33	2	13,33	16	29,09
2003	3	75,00	4	40,00	1	11,11	5	38,46	3	20,00	16	31,37
2004	3	60,00	3	30,00	5	62,50	5	35,71	8	44,44	24	43,64
2005	4	100,00	3	33,33	6	50,00	6	46,15	5	41,67	24	48,00
2006	2	100,00	5	50,00	3	60,00	6	46,15	5	41,67	21	50,00
2007	4	100,00	6	60,00	3	60,00	5	55,56	6	46,15	24	58,54
Empresa												
2002	18	90,00	19	48,72	7	41,18	10	62,50	47	61,04	101	59,76
2003	8	100,00	33	67,35	3	27,27	15	75,00	42	64,62	101	66,01
2004	11	84,62	23	60,53	9	50,00	13	56,52	35	50,00	91	56,17
2005	6	85,71	33	64,71	9	39,13	20	80,00	39	62,90	107	63,69
2006	12	75,00	31	67,39	8	57,14	7	46,67	37	61,67	95	62,91
2007	8	100,00	28	63,64	12	50,00	11	78,57	41	64,06	100	64,94
Total 2007	12	100,00	34	62,96	15	51,72	16	69,57	47	61,04	124	63,59

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Tendo en conta ademais os convenios que, aínda sen ter cláusulas específicas ao respecto, recollen unha clasificación na táboa salarial (en grupos, categorías, niveis,...), son 146 os convenios asinados este ano que establecen un sistema de clasificación e afectan a 250.957 traballadores/as.

Destes convenios 35 son de sector e afectan a 240.239 traballadores/as e 111 son de empresa e afectan a 10.718 traballadores/as.

Respecto das cláusulas que recollen pódese sinalar o seguinte:

Nalgúns casos non aparece recollida a clasificación no propio convenio, senón que se fai remitindo a outros convenios e/ou ordenanzas.

Indícase en moitos destes convenios que a clasificación do persoal é meramente enunciativa e que non supón a obriga de ter cubertas todas as prazas enumeradas se as necesidades e a estrutura da empresa non o require.

Tamén se sinala que non ten carácter exhaustivo, podendo a dirección da empresa, de acordo coa representación legal dos traballadores/as, crear outras novas, suprimir algunha das existentes ou modificar a súa denominación.

■ Clasificación por medio de grupos profesionais

En 73 convenios (o 37,4%) a clasificación faise en grupos profesionais. Estes convenios afectan a 87.270 traballadores/as (32,6%).

Deles 18 son de sector (43,9%) e afectan a 82.437 traballadores/as (32,4%) e 55 son de empresa (35,7%) e afectan a 4.833 traballadores/as (34,8%).

Respecto dos 146 convenios que establecen un sistema de clasificación, este tipo de clasificación en grupos supón o 50%.

Defínense ás veces os grupos directamente polos contidos funcionais e outras veces faise indicando e definindo as categorías ou niveis que conteñen.

Noutros casos enuméranse os grupos e indícanse as categorías ou niveis que conteñen pero sen definilos.

Hai convenios nos que se establece, ou indícase a posibilidade de facelo, dentro dos grupos desta forma definidos subgrupos, áreas, divisións e/ou escalas funcionais diferentes.

Establécese nalgúns convenios a clasificación profesional fundamentalmente atendendo aos criterios que o artigo 22 do Estatuto dos traballadores/as fixa para a existencia do grupo profesional, é dicir, aptitudes profesionais, titulacións e contido xeral da prestación, podendo incluír en cada grupo diversas categorías profesionais.

Entre os factores mediante cuxa ponderación se procede ao encadramento dos traballadores/as dentro da estrutura profesional e, por conseguinte, a asignación a cada un deles/as dun determinado grupo profesional sinálanse os seguintes:

I. Coñecementos.-

Considerarase, ademais da formación básica necesaria para poder cumprir correctamente o labor, o grao de coñecemento e experiencia adquiridos así como a dificultade na adquisición dos ditos coñecementos ou experiencias.

II. Iniciativa

Factor que deberá ter en conta o maior ou menor grao de dependencia a directrices, ou normas na execución das súas funcións.

III. Autonomía

Factor para cuxa valoración se terá en conta o grao de dependencia xerárquica no desempeño das tarefas ou funcións que se desenvolvan.

IV. Complexidade.

Factor cuxa valoración está en función do maior ou menor número, así como do maior ou menor grao de integración dos restantes factores enumerados na tarefa ou posto encomendado.

V. Responsabilidade.

Factor para cuxa valoración deberá terse en conta o grao de autonomía de acción do titular da función e o grao de influencia sobre os resultados e importancia das consecuencias da xestión.

VI. Mando.

Factor para cuxa valoración se terá en conta o grao de supervisión e ordenación de tarefas e funcións e o número de persoas sobre as que se exerce o mando.

■ Clasificación por medio de categorías profesionais

Son 73 (37,4%) os convenios nos que a clasificación se fai en categorías profesionais e afectan a 163.687 traballadores/as (61,1%).

Deles 17 son de sector (41,5%) e afectan a 157.802 traballadores/as (62,1%) e 56 son de empresa (36,4%) e afectan a 5.885 traballadores/as (42,3%).

Respecto das cláusulas que recollen, sinalar que nalgúns casos non definen as categorías senón que só as enumeran ou remiten ao indicado noutros convenios ou en antigas ordenanzas.

Sínálase nalgunhas destas cláusulas que a determinación das distintas categorías profesionais consignadas no convenio colectivo son meramente enunciativas e non supoñen a obriga de ter cubertas e provistas as categorías enumeradas, se as necesidades e a estrutura determinada pola dirección da empresa non o require. Indícase así mesmo que son enunciativos os distintos cometidos asignados a cada categoría ou especialidade.

Tamén se indica que non se trata dunha lista pechada, co fin de que poidan ser incluídas, substituídas, modificadas ou suprimidas por acordo coa representación legal dos traballadores/as ou por disposicións futuras emanadas dos órganos competentes.

■ Cláusulas de non discriminación

Indícase ao respecto que a clasificación profesional que se establece no convenio ten como principio fundamental a non discriminación por razón de sexo.

Tamén se sinala como obxectivo da clasificación profesional o de alcanzar unha estrutura profesional directamente correspondida coas necesidades da empresa,

facilitando unha mellor interpretación de todo o colectivo no desenvolvemento das súas actividades, sen mengua da dignidade, oportunidade de promoción e xusta retribución, sen que caiba discriminación ningunha por razóns de idade, sexo ou de calquera outra índole.

■ Outras cláusulas

Refírense outras cláusulas á modificación do sistema de clasificación existente, creando ou eliminando categorías, e a compromisos de seguir negociando un novo sistema de clasificación durante a vixencia do convenio.

Tamén se remite noutros convenios á comisión paritaria ou a comisións específicas para o seguimento e/ou futuros acordos nesta materia.

9.6.8. Cláusulas sobre discriminación e acoso

Teñen cláusulas sobre discriminación e/ou acoso 107 convenios (54,9% dos asinados este ano) que afectan a 196.182 traballadores/as (73,2%).

Deles 24 son de sector (58,5%) e afectan a 186.087 traballadores/as (73,2%) e 83 son de empresa (53,9%) e afectan a 10.095 traballadores/as (72,6%).

Os convenios que teñen cláusulas sobre o acoso (sexual e/ou moral) son 51 (26,2%) e afectan a 71.835 traballadores/as (26,8%).

Deles 16 son de sector (39%) e afectan a 66.262 traballadores/as (26,1%) e 35 son de empresa (22,7%) e afectan a 5.573 traballadores/as (40,1%).

Analizáronse as cláusulas que recollen tendo en conta a entrada en vigor este ano da Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, polo que os convenios aos que se fai referencia son os asinados con posterioridade á data da entrada en vigor da lei, que foron 125 (32 de sector e 93 de empresa) e afectan a 208.053 traballadores/as.

Respecto das cláusulas que recollen que se refiren a materias modificadas por esta lei pódese destacar o seguinte:

■ A obriga de negociar plans de igualdade nas empresas de máis de 250 traballadores/as e o fomento ou a implantación voluntaria nas pequenas e medianas empresas.

Sinálase, sen prexuízo da liberdade das partes para determinar o contido dos convenios colectivos, que na súa negociación existirá en todo caso o deber de negociar medidas dirixidas a promover a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes no ámbito laboral ou, se é o caso, plans de igualdade.

Recollen cláusulas sobre plans de igualdade 3 convenios de empresa que afectan a 2.036 traballadores/as.

Dos 93 convenios de empresa analizados son 6 os que afectan a máis de 250 traballadores/as. Os tres que non teñen cláusulas sobre o plan de igualdade foron asinados nos tres primeiros meses logo da entrada en vigor da lei.

■ Comisións de igualdade

Son 4 os convenios que se refiren á creación de Comisións paritarias de igualdade, 1 de sector e 3 de empresa e afectan a 14.829 traballadores/as.

No convenio de sector e nun de empresa indícase respecto desta comisión a súa creación e composición.

Nos outros dous de empresa ademais indícanse as funcións e nun deles o xeito de adoptar as decisións.

■ Existencia e/ou incorporación de medidas para garantir a igualdade entre mulleres e homes no acceso ao emprego, na formación e promoción profesionais, e nas condicións de traballo.

Indícase na lei a posibilidade de que a negociación colectiva poida establecer medidas de acción positiva para favorecer o acceso das mulleres a todas as profesións, podendo a tal efecto establecer reservas e preferencias nas condicións de contratación de modo que, en igualdade de condicións de idoneidade, teñan preferencia para ser contratadas as persoas do sexo menos representado no grupo ou categoría profesional de que se trate.

Tamén se indica a posibilidade de que a negociación colectiva poida establecer este tipo de medidas nas condicións de clasificación profesional, promoción e formación, de modo que, en igualdade de condicións de idoneidade, teñan preferencia as persoas do sexo menos representado para favorecer o seu acceso no grupo, categoría profesional ou posto de traballo de que se trate.

Dos convenios analizados teñen algún tipo de cláusulas que fan referencia á igualdade e/ou non discriminación 38 convenios (o 30,4%) que afectan a 88.541 traballadores/as. Deles 10 son de sector e 28 de empresa.

O tipo de cláusulas que recollen refírense ao seguinte:

Cláusulas xerais.-

Sínálase nalgunhas destas cláusulas que ningún traballador ou traballadora poderá ser discriminado por razón do seu sexo, orientación sexual, estado civil, idade, raza, nacionalidade, condición social, ideas relixiosas ou políticas, afiliación sindical ou por calquera outra condición de índole persoal que puidese atentarse contra a liberdade individual da persoa.

Tamén se indica noutras cláusulas que se adoptarán cantas medidas tendan a facer efectivo o principio de igualdade entre home e muller en todos os aspectos do réxime de traballo, e singularmente, na contratación, xornada de traballo, regras comúns sobre categorías profesionais e ascensos, retribucións e demais condicións de traballo.

Outro tipo de cláusulas establece como obxectivos a cumprir en materia de igualdade de oportunidades entre homes e mulleres os seguintes:

- Que tanto as mulleres como os homes gocen de igualdade de oportunidades en canto ao emprego, a formación, a promoción e o desenvolvemento no seu traballo.

- Que os postos de traballo, as prácticas laborais, a organización do traballo e as condicións laborais se orienten de tal maneira que sexan adecuadas tanto para as mulleres como para os homes.
- Que mulleres e homes reciban igual retribución por traballo de igual valor; así como que haxa igualdade en canto ás súas condicións de emprego en calquera outro sentido deste.

Funcións do Comité de empresa e/ou representantes dos traballadores/as.-

Nalgúns casos estas cláusulas veñen recollidas ao sinalar as funcións do comité de empresa e/ou representantes dos traballadores/as, indicando que velarán non só porque nos procesos de selección de persoal se cumpra a normativa vixente ou paccionada, senón tamén polos principios de non-discriminación, igualdade de sexo e fomento dunha política racional de emprego.

Outro tipo de cláusula que tamén se refire ás funcións dos comités e/ou representantes dos traballadores/as indica que deberán de vixiar o cumprimento das seguintes normas:

- Que non figure nas condicións de contratación ningún requisito que supoña discriminación por sexo.
- Que non se produzan diferenzas nas denominacións dos postos de traballo en función do sexo.
- Que ningún traballador/a poderá ser discriminado/a, sancionado/a, despedido/a por cuestións relativas á súa intimidade, sempre que non afecten á actividade laboral.
- Que ningún traballador/a poderá ser obxecto de decisións e/ou condicións, ou calquera clase de medidas, que comporten un trato discriminatorio en materia de salarios, promoción, conservación do posto de traballo, etc. por razón do seu sexo.
- Evitarase na redacción do convenio a linguaxe sexista.

Clasificación profesional.-

Sinalan estas cláusulas que coa clasificación profesional que se establece preténdese acadar unha estrutura profesional directamente correspondida coas necesidades das empresas do sector; facilitando unha mellor interpretación de todo o colectivo no desenvolvemento das súas actividades, sen mingua da dignidade, oportunidade de promoción e xusta retribución, sen que colla discriminación ningunha por razóns de idade, sexo ou calquera outra índole.

Indícase tamén nalgúns convenios ao establecer a clasificación profesional que ten como principio fundamental a non discriminación por razón de sexo.

Medidas de acción positiva.-

Dos 38 convenios sinalados fan referencia a medidas de acción positiva 4 (1 de sector e 3 de empresa) que afectan a 13.313 traballadores/as.

No convenio de sector sinálase nos criterios xerais sobre contratación que se potenciará a igualdade de oportunidades, engadindo que, dada a escasa presenza de mulleres no sector, ambas partes se comprometen a favorecer unha maior contratación destas para os centros de produción afectados polo convenio.

Indícase tamén respecto da contratación temporal que en aras da igualdade de oportunidades e, dada a escasa presenza feminina no sector, ambas partes se comprometen a favorecer unha maior contratación de mulleres.

Nun dos convenios de empresa ao regular o complemento por traballos especiais indica que os asinantes do convenio se comprometen a facilitar o acceso a estes traballos ao persoal feminino para conseguir unha equiparación real entre sexos.

Nos outros dous convenios as cláusulas só fan unha referencia xeral á adopción deste tipo de medidas sen concretalas. Sinalan así a necesidade de adopción de medidas de acción positiva na negociación colectiva que impulsen a promoción de mulleres a cargos de responsabilidade nas empresas.

Tamén indican a necesidade de poñer especial atención fronte á discriminación indirecta.

■ A protección fronte o acoso sexual e o acoso por razón de sexo

Teñen cláusulas respecto do acoso 31 convenios (o 24,8%) que afectan a 35.898 traballadores/as. Deles 9 son de sector e 22 de empresa.

■ Algunhas destas cláusulas veñen recollidas ao establecer a cualificación das faltas cando regulan o réxime disciplinario.

A cualificación que se fai é de falta moi grave, indicando algúns convenios que se consideran como circunstancias agravantes que a referida conduta se leve a cabo prevaléndose dunha posición xerárquica ou se exerza sobre persoas especialmente vulnerables pola súa situación persoal ou laboral.

Sínálase ademais nalgún convenio que no caso de que se probase que se exercera calquera represalia contra a persoa denunciante do acoso sexual, considerárase un agravante para a determinación da sanción que se vaia impoñer ou, se é o caso, a imposición dunha nova sanción consonte a dita conduta.

■ Recóllese nalgún convenio o compromiso de tratar con discreción e prontitude as reclamacións que se presenten por este motivo tanto de xeito persoal ou a través dos Comités de Empresa ou Delegados/as de Persoal.

Tamén se comprometen a non exercer ningún tipo de represalias sobre as persoas que denuncien actuacións deste tipo.

■ Sínálase nalgún convenio que non é necesario que as accións de acoso sexual no traballo se desenvolvan durante un período prolongado de tempo. Unha soa acción, pola súa gravidade, pode ser constitutiva de acoso sexual.

■ Outro tipo de cláusulas recollen definicións sobre o acoso (seguindo nalgúns casos o establecido na Lei 2/2007, do 28 de marzo, do traballo en igualdade das mulleres de Galicia) sinalando, entre outros, os seguintes aspectos:

Recoñéceselle aos traballadores/as o dereito ao respecto da súa intimidade e a consideración debida a súa dignidade, comprendida a protección fronte a ofensas verbais ou físicas de natureza sexual.

Considérase acoso sexual a situación na que se produce calquera comportamento verbal, non verbal ou físico non desexado de índole sexual co propósito ou o

efecto de atentar contra a dignidade dunha persoa, en particular cando se crea un entorno intimidatorio, hostil, degradante, humillante ou ofensivo.

O acoso sexual considérase discriminación por razón de sexo e, polo tanto, prohibese.

O rechazo de tal comportamento por parte dunha persoa ou a súa submisión a el non poderá utilizarse para tomar unha decisión que lle afecte.

Indícase tamén que o comité de empresa, e/ou os/as representantes dos traballadores/as e a dirección de persoal da empresa velarán polo dereito á intimidade do traballador/a afectado/a ou procurando silenciar a súa identidade cando así fora requirido.

■ Nalgúns convenios estas cláusulas veñen recollidas dentro das que se refiren á seguridade e saúde no traballo.

Sínálase nunha destas cláusulas que a protección e a saúde dos traballadores/as constitúe un obxectivo básico e prioritario das partes asinantes do convenio, considerando que para acadalo se require o establecemento e a planificación dunha acción preventiva no centro de traballo, coa finalidade de eliminar ou minimizar os riscos laborais, incluídos os de natureza psicosocial, así como mellorar a calidade de vida e ambiente laboral.

Indícase así neste convenio o compromiso de establecer un procedemento de solución de conflitos por acoso psicolóxico ou sexual, sen prexuízo do dereito de accións xudiciais ou administrativas por parte do traballador ou traballadora afectado.

■ Cláusulas sobre violencia de xénero

Existen cláusulas ao respecto en 11 convenios (5 de sector e 6 de empresa) que afectan a 19.458 traballadores/as.

O tipo de cláusulas que recollen reproduce xeralmente o sinalado na lexislación vixente, sendo as que máis se repiten as seguintes:

■ Recollen varios convenios total ou parcialmente o sinalado no artigo 37.7 do Estatuto dos traballadores que sinala que a traballadora vítima de violencia de xénero terá dereito, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, á redución da xornada de traballo con diminución proporcional do salario ou á reordenación do tempo de traballo, a través da adaptación do horario, da aplicación do horario flexible ou doutras formas de ordenación do tempo de traballo que se utilicen na empresa.

■ Refírense tamén algúns convenios ao sinalado nos artigos 45.1.n) e 48.6 do Estatuto dos traballadores/as sinalando que o contrato poderá suspenderse por decisión da traballadora que se vexa obrigada a abandonar o seu posto de traballo como consecuencia de ser vítima de violencia de xénero e que o período de suspensión terá unha duración inicial que non poderá exceder de seis meses, agás que das actuacións de tutela xudicial resultase que a efectividade do dereito de protección da vítima requirise a continuidade da suspensión. Nese caso, o xuíz poderá prorrogar a suspensión por períodos de tres meses cun máximo de dezaioito meses.

■ Recollen outros convenios o sinalado no artigo 40.3 bis) do Estatuto dos traballadores/as sinalando que a traballadora vítima de violencia de xénero que se vexa na obriga de abandonar o seu posto de traballo na localidade onde viña prestando os seus servizos, para facer efectiva a súa protección ou o seu dereito á asistencia social integral, terá dereito preferente a ocupar outro posto de traballo, do mesmo grupo profesional ou categoría equivalente, que a empresa teña vacante en calquera outro dos seus centros de traballo.

En tales supostos a empresa virá obrigada a comunicar ás traballadoras as vacantes existentes en dito momento, ou as que se puideran producir no futuro.

O traslado ou cambio de centro de traballo terá unha duración inicial de 6 meses, durante os cales a empresa terá a obriga de reservar o posto de traballo que anteriormente ocupaba a traballadora.

Terminado este período, a traballadora poderá optar entre o regreso ao seu posto de traballo anterior ou a continuar no novo. Neste último caso decaerá a mentada obriga de reserva.

■ Respecto das excedencias indica un convenio a obriga por parte da empresa de concedela se a solicitude fose realizada por unha traballadora vítima de violencia de xénero e noutros remite ou recolle o sinalado na Lei Orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero.

9.6.9. Réxime disciplinario

Existen cláusulas en 87 convenios (44,6%) que afectan a 67.191 traballadores/as (25,1%).

Deles 73 son de empresa (47,4%) e afectan a 7.478 traballadores/as (53,8%) e 14 son de sector (34,1%) e afectan a 59.713 traballadores/as (23,5%).

As cláusulas fan referencia maioritariamente ao seguinte:

■ Graduación das faltas

Establécese en 67 convenios, o que supón o 34,4% dos asinados e o 77% dos que teñen cláusulas sobre o réxime disciplinario. Os traballadores/as aos que afectan son 63.097 e deles 13 son de sector e 54 de empresa.

Nestas cláusulas recóllese unha enumeración das faltas cualificándoas en leves, graves e moi graves ou remítese a acordos, convenios ou regulamentacións que as recollen.

■ Sancións

Indican as sancións segundo a gravidade das faltas 57 convenios, o que supón o 29,2% dos asinados e o 65,5% dos que teñen cláusulas sobre o réxime disciplinario. Afectan estes convenios a 62.625 traballadores/as e deles 13 son de sector e 44 de empresa.

Os tipos máis frecuentes de sancións que se indican son: amoestacións verbais e/ou escritas, suspensión de emprego e soldo e despedimento.

Outras sancións menos frecuentes son traslado forzoso sen dereito a indemnización, suspensión do dereito a concorrer a probas selectivas ou concursos de ascensos, desconto proporcional na retribución do tempo non traballado por falta de asistencia ou puntualidade e inhabilitación para o ascenso.

■ Outras cláusulas refírense ao procedemento sancionador, á necesidade ou non de tramitación dun expediente disciplinario, á información á representación dos traballadores/as e á prescrición e cancelación.

9.6.10. Cláusulas sobre o idioma

Teñen cláusulas sobre o idioma 39 convenios (o 20% dos asinados este ano) que afectan a 75.631 traballadores/as (28,2%).

Deles 29 son de empresa (18,8%) e afectan a 4.651 traballadores/as (33,5%) e 10 son de sector (24,4%) e afectan a 70.980 traballadores/as (27,9%).

As cláusulas máis frecuentes refírense ao dereito dos traballadores/as a desenvolver a súa actividade laboral e profesional en lingua galega, como lingua propia de Galicia, e a recibir formación lingüística. Tamén se fai referencia noutras cláusulas á non discriminación por razón de lingua.

Establécese que no seo da empresa fomentárase o uso da lingua galega nas actividades internas e externas, engadindo nalgún convenio que tamén se potenciará o uso da lingua galega nas relacións cos clientes e administracións.

Outro tipo de cláusulas refírense a que o convenio colectivo se redactará e publicará en galego ou de xeito bilingüe e tamén se fará de igual xeito cos anuncios, notas, etc. que se publiquen nos taboleiros de anuncios da empresa e tamén se indica nalgún caso cos contratos e nóminas.

Tamén existen cláusulas respecto da valoración do coñecemento do galego para o ingreso e os concursos de traslados nos convenios de persoal laboral e acordos reguladores de funcionarios de concellos asinados este ano.

9.6.11. Cláusula de sometemento ao AGA

Faise referencia ao Acordo Interprofesional Galego sobre Procedementos Extraxudiciais de Solución de Conflitos de Traballo (AGA) en 56 convenios, o 28,7% dos asinados este ano, que afectan a 174.823 traballadores/as (65,2%).

Deles 25 son de sector (61%) e afectan a 171.102 traballadores/as (67,3%) e 31 son de empresa (20,1%) e afectan a 3.721 traballadores/as (26,8%).

No Cadro 9.42 pódese apreciar a evolución no número de convenios con estas cláusulas no período 1994 – 2007.

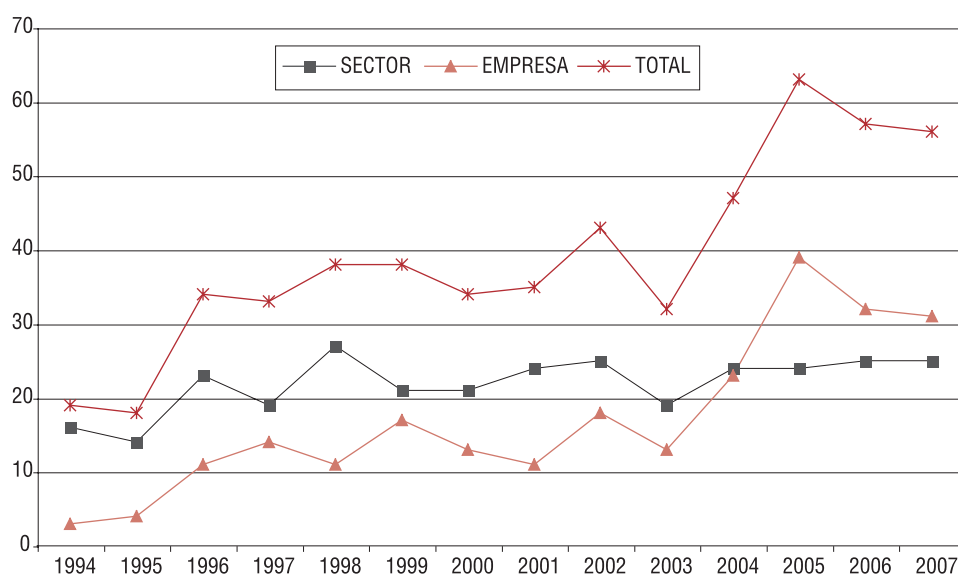
O tipo de cláusula que máis se utiliza indica que as partes asinantes do convenio, durante a súa vixencia, acordan someterse ás disposicións contidas no Acordo Interprofesional Galego sobre Procedementos Extraxudiciais de Solución de Conflitos de Traballo (AGA) nos propios termos en que están formuladas.

**Evolución dos convenios colectivos con cláusula de sometemento
ao AGA. Por provincias. Galicia. 1994-2007**

■ Cadro 9.42

		Sector	Empresa	
C. Autónoma/ Interprov. C.A.	Nº	4	3	
	%	100,00	37,50	
A Coruña	Nº	8	8	
	%	80,00	18,18	
Lugo	Nº	4	5	
	%		20,83	
Ourense	Nº	3	1	
	%	33,33	7,14	
Pontevedra	Nº	6	14	
	%	46,15	21,88	
Galicia 2007	Nº	25	31	
	%	60,98	20,13	
				TOTAL
1994		16	3	19
1995		14	4	18
1996		23	11	34
1997		19	14	33
1998		27	11	38
1999		21	17	38
2000		21	13	34
2001		24	11	35
2002		25	18	43
2003		19	13	32
2004		24	23	47
2005		24	39	63
2006		25	32	57
2007		25	31	56

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Recóllense tamén referencias ao AGA nalgúns convenios ao indicar o xeito de resolver as discrepancias en temas concretos, sinalando os seguintes:

- Discrepancias no seo da comisión paritaria do convenio.

- Mobilidade xeográfica.
- Desvinculación salarial.
- Modificacións substanciais das condicións de traballo.
- Dificultades na negociación do convenio.
- Amortización de postos de traballo.
- Valoración dos postos de traballo.

PARTE II. CONVENIOS COLECTIVOS ESTATAIS CON APLICACIÓN EN GALICIA

Como xa se indicaba na primeira parte deste capítulo, refírense os datos recollidos neste apartado aos convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a traballadores/as en Galicia dos que se ten coñecemento neste Consello.

Para a súa elaboración pártese inicialmente dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2007 ou posterior, combinando esta información coa remitida pola Subdirección Xeral de Estatísticas Sociais e Laborais do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, que periodicamente remite un ficheiro no que se inclúen todos os convenios de ámbito interprovincial e estatal rexistrados, procedéndose no Consello a analizar a dita información para recoller só os que afectan a traballadores/as dalgunha das catro provincias galegas.

Os datos do número de traballadores/as dos convenios de sector foron elaborados polo IGE en base ao traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

Nos convenios de empresa este dato obtense coa información remitida polo Ministerio e contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas afectadas.

A información remitida polo IGE é extraída do ficheiro de contas de cotización á Seguridade Social e indica o número de asalariados/as para Galicia por subclase (5 díxitos) da CNAE-93. Obtense así o número de asalariados/as por actividade, non por empresa, información esta última suxeita a segredo estatístico.

Utilízase o mesmo criterio de inclusión dos convenios colectivos que o seguido ao elaborar a parte do informe referida aos convenios negociados en Galicia, que é o da vixencia económica, téndose en conta só os que teñen vixencia e efectos económicos durante o ano 2007. Respecto dos convenios de sector só se teñen en conta aqueles para os que non existen convenios de ámbito provincial ou autonómico en Galicia.

Para a elaboración da media ponderada do incremento salarial pactado tiveronse en conta as cláusulas de revisión salarial recollidas nestes convenios, e que poden apreciarse no cadro de datos básicos que acompaña a este informe.

Os Cadros 9.I e 9.II indican os convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia asinados e/ou revisados en 2007, que foron 135 e afectan a 113.657 traballadores/as.

Convenios colectivos

■ Cadro 9.I

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	66	5.649
Sector	28	52.194
Total	94	57.843

Revisións salariais

■ Cadro 9.II

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	18	7.702
Sector	23	48.112
Total	41	55.814

Deles 84 son de empresa e afectan a 13.351 traballadores/as e 51 son de sector e afectan a 100.306 traballadores/as.

Os Cadros 9.III e 9.IV reflicten o número de convenios colectivos (asinados ou revisados) segundo o número de traballadores/as aos que afectan.

Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de traballadores/as. Empresa

■ Cadro 9.III

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº	%
0 - 50	62	73,81%
51-100	10	11,90%
101-500	6	7,14%
501-1000	2	2,38%
1001-3000	3	3,57%
>3000	1	1,19%
Total	84	

Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de traballadores/as. Sector

■ Cadro 9.IV

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº	%
0 - 50	3	5,88%
51-100	2	3,92%
101-500	10	19,61%
501-1000	8	15,69%
1001-3000	19	37,25%
>3000	9	17,65%
Total	51	

Neles obsérvase que nos convenios de empresa o maior número concéntrase nas empresas que teñen ata 50 traballadores/as.

Nos de convenios de sector o maior número de convenios sitúase nos que afectan entre 1.001 e 3.000 traballadores/as.

No que se refire ao ámbito temporal, o o 66,66% dos convenios asinados de empresa e o 64,28% dos de sector teñen unha vixencia igual ou superior a 3 anos. Estes datos aprécianse con maior detalle nos Cadros 9.V e 9.VI.

**Vixencias medias dos convenios de empresa.
Porcentaxe sobre o total**

■ **Cadro 9.V**

Nº Traballadores/as	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	-	0,00%
1 ano	12	18,18%
De 1 a 2 anos	-	0,00%
2 anos	10	15,15%
De 2 a 3 anos	-	0,00%
3 anos	22	33,33%
Máis de 3 anos	22	33,33%
Total	66	

**Vixencias medias dos convenios de sector.
Porcentaxe sobre o total**

■ **Cadro 9.VI**

Nº Traballadores/as	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	-	0,00%
1 ano	3	10,71%
De 1 a 2 anos	-	0,00%
2 anos	6	21,43%
De 2 a 3 anos	1	3,57%
3 anos	8	28,57%
Máis de 3 anos	10	35,71%
Total	28	

O incremento salarial medio pactado nos 135 convenios asinados ou revisados con vixencia económica para o 2007 foi de 4,2 (Cadro 9.VII).

Media ponderada do incremento salarial pactado

■ **Cadro 9.VII**

Ano 2007	Convenios Colectivos		Revisións salariais		Total
	Sector	Empresa	Sector	Empresa	
	4,0	4,8	4,4	3,6	4,2

Este incremento é superior en 0,1 puntos ao IPC galego do ano 2007 que foi do 4,1 e igual ao IPC estatal que foi do 4,2.

Para o cálculo deste incremento tivéronse en conta as cláusulas de revisión salarial que figuran no 78,6% dos convenios asinados e no 79,7% dos revisados este ano.

A media por sectores económicos recóllese no Cadro 9.VIII.

**Media ponderada do incremento salarial
pactado por sectores de actividade**

■ **Cadro 9.VIII**

	Estatais
Agricultura	4,8
Industria	4,8
Construción	3,8
Servizos	3,7
Total	4,2

Os Cadros 9.IX e 9.X indican os convenios asinados e revisados que teñen cláusula de revisión salarial e os traballadores/as aos que afectan.

Convenios colectivos asinados con cláusula de garantía salarial

■ Cadro 9.IX

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	37	56,06%	4.596	81,36%
Sector	21	75,00%	40.879	78,32%
Total	58	61,70%	45.475	78,62%

Convenios colectivos revisados con cláusula de garantía salarial

■ Cadro 9.X

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	11	61,11%	4.850	62,97%
Sector	20	86,96%	39.658	82,43%
Total	31	75,61%	44.508	79,74%

A xornada media pactada nestes convenios foi de 1.742,95 horas (Cadros 9.XI e 9.XII). No cálculo desta media tivéronse en conta os 108 convenios asinados ou revisados este ano que sinalan a xornada de xeito anual.

Xornada pactada. Media ponderada para o ano actual

■ Cadro 9.XI

	Xornada media (horas/ano)		
	Sector	Empresa	Total
2007	1.746,67	1.721,06	1.742,95

Xornada por sector de actividade

■ Cadro 9.XII

	Agrario	Non agrario			Total
		Industria	Construción	Servizos	
Empresa		1.698,41	1.656,00	1.730,07	1.721,06
Sector	1.778,69	1.747,59		1.743,62	1.746,67
Total	1.778,69	1.741,87	1.656,00	1.741,30	1.742,95

Dos 108 convenios analizados, só 3 de empresa indican unha xornada de 1.826 horas e os 105 restantes sinalan unha xornada inferior.

Dos 38 que indican a xornada semanal, 20 sinalan unha xornada inferior ás 40 horas.

O Cadro 9.XIII que figura a continuación recolle unha relación dos convenios estatais con aplicación en Galicia recollidos este ano con indicación do incremento salarial pactado neles de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial se é o caso.

■ Cadro 9.XIII

Estatais 2007

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
ACCIÓN E INTERVENCIÓN SOCIAL - I CONVENIO COLECTIVO MARCO ESTATAL	Non indica %		
ACUICULTURA MARIÑA NACIONAL - I ACORDO COLECTIVO MARCO	3,00	1,20	4,20
BANCA PRIVADA	2,75	Base para 2008: valor 1,45	2,75
CAIXAS DE AFORROS	2,00	2,20	4,20
CENTROS DE ASISTENCIA E DE EDUCACIÓN INFANTIL	3,00		3,00
CENTROS E SERVIZOS DE ATENCIÓN A PERSOAS CON DISCAPACIDADE (antes CENTROS DE ASISTENCIA, DIAGNÓSTICO, REHABILITACIÓN E PROMOCIÓN DE MINUSVALIDOS)	Indica % distintos		
COMERCIO DE PAPEL E ARTES GRÁFICAS	3,10		3,10
EMPRESAS DE MEDIACIÓN EN SEGUROS PRIVADOS (antes AXENTES E CORREDORES DE SEGUROS)	2,00	2,20	4,20
ENSINO E FORMACIÓN NON REGULADA	2,70		2,70
ESTABLECEMENTOS FINANCEIROS DE CRÉDITO [ENTIDADES FINANCIACION Y ARRENDAMIENTO FINANCIERO (LEASING) (FACTORING)]	2,60	2,23	4,83
ESTACIÓNS DE SERVIZO	2,00	2,80	4,80
FARIÑAS PANIFICABLES E SÉMOLAS	2,25	2,20	4,45
INDUSTRIA AZUCREIRA	2,30	2,20	4,50
INDUSTRIA DO CALZADO	2,50	2,20	4,70
INDUSTRIA METALGRÁFICA E FABRICACIÓN DE ENVASES METÁLICOS	2,85	2,20	5,05
INDUSTRIA QUÍMICA	2,90	1,90	4,80
INDUSTRIA SALINEIRA - Acordo Sectorial Nacional	2,30	2,10	4,40
INDUSTRIAS DE CAPTACIÓN, ELEVACIÓN, CONDUCCIÓN, TRATAMENTO, DEPURACIÓN E DISTRIBUCIÓN DE AUGAS POTABLES E RESIDUAIS	Non indica %		
INDUSTRIAS DO CURTIDO, CORREAS E COIROS INDUSTRIAIS E CURTICIÓ DE PELES PARA PELETARÍA	2,50	2,20	4,70
INDUSTRIAS DO FRÍO INDUSTRIAL	Non indica %	2,20	
INDUSTRIAS EXTRACTIVAS, INDUSTRIAS DO VIDRO, INDUSTRIAS CERÁMICAS, E PARA AS DO COMERCIO EXCLUSIVISTA DOS MESMOS MATERIAIS	2,60	2,20	4,80
MATADOIROS DE AVES E COELLOS	2,60	2,20	4,80
MINORISTAS DE DROGUERÍAS, HERBORISTERÍAS, ORTOPEDIAS E PERFUMERÍAS	4,00		4,00
PERFUMERÍA E AFÍNS	2,60	2,20	4,80
RECUPERACIÓN DE RESIDUOS E MATERIAS PRIMAS SECUNDARIAS	3,00	2,20	5,20
SERVIZO DE TRANSPORTE URBANO E INTERURBANO DE AUTO TAXI	Non indica %		
SOCIEDADES COOPERATIVAS DE CRÉDITO	2,00	2,20	4,20
TÉCNICOS DE EMPRESAS DE PRODUCCIÓN AUDIOVISUAL	2,70		2,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,0			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
ADMINISTRACIÓNS DE LOTERÍAS	2,40	1,80	4,20
AUTOESCOLAS	3,90	0,30	4,20
AXENCIAS DE VIAXES	2,32	2,20	4,52
COMERCIO DE FLORES E PLANTAS	3,00	2,20	5,20
CONSERVAS, SEMICONSERVAS, AFUMADOS, COCIDOS, SECADOS, ELABORADOS, SALAZÓNS, ACEITES E FARIÑA DE PEIXE E MARISCO	2,00	2,60	4,60
DISTRIBUIDORES CINEMATOGRAFICOS E OS SEUS TRABALLADORES	2,25	2,20	4,45
DISTRIBUIDORES DE PRODUTOS FARMACÉUTICOS (comercio por xunto de especialidades e produtos farmacéuticos)	2,40	2,20	4,60
EMPRESAS DE SEGURIDADE	2,70		2,70
EMPRESAS DE XESTIÓN E MEDIACIÓN INMOBILIARIA	2,50	1,95	4,45
ENTIDADES DE SEGUROS, REASEGUROS E MUTUAS DE ACCIDENTES DE TRABAJO	2,00	2,20	4,20
FABRICACIÓN DE CONSERVAS VEXETAIS	2,00	2,20	4,20
GRANDES ALMACÉNS	2,30	1,90	4,20
INDUSTRIA TÉXTEL E DA CONFECCIÓN	2,50	2,20	4,70
INDUSTRIAS DE ALIMENTOS COMPOSTOS PARA ANIMAIS	2,00	2,70	4,70

INDUSTRIAS DE AUGAS DE BEBIDAS ENVASADAS - ACORDO MARCO	2,40	2,20	4,60
INDUSTRIAS DE GRANXAS AVÍCOLAS E OUTROS ANIMAIS	5,10		5,10
INDUSTRIAS DE PASTAS ALIMENTICIAS	2,25	2,20	4,45
INDUSTRIAS FOTOGRÁFICAS	2,30	2,20	4,50
INDUSTRIAS LÁCTEAS E OS SEUS DERIVADOS	2,60	2,20	4,80
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS E XIMNASIOS	2,95		2,95
MAIORISTAS E IMPORTADORES DE PRODUTOS QUÍMICOS INDUSTRIAIS E DE DROGUERÍA, PERFUMERÍA E ANEXOS	2,40	2,20	4,60
SECTOR DA CORTIZA	3,20	2,20	5,40
TELLAS, LADRILLOS E PEZAS ESPECIAIS DE ARXILA COCIDA	3,00	2,20	5,20
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,4			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
GRUPO SANTANDER CONSUMER FINANCE	Non indica %	1,45	
ACERALIA CONSTRUCCION OBRAS SL	2,00	2,20	4,20
AGFA-GEVAERT S.A.	3,20		3,20
ALBATROS ALCAZAR SA	2,50	1,70	4,20
ALLIANZ-RAS SEGUROS Y REASEGUROS S.A.	2,00	2,20	4,20
ARCELOR CONSTRUCCION ESPAÑA SL	2,00	2,20	4,20
ASOCIACION BENEFICA RETO A LA ESPERANZA	Non indica %		
BILBAO, CIA. ANONIMA DE SEGUROS Y REASEGUROS	2,25	2,20	4,45
BRIDGESTONE HISPANIA S.A. - DELEGACIONES COMERCIALES	Parte		
CADBURY ESPAÑA, S.A. (WARNER LAMBERT ESPAÑA SA antes: PARKE-DAVIS, SA - sector confitería)	2,75	2,20	4,95
DIANA REDES COMERCIALES SA	5,00		5,00
DIARIO AS SL	Incremento lineal		
DIARIO EL PAIS S.A.	Non indica %		
EL MOBILIARIO URBANO S.L.U. [convenio anterior: Grupo de empresas JC Decaux (JC DECAUX & SING, S.A. Y EL MOBILIARIO URBANO, S.A.U.)]	Indica % distintos		
ENTE PÚBLICO EMPRESARIAL LOTERÍAS Y APUESTAS DEL ESTADO - DELEGACIONES COMERCIALES	2,70	2,50	5,20
EUROPCAR IBERICA SA	3,25	0,95	4,20
EUROPHONE 2000, SA	2,00		2,00
FUJITSU ESPAÑA SERVICES SA Y FUJITSU ESPAÑA SA	Non indica %		
FUNDACION SECRETARIADO GITANO	2,00	2,20	4,20
FUNDACIÓN UNICEF - COMITE ESPAÑOL	2,70		2,70
GAS NATURAL COMERCIAL S.D.G. S.L.	2,70	2,20	4,90
GRUPO BUREAU VERITAS	2,70		2,70
GRUPO CETELEM (Banco Cetelem, S. A., Cetelem Gestión, A. I. E., Cetelem Servicios Informáticos, A. I. E., Fimestic Expansión, S. A., Euro Crédito Establecimiento Financiero de Crédito, S. A., y Sistemas Informáticos y Comunicaciones S. A.)	4,50		4,50
Grupo de empresas TAFISA (Tableros de Fibras, SA, Tableros Tradema, SL y Tafiber, Tableros de Fibras Ibéricos, SL) - Centros de trabajo situados en Pontecaldelas (Pontevedra), Betanzos (A Coruña), Solsona (Lleida) e Linares (Jaén).	2,25	2,20	4,45
GRUPO DE PROYECTOS SOCIALES DE GESTIÓN,SA (GPS)	2,75	2,20	4,95
GRUPO GENERALI	2,00	2,20	4,20
HELADOS Y POSTRES SA	2,40	2,20	4,60
HIJOS DE RIVERA, S.A. (Propietaria da fábrica de cervexa "La Estrella de Galicia")	3,00	1,70	4,70
IBERIA L.A.E. -TIERRA- (Iberia Líneas Aéreas de España, S.A. - Personal de tierra)	2,00	2,20	4,20
INSTITUTO ESPAÑOL DE COMERCIO EXTERIOR (ICEX)	3,35		3,35
INVESTIGACION Y CONTROL DE CALIDAD SA (INCOSA)	Non indica %		
JC DECAUX ESPAÑA, S.L.U., JC DECAUX PUBLICIDAD LUMINOSA, S.L., Y JC DECAUX AIRPORT ESPAÑA, S.A. (convenio anterior: JC DECAUX ESPAÑA, S.L.U. Y PLANIGRAMA EXCLUSIVAS PUBLICITARIAS, S.A.U.)	Indica % distintos		
LA VOZ DE GALICIA, S.A.	Non indica %		
MANTENIMIENTOS Y MONTAJES INDUSTRIALES S.A. (MASA)	2,00	Base para 2008: valor 2,2	2,00
MARODRI SL	4,70		4,70
MIELE S.A.	2,50	Base para 2008: valor 1	2,50
MODERROPA SA (nombre comercial KIABI)	4,50		4,50

MULTIPRENSA Y MÁS, SL	Indica % distintos		
NAVANTIA, S.L	3,05	2,20	5,25
NOROTO S.A.	2,70		2,70
NUMIL NUTRICION S.R.L.	2,70		2,70
NUTRICIA S.R.L.	2,70		2,70
PFIZER CONSUMER HEALTH CARE S. COMP.P.A.	3,80	Base para 2008: valor 0,4	3,80
RADIO POPULAR S.A. -COPE-	2,80	Base para 2008: valor 2,2	2,80
REPSOL BUTANO S.A. PERSONAL DE TIERRA	2,75	2,20	4,95
REPSOL PETROLEO S.A. - REFINO -	2,75	2,20	4,95
REPSOL YPF SA	2,75	2,20	4,95
SAFETY-KLEEN ESPAÑA, S.A.	2,50	2,20	4,70
SANTIAGO CUCART Y OTROS	3,70		3,70
SEGURIBER, COMPAÑIA DE SERVICIOS INTEGRALES SL	2,00	2,20	4,20
SEGURIDAD GALLEGA NOSA TERRA, S. A. (SEGANOSA)	2,00		2,00
SERVICONTROL SA	2,70		2,70
SOCIEDAD COOPERATIVA RETO A LA ESPERANZA	Non indica %		
SOCIEDAD DE SERVICIOS DE PREVENCIÓN CASTELLANO-LEONESES.	2,00	1,10	3,10
SOCIEDAD ESPAÑOLA INSTALACIONES REDES TELEFONICAS S.A.U (-SEIRT-)	2,00		2,00
SOCIEDAD GENERAL DE AUTORES DE ESPAÑA	4,00	0,20	4,20
TAP-AIR PORTUGAL	2,70		2,70
TELEFONICA SERVICIOS MOVILES, SA	2,00	2,20	4,20
UNION GENERAL DE TRABAJADORES	3,75	2,20	5,95
UNIPREX, S.A.	2,00	2,20	4,20
UNISYS ESPAÑA, S.L.	Non indica %		
VELPA SA	2,70		2,70
WINCOR NIXDORF SL	2,70		2,70
YELL PUBLICIDAD, S.A. (antes, Telefónica Publicidad e Información, S.A.)	Parte		
ZURICH ESPAÑA, COMPAÑIA DE SEGUROS Y REASEGUROS, S. A., Y ZURICH VIDA, COMPAÑIA DE SEGUROS Y REASEGUROS, SAU	2,00	2,20	4,20
BSH INTERSERVICE, S.A., Zona 1	Non indica %		
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
4,8			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial (%)	Incremento salarial final (%)
3M ESPAÑA S.A.	2,99	2,20	5,19
ADMINISTRACIÓN XERAL DO ESTADO - PERSOAL LABORAL PERSONAL LABORAL DE LA ADMINISTRACION GENERAL DEL ESTADO	2,00		2,00
ALGECO CONSTRUCCIONES MODULARES SA UNIPERSONAL (ANTES ALQUIMODUL SA)	2,00	1,70	3,70
DISTRIBUIDORA INTERNACIONAL DE ALIMENTACIÓN, S.A. - DIA, S.A. (DIASA)	2,20	2,20	4,40
ESC SERVICIOS GENERALES, S. L. (antes NORDÉS CONTROL, S.L.)	2,70		2,70
ESSILOR ESPAÑA SA	2,00	2,20	4,20
GRUPO CHAMPION (SUPERMERCADOS CHAMPION SA Y GRUP SUPECO-MAXOR SL)	2,20	2,20	4,40
GRUPO DE EMPRESAS SPRINTER - (Sprinter Megacentros del Deporte, SL; Stocker Factory, SL y Stivals 2000, SL)	2,50	2,20	4,70
GRUPO EROSKI	2,30	2,20	4,50
GRUPO EXIDE ESPAÑA (SOCIEDAD ESPAÑOLA DE ACUMULADOR TUDOR SA Y CHLORIDE MOTIVE POWER IBERICA SL)	Parte		
PANSFOOD, S.A.	2,70		2,70
Praxair España, S. L.; Praxair Producción España, S. L.; Praxair Soldadura, S. L.; Praxair Euroholding, S. L.	2,50	0,90	3,40
SAGITAL, S.A.	2,40		2,40
SAINT-GOBAIN CRISTALERIA SA	2,00	2,20	4,20
SCHWEPPE, S.A. (antes CADBURY SCHWEPPE, BEBIDAS DE ESPAÑA SA)	2,50	1,70	4,20
UMANO SERVICIOS INTEGRALES SA	2,25	2,20	4,45
V2 COMPLEMENTOS AUXILIARES SA	2,70		2,70
VIGILANCIA INTEGRADA, SA	2,70		2,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
3,6			

10.1. Introducción

Analízase neste capítulo a sinistralidade laboral en Galicia durante 2007, para o que, previamente, fanse necesarias algunhas precisións.

As cifras a tratar refírense, fundamentalmente, a accidentes de traballo e enfermidades profesionais, procedendo a información das comunicacións que as empresas están obrigadas a realizar mediante o preceptivo parte de accidente de traballo ou enfermidade profesional, referíndose a aqueles que ocasionan baixa no traballo. Inclúense dentro deste concepto, tanto os accidentes que ocorren durante a xornada de traballo, e que legalmente considérense como tales, como os accidentes in itinere.

10.2. Distribución por gravidade e provincias

Referíndose as cifras dos accidentes con baixa, un primeiro cadro xeral (cadro 10.1) permítenos unha visión global da distribución por provincias en función da gravidade e a súa comparación coas cifras nacionais de sinistralidade.

Accidentes de traballo con baixa. Por provincias e gravidade. Galicia/España. 2007

■ Cadro 10.1

			A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Accidentes	En xornada de traballo	Leves	21.238	4.768	4.371	20.562	50.939	924.774
		Graves	291	83	79	381	834	8.733
		Mortais	26	20	7	22	75	844
		Total	21.555	4.871	4.457	20.965	51.848	934.351
	In itinere	Leves	1.820	299	325	2.387	4.831	95.833
		Graves	42	13	12	52	119	1.904
		Mortais	9	2	1	8	20	347
		Total	1.871	314	338	2.447	4.970	98.084

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Inmigración

Os accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (51.848) supoñen un 5,55% do total estatal. Sen embargo, en accidentes mortais dita porcentaxe ascende a un 8,88%.

Descompoñendo o cadro xeral (cadro 10.2), vemos que na distribución global por gravidade, producíronse en Galicia 56.818 accidentes con baixa, dos cales, 4.970 teñen o carácter de in itinere o que supón un 8,75%. Do total de accidentes o 98,15% teñen a consideración de leves, 1,68% graves e 0,17% mortais.

Accidentes con baixa. Por gravidade. Galicia. 2007

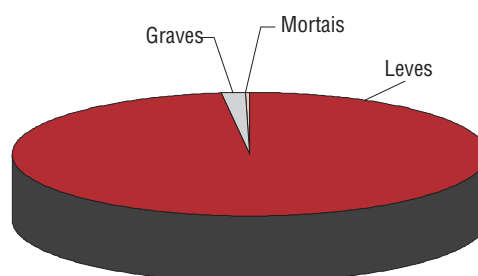
■ Cadro 10.2

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Xornada de traballo	50.939	91,34	834	87,51	75	78,95	51.848	91,25
In itinere	4.831	8,66	119	12,49	20	21,05	4.970	8,75
Total	55.770	100,00	953	100,00	95	100,00	56.818	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Porcentaxe do total de accidentes

Non cadro 10.2a efectuase unha nova desagregación por separado dos accidentes que permite concluír que nos desprazamentos, sexan en xornada de traballo ou en itinere, ocorren máis do 15% dos accidentes laborais, porcentaxe que se eleva nos graves ao 26%, e nos mortais ao 40%.

Accidentes laborais con baixa segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia 2007

■ Cadro 10.2a

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
No centro ou lugar de traballo	44.174	79,21	574	60,23	48	50,53	44.796	78,84
Noutro centro ou lugar de traballo	3.326	5,96	125	13,12	9	9,47	3.460	6,09
En desprazamento na xornada laboral	3.439	6,17	135	14,17	18	18,95	3.592	6,32
In itinere	4.831	8,66	119	12,49	20	21,05	4.970	8,75
Total	55.770	100,00	953	100,00	95	100,00	56.818	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Na distribución provincial dos accidentes con baixa en xornada de traballo (cadros 10.3 e 10.4), A Coruña e Pontevedra totalizan o 82% do resultado global de accidentes en Galicia, alcanzando esta mesma porcentaxe nos accidentes con baixa en xornada de traballo.

Accidentes con baixa. Segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia. 2007

■ Cadro 10.3

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
A Coruña	23.058	41,34	333	34,94	35	36,84	23.426	41,23
Lugo	5.067	9,09	96	10,07	22	23,16	5.185	9,13
Ourense	4.696	8,42	91	9,55	8	8,42	4.795	8,44
Pontevedra	22.949	41,15	433	45,44	30	31,58	23.412	41,21
Galicia	55.770	100,00	953	100,00	95	100,00	56.818	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Por provincias e gravidade. Galicia. 2007

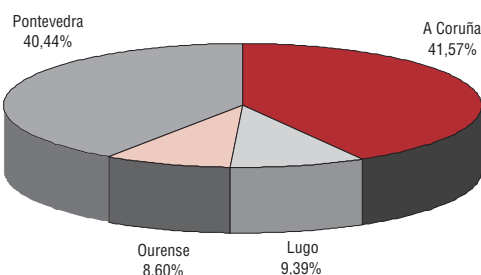
■ Cadro 10.4

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
A Coruña	21.238	41,69	291	34,89	26	34,67	21.555	41,57
Lugo	4.768	9,36	83	9,95	20	26,67	4.871	9,39
Ourense	4.371	8,58	79	9,47	7	9,33	4.457	8,60
Pontevedra	20.562	40,37	381	45,68	22	29,33	20.965	40,44
Galicia	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Accidentes con baixa en xornada de traballo

10.3. Distribución dos accidentes de traballo, en xornada de traballo, con baixa por sectores económicos

En termos absolutos, en Galicia (cadro 10.5), o sector servizos totaliza o maior número de accidentes (17.795), case equiparado ao de industria e seguido do da construción. Nos accidentes cualificados como mortais, a construción é o que sofre máis accidentes, resaltando a súa alta sinistralidade mortal, e, en comparación co número de traballadores ocupados, o sector de pesca.

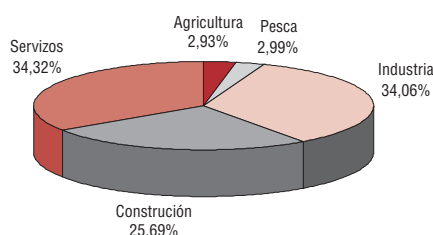
Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2007

■ Cadro 10.5

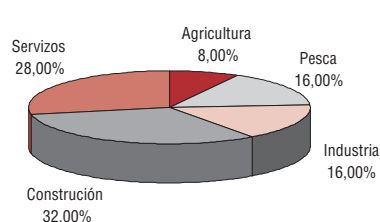
	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Agricultura	1.456	2,86	58	6,95	6	8,00	1.520	2,93
Pesca	1.460	2,87	80	9,59	12	16,00	1.552	2,99
Industria	17.428	34,21	222	26,62	12	16,00	17.662	34,06
Construción	13.037	25,59	258	30,94	24	32,00	13.319	25,69
Servizos	17.558	34,47	216	25,90	21	28,00	17.795	34,32
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Porcentaxe de accidentes con baixa

Porcentaxe de accidentes mortais

Efectuando o exame en relación coa poboación asalariada ocupada nestes sectores (cadro 10.6), loxicamente, e en virtude da, xenericamente, menor posibilidade de risco, o sector servizos, que ocupa o maior número de asalariados (63,77%), porcentualmente sofre menor número de accidentes (34,32%). O resto dos sectores teñen maior porcentaxe de accidentes que de poboación asalariada ocupada neles.

A distribución desagregada por provincias aparece reflectida no cadro 10.7.

Asalariados/as por sectores económicos. Galicia. 2007

■ Cadro 10.6

	Total	%
Agricultura e pesca	28,7	3,11
Industria	191,2	20,74
Construción	114,1	12,38
Servizos	588,0	63,77
Total	922,0	100

Elaboración propia

Fonte: INE, Enquisa de poboación activa. Medias 2007

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias, sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2007

■ Cadro 10.7

A Coruña	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Agricultura	458	2,16	12	4,12	2	7,69	472	2,19
Pesca	642	3,02	24	8,25	1	3,85	667	3,09
Industria	6.259	29,47	70	24,05	6	23,08	6.335	29,39
Construción	5.884	27,71	108	37,11	10	38,46	6.002	27,85
Servizos	7.995	37,64	77	26,46	7	26,92	8.079	37,48
Total	21.238	100,00	291	100,00	26	100,00	21.555	100,00

Lugo	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Agricultura	409	8,58	20	24,10	4	20,00	433	8,89
Pesca	227	4,76	7	8,43	6	30,00	240	4,93
Industria	1.253	26,28	15	18,07		0,00	1.268	26,03
Construción	1.264	26,51	12	14,46	2	10,00	1.278	26,24
Servizos	1.615	33,87	29	34,94	8	40,00	1.652	33,92
Total	4.768	100,00	83	100,00	20	100,00	4.871	100,00

Ourense	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Agricultura	230	5,26	10	12,66		0,00	240	5,38
Pesca		0,00		0,00		0,00	0	0,00
Industria	1.605	36,72	18	22,78	1	14,29	1.624	36,44
Construción	1.119	25,60	27	34,18	5	71,43	1.151	25,82
Servizos	1.417	32,42	24	30,38	1	14,29	1.442	32,35
Total	4.371	100,00	79	100,00	7	100,00	4.457	100,00

Pontevedra	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Agricultura	359	1,75	16	4,20		0,00	375	1,79
Pesca	591	2,87	49	12,86	5	22,73	645	3,08
Industria	8.311	40,42	119	31,23	5	22,73	8.435	40,23
Construción	4.770	23,20	111	29,13	7	31,82	4.888	23,32
Servizos	6.531	31,76	86	22,57	5	22,73	6.622	31,59
Total	20.562	100,00	381	100,00	22	100,00	20.965	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

10.4. Distribución por actividades

Na distribución por actividades económicas (cadro 10.8) pódese observar que, claramente, a construción en Galicia ocupa o primeiro lugar en número global de accidentes, destacando significativamente sobre as demais actividades. A segunda actividade en número de accidentes é “Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipo”. No total de accidentes, na súa distribución provincial, salienta tamén en cada unha das provincias galegas a actividade da construción (cadros 10.9 a 10.12).

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Galicia. 2007

■ Cadro 10.8

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	909	46	5	960
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	547	12	1	560
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	1.460	80	12	1.552
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	7	0	0	7
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	5	0	0	5
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	3	0	0	3
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	671	13	1	685
Industria de produtos alimenticios e bebidas	2.792	22	1	2.815
Industria do tabaco	1	0	0	1
Industria téxtil	223	2	0	225
Industria da confección e peletería	228	1	0	229
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	9	0	0	9
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	1.717	37	1	1.755
Industria do papel	78	3	0	81
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	265	4	1	270
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	10	1	0	11
Industria química	311	5	0	316
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	434	6	0	440
Fabric. Doutras produtos minerais non metálicos	1.510	33	4	1.547
Metalutxia	1.015	6	1	1.022
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	3.211	38	0	3.249
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	662	8	0	670
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	4	0	0	4
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	214	1	1	216
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	28	0	0	28
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	34	0	0	34
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	807	5	0	812
Fabric. Douro material de transporte	2.109	21	2	2.132
Fabric. Mobles, outras indus. Manufactureiras	718	7	0	725
Reciclaxe	169	4	0	173
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	146	3	0	149
Captación, depuración e distribución de auga	47	2	0	49
Construción	13.037	258	24	13.319
Venda repar. Vehic. Motor, venda menor comb.	1.318	20	1	1.339
Comercio por xunto e interm. Agás vehic. Motor	2.231	34	1	2.266
Comercio polo miúdo agás vehic. Motor, rep. Dom.	3.060	16	2	3.078
Hostalería	1.761	9	0	1.770
Transporte terrestre, transporte por tubos	1.508	46	4	1.558
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	50	1	1	52
Transporte aéreo e espacial	21	0	0	21
Actv. Anexas aos transportes; axencias de viaxes	961	5	1	967
Correos e telecomunicacións	308	2	1	311
Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	68	1	0	69

Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	8	2	0	10
Act. Auxiliares e intermediación financeira	12	1	0	13
Actividades inmobiliarias	112	0	0	112
Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	134	3	0	137
Actividades informáticas	40	0	0	40
Investigación e desenvolvemento	18	0	0	18
Outras actividades empresariais	1.277	13	2	1.292
Admón. Pública, defensa e Seg. Soc. Obligatoria	1.570	27	5	1.602
Educación	333	3	1	337
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	1.511	22	1	1.534
Actividades de saneamento público	361	2	1	364
Actividades asociativas	98	1	0	99
Actividades recreativas, culturais e deportivas	299	2	0	301
Actividades diversas de servizos persoais	475	5	0	480
Fogares que empregan persoal doméstico	11	0	0	11
Organismos extraterritoriais	13	1	0	14
Total	50.939	834	75	51.848

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo actividades económicas. Por gravidade. A Coruña. 2007**

■ Cadro 10.9

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	302	7	1	310
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	156	5	1	162
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	642	24	1	667
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	6	0	0	6
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	1	0	0	1
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	0	0	0	0
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	76	0	0	76
Industria de produtos alimenticios e bebidas	1.010	6	0	1.016
Industria do tabaco	1	0	0	1
Industria téxtil	81	1	0	82
Industria da confección e peletería	173	1	0	174
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	7	0	0	7
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	713	13	1	727
Industria do papel	36	1	0	37
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	165	3	1	169
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	8	1	0	9
Industria química	118	2	0	120
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	101	1	0	102
Fabric. Doutras produtos minerais non metálicos	331	7	2	340
Metalutxia	456	2	1	459
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	1.456	14	0	1.470
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	229	3	0	232
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	1	0	0	1
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	62	1	0	63
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	22	0	0	22
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	30	0	0	30
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	96	0	0	96
Fabric. Douro material de transporte	554	7	1	562
Fabric. Mobles, outras indus. Manufactureiras	348	3	0	351
Reciclaxe	65	3	0	68
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	92	1	0	93
Captación, depuración e distribución de auga	21	0	0	21
Construción	5.884	108	10	6.002
Venda repar. Vehíc. Motor, venda menor comb.	502	6	0	508
Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	967	13	0	980
Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Dom.	1.582	6	0	1.588
Hostalería	782	2	0	784
Transporte terrestre, transporte por tubos	602	15	2	619
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	23	1	0	24
Transporte aéreo e espacial	18	0	0	18
Actv. Anexas aos transportes; axencias de viaxes	550	2	0	552
Correos e telecomunicacións	125	0	1	126
Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	35	0	0	35
Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	3	2	0	5
Act. Auxiliares e intermediación financeira	7	1	0	8
Actividades inmobiliarias	40	0	0	40
Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	39	1	0	40
Actividades informáticas	23	0	0	23
Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0
Outras actividades empresariais	615	3	0	618
Admón. Pública, defensa e Seg. Soc. Obligatoria	632	12	2	646
Educación	169	1	1	171
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	646	7	0	653
Actividades de saneamento público	236	1	1	238
Actividades asociativas	34	1	0	35
Actividades recreativas, culturais e deportivas	141	0	0	141
Actividades diversas de servizos persoais	206	2	0	208
Fogares que empregan persoal doméstico	9	0	0	9
Organismos extraterritoriais	9	1	0	10
Total	21.238	291	26	21.555

Fonte: Consellería de Traballo. Direccións Xeral de Relacións Laborais

**Accidentes de trabajo con baixa en xornada de traballo.
Segundo actividades económicas. Por gravidade. Lugo, 2007**

■ Cadro 10.10

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	278	16	4	298
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	131	4	0	135
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	227	7	6	240
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	1	0	0	1
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	2	0	0	2
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	3	0	0	3
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	129	4	0	133
Industria de produtos alimenticios e bebidas	243	2	0	245
Industria do tabaco	0	0	0	0
Industria téxtil	1	0	0	1
Industria da confección e peletería	1	0	0	1
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	1	0	0	1
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	187	1	0	188
Industria do papel	0	0	0	0
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	28	0	0	28
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	0	0	0	0
Industria química	11	0	0	11
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	27	0	0	27
Fabric. Doutras produtos minerais non metálicos	152	5	0	157
Metalutxia	52	1	0	53
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	209	1	0	210
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	63	1	0	64
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	42	0	0	42
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	0	0	0	0
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	0	0	0	0
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	16	0	0	16
Fabric. Douro material de transporte	22	0	0	22
Fabric. Mobles, outras indus. Manufactureiras	51	0	0	51
Reciclaxe	3	0	0	3
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	9	0	0	9
Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0
Construción	1.264	12	2	1.278
Venda repar. Vehíc. Motor, venda menor comb.	137	4	0	141
Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	184	3	1	188
Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Dom.	239	0	2	241
Hostalería	162	1	0	163
Transporte terrestre, transporte por tubos	190	10	1	201
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	0	0	0	0
Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0
Actv. Anexas aos transportes; axencias de viaxes	35	0	1	36
Correos e telecomunicacións	24	0	0	24
Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	5	0	0	5
Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	0	0	0	0
Act. Auxiliares e intermediación financeira	1	0	0	1
Actividades inmobiliarias	8	0	0	8
Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	20	0	0	20
Actividades informáticas	11	0	0	11
Investigación e desenvolvemento	2	0	0	2
Outras actividades empresariais	95	1	0	96
Admón. Pública, defensa e Seg. Soc. Obligatoria	218	5	3	226
Educación	17	0	0	17
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	158	4	0	162
Actividades de saneamento público	31	0	0	31
Actividades asociativas	6	0	0	6
Actividades recreativas, culturais e deportivas	32	0	0	32
Actividades diversas de servizos persoais	40	1	0	41
Fogares que empregan persoal doméstico	0	0	0	0
Organismos extraterritoriais	0	0	0	0
Total	4.768	83	20	4.871

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo actividades económicas. Por gravidade. Ourense. 2007**

■ Cadro 10.11

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	137	9	0	146
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	93	1	0	94
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	0	0	0	0
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	0	0	0	0
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	244	1	0	245
Industria de produtos alimenticios e bebidas	111	0	1	112
Industria do tabaco	0	0	0	0
Industria téxtil	32	0	0	32
Industria da confección e peletería	24	0	0	24
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	1	0	0	1
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	181	8	0	189
Industria do papel	0	0	0	0
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	9	0	0	9
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	1	0	0	1
Industria química	46	1	0	47
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	68	3	0	71
Fabric. Outros produtos minerais non metálicos	392	1	0	393
Metalutxia	19	0	0	19
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	192	2	0	194
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	57	1	0	58
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	30	0	0	30
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	1	0	0	1
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	2	0	0	2
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	89	1	0	90
Fabric. Outro material de transporte	34	0	0	34
Fabric. Mobles, outras indus. Manufacturerais	57	0	0	57
Reciclaxe	1	0	0	1
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	7	0	0	7
Captación, depuración e distribución de auga	7	0	0	7
Construción	1.119	27	5	1.151
Venda repar. Vehíc. Motor, venda menor comb.	125	5	0	130
Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	193	1	0	194
Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Dom.	228	0	0	228
Hostalería	109	1	0	110
Transporte terrestre, transporte por tubos	118	3	1	122
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	0	0	0	0
Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0
Actv. Anexas aos transportes; axencias de viaxes	11	0	0	11
Correos e telecomunicacións	31	0	0	31
Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	3	0	0	3
Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	0	0	0	0
Act. Auxiliares e intermediación financeira	0	0	0	0
Actividades inmobiliarias	1	0	0	1
Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	10	0	0	10
Actividades informáticas	0	0	0	0
Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0
Outras actividades empresariais	96	3	0	99
Admón. Pública, defensa e Seg. Soc. Obligatoria	180	4	0	184
Educación	34	1	0	35
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	206	5	0	211
Actividades de saneamento público	14	0	0	14
Actividades asociativas	8	0	0	8
Actividades recreativas, culturais e deportivas	11	0	0	11
Actividades diversas de servizos persoais	38	1	0	39
Fogares que empregan persoal doméstico	1	0	0	1
Organismos extraterritoriais	0	0	0	0
Total	4.371	79	7	4.457

Fonte: Consellería de Traballo. Direccións Xeral de Relacións Laborais

**Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo.
Segundo actividades económicas. Por gravidade. Pontevedra. 2007**

■ Cadro 10.12

Actividades económicas	Leves	Graves	Mortais	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	192	14	0	206
Silvicultura, explotación forestal e servizos relacionados	167	2	0	169
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	591	49	5	645
Extracción e aglomeración de antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	2	0	0	2
Extracción minerais de uranio e torio	0	0	0	0
Extracción minerais metálicos	0	0	0	0
Extracción minerais non metálicos nin enerxéticos	222	8	1	231
Industria de produtos alimenticios e bebidas	1.428	14	0	1.442
Industria do tabaco	0	0	0	0
Industria téxtil	109	1	0	110
Industria da confección e peletería	30	0	0	30
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	0	0	0	0
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	636	15	0	651
Industria do papel	42	2	0	44
Edición artes gráficas e reprodución de soportes gravados	63	1	0	64
Coquerías, refino de petróleo e tratamento de combustibles nucleares	1	0	0	1
Industria química	136	2	0	138
Fabric. Produtos caucho e materias plásticas	238	2	0	240
Fabric. Outros produtos minerais non metálicos	635	20	2	657
Metalutxia	488	3	0	491
Fabric. Produtos metálicos agás maquinaria e equipo	1.354	21	0	1.375
Industria construción de maquinaria e equipo mecánico	313	3	0	316
Fabric. Máquinas de oficina e equipos informáticos	3	0	0	3
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	80	0	1	81
Fabric. Material electrónico, radio, TV e comunicacións	5	0	0	5
Fabric. Equipo e instrumentos médico-cirúrxico de precisión óptica e relojería	2	0	0	2
Fabric. Vehículos motor, remolques e semirremolques	606	4	0	610
Fabric. Outro material de transporte	1.499	14	1	1.514
Fabric. Mobles, outras indus. Manufactureiras	262	4	0	266
Reciclaxe	100	1	0	101
Produc. E distrib. Enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	38	2	0	40
Captación, depuración e distribución de auga	19	2	0	21
Construción	4.770	111	7	4.888
Venda repar. Vehíc. Motor, venda menor comb.	554	5	1	560
Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	887	17	0	904
Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Dom.	1.011	10	0	1.021
Hostalería	708	5	0	713
Transporte terrestre, transporte por tubos	598	18	0	616
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	27	0	1	28
Transporte aéreo e espacial	3	0	0	3
Actv. Anexas aos transportes; axencias de viaxes	365	3	0	368
Correos e telecomunicacións	128	2	0	130
Intermediación financeira, agás seguros e plans de pensións	25	1	0	26
Seguros e plans de pensións, agás Seg. S. Obrig.	5	0	0	5
Act. Auxiliares e intermediación financeira	4	0	0	4
Actividades inmobiliarias	63	0	0	63
Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	65	2	0	67
Actividades informáticas	6	0	0	6
Investigación e desenvolvemento	16	0	0	16
Outras actividades empresariais	471	6	2	479
Admón. Pública, defensa e Seg. Soc. Obligatoria	540	6	0	546
Educación	113	1	0	114
Actv. Sanitarias e veterinarias, asistencia social	501	6	1	508
Actividades de saneamento público	80	1	0	81
Actividades asociativas	50	0	0	50
Actividades recreativas, culturais e deportivas	115	2	0	117
Actividades diversas de servizos persoais	191	1	0	192
Fogares que empregan persoal doméstico	1	0	0	1
Organismos extraterritoriais	4	0	0	4
Total	20.562	381	22	20.965

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No cadro 10.13 ofrécese un resumo do antedito coas actividades numeradas de maior a menor sinistralidade o que resalta as cifras que se alcanzan na actividade da construción fronte as outras actividades.

Actividades con maior número de accidentes laborais con baixa no centro de traballo. Galicia. 2007

■ Cadro 10.13

Nº de orde	Actividade	Nº acc.
1	Construción	13.319
2	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipo	3.249
3	Comercio polo miúdo agás vehículos de motor, rep. dom	3.078
4	Industria de produtos alimenticios e bebidas	2.815
5	Comercio por xunto e interm. Agás vehic. Motor	2.266
6	Fabricación doutro material de transporte	2.132
7	Hostalería	1.770
8	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	1.755
9	Admón. pública, Defensa e Seg. Social Obrigatoria	1.602
10	Transporte terrestre; transporte por tubos	1.558

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

10.5. Distribución por distintas variables

Examínanse, neste apartado, os accidentes en función de diversas variables, permitindo unha visión que, nalgúns casos, pode ser simplemente descritiva, pero que posibilita resaltar algúns aspectos destacables. É necesario, onde se poida efectuar, para unha visión clarificadora das cifras, poñer estas en relación con outros parámetros, fundamentalmente, a distribución real de efectivos.

Ao agrupar os agrupa-los accidentes segundo a forma en que se produciron (cadro 10.4) destacan, fundamentalmente, as cifras dos derivados de “sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións” que representan máis do 32% do total e a cualificación da cal é claramente na súa maioría de carácter leve.

■ Cadro 10.14

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo a forma do accidente. Por gravidade. Galicia. 2007

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Contacto coa corrente eléct., lume e subst. perigosas	1.680	3,30	40	4,80	2	2,67	1.722	3,32
Afogamentos, sepultamentos	165	0,32	1	0,12	6	8,00	172	0,33
Esmagamentos contra obxectos inmóviles	11.201	21,99	264	31,65	15	20,00	11.480	22,14
Choques contra obxectos en movemento	9.002	17,67	179	21,46	17	22,67	9.198	17,74
Contacto con axente cortante ou punzante	6.363	12,49	94	11,27	0	0,00	6.457	12,45
Atrapamento e amputacións	1.996	3,92	107	12,83	11	14,67	2.114	4,08
Sobreesforzos, trauma psíquico e expos. a radiac.	17.043	33,46	25	3,00	0	0,00	17.068	32,92
Mordeduras, patadas, picaduras	347	0,68	8	0,96	2	2,67	357	0,69
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	1.670	3,28	79	9,47	18	24,00	1.767	3,41
Outros contactos	1.472	2,89	37	4,44	4	5,33	1.513	2,92
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Na distribución dos accidentes pola natureza da lesión (cadro 10.15) pode observarse que máis do 40% dos accidentes leves son lesións superficiais e feridas abertas e no 37% prodúcense torceduras, escordaduras e distensións. Máis do 38% dos accidentes graves maniféstanse como lesións as fracturas. Nos accidentes con resultado de morte, as lesións múltiples representan o 24% do total.

■ Cadro 10.15

**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo.
Segundo a natureza da lesión. Por gravidade. Galicia. 2007**

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Lesións superficiais e feridas abertas	20.673	40,58	92	11,03	0	0,00	20.765	40,05
Fracturas de ósos	3.230	6,34	320	38,37	0	0,00	3.550	6,85
Torceduras, escordaduras e distensións	19.103	37,50	48	5,76	0	0,00	19.151	36,94
Amputacións traumáticas	120	0,24	66	7,91	0	0,00	186	0,36
Conmocións e lesións internas	3.266	6,41	73	8,75	13	17,33	3.352	6,47
Queimaduras, escaldaduras e conxel.	829	1,63	33	3,96	0	0,00	862	1,66
Envenenamentos e infeccións	63	0,12	1	0,12	0	0,00	64	0,12
Afogamentos e asfixias	44	0,09	2	0,24	5	6,67	51	0,10
Efectos do ruído, vibracións e presión	35	0,07	0	0,00	2	2,67	37	0,07
Ambiente térmico e radiacións	47	0,09	0	0,00	1	1,33	48	0,09
Danos psicolóxicos e choques traum.	82	0,16	1	0,12	3	4,00	86	0,17
Lesións múltiples	525	1,03	91	10,91	18	24,00	634	1,22
Infartos, derrames e outras patol. non traumát.	33	0,06	37	4,44	17	22,67	87	0,17
Outras non incluídas	2.889	5,67	70	8,39	16	21,33	2.975	5,74
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

O seguinte cadro efectúa unha distribución pola parte do corpo lesionada (cadro 10.16), que, loxicamente, varía en función das consecuencias do accidente resaltando as mans como a parte máis afectada por accidentes.

■ Cadro 10.16

**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo.
Segundo a parte do corpo lesionada. Por gravidade. Galicia. 2007**

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Cabeza	654	1,28	38	4,56	7	9,33	699	1,35
Cranio	147	0,29	22	2,64	7	9,33	176	0,34
Cara (agás ollos)	562	1,10	13	1,56	0	0,00	575	1,11
Ollos	2.627	5,16	29	3,48	0	0,00	2.656	5,12
Pescozo	1.730	3,40	10	1,20	0	0,00	1.740	3,36
Lombo	8.715	17,11	51	6,12	0	0,00	8.766	16,91
Tórax	1.920	3,77	66	7,91	9	12,00	1.995	3,85
Extremidades super. (agás mans)	6.164	12,10	74	8,87	0	0,00	6.238	12,03
Mans	13.076	25,67	166	19,90	0	0,00	13.242	25,54
Extremidades Inferiores (agás pés)	8.928	17,53	169	20,26	1	1,33	9.098	17,55
Pés	4.831	9,48	45	5,40	0	0,00	4.876	9,40
Lesións múltiples	996	1,96	117	14,03	27	36,00	1.140	2,20
Outras non incluídas	589	1,16	34	4,08	24	32,00	647	1,25
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Na distribución por sexos (cadro 10.17) e a súa comparación coa poboación asalariada (cadro 10.18) é clara a maior ocorrencia de accidentes nos homes; pero iso debería ser examinado tendo en conta, entre outros factores, fundamentalmente, as concretas ocupacións e os riscos que comportan. É claro o dato de que os homes sofren máis do 90% dos accidentes mortais.

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo sexo por gravidade. Galicia. 2007

■ Cadro 10.17

	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Homes	40.624	79,75	745	89,33	68	90,67	41.437	79,92
Mulleres	10.315	20,25	89	10,67	7	9,33	10.411	20,08
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Elaboración propia

(1) Datos en miles media anual

Fonte: EPA

Poboación ocupada asalariada. Por sexos⁽¹⁾. Galicia 2007

■ Cadro 10.18

	Total	%
Homes	521,1	56,51
Mulleres	401,0	43,49
Total	922,1	100,00

Elaboración propia

(1) Datos en miles media anual

Fonte: EPA

En canto á relación entre os accidentes e a idade do accidentado (cadro 10.19), a franxa entre 25 e 34 anos é a que padece case o 32% dos accidentes, feito que hai que contemplar tendo en conta que é a que máis traballadores asalariados ocupa. Tamén, no que a accidentes mortais se refire, de 45 a 54 anos é a franxa, co 30,67%, que sofre o maior número dos accidentes desta cualificación.

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo idade. Por gravidade. Galicia. 2007

■ Cadro 10.19

	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Menor de 16 anos	11	0,02	0	0,00	0	0,00	11	0,02
De 16 a 19 anos	1.666	3,27	23	2,76	4	5,33	1.693	3,27
De 20 a 24 anos	6.358	12,48	68	8,15	6	8,00	6.432	12,41
De 25 a 34 anos	16.402	32,20	172	20,62	7	9,33	16.581	31,98
De 35 a 44 anos	13.022	25,56	213	25,54	22	29,33	13.257	25,57
De 45 a 54 anos	9.385	18,42	222	26,62	23	30,67	9.630	18,57
De 55 a 65 anos	4.030	7,91	133	15,95	12	16,00	4.175	8,05
Maior de 65 anos	65	0,13	3	0,36	1	1,33	69	0,13
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

A distribución da sinistralidade en función do cadro de persoal da empresa (cadro 10.20) da unha idea similar á da poboación ocupada en Galicia na pequena empresa,

tal e como se pode contemplar noutros apartados deste informe, podéndose observar, claramente, como destaca en todas as cualificacións o número de accidentes nas empresas de 5 a 25 traballadores, significándose nos mortais nos que, nas empresas de equipo de menos de 25 traballadores, supón mais do 65%.

**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo o cadro de persoal.
Por gravidade. Galicia. 2007**

■ Cadro 10.20

	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Conta propia	1.013	1,99	74	8,87	7	9,33	1.094	2,11
De 1 a 4	5.642	11,08	142	17,03	8	10,67	5.792	11,17
De 5 a 25	16.497	32,39	315	37,77	34	45,33	16.846	32,49
De 26 a 50	8.849	17,37	121	14,51	10	13,33	8.980	17,32
De 51 a 100	6.461	12,68	77	9,23	6	8,00	6.544	12,62
De 101 a 250	5.990	11,76	59	7,07	6	8,00	6.055	11,68
De 251 a 500	3.062	6,01	20	2,40	0	0,00	3.082	5,94
De 501 a 1000	1.421	2,79	13	1,56	2	2,67	1.436	2,77
Máis de 1000	2.004	3,93	13	1,56	2	2,67	2.019	3,89
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Nos seguintes cadros 10.21 e 10.22 examínanse os accidentes segundo a antigüidade na empresa e no posto de traballo, sendo difícil extraer conclusións concretas sen comparar co dato da distribución da poboación asalariada.

**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo antigüidade na empresa.
Por gravidade. Galicia. 2007**

■ Cadro 10.21

	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Menos de 3 meses	6.523	12,81	107	12,83	6	8,00	6.636	12,80
De 3 a 6 meses	9.352	18,36	139	16,67	10	13,33	9.501	18,32
De 6 meses a 1 ano	7.661	15,04	125	14,99	8	10,67	7.794	15,03
De 1 a 3 anos	11.118	21,83	182	21,82	19	25,33	11.319	21,83
Máis de 3 anos	16.285	31,97	281	33,69	32	42,67	16.598	32,01
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo antigüidade no posto de traballo.
Por gravidade. Galicia. 2006**

■ Cadro 10.22

Antigüidade	Leves		Graves		Mortais		Totais	
no posto de traballo	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Menos de 3 meses	10.510	20,63	154	18,47	9	12,00	10.673	20,59
De 3 a 6 meses	7.899	15,51	121	14,51	9	12,00	8.029	15,49
De 6 meses a 1 ano	6.746	13,24	115	13,79	10	13,33	6.871	13,25
De 1 a 3 anos	10.220	20,06	177	21,22	15	20,00	10.412	20,08
Máis de 3 anos	15.564	30,55	267	32,01	32	42,67	15.863	30,60
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

En canto á hora de traballo en que se producen os accidentes (cadro 10.23) destacan as primeiras horas no total de accidentes. En canto ás horas do día en que se producen os accidentes (cadro 10.24) obsérvase que a franxa entre as 8 e as 12 horas é a que máis accidentes reflicte.

**Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo a hora do traballo.
Por gravidade. Galicia. 2007**

■ Cadro 10.23

	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Primeira	5.958	11,70	132	15,83	15	20,00	6.105	11,77
Segunda	9.481	18,61	134	16,07	7	9,33	9.622	18,56
Terceira	8.361	16,41	105	12,59	7	9,33	8.473	16,34
Cuarta	7.089	13,92	89	10,67	14	18,67	7.192	13,87
Quinta	5.393	10,59	121	14,51	6	8,00	5.520	10,65
Sexta	5.672	11,13	90	10,79	7	9,33	5.769	11,13
Sétima	4.836	9,49	83	9,95	8	10,67	4.927	9,50
Oitava	3.371	6,62	63	7,55	9	12,00	3.443	6,64
Novena	297	0,58	7	0,84	0	0,00	304	0,59
Décima	162	0,32	4	0,48	0	0,00	166	0,32
Undécima	110	0,22	2	0,24	2	2,67	114	0,22
Duodécima	155	0,30	1	0,12	0	0,00	156	0,30
Maior da duodécima	54	0,11	3	0,36	0	0,00	57	0,11
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo a hora do día. Por gravidade.
Galicia. 2007**

■ Cadro 10.24

Hora do día	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
De 6 a 8 horas	2.656	5,21	51	6,12	9	12,00	2.716	5,24
De 8 a 10 horas	10.363	20,34	167	20,02	10	13,33	10.540	20,33
De 10 a 12 horas	12.991	25,50	174	20,86	12	16,00	13.177	25,41
De 12 a 14 horas	4.030	7,91	84	10,07	8	10,67	4.122	7,95
De 14 a 16 horas	5.174	10,16	122	14,63	10	13,33	5.306	10,23
De 16 a 18 horas	7.982	15,67	126	15,11	8	10,67	8.116	15,65
De 18 a 20 horas	3.069	6,02	56	6,71	8	10,67	3.133	6,04
De 20 a 22 horas	1.126	2,21	12	1,44	0	0,00	1.138	2,19
De 22 a 24 horas	414	0,81	1	0,12	2	2,67	417	0,80
A partir das 24 horas	3.134	6,15	41	4,92	8	10,67	3.183	6,14
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No que se refire aos días en que ocorren os accidentes, o luns segue a ser o día en que a súa frecuencia é maior; descendendo o longo da semana, sen que sexan significativos os datos do sábado e domingo polo descenso de poboación que presta servizos neses días (Cadro 10.25).

Polo que ao tipo de contrato se refire os traballadores con contrato temporal vense afectados en maior medida que os de contrato indefinido, con máis do 50% dos accidentes cando supoñen o 31,36% da poboación asalariada (Cadros 10.26 e 10.27).

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo o día da semana. Por gravidade. Galicia. 2007

■ Cadro 10.25

Hora do día	Leves		Graves		Mortais		Totais	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Luns	11.862	23,29	167	20,02	21	28,00	12.050	23,24
Martes	10.023	19,68	165	19,78	8	10,67	10.196	19,67
Mércores	9.138	17,94	158	18,94	17	22,67	9.313	17,96
Xoves	8.524	16,73	147	17,63	11	14,67	8.682	16,75
Venres	8.268	16,23	130	15,59	12	16,00	8.410	16,22
Sábado	2.184	4,29	49	5,88	2	2,67	2.235	4,31
Domingo	940	1,85	18	2,16	4	5,33	962	1,86
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo o tipo de contrato. Por gravidade. Galicia. 2007

■ Cadro 10.26

Hora do día	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Indefinidos	24.405	47,91	401	48,08	38	50,67	24.844	47,92
Temporais	25.857	50,76	370	44,36	32	42,67	26.259	50,65
Sen especificar	677	1,33	63	7,55	5	6,67	745	1,44
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Poboación ocupada asalariada.
Segundo tipo de contrato⁽¹⁾. Galicia 2007**

■ Cadro 10.27

	Nº	%
Contrato indefinido	632,9	68,64
Contrato temporal	289,1	31,36
Total	922,0	100,00

Elaboración propia

(1) Datos en miles media anual

Fonte: INE, EPA

Tendo en conta a categoría dos traballadores accidentados, os artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureiras, construción e minería sofren máis do 41% dos accidentes (Cadro 10.28).

■ Cadro 10.28 **Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo categoría profesional. Por gravidade. Galicia. 2007**

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Trab. non cualificados	13.271	26,05	161	19,30	13	17,33	13.445	25,93
Operadores de instalac. e maquinaria, e montadores	6.686	13,13	135	16,19	11	14,67	6.832	13,18
Artesáns e trab. cualif. ind. manuf., construción, minería	21.053	41,33	345	41,37	28	37,33	21.426	41,32
Tra. cualif. na agricultura e pesca	1.915	3,76	104	12,47	13	17,33	2.032	3,92
Trab. servizos de rest., persoais, protección e vendedores	5.137	10,08	30	3,60	0	0,00	5.167	9,97
Empregados/as de tipo admvo.	1.158	2,27	11	1,32	2	2,67	1.171	2,26
Técnicos/as e profesionais de apoio	976	1,92	23	2,76	3	4,00	1.002	1,93
Técnicos/as e profesionais científicos/as e intelectuais	509	1,00	16	1,92	4	5,33	529	1,02
Dirección empresas e admóns. Públicas	108	0,21	9	1,08	1	1,33	118	0,23
Forzas armadas	126	0,25	0	0,00	0	0,00	126	0,24
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Distínguense nos cadros 10.29 e 10.29b os traballadores accidentados pola súa nacionalidade, analizados por cualificacións e provincias, estando condicionadas as súas cifras polo número de traballadores de cada unha delas.

**Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo nacionalidade do traballador.
Por gravidade. Galicia. 2007**

■ Cadro 10.29

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Europa	49.479	97,13	808	96,88	70	93,33	50.357	97,12
España	47.722	93,68	771	92,45	68	90,67	48.561	93,66
Bulgaria	26	0,05	0	0,00	0	0,00	26	0,05
Francia	17	0,03	0	0,00	0	0,00	17	0,03
Alemaña	13	0,03	0	0,00	0	0,00	13	0,03
Italia	50	0,10	0	0,00	0	0,00	50	0,10
Polonia	17	0,03	0	0,00	0	0,00	17	0,03
Portugal	1.453	2,85	31	3,72	1	1,33	1.485	2,86
Reino Unido	11	0,02	0	0,00	0	0,00	11	0,02
Romanía	129	0,25	3	0,36	0	0,00	132	0,25
Resto de Europa	41	0,08	3	0,36	1	1,33	45	0,09
Asia	24	0,05	0	0,00	0	0,00	24	0,05
África	366	0,72	13	1,56	0	0,00	379	0,73
Marrocos	214	0,42	10	1,20	0	0,00	224	0,43
Ghana	27	0,05	2	0,24	0	0,00	29	0,06
Cabo Verde	15	0,03	0	0,00	0	0,00	15	0,03
Senegal	56	0,11	1	0,12	0	0,00	57	0,11
Alxeria	28	0,05	0	0,00	0	0,00	28	0,05
Resto de África	26	0,05	0	0,00	0	0,00	26	0,05
América	1.036	2,03	11	1,32	5	6,67	1.052	2,03
Arxentina	149	0,29	1	0,12	0	0,00	150	0,29
Bolivia	22	0,04	0	0,00	1	1,33	23	0,04
Brasil	91	0,18	1	0,12	0	0,00	92	0,18
Colombia	241	0,47	2	0,24	1	1,33	244	0,47
Chile	27	0,05	1	0,12	0	0,00	28	0,05
Cuba	44	0,09	1	0,12	0	0,00	45	0,09
Ecuador	50	0,10	0	0,00	1	1,33	51	0,10
Rep. Dominicana	40	0,08	0	0,00	0	0,00	40	0,08
Paraguai	12	0,02	0	0,00	0	0,00	12	0,02
Perú	140	0,27	2	0,24	2	2,67	144	0,28
Uruguai	126	0,25	2	0,24	0	0,00	128	0,25
Venezuela	71	0,14	1	0,12	0	0,00	72	0,14
Resto de América	23	0,05	0	0,00	0	0,00	23	0,04
Oceanía e Antártida	4	0,01	0	0,00	0	0,00	4	0,01
Sen especificar	30	0,06	2	0,24	0	0,00	32	0,06
Total	50.939	100,00	834	100,00	75	100,00	51.848	100,00

Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relación Laborais

**Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Segundo nacionalidade do traballador/a.
Por provincias. Galicia. 2007**

■ Cadro 10.29b

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%	A.T.	%
Europa	20.994	97,40	4.685	96,18	4346	97,51	20.332	96,98
España	20.496	95,09	4.481	91,99	4119	92,42	19.465	92,85
Bulgaria	10	0,05	8	0,16	1	0,02	7	0,03
Francia	6	0,03	2	0,04	3	0,07	6	0,03
Portugal	377	1,75	127	2,61	202	4,53	779	3,72
Romanía	40	0,19	50	1,03	12	0,27	30	0,14
Italia	23	0,11	7	0,14	3	0,07	17	0,08
Polonia	11	0,05	1	0,02	1	0,02	4	0,02
Resto de Europa	31	0,14	9	0,18	5	0,11	24	0,11
Asia	5	0,02	5	0,10	1	0,02	13	0,06
África	129	0,60	68	1,40	18	0,40	164	0,78
Marrocos	65	0,30	47	0,96	13	0,29	99	0,47
Arxelia	10	0,05	4	0,08	2	0,04	12	0,06
Cabo Verde	2	0,01	12	0,25	0	0,00	1	0,00
Ghana	3	0,01	1	0,02	0	0,00	25	0,12
Senegal	34	0,16	1	0,02	1	0,02	21	0,10
Resto de África	15	0,07	3	0,06	2	0,04	6	0,03
América	416	1,93	113	2,32	87	1,95	436	2,08
Arxentina	55	0,26	9	0,18	7	0,16	79	0,38
Bolivia	12	0,06	2	0,04	3	0,07	6	0,03
Chile	15	0,07	2	0,04	7	0,16	4	0,02
Colombia	84	0,39	27	0,55	26	0,58	107	0,51
Cuba	20	0,09	6	0,12	4	0,09	15	0,07
Perú	78	0,36	22	0,45	1	0,02	43	0,21
Uruguai	54	0,25	10	0,21	2	0,04	62	0,30
Ecuador	26	0,12	4	0,08	2	0,04	19	0,09
Venezuela	17	0,08	5	0,10	17	0,38	33	0,16
Brasil	32	0,15	9	0,18	4	0,09	47	0,22
Repúbl. Dominicana	11	0,05	13	0,27	8	0,18	8	0,04
Resto de América	12	0,06	4	0,08	6	0,13	13	0,06
Oceanía e Antártida	0	0,00	0	0,00	1	0,02	3	0,01
Sen especificar	11	0,05	0	0,00	4	0,09	17	0,08
Sen especificar	30	0,06	2	0,24	0	0,00	32	0,06
Total	21.555	100,00	4.871	100,00	4.457	100,00	20.965	100,00

Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relación Laborais

10.6. Exame específico dos accidentes mortais

Neste apartado, examínanse especificamente os accidentes mortais ocorridos en 2007, supoñendo, polo tanto, unha concreción dos datos referidos a eles dentro da exposición global da sinistralidade de apartados anteriores.

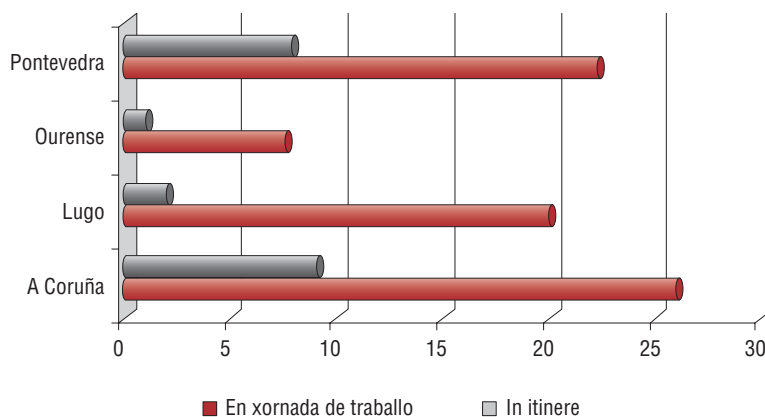
Na provincia da Coruña é onde máis accidentes mortais en xornada de traballo producíronse, chamando a atención o elevado número de accidentes mortais en xornada de traballo da provincia de Lugo, dos cales, como pode verse nos cadros 10.30 e 10.30a o 72,73% aconteceron no centro de traballo habitual.

Cadro 10.30 Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo e in itinere. Por provincias. Galicia. 2007

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
En xornada de traballo	26	74,29	20	90,91	7	87,50	22	73,33	75	78,95
In itinere	9	25,71	2	9,09	1	12,50	8	26,67	20	21,05
Total	35	100,00	22	100,00	8	100,00	30	100,00	95	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

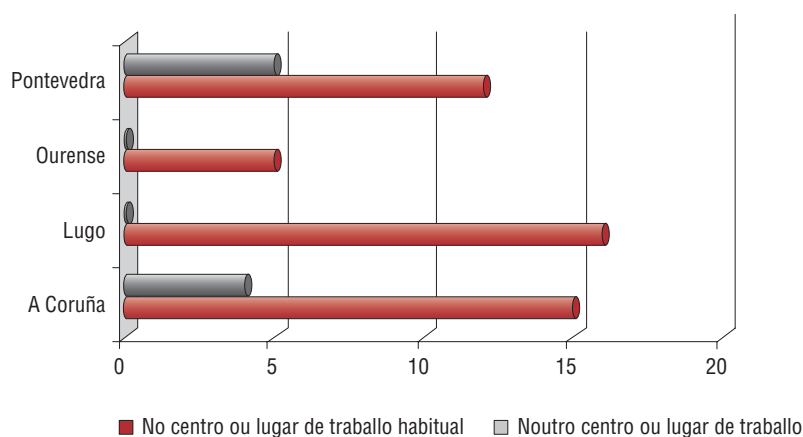

Cadro 10.30a Accidentes de traballo mortais segundo o lugar do accidente. Por provincias. Galicia. 2007

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
No centro ou lugar de traballo habitual	15	42,86	16	72,73	5	62,50	12	40,00	48	50,53
Noutro centro ou lugar de traballo	4	11,43	0	0,00	0	0,00	5	16,67	9	9,47
En desprazamento na xornada laboral	7	20,00	4	18,18	2	25,00	5	16,67	18	18,95
In itinere	9	25,71	2	9,09	1	12,50	8	26,67	20	21,05
Total	35	100,00	22	100,00	8	100,00	30	56,67	95	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

En termos absolutos, os sectores de construción e servizos representan o maior número de accidentes mortais ocorridos en 2007 (cadro 10.31). Relacionándoos coa poboación asalariada do cadro 10.6, vemos que a pesca, así como a construción son unhas actividades con grande desproporción de accidentes mortais en relación coa poboación nela ocupada.

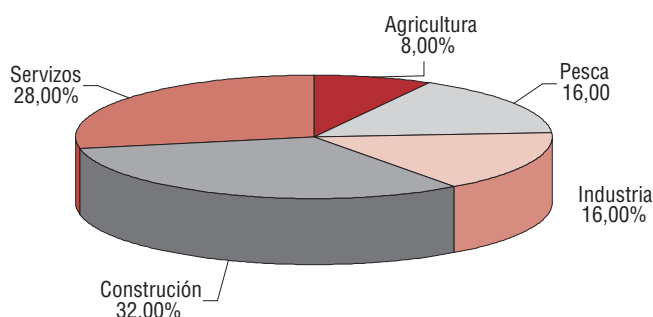
Accidentes de traballo mortais. Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2007

■ Cadro 10.31

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Agricultura	2	7,69	4	20,00	0	0,00	0	0,00	6	8,00
Pesca	1	3,85	6	30,00	0	0,00	5	22,73	12	16,00
Industria	6	23,08	0	0,00	1	14,29	5	22,73	12	16,00
Construción	10	38,46	2	10,00	5	71,43	7	31,82	24	32,00
Servizos	7	26,92	8	40,00	1	14,29	5	22,73	21	28,00
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Nas cualificacións mortais, os choques contra obxectos en movemento supoñen o 22,67% que, unidos aos infartos e outras patoloxías non traumáticas representan o 46% desta cualificación (Cadro 10.32).

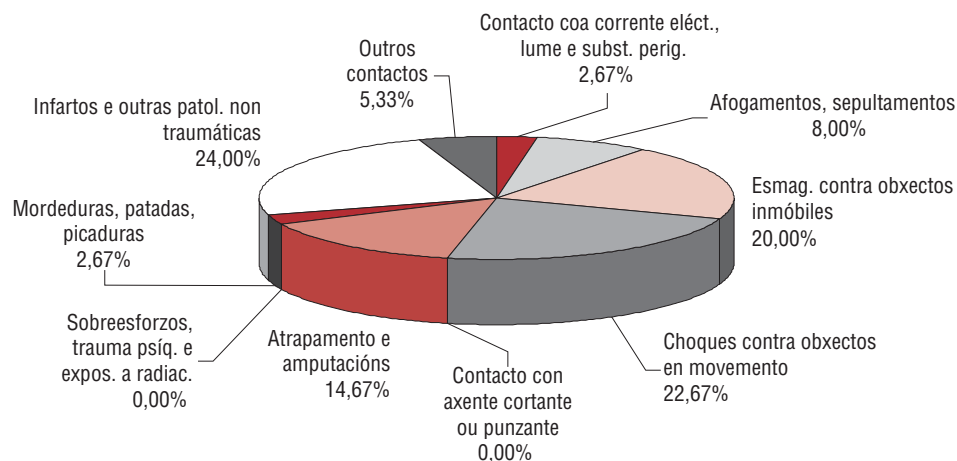
■ Cadro 10.32

Accidentes de traballo mortais. Segundo a forma do accidente. Por provincias. Galicia. 2007

Forma na que se produciron	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Contacto coa corrente eléct., lume e subst. perig.	0	0,00	0	0,00	1	14,29	1	4,55	2	2,67
Afogamentos, sepultamentos	1	3,85	2	10,00	1	14,29	2	9,09	6	8,00
Esmag. contra obxectos inmóviles	7	26,92	3	15,00	0	0,00	5	22,73	15	20,00
Choques contra obxectos en movemento	6	23,08	7	35,00	0	0,00	4	18,18	17	22,67
Contacto con axente cortante ou punzante	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Atrapamento e amputacións	5	19,23	3	15,00	1	14,29	2	9,09	11	14,67
Sobreesforzos, trauma psíqu. e expos. a radiac.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Mordeduras, patadas, picaduras	0	0,00	1	5,00	0	0,00	1	4,55	2	2,67
Infartos e outras patol. non traumáticas	5	19,23	4	20,00	4	57,14	5	22,73	18	24,00
Outros contactos	2	7,69	0	0,00	0	0,00	2	9,09	4	5,33
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

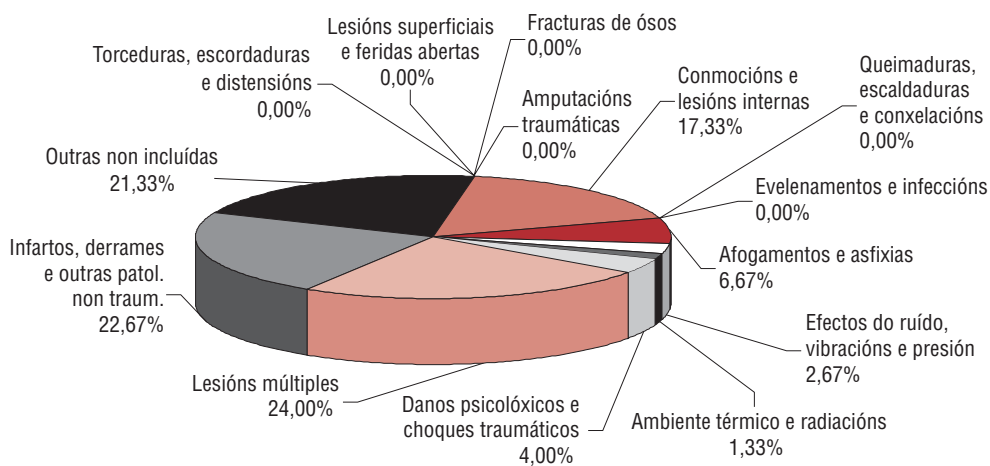
Examínanse nos seguintes cadros distintas variables na ocorrencia dos accidentes mortais (cadros 10.33, 10.34, 10.41, 10.42, 10.43).

Cadro 10.33 Accidentes de traballo mortais. Segundo a natureza da lesión. Por provincias. Galicia. 2007

Forma na que se produciron	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Lesións superficiais e feridas abertas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Fracturas de ósos	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Torceduras, escordaduras e distensións	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Amputacións traumáticas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Conmocións e lesións internas	6	23,08	2	10,00	1	14,29	4	18,18	13	17,33
Queimaduras, escaldaduras e conxelacións	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Evelenamentos e infeccións	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Afogamentos e asfixias	0	0,00	2	10,00	1	14,29	2	9,09	5	6,67
Efectos do ruído, vibracións e presión	1	3,85	1	5,00	0	0,00	0	0,00	2	2,67
Ambiente térmico e radiacións	0	0,00	1	5,00	0	0,00	0	0,00	1	1,33
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	0	0,00	0	0,00	1	14,29	2	9,09	3	4,00
Lesións múltiples	9	34,62	3	15,00	0	0,00	6	27,27	18	24,00
Infartos, derrames e outras patol. non traum.	6	23,08	3	15,00	4	57,14	4	18,18	17	22,67
Outras non incluídas	4	15,38	8	40,00	0	0,00	4	18,18	16	21,33
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.34

**Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo a parte do corpo lesionada.
Por provincias. Galicia. 2007**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Cabeza	2	7,69	2	10,00	0	0,00	3	13,64	7	9,33
Cranio	2	7,69	1	5,00	2	28,57	2	9,09	7	9,33
Cara (agás ollos)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ollos	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Pescozo	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Lombo e tórax	3	11,54	3	15,00	2	28,57	1	4,55	9	12,00
Extremidades sup. (agás máns)	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Máns	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Extremidades Inf. (agás pés)	1	3,85	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	1,33
Pés	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Lesións múltiples	10	38,46	5	25,00	3	42,86	9	40,91	27	36,00
Outras non incluídas	8	30,77	9	45,00	0	0,00	7	31,82	24	32,00
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No que se refire ao sexo, os homes sofren máis do 90% dos accidentes mortais (Cadro 10.35).

**Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo.
Segundo o sexo. Por provincias. Galicia. 2007**

■ Cadro 10.35

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Homes	21	80,77	18	90,00	7	100,00	22	100,00	68	90,67
Mulleres	5	19,23	2	10,00	0	0,00	0	0,00	7	9,33
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

O tramo de idade entre os 45 a 54 anos (cadro 10.36) é o que reflicte maior número de accidentes mortais (un total de 23), e, aínda que este non é claramente representativo do risco, o exame de que manifestamente o maior número, 32, ocorre a aqueles traballadores con antigüidade no posto de traballo superior aos 3 anos (cadros 10.39 e 10.40) permitiría facer unha reflexión sobre, non só a inexperiencia senón tamén a confianza como factores importantes nestes sinistros.

Do cadro 10.38, segundo o cadro de persoal da empresa pódense extraer conclusións semellantes as expostas de carácter xeral.

■ **Cadro 10.36** Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo idade. Por provincias. Galicia. 2007

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Menor de 16 anos	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
De 16 a 19 anos	0	0,00	1	5,00	0	0,00	3	13,64	4	5,33
De 20 a 24 anos	4	15,38	1	5,00	0	0,00	1	4,55	6	8,00
De 25 a 34 anos	4	15,38	1	5,00	2	28,57	0	0,00	7	9,33
De 35 a 44 anos	7	26,92	8	40,00	0	0,00	7	31,82	22	29,33
De 45 a 54 anos	8	30,77	5	25,00	2	28,57	8	36,36	23	30,67
De 55 a 65 anos	2	7,69	4	20,00	3	42,86	3	13,64	12	16,00
Maior de 65 anos	1	3,85	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	1,33
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ **Cadro 10.37** Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo nacionalidade do traballador/a. Por provincias. Galicia. 2007

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Europa	25	96,15	18	90,00	6	85,71	21	95,45	70	93,33
España	25	96,15	17	85,00	6	85,71	20	90,91	68	90,67
Resto de Europa	0	0,00	1	5,00	0	0,00	1	4,55	2	2,67
Asia	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
África	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
América	1	3,85	2	10,00	1	14,29	1	4,55	5	6,67
Oceanía e Antártida	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ **Cadro 10.38** Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo o cadro de persoal. Por provincias. Galicia. 2007

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Conta propia	1	3,85	6	30,00	0	0,00	0	0,00	7	9,33
De 1 a 4	3	11,54	3	15,00	0	0,00	2	9,09	8	10,67
De 5 a 25	12	46,15	7	35,00	4	57,14	11	50,00	34	45,33
De 26 a 50	1	3,85	2	10,00	1	14,29	6	27,27	10	13,33
De 51 a 100	1	3,85	1	5,00	2	28,57	2	9,09	6	8,00
De 101 a 250	5	19,23	1	5,00	0	0,00	0	0,00	6	8,00
De 251 a 500	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
De 501 a 1000	2	7,69	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	2,67
Máis de 1000	1	3,85	0	0,00	0	0,00	1	4,55	2	2,67
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ **Cadro 10.39** Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo antigüidade na empresa. Por provincias. Galicia. 2007

Antigüidade na empresa	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Menos de 3 meses	2	7,69	2	10,00	0	0,00	2	9,09	6	8,00
De 3 a 6 meses	3	11,54	3	15,00	2	28,57	2	9,09	10	13,33
De 6 meses a 1 ano	0	0,00	3	15,00	0	0,00	5	22,73	8	10,67
De 1 a 3 anos	12	46,15	4	20,00	0	0,00	3	13,64	19	25,33
Máis de 3 anos	9	34,62	8	40,00	5	71,43	10	45,45	32	42,67
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.40

Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo
Segundo antigüidade no posto de traballo. Por provincias. Galicia. 2007

Antigüidade na empresa	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Menos de 3 meses	4	15,38	2	10,00	0	0,00	3	13,64	9	12,00
De 3 a 6 meses	2	7,69	3	15,00	2	28,57	2	9,09	9	12,00
De 6 meses a 1 ano	2	7,69	4	20,00	0	0,00	4	18,18	10	13,33
De 1 a 3 anos	9	34,62	3	15,00	0	0,00	3	13,64	15	20,00
Máis de 3 anos	9	34,62	8	40,00	5	71,43	10	45,45	32	42,67
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.41

Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo a hora do traballo.
Por provincias. Galicia. 2007

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Primeira	3	11,54	5	25,00	1	14,29	6	27,27	15	20,00
Segunda	4	15,38	0	0,00	1	14,29	2	9,09	7	9,33
Terceira	3	11,54	1	5,00	2	28,57	1	4,55	7	9,33
Cuarta	6	23,08	1	5,00	1	14,29	6	27,27	14	18,67
Quinta	2	7,69	3	15,00	0	0,00	1	4,55	6	8,00
Sexta	2	7,69	3	15,00	1	14,29	1	4,55	7	9,33
Sétima	2	7,69	4	20,00	0	0,00	2	9,09	8	10,67
Oitava	4	15,38	2	10,00	1	14,29	2	9,09	9	12,00
Novena	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Décima	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Undécima	0	0,00	1	5,00	0	0,00	1	4,55	2	2,67
Duodécima	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Maior da duodécima	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.42

Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo.
Segundo a hora do día. Por provincias. Galicia. 2007

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
De 6 a 8 horas	1	3,85	5	25,00	0	0,00	3	13,64	9	12,00
De 8 a 10 horas	5	19,23	2	10,00	2	28,57	1	4,55	10	13,33
De 10 a 12 horas	8	30,77	0	0,00	2	28,57	2	9,09	12	16,00
De 12 a 14 horas	2	7,69	1	5,00	1	14,29	4	18,18	8	10,67
De 14 a 16 horas	4	15,38	2	10,00	0	0,00	4	18,18	10	13,33
De 16 a 18 horas	3	11,54	4	20,00	1	14,29	0	0,00	8	10,67
De 18 a 20 horas	3	11,54	1	5,00	1	14,29	3	13,64	8	10,67
De 20 a 22 horas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
De 22 a 24 horas	0	0,00	1	5,00	0	0,00	1	4,55	2	2,67
A partir das 24 horas	0	0,00	4	20,00	0	0,00	4	18,18	8	10,67
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.43

**Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo.
Segundo o día da semana. Por provincias. Galicia. 2007**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Luns	7	26,92	8	40,00	1	14,29	5	22,73	21	28,00
Martes	2	7,69	0	0,00	3	42,86	3	13,64	8	10,67
Mércores	4	15,38	6	30,00	0	0,00	7	31,82	17	22,67
Xoves	6	23,08	2	10,00	2	28,57	1	4,55	11	14,67
Venres	4	15,38	1	5,00	1	14,29	6	27,27	12	16,00
Sábado	1	3,85	1	5,00	0	0,00	0	0,00	2	2,67
Domingo	2	7,69	2	10,00	0	0,00	0	0,00	4	5,33
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No cadro 10.44 pódese observar, en relación co cadro 10.27 que tamén é máis frecuente a sinistralidade mortal en traballadores con modalidade contractual temporal.

■ Cadro 10.44

**Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo.
Segundo o tipo de contrato. Por provincias. Galicia. 2007**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Indefinidos	11	42,31	10	50,00	4	57,14	13	59,09	38	50,67
Temporais	15	57,69	5	25,00	3	42,86	9	40,91	32	42,67
Sen especificar	0	0,00	5	25,00	0	0,00	0	0,00	5	6,67
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Resaltan nos accidentes mortais os artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureiras, construción e minaría que representan o 37,33% destes accidentes.

■ Cadro 10.45

**Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo.
Segundo o tipo de contrato. Por provincias. Galicia. 2007**

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%	AT	%
Trab. Non cualificados	5	19,23	4	20,00	0	0,00	4	18,18	13	17,33
Operadores de instalac. e maquinaria e montadores	7	26,92	3	15,00	1	14,29	0	0,00	11	14,67
Artesáns e trab. cualific. ind. manufact. contruc., minería	9	34,62	3	15,00	4	57,14	12	54,55	28	37,33
Trab. Cualific. Na agric. E pesca	2	7,69	8	40,00	0	0,00	3	13,64	13	17,33
Trab. servizos de rest., persoais, protec. e vendedores	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Empregados de tipo admvo.	1	3,85	0	0,00	0	0,00	1	4,55	2	2,67
Técnicos e profesionais de apoio	0	0,00	2	10,00	1	14,29	0	0,00	3	4,00
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	2	7,69	0	0,00	0	0,00	2	9,09	4	5,33
Dirección empresas e admóns. Públicas	0	0,00	0	0,00	1	14,29	0	0,00	1	1,33
Forzas armadas	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	26	100,00	20	100,00	7	100,00	22	100,00	75	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

En accidentes mortais destaca claramente a construción como actividade económica afectada seguida da pesca (cadro 10.46).

**Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo
Segundo actividades económicas. Por provincias. Galicia 2007**

■ Cadro 10.46

Actividades económicas	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	1	4	0	0	5
Silvicultura, explt. forestais e servizos relacionados	1	0	0	0	1
Pesca, acuicultura e servizos relacionados	1	6	0	5	12
Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0	0
Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0	0
Extracc. minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
Extracc. minerais metálicos	0	0	0	0	0
Extracc. minerais non metálicos nin enerxéticos	0	0	0	1	1
Industria de produtos alimenticios e bebidas	0	0	1	0	1
Industria do tabaco	0	0	0	0	0
Industria téxtil	0	0	0	0	0
Industria da confección e peletería	0	0	0	0	0
Industria do coiro, marroquinería e do calzado	0	0	0	0	0
Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	1	0	0	0	1
Industria do papel	0	0	0	0	0
Edición artes gráficas e reprod. soportes grav.	1	0	0	0	1
Coquerías, refino de petróleo e trat. de combust. Nucleares	0	0	0	0	0
Industria química	0	0	0	0	0
Fabricación de produtos caucho e materias plásticas	0	0	0	0	0
Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	2	0	0	2	4
Metalurxia	1	0	0	0	1
Fabricación de prod. metálicos, agás maquinaria e equipo	0	0	0	0	0
Indus. construción de maquinaria e equ. mecánico	0	0	0	0	0
Fabric. máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0
Fabricación de maquinaria e material eléctrico	0	0	0	1	1
Fabric. material electrónico, radio, TV e comunic.	0	0	0	0	0
Fabric. equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e rel.	0	0	0	0	0
Fabric. vehículos de motor, remolques e semirr.	0	0	0	0	0
Fabricación doutro material de transporte	1	0	0	1	2
Fabric. mobles; outras indus. manufactureiras	0	0	0	0	0
Reciclaxe	0	0	0	0	0
Prodc. e distb. enerx. eléct., gas, vapor e auga quente	0	0	0	0	0
Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0
Construción	10	2	5	7	24
Venda repar. vehíc. motor, venda menor comb.	0	0	0	1	1
Comercio por xunto e interm. agás vehíc. motor	0	1	0	0	1
Comercio polo miúdo, agás vehíc. motor, rep. dom.	0	2	0	0	2
Hostalería	0	0	0	0	0
Transporte terrestre; transporte por tubos	2	1	1	0	4
Transporte marítimo e cabotaxe e interior	0	0	0	1	1
Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0	0
Actividades anexas aos transportes; axencias de viaxes	0	1	0	0	1
Correos e telecomunicacións	1	0	0	0	1
Interm. financ., agás seguros e plans de pensións	0	0	0	0	0
Seguros e plans de pensións, agás Seguridade Social obrig.	0	0	0	0	0
Activ. auxiliares e intermediación financeira	0	0	0	0	0
Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0
Aluguer de maquinaria e equipo sen operario	0	0	0	0	0
Actividades informáticas	0	0	0	0	0
Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0
Outras actividades empresariais	0	0	0	2	2
Admón. Pública, defensa e seguridade social obrigatoria	2	3	0	0	5
Educación	1	0	0	0	1
Activ. sanitarias e veterinarias, asistencia social	0	0	0	1	1
Actividades de saneamento público	1	0	0	0	1
Actividades asociativas	0	0	0	0	0
Actividades recreativas, culturais e deportivas	0	0	0	0	0
Actividades diversas de servizos persoais	0	0	0	0	0
Fogares que empregan persoal doméstico	0	0	0	0	0
Organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0
Total	26	20	7	22	75

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

10.7. Evolución da sinistralidade laboral

O total de accidentes en xornada de traballo experimentou, en 2007, un incremento do 6,75%. No que se refire a accidentes mortais prodúcese un descenso do 3,85% e do 12,12% nos accidentes cualificados como graves. (Cadro 10.47).

■ **Cadro 10.47** **Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias. Galicia 2006/2007**

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2006	2007	% Var.	2006	2007	% Var.	2006	2007	% Var.	2006	2007	% Var.
A Coruña	19.489	21.238	8,97	371	291	-21,56	31	26	-16,13	19.891	21.555	8,37
Lugo	4.321	4.768	10,34	81	83	2,47	11	20	81,82	4.413	4.871	10,38
Ourense	3.983	4.371	9,74	71	79	11,27	9	7	-22,22	4.063	4.457	9,70
Pontevedra	19.751	20.562	4,11	426	381	-10,56	27	22	-18,52	20.204	20.965	3,77
Total	47.544	50.939	7,14	949	834	-12,12	78	75	-3,85	48.571	51.848	6,75

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Tamén se experimenta un incremento nos accidentes de traballo “in itinere” (cadro 10.48) nos que supuxo un 15,58% máis en relación co ano anterior; aínda que, como nos acontecidos en xornada de traballo, se aprecia un descenso nos cualificados como graves e mortais.

■ **Cadro 10.48** **Accidentes de traballo in itinere. Por provincias. Galicia 2006/2007**

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2006	2007	% Var.	2006	2007	% Var.	2006	2007	% Var.	2006	2007	% Var.
A Coruña	1.502	1.820	21,17	53	42	-20,75	11	9,00	-18,18	1.566	1.871	19,48
Lugo	285	299	4,91	16	13	-18,75	6	2,00	-66,67	307	314	2,28
Ourense	278	325	16,91	11	12	9,09	1	1,00	0,00	290	338	16,55
Pontevedra	2.049	2.387	16,50	78	52	-33,33	10	8,00	-20,00	2.137	2.447	14,51
Total	4.114	4.831	17,43	158	119	-24,68	28	20	-29	4.300	4.970	16

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Polo que a sectores económicos se refire (cadro 10.49), o único sector no que se aprecia diminución é na pesca.

■ **Cadro 10.49** **Accidentes laborales con baixa. Por sectores económicos. Galicia 2006/2007**

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2006	2007	% Var.	2006	2007	% Var.	2006	2007	% Var.	2006	2007	% Var.
Agricultura	1.382	1.456	5,35	106	58	-45,28	2	6	200,00	1.490	1.520	2,01
Mar	1.662	1.460	-12,15	64	80	25,00	9	12	33,33	1.735	1.552	-10,55
Industria	15.909	17.428	9,55	254	222	-12,60	16	12	-25,00	16.179	17.662	9,17
Construción	12.555	13.037	3,84	285	258	-9,47	24	24	0,00	12.864	13.319	3,54
Servizos	16.036	17.558	9,49	240	216	-10,00	27	21	-22,22	16.303	17.795	9,15
Total	47.544	50.939	7,14	949	834	-12,12	78	75	-3,85	48.571	51.848	6,75

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Na clasificación por actividades económicas (cadro 10.50), a construción, o igual que o ano anterior, segue a ser a actividade que máis sinistralidade rexistra con gran diferenza coas demais.

■ Cadro 10.50

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Por actividades económicas con maior sinistralidade. Galicia. 2006-2007

Nº de orde	Actividade	2006	Nº acc.	Actividade	2007	Nº acc.
1	Construción		12.501	1	Construción	13.319
2	Comercio polo miúdo agás vehíc. Motor, rep. Do.		2.733	2	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipo	3.249
3	Fabric. Produtos metálicos, agás maquinaria		2.709	3	Comercio polo miúdo agás vehículos de motor, rep. dom	3.078
4	Ind. De produtos alimenticios e bebidas		2.473	4	Industria de produtos alimenticios e bebidas	2.815
5	Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor		2.043	5	Comercio por xunto e interm. Agás vehíc. Motor	2.266
6	Pesca, acuicultura e servizos relacionados		1.907	6	Fabricación doutro material de transporte	2.132
7	Admón. Pública, defensa e Seg. Social obrigatoria		1.888	7	Hostalería	1.770
8	Ind. Da madeira e cortiza (agás mobles); cest.		1.618	8	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartería	1.755
9	Fab. Doutro material de transporte		1.591	9	Admón. pública, Defensa e Seg. Social Obrigatoria	1.602
10	Hostalería		1.572	10	Transporte terrestre; transporte por tubos	1.558

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Tomando como referencia unha serie de anos (cadro 10.51), dende 1992, pode verse que a tendencia crecente que, en xeral, se iniciase en 1995 despois de diminuír nos anos anteriores, mantense despois da paréntese do ano 2003.

Evolución da sinistralidade laboral. Por gravidade. Galicia. 1992-2007

■ Cadro 10.51

	Leves		Graves		Mortais		Total	
	Subtotal	%	Subtotal	%	Subtotal	%	Subtotal	%
1992	29.221	96,62	885	2,93	136	0,45	30.242	100
1993	25.751	96,60	806	3,02	101	0,38	26.658	100
1994	25.699	96,48	843	3,16	95	0,36	26.637	100
1995	28.827	96,90	823	2,77	98	0,33	29.748	100
1996	29.902	97,19	766	2,49	100	0,33	30.768	100
1997	31.960	97,17	828	2,52	103	0,31	32.891	100
1998	35.699	97,50	798	2,18	119	0,32	36.616	100
1999	40.360	97,47	929	2,24	119	0,29	41.408	100
2000	42.617	97,77	849	1,95	124	0,28	43.590	100
2001	45.347	97,74	950	2,05	99	0,20	46.396	100
2002	46.584	97,88	908	1,87	102	0,21	47.594	100
2003	45.090	97,62	1.006	2,07	94	0,19	46.190	100
2004	46.180	97,53	1.082	2,23	87	0,18	47.349	100
2005	46.908	97,70	1.001	2,06	102	0,21	48.011	100
2006	47.544	97,89	949	1,95	78	0,16	48.571	100
2007	50.939	98,25	834	1,72	75	0,15	51.848	100

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

10.8. Accidentes de traballo con baixa, segundo a gravidade, por comunidades autónomas

Nos seguintes cadros as cifras son as reflectidas nas estatísticas do Ministerio de Traballo e asuntos Sociais que, como pode verse, presentan disparidades coas estudadas anteriormente.

Analizando as cifras globais de accidentes ocorridos en todas as comunidades autónomas (cadro 10.52), Galicia, en 2007, ocupa o quinto lugar, precedida por Andalucía, Cataluña, Madrid e Comunidade Valenciana.

En accidentes mortais ocupa tamén o quinto lugar, precedida polas comunidades citadas anteriormente.

**Accidentes de traballo en jornada de traballo con baixa.
Por gravidade e comunidades autónomas. 2007**

■ Cadro 10.52

	Leves	Graves	Mortais	Total
Andalucía	162.833	2.115	143	165.091
Aragón	24.930	191	41	25.162
Asturias	20.952	189	23	21.164
Baleares	28.496	195	12	28.703
Canarias	44.137	298	15	44.450
Cantabria	10.200	128	17	10.345
C. A Mancha	45.943	378	58	46.379
C. León	44.957	409	56	45.422
Cataluña	159.676	1.292	102	161.070
Ceuta	887	10	-	897
C. Valenciana	89.966	890	89	90.945
Extremadura	16.440	257	13	16.710
Galicia	50.976	836	76	51.888
Madrid	133.112	786	98	133.996
Melilla	751	5	-	756
Murcia	27.405	235	36	27.676
Navarra	13.184	129	9	13.322
País Vasco	43.549	335	50	43.934
A Rioxa	6.380	55	6	6.441
España	924.774	8.733	844	934.351

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

10.9. Índices de incidencia

O índice de incidencia reflicte a relación entre o número de accidentes e traballadores expostos. Para isto, os datos que se empregaron son os de accidentes con baixa no centro de traballo e a poboación ocupada coa consideración de asalariada. Emprégase os datos da media do ano 2007 de poboación asalariada segundo a EPA.

Iso dános unha visión máis axustada da sinistralidade e a súa relación coas persoas expostas, xa que o exame das cifras absolutas, por si só, non reflicte unha visión proporcional de número de traballadores/accidentes.

De acordo con estes datos (cadro 10.53), Galicia, no total de accidentes, está case un punto por enriba do índice nacional, tendo cinco comunidades maior índice de incidencia.

No que se refire o índice de incidencia referido a accidentes mortais, Galicia ocupa o segundo lugar cun índice que está máis de 3 puntos por enriba da media estatal.

Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Por comunidades autónomas. 2007

■ Cadro 10.53

	Poboación asalariada ⁽¹⁾	Acc. con baixa no traballo	Ind. inc. ⁽²⁾	Acc. mortais	Ind. inc. ⁽³⁾
Andalucía	2.646,0	165.091	62,39	143	5,40
Aragón	498,8	25.162	50,45	41	8,22
Asturias	346,3	21.164	61,11	23	6,64
Baleares	416,1	28.703	68,98	12	2,88
Canarias	788,7	44.450	56,36	15	1,90
Cantabria	208,3	10.345	49,66	17	8,16
C. A Mancha	835,7	46.379	55,50	58	6,94
C. León	667,3	45.422	68,07	56	8,39
Cataluña	2.933,0	161.070	54,92	102	3,48
C. Valenciana	1.826,1	90.945	49,80	89	4,87
Extremadura	323,1	16.710	51,72	13	4,02
Galicia	922,0	51.888	56,28	76	8,24
Madrid	2.639,6	133.996	50,76	98	3,71
Murcia	524,9	27.676	52,73	36	6,86
Navarra	234,9	13.322	56,71	9	3,83
País Vasco	793,3	43.934	55,38	50	6,30
A Rioxa	114,9	6.441	56,06	6	5,22
Ceuta	20,7	897	43,33	-	0,00
Melilla	20,3	756	37,24	-	0,00
España	16.760,0	934.351	55,75	844	5,04

Elaboración propia

(1) Datos en miles da media ano EPA

(2) Por mil traballadores/as asalariados/as

(3) Por cen mil traballadores/as asalariados/as

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais (Accidentes de traballo con baixas)

Na distribución provincial (cadro 10.54), a provincia de Pontevedra, en 2007, ocupa o primeiro lugar en Galicia no total de accidentes, sendo Lugo a primeira, con diferenza, en referencia aos accidentes mortais.

Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 10.54

	Poboación asalariada ⁽¹⁾	Acc. con baixa no traballo	Ind. inc. ⁽²⁾	Acc. mortais	Ind. inc. ⁽³⁾
A Coruña	392,7	21.555	54,89	26	6,62
Lugo	90,6	4.871	53,76	20	22,08
Ourense	104,0	4.457	42,86	7	6,73
Pontevedra	334,8	20.965	62,62	22	6,57

Elaboración propia

(1) Datos en miles media anual EPA

(2) Por mil traballadores/as asalariados/as

(3) Por cen mil traballadores/as asalariados/as

Fonte: Consellería de Trabajo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Nun exame da evolución rexistrada nos últimos anos pode verse que, claramente, diminuíron en relación con todos os anos anteriores. (Cadro 10.55).

Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Galicia. 1995-2007

■ Cadro 10.55

	Total accidentes ⁽¹⁾	Accidentes mortais ⁽²⁾
1995	55,50	18,28
1996	56,81	18,46
1997	56,51	17,69
1998	59,81	19,43
1999	65,04	18,69
2000	64,81	18,44
2001	66,03	14,09
2002	59,83	12,82
2003	56,41	11,48
2004	56,86	10,44
2005	57,53	11,30
2006	54,30	9,21
2007	56,28	8,24

Elaboración propia

Datos media ano EPA

(1) Por mil traballadores/as asalariados/as

(2) Por cen mil traballadores/as asalariados/as

Fonte: Consellería de Traballo e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

10.10. Enfermidades profesionais

Os datos referentes a enfermidades profesionais, seguen sen ofrecer pouca fiabilidade pola falta, en moitos casos, de determinación e declaración das mesmas, o que se advirte co simple exame das cifras, polo que, simplemente a título de coñecemento, se facilitan os cadros correspondentes. (Cadros 10.56 a 10.65).

Enfermidades profesionais con baixa. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 10.56

	E.P.	%
A Coruña	164	23,30
Lugo	32	4,55
Ourense	132	18,75
Pontevedra	376	53,41
Total	704	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Enfermedades profesionales con baixa.
Por sectores de actividade. Galicia. 2007**

■ Cadro 10.57

	E.P.	%
Agricultura	9	1,28
Pesca	16	2,27
Industria	379	53,84
Construción	83	11,79
Servizos	217	30,82
Total	704	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Enfermedades profesionales con baixa.
Segundo sexo. Por gravidade. Galicia. 2006**

■ Cadro 10.58

Sexo	Totais	
	E.P.	%
Homes	411	58,38
Mulleres	293	41,62
Total	704	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Enfermedades profesionales con baixa.
Segundo idade. Galicia. 2007**

■ Cadro 10.59

	E.P.	%
Menores de 20 anos	30	4,26
20 - 24 anos	33	4,69
25 - 29 anos	88	12,50
30 - 34 anos	106	15,06
35 - 39 anos	108	15,34
40 - 44 anos	116	16,48
45 - 49 anos	109	15,48
50 - 54 anos	85	12,07
55 - 59 anos	24	3,41
60 - 64 anos	3	0,43
Igual ou maior 65 anos	2	0,28
Total	704	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Enfermedades profesionales con baixa.
Segundo nacionalidade. Galicia 2007**

■ Cadro 10.60

	E.P.	%
EUROPA		
España	678	96,31
Portugal	9	1,28
Resto Europa	2	0,28
AMÉRICA		
Colombia	5	0,71
Uruguai	5	0,71
Resto América	5	0,71
Total	704	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Enfermidades profesionais con baixa.
Segundo grupo de E.P. Galicia 2007**

■ Cadro 10.61

	E.P.	%
Grupo 1	28	3,98
Grupo 2	576	81,82
Grupo 3	9	1,28
Grupo 4	48	6,82
Grupo 5	43	6,11
Grupo 6	0	0,00
Total	704	100,00

Grupo 1: EP causadas por axentes químicos

Grupo 2: EP causadas por axentes físicos

Grupo 3: EP causadas por axentes biolóxicos.

Grupo 4: EP causadas por inhalación de sustancias e axentes non comprendidos noutros apartados.

Grupo 5: EP da pel causadas por sustancias e axentes non comprendidos nalgún dos outros apartados.

Grupo 6: EP causadas por axentes carcinógenos.

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Enfermidades profesionais con baixa. Segundo grupo de E.P. e provincias. Galicia 2007

■ Cadro 10.62

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Grupo 1	7	4,27	2	6,25	1	0,76	18	4,79
Grupo 2	132	80,49	26	81,25	102	77,27	316	84,04
Grupo 3	6	3,66	0	0,00	1	0,76	2	0,53
Grupo 4	6	3,66	3	9,38	18	13,64	21	5,59
Grupo 5	13	7,93	1	3,13	10	7,58	19	5,05
Grupo 6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Total	164	100,00	32	100,00	132	100,00	376	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Enfermidades profesionais con baixa. Segundo grupo de E.P. e sexo. Galicia 2007

■ Cadro 10.63

	Homes		Mulleres	
	E.P.	%	E.P.	%
Grupo 1	18	4,38	10	3,41
Grupo 2	317	77,13	259	88,40
Grupo 3	4	0,97	5	1,71
Grupo 4	42	10,22	6	2,05
Grupo 5	30	7,30	13	4,44
Grupo 6	0	0,00	0	0,00
Total	411	100,00	293	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 10.64

Enfermidades profesionais con baixa. Segundo grupo de E.P. e sector de actividade. Galicia 2007

	Grupo 1		Grupo 2		Grupo 3		Grupo 4		Grupo 5		Grupo 6	
	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%	E.P.	%
Agricultura	0	0,00	9	1,56	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Pesca	0	0,00	14	2,43	0	0,00	1	2,08	1	2,33	0	0,00
Industria	14	50,00	305	52,95	3	33,33	41	85,42	16	37,21	0	0,00
Construción	5	17,86	70	12,15	0	0,00	2	4,17	6	13,95	0	0,00
Servizos	9	32,14	178	30,90	6	66,67	4	8,33	20	46,51	0	0,00
Total	28	100,00	576	100,00	9	100,00	48	100,00	43	100,00	0	0,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Cadro 10.65

Enfermidades profesionais con baixa. Segundo grupo de E.P. e axente causante. Galicia 2007

	Axente	E.P.	%
Grupo 1: E.P. causadas por axentes químicos	Metais	11	1,56
	Halóxenos	1	0,14
	Ácidos orgánicos	2	0,28
	Ésteres	2	0,28
	Alifáticos	5	0,71
	Aminas e hidracinas	1	0,14
	Alcohois e fenois	2	0,28
	Cetonas	3	0,43
	Aldehidos	1	0,14
Grupo 2: E.P. causadas por axentes físicos	Provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: por fatiga e inflamación das vainas tendinosas, de tecidos peritendinosos e insercións musculares e tendinosas.	449	63,78
	Provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: parálises dos nervios debidos á presión.	87	12,36
	Provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades das bolsas serosas debidas á presión, celulites subcutáneas.	20	2,84
	Provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: lesión do menisco por mecanismos de arrancamento e compresión asociadas, dando lugar a fisuras ou roturas completas.	2	0,28
	Provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: arrancamento por fatiga das apófises espinosa.	5	0,71
	Oftalmolóxicas a consecuencia de exposicións a radiacións ultravioletas.	1	0,14
	Osteoarticulares ou anxioneuróticas provocadas polas vibracións mecánicas.	2	0,28
	Nódulos das cordas vocais a causa dos esforzos sostidos da voz por motivos profesionais.	9	1,28
Grupo 3: EP causadas por axentes biolóxicos.	Hipoacusia ou sordeira provocada polo ruído.	1	0,14
	Infecciosas ou parasitarias transmitidas ao home polos animais ou polos seus produtos e cadáveres	4	0,57
	Infecciosas causadas polo traballo das persoas que se ocupan da prevención, asistencia médica e actividades nas que se probou un risco de infección (excluídos aqueles microorganismos incluídos no grupo 1 do R.D. 644/1997)	4	0,57
Grupo 4: EP causadas pola inhalación de sustancias e axentes non comprendidas noutros apartados.	Infecciosas e parasitarias non contempladas noutros apartados: micosis, leishmaniasis e helmintiasis.	1	0,14
	Polvo de sílice libre.	31	4,40
	Outros polvos de minerais (talco, caolín, terra de batán, bentonita, sepiolita, mica, outros silicatos naturais).	2	0,28
	Sustancias de alto peso molecular (sustancias de orixe vexetal, animal, microorganismos e sustancias encimáticas de orixe vexetal, animal e/ou de microorganismos).	9	1,28
	Sustancias de baixo peso molecular (metais e seus sales, polvos de madeiras, produtos farmacéuticos, sustancias químico plásticas, aditivos, etc.)	5	0,71
Grupo 5: EP da pel causadas por sustancias e axentes non comprendidos nalgún dos outros apartados.	Metais sinterizados, compostos de carburos metálicos de alto punto de fusión e metais de ligazón de baixo punto de fusión.	1	0,14
	Sustancias de baixo peso molecular por debaixo dos 1000 daltons (metais e as súas sales, polvos de madeiras, produtos farmacéuticos, sustancias químico plásticas, aditivos, disolventes, conservantes, catalizadores, perfumes, adhesivos, acrilatos, resinas de...	34	4,83
	Axentes e sustancias de alto peso molecular, por encima dos 1000 daltons, (sustancias de orixe vexetal, animal, microorganismos, e sustancias encimáticas de orixe vexetal, animal e/ou de microorganismos)	7	0,99
Grupo 6: EP causadas por axentes carcinógenos.	Axentes infecciosos.	2	0,28
		0	0,00
Total		704	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DOS CONFLITOS DE TRABALLO

11

11.1. Folgas

É necesario sinalar con carácter previo que, á hora de examinar as cifras referentes ás folgas, tómanse estes datos coas reservas obrigadas pola disparidade que reflicten, segundo sexan ofrecidas polos distintos organismos oficiais ou os/as axentes sociais, sobre todo non aspecto de participantes e xornadas non traballadas que, en moitos casos, son froito de estimacións con distintos criterios.

As fontes de información son os cuestionarios estatísticos que cumprimentan, para cada unha das folgas ou peches patronais, as unidades administrativas competentes das comunidades autónomas e a Dirección Xeral de Traballo do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, dependendo do ámbito territorial de convocatoria do conflito. Este conxunto de información é remitido mensualmente á Subdirección Xeral de Estatísticas Sociais e Laborais do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, para a elaboración da correspondente estatística a nivel estatal.

Ademais, posto que non existe obriga formal, por parte das empresas, de comunicar á autoridade laboral o número de traballadores/as participantes nas

folgas, as autoridades laborais provinciais conseguen a devandita información a través dalgunhas das seguintes fontes: consulta directa ás empresas, consulta ás organizacións patronais e sindicais, ou ben, facendo seguimento das folgas mediante enquisas.

A información ofrecida neste apartado refírese a todas as folgas das que se tivo coñecemento, exista ou non constancia administrativa previa da súa convocatoria, agás os seguintes tipos de folgas:

- As que non implican xornadas non traballadas, como as chamadas folgas de celo.
- As de duración inferior a unha hora.
- As que se refiren a actividades convencionalmente non produtivas: folgas de estudantes, de consumidores, etc.
- As que afectan a colectivos sen dereito a folga: persoal militar e das Forzas e Corpos de Seguridade do Estado.

A unidade folga, obxecto da estatística, asóciase á unidade de convocatoria, independentemente do seu ámbito territorial, sectorial e temporal, así como do seu carácter continuo ou discontinuo.

Nas folgas desenvolvidas no ano inclúense todas as que tiveran incidencia neste, podendo comezar nese ano ou en períodos anteriores.

Enténdese por centros de traballo e equipo “convocados”, aqueles centros e os seus respectivos equipos que pertencen ao ámbito de convocatoria da folga, podendo participar ou non na mesma.

Por traballadores/as participantes enténdese o número de traballadores/as que efectivamente participaron na folga suspendendo o seu traballo, xa sexa durante todo o tempo de duración do conflito ou nunha parte do mesmo.

O número de xornadas non traballadas obtense, nos conflitos de días completos e con participación constante, multiplicando o número de traballadores/as participantes polo número de días laborables de duración do conflito; nos conflitos nos que a participación non é constante e/ou a interrupción do traballo non afecta á xornada completa (entendendo por xornada completa a xornada laboral habitual que realiza un traballador sen incluír, en ningún caso, as horas extraordinarias), o cálculo das xornadas non traballadas en cada folga obtense multiplicando o número de traballadores/as que participaron cada un dos días de duración da folga pola parte de xornada non traballada cada día e sumando este resultado para todos os días de duración.

Os datos anuais e acumulados preséntanse regularizados, é dicir, contabilízase unha soa vez o número de folgas, cadros de persoal das empresas e traballadores/as afectados, co fin de eliminar aquelas folgas que, iniciadas nun mes dado, continúan en meses sucesivos. Polo contrario, as xornadas non traballadas en cada mes, se se suman no caso anteriormente mencionado.

Sen entrar en valoracións numéricas comparativas con anos anteriores, dada a variación no tempo de cifras que se ofrecen polas mesmas fontes, pódese dar

un cadro xeral das consideradas neste momento dende 1997 a 2007 a nivel estatal (cadro 11.1) que permite observar a diminución do número de folgas en relación co ano anterior aínda que segue manifestándose unha cifra superior aos anos anteriores. Aínda que o número de traballadores participantes descende lixeiramente apréciase un incremento nas xornadas non traballadas.

Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características. España. 1997-2007

■ Cadro 11.1

	Folgas	Participantes ⁽¹⁾	Xornadas non traballadas ⁽¹⁾	Centros de traballo convocados	
				Número	Cadro de persoal ⁽¹⁾
1997	670	577,0	1.592,0	142.138	1.559,5
1998	618	671,9	1.263,5	118.642	1.907,0
1999	749	1.125,1	1.477,5	91.388	2.463,2
2000	750	2.061,3	3.577,3	722.129	6.096,6
2001	737	1.242,5	1.917,0	574.648	5.885,9
2002	684	4.582,2	4.938,5	2.063.113	17.390,8
2003	674	728,5	789,0	587.485	4.702,7
2004	707	555,8	4.472,2	74.615	1.607,1
2005	669	331,3	758,9	42.055	1.454,3
2006	779	499,2	927,4	130.298	1.504,2
2007	751	492,1	1.182,7	45.235	1.429,2

(1) Datos en miles

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Como pode verse non cadro 11.2 foron realizados, durante 2007, 13 folgas autonómicas, 9 de sector e 4 de empresa, cunha participación de 10.583 traballadores/as dos que a maior parte fórono nas folgas de sector:

Folgas autonómicas. Galicia. 2007

■ Cadro 11.2

	Folgas			Días de folga	Traballadores participantes	Xornadas non traballadas
	Convocadas	Suspendidas	Realizadas			
Sector	19	10	9	64	9.912	16.979
Empresa	5	1	4	15	671	1.416
Total	24	11	13	79	10.583	18.395

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 11.2a

Folgas de ámbito autonómico desenvolvidas no ano 2007

CA	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	TOTAL
	3	3					5											2	13
TOTAIS	3	3					5											2	13
Conflitos derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo										Conflitos non derivados do proceso de negociación colectiva.									
(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio. (12).- Presión pola negativa a revisar un convenio. (60).- Conflitos por outras causas non laborais.										(22).- Organizacións / Sistemas de traballo									

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Polo que a refire ás folgas provinciais (cadro 11.3), en 2007 foron realizadas 58, resaltando, en número de folgas, as provincias da Coruña e Pontevedra e destacando

significativamente nesta última o número de traballadores/as participantes e xornadas non traballadas. En Ourense non se realizou folga ningunha.

Folgas provinciais. Galicia. 2007

■ Cadro 11.3

	Folgas			Días de folga	Traballadores participantes	Xornadas non traballadas
	Convocadas	Suspendidas	Realizadas			
A Coruña	59	30	29	235	5.236	17.200
Lugo	6	4	2	10	28	182
Ourense						
Pontevedra	67	40	27	145	94.824	373.699
Total	132	74	58	390	100.088	391.081

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Das 58 folgas de carácter provincial realizadas na Comunidade Autónoma, 55 fórono de empresa e 3 de sector (cadro 11.4).

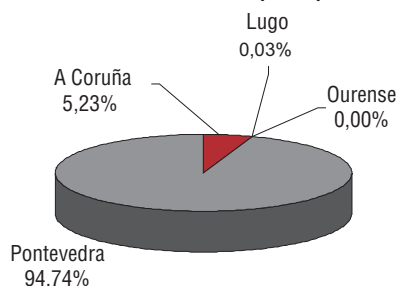
■ Cadro 11.4

Folgas provinciais, de empresa e sector. Galicia. 2007

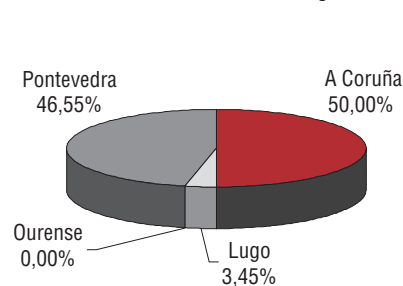
	Non realizadas	Realizadas	Centros	Cadro de persoal	Participantes	Días / duración	Xornadas non traballadas	Servizos mínimos
A Coruña								
Empresa	29	29	49	6.000	5.236	235	17.200	571
Sector	1	0	0	0	0	0	0	0
Total	30	29	49	6.000	5.236	235	17.200	571
Lugo								
Empresa	4	2	2	33	28	10	182	40
Sector	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	4	2	2	33	28	10	182	0
Ourense								
Empresa	0	0	0	0	0	0	0	0
Sector	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra								
Empresa	34	24	70	3.376	2.765	127	9.050	0
Sector	6	3	8.150	92.059	92.059	18	364.649	0
Total	40	27	8.220	95.435	94.824	145	373.699	0
Galicia								
Empresa	67	55	121	9.409	8.029	372	26.432	611
Sector	7	3	8.150	92.059	92.059	18	364.649	0
Total	74	58	8.271	101.468	100.088	390	391.081	611

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Porcentaxe do número de participantes

Porcentaxe do número de folgas

A causa de “incumprimentos de acordos ou normas legais” é o motivo específico máis frecuente das folgas realizadas no ano 2007 (cadro I I.5).

■ Cadro 11.5

Folgas provinciais realizadas segundo motivo ou causa da súa convocatoria. Galicia. 2007

	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	Total
A Coruña	3	1	0	0	0	0	1	0	9	0	3	1	0	8	0	0	0	3	29
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	1	9	0	1	0	0	0	1	14	0	0	0	0	0	0	1	0	27
Galicia	3	2	9	0	1	0	1	0	11	14	3	2	0	8	0	0	1	3	58

Conflitos derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo:

- (11).- Presión pola negativa a negociar un convenio
- (12).- Presión pola negativa a revisar un convenio
- (13).- Presión durante a negociación dun convenio
- (14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente
- (30).- Conflitos relacionados con causas sindicais
- (40).- Conflitos de solidariedade
- (50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica social
- (60).- Conflitos por outras causas non laborais

Conflitos non derivados do proceso de negociación colectiva:

- (20).- Reversión industrial
- (21).- Regulación de emprego (exclúen os de reversión industrial)
- (22).- Organización/sistemas de traballo
- (23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene
- (24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias
- (25).- Incumprimento de acordos ou normas legais
- (26).- Impago de salarios
- (27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio
- (28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio
- (29).- Outras causas laborais

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No que á evolución se refire (cadro I I.6), tomada unha serie anual ampla, en Galicia pode observarse que, en folgas provinciais, se ben a cifra das realizadas se manifesta case igual á do ano anterior, tanto as dos traballadores participantes como as de xornadas non traballadas incrementáronse dun xeito impresionante.

■ Cadro 11.6

Evolución das folgas provinciais. Galicia. 1997-2007

	Folgas			Días de folga	Traballadores participantes	Xornadas non traballadas
	Convocadas	Suspendidas	Realizadas			
1997	91	48	44	286	25.123	74.230
1998	71	39	34	186	10.125	26.824
1999	100	50	49	280	25.969	131.640
2000	84	44	44	288	8.881	99.351
2001	73	48	29	440	5.261	24.186
2002	83	50	36	364	6.514	49.714
2003	82	48	36	316	2.375	8.758
2004	85	41	44	249	4.820	25.435
2005	91	57	34	392	2.399	10.059
2006	126	72	57	453	31.209	158.665
2007	132	74	58	390	100.088	391.081

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Por último (cadro 11.7), e con datos do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, ofrécese unha perspectiva da incidencia das folgas nas provincias, con independencia do ámbito territorial de convocatoria das mesmas, dato que non permite análise dada a disparidade que se aprecia nas cifras en relación coas anteriormente sinaladas.

■ Cadro 11.7

**Repercusión das folgas.
Traballadores/as participantes e xornadas non traballadas.
Por criterio de repercusión por provincia. Galicia. 2007**

	Traballadores/as participantes	Xornadas non traballadas
A Coruña	10.659	28.467
Lugo	913	1.568
Ourense	1.200	1.650
Pontevedra	98.401	381.319
Galicia	111.173	413.004

En miles

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

11.2. Conciliacións colectivas e individuais

Incorpóranse os cadros nos que, segundo datos facilitados pola Consellería de Traballo, aparecen reflectidos os conflitos colectivos e individuais en que participou a Comunidade Autónoma galega e o resultado obtido.

Sen entrar noutra valoración si é de sinalar, nas conciliacións colectivas, a maior parte foron sen avinza.

No que a conciliacións individuais se refire resaltan as cifras de despedimentos con avinza e as cantidades acordadas, sendo clara a alta actividade destas unidades en relación cos despedimentos acordados, aínda que en relación cos motivos das conciliacións son reseñables as reclamacións de cantidade.

A metalurxia é a actividade económica que máis conciliacións individuais rexistra na comunidade autónoma.

Total de conciliacións colectivas. Galicia. 2007

■ Cadro 11.8

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	10	Selección persoal:proba físico-práctica, concem. lingua, entrevista persoal que non supere o 25% (856 Trab.). // Interpretación e aplicación art. 59 II Conv. colect. estatal sector telemarketing (800 Trab.). // Decisión empresarial de establecer unilateralmente o calendario de vacacións. // Interpretación e aplicación do art. do convenio colectivo que regula os complementos por calidade ou cantidade de traballo, primas e incentivos. // Interpretación e aplicación do convenio colectivo sobre complementos salariais. // Determinación do período vacacional. // Modificacións condicións de traballo. // Conflito vacacións.	2.500	9
Sen avinza	52	Diversos problemas co funcionamento do persoal correturnos (117 Trab.). // Descanso dos días 24 e 31 de decembro (126 Trab.). // Revisión salarial e fondo salarial (952 Trab. - 3 empresas). // Por problemas na xornada laboral. // Por problemas nas horas extras. // Declaración folga ilegal. // Calendario de vacacións. // Inaplicación dos artigos 14 e 15 do Convenio colectivo do sector e o artigo 34 do ET. // Vacacións. // Por incumprimento dos requisitos legais establecidos no RD- Lei 17/1997 establecidos para a folga. // Por problemas salariais. // Por problemas de horarios - por modificación sustancial das condicións de traballo. // Modificacións condicións de traballo. // Diferencia salarial IT. // Carteleiras e notificacións. // Modificación condicións de traballo. // Días de descanso persoal laboratorio. // Recoñecemento de dereito /modificación condicións de traballo. // Inadecuación da unidade electoral configurada. // Conflitos colectivos. // Interpretación norma. // Modificacións sustanciais de condicións de traballo. // Por problemas nos complementos. // Incumprimento convenio colectivo. // Recoñecemento dereito. // Aplicacións convenio. Cambio categorías. // Impugnación preaviso electoral.	10.788	67
Tentadas sen efecto	29	Actualización táboas salariais. // Horarios e quendas de traballo. // Modificacións condicións traballo, carteleiras e vacacións. // Impugnación traslado colectivo. // Calendario labortal. // Por modificación das condicións de traballo. // Abono de licencias. // Incumprimento do horario. // Impugnación das bases da convocatoria. // Actualización táboas salariais. // Aplicacións art. 151 / Recoñecemento de dereito. // Xornada. // Folga ilegal. // Previas (Gurpo Xenérico). // Impugnación tralado colectivo. // Modificacións condicións de traballo.	13.822	28
Tidas por non presentadas	6	Non aplicación da subida salarial sobre o I.P.C. (art. 5 do convenio). // Impugnación traslado colectivo. // Modificacións condicións de traballo. // Vacacións e descansos. // Dereitos adquiridos comidas.	10.459	6
Desistidas	0		0	0
Outros motivos	0		0	0
Total	97		37.569	110

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Conciliacións colectivas segundo asunto e resultado. Galicia. 2007

Expedientes tramitados na Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 11.9

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	2	Selección persoal: proba físico-práctica, coñecem. lingua, entrevista persoal que non supere o 25 % (856 Trab.). // Interpretación e aplicación art. 59 II Conv. colect. estatal sector telemarketing (800 Trab.)	1.656	2
Sen avinza	3	Diversos problemas co funcionamento do persoal correturnos (117 Trab.). // Descanso dos días 24 e 31 de decembro (126 Trab.). // Revisión salarial e fondo salarial (952 Trab. - 3 empresas)	1195	5
Tentadas sen efecto	3	Optimización da estrutura organizativa (117 Trab.). // Suspensión contrato traballo a todos os traballadores/as fixos/as discontinuos/as sexa nula (600 Trab.). // Solicitan anulación bases selección persoal temporal por sistema de listas previas por categorías (192 Trab.)	909	3
Tidas por non presentadas	0	—	0	0
Desistidas	0	—	0	0
Outros motivos	0	—	0	0
Total	8	—	3.760	10

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Conciliacións colectivas segundo asunto e resultado. Galicia. 2007

Expedientes tramitados nas delegacións provinciais

■ Cadro 11.10

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	6	Decisión empresarial de establecer unilateralmente o calendario de vacacións. // Interpretación e aplicación do art. do convenio colectivo que regula os complementos por calidade ou cantidade de traballo, primas e incentivos. // Interpretación e aplicación do convenio colectivo sobre complementos salariais. // Determinación do período vacacional.	832	5
Sen avinza	0	—	0	0
Tentadas sen efecto	0	—	0	0
Tidas por non presentadas	0	—	0	0
Desistidas	0	—	0	0
Outros motivos	0	—	0	0
Total	6	—	832	5

Nas delegacións provinciais de Lugo, Ourense e Pontevedra non se tramitou ningún expediente

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Desglose das conciliacións colectivas das unidades conciliadoras segundo asunto e resultado.
Galicia. 2007**

■ **Cadro 11.11**

A Coruña (unidades conciliadoras: A Coruña, Ferrol e Santiago). 2007

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	1	Modificacións condicións de traballo.	10	1
Sen avinza	16	Por problemas en xornada laboral. // Por problemas en horas extras. // Declaración folga ilegal. // Calendario de vacacións. Inaplicación dos artigos 14 e 15 Convenio colectivo do sector e o artigo 34 ET. // Vacacións. // Por incumprimento dos requisitos legais establecidos no RD-Lei 17/1997 establecidos para a folga. // Por problemas salariais. // Por modificación sustancial das condicións de traballo.	3.623	21
Tentadas sen efecto	10	Calendario laboral. // Por modificación das condicións de traballo. // Abono de licencias. // Incumprimento do horario. // Impugnación das bases da convocatoria. // Anular as bases para a selección de persoal temporal polo sistema de listas previas (Grupo xenérico).	537	8
Tidas por non presentadas	1	Non aplicación da suba salarial sobre o IPC (art. 5 do convenio).	150	1
Desistidas	0	—	0	0
Outros motivos	0	—	0	0
Total	28	—	4.320	31

Lugo. 2007

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	0	—	0	0
Sen avinza	11	Diferencia salarial IT. // Calendario de vacacións, aboamento soldadas pendentes e nulidade de carteiras e notificacións. // Modificacións condicións de traballo. // Días de descanso personal laboratorio. // Recoñecemento de dereito / modificación condicións de traballo.	376	14
Tentadas sen efecto	6	Actualización taboas salariais. // Horarios e quendas de traballo. // Modificación condicións de traballo, carteiras e vacacións.	227	6
Tidas por non presentadas	2	Impugnación traslado colectivo. // Modificacións condicións de traballo.	14	2
Desistidas	0	—	0	0
Outros motivos	0	—	0	0
Total	19	—	617	22

Ourense. 2007

	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	0	—	0	0
Sen avinza	2	Inadecuación da unidade electoral configurada	412	2
Tentadas sen efecto	0	—	0	0
Tidas por non presentadas	0	—	0	0
Desistidas	0	—	0	0
Outros motivos	0	—	0	0
Total	2	—	412	2

Desglose das conciliacións colectivas das unidades conciliadoras segundo asunto e resultado. Galicia. 2007

■ Cadro 11.11
(continuación)

Pontevedra (unidades conciliadoras: Pontevedra e Vigo). 2007				
	Nº conciliacións	Asunto	Nº traballs.	Nº empresas
Con avinza	1	Conflitos vacacións.	2	1
Sen avinza	20	Conflitos colectivos. // Interpretación norma. // Modificacións substanciais de condicións de traballo. // Por problemas nos complementos. // Incumplimento convenio colectivo. // Recoñecemento de dereito. // Xornada continua establecida no convenio durante o verán, recoñecemento de dereitos. // Aplicacións convenio, cambios categorías. // Impugnación preaviso electoral.	5.182	25
Tentadas sen efecto	10	Aplicacións art. 151 / Recoñecemento de dereito. // Recoñecemento dereito. // Xornada // Folga Xeral.	12.149	11
Tidas por non presentadas	3	Vacacións e descansos. // Dereitos adquiridos comidas.	10.295	3
Desistidas	0	—	0	0
Outros motivos	0	—	0	0
Total	34		27.628	40

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Conciliacións individuais segundo causa e resultado. Cantidades conciliadas. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro 11.12

Galicia	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidade	Varios	Total
Con avinza	2.620	41	773	163	3.597
Sen avinza	1.819	274	3.183	1.104	6.380
Tentadas sen efecto	1.687	189	4.553	5.728	12.157
Tidas por non presentadas	208	25	501	324	1.058
Desistidas	81	9	183	34	307
Outros motivos	2	0	3	5	10
Total	6.417	538	9.196	7.358	23.509
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	46.796.844,54	53,54	2.067.981,38	601.070,57	49.465.950,03

A Coruña	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidade	Varios	Total
Con avinza	1.084	12	327	66	1.489
Sen avinza	646	104	1.577	630	2.957
Tentadas sen efecto	774	61	1.777	5.175	7.787
Tidas por non presentadas	84	11	179	257	531
Desistidas	28	3	78	21	130
Outros motivos	1	0	0	3	4
Total	2.617	191	3.938	6.152	12.898
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	18.659.340,50		835.869,79	426.350,37	19.921.560,66

Lugo	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidade	Varios	Total
Con avinza	238	1	72	34	345
Sen avinza	215	16	285	92	608
Tentadas sen efecto	177	10	534	10	731
Tidas por non presentadas	44	5	90	22	161
Desistidas	10	0	15	3	28
Outros motivos	1	0	3	2	6
Total	685	32	999	163	1.879
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	4.223.995,20		154.646,51	97.694,85	4.476.336,56

**Conciliacións individuais segundo causa e resultado. Cantidades conciliadas.
Por provincias. Galicia. 2007**

■ Cadro 11.12
(continuación)

Ourense	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidade	Varios	Total
Con avinza	230	8	50	26	314
Sen avinza	169	17	307	125	618
Tentadas sen efecto	106	4	385	92	587
Tidas por non presentadas	30	2	73	15	120
Desistidas	5	1	10	3	19
Outros motivos	0	0	0	0	0
Total	540	32	825	261	1.658
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	2.577.865,92		63.804,69	59.525,35	2.701.195,96

Pontevedra	Despedimentos	Sancións	Reclamación cantidade	Varios	Total
Con avinza	1.068	20	324	37	1.449
Sen avinza	789	137	1.014	257	2.197
Tentadas sen efecto	630	114	1.857	356	2.957
Tidas por non presentadas	50	7	159	30	246
Desistidas	38	5	80	7	130
Outros motivos	0	0	0	0	0
Total	2.575	283	3.434	687	6.979
Suman cantidades acordadas ⁽¹⁾	21.335.642,92	54	1.013.660,39	17.500,00	22.366.856,85

(1) Cantidades especificadas en euros

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 11.13

Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Galicia. 2007

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	46	3	53	5	107
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	28	4	14	2	48
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	320	15	241	96	672
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	1	0	37	76	114
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	1	0	0	1
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	1	0	1
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	51	2	100	25	178
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	340	29	267	100	736
16	Industria do tabaco	1	0	1	1	3
17	Industria téxtil	215	4	218	26	463
18	Industria da confección e peletería	38	0	62	6	106
19	Industria do coiro e do calzado	0	0	6	2	8
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	87	20	167	22	296
21	Industria do papel	30	2	9	2	43
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	79	36	84	33	232
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combust. nucleares	7	0	32	3	42
24	Industria química	56	7	66	16	145
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	19	3	16	1	39
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	66	13	109	14	202
27	Metalurxia	440	50	691	2.204	3.385
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	28	2	27	5	62
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	5	1	1	4	11
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	5	0	8	0	13
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	19	0	19	7	45
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	1	0	1	0	2
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	3	0	2	756	761
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	101	9	49	21	180
35	Fabricación doutro material de transporte	59	4	191	2.189	2.443

Cadro 11.13 (continuación)
Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Galicia. 2007

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	50	11	52	13	126
37	Reciclaaxe	15	1	8	10	34
40	Prodc. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	56	1	44	20	121
41	Captación, depuración e distribución de auga	1	0	7	1	9
45	Construción	841	32	1.435	196	2.504
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	117	15	119	49	300
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	103	4	73	21	201
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	666	42	589	170	1.467
55	Hostalería	601	17	653	117	1.388
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	293	36	471	111	911
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	40	1	4	2	47
62	Transporte aéreo e espacial	5	2	20	4	31
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	28	7	48	10	93
64	Correos e telecomunicacións	211	19	372	126	728
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	50	2	23	24	99
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	41	3	166	51	261
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	6	0	0	0	6
70	Actividades inmobiliarias	67	0	54	8	129
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	0	0	2	0	2
72	Actividades informáticas	21	0	20	8	49
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	2	0	2
74	Outras actividades empresariais	537	66	1.361	389	2.353
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	18	2	32	6	58
80	Educación	71	3	90	51	215
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	205	19	565	122	911
90	Actividades de saneamento público	24	25	49	27	125
91	Actividades asociativas	20	5	25	63	113
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	141	7	224	104	476
93	Actividades diversas de servizos persoais	120	13	190	37	360
95	Fogares que empregan persoal doméstico	24	0	26	1	51
99	Organismos extraterritoriais	0	0	0	1	1
	Total	6.417	538	9.196	7.358	23.509

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Cadro 11.13a
Conciliacións individuais. Por actividades económicas. A Coruña. 2007

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	4	1	8	2	15
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	5	3	8	1	17
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	58	2	40	24	124
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	1	0	37	76	114
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	1	0	0	1
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	1	0	1
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	3	0	3	2	8
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	186	14	115	52	367
16	Industria do tabaco	1	0	1	1	3
17	Industria téxtil	130	3	135	13	281
18	Industria da confección e peletería	11	0	8	3	22
19	Industria do coiro e do calzado	0	0	2	2	4
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	42	12	122	5	181
21	Industria do papel	2	1	0	0	3
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	28	1	30	8	67
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combus. nucleares	4	0	31	0	35
24	Industria química	26	1	50	4	81
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	1	0	0	0	1
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	18	5	82	10	115

■ Cadro 11.13a (continuación)

Conciliacións individuais. Por actividades económicas. A Coruña. 2007

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
27	Metalurxia	216	25	441	2.130	2.812
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	4	0	3	0	7
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	1	1	1	1	4
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	5	0	8	0	13
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	0	0	1	0	1
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	1	0	1	0	2
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	2	0	0	756	758
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	2	0	0	0	2
35	Fabricación doutro material de transporte	5	1	123	2.172	2.301
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	5	0	4	3	12
37	Reciclaxe	6	1	4	2	13
40	Prodc. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	13	0	31	15	59
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	1	1
45	Construción	337	6	388	72	803
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	46	2	22	9	79
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	26	2	13	7	48
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	250	8	203	84	545
55	Hostalería	243	5	243	36	527
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	120	13	218	55	406
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	15	0	2	1	18
62	Transporte aéreo e espacial	5	0	18	3	26
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	13	4	32	5	54
64	Correos e telecomunicacións	200	16	180	100	496
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	19	1	14	10	44
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	18	2	58	17	95
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	5	0	0	0	5
70	Actividades inmobiliarias	23	0	19	1	43
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	0	0	1	0	1
72	Actividades informáticas	4	0	3	3	10
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0
74	Outras actividades empresariais	245	36	834	227	1.342
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	2	0	4	0	6
80	Educación	31	2	26	42	101
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	96	10	159	63	328
90	Actividades de saneamento público	10	3	14	16	43
91	Actividades asociativas	7	3	11	52	73
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	53	1	118	51	223
93	Actividades diversas de servizos persoais	58	5	58	14	135
95	Fogares que empregan persoal doméstico	11	0	10	1	22
99	Organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0
	Total	2.617	191	3.938	6.152	12.898

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 11.13b

Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Lugo. 2007

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	14	0	24	1	39
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	6	0	5	1	12
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	17	0	40	6	63
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0	0
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0	0
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	0	0	0
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	19	2	30	6	57
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	23	2	51	4	80
16	Industria do tabaco	0	0	0	0	0
17	Industria téxtil	4	0	5	0	9

Cadro 11.13b (continuación)
Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Lugo. 2007

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
18	Industria da confección e peletería	0	0	0	0	0
19	Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	10	0	11	5	26
21	Industria do papel	4	1	2	0	7
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	3	0	3	1	7
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combus. nucleares	0	0	0	0	0
24	Industria química	3	0	0	4	7
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	0	0	1	0	1
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	14	1	3	0	18
27	Metalurxia	51	3	42	18	114
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	1	0	1	0	2
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	0	0	0	0	0
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	0	0	0	0	0
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	0	0	0	0	0
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	0	0	0	0	0
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	1	0	1
35	Fabricación doutro material de transporte	1	0	1	0	2
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	13	0	9	6	28
37	Reciclaxe	8	0	4	0	12
40	Prod. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	2	0	1	1	4
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	0	7	0	7
45	Construción	86	5	169	34	294
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	17	1	27	8	53
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	20	1	13	2	36
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	107	4	79	22	212
55	Hostalería	82	1	98	15	196
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	33	7	44	15	99
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	0	0	0	0	0
62	Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0	0
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	0	0	0	0	0
64	Correos e telecomunicacións	4	1	70	7	82
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	7	0	0	0	7
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	4	0	16	1	21
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	0	0	0	0	0
70	Actividades inmobiliarias	2	0	2	0	4
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	0	0	0	0	0
72	Actividades informáticas	1	0	1	0	2
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0
74	Outras actividades empresariais	30	2	69	41	142
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	3	0	2	2	7
80	Educación	7	0	7	0	14
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	25	0	49	9	83
90	Actividades de saneamento público	3	0	3	0	6
91	Actividades asociativas	1	0	2	1	4
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	26	1	12	32	71
93	Actividades diversas de servizos persoais	33	0	94	15	142
95	Fogares que empregan persoal doméstico	1	0	1	0	2
99	Organismos extraterritoriais	0	0	0	1	1
	Total	685	32	999	258	1.974

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ **Cadro 11.13c** **Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Ourense. 2007**

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	15	1	5	0	21
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	6	0	1	0	7
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	0	0	0	0	0
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0	0
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0	0
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	0	0	0
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	27	0	64	17	108
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	14	0	16	4	34
16	Industria do tabaco	0	0	0	0	0
17	Industria téxtil	7	0	22	9	38
18	Industria da confección e peletería	0	0	26	0	26
19	Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	7	3	9	1	20
21	Industria do papel	0	0	0	0	0
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	7	2	5	3	17
23	Coquerías, refino de petróleo e trat. de combus. nucleares	0	0	0	0	0
24	Industria química	4	1	3	6	14
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	11	0	4	1	16
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	9	1	1	3	14
27	Metalurxia	33	3	51	23	110
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	3	0	9	3	15
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	0	0	0	0	0
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	1	0	2	2	5
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	0	0	0	0	0
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	0	0	0	0	0
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	1	1
35	Fabricación doutro material de transporte	0	0	0	0	0
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	8	4	7	4	23
37	Reciclaxe	0	0	0	8	8
40	Prodc. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	1	0	0	2	3
41	Captación, depuración e distribución de auga	1	0	0	0	1
45	Construción	83	3	202	39	327
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	13	1	14	11	39
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	9	0	6	2	17
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	62	7	52	12	133
55	Hostalería	71	0	61	7	139
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	24	0	41	10	75
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	0	0	0	0	0
62	Transporte aéreo e espacial	0	0	0	0	0
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	2	0	1	0	3
64	Correos e telecomunicacións	2	0	38	14	54
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	6	0	1	6	13
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	1	0	13	19	33
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	1	0	0	0	1
70	Actividades inmobiliarias	5	0	1	0	6
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	0	0	0	0	0
72	Actividades informáticas	0	0	1	0	1
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0
74	Outras actividades empresariais	45	4	100	19	168
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	5	0	1	0	6
80	Educación	1	0	12	3	16
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	33	1	19	14	67
90	Actividades de saneamento público	0	0	1	0	1
91	Actividades asociativas	3	0	4	6	13
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	8	0	18	8	34
93	Actividades diversas de servizos persoais	10	1	11	4	26
95	Fogares que empregan persoal doméstico	2	0	3	0	5
99	Organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0
Total		540	32	825	261	1.658

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Cadro 11.13d
Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Pontevedra. 2007

Cód.	Actividade	Despedimentos	Sancións	R. cantidade	Varios	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados	13	1	16	2	32
2	Silvicultura, explotacións forestais e servizos relacionados	11	1	0	0	12
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	245	13	161	66	485
10	Extracción e aglom. antracita, hulla, lignito e turba	0	0	0	0	0
11	Extracción petróleo e gas natural e servizos relacionados	0	0	0	0	0
12	Extraccións minerais de uranio e torio	0	0	0	0	0
13	Extraccións minerais metálicos	0	0	0	0	0
14	Extraccións minerais non metálicos nin enerxéticos	2	0	3	0	5
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	117	13	85	40	255
16	Industria do tabaco	0	0	0	0	0
17	Industria téxtil	74	1	56	4	135
18	Industria da confección e peletería	27	0	28	3	58
19	Industria do coiro e do calzado	0	0	4	0	4
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	28	5	25	11	69
21	Industria do papel	24	0	7	2	33
22	Edición artes gráficas e reprod. soportes gravados	41	33	46	21	141
23	Coqueiras, refino de petróleo e trat. de combus. nucleares	3	0	1	3	7
24	Industria química	23	5	13	2	43
25	Fabricación de produtos de caucho e materias plásticas	7	3	11	0	21
26	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	25	6	23	1	55
27	Metalurxia	140	19	157	33	349
28	Fabricación produtos metálicos agás maquinaria e equipo	20	2	14	2	38
29	Industrias construción de maquinaria e equipo mecánico	4	0	0	3	7
30	Fabricación máquinas de oficina e equipos informáticos	0	0	0	0	0
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico	18	0	16	5	39
32	Fabricación material electrónico radio, TV e comunicacións	0	0	0	0	0
33	Fabricación equipo e instr. cirúrxico prec. óptica e relojería	1	0	2	0	3
34	Fabricación vehículos de motor, remolques e semirremolques	99	9	48	20	176
35	Fabricación doutro material de transporte	53	3	67	17	140
36	Fabricación mobles: outras industrias manufactureiras	24	7	32	0	63
37	Reciclaxe	1	0	0	0	1
40	Prod. e distb. enerxía eléctrica, gas, vapor e auga quente	40	1	12	2	55
41	Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0
45	Construción	335	18	676	51	1.080
50	Venda repar. vehículos motor, venda miúdo combustibles	41	11	56	21	129
51	Comercio por xunto e intermediarios agás vehículos motor	48	1	41	10	100
52	Comercio polo miúdo agás vehíc. motor, reparac. domésticas	247	23	255	52	577
55	Hostalería	205	11	251	59	526
60	Transporte terrestre; transporte por tubos	116	16	168	31	331
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior	25	1	2	1	29
62	Transporte aéreo e espacial	0	2	2	1	5
63	Actividades anexas ós transportes; axencias de viaxes	13	3	15	5	36
64	Correos e telecomunicacións	5	2	84	5	96
65	Interm. financeira, agás seguros e plans de pensións	18	1	8	8	35
66	Seguros e plans pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	18	1	79	14	112
67	Actividades auxiliares e intermediación financeira	0	0	0	0	0
70	Actividades inmobiliarias	37	0	32	7	76
71	Alugueiro de maquinaria e equipo sen operario	0	0	1	0	1
72	Actividades informáticas	16	0	15	5	36
73	Investigación e desenvolvemento	0	0	2	0	2
74	Outras actividades empresariais	217	24	358	102	701
75	Admón.Pública, Defensa e Seguridade Social obrigatoria	8	2	25	4	39
80	Educación	32	1	45	6	84
85	Actividades sanitarias e veterinarias, servizos sociais	51	8	338	36	433
90	Actividades de saneamento público	11	22	31	11	75
91	Actividades asociativas	9	2	8	4	23
92	Actividades recreativas, culturais e deportivas	54	5	76	13	148
93	Actividades diversas de servizos persoais	19	7	27	4	57
95	Fogares que empregan persoal doméstico	10	0	12	0	22
99	Organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0
	Total	2.575	283	3.434	687	6.979

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

11.3. Xulgados do Social

O cadro 11.14 recolle os asuntos resoltos polos Xulgados do Social en cada comunidade autónoma (con desglose provincial na nosa) segundo a materia obxecto da demanda, clasificándoos en tres grandes apartados:

- 1) Conflitos colectivos.
- 2) Conflitos individuais, que abranguen os despedimentos e as reclamacións derivadas do contrato de traballo, sexan de cantidades ou doutra entidade (como as relativas a sancións).
- 3) Seguridade Social, que abrangue os asuntos relativos a demandas formuladas nesta materia, dividida en tres subapartados: afiliación e cotización, prestacións, accidentes de traballo e enfermidades profesionais.

■ **Cadro 11.14 Asuntos resoltos segundo materia obxecto da demanda. Por comunidade autónoma e provincia. 2007**

	TOTAL		CONFLICTOS COLECTIVOS		CONFLICTOS INDIVIDUAIS						SEGURIDADE SOCIAL					
					Despedimentos		Reclamacións derivadas do contrato de traballo		Doutra índole		Afiliación e Cotización		Prestacións		Accidentes de traballo e enfermidades profesionais	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
TOTAL	265.806	265.603	2.152	2.704	64.422	63.843	104.390	99.247	20.083	22.129	3.646	3.325	64.080	66.963	7.033	7.392
Andalucía	46.246	44.828	308	484	10.121	10.047	17.762	15.429	2.840	2.797	857	647	13.403	14.332	955	1.092
Almería	3.621	3.751	14	45	790	916	1.115	1.192	541	420	16	17	963	1.006	182	155
Cádiz	4.647	4.529	27	31	1.071	1.105	2.019	1.848	284	209	169	21	810	903	267	412
Córdoba	3.752	3.298	26	31	709	719	1.946	1.366	146	170	1	46	833	892	91	74
Granada	6.542	6.320	27	46	1.245	1.248	1.929	1.738	276	280	182	18	2.881	2.848	2	142
Huelva	2.354	2.235	17	33	547	663	905	664	150	194	-	2	539	517	196	162
Jaén	2.595	2.575	17	20	507	470	967	1.011	209	202	89	125	798	735	8	12
Málaga	12.685	12.594	58	74	2.952	2.619	5.017	4.428	702	877	222	241	3.652	4.298	82	57
Sevilla	10.050	9.526	122	204	2.300	2.307	3.864	3.182	532	445	178	177	2.927	3.133	127	78
Aragón	6.204	6.665	59	72	1.354	1.327	2.409	2.261	724	1.259	5	6	1.452	1.531	201	209
Huesca	832	847	4	1	300	336	248	152	60	161	5	-	162	153	58	44
Teruel	317	310	2	-	72	47	57	116	88	102	5	-	98	45	-	-
Zaragoza	5.055	5.508	53	71	982	944	2.104	1.993	576	996	5	6	1.192	1.333	143	165
Asturias	10.974	10.578	71	80	1.156	1.272	4.872	4.313	512	691	186	34	3.534	3.571	643	617
Asturias	10.974	10.578	71	80	1.156	1.272	4.872	4.313	512	691	186	34	3.534	3.571	643	617
Baleares	3.869	4.129	34	27	950	989	1.292	1.373	409	440	49	43	1.069	1.161	66	96
Baleares	3.869	4.129	34	27	950	989	1.292	1.373	409	440	49	43	1.069	1.161	66	96
Canarias	15.523	17.107	169	221	4.957	5.165	6.158	6.844	1.812	2.005	368	440	1.808	2.086	251	346
As Palmas	11.166	12.163	110	127	3.581	3.626	4.382	4.904	1.272	1.428	222	257	1.473	1.661	126	160
S.C.Tenerife	4.357	4.944	59	94	1.376	1.539	1.776	1.940	540	577	146	183	335	425	125	186
Cantabria	4.362	4.220	49	64	637	649	1.488	1.565	475	448	14	14	1.507	1.324	192	156
Cantabria	4.362	4.220	49	64	637	649	1.488	1.565	475	448	14	14	1.507	1.324	192	156
Castela-A Mancha	9.295	9.311	93	135	2.183	1.884	4.247	4.287	655	685	82	176	1.520	1.686	515	458
Albacete	2.340	2.508	23	28	400	380	1.299	1.363	139	179	-	22	438	480	41	56
Cidade Real	2.542	2.266	19	23	531	394	972	945	241	131	-	-	511	535	268	238
Cuenca	723	808	15	30	176	146	364	364	25	22	-	-	119	213	24	33
Guadalaxara	1.357	1.588	26	35	283	337	622	606	129	241	24	92	112	193	161	84
Toledo	2.333	2.141	10	19	793	627	990	1.009	121	112	58	62	340	265	21	47
Castela e León	14.304	13.647	135	168	2.745	2.907	7.099	5.979	1.025	1.348	127	116	2.614	2.644	559	485
Ávila	356	362	-	-	100	111	150	159	36	27	38	65	32	-	-	-
Burgos	2.638	2.068	47	38	432	346	1.509	1.153	173	128	-	2	467	400	10	1
León	3.808	3.643	23	16	652	675	1.515	1.337	342	449	55	8	779	793	442	365
Palencia	993	911	6	12	229	187	454	380	75	88	22	19	194	218	13	7
Salamanca	1.341	1.612	6	14	289	371	671	737	143	192	-	2	232	255	-	41
Segovia	549	609	-	1	95	152	353	316	11	17	-	-	90	123	-	-
Soria	515	511	3	1	57	67	330	300	56	37	3	13	58	90	8	3
Valladolid	3.221	3.132	49	73	683	830	1.689	1.273	131	346	1	7	582	536	86	67
Zamora	883	799	1	13	208	168	428	324	58	64	8	-	180	229	-	1

■ Cadro 11.14
(continuación)

Asuntos resoltos segundo materia obxecto da demanda. Por comunidade autónoma e provincia. 2007

	TOTAL				CONFLICTOS COLECTIVOS		CONFLICTOS INDIVIDUAIS					SEGURIDADE SOCIAL					
							Despedimentos		Reclamacións derivadas do contrato de traballo			Afiliação e Cotización		Prestacións		Accidentes de traballo e enfermidades profesionais	
									De cantidades		Doutra índole						
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	
Cataluña	41.078	42.773	265	310	12.669	12.587	12.756	13.355	2.558	2.931	530	747	11.280	11.509	1.020	1.334	
Barcelona	34.378	35.230	234	248	10.753	10.524	10.478	10.727	2.038	2.148	484	698	9.597	9.781	794	1.104	
Xerona	2.493	2.719	12	18	771	775	638	700	306	377	6	10	706	777	54	62	
Lleida	1.439	1.648	7	18	428	397	611	838	27	40	3	-	334	353	29	2	
Tarragona	2.768	3.176	12	26	717	891	1.029	1.090	187	366	37	39	643	598	143	166	
Comunid. Valenciana	29.113	27.714	242	285	7.495	7.439	12.899	11.561	1.160	1.166	119	158	6.626	6.656	572	449	
Alacante	9.751	9.367	33	41	3.096	2.767	3.391	3.461	483	485	62	30	2.434	2.403	252	180	
Castellón	2.963	2.843	26	27	687	718	1.247	1.260	187	213	55	29	633	537	128	59	
Valencia	16.399	15.504	183	217	3.712	3.954	8.261	6.840	490	468	2	99	3.559	3.716	192	210	
Estremadura	3.762	3.539	18	31	810	838	1.552	1.301	262	232	86	6	667	832	367	299	
Badaxoz	2.220	2.171	14	17	513	496	820	763	215	184	68	3	293	469	297	239	
Cáceres	1.542	1.368	4	14	297	342	732	538	47	48	18	3	374	363	70	60	
Galicia	18.743	19.739	139	201	3.218	3.356	5.567	5.901	1.457	1.811	14	36	7.836	7.895	512	539	
A Coruña	6.479	7.221	45	66	1.313	1.338	1.745	1.745	527	960	4	7	2.620	2.823	225	282	
Lugo	2.588	2.626	30	29	380	421	915	1.081	260	126	-	-	989	953	14	16	
Ourense	2.933	2.624	8	7	264	293	537	514	332	314	-	-	1.738	1.460	54	36	
Pontevedra	6.743	7.268	56	99	1.261	1.304	2.370	2.561	338	411	10	29	2.489	2.659	219	205	
Madrid	34.885	34.173	250	324	10.338	9.948	14.472	14.270	4.276	4.187	412	285	4.997	4.970	140	189	
Madrid	34.885	34.173	250	324	10.338	9.948	14.472	14.270	4.276	4.187	412	285	4.997	4.970	140	189	
Murcia	8.880	8.354	40	53	1.904	1.898	4.230	3.103	420	553	18	45	1.993	2.367	275	335	
Murcia	8.880	8.354	40	53	1.904	1.898	4.230	3.103	420	553	18	45	1.993	2.367	275	335	
Navarra	2.471	2.454	62	44	470	412	959	887	143	129	198	0	465	715	174	267	
Navarra	2.471	2.454	62	44	470	412	959	887	143	129	198	-	465	715	174	267	
País Vasco	13.018	13.606	171	142	2.688	2.556	5.086	5.431	1.060	1.155	451	435	3.062	3.408	500	479	
Álava	1.971	1.960	41	34	364	400	977	873	160	160	-	78	362	372	67	43	
Guipuzcoa	3.515	3.631	28	28	507	486	1.174	1.151	191	259	312	311	1.096	1.194	207	202	
Viscaia	7.532	8.015	102	80	1.817	1.670	2.935	3.407	709	736	139	46	1.604	1.842	226	234	
Rioxa (A)	1.997	1.734	23	35	485	317	1.066	926	149	176	5	34	186	211	83	35	
A Rioxa	1.997	1.734	23	35	485	317	1.066	926	149	176	5	34	186	211	83	35	
Ceuta	481	389	20	21	85	72	236	192	63	32	8	-	61	65	8	7	
Melilla	601	643	4	7	157	180	240	269	83	84	117	103	-	-	-	-	

Este cadro reflicte que no ano 2007:

Ao comparar tales datos cos relativos a efectivos laborais da Enquisa de Conxuntura Laboral- persoas que manteñen vínculo laboral, á data de enquisa (cadro 11.15) obsérvase a falta dunha directa ou proporcional correspondencia ou correlación entre a porcentaxe de efectivos laborais por comunidades autónomas (suxeitos á relación xurídico laboral que subxace ao procedemento laboral) e porcentaxe ou volume de litixiosidade proveniente daquelas estatísticas.

No tocante á clasificación por total de asuntos resoltos polos Xulgados do Social no ano 2007, Galicia é (con 19.739 asuntos) a quinta comunidade autónoma; ao igual que no ano anterior, están por riba Andalucía, Cataluña, Madrid e a Comunidade Valenciana. A participación de Galicia no total de asuntos resoltos polos Xulgados do Social en España ascende ao 7,43%.

Na clasificación por comunidades autónomas do volume de conflitos colectivos, Galicia ocupa tamén a quinta posición (e detrás das mesmas comunidades citadas e a moi pouca diferenza de Canarias).

Efectivos laborais, por comunidade autónoma

■ Cadro 11,15

	Valores absolutos		Variacións sobre o ano anterior					
	En miles		Absoluta			Relativas		
			En miles			En porcentaxe		
	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
TOTAL	12.990,5	13.607,5	601,8	652,6	617,0	5,1	5,3	4,7
Andalucía	1.846,9	1.931,4	109,8	112,7	84,5	6,8	6,5	4,6
Aragón	387,4	414,1	16,4	19,3	26,7	4,7	5,2	6,9
Asturias	273,5	286,9	9,2	11,3	13,4	3,6	4,3	4,9
Baleares	319,7	337,7	17,0	17,0	18,0	6,0	5,6	5,6
Canarias	581,4	601,9	20,9	25,1	20,5	3,9	4,5	3,5
Cantabria	153,3	163,2	6,6	8,4	9,9	4,8	5,8	6,5
Castela-A Mancha	462,2	488,1	30,9	35,9	25,9	7,8	8,4	5,6
Castela e León	609,1	658,2	25,6	28,0	49,1	4,6	4,8	8,1
Cataluña	2.490,1	2.569,6	96,2	94,0	79,5	4,2	3,9	3,2
C. Valenciana	1.368,7	1.422,1	62,1	68,0	53,4	5,0	5,2	3,9
Extremadura	194,6	210,9	9,3	12,9	16,3	5,4	7,1	8,4
Galicia	672,5	711,4	24,1	33,4	38,9	3,9	5,2	5,8
Madrid	2.283,4	2.405,8	118,8	125,9	122,4	5,8	5,8	5,4
Murcia	379,6	394,1	26,2	26,9	14,5	8,0	7,6	3,8
Navarra	205,4	214,8	7,8	10,1	9,4	4,2	5,2	4,6
País Vasco	675,8	706,5	17,8	20,2	30,7	2,8	3,1	4,5
A Rioxa	86,9	90,9	3,1	3,5	4,0	3,9	4,2	4,6

Media anual

Ao comparar os anteriores datos cos relativos a efectivos laborais da Enquisa de Conxuntura Laboral – persoas que manteñan vínculo laboral, á data da enquisa (cadro 11.20) obsérvase a falta dunha correlación ou proporcionalidade entre a porcentaxe de efectivos laborais por comunidades autónomas (sujeitos da relación xurídico-laboral que subxace ao procedemento laboral) e o volume de litixiosidade proveniente daquelas estatísticas. A comparación de ambos indicadores pon en evidencia que non un maior número de efectivos laborais soporta necesariamente un maior volume de litixios ou viceversa. Galicia, cun total de 711.400 efectivos laborais, no ano 2007, que equivale ao 5,22% de efectivos laborais do total de España (13.607.500), ten un número de asuntos tramitados polos xulgados do social (19.739) lixeiramente superior (7,43%).

11.3.1. Por materias

En 2007 (cadro 11.14) aumentou en 996 o número de asuntos resoltos respecto do ano precedente. Mantense constante, con cativas variacións, a distribución porcentual por materias que ocupan a actividade dos xulgados do social nos últimos anos.

Continúa a ser o maior a materia que ocupa os xulgados a concerner á Seguridade Social (cadro 11.14), dun total de 19.739 asuntos resoltos, 8.548 dos asuntos resoltos refírense a esta materia (43,50%). Seguen a continuación as reclamacións de cantidades, 5.901 asuntos (29,90%), os asuntos referidos a despedimentos 3.356 (17%), asuntos doutra índole 1.811 (9,17%) e finalmente, os asuntos de conflitividade colectiva 201 (1,02%).

■ Cadro 11.16

**Asuntos resoltos en materia de despedimentos, segundo clase de resolución,
por comunidade autónoma e provincia. 2006-2007**

	Total despedimentos		Con sentenza favorable ao traballador		Con sentenza favorable en parte ao trab.		Con sentenza desfavorable ao traballador		Por conciliación		Por desestimento		Por outras causas	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Total	64.422	63.843	19.674	19.238	2.604	2.503	8.871	8.629	15.744	15.830	13.246	13.347	4.283	4.296
Andalucía	10.121	10.047	3.243	3.186	457	457	1.349	1.474	2.652	2.716	1.631	1.499	789	715
Almería	790	916	275	348	28	26	83	102	232	280	159	138	13	22
Cádiz	1.071	1.105	363	352	42	47	172	179	289	335	146	152	59	40
Córdoba	709	719	247	244	19	10	78	101	185	183	87	87	93	94
Granada	1.245	1.248	469	432	88	73	173	226	303	301	188	187	24	29
Huelva	547	663	117	151	70	73	78	84	129	140	72	79	81	136
Xaén	507	470	202	217	15	5	78	60	137	126	68	57	7	5
Málaga	2.952	2.619	857	794	100	130	336	379	719	702	591	462	349	152
Sevilla	2.300	2.307	713	648	95	93	351	343	658	649	320	337	163	237
Aragón	1.354	1.327	387	343	18	13	176	144	476	576	281	218	16	33
Huesca	300	336	43	36	5	-	23	17	212	272	17	11	-	-
Teruel	72	47	26	9	-	-	21	7	18	25	7	6	-	-
Zaragoza	982	944	318	298	13	13	132	120	246	279	257	201	16	33
Asturias	1.156	1.272	378	428	104	128	282	293	186	188	164	199	42	36
Asturias	1.156	1.272	378	428	104	128	282	293	186	188	164	199	42	36
Baleares	950	989	259	253	34	37	119	110	330	336	200	231	8	22
Baleares	950	989	259	253	34	37	119	110	330	336	200	231	8	22
Canarias	4.957	5.165	1.754	1.847	172	187	542	508	1.233	1.222	1.130	1.219	126	182
As Palmas	3.581	3.626	1.230	1.292	100	117	391	368	865	814	909	909	86	126
S.C. Tenerife	1.376	1.539	524	555	72	70	151	140	368	408	221	310	40	56
Cantabria	637	649	245	278	16	7	93	96	143	129	118	120	22	19
Cantabria	637	649	245	278	16	7	93	96	143	129	118	120	22	19
Castela-A Mancha	2.183	1.884	781	605	59	80	244	273	530	462	369	313	200	151
Albacete	400	380	143	138	12	6	53	53	80	60	95	101	17	22
Cidade Real	531	394	154	104	14	3	50	66	151	119	58	47	104	55
Cuenca	176	146	31	28	4	2	30	24	52	44	33	32	26	16
Guadalaxara	283	337	130	132	20	17	40	61	53	78	39	48	1	1
Toledo	793	627	323	203	9	52	71	69	194	161	144	85	52	57
Castela e León	2.745	2.907	972	1.088	170	129	498	409	488	581	406	462	211	238
Ávila	100	111	35	52	-	-	18	4	37	44	10	10	-	1
Burgos	432	346	134	123	28	15	101	77	54	58	68	64	47	9
León	652	675	172	214	49	46	89	58	141	118	94	107	107	132
Palencia	229	187	105	74	20	4	47	45	27	32	26	27	4	5
Salamanca	289	371	154	168	-	5	46	61	40	53	43	54	6	30
Segovia	95	152	17	24	23	30	17	24	19	29	19	27	-	18
Soria	57	67	22	19	17	2	12	8	4	22	2	14	-	2
Valladolid	683	830	261	342	27	26	126	114	141	197	116	138	12	13
Zamora	208	168	72	72	6	1	42	18	25	28	28	21	35	28
Cataluña	12.669	12.587	3.045	2.992	401	444	1.431	1.415	3.183	3.136	4.076	4.039	533	561
Barcelona	10.753	10.524	2.432	2.335	356	387	1.084	1.070	2.762	2.634	3.658	3.602	461	496
Xirona	771	775	245	224	5	16	117	121	169	205	200	179	35	30
Lleida	428	397	156	163	1	-	100	80	65	70	90	73	16	11
Tarragona	717	891	212	270	39	41	130	144	187	227	128	185	21	24
C. Valenciana	7.495	7.439	2.807	2.636	362	270	946	925	1.394	1.473	1.380	1.449	606	686
Alicante	3.096	2.767	1.460	1.262	254	179	393	402	373	351	502	457	114	116
Castellón	687	718	196	214	30	27	112	91	157	194	148	154	44	38
Valencia	3.712	3.954	1.151	1.160	78	64	441	432	864	928	730	838	448	532
Extremadura	810	838	241	265	30	21	177	166	165	174	86	127	111	85
Badaxoz	513	496	180	204	21	10	141	116	83	83	60	82	28	1
Cáceres	297	342	61	61	9	11	36	50	82	91	26	45	83	84

■ **Cadro 11.16**
(continuación)

Asuntos resoltos en materia de despedimentos, segundo clase de resolución, por comunidade autónoma e provincia. 2006-2007

	Total despedimentos		Con sentenza favorable ao traballador		Con sentenza favorable en parte ao trab.		Con sentenza desfavorable ao traballador		Por conciliación		Por desestimento		Por outras causas	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Galicia	3.218	3.356	1.105	1.127	209	191	482	560	841	817	456	482	125	179
A Coruña	1.313	1.338	468	493	73	73	169	197	356	321	187	174	60	80
Lugo	380	421	96	107	58	43	72	103	93	92	52	55	9	21
Ourense	264	293	108	110	24	31	41	48	47	53	33	46	11	5
Pontevedra	1.261	1.304	433	417	54	44	200	212	345	351	184	207	45	73
Madrid	10.338	9.948	2.625	2.561	388	349	1.559	1.402	3.041	2.934	1.665	1.657	1.060	1.045
Madrid	10.338	9.948	2.625	2.561	388	349	1.559	1.402	3.041	2.934	1.665	1.657	1.060	1.045
Murcia	1.904	1.898	464	437	52	54	304	249	428	484	362	437	294	237
Murcia	1.904	1.898	464	437	52	54	304	249	428	484	362	437	294	237
Navarra	470	412	139	111	22	34	81	72	116	97	100	92	12	6
Navarra	470	412	139	111	22	34	81	72	116	97	100	92	12	6
País Vasco	2.688	2.556	930	869	104	90	435	405	409	409	688	684	122	99
Álava	364	400	112	173	11	1	70	68	53	44	108	102	10	12
Guipúzcoa	507	486	167	106	11	30	79	85	75	70	150	177	25	18
Vizcaya	1.817	1.670	651	590	82	59	286	252	281	295	430	405	87	69
A Ríoxa	485	317	232	135	2	3	61	37	93	65	92	76	5	1
A Ríoxa	485	317	232	135	2	3	61	37	93	65	92	76	5	1
Ceuta	85	72	20	28	—	1	31	21	14	11	19	11	1	-
Melilla	157	180	47	49	4	8	61	70	22	20	23	32	—	1

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Anuario de Estatísticas Laborais e de Asuntos sociais

No cadro anterior vemos os asuntos resoltos por materias de despedimentos, segundo a clase de resolución, o que nos permite observar que dos 3.356 asuntos resoltos nesta materia o foron por sentenza 1.878 (55,96%), das sentenzas ditadas, 1.127 foron favorables ao traballador plenamente (60,01% das sentenzas), outras 191, estimaron parcialmente a demanda (10,17% das sentenzas). E desestimáronse 560 demandas (29,82%). Do resto dos asuntos, 1.478, ben foron obxecto de conciliación en 817 ocasións, ou foi desistida a demanda en 482 asuntos ou houbo outras causas en 179 casos.

11.3.2. Por provincias

Como reflicte o cadro 11.14, dos 19.739 asuntos resoltos en Galicia, 7.268 corresponden á provincia de Pontevedra (36,82%), 7.221 corresponden á provincia da Coruña (36,58%), séguenlle con 2.624 asuntos Ourense (13,29%) e Lugo con 2.626 asuntos (13,30%).

11.3.3. Sala do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia

Este Tribunal ten atribuída en primeira instancia a competencia territorial de ámbito intracomunitario e tamén a función de actuar como segundo e último grao xurisdiccional, na inmensa maioría dos litixios laborais, exercendo o control de legalidade sobre as resolucións ditadas polos xulgados do social. A Sala do

Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia iniciou a súa andaina o 23 de maio de 1989, hoxe en día está composto por un Presidente e 17 maxistrados, organizándose en tres secretarías.

■ Cadro 11.17

Movemento de asuntos

Clase	Pendentes	Ingresados		Reabertos	Remitidos a outras seccións	Resoltos	Pendentes
		Directamente	Procedentes de outras Seccións				
Procesos en única instancia	19	22	0	0	0	23	18
Recursos de suplicación dos xulgados do social	38.972	6.485	9	0	0	6.053	39.413
Recursos de suplicación dos xulgados do mercantil	6	3	0	0	0	5	4
Audiencia ao rebelde	0	0	0	0	0	0	0
Cuestións de competencia	0	0	0	0	0	0	0
Recursos de queixa	20	54	0	0	0	55	19
Outros	2	5	0	0	0	5	2
Total	39.019	6.569	9	0	0	6.141	39.456

Recursos de casación	Elevados	Devoltos			
		Confirmando totalmente	Revocando		Anulando
			Totalmente	Parcialmente	
Unificación doctrina	260	254	25	0	4
Restantes (Casación ordinaria)	8	5	0	0	0
Total	268	259	25	0	4

Sentenzas e autos finais

■ Cadro 11.18

Sentenzas	En única instancia		En recursos			Total
	Estimando	Desestimando	Estimando	Desestimando	Anulando	
Conflictos colectivos	3	5	9	24	2	43
Impugnación de convenios	1	2	0	0	0	3
Tutelas	1	1	11	40	1	54
Despedimentos	0	0	156	473	11	640
Extincións de contrato	0	0	14	54	0	68
Contrato de traballo	0	0	276	598	32	906
Seguridade Social	0	0	279	868	22	1.169
Desemprego	0	0	42	73	1	116
Invalidez (só grado) e altas médicas	0	0	486	2.411	1	2.898
Sentenzas repetitivas	0	0	0	0	0	0
Outras	0	3	26	56	0	85
Total	5	11	1.299	4.597	70	5.982

Autos finais		Sobre o fondo do asunto	Restantes	Total
Autos de inadmisión en recursos substancialmente iguais		0	0	0
Autos de inadmisión		0	92	92
Autos resolutorios de recursos de queixa e súplica		0	55	55
Recursos de execución de sentenza, audiencia ao demandado rebelde e cuestións de competencia		0	0	0
Outros		0	12	12
Total		0	159	159

O primeiro cadro (11.17) amosa a actividade revisora a través dos recursos de suplicación, competencia do TSX Social de maior entidade cuantitativa. Tales datos estatísticos parten dun primeiro dato o relativo a asuntos que están pendentes de resolución ao inicio de cada trimestre natural do ano. No ano 2007 están pendentes de resolución 38.972, ingresaron 6.485 novos asuntos, resolvéronse 6.053 e ao final do ano quedan pendentes 39.413 asuntos con recurso de suplicación procedentes dos xulgados do social. Aparece así mesmo o número de procesos competencia en única instancia do TSJG, a actividade no 2007 amosa 19 asuntos pendentes ao inicio do ano, novos ingresados 22, resolvéronse 23, e ao finalizar o ano quedan 18 asuntos pendentes. Tamén aparecen os recursos de queixa pendentes ao inicio do ano, 20, os ingresados ao longo do ano 54, foron resoltos 55 e quedan pendentes 19.

Outro punto de interese constitúe o coñecer o número e porcentaxes de sentenzas da Sala, que confirman as dos xulgados de instancia e aqueloutras que revogan estas. Isto amósanolo o cadro 11.18. Á vista do mesmo vemos que se confirmaron sobre un total de 5.966 sentenzas ditadas en recursos de suplicación, 4.597 das sentenzas dos xulgados de instancia, o que equivale a un 77,05 %. Pola contra, revogáronse en 1.299 ocasións as sentenzas ditadas en instancia, é dicir, nun 21,77% dos recursos formulados. Ditáronse 70 sentenzas anulatorias.

Os procesos en única instancia (cadro 11.17) nos que a competencia para resolver é do propio Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, son cuantitativamente escasos, tan só 22 asuntos desta índole se rexistraron en 2007.

As estatísticas permiten coñecer ademais, un último dato. Referímonos ao número de recursos de casación para unificación de doutrina, contra sentenzas da Sala do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, ditadas en Recursos de Suplicación e que se elevan ao Tribunal Supremo, infórmanos dun número anual de asuntos elevados de 260 recursos fronte un volume de sentenzas preto das 5.966 anuais. O escaso número de asuntos que son elevados ao Tribunal Supremo, como o alto número de confirmacións das sentenzas ditadas polo Tribunal Superior de Galicia, falan por si mesmos e amosan que este Tribunal constitúe, en boa medida, o último anel de solución xudicial de conflitos na orde social no ámbito galego, como o evidencian tanto o baixísimo número de veces en que son recorridas as súas sentenzas, ditadas en segunda e última instancia, como o escaso número comparativo de veces en que se ve obrigado a intervir en primeira e única instancia.

A REGULACIÓN DE EMPREGO E O FONDO DE GARANTÍA SALARIAL

12

12.1. **Introdución**

Neste apartado, no que se examinan os expedientes de regulación de emprego tramitados e as e os traballadores afectados polos mesmos, téñense en conta, fundamentalmente, no referido a Galicia, os datos facilitados pola Consellería de Traballo, competente nesta materia; completados con aqueles nos que, a súa competencia, se reserva á Administración Central, segundo os datos publicados polo Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais. Así mesmo, hai que facer constar que a existencia de pacto refírese a aqueles casos en que se chegou a acordo coas representacións legais das e dos traballadores, non incluíndose, polo tanto, aqueles en que, aínda existindo algún tipo de acordo, este non vincula á autoridade laboral.

A regulación legal fai que se canalicen á vía xudicial posterior, extincións de contratos que antes requirían a autorización administrativa previa, non obstante é interesante o exame dos datos, xa que todas as suspensións de contratos por causas económicas, técnicas, organizativas ou de produción, ou as derivadas de forza maior canalízanse por esta vía, así como as extincións nos, agora denominados, despedimentos colectivos.

Inclúese tamén neste capítulo o Fondo de Garantía Salarial (FOGASA) por estar intimamente relacionado coa regulación de emprego.

12.2. Regulación de emprego

No primeiro cadro ofrecese, con datos do Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais, unha visión xeneral dos traballadores afectados en Galicia polos efectos dos expedientes de regulación de emprego baseándose na información subministrada pola Dirección Xeral de Traballo, a comunidade autónoma ou as Areas de Traballo e Asuntos Sociais dependendo da autoridade laboral á que compete a súa resolución. Examinando as cifras pode verse que é maior o número de traballadores/as afectados pola suspensión de contratos e que os traballadores/as da provincia de Pontevedra son os máis afectados/as por todos os expedientes, aínda que resalta a cifra de traballadores/as afectados por extinción na provincia da Coruña.

Traballadores/as afectados/as por efecto do expediente. Galicia. 2007

■ Cadro 12.1

	Extinción	Suspensión	Redución	Total ⁽¹⁾
A Coruña	352	1.023	0	1.375
Lugo	55	118	1	174
Ourense	85	12	—	97
Pontevedra	287	1.222	0	1.509
Galicia	779	2.375	1	3.155

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

No que se refire concretamente aos tramitados pola comunidade autónoma, no cadro de expedientes resoltos (cadro 12.2), a provincia de Pontevedra, en xeral, é a que maior número de expedientes e traballadores/as afectados reflicte. Obsérvase un maior número de expedientes autorizados non pactados que os que teñen acordo.

Regulación de emprego. Expedientes resoltos. Galicia 2007

■ Cadro 12.2

Provincia	Total cadro de persoal	Número de expedientes	Autorizados pactados	Autorizados non pactados	Non autorizados	Desistidos	Traballadores afectados		
							Homes	Mulleres	Total
A Coruña	2.859	142	51	82	6	3	1.080	191	1.271
Lugo	222	26	19		4	3	117	31	148
Ourense	56	4	3	0	0	1	11	25	36
Pontevedra	3.932	152	55	89	2	6	1.344	143	1.487
Galicia	3.137	172	73	82	10	13	1.208	247	1.455

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Na análise dos expedientes pola medida autorizada (cadro 12.3), pode verse a afectación maioritaria de traballadores/as nos expedientes de medida de suspensión non pactados, resaltando Pontevedra, e nos pactados con rescisión de contratos que afecta maioritariamente á Coruña.

■ **Cadro 12.3****Expedientes resoltos segundo a medida autorizada. Galicia. 2007**

1. Medida autorizada: suspensión das relacións laborais

	Número expedientes	Exptes. autoriz. pactados	Traballadores/as afectados/as expte. pactados	Exptes. autoriz. non pactados	Traballadores/as afectados/as expte. non pact.	Traballadores/as afectados/as			Total días suspensión
						Homes	Mulleres	Total	
A Coruña	120	40	252	80	761	914	99	1.013	5.731
Lugo	15	15	111	-	-	108	3	111	664
Ourense	1	1	12	-	-	-	12	12	180
Pontevedra	126	40	377	86	866	1.177	66	1.243	9.170
Galicia	262	96	752	166	1.627	2.199	180	2.379	15.745

2. Medida autorizada: redución de xornada

	Número expedientes	Exptes. autoriz. pactados	Traballadores/as afectados/as expte. pactados	Exptes. autoriz. non pactados	Traballadores/as afectados/as expte. non pact.	Traballadores/as afectados/as			Total días redución	Total horas redución
						Homes	Mulleres	Total		
A Coruña										
Lugo	1	1	1				1	1	221	
Ourense										
Pontevedra										
Galicia	1	1	1			1	1	221		

3. Medida autorizada: rescisión de contratos

	Número expedientes	Exptes. autoriz. pactados	Traballadores/as afectados/as expte. pactados	Exptes. autoriz. non pactados	Traballadores/as afectados/as expte. non pact.	Traballadores/as afectados/as		
						Homes	Mulleres	Total
A Coruña	13	11	233	2	25	166	92	258
Lugo	3	3	36			9	27	36
Ourense	2	2	24			11	13	24
Pontevedra	19	16	220	3	24	167	77	244
Galicia	37	32	513	5	49	353	209	562

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

12.3. Causas dos expedientes

No capítulo das causas dos expedientes (cadro 12.4), resalta a forza maior seguida das causas técnicas como as que dan lugar o maior número de expedientes sendo o maior número de traballadores/as afectados, non solo pola forza maior, senón por causas produtivas, na medida de rescisión de contratos.

Cadro 12.4

REGULACIÓN EMPLEO 4

Expedientes autorizados e traballadores afectados, con indicación da medida autorizada-redución de xornada, rescisión e suspensión - e segundo a causa alegada no expediente. Galicia 2007

		3	4	5	6	9	10	12	13	14	Total
A Coruña	Nº exptes. autorizados	0	5	0	0	81	0	29	2	16	133
	Trab. afectados/as	0	48	0	0	775	0	163	17	268	1.271
	Trab. reduc. xornada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Trab. rescisión	0	48	0	0	25	0	20	10	155	258
	Homes	0	14	0	0	12	0	19	10	111	166
	Mulleres	0	34	0	0	13	0	1	0	44	92
	Trab. suspensión	0	0	0	0	750	0	143	7	113	1.013
	Homes	0	0	0	0	722	0	119	2	71	914
	Mulleres	0	0	0	0	28	0	24	5	42	99
Lugo	Nº exptes. autorizados	1	2	1	0	7	1	4	3	0	19
	Trab. afectados/as	1	12	1	0	67	24	35	8	0	148
	Trab. reduc. xornada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mulleres	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	Trab. rescisión	0	12	0	0	0	24	0	0	0	36
	Homes	0	8	0	0	0	1	0	0	0	9
	Mulleres	0	4	0	0	0	23	0	0	0	27
	Trab. suspensión	0	0	1	0	67	0	35	8	0	111
	Homes	0	0	1	0	67	0	35	5	0	108
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Ourense	Nº exptes. autorizados	0	2	0	0	0	0	0	0	1	3
	Trab. afectados/as	0	24	0	0	0	0	0	0	12	36
	Trab. reduc. xornada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Trab. rescisión	0	24	0	0	0	0	0	0	0	24
	Homes	0	11	0	0	0	0	0	0	0	11
	Mulleres	0	13	0	0	0	0	0	0	0	13
	Trab. suspensión	0	0	0	0	0	0	0	0	12	12
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	12	12
Pontevedra	Nº exptes. autorizados	0	7	0	6	85	0	30	13	3	144
	Trab. afectados/as	0	118	0	190	855	0	246	48	30	1.487
	Trab. reduc. xornada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Homes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Mulleres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Trab. rescisión	0	57	0	66	24	0	90	7	0	244
	Homes	0	34	0	39	20	0	71	3	0	167
	Mulleres	0	23	0	27	4	0	19	4	0	77
	Trab. suspensión	0	61	0	124	831	0	156	41	30	1.243
	Homes	0	47	0	96	829	0	156	23	26	1.177
	Mulleres	0	14	0	28	2	0	0	18	4	66
Galicia	Nº exptes. autorizados	1	16	1	6	173	1	63	18	20	299
	Trab. afectados/as	1	202	1	190	1.697	24	444	73	310	2.942
	Trab. reduc. xornada										
	Homes										
	Mulleres	1									1
	Trab. rescisión		141	0	66	49	24	110	17	155	562
	Homes		67	0	39	32	1	90	13	111	353
	Mulleres		74	0	27	17	23	20	4	44	209
	Trab. suspensión		61	1	124	1.648	0	334	56	155	2.379
	Homes		47	1	96	1.618	0	310	30	97	2.199
	Mulleres		14	0	28	30	0	24	26	58	180

(1) Explicación das causas:

1. Falta de produtividade	6. Restrición da demanda ou consumo	11. Reestruturación empresas de sectores non afectados por Decretos de Reconversión
2. Empresas acollidas a Decretos de Reconversión	7. Rescisión de contratos (subcontratistas)	12. Técnicas e/ou tecnolóxicas
3. Quebra, suspensión de pagos, débeda	8. Falta de materia prima	13. Organizativas
4. Problemas de tesourería ou financiamento	9. Forza maior	14. De produción
5. Ruínas ou obras de inmobles	10. Aplicación medidas económicas	15. Outras

12.4. Actividades económicas afectadas

En xeral, a pesca é a actividade que segue provocando, con diferenza, ou maior número de expedientes e, en relación directa, afecta a máis traballadores/as (cadro 12.5), o que da idea da súa conexión coa forza maior examinada nas causas e en relación cos problemas que atravesa este sector.

Cadro 12.5 Expedientes de regulación de emprego autorizados e traballadores afectados, segundo o ámbito territorial provincial e a rama de actividade económica. Por provincias. Galicia 2007

Cód.	Actividade	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia	
		Expt.	Ho- mes	Mulle- res	T. Tra- ball.	Expt.	Ho- mes	Mulle- res	T. Tra- ball.	Expt.	Ho- mes	Mulle- res	T. Tra- ball.	Expt.	Ho- mes	Mulle- res	T. Tra- ball.	Expt.	T. Tra- ball.
1	Agricultura, gandería, caza e servs. relacionados	1	12	8	20													1	20
2	Silvicultura, explot. forestais e servs. relacionados																		
5	Pesca, acuicultura e servizos relacionados	105	823	3	826	11	102		102					116	1.013	4	1.017	232	1.945
10	Extr. e aglom. antracita, hulla, lignito e turba																		
11	Extr. petróleo e gas natural e servs. relacionados																		
12	Extraccións minerais de uranio e torio																		
13	Extraccións minerais metálicos																		
14	Extr. minerais non metálicos nin enerxéticos																		
15	Industria de produtos alimenticios e bebidas	1	20	9	29	1		1	1					1	13	4	17	3	47
16	Industria do tabaco																		
17	Industria téxtil																		
18	Industria da confección e peletería	7	7	62	69	2	1	26	27	2	11	13	24	3		40	40	14	160
19	Industria do coiro e do calzado																		
20	Industria da madeira e cortiza (agás mobles)	1	51	2	53									2	31	15	46	3	99
21	Industria do papel																		
22	Edic. artes gráf. e reprod. soportes gravados													2	8	3	11	2	11
23	Coquerías, refino petró., e trat. comb. nucleares																		
24	Industria química	2	118	43	161													2	161
25	Fabr. produtos caucho e materias plásticas													2	161	25	186	2	186
26	Fabr. doutros produtos minerais non metálicos					1	8	1	9					1	18		18	2	27
27	Metalurxia																		
28	Fabr. prods. metáls., agás maquina. e equipo																		
29	Inds. construc. maquinaria e equipo mecánico																		
30	Fabr. máquinas oficina e equipos informáticos																		
31	Fabricación de maquinaria e material eléctrico																		
32	Fabr. mater. electrón., radio, TV e comunicacións																		
33	Fabr. eq. e instr. cirúrx. prec., ópt. e relojería																		
34	Fabr. vehícs. motor, remolques e semiremolques																		
35	Fabricación doutro material de transporte													5	21	4	25	5	25
36	Fabr. mobles; outras indus. manufactureiras	1	5		5													1	5
37	Reciclaxe																		
40	Prod. e distr. en. eléct., gas, vapor e auga quente																		
41	Captación, depuración e distribución de auga																		
45	Construción					1	1		1									1	1
50	Venda, rep. vehíc. motor, venda miúdo comb.	1	2	2	4									1	6		6	2	10
51	Com. por xunto e interm., agás vehíc. motor	1	5	13	18												0	1	18
52	Com. miúdo, agás vehíc. motor, repar. domés.	2	1	7	8	1		1	1					1	2	1	3	4	12
55	Hostalería	5	24	20	44					2	5	2	7	1	2	1	3	8	54
60	Transporte terrestre: transporte por tubos																		
61	Transporte marítimo, de cabotaxe e interior																		
62	Transporte aéreo e espacial																		
63	Activs. anexas ós transportes: axencias de viaxes													1	45	13	58	1	58
64	Correos e telecomunicacións																		
65	Interm. financ., agás seguros e plans pensións																		
66	Seguros e plans pensións, agás S.S. obrigatoria																		
67	Activs. auxiliares e intermediación financeira																		
70	Actividades inmobiliarias																		
71	Alugueiro de maquin. e equipo sen operario																		
72	Actividades informáticas																		
73	Investigación e desenvolvemento																		
74	Outras actividades empresariais	1	3	1	4									3	10	4	14	4	18

Cód.	Actividade	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Galicia	
		Expt.	Ho- mes	Mulle- res	T. Tra- ball.	Expt.	Ho- mes	Mulle- res	T. Tra- ball.	Expt.	Ho- mes	Mulle- res	T. Tra- ball.	Expt.	Ho- mes	Mulle- res	T. Tra- ball.	Expt.	T. Tra- ball.
75	Admón. Pública, Defensa e S.S. obrigatoria																		
80	Educación	1	1		1													1	1
85	Activs. sanitarias e veterinarias, servs. sociais									1		12	12	2		14	14	3	26
90	Actividades de saneamento público																		
91	Actividades asociativas	1	5	6	11													1	11
92	Activs. recreativas, culturais e deportivas	3	3	15	18									2	14	13	27	5	45
93	Actividades diversas de servizos persoais													1		2	2	1	2
95	Fogares que empregan persoal doméstico																		
99	Organismos extraterritoriais																		
Total		133	1.080	191	1.271	17	112	29	141	5	16	27	43	144	1.344	143	1.487	299	2.942

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Expedientes tramitados na DXRRL. 2007

■ Cadro 12.6

	Nº expedientes
Exptes. Autorizados en 1ª instancia	0
Recursos de alzada	12
Informes Exp. Administración Central	8
Total	20

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

12.5. Evolución experimentada

As consideracións apuntadas o comezo deste capítulo impiden extraer conclusións na evolución dos expedientes de regulación de emprego dada a variación normativa, aínda que unha observación simple dos últimos anos (cadro 12.7), sen entrar na súa análise, reflicte un incremento en relación co ano anterior, tanto no número de expedientes como nos traballadores/as afectados por eles.

Evolución dos expedientes de regulación de emprego autorizados e traballadores/as afectados/as. Galicia. 1997-2007

■ Cadro 12.7

	Nº expedientes	Traballadores/as afectados/as
1997	543	8.005
1998	508	7.900
1999	642	8.247
2000	453	7.505
2001	608	6.599
2002	407	3.533
2003	301	2.349
2004	288	2.045
2005	384	4.809
2006	324	3.062
2007	399	3.155

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

12.6 Fondo de Garantía Salarial

O FOGASA é un organismo autónomo adscrito ao Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e dotado de personalidade xurídica e capacidade de obrar para o cumprimento dos seus fins.

Finánciase con fondos públicos e con achegas empresariais consistentes nunha porcentaxe sobre os salarios dos traballadores ao seu cargo que serven de base para o cálculo das cotizacións por accidente de traballo, enfermidade profesional e desemprego, revisable polo Goberno en función das necesidades do FOGASA (Disposición Final Cuarta ET). Reduciuse á metade a cotización empresarial ao FOGASA, pasando de 0,40 puntos a 0,20 puntos.

O FOGASA realiza as seguintes funcións:

1ª) Nos casos de insolvencia ou de situación concursal, o FOGASA abonará, como responsable subsidiario, determinadas:

- a) Prestacións por salarios pendentes.
- b) Prestacións indemnizatorias.

2ª) Nos casos de extinción do contrato de traballo polas causas a que se refiren os arts. 51 e 52.c) do ET, o FOGASA abonará, como responsable principal, o 40 por 100 das indemnizacións correspondentes sempre que a empresa teña menos de 25 traballadores, con independencia de cal sexa a súa situación patrimonial.

3ª) Nos casos de extinción do contrato de traballo por forza maior o FOGASA abonará, como responsable principal, aquelas indemnizacións de cuxo pago sexa liberado o empresario por decisión da autoridade laboral, con independencia de cal sexa a situación patrimonial da empresa (art. 51.12 ET).

■ Situación concursal ou de insolvencia empresarial

Nestes casos, o FOGASA abonará:

a) Os salarios pendentes de pago fixados en sentenza ou acto de conciliación (administrativa ou xudicial) co límite máximo da cantidade resultante de multiplicar o triplo do salario mínimo interprofesional diario, incluíndo a parte proporcional das pagas extraordinarias, polo número de días pendentes de pago cun máximo de cento cincuenta días (art. 33.1 ET).

b) As prestacións por salarios pendentes comprenden tanto os salarios que o empresario deba aos traballadores como os salarios de tramitación nos casos que legalmente procedan (art. 33.1 ET).

Considérase salario a cantidade recoñecida por todos os conceptos a que se refire o art. 26.1 ET (art. 33.1 ET), incluíndo as pagas extraordinarias.

Para que entre en xogo a responsabilidade do FOGASA, é suficiente con que sexa declarada a insolvencia da empresa.

c) As indemnizacións recoñecidas en sentenza, auto, acto de conciliación xudicial ou resolución administrativa nos casos de despedimento, extinción a instancia do traballador do art. 50 do ET, extinción do contrato por causas técnicas, económicas, organizativas ou produtivas “ex arts. 51 e 52.c) do ET” ou por

forza maior e de extinción de contratos conforme ao art. 64 da Lei 222003, de 9 de xullo, Concursal, así como as indemnizacións por extinción de contratos temporais ou de duración determinada nos casos que legalmente procedan (art. 33.2 ET, segundo redacción do RDLey 52006, de 9 de xuño); non así nos supostos de extinción por mutuo acordo.

As prestacións indemnizatorias están suxeitas aos seguintes límites (art. 33.2 ET, segundo redacción do RDL 52006, de 9 de xuño):

- a) O límite máximo da prestación a abonar será dunha anualidade, isto é, de doce mensualidades e dúas pagas extraordinarias, salvo que estivesen prorrateadas nas mensualidades (STS de 13 de outubro de 1986).
- b) O salario base de cálculo será o realmente percibido polo traballador sen que poida exceder do triplo do salario mínimo interprofesional, incluíndo a parte proporcional das pagas extraordinarias.
- c) Nos casos de despedimentos disciplinarios ou extinción de contratos conforme ao art. 50 ET, o importe da indemnización calcularase sobre a base de trinta días por ano de servizo cos límites anteriores.

■ Extincións do contrato “ex arts. 51 e 52.c) ET” en empresas con menos de 25 traballadores

No suposto de empresas con menos de vinte e cinco traballadores, o FOGASA, nos casos de extinción do contrato de traballo polas causas a que se refiren os arts. 51 e 52.c ET e 64 da Lei 222003, de 9 de xullo, Concursal, abonará o 40% da indemnización legal aos traballadores cuxos contratos se extinguiron polas mencionadas causas (art. 33.8 ET).

A efectos do cómputo dos traballadores, entran todos os traballadores da empresa con contrato en vigor, calquera que sexa a súa modalidade contractual.

A cantidade a abonar polo FOGASA é a do 40 por 100 da indemnización legal que corresponda aos traballadores. O seu cálculo deberá realizarse sobre as indemnizacións axustadas a límites previstos no número dous do art. 33 ET, isto é, axustándose a unha anualidade como máximo, sen que o salario diario base de calculo poida exceder do duplo do salario mínimo interprofesional .

A indemnización restante -o 60 por 100- deberá ser abonado pola empresa e, caso de que non se fixese, poderá solicitarse o seu abono ao FOGASA, rexéndose polas normas relativas ás prestacións indemnizatorias axustándose, en todo caso aos límites do art. 33.2 do ET .

Cando no período de consultas pactáse unha indemnización superior á legal, iso non exonerará de responsabilidade ao FOGASA, que seguirá existindo nos termos establecidos polo art. 33.8 do ET, é dicir, limitada ao 40 por 100 da indemnización legal e non ao superior que puidese pactarse.

Tendo en conta os distintos procedementos de extinción do contrato (arts. 51 e 53 ET), o FOGASA abonará o 40% da indemnización legal prevista no art. 33.8 ET aos traballadores, a condición de que a empresa non lles abonou o 100% da indemnización. En caso contrario, sempre que a empresa acredite o abono do total indemnizatorio, será esta quen percibirá a porcentaxe indemnizatoria a cargo do FOGASA.

■ Extinción do contrato por forza maior

Nos casos de extinción dos contratos de traballo por forza maior, a autoridade laboral poderá acordar que a totalidade ou parte da indemnización que corresponda aos traballadores afectados sexa satisfeita polo FOGASA, sen prexuízo do dereito deste a resarcirse do empresario (art. 51.12 ET).

Trátase dunha obrigaón que tampouco está ligada á situación patrimonial da empresa e cuxo orixe reside na decisión da autoridade laboral, tratándose dun suposto típico e especial de responsabilidade.

A contía será a que sinala a autoridade laboral, podendo ser a totalidade ou parte da indemnización legal, isto é, a de vinte días por ano de servizo co límite de doce mensualidades.

No caso de que a autoridade laboral non acorde a exoneración total do empresario, será este o responsable do pago (total ou parcial) da indemnización e, se non a pagase, “para que o FOGASA abone as prestacións correspondentes, será necesario acreditar a situación de insolvencia, suspensión de pagos, quebra ou concurso” da empresa.

Os datos proceden da estatística que elabora o Fondo de Garantía Salarial sobre a base dos expedientes tramitados por devandito organismo.

Os datos dos cadros 12.8 a 12.10 permítennos coñecer o importe total das prestacións abonadas en 2007 en Galicia, 10.689,9 en miles de euros (15.506,1 en 2006), o que representa un 2,81 % do total de España (380.515,8). De tales importes o 84,41%, ten a súa causa en insolvencia empresarial e o 15,59% ten a súa orixe en regulación de emprego. Do total de prestacións acordadas en Galicia con causa en insolvencia (9.031), un 54,14 % serviron para abonar salarios debidos e garantidos, e un 45,86 % para o abono de indemnizacións.

O cadro 12.9 informar o número de empresas afectadas e tamén do número de traballadores/as beneficiarios do FOGASA. En 2007, ou número de empresas foron 1.050 (en 2006 1.135) e o número de traballadores de 2.826 (en 2006 3.928).

■ Cadro 12.8

Importe das prestacións acordadas, por comunidade autónoma e provincia. 2007

	Valores absolutos		Variacións sobre o ano anterior					
	En miles de euros		Absolutas. En miles de euros			Relativas. En porcentaxe		
	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
TOTAL	312.085,1	380.515,8	-47.085,8	80.060,2	68.430,7	-16,9	34,5	21,9
ANDALUCÍA	24.549,3	26.783,0	-4.639,8	8.216,1	2.233,7	-22,1	50,3	9,1
Almería	2.238,7	1.286,7	-834,1	1.361,5	-952,0	-48,7	155,2	-42,5
Cádiz	2.383,8	2.522,0	-1.580,0	409,6	138,2	-44,5	20,7	5,8
Córdoba	2.146,3	3.464,3	-827,5	1.047,1	1.318,0	-42,9	95,3	61,4
Granada	2.890,6	3.146,8	-85,2	1.460,3	256,2	-5,6	102,1	8,9
Huelva	5.257,9	2.956,6	1.468,3	2.641,7	-2.301,3	127,9	101,0	-43,8
Xaén	1.376,6	3.103,2	-332,2	-155,8	1.726,6	-17,8	-10,2	125,4
Málaga	3.648,7	5.021,8	-1.115,3	900,8	1.373,1	-28,9	32,8	37,6
Sevilla	4.606,7	5.281,6	-1.333,8	550,9	674,9	-24,7	13,6	14,7
ARAGÓN	8.815,2	12.937,5	-3.432,6	2.639,0	4.122,3	-35,7	42,7	46,8
Huesca	614,6	2.376,0	-284,1	112,1	1.761,4	-36,1	22,3	286,6
Teruel	163,1	409,6	-34,6	-173,9	246,5	-9,3	-51,6	151,1
Zaragoza	8.037,5	10.151,9	-3.113,9	2.700,8	2.114,4	-36,8	50,6	26,3

■ Cadro 12.8 (continuación)

Importe das prestacións acordadas, por comunidade autónoma e provincia. 2007

	Valores absolutos		Variacións sobre o ano anterior					
	En miles de euros		Absolutas. En miles de euros			Relativas. En porcentaxe		
	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
ASTURIAS	6.235,9	6.463,1	-1.670,8	2.294,9	227,2	-29,8	58,2	3,6
Asturias	6.235,9	6.463,1	-1.670,8	2.294,9	227,2	-29,8	58,2	3,6
BALEARES	3.890,8	5.293,8	-1.126,2	1.163,6	1.403,0	-29,2	42,7	36,1
Baleares	3.890,8	5.293,8	-1.126,2	1.163,6	1.403,0	-29,2	42,7	36,1
CANARIAS	8.216,7	11.117,7	10,4	943,4	2.901,0	0,1	13,0	35,3
As Palmas	6.060,1	8.200,1	-608,3	1.160,8	2.140,0	-11,0	23,7	35,3
S. C. Tenerife	2.156,6	2.917,6	618,7	-217,4	761,0	35,2	-9,2	35,3
CANTABRIA	3.075,6	3.785,4	-623,6	712,7	709,8	-20,9	30,2	23,1
Cantabria	3.075,6	3.785,4	-623,6	712,7	709,8	-20,9	30,2	23,1
CASTELA E A MANCHA	10.782,1	11.871,4	-2.588,9	1.103,9	1.089,3	-21,1	11,4	10,1
Albacete	4.251,9	4.180,4	-387,1	625,1	-71,5	-9,6	17,2	-1,7
Cidade Real	1.842,2	1.685,8	630,4	-106,7	-156,4	47,8	-5,5	-8,5
Cuenca	614,1	547,7	-322,2	312,4	-66,4	-51,6	103,5	-10,8
Guadalaxara	463,0	517,1	-57,9	136,8	54,1	-15,1	41,9	11,7
Toledo	3.610,9	4.940,4	-2.452,1	136,3	1.329,5	-41,4	3,9	36,8
CASTELA E LEÓN	12.553,1	15.555,6	-1.929,7	3.153,2	3.002,5	-17,0	33,5	23,9
Ávila	315,7	162,4	258,4	-32,0	-153,3	289,4	-9,2	-48,6
Burgos	1.814,9	3.149,2	-486,8	795,9	1.334,3	-32,3	78,1	73,5
León	2.092,8	2.493,2	-594,6	442,0	400,4	-26,5	26,8	19,1
Palencia	642,7	632,2	-1.391,0	-49,6	-10,5	-66,8	-7,2	-1,6
Salamanca	3.242,9	2.454,5	5,2	1.922,6	-788,4	0,4	145,6	-24,3
Segovia	399,6	2.600,2	-190,9	106,8	2.200,6	-39,5	36,5	550,7
Soria	225,9	425,8	118,9	-358,8	199,9	25,5	-61,4	88,5
Valladolid	3.644,3	2.955,1	-36,7	931,5	-689,2	-1,3	34,3	-18,9
Zamora	174,3	683,0	387,8	-605,2	508,7	99,0	-77,6	291,9
CATALUÑA	89.408,1	105.759,5	-21.092,2	25.600,7	16.351,4	-24,8	40,1	18,3
Barcelona	79.808,4	93.799,7	-21.655,0	23.901,5	13.991,3	-27,9	42,8	17,5
Girona	3.305,4	4.454,9	854,5	-793,6	1.149,5	26,3	-19,4	34,8
Lleida	2.047,6	2.752,7	-330,7	1.230,2	705,1	-28,8	150,5	34,4
Tarragona	4.246,7	4.752,2	39,0	1.262,6	505,5	1,3	42,3	11,9
COMUNIDADE VALENCIANA	63.517,6	76.213,1	7.561,2	17.227,6	12.695,5	19,5	37,2	20,0
Alicante	27.604,4	33.501,1	4.246,3	7.610,0	5.896,7	27,0	38,1	21,4
Castellón	3.360,4	3.785,6	-1.173,1	344,6	425,2	-28,0	11,4	12,7
Valencia	32.552,8	38.926,4	4.488,0	9.273,0	6.373,6	23,9	39,8	19,6
ESTREMADURA	2.892,2	3.519,8	-918,9	665,0	627,6	-29,2	29,9	21,7
Badaxoz	1.200,8	2.693,8	-257,8	-282,0	1.493,0	-14,8	-19,0	124,3
Cáceres	1.691,4	826,0	-661,1	947,0	-865,4	-47,0	127,2	-51,2
GALICIA	15.506,1	10.698,9	244,3	4.419,0	-4.807,2	2,3	39,9	-31,0
A Coruña	5.279,4	5.179,8	-580,2	578,2	-99,6	-11,0	12,3	-1,9
Lugo	1.655,6	1.118,6	-183,8	621,8	-537,0	-15,1	60,1	-32,4
Ourense	1.223,9	794,6	434,6	-256,2	-429,3	41,6	-17,3	-35,1
Pontevedra	7.347,2	3.605,9	573,7	3.475,2	-3.741,3	17,4	89,8	-50,9
MADRID	29.606,9	35.440,8	-10.202,7	7.615,9	5.833,9	-31,7	34,6	19,7
Madrid	29.606,9	35.440,8	-10.202,7	7.615,9	5.833,9	-31,7	34,6	19,7
MURCIA	5.066,6	8.274,7	-3.329,3	2.486,7	3.208,1	-56,3	96,4	63,3
Murcia	5.066,6	8.274,7	-3.329,3	2.486,7	3.208,1	-56,3	96,4	63,3
NAVARRA	5.267,2	5.273,3	1.694,4	987,5	6,1	65,5	23,1	0,1
Navarra	5.267,2	5.273,3	1.694,4	987,5	6,1	65,5	23,1	0,1
PAÍS VASCO	20.103,6	39.467,2	-5.276,6	-592,7	19.363,6	-20,3	-2,9	96,3
Álava	3.757,8	4.881,0	-4.439,3	1.882,8	1.123,2	-70,3	100,4	29,9
Guipúzcoa	4.583,1	13.164,4	-2.290,6	-1,9	8.581,3	-33,3	-0,0	187,2
Vizcaia	11.762,7	21.421,8	1.453,3	-2.473,6	9.659,1	11,4	-17,4	82,1
RIOXA (A)	2.403,8	1.829,5	213,4	1.547,4	-574,3	33,2	180,7	-23,9
A Rioxa	2.403,8	1.829,5	213,4	1.547,4	-574,3	33,2	180,7	-23,9
Ceuta	136,0	136,2	-60,3	-27,9	0,2	-26,9	-17,0	0,1
Melilla	58,3	95,3	82,1	-95,8	37,0	114,0	-62,2	63,5

Fonte: FOGASA

Cadro 12.9

Empresas afectadas e traballadores beneficiarios, segundo causa da prestación,
por comunidade autónoma e provincia. 2007

	TOTAL				POR INSOLVENCIA				POR REGULACIÓN DE EMPLEO			
	Empresas		Trabajadores		Empresas		Trabajadores		Empresas		Trabajadores	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
	20.418	20.498	75.086	73.447	12.959	13.078	57.455	55.749	7.459	7.420	17.631	17.698
TOTAL	2.100	2.170	5.944	6.153	1.606	1.692	5.062	5.275	494	478	882	878
ANDALUCÍA												
Almería	136	179	408	316	127	164	394	290	9	15	14	26
Cádiz	382	355	782	797	181	173	512	503	201	182	270	294
Córdoba	233	230	709	764	129	138	524	590	104	92	185	174
Granada	257	287	773	753	219	240	689	677	38	47	84	76
Huelva	84	105	563	469	70	91	537	443	14	14	26	26
Xaén	105	129	449	711	93	111	399	670	12	18	50	41
Málaga	459	470	1.074	1.239	421	434	978	1.163	38	36	96	76
Sevilla	444	415	1.186	1.104	366	341	1.029	939	78	74	157	165
ARAGÓN	913	927	2.787	3.213	362	424	1.703	1.903	551	503	1.084	1.310
Huesca	94	85	219	550	39	30	120	88	55	55	99	462
Teruel	46	39	98	95	8	13	34	44	38	26	64	51
Zaragoza	773	803	2.470	2.568	315	381	1.549	1.771	458	422	921	797
ASTURIAS	795	759	2.047	1.776	431	387	1.353	1.165	364	372	694	611
Asturias	795	759	2.047	1.776	431	387	1.353	1.165	364	372	694	611
BALEARES	477	487	1.073	1.278	282	286	647	811	195	201	426	467
Baleares	477	487	1.073	1.278	282	286	647	811	195	201	426	467
CANARIAS	766	783	1.948	2.165	715	738	1.782	2.042	51	45	166	123
As Palmas	501	546	1.324	1.603	477	525	1.212	1.527	24	21	112	76
S. C. Tenerife	265	237	624	562	238	213	570	515	27	24	54	47
CANTABRIA	283	257	979	868	204	191	747	662	79	66	232	206
Cantabria	283	257	979	868	204	191	747	662	79	66	232	206
CASTELA E A MANCHA	585	644	2.750	2.574	383	445	2.186	2.122	202	199	564	452
Albacete	222	266	1.109	982	119	132	898	715	103	134	211	267
Ciudad Real	84	120	445	455	66	104	388	421	18	16	57	34
Cuenca	52	51	155	157	28	32	96	128	24	19	59	29
Guadalaxara	35	43	110	145	25	40	83	135	10	3	27	10
Toledo	192	164	931	835	145	137	721	723	47	27	210	112
CASTELA E LEÓN	1.006	983	2.997	3.043	613	651	2.202	2.388	393	332	795	655
Ávila	21	22	78	53	14	20	51	51	7	2	27	2
Burgos	155	157	427	558	78	92	320	439	77	65	107	119
León	235	251	542	639	162	205	415	549	73	46	127	90
Palencia	59	64	168	202	42	45	139	174	17	19	29	28
Salamanca	176	159	713	532	99	77	494	338	77	82	219	194
Segovia	50	49	136	248	30	25	73	211	20	24	63	37
Soria	27	21	67	82	13	14	48	50	14	7	19	32
Valladolid	245	215	800	602	149	142	616	476	96	73	184	126
Zamora	38	45	66	127	26	31	46	100	12	14	20	27
CATALUÑA	4.560	4.560	20.152	17.788	2.551	2.415	14.950	12.708	2.009	2.145	5.202	5.080
Barcelona	3.746	3.684	17.613	15.135	2.075	1.893	13.195	10.876	1.671	1.791	4.418	4.259
Girona	355	381	990	1.017	184	206	612	614	171	175	378	403
Lleida	185	194	537	562	123	142	405	447	62	52	132	115
Tarragona	274	301	1.012	1.074	169	174	738	771	105	127	274	303
COMUNIDADE VALENCIANA	3.130	3.223	13.806	13.935	1.890	1.972	10.867	10.618	1.240	1.251	2.939	3.317
Alicante	1.075	1.143	5.939	5.439	787	843	5.196	4.734	288	300	743	705
Castellón	305	235	1.266	979	198	147	996	643	107	88	270	336
Valencia	1.750	1.845	6.601	7.517	905	982	4.675	5.241	845	863	1.926	2.276
ESTREMADURA	209	247	685	774	139	169	546	599	70	78	139	175
Badaxoz	132	169	322	551	84	112	255	409	48	57	67	142
Cáceres	77	78	363	223	55	57	291	190	22	21	72	33
GALICIA	1.135	1.050	3.928	2.826	805	745	3.266	2.199	330	305	662	627
A Coruña	483	465	1.538	1.259	304	282	1.163	856	179	183	375	403
Lugo	156	123	434	340	110	86	362	278	46	37	72	62
Ourense	107	87	423	218	76	67	359	171	31	20	64	47
Pontevedra	389	375	1.533	1.009	315	310	1.382	894	74	65	151	115

■ Cadro 12.9
 (continuación)

**Empresas afectadas e traballadores beneficiarios,
 segundo causa da prestación, por comunidade autónoma e provincia. 2007**

	TOTAL				POR INSOLVENCIA				POR REGULACIÓN DE EMPLEO			
	Empresas		Trabajadores		Empresas		Trabajadores		Empresas		Trabajadores	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
MADRID	2.133	2.131	7.010	6.490	1.747	1.706	5.931	5.199	386	425	1.079	1.291
Madrid	2.133	2.131	7.010	6.490	1.747	1.706	5.931	5.199	386	425	1.079	1.291
MURCIA	476	507	1.426	1.802	315	345	1.118	1.416	161	162	308	386
Murcia	476	507	1.426	1.802	315	345	1.118	1.416	161	162	308	386
NAVARRA	324	269	1.584	1.144	154	125	1.109	800	170	144	475	344
Navarra	324	269	1.584	1.144	154	125	1.109	800	170	144	475	344
PAÍS VASCO	1.395	1.363	5.478	7.141	687	694	3.653	5.483	708	669	1.825	1.658
Álava	243	203	921	1.037	121	103	681	744	122	100	240	293
Guipúzcoa	345	347	1.308	2.050	125	124	756	1.546	220	223	552	504
Vizcaya	807	813	3.249	4.054	441	467	2.216	3.193	366	346	1.033	861
RIOXA (A)	115	121	445	432	62	77	298	316	53	44	147	116
A Rioxa	115	121	445	432	62	77	298	316	53	44	147	116
Ceuta	12	6	30	19	9	6	18	19	3	-	12	-
Melilla	4	11	17	26	4	10	17	24	-	1	-	2

Fonte: FOGASA

Importe das prestacións acordadas segundo causa, por comunidade autónoma e provincia. 2007
■ Cadro 12.10

	TOTAL	POR INSOLVENCIA			POR REGULACIÓN DE EMPLEO
		Total	Salarios	Indemniza- ciones	
TOTAL	380.515,8	322.690,3	147.323,8	175.366,5	57.825,5
ANDALUCÍA	26.783,0	24.518,2	13.293,2	11.225,0	2.264,8
Almería	1.286,7	1.234,9	751,2	483,7	51,8
Cádiz	2.522,0	1.872,6	1.063,1	809,5	649,4
Córdoba	3.464,3	2.990,5	1.478,4	1.512,1	473,8
Granada	3.146,8	2.940,5	1.788,7	1.151,8	206,3
Huelva	2.956,6	2.886,5	723,5	2.163,0	70,1
Xaén	3.103,2	2.993,0	1.761,0	1.232,0	110,2
Málaga	5.021,8	4.782,7	3.136,2	1.646,5	239,1
Sevilla	5.281,6	4.817,5	2.591,1	2.226,4	464,1
ARAGÓN	12.937,5	8.147,5	4.144,9	4.002,6	4.790,0
Huesca	2.376,0	237,5	163,2	74,3	2.138,5
Teruel	409,6	285,7	149,1	136,6	123,9
Zaragoza	10.151,9	7.624,3	3.832,6	3.791,7	2.527,6
ASTURIAS	6.463,1	5.100,8	2.588,1	2.512,7	1.362,3
Asturias	6.463,1	5.100,8	2.588,1	2.512,7	1.362,3
BALEARES	5.293,8	3.856,3	1.809,2	2.047,1	1.437,5
Baleares	5.293,8	3.856,3	1.809,2	2.047,1	1.437,5
CANARIAS	11.117,7	10.670,6	5.549,7	5.120,9	447,1
Las Palmas	8.200,1	7.921,8	4.444,3	3.477,5	278,3
S. C. Tenerife	2.917,6	2.748,8	1.105,4	1.643,4	168,8
CANTABRIA	3.785,4	2.918,7	1.318,7	1.600,0	866,7
Cantabria	3.785,4	2.918,7	1.318,7	1.600,0	866,7
CASTELA E A MANCHA	11.871,4	10.383,2	4.697,1	5.686,1	1.488,2
Albacete	4.180,4	3.348,1	1.573,8	1.774,3	832,3
Cidade Real	1.685,8	1.581,6	750,6	831,0	104,2
Cuenca	547,7	463,3	240,7	222,6	84,4
Guadalaxara	517,1	482,8	340,3	142,5	34,3
Toledo	4.940,4	4.507,4	1.791,7	2.715,7	433,0

Importe das prestacións acordadas segundo causa, por comunidade autónoma e provincia. 2007

■ Cadro 12.10
(continuación)

	TOTAL	POR INSOLVENCIA			POR REGULACIÓN DE EMPLEO
		Total	Salarios	Indemniza- cións	
CASTELA E LEÓN	15.555,6	13.200,9	5.472,1	7.728,8	2.354,7
Ávila	162,4	152,0	98,7	53,3	10,4
Burgos	3.149,2	2.745,8	993,0	1.752,8	403,4
León	2.493,2	2.241,6	1.328,1	913,5	251,6
Palencia	632,2	562,3	300,1	262,2	69,9
Salamanca	2.454,5	1.659,8	770,5	889,3	794,7
Segovia	2.600,2	2.496,4	865,0	1.631,4	103,8
Soria	425,8	198,1	138,5	59,6	227,7
Valladolid	2.955,1	2.577,1	749,3	1.827,8	378,0
Zamora	683,0	567,8	228,9	338,9	115,2
CATALUÑA	105.759,5	89.088,7	38.511,8	50.576,9	16.670,8
Barcelona	93.799,7	79.319,1	33.453,9	45.865,2	14.480,6
Girona	4.454,9	3.355,4	1.723,8	1.631,6	1.099,5
Lleida	2.752,7	2.476,2	1.316,6	1.159,6	276,5
Tarragona	4.752,2	3.938,0	2.017,5	1.920,5	814,2
COMUNIDADE VALENCIANA	76.213,1	65.909,7	29.506,6	36.403,1	10.303,4
Alicante	33.501,1	31.102,4	13.435,1	17.667,3	2.398,7
Castellón	3.785,6	2.884,0	1.443,1	1.440,9	901,6
Valencia	38.926,4	31.923,3	14.628,4	17.294,9	7.003,1
ESTREMADURA	3.519,8	2.966,8	1.495,4	1.471,4	553,0
Badaxoz	2.693,8	2.282,9	1.055,7	1.227,2	410,9
Cáceres	826,0	683,9	439,7	244,2	142,1
GALICIA	10.698,9	9.031,3	4.889,0	4.142,3	1.667,6
A Coruña	5.179,8	4.095,0	2.068,5	2.026,5	1.084,8
Lugo	1.118,6	928,9	623,3	305,6	189,7
Ourense	794,6	720,8	382,2	338,6	73,8
Pontevedra	3.605,9	3.286,6	1.815,0	1.471,6	319,3
MADRID	35.440,8	30.912,4	15.496,1	15.416,3	4.528,4
Madrid	35.440,8	30.912,4	15.496,1	15.416,3	4.528,4
MURCIA	8.274,7	7.117,8	2.614,2	4.503,6	1.156,9
Murcia	8.274,7	7.117,8	2.614,2	4.503,6	1.156,9
NAVARRA	5.273,3	3.984,8	2.073,4	1.911,4	1.288,5
Navarra	5.273,3	3.984,8	2.073,4	1.911,4	1.288,5
PAÍS VASCO	39.467,2	33.232,1	12.964,5	20.267,6	6.235,1
Álava	4.881,0	3.762,0	1.414,6	2.347,4	1.119,0
Guipúzcoa	13.164,4	11.082,1	3.999,9	7082,2	2.082,3
Vizcaia	21.421,8	18.388,0	7.550,0	10.838,0	3.033,8
RIOXA (A)	1.829,5	1.428,8	819,8	609,0	400,7
A Rioxa	1.829,5	1.428,8	819,8	609,0	400,7
Ceuta	136,2	136,2	23,2	113,0	-
Melilla	95,3	85,5	56,8	28,7	9,8

Fonte: FOGASA

Cadro 12.11 Importe das prestacións acordadas por insolvencia, por comunidade autónoma e provincia. 2007

	Valores absolutos En miles de euros		Variacións sobre o ano anterior					
	2006	2007	Absolutas. En miles de euros			Relativas. En porcentaxe		
			2005	2006	2007	2005	2006	2007
TOTAL	267.837,3	322.690,3	-47.443,6	70.633,0	54.853,0	-19,4	35,8	20,5
ANDALUCÍA	22.297,5	24.518,2	-4.604,7	7.672,8	2.220,7	-23,9	52,5	10,0
Almería	2.195,1	1.234,9	-831,2	1.390,5	-960,2	-50,8	172,8	-43,7
Cádiz	1.821,0	1.872,6	-1.379,2	349,3	51,6	-48,4	23,7	2,8
Córdoba	1.648,7	2.990,5	-831,8	749,6	1.341,8	-48,1	83,4	81,4
Granada	2.650,5	2.940,5	-36,5	1.320,3	290,0	-2,7	99,3	10,9
Huelva	5.156,3	2.886,5	1.512,9	2.587,0	-2.269,8	143,2	100,7	-44,0
Xaén	1.256,4	2.993,0	-263,1	-209,8	1.736,6	-15,2	-14,3	138,2
Málaga	3.438,8	4.782,7	-1.247,3	987,1	1.343,9	-33,7	40,3	39,1
Sevilla	4.130,7	4.817,5	-1.528,5	498,8	686,8	-29,6	13,7	16,6
ARAGÓN	6.520,2	8.147,5	-3.193,0	1.951,9	1.627,3	-41,1	42,7	25,0
Huesca	372,5	237,5	-272,3	61,3	-135,0	-46,7	19,7	-36,2
Teruel	66,0	285,7	-102,7	-110,4	219,7	-36,8	-62,6	332,9
Zaragoza	6.081,7	7.624,3	-2.818,0	2.001,0	1.542,6	-40,8	49,0	25,4
ASTURIAS	4.685,1	5.100,8	-1.208,2	1.792,1	415,7	-29,5	61,9	8,9
Asturias	4.685,1	5.100,8	-1.208,2	1.792,1	415,7	-29,5	61,9	8,9
BALEARES	2.747,1	3.856,3	-1.064,9	654,1	1.109,2	-33,7	31,3	40,4
Baleares	2.747,1	3.856,3	-1.064,9	654,1	1.109,2	-33,7	31,3	40,4
CANARIAS	7.869,8	10.670,6	-251,6	1.107,9	2.800,8	-3,6	16,4	35,6
Las Palmas	5.802,8	7.921,8	-623,3	1.059,3	2.119,0	-11,6	22,3	36,5
S. C. Tenerife	2.067,0	2.748,8	371,7	48,6	681,8	22,6	2,4	33,0
CANTABRIA	2.487,0	2.918,7	-593,5	521,2	431,7	-23,2	26,5	17,4
Cantabria	2.487,0	2.918,7	-593,5	521,2	431,7	-23,2	26,5	17,4
CASTELA E A MANCHA	9.294,4	10.383,2	-2.658,4	880,3	1.088,8	-24,0	10,5	11,7
Albacete	3.688,5	3.348,1	-466,8	660,1	-340,4	-13,4	21,8	-9,2
Ciudad Real	1.703,2	1.581,6	592,2	-73,9	-121,6	50,0	-4,2	-7,1
Cuenca	479,7	463,3	-295,5	211,3	-16,4	-52,4	78,7	-3,4
Guadalajara	316,5	482,8	-3,1	14,8	166,3	-1,0	4,9	52,5
Toledo	3.106,5	4.507,4	-2.485,2	68,0	1.400,9	-45,0	2,2	45,1
CASTELA E LEÓN	10.252,3	13.200,9	-2.237,6	2.773,3	2.948,6	-23,0	37,1	28,8
Ávila	275,0	152,0	250,1	-37,5	-123,0	400,8	-12,0	-44,7
Burgos	1.568,7	2.745,8	-567,4	978,7	1.177,1	-49,0	165,9	75,0
León	1.747,1	2.241,6	-616,4	382,0	494,5	-31,1	28,0	28,3
Palencia	552,2	562,3	-1.441,9	29,6	10,1	-73,4	5,7	1,8
Salamanca	2.393,4	1.659,8	-77,0	1.398,1	-733,6	-7,2	140,5	-30,7
Segovia	233,6	2.496,4	-200,1	25,9	2.262,8	-49,1	12,5	968,7
Soria	202,8	198,1	48,7	-270,7	-4,7	11,5	-57,2	-2,3
Valladolid	3.151,7	2.577,1	15,0	773,4	-574,6	0,6	32,5	-18,2
Zamora	127,8	567,8	351,4	-506,2	440,0	124,3	-79,8	344,3
CATALUÑA	75.674,1	89.088,7	-20.967,0	22.110,4	13.414,6	-28,1	41,3	17,7
Barcelona	67.815,1	79.319,1	-21.499,2	20.746,3	11.504,0	-31,4	44,1	17,0
Girona	2.475,4	3.355,4	942,0	-971,6	880,0	37,6	-28,2	35,5
Lleida	1.772,9	2.476,2	-401,0	1.232,5	703,3	-42,6	228,1	39,7
Tarragona	3.610,7	3.938,0	-8,8	1.103,2	327,3	-0,3	44,0	9,1
COMUNIDADE VALENCIANA	56.420,7	65.909,7	6.793,1	16.186,8	9.489,0	20,3	40,2	16,8
Alicante	25.721,2	31.102,4	4.197,0	7.253,1	5.381,2	29,4	39,3	20,9
Castellón	2.825,3	2.884,0	-1.142,5	235,4	58,7	-30,6	9,1	2,1
Valencia	27.874,2	31.923,3	3.738,6	8.698,3	4.049,1	24,2	45,4	14,5
ESTREMADURA	2.492,6	2.966,8	-778,6	495,5	474,2	-28,1	24,8	19,0
Badaxoz	1.020,0	2.282,9	-101,1	-290,6	1.262,9	-7,2	-22,2	123,8
Cáceres	1.472,6	683,9	-677,5	786,1	-788,7	-49,7	114,5	-53,6
GALICIA	14.089,1	9.031,3	-57,3	4.327,1	-5.057,8	-0,6	44,3	-35,9
A Coruña	4.565,2	4.095,0	-686,4	603,0	-470,2	-14,8	15,2	-10,3
Lugo	1.480,5	928,9	-170,3	557,1	-551,6	-15,6	60,3	-37,3
Ourense	1.079,1	720,8	356,7	-254,5	-358,3	36,5	-19,1	-33,2
Pontevedra	6.964,3	3.286,6	442,7	3.421,5	-3.677,7	14,3	96,6	-52,8

■ **Cadro 12.11**
(continuación)

Importe das prestacións acordadas por insolvencia, por comunidade autónoma e provincia. 2007

	Valores absolutos En miles de euros		Variacións sobre o ano anterior					
	2006	2007	Absolutas. En miles de euros			Relativas. En porcentaxe		
			2005	2006	2007	2005	2006	2007
MADRID	26.788,5	30.912,4	-10.218,7	7.270,4	4.123,9	-34,4	37,2	15,4
Madrid	26.788,5	30.912,4	-10.218,7	7.270,4	4.123,9	-34,4	37,2	15,4
MURCIA	4.422,1	7.117,8	-3.221,5	2.472,1	2.695,7	-62,3	126,8	61,0
Murcia	4.422,1	7.117,8	-3.221,5	2.472,1	2.695,7	-62,3	126,8	61,0
NAVARRA	4.113,7	3.984,8	1.944,3	758,7	-128,9	137,8	22,6	-3,1
Navarra	4.113,7	3.984,8	1.944,3	758,7	-128,9	137,8	22,6	-3,1
PAÍS VASCO	15.632,8	33.232,1	-5.423,3	-1.582,8	17.599,3	-24,0	-9,2	112,6
Álava	3.254,9	3.762,0	-4.485,2	1.913,1	507,1	-77,0	142,6	15,6
Guipúzcoa	3.086,5	11.082,1	-2.472,4	-117,5	7.995,6	-43,6	-3,7	259,1
Vizcaya	9.291,4	18.388,0	1.534,3	-3.378,4	9.096,6	13,8	-26,7	97,9
RIOXA (A)	1.903,4	1.428,8	245,6	1.401,5	-474,6	95,8	279,2	-24,9
A Rioxa	1.903,4	1.428,8	245,6	1.401,5	-474,6	95,8	279,2	-24,9
Ceuta	88,6	136,2	-37,6	-68,5	47,6	-19,3	-43,6	53,7
Melilla	58,3	85,5	89,3	-91,8	27,2	146,9	-61,2	46,7

Fonte: FOGASA

■ **Cadro 12.12**

Importe das prestacións acordadas por regulación, por comunidade autónoma e provincia. 2007

	Valores absolutos En miles de euros		Variacións sobre o ano anterior					
	2006	2007	Absolutas. En miles de euros			Relativas. En porcentaxe		
			2005	2006	2007	2005	2006	2007
TOTAL	44.247,8	57.825,5	357,8	9.427,2	13.577,7	1,0	27,1	30,7
ANDALUCÍA	2.251,8	2.264,8	-35,1	543,3	13,0	-2,0	31,8	0,6
Almería	43,6	51,8	-2,9	-29,0	8,2	-3,8	-39,9	18,8
Cádiz	562,8	649,4	-200,8	60,3	86,6	-28,6	12,0	15,4
Córdoba	497,6	473,8	4,3	297,5	-23,8	2,2	148,7	-4,8
Granada	240,1	206,3	-48,7	140,0	-33,8	-32,7	139,9	-14,1
Huelva	101,6	70,1	-44,6	54,7	-31,5	-48,7	116,6	-31,0
Xaén	120,2	110,2	-69,1	54,0	-10,0	-51,1	81,6	-8,3
Málaga	209,9	239,1	132,0	-86,3	29,2	80,4	-29,1	13,9
Sevilla	476,0	464,1	194,7	52,1	-11,9	84,9	12,3	-2,5
ARAGÓN	2.295,0	4.790,0	-239,6	687,1	2.495,0	-13,0	42,7	108,7
Huesca	242,1	2.138,5	-11,8	50,8	1.896,4	-5,8	26,6	783,3
Teruel	97,1	123,9	68,1	-63,5	26,8	73,6	-39,5	27,6
Zaragoza	1.955,8	2.527,6	-295,9	699,8	571,8	-19,1	55,7	29,2
ASTURIAS	1.550,8	1.362,3	-462,6	502,8	-188,5	-30,6	48,0	-12,2
Asturias	1.550,8	1.362,3	-462,6	502,8	-188,5	-30,6	48,0	-12,2
BALEARES	1.143,7	1.437,5	-61,3	509,5	293,8	-8,8	80,3	25,7
Baleares	1.143,7	1.437,5	-61,3	509,5	293,8	-8,8	80,3	25,7
CANARIAS	346,9	447,1	262,0	-164,5	100,2	105,1	-32,2	28,9
As Palmas	257,3	278,3	15,0	101,5	21,0	10,7	65,1	8,2
S. C. Tenerife	89,6	168,8	247,0	-266,0	79,2	227,4	-74,8	88,4
CANTABRIA	588,6	866,7	-30,1	191,5	278,1	-7,0	48,2	47,2
Cantabria	588,6	866,7	-30,1	191,5	278,1	-7,0	48,2	47,2
CASTELA E A MANCHA	1.487,7	1.488,2	69,5	223,6	0,5	5,8	17,7	0,0
Albacete	563,4	832,3	79,7	-35,0	268,9	15,4	-5,8	47,7
Cidade Real	139,0	104,2	38,2	-32,8	-34,8	28,6	-19,1	-25,0
Cuenca	134,4	84,4	-26,7	101,1	-50,0	-44,5	303,6	-37,2
Guadalaxara	146,5	34,3	-54,8	122,0	-112,2	-69,1	498,0	-76,6
Toledo	504,4	433,0	33,1	68,3	-71,4	8,2	15,7	-14,2

■ **Cadro 12.12**
(continuación)

Importe das prestacións acordadas por regulación, por comunidade autónoma e provincia. 2007

	Valores absolutos En miles de euros		Variacións sobre o ano anterior					
	2006	2007	Absolutas. En miles de euros			Relativas. En porcentaxe		
			2005	2006	2007	2005	2006	2007
CASTELA E LEÓN	2.300,8	2.354,7	307,9	379,9	53,9	19,1	19,8	2,3
Ávila	40,7	10,4	8,3	5,5	-30,3	30,9	15,6	-74,4
Burgos	246,2	403,4	80,6	-182,8	157,2	23,1	-42,6	63,9
León	345,7	251,6	21,8	60,0	-94,1	8,3	21,0	-27,2
Palencia	90,5	69,9	50,9	-79,2	-20,6	42,8	-46,7	-22,8
Salamanca	849,5	794,7	82,2	524,5	-54,8	33,9	161,4	-6,5
Segovia	166,0	103,8	9,2	80,9	-62,2	12,1	95,1	-37,5
Soria	23,1	227,7	70,2	-88,1	204,6	171,2	-79,2	885,7
Valladolid	492,6	378,0	-51,7	158,1	-114,6	-13,4	47,3	-23,3
Zamora	46,5	115,2	36,4	-99,0	68,7	33,4	-68,0	147,7
CATALUÑA	13.734,0	16.670,8	-125,2	3.490,3	2.936,8	-1,2	34,1	21,4
Barcelona	11.993,3	14.480,6	-155,8	3.155,2	2.487,3	-1,7	35,7	20,7
Girona	830,0	1.099,5	-87,5	178,0	269,5	-11,8	27,3	32,5
Lleida	274,7	276,5	70,3	-2,3	1,8	34,0	-0,8	0,7
Tarragona	636,0	814,2	47,8	159,4	178,2	11,1	33,4	28,0
COMUNIDADE VALENCIANA	7.096,9	10.303,4	768,1	1.040,8	3.206,5	14,5	17,2	45,2
Alicante	1.883,2	2.398,7	49,3	356,9	515,5	3,3	23,4	27,4
Castellón	535,1	901,6	-30,6	109,2	366,5	-6,7	25,6	68,5
Valencia	4.678,6	7.003,1	749,4	574,7	2.324,5	22,3	14,0	49,7
ESTREMADURA	399,6	553,0	-140,3	169,5	153,4	-37,9	73,7	38,4
Badaxoz	180,8	410,9	-156,7	8,6	230,1	-47,6	5,0	127,3
Cáceres	218,8	142,1	16,4	160,9	-76,7	39,5	277,9	-35,1
GALICIA	1.417,0	1.667,6	301,6	91,9	250,6	29,5	6,9	17,7
A Coruña	714,2	1.084,8	106,2	-24,8	370,6	16,8	-3,4	51,9
Lugo	175,1	189,7	-13,5	64,7	14,6	-10,9	58,6	8,3
Ourense	144,8	73,8	77,9	-1,7	-71,0	113,6	-1,2	-49,0
Pontevedra	382,9	319,3	131,0	53,7	-63,6	66,1	16,3	-16,6
MADRID	2.818,4	4.528,4	16,0	345,5	1.710,0	0,7	14,0	60,7
Madrid	2.818,4	4.528,4	16,0	345,5	1.710,0	0,7	14,0	60,7
MURCIA	644,5	1.156,9	-107,8	14,6	512,4	-14,6	2,3	79,5
Murcia	644,5	1.156,9	-107,8	14,6	512,4	-14,6	2,3	79,5
NAVARRA	1.153,5	1.288,5	-249,9	228,8	135,0	-21,3	24,7	11,7
Navarra	1.153,5	1.288,5	-249,9	228,8	135,0	-21,3	24,7	11,7
PAÍS VASCO	4.470,8	6.235,1	146,7	990,1	1.764,3	4,4	28,4	39,5
Álava	502,9	1.119,0	45,9	-30,3	616,1	9,4	-5,7	122,5
Guipúzcoa	1.496,6	2.082,3	181,8	115,6	585,7	15,2	8,4	39,1
Vizcaia	2.471,3	3.033,8	-81,0	904,8	562,5	-4,9	57,8	22,8
RIOXA (A)	500,4	400,7	-32,2	145,9	-99,7	-8,3	41,2	-19,9
A Rioxa	500,4	400,7	-32,2	145,9	-99,7	-8,3	41,2	-19,9
Ceuta	47,4	-	-22,7	40,6	-47,4	-76,9	597,1	-100,0
Melilla	-	9,8	-7,2	-4,0	9,8	-	-	-

Fonte: FOGASA

13.1. Introducción

A previsión social ante situacións individuais e familiares de necesidade artículase mediante sistemas de protección social que amparan aos cidadáns e ás súas familias ante continxencias como a estabilidade no emprego, a enfermidade, a incapacidade e a morte.

Os sistemas de protección social dos modernos estados constitúen tamén un enorme mecanismo económico-social que promove a evolución das sociedades e o equilibrio territorial, e orixina un importante efecto de redistribución das rendas que comporta un valor de solidariedade que é, sen dúbida, o aspecto máis característico desta, xa que coas súas realizacións vén a atender necesidades de contido individual e social impoñendo sacrificios aos mozos/as respecto dos vellos/as; aos sans respecto dos enfermos/as; aos ocupados/as respecto dos e das que se atopan en situación de desemprego; aos vivos/as respecto dos falecidos/as; aos que non teñen cargas familiares respecto dos que as teñen e aos de actividades económicas en auxe respecto dos sectores deprimidos.

No noso país podemos contemplar a protección social distinguindo dous grandes apartados: dunha parte, as pensións e prestacións do sistema de Seguridade Social vinculadas ao contrato de traballo ou ao desempeño dunha actividade por conta propia que constitúen a rama contributiva do sistema, e doutra, a cobertura asistencial que abrangue xunto coas pensións non contributivas da Seguridade Social e a Renda de Integración Social (RISGA), as derivadas da Lei de integración social do minusválido (LISMI) , as prestacións a extinguir do Fondo de Asistencia Social (FAS), e por último as derivadas da recente Lei da dependencia.

Xunto a estas dúas vertentes haberá que engadir unha terceira conformada pola previsión complementaria, que como sinala a Constitución (artigo 41, último inciso) é libre e, polo tanto, non é obxecto de tratamento neste informe.

O modelo actual da Seguridade Social en España, que arrancando dos anos sesenta do pasado século, perfecciónase e consolídase nos setenta, e que ten como expresión máis significativa a Constitución Española, en concreto o seu artigo 41 impón “aos poderes públicos o mantemento dun réxime público de Seguridade Social para todos os cidadáns que garanta a asistencia e prestacións sociais ante situacións de necesidade, especialmente no caso de desemprego...”, complementado coas imposicións a ditos poderes públicos das obrigas específicas de protección social á familia (artigo 39.1), así como aos fillos e ás nais (artigo 39.2), realizar unha política de previsión e tratamento dos diminuídos físicos, sensoriais e psíquicos (artigo 49), ademais de garantir, mediante pensións adecuadas e periodicamente actualizadas a suficiencia económica para os cidadáns da terceira idade.

A Seguridade Social vén de experimentar nestes últimos anos importantes modificacións nas prestacións. O Pleno do Congreso dos Deputados aprobou, o 6 de abril de 1995, coa práctica unanimidade da Cámara, o Informe de la Ponencia para el análisis de los problemas estructurales del Sistema de la Seguridad Social y de las principales reformas que deberán acometerse, máis coñecido como “Pacto de Toledo” que representa o consenso político en torno ás liñas de futuro do sistema de pensións no noso país. O pacto, aínda que de contido xenérico, representa o compromiso sólido no mantemento e consolidación do actual sistema de protección social garantindo a súa viabilidade futura a través da adopción de medidas -o pacto contempla 15 recomendacións- que permitan a súa adaptación constante ás novas realidades e retos que se poidan presentar.

O 9 de outubro de 1996 subscríbese polo presidente do Goberno e os secretarios xerais de Comisións Obreiras e da Unión Xeral de Traballadores o Acuerdo sobre consolidación y racionalización del sistema de la Seguridad Social que, con vixencia ata 2000, senta as bases sobre as que se deberán desenvolver as recomendacións do Pacto de Toledo, acordo que tivo a súa plasmación na Lei 24/1997, do 15 de xullo, que contempla as seguintes medidas: 1) A separación financeira da Seguridade Social; 2) A constitución de reservas; 3) O establecemento gradual dun único tope de cotización para tódalas categorías profesionais; 4) A introdución de maiores elementos de contribución e proporcionalidade no acceso e determinación da contía das pensións de xubilación e, coa finalidade de establecer unha maior seguridade xurídica na determinación das pensións de invalidez, prevese a elaboración dunha lista de enfermidades; 5) A mellora do tempo de duración das pensións de orfandade; 6)

As melloras das contías das prestacións mínimas na súa contía inferior de viuvez; 7) O establecemento da revalorización automática das pensións, en función da variación dos prezos, a través da fórmula estable contida, de forma permanente, na propia LXSS; e 8) Previsión do desenvolvemento legal do tope de cobertura das pensións como forma de introducir os elementos da seguridade xurídica e financeira.

A Lei 39/1999, de 5 de novembro, para promover a conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras establece entre outras medidas unha nova prestación dentro da acción protectora da Seguridade Social, a de risco durante o embarazo co obxecto de protexer a saúde da muller traballadora.

O 9 de abril de 2001 asinouse polo goberno do Estado coa central sindical Comisiones Obreiras, a CEOE e a CEPYME un novo acordo sobre a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social que no referente ás pensións contempla como principais acordos:

1) En materia de xubilación:

■ A eliminación do requisito do comezo a cotizar antes de 1967 para ter dereito á xubilación anticipada: o dereito ao retiro anticipado esténdese os/as maiores de 61 anos de idade que contén como mínimo con 30 anos de cotización e que leven 6 meses no paro. Xunto a isto establécese un novo coeficiente redutor anual en función dos anos cotizados que vai dende o 6% para os que acrediten 40 ou máis anos ata o 8% de 30 a 31 anos.

■ Establecemento de medidas de xubilación parcial que posibiliten a compatibilidade entre o percibo dunha pensión e o desenvolvemento de actividades laborais.

Ditos acordos implementáronse normativamente no Real decreto lei 16/2001, de 27 de decembro de 2001, de medidas para o establecemento dun sistema de xubilación gradual e flexible.

2) En materia de prestacións de morte e supervivencia:

■ A base reguladora das pensións de viuvez sube do 45% no 2001 ao 52% no ano 2004. No ano 2002 estableceuse no 46%. Para persoas con cargas familiares elevarase ata o 70%, sempre que a pensión constituía a principal ou única fonte de ingresos e que a contía total dos seus ingresos non superen o previsto en cada exercicio económico para o recoñecemento dos complementos por mínimos.

■ Elevación a 22 anos a idade máxima para percibir a pensión de orfandade con carácter xeral e ata os 24 anos cando faleceran os dous proxenitores.

Ambas as medidas plasmáronse normativamente no Real decreto 1465/2001, do 27 de decembro, de modificación parcial do réxime xurídico das prestacións de morte e supervivencia.

3) Compromiso de aumento das pensións mínimas de xubilación e viuvez de menores de 65 anos e as non concorrentes do extinguido SOVI.

4) Inclusión na acción protectora dos autónomos/as, dos autónomos/as do especial agrario e dos de traballadores/as do mar, da prestación de incapacidade total cualificada –maiores de 55 anos–.

Ademais establécense acordos sobre:

Dotación anual do fondo de reserva: -unha mensuralidade do importe total das pensións máis a parte proporcional das pagas extraordinarias-, chegando a dita contía a finais do ano 2004.

Establecemento dun prazo non superior a doce anos para levar a cabo a separación de fontes con respecto ao financiamento do complemento de mínimos.

E por último mantense o período de cálculo da pensión de xubilación que de acordo co previsto actualmente foi aumentando ata 15 anos no 2003 e nese ano as partes asinantes comprométese a tomar as medidas oportunas para a adopción da “forma máis idónea para o cálculo das prestacións”.

O Congreso dos Deputados aprobou o 2 de outubro de 2003 un informe da Comisión non permanente do Pacto de Toledo no que como acordos máis importantes apóstase por ampliar os anos de cálculo da contía da pensión de xubilación –na actualidade 15 anos– sen especificar cántos, recomendándose así mesmo que a idade de xubilación real: 63 anos se aproxime á legal: 65 e que o prazo para que o complemento de mínimos sexa asumido polos presupostos xerais do estado, é dicir, se desvinculen dos ingresos por cotas da Seguridade Social, sexa de cinco anos e non doce como estaba previsto.

Cómpre por último mencionar o recente Acordo do Goberno coa Patronal (CEOE e CEPYME) e as Centrais Sindicais (CC.OO. e UXT) de 13 de Xullo de 2006 en materia de Seguridade Social que contempla a implementación dunha serie de medidas tendentes tanto a reforzar os mecanismos de consolidación do Sistema –garantía de financiación dos complementos de mínimos, simplificación da tarifa de accidentes de traballo, reforma do Fondo de Reserva...-, políticas de Apoio as Familias -Mellora das pensións de viudez e orfandade en discapacitados/as, familias numerosas, e familias sen vínculo matrimonial...- e reformas nos eidos das prestacións de incapacidade e de xubilación co aumento neste último caso do período mínimo de cotización esixido para acceder á pensión que será de quince anos efectivos (5.475 días), tras un período de aplicación progresiva.

Ao longo do ano 2007 sinalaremos como acontecementos de maior relevancia:

■ Entra en vigor a Lei de promoción da autonomía persoal e atención as persoas en situación de depenencia-Lei de Dependencia, -apróbase por unanimidade no Parlamento de España a lei pola que procédese á integración dos traballadores/as por conta propia do réxime agrario no especial de Traballadores/as Autónomos (RETA), que segue a recomendación sexta do Pacto de Toledo, con entrada en vigor o 1 de xaneiro de 2008, e – así mesmo o Parlamento sanciona a Lei de Medidas en Materia de Seguridade Social que desenvolve o Acordo de 13 de Xullo de 2006 que ademais do reseñado máis arriba, contempla medidas que incentivan alongar a vida laboral con incrementos dun 2% da pensión por cada ano cotizado despois dos 65 e un 3% para traballadores con carreiras de cotización de máis de 40 anos.

13.2. Pensións contributivas da Seguridade Social: aspectos xerais

As pensións contributivas da Seguridade Social, é dicir, as que dan dereito a unha prestación en virtude dunha cotización previa, outorgan rendas, xeralmente vitalicias e proporcionais aos ingresos na vida activa, a aqueles/as que cesan nela, sempre que reúnan os requisitos esixidos para o seu recoñecemento, entre eles, e con carácter xeral, a alta ou situación asimilada á alta, e ter cubertos uns determinados períodos mínimos de cotización, agás no caso de accidentes.

As pensións móvense en canto á súa contía entre uns topes máximos e mínimos nos que os seus montantes teñen periodicidade anual. Son revalorizadas tamén anualmente en función do correspondente IPC previsto para ese ano, e nas derivadas de accidente de traballo ou enfermidade profesional incrementáanse nun 30% ou 50%, segundo a súa gravidade, cando a lesión se producira como consecuencia de infracción de medidas de seguridade e hixiene no traballo, recaendo a responsabilidade de dito recargo directamente sobre o empresario infractor.

Galicia constitúe unha das comunidades autónomas con máis alta porcentaxe de pensionistas, que representan, en 2007, o 25,34% da poboación total do censo. Durante os últimos anos acrecentouse a tendencia ao aumento da devandita porcentaxe, pasando en números absolutos dos 481.247, en 1985; aos 702.440, en 2007, (cadro 13.1), incrementándose nestes vintedous anos en 221.193 o número de pensións, fronte aos 368.200 novos cotizantes á Seguridade Social entre ambas as dúas datas.

Evolución das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por provincias. Galicia/España. 1985/1990/1998-2007

■ Cadro 13.1

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985	Nº	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
	Media	159,34	148,20	149,78	156,74	154,54	171,52
1990	Nº	189,1	111,8	98,5	125,9	525,3	6.102,1
	Media	246,69	220,36	221,41	236,60	234,09	267,23
1998	Nº	234,6	123,5	109,1	184,8	652,0	7.410,7
	Media	384,65	333,32	329,29	376,95	364,52	435,01
1999	Nº	239,0	124,0	109,5	187,5	660,0	7.509,3
	Media	394,59	339,66	335,39	383,89	371,33	443,27
2000	Nº	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
	Media	418,63	358,57	353,99	408,65	394,06	471,30
2001	Nº	247,0	124,2	110,2	192,5	673,9	7.677,9
	Media	454,20	388,53	382,97	445,14	427,95	512,97
2002	Nº	250,0	123,8	110,3	194,9	679,0	7.745,8
	Media	478,1	409,1	402,7	471,6	451,5	541,9
2003	Nº	252,5	123,5	110,2	197,0	683,2	7.819,5
	Media	502,8	428,7	421,5	497,9	475,0	571,7
2004	Nº	254,2	122,5	109,8	198,9	685,4	7.878,6
	Media	531,97	452,7	444,29	527,46	502,6	605,33
2005	Nº	256,6	122,1	109,5	201,6	689,7	7.979,7
	Media	561,58	477,57	469,3	557,69	531,1	636,58
2006	Nº	260,26	122,27	109,53	205,44	697,50	8.165,34
	Media	589,65	500,75	492,47	585,91	557,85	668,16
2007	Nº	263,03	121,96	109,26	208,19	702,44	8.273,94
	Media	629,01	533,61	525,39	625,96	595,59	713,48

Elaboración propia
Números en miles. Medias anuais

Promedio en euros, a decembro de cada ano
Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

■ Relación activos/pasivos

A relación activos/pasivos do sistema da Seguridade Social constitúe un bo indicador do fluxo traballo-prestacións públicas nun espazo xeográfico determinado e ven a medir con bastante exactitude o grao de subsidiación deste. No cadro I 3.2 inclúense os datos a nivel provincial, galego e do conxunto do Estado. Na provincia de Ourense (ver informes anteriores) o número de pensionistas superou, dende 1989 ata 2007 o de traballadores/as cotizantes en activo, e na de Lugo dende 1992 ata 2004. O importante aumento que se produce no número de afiliados/as á Seguridade Social en 1998, 1999 e no período 2000-2007 provoca un cambio na tendencia dos datos globais de Galicia dos anos precedentes, nos que se viña producindo un incremento maior de pasivos/as ou perceptores/as de pensións que de activos/as ou cotizantes.

O índice en Galicia da relación de activos/pasivos do sistema da Seguridade Social é, en 2007, de 1,52 activos por cada pasivo –1.070.200 traballadores en alta fronte aos 702.400 pensionistas–, sendo dita porcentaxe no total de España do 2,31, producíndose o mesmo que nos oito anos precedentes e a diferenza da tendencia dos anos anteriores, un incremento en 2007 maior na proporción en favor dos activos/as, tanto en España como na comunidade galega. Nas provincias de Ourense e Lugo en 2007 aumentan os traballadores/as afiliados/as e mantense practicamente a contía dos pasivos/as, situándose a relación en 1,09% activos/as por cada pensionista en Lugo, e 1,02% en Ourense, donde por primeira vez en moitos anos os cotizantes superan o número de pensionistas.

Nas catro provincias galegas prodúcese en 2007 un aumento significativo do número de afiliados, moi por riba do incremento de pensionistas, lixeiramente superior ao ano precedente, sendo especialmente salientable en Pontevedra e na Coruña. En efecto, os afiliados/as sitúanse, en 2007 na cifra de 443.300 na provincia da Coruña e 383.200 en Pontevedra, cun aumento de 16.400 cotizantes na primeira e de 14.700 na segunda, con respecto a 2006, e os pasivos sitúanse en 263.000 na Coruña e 208.200 en Pontevedra, cun aumento sobre 2006 de 2.700 na primeira e de 2.800 na segunda.

Relación de activos/pasivos na Seguridade Social. Galicia/España. 1985/1990/1998-2007

Cadro 13.2

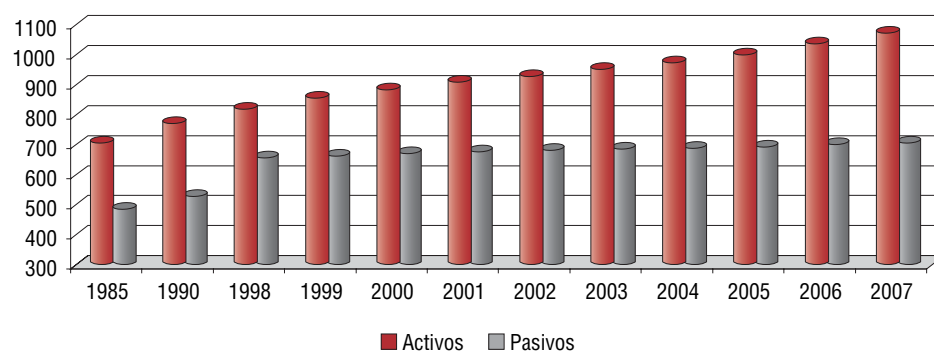
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985	Activos	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
	Pasivos	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
	Proporción	1,65	1,20	1,06	1,70	1,46	1,96
1990	Activos	301,2	116,4	95,7	255,6	768,9	12.513,9
	Pasivos	189,1	118,0	98,5	125,9	525,3	6.102,1
	Proporción	1,59	0,99	0,97	2,03	1,46	2,05
1998	Activos	330,5	111,1	93,2	279,5	814,3	13.591,0
	Pasivos	234,6	123,5	109,1	184,8	652,0	7.410,7
	Proporción	1,41	0,90	0,85	1,51	1,25	1,83
1999	Activos	346,7	114,8	96,1	293,6	851,2	14.344,9
	Pasivos	239,0	124,0	109,5	187,5	660,0	7.509,3
	Proporción	1,45	0,93	0,88	1,57	1,29	1,91
2000	Activos	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
	Pasivos	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
	Proporción	1,47	0,94	0,89	1,62	1,32	1,98
2001	Activos	369,0	118,6	99,6	317,1	904,3	15.649,9
	Pasivos	247,0	124,2	110,2	192,5	673,9	7.677,9
	Proporción	1,49	0,95	0,90	1,65	1,34	2,04
2002	Activos	377,5	119,3	100,7	326,3	923,9	16.126,3
	Pasivos	250,0	123,8	110,3	194,9	679,0	7.745,8
	Proporción	1,51	0,96	0,91	1,67	1,36	2,08
2003	Activos	388,0	121,5	101,9	335,7	947,1	16.613,6
	Pasivos	252,5	123,5	110,2	197,0	683,2	7.819,5
	Proporción	1,54	0,98	0,92	1,70	1,39	2,12
2004	Activos	399,9	123,2	103,3	344,5	970,3	17.081,8
	Pasivos	254,2	122,5	109,8	198,9	685,4	7.878,6
	Proporción	1,57	1,01	0,94	1,73	1,42	2,17
2005	Activos	411,4	125,7	105,2	355,5	997,7	17.835,4
	Pasivos	256,6	122,1	109,5	201,6	689,7	7.979,7
	Proporción	1,60	1,03	0,96	1,76	1,45	2,24
2006	Activos	426,9	129,0	108,1	368,5	1.032,5	18.596,3
	Pasivos	260,3	122,3	109,5	205,4	697,5	8.165,3
	Proporción	1,64	1,06	0,99	1,79	1,48	2,28
2007	Activos	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,2	19.152,3
	Pasivos	263,0	122,0	109,3	208,2	702,4	8.273,9
	Proporción	1,69	1,09	1,02	1,84	1,52	2,31

Elaboración propia

Número de persoas en miles. Medias anuais

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Evolución dos activos e pasivos en Galicia

■ Altas iniciais e baixas

As altas iniciais de pensións contributivas (cadro 13.3) recollen o número de ditas prestacións ás que se lle recoñece o dereito por primeira vez, sen incluír as altas por traslado de provincias; doutra banda, as baixas (cadro 13.4) representan o número de baixas de pensións contributivas (por falecemento, por perda do dereito ou incomparecencia ao cobro durante catro meses consecutivos). Comparando ámbolos dous cadros, ata 1997, como pode apreciarse consultando informes de anos anteriores, nas pensións de xubilación prodúcese en Galicia máis altas iniciais que baixas, o que implica polo peso numérico das mesmas un incremento considerable do total das pensións nese tempo. En 1992 primeiro ano na serie que se contempla nos cadros, as altas das pensións de xubilación en Galicia superan amplamente ás baixas (18.237 novas altas fronte a 13.160 baixas), pero en 1998 as baixas comezan a superar ás altas iniciais, reproducíndose con maior amplitude entre 2001 e 2006. No ano 2007 orixínanse 20.097 baixas fronte a 16.970 altas iniciais no conxunto de Galicia. As altas de viuvez, 10.555, en 2007 continúan superando con bastante diferenza ás baixas –8.251 en dito ano–. Na serie dos datos anuais (ver informes anteriores), as cifras de altas e baixas de orfandade, tenden a unha paridade en 1996; en 1997 aumentan moi considerablemente a proporción a favor das altas e en 1998 e 1999 chegan a representar máis do dobre, se ben no ano 2000 o incremento substancial das baixas volve a aproximar ámbolos parámetros, no 2001 as baixas en número de 2.740 superan amplamente o número das altas iniciais (2.328), no 2002 as altas (2.831) volven a representar practicamente o dobre das baixas (1.461) e de 2003 a 2007 equilíbranse practicamente o número das altas: 1.938 coas baixas: 1.813 neste último ano.

Referente ás prestacións de invalidez, despois de se produciren máis baixas que altas en 1997, 1998 e 1999, como consecuencia da drástica redución motivada pola inclusión dos pensionistas de máis de 65 anos como titulares de pensións de xubilación, as baixas de ditas pensións, tanto en Galicia como no resto do Estado, experimentan unha substancial diminución de máis das dúas terceiras partes, no caso galego, redución que se mantén dende o ano 2000 a 2007, con só 2.194 baixas fronte ás 8.113 altas iniciais en este último ano.

O número total das altas iniciais de pensións en 2007 aumentan moi lixeiramente en Galicia pasando de 37.037 no ano anterior ás 37.576 do 2007, mentres que diminúe no conxunto de España. O incremento no número das pensións iniciais prodúcese nas provincias da Coruña e Lugo e baixan moi lixeiramente en Ourense e Pontevedra. Por prestacións diminúen lixeiramente as de xubilación e orfandade e favor de familiares, incrementándose as de invalidez e as de viuvez.

Pontevedra é a demarcación onde é máis acusada a diferenza entre altas e baixas –12.031 fronte a 9.360– e a continuación A Coruña. Nas provincias de Lugo e Ourense a relación é dun certo equilibrio entre ámbolos dous parámetros -con maior número de baixas que altas iniciais en ambas as dúas provincias-. Prodúcese, en 2007, a nivel galego e en cómputo interanual, un escaso incremento das altas iniciais e un lixeiro incremento das altas e das baixas, manténdose un maior número de altas que de baixas de pensións.

Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1992/ 2001-2007⁽¹⁾

■ Cadro 13.3

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1992	7.138	3.472	3.153	4.564	18.237	224.138
	2001	6.629	2.649	2.451	5.191	16.920	197.892
	2002	6.331	2.478	1.899	4.823	15.531	187.753
	2003	5.572	2.140	1.965	4.533	14.210	190.574
	2004	5.576	1.910	1.892	4.533	13.911	187.104
	2005	6.718	2.400	2.226	5.813	17.157	265.270
	2006	6.716	2.426	2.236	5.645	17.023	235.129
	2007	6.813	2.384	2.145	5.628	16.970	231.784
Invalidez	1992	2.113	2.099	1.133	2.592	7.937	92.172
	2001	2.795	838	1.219	2.015	6.867	80.929
	2002	2.821	852	1.056	2.183	6.912	79.853
	2003	2.796	904	1.190	1.334	6.224	85.825
	2004	2.730	849	1.075	2.426	7.080	83.702
	2005	2.679	983	978	2.398	7.038	86.125
	2006	2.756	1.056	1.018	2.690	7.520	99.873
	2007	3.290	1.079	1.134	2.610	8.113	98.808
Viuvez	1992	3.257	1.743	1.460	2.338	8.798	116.692
	2001	3.673	1.620	1.464	2.733	9.490	119.188
	2002	3.670	1.876	1.481	2.853	9.880	117.110
	2003	3.879	1.760	1.568	2.911	10.118	129.160
	2004	4.002	1.720	1.552	2.959	10.233	127.287
	2005	3.990	1.781	1.583	2.982	10.336	132.486
	2006	3.969	1.699	1.594	3.153	10.415	128.813
	2007	4.091	1.716	1.617	3.131	10.555	131.454
Orfandade e en favor de familiares	1992	693	262	254	733	1.942	22.864
	2001	990	241	258	839	2.328	30.015
	2002	1.205	296	328	1.002	2.831	36.296
	2003	919	340	338	741	2.338	30.055
	2004	888	290	310	691	2.179	28.144
	2005	857	315	273	695	2.140	27.481
	2006	852	242	293	692	2.079	26.704
	2007	777	261	238	662	1.938	25.784
Total	1992	13.201	7.576	6.000	10.227	37.004	455.866
	2001	14.087	5.348	5.392	10.778	35.605	428.024
	2002	14.027	5.502	4.764	10.861	35.154	421.012
	2003	13.166	5.144	5.061	10.519	33.890	435.614
	2004	13.196	4.769	4.829	10.609	33.403	426.237
	2005	14.244	5.479	5.060	11.888	36.671	511.362
	2006	14.293	5.423	5.141	12.180	37.037	490.519
	2007	14.971	5.440	5.134	12.031	37.576	487.830

Elaboración propia

(1) Non incluídos os datos relativos ao Réxime de Traballadores/as do Mar

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Baixas de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1992/ 2001-2007⁽¹⁾
■ Cadro 13.4

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1992	5.032	2.779	2.643	2.706	13.160	142.039
	2001	6.703	3.759	3.345	4.866	18.673	205.607
	2002	6.580	3.942	3.476	5.038	19.036	211.886
	2003	7.015	3.883	3.406	5.196	19.500	217.146
	2004	7.017	3.719	3.281	5.166	19.183	209.819
	2005	6.963	3.766	3.549	5.468	19.746	226.135
	2006	6.903	3.751	3.540	5.468	19.662	215.848
	2007	7.224	3.726	3.433	5.714	20.097	224.885
Invalidez	1992	1.426	1.909	1.005	1.828	6.168	65.547
	2001	740	238	293	673	1.944	25.365
	2002	716	250	335	667	1.968	24.426
	2003	755	240	314	639	1.948	24.809
	2004	666	216	299	610	1.791	23.932
	2005	761	210	268	626	1.865	24.400
	2006	738	230	256	696	1.920	23.825
	2007	840	305	270	779	2.194	26.262
Viuvez	1992	1.728	1.060	885	1.103	4.776	64.972
	2001	2.610	1.342	1.247	1.850	7.049	88.250
	2002	2.661	1.457	1.258	2.031	7.407	93.781
	2003	2.904	1.455	1.313	2.056	7.728	99.434
	2004	2.792	1.427	1.193	2.089	7.501	95.818
	2005	2.970	1.436	1.360	2.206	7.972	103.853
	2006	3.024	1.571	1.341	2.211	8.147	99.733
	2007	3.099	1.543	1.379	2.230	8.251	103.459
Orfandade e en favor de familiares	1992	603	182	186	540	1.511	21.228
	2001	1.107	317	321	995	2.740	34.336
	2002	625	167	186	483	1.461	18.795
	2003	924	280	283	850	2.337	29.729
	2004	904	239	240	814	2.197	27.645
	2005	805	242	232	778	2.057	25.527
	2006	797	225	234	655	1.911	23.378
	2007	738	223	215	637	1.813	21.841
Total	1992	8.789	5.930	4.719	6.177	25.615	293.786
	2001	11.160	5.656	5.206	8.384	30.406	353.558
	2002	10.582	5.816	5.255	8.219	29.872	348.888
	2003	11.598	5.858	5.316	8.741	31.513	371.118
	2004	11.379	5.601	5.013	8.679	30.672	357.214
	2005	11.499	5.654	5.409	9.078	31.640	379.915
	2006	11.462	5.777	5.281	9.030	31.550	362.784
	2007	11.901	5.797	5.297	9.360	32.355	376.447

Elaboración propia

(1) Non incluídos os datos relativos ao Réxime de Traballadores/as do Mar

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

■ Media das pensións

No cadro 13.5, contéplase o número de pensións e o termo medio do importe destas por comunidades autónomas. Do total dos 8.273.900 pensionistas españois, Galicia, con 702.400, representa o 8,49%, unha porcentaxe superior -máis de dous puntos- en relación coa que existe referente ao total da poboación. O cadro 13.6 contempla a evolución do importe mensual medio das pensións na comunidade

autónoma dende 1985 e pode observarse que dende o citado ano, no que a diferenza do importe das pensións media de Galicia respecto á media española era de 2.500 pesetas (15,02 euros), ata os 111.50 euros de 2007, prodúcese ano tras ano unha maior diferenza na contía, permanecendo invariable en todo este tempo como a comunidade autónoma con menor importe medio de pensións. O feito explícase fundamentalmente polo importante volume das pensións do réxime especial agrario, en xeral moito máis baixas que as do réxime xeral ou de autónomos.

■ **Cadro 13.5** **Pensións do Sistema de Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1990/2000/2004-2007**

	1990		2000		2004		2005		2006		2007	
	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾
Andalucía	938,0	252,8	1.199,3	437,4	1.254,9	530,8	1.271,9	561,9	1.296,0	592,9	1.312,9	621,8
Aragón	223,2	272,3	260,0	482,0	262,6	529,8	264,6	628,0	270,0	661,0	272,4	695,3
Asturias	240,5	319,6	283,2	575,1	284,0	700,0	285,2	738,7	288,6	777,9	290,7	814,6
Baleares	121,2	244,4	146,8	426,6	151,4	521,6	153,0	551,1	156,1	580,5	157,5	609,2
Canarias	151,4	258,7	201,3	444,5	217,8	539,9	221,8	571,3	228,3	602,8	234,3	623,6
Cantabria	101,3	274,9	120,0	486,9	122,1	599,9	123,2	633,8	125,4	666,3	126,5	700,3
C. A Mancha	257,4	256,3	312,4	433,4	318,6	523,7	321,1	556,6	325,5	590,5	328,0	622,5
C. León	479,3	263,4	561,9	455,4	565,0	554,2	566,9	587,3	573,6	620,1	576,3	651,3
Cataluña	1.071,4	270,1	1.335,1	484,3	1.387,9	597,7	1.410,8	630,9	1.455,0	661,5	1.477,5	694,3
C. Valenciana	597,5	245,2	739,4	423,3	775,0	529,0	788,2	559,3	815,6	587,0	829,8	616,5
Extremadura	158,8	245,0	192,9	405,3	196,6	484,4	197,9	513,8	199,6	544,3	200,7	572,1
Galicia	552,2	234,1	667,4	394,1	685,4	478,3	689,7	506,2	697,5	535,1	702,4	562,2
Madrid	581,5	306,9	790,4	558,6	836,0	687,5	850,7	726,1	874,8	762,8	892,7	799,4
Murcia	159,1	245,9	194,7	420,6	203,1	510,3	205,2	539,3	209,7	567,1	212,1	593,8
Navarra	79,0	286,4	99,8	514,2	105,4	639,4	107,5	679,4	110,9	718,1	113,0	755,6
País Vasco	331,4	320,8	423,8	594,5	440,9	733,2	449,2	771,8	464,4	806,1	471,9	843,0
A Ríoxa	48,0	256,8	56,6	452,1	57,8	552,1	58,6	583,4	60,2	612,6	61,1	642,8
Ceuta e Melilla	11,0	288,6	13,8	504,0	14,1	613,3	14,1	646,6	14,3	679,6	14,4	704,5
España	6.102,1	267,2	7.598,8	468,2	7.878,6	576,6	7.979,7	609,8	8.165,2	641,9	8.273,9	673,7

Elaboración propia

Números en miles. Medias anuais

(1) Medias anuais en euros

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

■ Cadro 13.6

**Evolución do importe medio das pensións do Sistema da Seguridade Social.
Por comunidades autónomas. 1985/1989/1998-2007**

	1985	1989	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Andalucía	159,87	222,37	403,88	416,50	437,54	461,60	480,45	504,65	530,81	561,90	592,91	621,84
Aragón	171,29	239,20	444,75	459,17	482,01	509,31	532,17	560,54	592,83	627,95	661,03	695,32
Asturias	200,74	284,28	532,50	549,93	575,17	606,27	628,19	661,45	700,04	738,74	777,87	814,61
Baleares	158,67	217,57	392,46	405,08	426,72	450,01	469,24	493,89	521,59	551,09	580,54	609,20
Canarias	164,68	229,59	412,29	424,31	444,75	468,90	487,94	512,67	539,94	571,26	602,80	632,63
Cantabria	174,29	243,41	447,75	463,98	486,82	515,40	537,14	566,34	599,92	633,82	666,31	700,28
C. A Mancha	161,67	225,38	400,27	412,29	433,33	456,97	475,43	499,05	523,74	556,63	590,52	622,51
C. León	164,68	230,19	420,71	433,93	455,57	480,94	501,05	526,41	554,23	587,26	620,11	651,26
Cataluña	171,89	239,20	446,55	461,58	484,42	511,83	535,33	564,48	597,71	630,94	661,52	694,25
C. Valenciana	155,66	216,36	399,07	411,69	432,13	456,73	476,17	501,13	528,99	559,34	586,98	616,45
Extremadura	153,86	215,76	375,63	385,85	405,08	426,20	442,30	463,14	484,44	513,80	544,26	572,13
Galicia	153,26	207,95	364,81	375,63	394,26	415,45	432,38	454,43	478,26	506,23	535,10	562,19
Madrid	189,92	280,07	515,67	533,10	558,34	591,44	616,75	649,37	687,47	726,13	762,83	799,39
Murcia	159,87	217,57	389,46	401,48	420,71	443,84	461,75	485,04	510,35	539,34	567,12	593,77
Navarra	176,70	251,22	469,99	487,42	513,87	545,89	570,90	602,61	639,44	679,36	718,08	755,56
País Vasco	195,93	280,67	546,92	566,15	540,31	629,29	655,51	691,17	733,16	771,82	806,10	843,02
A Ríoxa	159,87	226,58	417,10	430,93	451,96	478,55	499,06	524,40	552,05	583,42	612,55	642,78
Ceuta e Melilla ⁽¹⁾	177,90	254,23	468,79	481,41	504,25	532,85	555,21	583,13	613,37	646,60	679,60	704,50
España	168,28	236,80	435,13	448,96	468,19	497,89	518,89	546,04	576,57	609,75	641,86	673,69

Elaboración propia

Datos en euros mes

(1) Media de ámbalas dúas cidades autónomas

Fonte: INSS

■ **Pensións por tramos de contía**

No cadro anterior observabamos que Galicia ocupaba a derradeira posición por Comunidades Autónomas no importe medio das pensións -562,19 euros no 2007- no conxunto do Estado. No cadro 13.7 contéplase o número de pensións en vigor por tramos de contía: I I en total, comezando polas inferiores a 250 euros mes, que representan en Galicia 66.574 o 9,42 % fronte as 522.798 do conxunto estatal que supoñen o 6,27 %, máis de 3 puntos por baixo da porcentaxe galega. O tramo onde se concentra un número maior de pensións é o que corresponde ao intervalo de 450 a 540 euros con 249.988 pensións e o 35,39% do total das mesmas- sete puntos por riba do español. Como pode apreciarse a porcentaxe tanto no primeiro dos tramos como neste último son lixeiramente máis altos nas provincias de Lugo e Ourense, diminuíndo ostensiblemente nos intervalos de maior contía. As pensións de máis de 1.100 euros son en Galicia 68.735 e representan só o 9,73 % mentres que no conxunto do estado supoñen un 16,52 % do total.

■ Cadro 13.7

Pensións en vigor por tramos de contía

Tramos de Contía	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia		Total España		Porcentaje Galicia/España
	Número	%	Número	%	Número	%	Número	%	Número	%	Número	%	
Hasta 250,00 euros	22.866	8,63	11.635	9,54	13.576	12,41	18.497	8,81	66.574	9,42	522.798	6,27	12,73%
De 250,01 a 350,00	31.707	11,96	20.996	17,22	15.605	14,26	25.368	12,08	93.676	13,26	678.263	8,13	13,81%
De 350,01 a 450,00	25.119	9,48	9.168	7,52	10.299	9,41	22.836	10,87	67.422	9,54	871.617	10,45	7,74%
De 450,01 a 550	89.640	33,82	50.905	41,75	42.753	39,08	66.690	31,75	249.988	35,39	2.353.448	28,22	10,62%
De 550,01 a 700,00	32.710	12,34	13.633	11,18	12.693	11,60	25.392	12,09	84.428	11,95	1.220.772	14,64	6,92%
De 700,01 a 900,00	19.000	7,17	5.328	4,37	5.267	4,81	15.905	7,57	45.500	6,44	753.223	9,03	6,04%
De 900,01 a 1.100,00	12.872	4,86	3.435	2,82	3.328	3,04	10.434	4,97	30.069	4,26	560.780	6,73	5,36%
De 1.100,01 a 1.300,00	9.910	3,74	2.248	1,84	2.178	1,99	7.918	3,77	22.254	3,15	423.834	5,08	5,25%
De 1.300,01 a 1.500,00	7.173	2,71	1.585	1,30	1.347	1,23	6.430	3,06	16.535	2,34	313.950	3,77	5,27%
De 1.500,01 a 2.384,52	13.859	5,23	2.959	2,43	2.332	2,13	10.471	4,99	29.621	4,19	632.870	7,59	4,68%
Más de 2384,52	158	0,06	38	0,03	22	0,02	107	0,05	325	0,05	6.884	0,08	4,72%
Total	265.014	100,00	121.930	100,00	109.400	100,00	210.048	100,00	706.392	100,00	8.338.439	100,00	8,47%

Data a 31-XII-2007

Fonte: INSS

■ Pensións con complemento a mínimo

Os beneficiarios/as do Sistema da Seguridade Social, na súa modalidade contributiva, con pensión inferior á mínima sempre que non perciban ingresos de capital ou de traballo persoal ou que percibíndoos non excedan da contía que anualmente o Goberno estableza en xubilación sen cónxuxe a cargo para o ano 2007: 7.047,32 euros- terán dereito a percibir os complementos necesarios para alcanzar a contía mínima das pensións.

Así mesmo terán dereito ao complemento de cónxuxe a cargo aqueles pensionistas con pensión inferior á prevista anualmente polo Goberno en cada unha das mesmas para esta modalidade, cando non superen a contía fixada anualmente, en xubilación para 2007 os 8.659,65 euros.

Na pensión de viuvez entenderase por cargas familiares a convivencia do beneficiario/a con fillos/as menores de 26 anos ou maiores incapacitados (deben acreditar un grao de minusvalía igual ou superior ao 33%), ou menores de 18 anos acollidos, cando a renda do conxunto da unidade familiar dividida polo número de membros que a compoñen non supere en cómputo anual o 75% do salario mínimo interprofesional, excluídas a parte proporcional de dous pagas extraordinarias.

No cadro 13.8 contéplase o número de pensións cos complementos a mínimo e co tanto por cento do total, por tipos de prestacións. Como pode observarse tanto en orfandade como en favor de familiares máis da metade das pensións recoñecidas en Galicia beneficianse deste complemento, en xubilación o número de pensións é de 169.046, e dicir o 38,84% e no total de pensións o 33,84%. Por comunidades autónomas (cadro 13.9) Galicia constitúe en porcentaxe a terceira comunidade que se beneficia máis deste complemento detrás de Estremadura e Castela a Mancha e preto de 7 puntos por riba da media estatal.

Cadro 13.8
Pensións con complemento a mínimo. Galicia a decembro de 2007

	Incapacidade permanente		Xubilación		Viuvez		Orfandade		F. Familiares		Total	
	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)
A Coruña	1.400	5,37	60.525	37,93	22.291	32,13	4.271	53,00	1.135	58,57	89.622	33,82
Lugo	696	7,50	31.009	38,97	5.868	19,70	1.532	58,76	424	62,08	39.529	32,42
Ourense	1.012	11,06	34.321	48,68	7.589	28,92	1.484	61,25	865	80,24	45.271	41,38
Pontevedra	1.399	3,24	43.191	34,37	15.756	29,42	3.327	49,99	937	59,04	64.610	30,76
Galicia	4.507	6,72	169.046	38,84	51.504	28,78	10.614	53,76	3.361	63,58	239.032	33,84
España	52.873	5,86	1.310.849	26,75	740.543	32,60	119.375	46,46	17.940	47,30	2.241.580	26,88

% sobre el total de cada tipo de pensiones

Fonte: Informe económico-financiero. Orzamentos Xerais do Estado para 2007

Porcentaxe de pensións con complemento a mínimos por comunidades autónomas. Decembro 2007
Cadro 13.9

	I. permanente	Xubilación	Viuvez	Orfandade	F. Familiares	Total
Estremadura	10,64%	48,05%	62,25%	68,38%	62,39%	49,29%
C. A Mancha	7,37%	40,81%	58,82%	57,29%	56,43%	43,15%
Galicia	6,72%	38,84%	28,78%	53,76%	63,58%	33,84%
Andalucía	7,82%	34,87%	42,77%	49,54%	49,63%	33,82%
Canarias	6,02%	31,85%	44,24%	54,29%	53,96%	33,57%
C. León	5,88%	30,74%	40,92%	53,16%	52,30%	32,42%
Murcia	8,35%	31,96%	37,80%	55,01%	53,69%	31,12%
C. Valenciana	7,08%	28,82%	36,06%	47,14%	46,64%	29,10%
A Ríoxa	3,99%	26,48%	37,36%	45,83%	42,86%	27,63%
Aragón	4,08%	25,41%	36,99%	41,32%	42,62%	27,24%
Media	5,86%	26,75%	33,05%	46,46%	47,30%	26,88%
Melilla	4,18%	21,12%	36,16%	58,75%	45,61%	26,28%
Ceuta	3,93%	21,54%	35,22%	51,95%	40,00%	26,23%
Navarra	3,10%	21,90%	34,57%	37,36%	52,22%	23,84%
Baleares	4,36%	25,02%	25,61%	41,47%	39,88%	23,21%
Cantabria	3,78%	20,22%	21,91%	41,19%	43,33%	19,70%
Cataluña	4,43%	19,75%	20,65%	32,96%	35,40%	18,60%
Asturias	3,16%	19,44%	19,89%	37,27%	33,81%	18,12%
Madrid	3,49%	14,98%	25,89%	32,27%	29,12%	17,66%
Pais Vasco	2,28%	11,84%	17,49%	29,39%	26,80%	13,02%

Fonte: Informe económico-financiero. Orzamentos Xerais do Estado para 2008

■ Análise por réximes

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social, e o acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social do 9 de abril de 2001 que desenvolven o Pacto de Toledo, prevén unha simplificación da estrutura do sistema, reconducíndoo cara a existencia de só dous réximes: un de conta allea, no que se incluírán os activos/as da Minería do Carbón, Empregados/as do Fogar e conta allea do Mar e Agrario, e outro o Réxime de Autónomos. Iso sen dúbida provocará cambios importantes, tanto na cotización deses colectivos especiais -aínda que se manteñan algunhas peculiaridades-, como con respecto a unha equiparación efectiva das prestacións da Seguridade Social. O compromiso de incluír para os traballadores/as por conta propia a incapacidade total cualificada plasmouse no Real decreto 463/2003, do 25 de abril, e a integración dos traballadores/as por conta propia do réxime agrario no especial de traballadores/as autónomos (reta) na

Lei 40/2007 de 30 de decembro de Medidas en Materia de Seguridade Social, con efectos de 1 de xaneiro de 2008.

Segundo nos mostra o cadro 13.10, os 228.100 pensionistas do Réxime Agrario a diferenza de anos anteriores xa non representan o maior número de pensionistas de Galicia xa que o Réxime Xeral con 289.400 supérao, se ben constitúen o 15,94% do total de pensionistas agrarios de España (cadro 13.11).

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por provincias. Galicia 1998-2007

■ Cadro 13.10

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Xeral	1998	91,3	27,8	35,0	72,3	226,4
	1999	94,5	28,7	36,3	74,5	234,1
	2000	97,6	29,5	37,4	76,8	241,4
	2001	100,3	30,1	38,4	79,0	247,7
	2002	102,7	30,8	39,4	81,2	254,0
	2003	105,2	31,5	40,3	83,5	260,5
	2004	107,8	32,0	41,3	85,6	266,7
	2005	110,4	32,8	42,2	88,2	273,6
	2006	113,5	33,6	43,4	91,0	281,5
	2007	116,6	34,5	44,5	93,9	289,4
Autónomos	1998	21,3	9,5	9,1	15,4	55,3
	1999	22,2	9,8	9,4	16,1	57,5
	2000	23,4	10,0	9,7	16,8	59,9
	2001	24,5	10,3	10,1	17,5	62,4
	2002	25,6	10,5	10,6	18,2	64,8
	2003	26,6	10,7	10,9	18,8	67,0
	2004	27,5	10,9	11,2	19,4	69,0
	2005	28,4	11,1	11,5	20,1	71,1
	2006	29,2	11,4	11,9	20,9	73,4
	2007	30,2	11,7	12,1	21,7	75,7
Agrario	1998	78,4	76,9	57,0	56,6	268,8
	1999	78,0	76,1	55,9	55,9	265,9
	2000	77,6	75,2	54,8	55,1	262,7
	2001	77,1	74,3	53,8	54,5	259,6
	2002	76,1	73,1	52,5	53,7	255,4
	2003	74,9	71,8	51,0	52,7	250,5
	2004	73,2	70,2	49,4	51,7	244,5
	2005	71,7	68,8	47,9	50,6	238,9
	2006	70,4	67,6	46,4	49,5	233,9
	2007	68,9	66,2	44,7	48,3	228,1
Mar	1998	22,4	2,2	0,1	19,5	44,2
	1999	22,8	2,2	0,1	19,9	45,0
	2000	23,3	2,3	0,1	20,3	45,9
	2001	23,6	2,3	0,1	20,6	46,7
	2002	24,0	2,4	0,1	21,1	47,5
	2003	24,2	2,4	0,1	21,4	48,1
	2004	24,4	2,4	0,1	21,6	48,5
	2005	24,6	2,5	0,1	22,0	49,1
	2006	25,0	2,5	0,1	22,4	50,0
	2007	25,3	2,5	0,1	22,7	50,7

(contiúa)

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por provincias. Galicia 1998-2007

■ **Cadro 13.10**
(continuación)

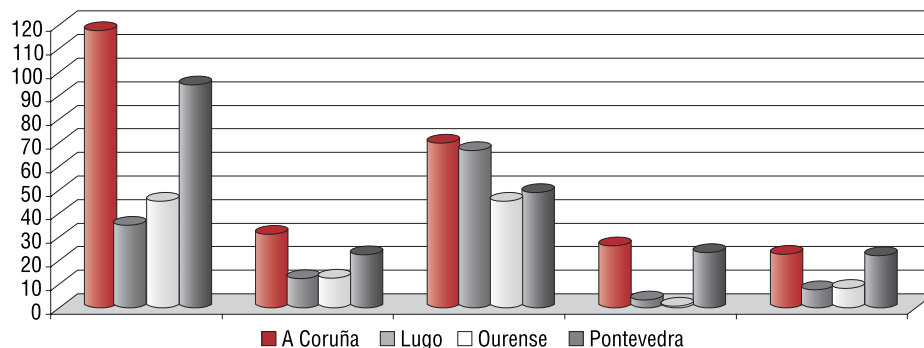
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Outros	1998	21,2	7,1	7,9	21,0	57,3
	1999	21,5	7,2	7,8	21,1	57,5
	2000	21,4	7,2	7,8	21,1	57,5
	2001	17,8	7,2	7,5	18,5	51,0
	2002	21,5	7,1	7,8	20,8	57,3
	2003	21,5	7,1	7,8	20,7	57,1
	2004	21,3	7,0	7,8	20,6	56,7
	2005	21,6	7,0	7,8	20,7	57,0
	2006	22,2	7,2	7,8	21,6	58,8
	2007	22,1	7,1	7,9	21,5	58,6
Total	1998	234,6	123,5	109,1	184,8	652,0
	1999	239,0	124,0	109,5	187,5	660,0
	2000	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4
	2001	247,0	124,1	110,2	192,5	673,9
	2002	250,0	123,8	110,3	194,9	679,0
	2003	252,5	123,5	110,2	197,0	683,2
	2004	254,2	122,5	109,8	198,9	685,4
	2005	256,6	122,1	109,5	201,6	689,7
	2006	260,3	122,3	109,5	205,4	697,5
	2007	263,0	122,0	109,3	208,2	702,4

Elaboración propia

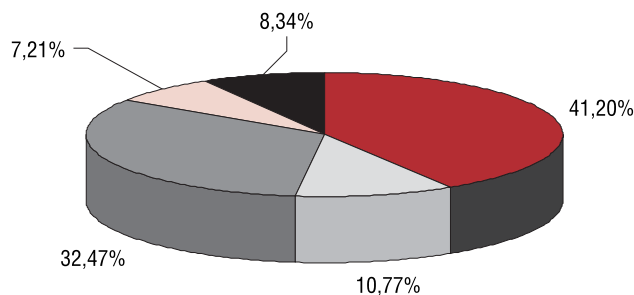
Medias anuais en miles

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Pensións por réximes e provincias en 2007

Pensións por réximes en Galicia en 2007

■ Cadro 13.11

Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas.
1990/1995/2004-2007

	Régime Xeral						Autónomos						
	1990	1995	2004	2005	2006	2007	1990	1995	2001	2004	2005	2006	2007
Andalucía	367,2	481,6	618,2	630,8	645,6	659,6	77,0	96,2	119,5	130,0	133,6	137,8	141,9
Aragón	96,6	124,0	148,5	151,1	154,3	157,5	26,9	30,7	34,3	35,7	36,1	36,7	37,4
Asturias	82,7	103,6	124,7	127,3	130,6	134,0	18,6	23,0	27,6	29,4	29,9	30,6	31,2
Baleares	54,5	68,6	86,5	88,0	89,9	91,7	14,2	19,0	22,4	24,3	25,0	25,6	26,2
Canarias	66,9	89,6	128,2	132,0	137,0	142,4	11,9	16,0	21,4	24,5	25,4	26,6	27,9
Cantabria	47,5	58,1	68,7	69,8	71,2	72,6	10,2	11,9	13,4	14,1	14,4	14,7	14,9
C. A Mancha	84,5	114,7	149,3	152,9	157,1	161,1	31,8	36,2	41,0	43,0	43,7	44,7	45,5
C. León	159,7	207,5	254,8	259,4	265,2	270,6	55,3	64,0	73,0	76,4	77,4	78,9	80,2
Cataluña	626,5	758,9	922,3	938,1	958,5	979,6	126,5	152,4	175,7	185,7	189,3	194,6	199,0
C. Valenciana	273,6	349,1	455,5	466,0	479,1	492,5	59,5	70,8	85,8	93,8	96,8	100,5	104,0
Extremadura	47,6	68,0	86,3	87,8	89,3	90,8	17,2	19,8	22,7	23,9	24,3	24,8	25,4
Galicia	146,9	197,2	266,7	273,6	281,5	289,4	40,1	49,2	62,4	69,0	71,1	73,4	75,7
Madrid	402,1	511,8	628,2	639,0	653,6	668,5	57,6	70,4	84,4	91,9	94,3	97,4	100,2
Murcia	56,5	71,8	94,6	96,6	99,1	101,5	16,9	20,5	24,6	26,8	27,3	28,1	28,8
Navarra	36,6	47,3	62,7	64,7	66,9	69,0	10,0	11,4	13,0	13,9	14,2	14,6	15,0
País Vasco	197,5	250,3	303,1	308,6	315,5	321,8	35,2	41,8	49,4	53,1	54,3	56,1	57,7
A Rioxa	20,1	26,4	32,1	32,7	33,5	34,3	6,2	7,2	8,0	8,3	8,5	8,7	8,9
Ceuta	3,4	4,3	4,9	4,9	4,9	5,0	0,7	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
Melilla	2,6	3,4	3,8	3,8	3,8	3,8	1,0	1,3	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6
España	2.773,1	3.536,1	4.439,1	4.526,8	4.636,7	4.745,6	617,1	742,4	881,1	946,4	968,2	996,4	1.022,4

	Agrario						Mar						
	1990	1995	2004	2005	2006	2007	1990	1995	2001	2004	2005	2006	2007
Andalucía	326,1	344,3	365,2	366,3	368,4	369,0	18,5	21,0	22,4	22,5	22,3	22,3	22,2
Aragón	61,9	60,2	50,3	48,8	47,7	46,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Asturias	58,7	59,9	52,1	50,6	49,6	48,4	5,0	5,3	5,2	5,0	5,0	5,0	4,9
Baleares	30,2	29,4	23,2	22,3	21,6	20,8	2,9	3,1	3,2	3,1	3,1	3,1	3,0
Canarias	37,9	38,1	36,2	35,6	35,3	34,9	9,3	10,4	11,0	11,0	10,9	10,8	10,7
Cantabria	26,3	26,9	23,5	22,9	22,4	21,9	3,6	3,9	4,0	4,1	4,1	4,0	4,0
C. A Mancha	112,0	113,3	101,7	99,6	97,9	95,6	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
C. León	185,5	186,7	163,9	159,8	156,2	152,3	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Cataluña	123,5	123,2	106,5	103,3	100,7	97,9	8,7	9,0	9,1	8,9	8,8	8,8	8,7
C. Valenciana	142,7	143,4	132,0	129,4	127,6	125,3	8,6	9,1	9,1	8,8	8,7	8,6	8,6
Extremadura	77,0	77,4	72,3	71,6	71,0	70,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Galicia	271,5	275,1	244,5	238,9	233,9	228,1	33,9	40,9	46,7	48,5	49,1	50,0	50,7
Madrid	29,0	26,3	20,4	19,6	18,8	18,1	1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Murcia	51,7	54,5	55,9	55,4	55,1	54,7	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Navarra	20,5	20,5	18,2	17,8	17,3	16,9	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
País Vasco	29,0	28,1	22,8	21,9	21,1	20,5	11,7	13,1	13,5	13,4	13,4	13,4	13,4
A Rioxa	12,7	12,6	10,7	10,4	10,3	10,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ceuta	—	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Melilla	—	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
España	1.596,3	1.620,3	1.499,6	1.474,4	1.455,2	1.431,4	106,4	120,5	129,1	130,3	130,3	130,8	131,0

Elaboración propia

Medias anuais en miles

A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España ao empregar cantidades reducidas

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

En 2007 prodúcese, ao igual que os oito anos anteriores, un descenso no número de pensións do Régime Especial Agrario en Galicia, neste caso, en 5.800 persoas. Como apuntabamos en informes anteriores, en 1994 prodúcese unha inflexión no crecemento continuo de pensionistas agrarios de moitos anos anteriores, e comeza a

ser maior, se ben moi paulatinamente, o número das pensións que causan baixa que o número de novos pensionistas.

Dende o punto de vista dos datos que proporciona a Seguridade Social, Galicia é a comunidade autónoma española que sufriu un proceso de transformación máis importante con respecto á configuración da súa poboación activa nestes últimos anos, pasando de representar os activos do Réxime Especial Agrario o 29,29% da poboación en alta en 1985, ao 4,94% en 2007, moi por debaixo de poboacións como Andalucía ou Estremadura e máis de 3 puntos inferior a media española. A impresionante diminución do colectivo agrario cotizante nestes últimos anos desembocou, en gran medida, na xubilación ou a invalidez, se ben, as pequenas diminucións dos últimos anos parecen indicar que o proceso vai remitindo na súa intensidade.

Como consecuencia do proceso que apuntabamos, o número de pensionistas do Réxime Agrario constitúe o continxente máis numeroso das provincias de Lugo e Ourense, mentres que na Coruña e Pontevedra as pensións do Réxime Xeral a partir de 1994 e, xa nos sucesivos, superan ás do Réxime Agrario.

A provincia de Lugo, con 66.200 pensionistas agrarios, supera a Pontevedra e Ourense, con 48.300 e 44.700 respectivamente, e ten só 2.700 pensionistas menos que A Coruña, dobrando practicamente a cifra das pensións do Réxime Xeral.

As pensións do Réxime Xeral da Seguridade Social, en número de 289.400, experimentan unha subida de 7.900 con respecto ao ano anterior, se ben seguen a representar tan só un 6,09% do total español correspondente ao citado réxime. As provincias de Lugo e Ourense, con 34.500 e 44.500 pensións, respectivamente, representan conxuntamente tan só o 27,30% dos perceptores/as de pensións do Réxime Xeral en Galicia.

As 75.700 pensións galegas do Réxime Especial de Traballadores Autónomos, en 2007, constitúen un 7,40 % do total español correspondente a dito réxime, máis dun punto por riba da porcentaxe do total da poboación galega, con respecto á de España. O peso porcentual do Réxime de Autónomos, con respecto ao total das pensións galegas é do 10,77%, por debaixo da media española, do 12,36 %.

A provincia da Coruña, con 30.200 pensións do Réxime Especial de Autónomos en 2007, ten bastante máis do dobre que as de Lugo e Ourense -11.700 e 12.100, respectivamente-. A provincia de Pontevedra, con 21.700 perceptores en 2007, representa o 28,67% dos pensionistas do Réxime de Autónomos en Galicia.

Galicia é a comunidade autónoma con maior número absoluto de pensionistas do Réxime Especial do Mar, dobrando amplamente a Andalucía que ocupa o segundo lugar. Os 50.700 pensionistas deste réxime, en Galicia, representan o 38,70 % do total español, radicados fundamentalmente na provincia da Coruña, 25.300, e a de Pontevedra, 22.700.

■ Ingresos e gastos

O sistema de protección social nótrese basicamente dos ingresos da Seguridade Social e das contribucións do Estado.

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social e o máis recente de mellora e desenvolvemento do sistema de protección social seguindo as pautas do Pacto de Toledo, contemplan a separación e clasificación das fontes de financiamento do sistema de protección social, de tal xeito que de forma gradual se tenda a que, a partir de 2000, a acción protectora, na súa modalidade universal: asistencia sanitaria, servizos sociais (agás os de accidentes de traballo e enfermidades profesionais), pensións non contributivas, complementos de mínimos de pensións contributivas e prestacións familiares por fillo a cargo, se financien mediante contribucións do Estado, mentres que as prestacións contributivas -basicamente as prestacións derivadas do contrato de traballo máis o gasto de xestión e de funcionamento dos servizos-, pasen a ser financiadas con cargo ás cotizacións das pensións obrigatorias, ademais do importe das cantidades recadadas en concepto de recargos, sancións, así como rendas e intereses patrimoniais. Neste sentido, xa dende o orzamento da Seguridade Social do 2000 contéplase que a totalidade dos Servizos Sociais do IMSERSO e Protección Familiar se financien con aportación do Estado, e para os complementos de mínimos determínanse as sucesivas aportacións do Estado ata o financiamento total de ditos complementos, cun compromiso temporal de non superar 5 anos dende o 2004.

No cadro 13.12 contémplanse as contías da recadación de cotas da Seguridade Social por réximes, que ascenden en Galicia a 5.063,48 millóns de euros, en 2007; unha cifra netamente superior ao ano anterior, e que reflicte un importante aumento na recadación que se centra en A Coruña e en menor medida en Pontevedra, diminuíndo por outra banda na provincia de Lugo e especialmente en Ourense.

O Réxime Xeral representa o 69,57% da recadación de cotas e nun sistema de reparto como o da Seguridade Social española -os activos actuais financian aos pensionistas-, debe suplir as carencias da escasa recadación dos outros réximes, que ademais como o caso do Agrario cunha tan alta porcentaxe de pensionistas na Comunidade Autónoma Galega -o 32,47%- representa só o 1,85% do total da recadación de cotas da Seguridade Social.

■ Cadro 13.12

Recadación de cotas da Seguridade Social. Por réximes e provincias. Galicia. 2001-2007

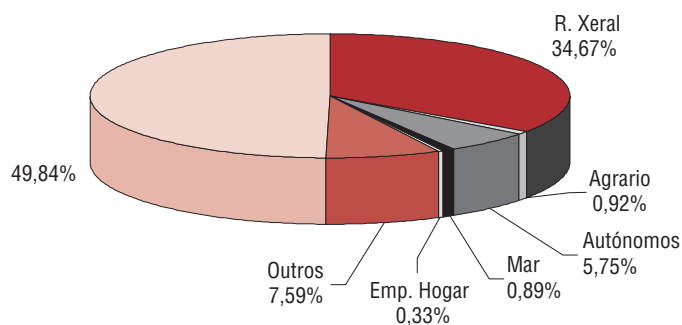
		R. Xeral	Agrario	Autónomos	Mar	Emp. Hogar	Outros	Total
2001	A Coruña	983,24	32,07	165,51	23,76	7,71	244,01	1.456,29
	Lugo	247,24	34,07	54,30	7,87	2,37	54,45	400,31
	Ourense	324,14	12,18	55,25	0,01	2,74	0,73	395,06
	Pontevedra	790,01	17,45	137,20	49,84	5,58	218,29	1.218,37
	Galicia	2.344,64	95,77	412,26	81,48	18,40	517,48	3.470,03
2002	A Coruña	1.056,37	30,29	171,06	23,00	8,17	265,74	1.554,63
	Lugo	299,71	31,64	53,79	7,28	2,58	0,00	395,00
	Ourense	345,41	11,36	56,70	0,02	2,99	0,68	417,16
	Pontevedra	852,83	16,02	143,27	49,00	5,97	257,53	1.324,62
	Galicia	2.554,32	89,31	424,82	79,30	19,71	523,95	3.691,41
2003	A Coruña	1.135,39	30,88	181,10	19,47	8,59	303,08	1.678,52
	Lugo	280,18	32,41	57,95	8,02	2,83	3,08	384,48
	Ourense	363,44	10,89	59,37	0,03	3,23	0,72	437,68
	Pontevedra	941,41	16,50	157,61	49,39	6,43	232,38	1.403,73
	Galicia	2.720,43	90,69	456,03	76,91	21,09	539,26	3.904,41
2004	A Coruña	1.201,61	31,71	196,81	24,59	9,36	329,44	1.793,52
	Lugo	337,51	33,49	61,65	9,09	3,13	1,32	446,19
	Ourense	383,10	10,94	65,56	0,02	3,52	0,75	463,89
	Pontevedra	910,91	15,57	159,38	48,21	6,27	222,97	1.363,31
	Galicia	2.833,13	91,71	483,40	81,91	22,28	554,48	4.066,91
2005	A Coruña	1.218,73	30,30	202,24	24,83	10,13	278,03	1.764,26
	Lugo	291,05	31,81	62,87	8,70	3,68	35,67	433,78
	Ourense	414,88	10,50	68,71	0,02	4,34	0,76	499,21
	Pontevedra	1.057,04	16,47	185,19	54,27	8,15	263,12	1.584,24
	Galicia	2.981,70	89,08	519,01	87,82	26,30	577,58	4.281,49
2006	A Coruña	1.400,37	31,83	219,20	27,42	12,64	400,86	2.092,32
	Lugo	316,48	32,47	65,92	8,63	4,25	39,33	467,08
	Ourense	439,62	10,55	71,99	0,02	4,62	0,93	527,73
	Pontevedra	1.137,14	15,73	184,42	54,80	9,48	327,18	1.728,75
	Galicia	3.293,61	90,58	541,53	90,87	30,99	768,30	4.815,88
2007	A Coruña	1.594,70	36,12	245,66	28,34	13,62	368,53	2.273,35
	Lugo	315,70	31,56	62,60	8,37	4,24	42,26	460,49
	Ourense	335,75	9,02	71,16	0,01	4,98	46,65	462,59
	Pontevedra	1.276,85	17,10	204,97	54,11	10,32	314,02	1.867,05
	Galicia	3.523,00	93,80	584,39	90,83	33,16	771,46	5.063,48

Elaboración propia

Datos en millóns de euros

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

Distribución de recadación por réximes. Galicia. 2007

Os gastos das pensións en Galicia reflíctense no cadro 13.13 xunto cos pagos por subsidios, e no cadro 13.14 especificase o abono das prestacións por réximes. En 2007 pagáronse por prestacións da Seguridade Social en Galicia 6.051,42 millóns de euros, das que 5.648,25 millóns de euros corresponderon a pagos de pensións, a contía do total de ambas é superior á de 2006, producíndose un aumento nas catro provincias galegas. Na provincia da Coruña, con 2.168,25 millóns de euros é onde se produce o maior volume de pagos en pensións e representa o 38,39 % do total do mesmo en Galicia. En subsidios, no ano 2006 a provincia de Pontevedra supera á da Coruña, pero en 2007 tras un forte aumento A Coruña volve a superar en este caso en máis de 20 millóns os pagos da provincia de Pontevedra.

Ao Réxime Xeral van destinadas prestacións por importe de 3.214,66 millóns de euros, máis do 50% do importe total dos pagos. O abono de prestacións derivadas do Réxime Agrario representan a parte máis importante dos pagos da Seguridade Social na provincia de Lugo e algo menos co Réxime Xeral en Ourense. No cómputo galego os gastos do Réxime Agrario constitúen o 22,70% do total dos pagos e os do Mar o 8,56%.

Pagos por prestacións da Seguridade Social. Por provincias. Galicia. 2002-2007

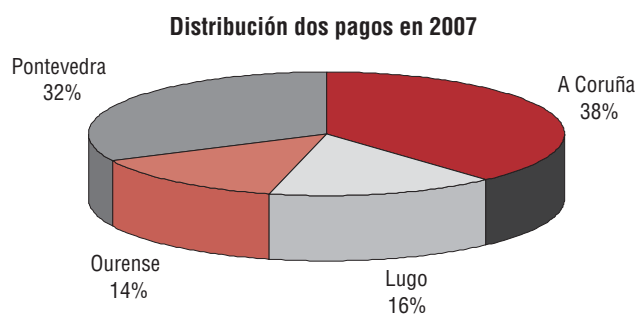
■ Cadro 13.13

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
PENSIONES	2002	1.657,60	710,92	632,26	1.358,00	4.358,80
	2003	1.745,79	737,93	657,75	1.438,81	4.580,28
	2004	1.855,92	772,84	689,08	1.538,96	4.856,80
	2005	1.978,23	811,89	723,96	1.649,29	5.163,37
	2006	1.978,79	812,31	724,56	1.650,37	5.166,03
	2007	2.168,25	877,91	776,48	1.825,61	5.648,25
SUBSIDIOS	2002	116,71	31,62	26,82	106,28	281,43
	2003	127,64	33,13	30,28	118,09	309,14
	2004	119,03	35,84	31,58	121,95	308,40
	2005	126,48	39,64	31,63	130,67	328,42
	2006	131,25	40,81	32,50	133,76	338,32
	2007	172,97	44,34	35,21	150,65	403,17
TOTAL	2002	1.774,31	742,54	659,08	1.464,28	4.640,23
	2003	1.873,43	771,06	688,03	1.556,90	4.889,42
	2004	1.974,95	808,68	720,66	1.660,91	5.165,20
	2005	2.104,71	851,53	755,59	1.779,96	5.491,79
	2006	2.110,04	853,12	757,06	1.784,13	5.504,35
	2007	2.341,22	922,25	811,69	1.976,26	6.051,42

Elaboración propia

Datos económicos en millóns de euros

Fonte: Subdirección General de Seguimiento Presupuestario de la Seguridad Social

Cadro 13.14 Pagos por prestacións da Seguridade Social. Por réximes. Galicia. 2005-2007

	A Coruña			Lugo			Ourense			Pontevedra			Total		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Réxime Xeral	1.146,41	1.149,60	1.351,91	310,35	311,21	363,94	351,28	352,10	411,73	909,40	912,42	1.087,08	2.717,44	2.725,33	3.214,66
Réxime Especial Autónomos	184,72	184,71	217,15	68,32	68,32	80,04	71,46	71,46	83,78	133,14	133,14	158,93	457,64	457,63	539,90
Réxime Especial Agrario	394,59	394,59	416,99	375,94	375,92	395,68	258,43	258,43	265,17	274,88	274,87	289,38	1.303,84	1.303,81	1.367,22
Réxime Especial do Mar	158,55	158,57	178,70	22,36	22,42	25,68	0,00	0,00	0,00	276,96	276,95	310,84	457,87	457,94	515,22
Réxime Especial Minería do Carbón	7,55	7,55	8,58	6,10	6,10	6,79	3,85	3,85	4,08	3,44	3,44	3,71	20,94	20,94	23,16
Réxime Especial Empregados/as do Fogar	35,48	35,48	39,89	13,86	13,87	15,38	13,30	13,33	15,41	30,61	30,61	34,09	93,25	93,29	104,77
Accidentes de traballo e enfermidades profesionais	62,03	62,15	71,75	20,70	20,73	23,59	19,75	19,78	22,54	58,15	58,20	64,72	160,63	160,86	182,60
Non contributivas	115,38	117,39	30,46	33,90	34,55	9,95	37,49	38,50	8,05	93,37	96,07	24,53	280,14	286,51	72,99
Total	2.104,71	2.110,04	2.315,43	851,53	853,12	921,05	755,56	757,45	810,76	1.779,95	1.785,70	1.973,28	5.491,75	5.506,31	6.020,52

Elaboración propia

En millóns de euros

Fonte: Subdirección General de Seguimiento Presupuestario de la Seguridad Social

13.3. Análise dos datos sobre as pensións do sistema

13.3.1. Pensións de xubilación

O risco de vellez que dá orixe á pensión de xubilación pode concibirse de dous modos diferentes. Por un lado, a pensión pode presentarse como unha contraprestación aos servizos prestados por unha persoa ao longo da súa vida -pensión de vellez-. Dende un segundo punto de vista, o traballador/a o chegar a certa idade é considerado como un inválido, as enfermidades da idade e a súa repercusión no rendemento profesional determina unha pensión de “retiro”. Configuraríase, en ambos casos, como un dereito de crédito a través do que paliar, mediante unha renda substitutiva, a perda da renda profesional.

Estas dúas concepcións non conducen sempre ás mesmas consecuencias. A idade da percepción da pensión dependerá, no primeiro caso, sobre todo, de consideracións económicas, mentres que no segundo, virá dada pola situación de invalidez que se presume. Sen embargo, na práctica, ambas as dúas aproxímanse, xa que as esixencias económicas obrigan a miúdo a atrasar o dereito á pensión que se fai coincidir coa época que a invalidez poida presumirse de feito para a maior parte dos traballadores/as.

Esta pensión presenta dende o punto de vista da Seguridade Social importantes problemas nos seus aspectos técnicos: a idade previsible, a determinación da contía da prestación -cálculo da base reguladora-, a compatibilidade pensión-traballo e a imprescritibilidade do dereito ao recoñecemento da pensión.

Actualmente en España os requisitos para o acceso á pensión de xubilación son: ter cumprida a idade regulamentaria e ter cuberto un período mínimo de carencia.

A idade prevista legalmente é a de 65 anos, se ben existe transitoriamente, a posibilidade de xubilarse anticipadamente a partir dos 60 anos con coeficientes redutores, para os traballadores/as que tiveran a condición de mutualistas nalgunha mutualidade laboral de traballo por conta allea antes do 1 de xaneiro de 1967, sempre que se atopen en alta ou asimilada á alta. O Real decreto lei 16/2001 de 27 de decembro, de medidas para o establecemento dun sistema de xubilación gradual e flexible, que normativiza neste eido o previsto no acordo “para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” do 9 de abril de 2001 engade un novo suposto de xubilación anticipada, a partir dos 61 anos, de traballadores/as afiliados/as con posterioridade a 01.01.1967, que acrediten máis de 30 anos de cotización, figuren inscritos/as como demandantes de emprego, polo menos seis meses, e a causa do seu cese non lles fose imputable.

Excepcionalmente, en determinados supostos (reconversión industrial, xubilación parcial con contratos de relevo, xubilación especial aos 64 anos, traballos penosos, tóxicos, etc.), poderanse xubilar con antelación á idade ordinaria sen coeficientes redutores.

O Real decreto lei 16/2001 prevé a implantación de medidas desincentivadoras das xubilacións de carácter voluntario e a posta en marcha de medidas que flexibilicen a idade de xubilación, prolongando a vida activa a aqueles que voluntariamente o desexen e unha modificación da regulación da xubilación parcial, de maneira que dunha banda se posibilite a compatibilidade entre o percibo dunha pensión de xubilación e o desenvolvemento de actividades laborais e por outra permita a exoneración do pago de cotizacións sociais por continxencias comúns, excepto incapacidade temporal, dos traballadores/as de 65 e máis anos que prolonguen a actividade laboral sempre que acrediten 35 anos efectivos de cotización e constitúa unha decisión voluntaria e libre do traballador.

O período mínimo de carencia é de quince anos de cotización, dos cales polo menos dous deberán estar abranguidos dentro dos quince inmediatamente anteriores ao momento de causar o dereito, calculándose a contía en función da porcentaxe aplicable á base reguladora (a base reguladora calcúlase de acordo co cociente que resulte de dividir por 210 as bases de cotización do interesado dos 180 meses inmediatamente anteriores ao que se produza o feito causante), a porcentaxe obtense aplicando unha escala que comeza có 50% con quince anos, aumentando un 3% por cada ano adicional comprendido entre o décimo sexto e o vixésimo quinto e un 2% a partir do vixésimo sexto ata acadar o 100% aos 35 anos, tal como se especifica no seguinte cadro:

Anos de cotización	Porcentaxe sobre a base reguladora	Anos de cotización	Porcentaxe sobre a base reguladora
Aos 15 anos	50%	Aos 26 anos	82%
Aos 16 anos	53%	Aos 27 anos	84%
Aos 17 anos	56%	Aos 28 anos	86%
Aos 18 anos	59%	Aos 29 anos	88%
Aos 19 anos	62%	Aos 30 anos	90%
Aos 20 anos	65%	Aos 31 anos	92%
Aos 21 anos	68%	Aos 32 anos	94%
Aos 22 anos	71%	Aos 33 anos	96%
Aos 23 anos	74%	Aos 34 anos	98%
Aos 24 anos	77%	Aos 35 anos	100%
Aos 25 anos	80%		

O citado Real decreto lei 16/2001 establece que cando se acceda á pensión de xubilación a unha idade superior aos 65 anos a porcentaxe aplicable á respectiva base reguladora será a resultante de sumar ao 100 por 100, un 2 por 100 adicional por cada ano completo cotizado a partir dos 65 anos, sempre que en dito momento o interesado tivera acreditados 35 anos de cotización. Noutro caso, a porcentaxe adicional indicada aplicarase, cumpridos os 65 anos, dende a data na que acreditase dito período de cotización.

As pensións de xubilación da Seguridade Social constitúen as máis importantes dende o punto de vista numérico e tamén en contía económica.

Na Comunidade Autónoma Galega (cadro 13.15) hai, en 2007, 433.800 pensións de xubilación- 1.200 máis que en 2006, sobrepasando o número das dos últimos anos. Representan o 8,92% das 4.863.300 existentes en España. Do exame dos datos do cadro 13.14 e dos datos de informes de pasados anos pódese observar o incremento importantísimo do número das devanditas prestacións entre os anos 1997 e 1998, tanto na comunidade autónoma, como no total español, que é debido na súa maioría á conversión das pensións de incapacidade permanente dos beneficiarios/as de 65 ou máis anos en pensións de xubilación, mentres que os aumentos interanuais de 1999 a 2002 son máis cativos e consecuencia do aumento natural do número das pensións, en 2003 permanece na mesma cantidade, diminúe en 2004, en 1.800, volve a aumentar moi lixeiramente en 2005, máis significativamente en 2006 e por último increméntanse en tan só 1.200 en 2007. Nas provincias de Lugo e Ourense nos cinco últimos anos baixan lixeiramente o número, mentres tamén en escasa medida aumentan nas outras dúas provincias galegas.

Como sinalabamos en informes anteriores, a estrutura da poboación das provincias de Lugo e Ourense, onde cun 24,96% da poboación da comunidade autónoma se concentra en 2007 preto dun 35% dos pensionistas de xubilación, constitúe un trazo fundamental e xoga un importante papel na elevada porcentaxe de Galicia sobre o total nacional. Destacan, doutra banda, en sentido contrario, o número relativamente escaso, 124.700, de pensións de xubilación da Seguridade Social en Pontevedra, se ben e como se pode observar, debido ao transvase de pensionistas de invalidez permanente de máis de 65 anos, en 1998, aumentan en 34.000 –case un 50% dos 77.000 existentes en 1997-.

Pensións de xubilación. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2007 ⁽¹⁾

■ Cadro 13.15

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	101,6	55,6	54,9	57,8	269,9	2.803,8
	Media	282,09	251,62	248,92	279,69	268,61	308,07
1997	Nº	124,8	62,6	60,7	77,0	325,1	3.502,5
	Media	419,60	364,01	355,15	414,34	395,42	478,28
1998	Nº	147,8	83,0	74,8	111,0	416,6	4.400,9
	Media	433,53	374,40	365,07	427,70	407,99	496,15
1999	Nº	149,9	83,4	74,6	112,9	420,8	4.450,2
	Media	441,64	381,43	371,72	435,51	415,55	505,51
2000	Nº	151,7	83,5	74,3	114,6	424,1	4.493,4
	Media	469,47	402,42	391,97	463,46	441,17	538,68
2001	Nº	153,6	83,6	74,3	116,6	428,2	4.545,6
	Media	507,4	434,0	421,9	503,2	477,2	584,5
2002	Nº	154,7	83,4	73,9	118,2	430,1	4.575,3
	Media	531,2	455,0	441,2	531,0	501,8	615,1
2003	Nº	155,0	82,6	73,2	119,2	430,1	4.603,4
	Media	553,7	472,1	457,5	555,5	522,3	643,0
2004	Nº	154,9	81,4	72,3	119,7	428,3	4.619,6
	Media	587,3	499,0	482,4	589,1	553,4	681,6
2005	Nº	155,4	80,6	71,5	121,0	428,5	4.678,3
	Media	621,4	526,5	509,4	623,4	585,7	716,1
2006	Nº	157,5	80,4	71,2	123,4	432,6	4.809,3
	Media	655,1	552,8	535,3	656,3	616,9	752,8
2007	Nº	158,7	79,8	70,6	124,7	433,8	4.863,3
	Media	701,8	589,7	572,2	703,9	660,9	806,4

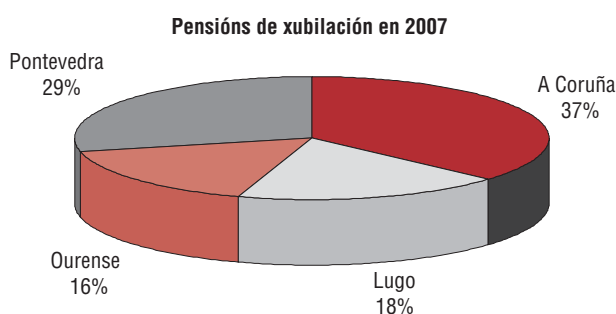
Elaboración propia

Números en miles redondeados. Medias anuais

Promedio, en euros, a decembro de cada ano

(1) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

A media en 2007 das pensións galegas de xubilación situouse en 660,9 euros ao mes, subindo 44 euros con respecto ao pasado ano, mentres que a media estatal sube, en 2007, 53,6 euros, situándose en 806,4 euros -145,5 por riba da media galega-.

As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do Réxime Agrario, aparecen ambas as dúas con máis de 210 euros de diferenza con respecto á media estatal.

13.3.2. Pensións de invalidez permanente

Nas orixes da institucionalización do seguro de invalidez, a finais do pasado século, este foi concibido como unha vellez prematura, dando orixe a unha renda vitalicia que supoñía en realidade unha liquidación anticipada da pensión de vellez. A evolución posterior permitiu definir a invalidez cunha noción distinta á de xubilación na que cada vez con maior énfase vaise poñendo o acento nas medidas encamiñadas á rehabilitación e recuperación do traballador.

A invalidez, dende o punto de vista de prestación contributiva, defínese pola súa relación co exercicio dunha actividade profesional, ben como unha incapacidade para exercer unha profesión determinada -incapacidade permanente total para a profesión habitual- podendo neste caso dedicarse a outra distinta, ou ben como unha incapacidade xeral para a obtención de calquera tipo de ingresos -incapacidade permanente absoluta-, que lle inhabilita por completo para toda profesión ou oficio.

A invalidez tamén pode orixinar unha incapacidade parcial para a profesión habitual, que no sistema español de Seguridade Social é aquela que sen acadar o grado de total, ocasiona ao traballador/a unha diminución do 33% no seu rendemento normal para dita profesión, sen impedirlle a realización das tarefas fundamentais desta.

A Seguridade Social española prevé tamén unha incapacidade absoluta agravada, que constitúe a gran invalidez, para aqueles traballadores/as incapacitados/as absolutos que, como consecuencia de perdas anatómicas ou funcionais, necesitan a asistencia doutra persoa para realizar os actos máis esenciais da vida, tales como vestirse, desprazarse, xantar ou análogos.

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social e a Lei 24/1997 establecen a regulación da invalidez absoluta e gran invalidez nos termos actuais, se ben introducen determinadas medidas que confiren unha maior transparencia e seguridade xurídica no recoñecemento e graduación das incapacidades permanentes (total e parcial) efectuadas de acordo a un listado que se aprobe regulamentariamente e a un réxime de incompatibilidades co traballo, pasando a denominarse e equipararse, a partir dos 65 anos, a pensión por incapacidade permanente á pensión de xubilación. Non obstante, o “acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” prevé a eliminación do tope de 65 anos para acceder á declaración de incapacidade permanente cando esta se derive de accidente de traballo ou enfermidade profesional.

As pensións de incapacidade experimentan pequenas subidas no seu número ata 1997 -ver informes anteriores e o cadro 13.16-, en que baixan en moi escasa medida en relación ao ano precedente. As pensións de incapacidade permanente sofren en 1998 unha drástica diminución polo feito de que a partir de novembro de 1997 os beneficiarios das pensións de incapacidade permanente de 65 anos ou máis pasen a ter a condición de xubilados. A baixada é de tal xeito que das 146.500 existentes en 1997 en toda Galicia quedan só 59.200; en 1998 dita diminución é maior porcentualmente en Galicia -o 59,59%- que no total estatal o -50,54%-. En 2007 o número das pensións de invalidez aumentan en 1.700 na comunidade autónoma. As 65.800 pensións de incapacidade permanente existentes en Galicia pasan a representar un 9,37% respecto do total de pensións na Comunidade Autónoma.

Pensiones de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2007 ⁽¹⁾

■ Cadro 13.16

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	36,3	32,8	23,2	54,7	147,0	1.567,9
	Media	251,10	226,82	229,24	240,22	238,21	284,33
1997	Nº	39,6	31,2	22,1	53,6	146,5	1.626,6
	Media	432,98	337,76	353,46	378,47	385,22	471,29
1998	Nº	19,5	10,9	7,7	21,1	59,2	804,5
	Media	456,19	355,08	372,07	396,08	407,74	492,94
1999	Nº	19,9	10,3	7,7	20,5	58,4	798,0
	Media	465,36	362,06	379,48	409,84	415,85	502,46
2000	Nº	20,5	9,8	7,9	19,9	58,0	792,6
	Media	498,95	397,78	415,22	452,67	455,04	542,59
2001	Nº	21,0	9,4	8,0	19,4	57,7	788,6
	Media	543,67	441,95	459,02	497,41	500,37	593,18
2002	Nº	21,5	8,9	8,1	19,2	57,8	787,4
	Media	574,92	473,36	491,83	530,84	533,22	628,66
2003	Nº	22,4	8,8	8,4	19,3	59,0	796,7
	Media	598,17	499,89	517,47	558,14	558,99	658,71
2004	Nº	23,3	8,9	8,7	20,1	61,0	815,1
	Media	625,07	533,42	545,79	589,82	589,00	694,14
2005	Nº	24,1	8,9	8,8	20,8	62,6	832,8
	Media	653,45	573,16	582,85	623,73	622,31	726,61
2006	Nº	24,7	9,0	8,9	21,5	64,1	859,8
	Media	674,70	600,76	611,10	649,49	647,07	756,21
2007	Nº	25,4	9,2	9,1	22,2	65,8	888,8
	Media	704,76	640,28	546,01	685,65	681,39	796,74

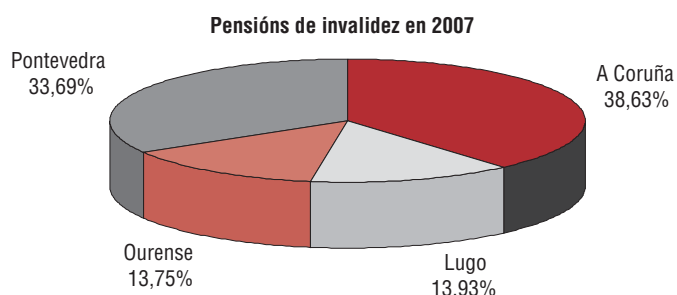
Elaboración propia

Números en miles redondeados. Medias anuais

Promedio, en euros, a decembro de cada ano

(1) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

O mesmo que ocorre coas pensións de xubilación, a proporción de pensións de invalidez en Galicia, en relación co total destas en España, era tradicionalmente moito maior que a da poboación. Sen embargo, despois de 1998 queda establecida nun 7,36%, fronte ao 9% do ano anterior, o que sen dúbida pon de manifesto o elevado número de incapacitados/as permanentes de 65 anos ou máis existentes en Galicia, que engrosan xa a partir de 1998 o número de pensionistas de xubilación. En 2007 aumentan moi lixeiramente nas provincias de Lugo e Ourense e en maior medida nas da Coruña e Pontevedra. No cómputo da comunidade autónoma sube en 1.700

pensións, aumentando en pequena contía no conxunto de España o número de pensionistas de incapacidade. A contía media da prestación de invalidez permanente en Galicia, é de 681,39 euros mes, subindo con respecto a 2006 en 34,32 euros, pero inferior en máis de 115 euros á media estatal, sendo significativamente baixas as correspondentes ás provincias de Lugo e Ourense.

O cadro 13.17 proporciónanos información sobre a distribución do número de pensións de invalidez segundo os grados de incapacidade. De acordo con estes datos o volume maior de pensionistas de invalidez en Galicia son os incapacitados totais: 41.225, que representan o 62,65% do total de inválidos/as galegos, e o 8,61% dos incapacitados totais españois, unha cifra maior en máis de dous puntos que a que correspondería a proporción da poboación, aínda así moito máis baixa que a dos anos precedentes a 1998 en que en virtude do importantísimo transvase de incapacitados/as permanentes con 65 ou máis anos a xubilados operada en dito ano, corríxe en parte a enorme desproporción de anos anteriores.

**Pensiones de incapacidad permanente en vigor segundo grado de incapacidad.
Por provincias. Galicia/España. 1997-2007**

■ Cadro 13.17

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Gran invalidez	1997	993	675	487	984	3.138	34.478
	1998	707	332	249	574	1.861	22.667
	1999	734	340	256	579	1.909	23.147
	2000	747	346	277	590	1.960	23.925
	2001	760	341	283	589	1.973	24.724
	2002	790	341	294	630	2.055	25.399
	2003	828	330	300	658	2.117	26.436
	2004	878	335	307	685	2.205	27.847
	2005	909	338	302	702	2.251	28.779
	2006	926	341	297	728	2.292	29.614
	2007	967	341	293	742	2.343	30.760
Incap. Perm. Absoluta (*)	1997	13.160	9.014	6.768	22.834	51.777	836.473
	1998	7.453	3.440	2.809	8.523	22.225	368.411
	1999	7.573	3.266	2.785	8.270	21.894	360.188
	2000	7.655	3.077	2.852	7.963	21.547	353.756
	2001	7.788	2.991	2.928	7.701	21.408	349.322
	2002	7.908	2.900	3.059	7.407	21.274	345.974
	2003	8.070	2.906	3.191	7.269	21.436	346.707
	2004	8.197	2.960	3.219	7.333	21.709	351.597
	2005	8.291	3.002	3.179	7.459	21.931	357.905
	2006	8.255	3.102	3.139	7.587	22.083	369.726
	2007	8.148	3.243	3.133	7.625	22.149	377.982
Incap. Perm. Total	1997	24.963	21.330	14.707	29.377	90.377	740.379
	1998	11.139	7.058	4.637	11.869	34.703	408.612
	1999	11.421	6.700	4.617	11.510	34.248	410.376
	2000	11.961	6.369	4.680	11.215	34.226	411.131
	2001	12.370	6.012	4.727	10.984	34.091	411.249
	2002	12.752	5.674	4.757	11.041	34.224	413.126
	2003	13.427	5.550	4.933	11.347	35.257	421.043
	2004	14.190	5.540	5.130	12.049	36.909	433.405
	2005	14.825	5.527	5.329	12.614	38.295	444.183
	2006	15.422	5.540	5.458	13.154	39.574	458.822
	2007	16.267	5.577	5.614	13.767	41.225	478.639
Incap. Perm. Parcial (1)	1997	446	167	174	415	1.202	15.252
	1998	156	49	54	137	396	4.860
	1999	135	44	48	122	349	4.307
	2000	117	38	42	109	306	3.806
	2001	102	30	33	101	266	3.323
	2002	87	23	24	85	219	2.888
	2003	76	17	22	75	189	2.531
	2004	69	14	19	66	168	2.248
	2005	64	12	18	58	152	1.922
	2006	57	9	13	54	133	1.619
	2007	47	9	10	50	116	1.396

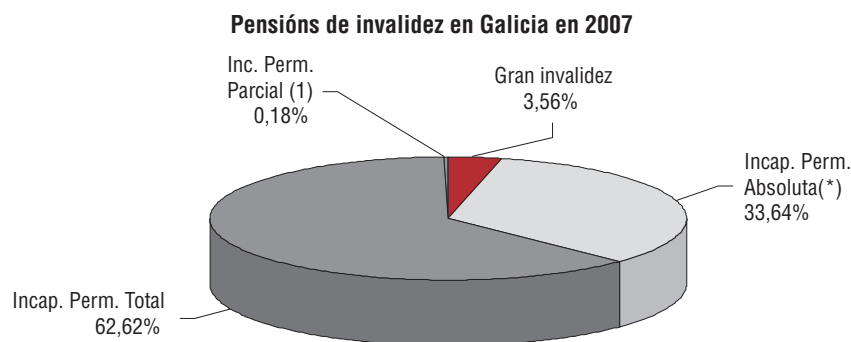
Elaboración propia

Medias anuais en miles

(*) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

(1) Estas pensión suprimíronse no ano 1966

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

13.3.3. Pensións de viuvez

Integrada dentro do que tradicionalmente se considera como seguro por falecemento ou prestacións por morte e supervivencia, a pensión de viuvez ten como finalidade reparar o dano causado pola desaparición dun dos cónxuxes, e a ela ten dereito o supervivente, nos seguintes termos: se o falecido/a se atopase no momento do óbito en alta ou situación asimilada á alta, en caso de morte por enfermidade común deberá completar un período mínimo de cotización de cincocentos días, dentro dos cinco anos anteriores ao falecemento, non esixíndose ningún período en caso de accidente, sexa ou non laboral, ou enfermidade profesional. Se o falecido/a non estivera de alta ou situación asimilada á alta poderán causar dereito a pensión sempre que se acredite un período mínimo de cotización de quince anos (reforma da Lei 24/1997).

No suposto de separación ou divorcio, o dereito á pensión de viuvez corresponderá a quen sexa ou fora cónxuxe lexítimo, e aos separados/as ou divorciados/as que non contraeran novas nupcias, en contía proporcional ao tempo vivido co cónxuxe falecido, con independencia das causas que determinaran a separación ou o divorcio. É compatible con calquera renda de traballo do beneficiario e coa pensión de xubilación ou incapacidade permanente a que o mesmo tivera dereito.

A Lei 24/1997, do 15 de xullo, sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social estableceu modificacións normativas nas prestacións de viuvez, co incremento da súa contía atendendo ao nivel de renda e cargas familiares, centrándose, prioritariamente, nas pensións mínimas daqueles que teñan menos de 60 anos, para equiparar a súa contía coas pensións mínimas que o sistema outorga aos viúvos/as maiores de 60 anos, o que se realizou gradualmente tendo plena aplicación no ano 2000. O “acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” do 9 de abril de 2001 contempla a previsión do incremento da porcentaxe a aplicar sobre a base reguladora do 45% dese momento ata o 52% na actualidade e o 70% no caso de viúvos/as con cargas familiares e un novo marco de compatibilidades permitindo nalgúns casos manter a pensión aínda que o pensionista contraia novas nupcias. A lei 4072007 de 30 de decembro de Medidas en materia de Seguridade Social equipara os matrimonios coas parellas de feito en relación coa viuvez.

Continúa en 2007 a tendencia no aumento de pensións de viuvez en Galicia (cadro 13.18), aumento que se cifra en 2.300 novos pensionistas viúvos ou viúvas máis que o ano anterior.

Pensiones de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2007

■ Cadro 13.18

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	44,8	21,6	18,4	34,6	119,5	1.541,0
	Media	175,80	137,43	138,96	171,94	162,07	188,76
1997	Nº	57,1	26,3	23,0	44,0	150,4	1.897,5
	Media	271,07	209,26	214,72	266,10	250,20	297,63
1998	Nº	58,4	26,8	23,6	45,0	153,8	1.936,7
	Media	278,54	215,35	221,12	273,88	257,36	307,09
1999	Nº	59,7	27,3	24,0	45,9	156,9	1.973,3
	Media	283,85	219,45	225,26	278,92	262,22	312,91
2000	Nº	61,1	27,7	24,3	47,0	160,1	2.009,6
	Media	300,94	232,86	239,08	295,64	277,84	332,91
2001	Nº	62,3	28,0	24,6	47,9	162,8	2.042,4
	Media	329,6	255,7	262,4	323,4	305,0	364,9
2002	Nº	63,4	28,3	24,8	48,7	165,2	2.073,3
	Media	355,4	277,7	283,2	349,2	329,4	393,8
2003	Nº	64,5	28,7	25,1	49,6	167,9	2.106,2
	Media	387,4	305,8	308,7	380,9	359,8	429,7
2004	Nº	65,7	28,9	25,3	50,4	170,3	2.136,3
	Media	408,9	321,9	325,7	401,3	379,5	453,8
2005	Nº	66,8	29,3	25,6	51,3	173,0	2.165,9
	Media	429,0	337,7	343,1	419,2	397,9	474,6
2006	Nº	67,9	29,6	25,9	52,1	175,4	2.196,9
	Media	447,6	352,7	359,2	438,0	415,8	495,9
2007	Nº	68,9	29,7	26,1	53,0	177,7	2.225,5
	Media	474,7	374,4	382,9	464,0	441,3	526,2

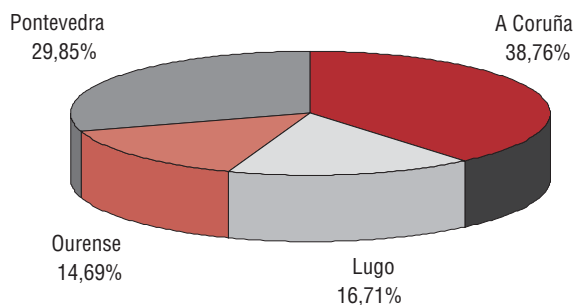
Elaboración propia

Números en miles. Medias anuais

Promedio, en euros, a decembro de cada ano

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais e INSS

Pensiones de viuvez en 2007

As 177.700 pensións de viuvez en Galicia representan un 7,98% do total español, destacando con respecto ao total da poboación, as cifras de Lugo e Ourense cunha maior porcentaxe sobre o total da poboación provincial que as da Coruña e Pontevedra.

Como sinalabamos en informes anteriores, a media da contía económica das pensións de viuvez nas provincias galegas —441,3 euros— é inferior á do conxunto de España, nun proceso, ademais, no que a diferenza a favor da media nacional vaise acrecentando ano tras ano, pasando, como pode observarse no citado cadro 13.18, dos 26,69 euros menos en 1990 a 85,3 en 2007.

Tendo en conta a baixa dotación destas pensións -o 52% da base reguladora (excepto viuvos/as con cargas familiares) ou o mínimo legal- e mesmo a posibilidade de reparto en caso de haber ex cónxuxes superviventes, a diferenza da contía en máis dun 16,21% reviste, se cabe, maior importancia. Como no resto das pensións, as diferenzas das medias de Lugo e Ourense, con respecto ao total español, son aínda maiores.

13.3.4. Pensións de orfandade

A pensión de orfandade que deriva do falecemento do causante, ten por finalidade a obtención dunha prestación por cada un dos fillos/as, calquera que sexa a natureza legal da súa filiación, que sexan menores de certa idade ou estean incapacitados/as para todo traballo, sempre que no seu caso teña cuberto o período mínimo de cotización esixido para ter dereito á pensión de viuvez.

A incapacidade para o traballo debe ser permanente e absoluta, que inhabilite para toda profesión ou oficio.

Tamén terán dereito á pensión de orfandade, nas mesmas condicións, os fillos/as adoptivos do causante, sempre que a adopción tivera lugar con dous anos de antelación.

Así mesmo, terán dereito os fillos/as que o cónxuxe supervivente levara ao matrimonio sempre que se celebre con dous anos de antelación, se comprobe que convivían co causante e ás súas expensas e que non teñan dereito a outra pensión da Seguridade Social, nin queden familiares con obriga e posibilidades de prestarlles alimentos, segundo a lexislación civil.

A Lei 24/1997, do 15 de xullo, sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social que desenvolve o Pacto de Toledo ampliou o límite de idade para o percibo das pensións de orfandade, calquera que sexa a natureza legal da filiación, dende os 18 aos 21 anos, e no suposto de que non sobrevivira ningún dos pais, o límite será aos 23 anos, tendo aplicación dende 1999. O “acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” contempla a elevación de novo do límite, fixándoo en 22 anos con carácter xeral e en 24 para a orfandade absoluta a partir de 2002.

Durante 2007 produciuse en Galicia (cadro 13.19) unha diminución de 221 pensións de orfandade, con respecto o ano anterior; diminución que ten lugar en todas as provincias, excepto Ourense que aumenta en 7. Os 19.743 orfos acollidos ao sistema da Seguridade Social no país galego representan o 7,68% do total estatal, dos cales o 40,82% son da Coruña, o 33,71% de Pontevedra, o 13,20% de Lugo e o 12,27% de Ourense.

O importe medio da contía da pensión experimenta un moderado aumento, tanto en Galicia como no total español, sendo a da Comunidade Autónoma Galega lixeiramente inferior á media estatal, cunha diferenza, a favor do total do Estado, no ano 2007 de 7,42 euros mensuais.

Pensiones de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1990/1998-2007

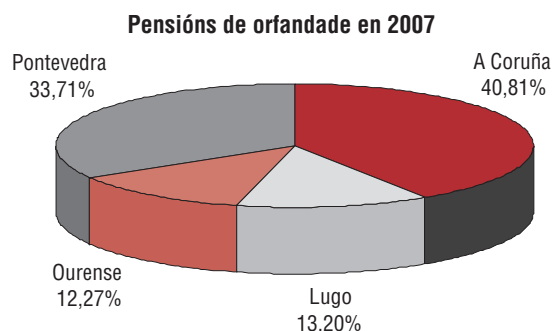
■ Cadro 13.19

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	5.448	1.564	1.561	4.707	13.280	163.653
	Promedio	154,31	138,21	137,60	155,83	150,99	157,84
1998	Nº	7.559	2.363	2.127	6.369	18.418	231.733
	Promedio	181,52	167,37	174,46	176,58	177,18	186,05
1999	Nº	7.593	2.373	2.134	6.389	18.489	232.625
	Promedio	184,76	170,30	177,76	179,61	180,32	189,45
2000	Nº	8.391	2.627	2.341	7.118	20.477	260.684
	Promedio	196,18	180,54	187,83	189,29	190,83	200,26
2001	Nº	8.188	2.539	2.318	6.938	19.983	254.962
	Promedio	216,05	197,53	205,52	205,65	208,86	219,17
2002	Nº	8.723	2.734	2.474	7.349	21.280	272.885
	Promedio	227,60	207,54	214,70	217,31	219,97	230,92
2003	Nº	8.533	2.719	2.468	7.147	20.867	268.559
	Promedio	242,42	220,44	228,24	230,01	233,63	245,47
2004	Nº	8.358	2.673	2.467	6.950	20.448	263.883
	Promedio	261,69	241,35	246,65	247,29	252,32	263,86
2005	Nº	8.246	2.674	2.440	6.804	20.164	260.720
	Promedio	284,80	264,12	268,36	268,98	274,73	283,74
2006	Nº	8.167	2.637	2.416	6.744	19.964	258.837
	Promedio	300,25	277,92	286,15	287,47	291,27	298,87
2007	Nº	8.058	2.607	2.423	6.655	19.743	256.962
	Promedio	326,45	304,90	311,38	309,86	316,16	323,62

Elaboración propia

Datos do nº de pensións en euros, a decembro de cada ano

Fonte: INSS

13.3.5. Pensiones en favor de familiares

O aseguramento derivado da morte pode chegar ademais de ao cónxuxe e aos fillos/as a outros parentes consanguíneos do causante -avós, pais, irmáns e netos- que reúnan certos requisitos, entre eles, ineludiblemente, a convivencia co causante dous anos antes do falecemento, non ter dereito a outra pensión e carecer de medios de subsistencia e de familiares obrigados a dar alimentos.

En 2007, segundo o cadro 13.20, diminúe en 6 o número de pensións en relación co ano anterior, para acadar os 5.286 pensionistas galegos que representan o 13,94% do total do conxunto nacional.

O dato máis salientable da análise provincial é o elevado número de pensionistas da provincia de Ourense, sobre todo, se a comparamos con Lugo, á que case duplica. Diminúe o número de pensións en Ourense e Pontevedra e sobe o número de pensións nas outras dous provincias galegas.

No que se refire á contía media de pensión cabe destacar polo que atinxe ao global galego en 2007 (393,30 euros-), que é lixeiramente inferior á media estatal –424,46 mensuais-, e a media na provincia de Lugo é máis de 31 euros inferior a media galega.

Pensións a favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1990/1998-2007

■ **Cadro 13.20**

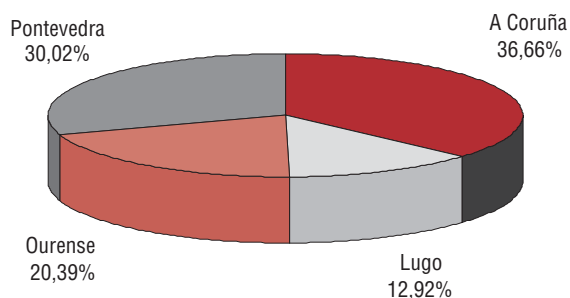
		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1990	Nº	977	193	462	1.110	2.742	26.484
	Media	188,74	189,47	171,65	175,81	180,68	190,59
1998	Nº	1.659	502	898	1.646	4.705	45.460
	Media	230,87	205,90	221,74	224,36	224,18	225,49
1999	Nº	1.669	503	905	1.643	4.720	45.270
	Media	234,38	210,31	226,06	228,39	228,13	229,75
2000	Nº	1.779	550	959	1.654	4.942	44.156
	Media	249,33	227,68	242,95	242,53	243,40	248,61
2001	Nº	1.816	556	966	1.607	4.945	42.977
	Media	270,75	255,53	264,16	262,53	265,08	274,29
2002	Nº	1.842	587	1.003	1.638	5.070	42.112
	Media	291,11	268,13	278,12	281,72	282,84	296,57
2003	Nº	1.886	618	1.022	1.647	5.173	41.576
	Media	313,75	285,70	301,94	302,73	304,56	323,14
2004	Nº	1.899	636	1.031	1.604	5.170	40.502
	Media	335,45	304,62	321,29	325,08	325,61	345,88
2005	Nº	1.925	653	1.065	1.591	5.234	39.570
	Media	355,45	323,80	340,57	349,48	346,66	370,21
2006	Nº	1.926	677	1.094	1.595	5.292	38.700
	Media	376,41	338,31	361,51	369,16	366,27	393,46
2007	Nº	1.938	683	1.078	1.587	5.286	37.932
	Media	403,02	362,46	389,20	397,47	393,30	424,46

Elaboración propia

Datos do nº de pensións en euros, a decembro de cada ano

Fonte: INSS

Pensións en favor de familiares en 2007

13.4. Outras prestacións

A Lei 42/1994, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e de orde social crea unha nova figura entre as prestacións da Seguridade Social: a incapacidade temporal, que vén a substituír á incapacidade laboral transitoria (ILT) e á invalidez provisional. A incapacidade temporal ten unha duración de doce meses, prorrogables por outros seis. Así mesmo, a citada lei desvincula da incapacidade temporal a continxencia de maternidade, que adquire categoría de prestación autónoma con dereito a unha cobertura do 100% da base reguladora.

Examinaremos dentro deste apartado os datos de incapacidade temporal e maternidade, obtidos do Instituto Nacional da Seguridade Social no que se refire aos procesos de incapacidade e da información das memorias da Delegación do Goberno en Galicia nos aspectos económicos das prestacións de incapacidade temporal e maternidade.

13.4.1. Prestacións de incapacidade temporal

Existían, a decembro de 2007 -cadro 13.21- 23.041 traballadores/as en proceso de Incapacidade Temporal -780 menos que a mesma data do ano anterior- dos que o número maior correspondían a provincia de Pontevedra: 9.006 e o inferior á de Ourense: 2.327, o importe total da prestación de incapacidade temporal no ano 2007 e de algo máis de 221 millóns de euros- ver cadro 13.22-, aumentando en 9,65 millóns ao importe con respecto o ano anterior. A contía maior corresponde tamén a provincia de Pontevedra: 94,60 millóns e a máis cativa a Ourense: 19,59 millóns de euros.

■ Cadro 13.21

Procesos de Incapacidade Temporal a 31.12.2007. Galicia

	R. Xeral	Autónomos	Agrario	E. fogar	Min. de carbón	Total
A Coruña	5.871	1.138	684	311	0	8.004
Lugo	1.583	435	733	173	0	2.924
Ourense	1.645	375	164	143	0	2.327
Pontevedra	6.790	1.181	649	386	0	9.006
Galicia	15.889	3.129	2.230	1.013	0	22.261

Número de subsidios en vigor
Fonte: INSS

■ Cadro 13.22

Importe anual de prestacións por incapacidade temporal. Galicia. 1999 -2007

	Importe								
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	52,48	47,11	49,02	51,38	58,60	68,28	73,94	77,73	80,56
Lugo	17,90	16,85	16,80	17,27	18,20	21,72	24,94	26,00	26,57
Ourense	15,55	13,54	14,98	14,45	16,85	19,13	18,62	19,62	19,59
Pontevedra	56,78	56,01	61,24	63,10	69,71	77,24	84,68	88,32	94,60
Galicia	142,71	133,51	142,05	146,20	163,35	186,37	202,18	211,67	221,32

Elaboración propia

Importe en millóns de euros

(1) Agás ISM. Contempla en 1999 os beneficios de invalidez provisional que residualmente manteñen a prestación ata a súa finalización

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

13.4.2. Prestacións de maternidade

Considéranse situacións protexidas a maternidade, a adopción e o acollemento preadoptivo ou permanente, durante os períodos de descanso que se aproveiten por ditas situacións. A prestación consiste nun subsidio en función da base reguladora que, no caso da maternidade, é de 16 semanas de duración, ampliables por parto múltiple en dúas semanas máis por cada fillo. Nos supostos de adopción e acollemento, tanto preadoptivo como permanente, de menores de ata seis anos, a suspensión terá unha duración de 16 semanas, ampliables no suposto de adopción ou acollemento múltiple en dúas semanas por fillo/a; esténdese o suposto a maiores discapacitados/as ou minusválidos/as con especiais dificultades de inserción.

O acordo “para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” prevé a aprobación dunha bonificación do 100% da contribución empresarial á seguridade social por continxencias comúns por período máximo dun ano cando se produza a reincorporación ao posto de traballo da muller nos supostos de suspensión do contrato de traballo por maternidade.

Dacordo co se contempla no cadro 13.23 existen 3.562 perceptoras do subsidio de maternidade en Galicia a 31 de decembro de 2007 –341 máis que na mesma data do ano anterior–, dos que na súa maior parte – 87%– corresponden ao réxime xeral e só 32 subsidios ao agrario. Por provincias A Coruña ten o número máis grande de beneficiarios –1.561– e Lugo o máis escaso –335–. O importe anual en concepto de maternidade en Galicia, cadro 13-24 representa en 2007 a cantidade de 71,63 millóns de euros incluída a prestación de paternidade, dos que o 44,59% abóanse na provincia da Coruña.

Subsidios de maternidade en vigor a 31.12.2007. Galicia

■ Cadro 13.23

	R. Xeral	Autónomos	Agrario	E. fogar	Min. de carbón	Total
A Coruña	1.372	158	11	20	0	1.561
Lugo	271	46	14	4	0	335
Ourense	301	41	1	5	0	348
Pontevedra	1.148	144	6	20	0	1.318
Galicia	3.092	389	32	49	0	3.562

Fonte: Mº de traballo e Asuntos Sociais: INSS

Importe anual de prestacións por maternidade. Galicia. 1999 -2007

■ Cadro 13.24

	Importe								
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 (1)
A Coruña	10,79	12,74	15,73	15,10	19,59	20,37	23,20	23,40	31,94
Lugo	2,25	2,98	3,08	3,66	3,96	4,21	4,81	4,82	6,26
Ourense	2,08	2,73	3,09	3,33	4,05	4,10	4,85	4,87	6,12
Pontevedra	9,23	10,67	12,58	13,09	17,58	17,78	20,53	20,61	27,31
Galicia	24,35	29,12	34,48	35,18	45,18	46,46	53,39	53,70	71,63

Elaboración propia

Importe en millóns de euros

Incluído paternidade

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

13.4.3. Prestacións familiares por fillo/a a cargo

A prestación familiar por fillo/a a cargo experimenta, a partir de 1991, unha importante transformación, perdendo o seu carácter de prestación exclusiva da Seguridade Social e pasando a ter carácter universal. O Real decreto lei 1/2000, do 14 de xaneiro, actualizou a contía das prestacións por fillos/as menores de 18 anos non minusválidos e por fillos/as tamén menores minusválidos nun grao igual ou superior ao 33%, establecendo a súa vez dúas novas prestacións de pago único: a primeira, é dirixida aos casos de nacemento do terceiro ou posterior fillo e a segunda, para supostos de parto múltiple, segundo coa seguinte táboa:

Nº de fillos/as nacidos	Nº de veces importe mensual salario mínimo
2	Catro
3	Oito
4 e máis	Doce

Doutra banda a Lei 35/2007 de 15 de novembro aprobou unha nova prestación económica de pago único de 2.500 euros por nacemento ou adopción, con efectos a partir do 1 de xullo de 2007.

O importe da asignación económica por fillo o menor acollido a cargo é:

■ Fillos/as menores de 18 anos non minusválidos: unha asignación económica de 291 euros anuais (24,25 mensuais) debendo neste caso acreditar ingresos inferiores ao límite establecido: 9.328,39 euros anuais, máis un 15% por cada fillo/a a cargo a partir do segundo.

1. Asignación por fillo/a menor de 18 anos, que ademais está afectado por unha minusvalía en grao igual ou superior ao 33%: 581,65 euros anuais (48,47 mensuais).
2. Asignación por fillo/a con 18 ou máis anos afectado por unha minusvalía en grao igual ou superior ao 65%: 3.749,16 euros anuais.
3. Asignación por fillo/a con 18 ou máis anos afectado por unha minusvalía en grao igual ou superior ao 75% e que precise o concurso doutra persoa para realizar os actos vitais máis elementais como vestir, desprazar, comer ou semellantes: 5.623,80.

Nos cadros 13.25 e 13.26 recóllense a media anual do número de beneficiarios/as e causantes da prestación en 1993 e de 2002 a 2007.

Beneficiarios/as de prestacs. Por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/ 2002-2007

■ Cadro 13.25

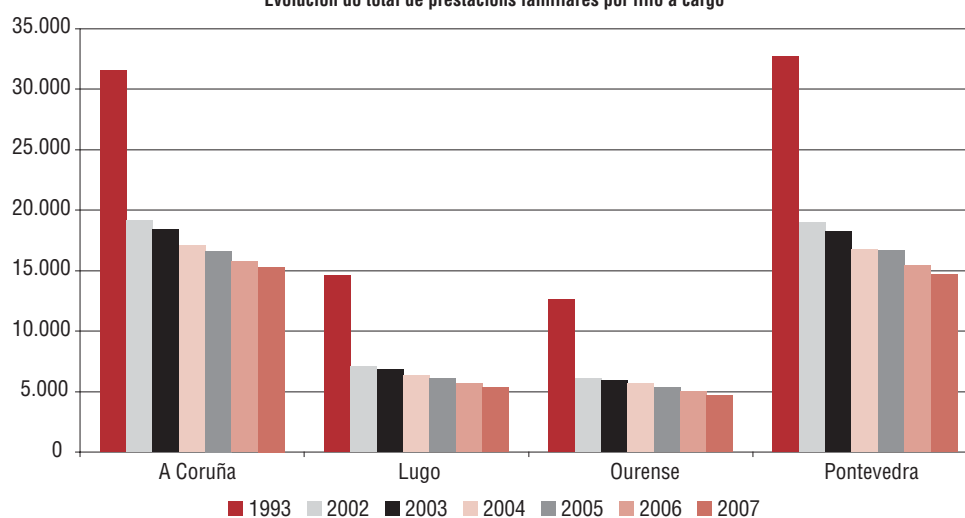
	Total						
	1993	2002	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	31.539	19.179	18.420	17.116	16.605	15.769	15.287
Lugo	14.588	7.119	6.829	6.323	6.087	5.657	5.357
Ourense	12.597	6.092	5.924	5.692	5.335	4.972	4.731
Pontevedra	32.697	18.970	18.260	16.759	16.688	15.412	14.663
Galicia	91.421	51.360	49.433	45.890	44.714	41.810	40.038
España	1.011.512	745.245	738.194	694.075	682.904	656.682	630.025

Elaboración propia

Medias anuais

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

Evolución do total de prestacións familiares por fillo a cargo

Causantes prestacións por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/2002-2007

■ Cadro 13.26

	Total						
	1993	2002	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	58.499	25.972	24.683	22.690	21.994	20.591	19.858
Lugo	26.219	9.981	9.432	8.663	8.345	7.730	7.280
Ourense	22.697	8.491	8.228	7.541	7.283	6.730	6.338
Pontevedra	64.474	26.874	25.547	23.393	23.117	21.055	20.016
Galicia	171.889	71.319	67.890	62.287	60.739	56.106	53.492
España	2.082.897	1.161.113	1.142.930	1.070.071	1.054.114	1.007.160	957.677

Medias anuais

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

En 2007, hai en Galicia (cadro 13.26) 53.492 fillos/as con dereito a dita prestación, que corresponden (cadro 13.25) a 40.038 familias, 1,34 fillos/as por familia. Como pode apreciarse, en 2007, continúa a tendencia decrecente, tanto dos causantes como de familias beneficiarias das prestacións, da análise provincial, infírese que é na provincia de Pontevedra onde existe maior número de causantes, 20.016, pero os beneficiarios, 15.287, son máis numerosos na provincia da Coruña en 2006, e ocupa o último lugar Ourense, tanto no número de causantes como de beneficiarios.

O cadro 13.27, reflicte que en 2007 aumenta, ao igual que no conxunto estatal, o importe total das prestacións, tamén nas catro provincias galegas, supoñendo para o total da comunidade autónoma 71,41 millóns de euros que representa o 7,70% do total do Estado.

■ Cadro 13.27

Importe das prestacións familiares por fillo/a a cargo. Galicia/España. 2001-2007

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	23,89	24,58	25,53	25,86	26,90	28,59	29,86
Lugo	8,47	8,63	8,83	8,94	9,19	9,50	9,73
Ourense	6,40	6,62	6,94	7,01	7,34	7,57	7,83
Pontevedra	20,67	21,42	22,02	22,20	23,23	23,43	23,99
Galicia	59,44	61,25	63,32	64,01	66,66	69,09	71,41
España	754,28	784,69	818,25	826,62	865,69	899,98	928,07

Medias anuais

Datos en millóns de euros/ano

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

13.4.4. Prestacións por desemprego

A normativa española de Seguridade Social sinala que a prestación de desemprego ten por obxecto garantir a continxencia na que se atopan aqueles/as que, podendo e querendo traballar, perden o seu emprego ou ven reducida a súa xornada ordinaria de traballo.

O desemprego é total cando o traballador/a cesa con carácter temporal ou definitivo na actividade que viña desenvolvendo e vese privado conseguintemente do seu salario. O desemprego é parcial cando o traballador/a ve reducida temporalmente a súa xornada ordinaria de traballo, polo menos nunha terceira parte, sempre que o salario sexa obxecto de análoga redución.

A protección por desemprego estrutúrase nun nivel contributivo e noutro nivel asistencial. O nivel contributivo ten por obxecto proporcionar prestacións substitutivas das rendas salariais deixadas de percibir como consecuencia da perda dun emprego anterior ou da redución da xornada. A duración da prestación por desemprego está en función dos períodos de ocupación cotizados nos 6 anos anteriores á situación legal de desemprego de acordo a unha escala que na actualidade vai dende un mínimo de 120 días de prestación aos que cotizaron un período abranguido entre 360 días, ata 539, a un máximo de 720 días aos que cotizaran máis de 2.160 días.

O nivel asistencial, complementario do contributivo, garante a protección a traballadores/as desempregados/as en condicións determinadas que enumera o artigo 215 da Lei xeral da seguridade social (ter esgotado a prestación por desemprego e ter responsabilidades familiares, ou ben, ser un maior de 45 anos, traballador emigrante retornado, liberado de prisión, etc.).

Doutra banda o Real decreto 236/2000 de 18 de febreiro estableceu, seguindo as directrices sobre o emprego da Unión Europea, a renda activa de inserción, que con modificacións posteriores a última o Real decreto 205/2005, de 25 de febreiro, combina medidas activas con pasivas e vai dirixido a mellorar a capacidade de inserción profesional dos desempregados/as de longa duración. Configúrase como

un itinerario de inserción laboral a partir dun compromiso de actividade, cunha titoría individualizada, incorporando ao beneficiario a programas de emprego e/ou formación e co apoio complementario dunha renda como axuda económica.

Poderán ser beneficiarios/as do programa os traballadores/as desempregados/as que teñan cumprida a idade de 45 anos; que acrediten unha minusvalía ou incapacidade, emigrantes retornados, vítimas da violencia doméstica que á súa vez reúnan en cada caso as condicións previstas nas normas específicas de cada un dos colectivos. Ademais, o Real decreto 945/2003 impón o que non foran beneficiarios/as do programa no ano anterior; salvo que se incorporaran a el por acreditar minusvalía o ser vítima de violencia doméstica e non foran beneficiarios de tres programas de renda activa.

A renda, cunha duración máxima de once meses, será igual ao 80% do indicador público de renda de efectos múltiples (IPREM) mensual vixente en cada momento salario mínimo interprofesional vixente, excluída a parte proporcional das dúas pagas extraordinarias.

No cadro 13.28 preséntanse os datos do número de beneficiarios/as da prestación por desemprego. A tendencia incrementista do número de perceptores/as que se experimenta en Galicia de 1990 a 1993 (ver informes de anos anteriores), cun aumento achegado ao 40%, québrase en 1995, cun descenso de 10.825 perceptores, e continúa en 1996, 1997, 1998 e 1999 dun xeito decrecente con 17.293, 10.612, 7.768 e 4.883 beneficiarios/as menos anualmente, respectivamente. Esta tendencia volve a trocarse no ano 2000 e continúa en 2001 e 2002 con aumentos sucesivos, volvendo a diminuír lixeiramente en 2003 no que en media anual establécese en 70.588 beneficiarios/as, en 2004 ten lugar un incremento de 4.700 perceptores/as no ámbito da Comunidade, en 2005 o aumento é de 3.500, en 2006 de 600 e en 2007 de 100 beneficiarios, situándose en 79.300 o número en media anual. O incremento prodúcese tamén no conxunto de España, nas provincias galegas só en Pontevedra, manténdose o mesmo número en Lugo e Ourense e baixando en cen perceptores na da Coruña.

Beneficiarios/as da Prestación por Desemprego. Galicia/ España. 1993/2002-2007

■ Cadro 13.28

	1993	2002	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	44.000	30.500	29.400	30.900	32.600	33.300	33.200
Lugo	12.900	7.800	7.600	8.300	8.000	8.100	8.100
Ourense	16.000	9.500	8.900	9.600	10.100	9.900	9.900
Pontevedra	39.700	25.300	24.700	26.300	27.900	27.900	28.100
Galicia	112.600	73.200	70.600	75.100	78.600	79.200	79.300
España	1.993.000	970.800	1.004.700	1.065.100	1.103.900	1.145.600	1.246.300

Nº de beneficiarios/as en centos

Fonte: Mº de Trabajo y Asuntos Sociales

Os 79.300 beneficiarios/as das prestacións de desemprego (cadro 13.28) supoñen o 6,36% do total español, dos que o número dos beneficiarios/as das prestacións contributivas e asistenciais é 42.779 e 30.809 respectivamente. No total da Comunidade galega, deberíamos sumar os preceptores/as da renda activa de inserción en número de 5.671 en Galicia.

13.5. Pensións de carácter non contributivo e asistencial

A Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, tratou de realizar unha regulación unitaria das distintas accións dos poderes públicos para integrais nun nivel non contributivo de pensións en favor daqueles cidadáns que se atopen en situación de necesidade protexible e carezan de recursos económicos propios suficientes para a súa subsistencia.

As pensións non contributivas son prestacións periódicas vitalicias ou de duración indeterminada en función da idade ou a incapacidade e a favor daquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para acadar prestacións de nivel contributivo pola realización de actividades profesionais.

Sen embargo, as pensións non contributivas da Lei 26/1990 veñen, en realidade, a substituír, se ben con distinto alcance e maior contía, ás de velez e enfermidade do Fondo de Asistencia Social (FAS) -que, aínda así e transcorridos dezasete anos da implantación das non contributivas, seguen subsistentes para quen as cobraba, se non opta polas novas- e aos subsidios de garantía de ingresos mínimos e o de axuda de terceiras persoas da Lei de integración social do minusválido (LISMI), nas mesmas condicións que as do FAS.

Por outra banda, a Xunta de Galicia, mediante a Lei 9/1991, do 2 de outubro, de Medidas básicas para a reinserción social, estableceu unha prestación, a Renda de Integración Social (RISGA), co obxecto de garantir un mínimo de subsistencia persoal a cidadáns abrangidos entre os 25 (nalgúns casos de 18), e os 65 anos que, polo tanto, completaría a acción protectora de grupos específicos, terceira idade e incapacitados, coas daquelas persoas que, aínda que tendo idade laboral e sen causa legal de incapacidade física ou psíquica, non teñen recursos mínimos para poder afrontar as necesidades máis urxentes.

Como sinala a propia Lei 9/1991, trátase de establecer unha prestación social destinada a garantir recursos económicos de subsistencia a quen careza deles, así como lograr a súa autonomía e integración normalizada mediante un proxecto personalizado de inserción.

A Xunta de Galicia, ante as críticas de carácter xeneralizado sobre a ineficacia desta prestación de cara á loita contra a pobreza e a exclusión social plasmadas nun informe que o Valedor do Pobo publicou en novembro de 1998, modificou, mediante a Lei 1/1999, do 5 de febreiro, algúns artigos co obxecto de configurala, segundo especifica a exposición de motivos, como unha verdadeira renda familiar; flexibilizar os requisitos esixidos, e axilizar o procedemento.

As pensións do Fondo de Asistencia Social (FAS) son axudas económicas de carácter periódico a favor de anciáns e de enfermos ou inválidos para o traballo. A contía mensual destas pensións foi en 2007 de 149,86 euros ao mes con 14 pagas.

Segundo os datos do cadro 13.29, que contempla o número de pensións do FAS polos dous conceptos de velez e enfermidade existentes en 1990 e entre 2003-2007, existe xa un descenso moi acusado destas prestacións, como consecuencia da implantación das novas pensións non contributivas (mellor dotadas economicamente),

ás que deben acceder os novos peticionarios, e que ademais teñen dereito de opción os beneficiarios das do FAS sempre que reúnan os requisitos.

En 2007, o número total de pensionistas do FAS é só de 86 en Galicia, cun descenso respecto ao ano anterior de 36 representando dito número global de Galicia o 0,35% dos 24.282 que existen no total español, sendo a provincia de Ourense con 30 pensións, seguida de Pontevedra con 23 as que reúnen un maior número de beneficiarios.

Cadro 13.29 Pensións do Fondo de Asistencia Social. Por provincias. Galicia/España. 1990/2003-2007

	Vellez						Enfermidade						Total					
	1990	2003	2004	2005	2006	2007	1990	2003	2004	2005	2006	2007	1990	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	7.900	191	53	22	6	3	7.100	203	59	31	29	17	15.000	394	112	52	35	20
Lugo	2.300	30	15	10	7	4	2.100	38	25	18	12	9	4.400	68	40	28	18	13
Ourense	2.500	40	22	15	11	7	2.100	63	40	32	27	23	4.600	103	62	46	38	30
Pontevedra	5.100	32	23	14	9	6	3.600	45	35	25	22	17	8.700	77	58	39	31	23
Galicia	17.700	293	113	60	33	20	14.900	349	159	105	90	66	32.600	642	272	165	122	86
España ⁽¹⁾	161.200	10.871	9.560	7.425	5.572	4.430	166.600	31.794	29.068	25.676	22.285	19.852	327.800	42.665	38.628	33.101	27.857	24.282

Elaboración propia

Medias anuais en miles de persoas. Ano 1990 redondeados en centos

(1) Sen datos do País Vasco

O R.D. 357/1991, do 15 de marzo, permite aos beneficiarios das pensións asistenciais pasar a percibir unha pensión non contributiva, reúnen os requisitos esixidos para isto, debendo, nese caso, renunciar á do FAS, dado o carácter incompatible de ambas

Fonte: Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais e Xunta de Galicia

Continúa tamén en 2007, o proceso de diminución do número de prestacións derivadas da LISMI -cadro I 3.30- pola posta en vigor, a partir de 1991, das pensións non contributivas. A acción protectora da lei comprende:

- Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica.
- Rehabilitación médico-funcional e recuperación profesional.
- Medidas de integración social.
- Subsidio de garantía de ingresos mínimos.
- Subsidio por axuda de terceira persoa.
- Subsidio de mobilidade e compensación por gastos de transporte.

A contía do subsidio de garantía de ingresos mínimos foi en 2007 de 149,86 euros, ao mes; o de axuda de terceira persoa, de 58,45 euros e o de mobilidade e compensación por gastos de transporte de 47,15 e 49,54 euros mensuais respectivamente. Non obstante, no caso que o beneficiario do subsidio de garantía de ingresos mínimos perciba unha prestación económica análoga, a contía do subsidio reducirase nunha cantidade igual o importe daquela prestación.

Os 2.349 beneficiarios da LISMI en Galicia representan o 4,81% dos 48.877 pensionistas españois, cunha diferenza moi notable do número de beneficiarios na provincia da Coruña e Pontevedra –840 e 1.010– con respecto a Lugo e Ourense, con tan só 124 e 375 beneficiarios, respectivamente.

As pensións non contributivas que como apuntabamos anteriormente establécense para aquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para alcanzar

a prestación de nivel contributivo, poden obterse por estar en situación de invalidez- minusvalía igual ou superior ao sesenta e cinco por cento- ou en idade de xubilación –ter cumpridos os sesenta e cinco anos de idade-, ademais doutros requisitos como carecer de rendas ou ingresos suficientes. O importe mensual das prestacións non contributivas estableceuse para 2007 en 312,43 euros, abonándose dúas pagas extraordinarias da mesma contía os meses de xuño e novembro. No caso de invalidez igual ou superior ao 75%, se precisase do concurso doutra persoa a contía incrementase con un complemento do 50%.

Beneficiarios das prestacións da LISMI. Por provincias. Galicia/España. 1991/2002-2007

■ Cadro 13.30

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Subsidio de garantía ingresos mínimos	1991	7.309	1.956	2.645	8.215	20.125	251.092
	2002	1.035	189	337	1.276	2.837	64.606
	2003	906	155	280	1.088	2.429	56.868
	2004	791	123	228	943	2.085	49.878
	2005	682	106	199	805	1.792	43.537
	2006	591	93	180	705	1.569	38.246
	2007	510	78	154	598	1.340	33.149
Subsidio axuda de terceira persoa	1991	3.337	798	888	3.074	8.097	91.560
	2002	284	43	38	223	588	10.104
	2003	240	35	24	182	481	8.385
	2004	193	27	18	159	397	7.018
	2005	159	24	16	134	333	5.881
	2006	133	22	13	117	285	4.898
	2007	110	20	11	97	238	4.074
Subsidio de mobil. compens. por pagos de transporte	1991	1.818	104	117	852	2.891	38.769
	2002	288	25	11	116	440	6.292
	2003	251	25	9	102	387	5.521
	2004	219	26	5	99	349	4.874
	2005	191	24	4	86	305	4.278
	2006	171	21	3	72	267	3.762
	2007	152	23	3	66	244	3.255
Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica	1991	3.664	395	782	3.525	8.366	56.140
	2002	552	63	192	878	1.685	22.221
	2003	501	54	192	676	1.423	20.621
	2004	439	39	197	631	1.306	19.292
	2005	409	34	203	601	1.247	18.087
	2006	307	31	211	465	1.014	15.186
	2007	222	30	221	434	907	14.331
Total	1991	11.410	2.463	3.556	11.482	28.911	329.792
	2002	1.747	251	530	2.072	4.600	89.288
	2003	1.559	214	471	1.694	3.938	79.665
	2004	1.367	172	424	1.517	3.480	71.117
	2005	1.216	153	399	1.368	3.136	63.369
	2006	1.017	137	388	1.137	2.679	54.989
	2007	840	124	375	1.010	2.349	48.877

Elaboración propia

(1) A Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, suprime estes subsidios pero seguen cobrándolos os que os percibían con anterioridade á entrada en vigor da lei, agás que os interesados pasen a percibir unha pensión non contributiva.

medias anuais agás 1991 que é a Decembro

A suma de cada unha das rúbricas dos beneficiarios, segundo a clase de prestación, non coincide necesariamente co total de beneficiarios, xa que un mesmo beneficiario pode recibir máis dunha prestación.

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

No cadro 13.31 observamos que en 2007 produciuse en Galicia unha diminución de 1.299 pensionistas beneficiarios de prestacións non contributivas. A partir de 1996 (ver informes anteriores) o número de beneficiarios de pensións non contributivas de invalidez supera aos de xubilación, aínda que nos últimos anos- desde 2000 medraron máis os pensionistas de xubilación. En 2007, as pensións de invalidez descenden en 426, e as de xubilación en 674, non obstante, estas en número de 31.847 constitúen as maioritarias. Por provincias o colectivo da provincia da Coruña, con 21.270 pensionistas, representa o 41,17% do total galego. En sentido oposto, na provincia de Lugo soamente existen 6.027 pensionistas desta modalidade, que constitúen o 11,67% do total de Galicia.

■ Cadro 13.31 **Pensións non contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1994/2003-2007**

	Invalidez						Xubilación						Total					
	1994	2003	2004	2005	2006	2007	1994	2003	2004	2005	2006	2007	1994	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	5.179	8.830	8.695	8.428	8.191	7.866	7.406	14.279	14.236	13.970	13.768	13.404	12.585	23.109	22.931	22.398	21.959	21.270
Lugo	1.406	2.372	2.332	2.305	2.234	2.151	1.437	3.799	3.872	3.912	3.911	3.876	2.843	6.171	6.204	6.217	6.145	6.027
Ourense	2.909	3.076	3.055	3.017	2.959	2.866	2.312	4.581	4.670	4.693	4.678	4.616	5.221	7.657	7.725	7.710	7.637	7.482
Pontevedra	3.764	7.246	7.244	7.173	7.051	6.926	4.133	10.237	10.331	10.188	10.164	9.951	7.897	17.483	17.575	17.361	17.215	16.878
Galicia	13.258	21.524	21.326	20.923	20.435	19.809	15.288	32.896	33.109	32.763	32.521	31.847	28.546	54.420	54.435	53.686	52.956	51.657
España ⁽¹⁾	114.487	207.193	207.025	205.319	204.844	203.401	154.486	281.154	281.447	279.189	276.920	270.980	268.973	488.347	488.472	484.508	481.764	474.382

Elaboración propia

Medias anuais agás os datos Galicia 1994 a decembro de dito ano

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

No cadro 13.32 contéplase o número de pensións non contributivas por comunidades autónomas. Galicia é, despois de Andalucía e Cataluña, a comunidade con maior número absoluto de pensionistas non contributivos e a de maior número porcentual con respecto ao total de habitantes. Os 51.657 perceptores de pensións non contributivas representan o 10,89% do total nacional, moi por riba de comunidades con moito maior número de habitantes como Madrid ou a Comunidade Valenciana.

En 2007 (cadro 13.33) diminúen en 63 o número de beneficiarios/as da renda de integración social (RISGA) en Galicia. O descenso experimentase en todas as provincias coa excepción de Pontevedra. En canto a súa implantación provincial, hai que destacar o elevado número de beneficiarios/as na provincia da Coruña, mentres que a de Lugo cun decrecemento importante nos últimos anos permanece como a de inferior colectivo de beneficiarios/as.

Pensións non contributivas da Seguridade Social. Por comunidade autónomas. 1997/2003-2007**Cadro 13.32**

	Total núm. pensionistas					
	1997	2003	2004	2005	2006	2007
Andalucía	94.445	109.667	110.286	109.886	109.609	108.198
Aragón	12.123	10.563	10.206	9.834	9.526	9.139
Asturias	10.618	11.454	11.233	11.175	11.129	10.917
Baleares	7.270	7.982	7.961	7.940	7.926	7.878
Canarias	34.188	41.761	42.043	42.153	42.133	42.204
Cantabria	5.616	6.536	6.450	6.291	6.274	6.223
C. A Mancha	21.281	23.829	23.758	23.415	23.062	22.309
C. León	27.457	28.204	27.778	27.129	26.942	26.085
Cataluña	49.581	60.882	60.183	59.833	59.352	58.679
C. Valenciana	37.248	45.388	47.224	47.391	47.797	47.162
Extremadura	1.343	17.150	17.356	17.083	16.685	16.305
Galicia⁽¹⁾	46.508	54.419	54.434	53.686	52.956	51.657
Madrid	30.512	34.567	34.213	34.054	34.008	33.753
Murcia	11.798	15.707	15.539	15.205	15.006	14.721
Navarra	3.449	3.473	3.288	3.160	3.049	2.979
País Vasco	10.692	10.317	10.103	9.939	9.941	9.850
A Rioxa	2.415	2.231	2.179	2.119	2.073	1.998
Ceuta	1.560	1.729	1.714	1.708	1.728	1.742
Melilla	2.400	2.547	2.525	2.508	2.568	2.584
España	410.504	488.406	488.473	484.509	481.764	474.383

Elaboración propia

Media anual

Fonte: Ministerio de Trabajo e Asuntos Sociais

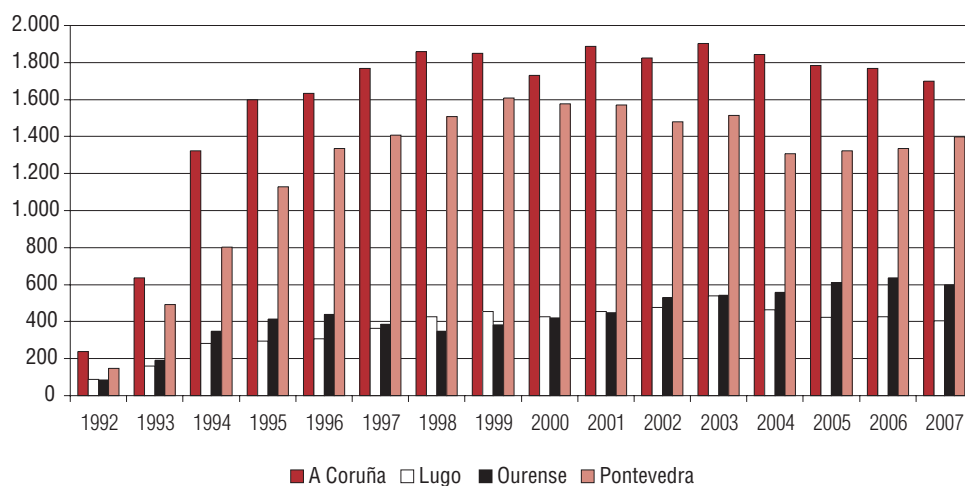
Cadro 13.33**Beneficiarios da Renda de Integración Social (RISGA). Por provincias. Galicia. 1992-2007**

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	237	635	1.323	1.600	1.633	1.769	1.858	1.850	1.731	1.887	1.825	1.904	1.844	1.785	1.769	1.700
Lugo	88	159	283	294	306	364	427	453	426	453	477	540	464	424	427	403
Ourense	86	190	349	415	438	387	347	382	421	447	529	543	559	612	635	600
Pontevedra	148	492	803	1.128	1.335	1.407	1.508	1.607	1.578	1.570	1.479	1.515	1.306	1.324	1.334	1.399
Galicia	559	1.476	2.758	3.437	3.712	3.927	4.140	4.292	4.156	4.357	4.310	4.499	4.173	4.145	4.165	4.102

Elaboración propia

Datos a 31 de decembro

Fonte: Xunta de Galicia

No cadro 13.34 inclúese o conxunto de prestacións periódicas de carácter asistencial en Galicia: as derivadas da LISMI, as do FAS, as non contributivas da Seguridade Social, e as do RISGA, todas elas sen base contributiva previa.

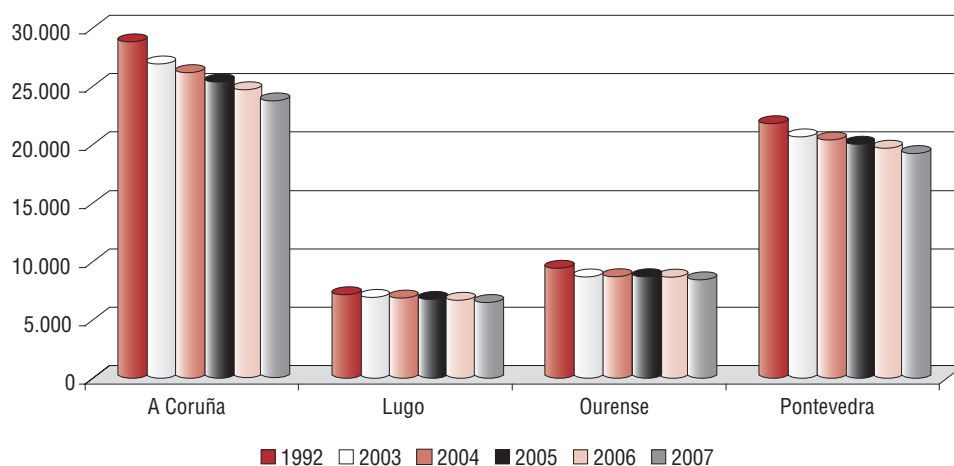
**Conxunto das prestacións periódicas de carácter asistencial. Por provincias.
Galicia. 1992/2003-2007**

■ Cadro 13.34

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
LISMI	1992	11.154	2.091	2.825	10.776	26.846
	2003	1.559	214	471	1.694	3.938
	2004	1.367	172	424	1.517	3.480
	2005	1.216	153	399	1.368	3.136
	2006	1.017	137	388	1.137	2.679
	2007	840	124	375	1.010	2.349
Asistenciais	1992	13.084	3.985	3.785	7.863	28.717
	2003	393	68	103	77	642
	2004	112	40	62	58	272
	2005	52	28	46	39	165
	2006	35	18	38	31	122
	2007	20	13	30	23	86
Non contributivas	1992	4.341	1.067	2.755	3.074	11.237
	2003	23.109	6.171	7.657	17.484	54.419
	2004	22.931	6.204	7.725	17.575	54.435
	2005	22.398	6.217	7.710	17.361	53.686
	2006	21.959	6.145	7.637	17.215	52.956
	2007	21.270	6.027	7.482	16.878	51.657
RISGA	1992	237	88	86	148	559
	2003	1.904	540	543	1.515	4.499
	2004	1.844	464	559	1.306	4.173
	2005	1.785	424	612	1.324	4.145
	2006	1.769	427	635	1.334	4.165
	2007	1.700	403	600	1.399	4.102
Total	1992	28.816	7.231	9.451	21.861	67.359
	2003	26.965	6.993	8.774	20.770	63.498
	2004	26.254	6.880	8.770	20.456	62.360
	2005	25.451	6.822	8.767	20.092	61.132
	2006	24.780	6.727	8.698	19.717	59.922
	2007	23.830	6.567	8.487	19.310	58.194

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Sanidade e Servizos Sociais e Ministerio de Traballo e Asuntos Sociais

Como xa dicíamos anteriormente, continúa a diminución, durante 2007, das pensións da LISMI e do FAS, e tamén neste ano as non contributivas. A partir de 1994 aparecen as pensións non contributivas como as máis importantes numericamente representando, en 2007, o 88,77% do conxunto das asistenciais. As prestacións da Renda de Integración Social, en número de 4.102 a decembro de 2006, constitúen un escaso 7,05% do total.

En 2007 baixa, de novo, o número do conxunto global destas prestacións en Galicia, diminución que ten lugar se ben en moi escasa medida nas catro provincias galegas. Dos 58.194 perceptores destas pensións de base asistencial un 40,95% pertencen á provincia da Coruña; un 33,18% a Pontevedra; un 14,58% a Ourense e un 11,28% a Lugo..

ELECCIÓN SINDICAIS

14

Neste apartado reflíctese a representación sindical das persoas traballadoras e, como é lóxico, para isto analízanse os resultados das eleccións celebradas e as continxencias dos procesos electorais desenvolvidos na Comunidade Autónoma Galega.

Dado que para facer unha primeira análise da representatividade sindical das persoas traballadoras non sería suficiente o exame dos datos referidos ao período de 2007, ao que se reduce este informe, cómpre contemplar, ademais, un período máis amplo que abrangue dende o último proceso electoral, sen prexuízo de facer referencia ao desenvolvemento concreto dese ano.

Entrando no exame concreto, pódese observar nos cadros 14.1 e 14.2 que se rexistraron un total de 7.693 actas de procesos electorais entre o 1 de xaneiro de 2004 e o 31 de decembro de 2007 correspondendo 5.079 a 2007. O total de preavisos presentados en Galicia durante os catro anos foron 9.245.

**Preavisos, actas depositadas, actas rexistradas do 01.01.2004 ao 31.12.2007.
Por provincias. Galicia**

■ Cadro 14.1

	Avisos previos presentados	Actas depositadas	Actas rexistradas	Total Actas
A Coruña	3.356	301	2.632	2.933
Lugo	1.286	79	1.060	1.139
Ourense	1.003	0	906	906
Pontevedra	3.600	316	3.095	3.411
Galicia	9.245	696	7.693	8.389

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Preavisos, actas depositadas, actas rexistradas do 01.01.2007 ao 31.12.2007.
Por provincias. Galicia. 2007**

■ Cadro 14.2

	Avisos previos presentados	Actas depositadas	Actas rexistradas	Total Actas
A Coruña	2.068	266	1.783	2.049
Lugo	820	65	674	739
Ourense	551	0	604	604
Pontevedra	2.044	79	2.018	2.097
Galicia	5.483	410	5.079	5.489

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No período dos últimos 4 anos emitíronse 307.387 votos dos cales o 94,72 % foron válidos.

**Características dos votos emitidos, no período comprendido desde o 1 de xaneiro de 2004 a
31 de decembro de 2007. Por provincias. Galicia**

■ Cadro 14.3

	Válidos	Nulos	En Branco	Total votos	%
A Coruña	110.536	1.020	6.017	117.573	38,249
Lugo	33.249	250	1.475	34.974	11,378
Ourense	32.356	208	1.132	33.696	10,962
Pontevedra	115.009	928	5.207	121.144	39,411
Galicia	291.150	2.406	13.831	307.387	100

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Como resultado do rexistrado nesas actas electorais, elixíronse un total de 19.965 representantes con mandato en vigor a 31 de decembro de 2007, correspondendo 12.731 aos elixidos, segundo consta nas actas rexistradas, no transcurso de 2007. Exprésanse nos cadros as porcentaxes de distribución provincial que reflicten que, en Galicia, a provincia da Coruña é a que obtén maior cifra no período de catro anos, sendo Pontevedra no 2007.

**Representantes elixidos/as segundo as actas rexistradas
entre o 01-01-2004 ao 31-12-2007. Por provincias. Galicia**

■ Cadro 14.4

	Nº representantes	%
A Coruña	7.936	40,29
Lugo	2.179	11,06
Ourense	2.135	10,84
Pontevedra	7.445	37,80
Galicia	19.695	100,00

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

**Representantes elixidos/as segundo as actas rexistradas
en 2007. Por provincias. Galicia**

■ Cadro 14.5

	Nº representantes	%
A Coruña	4.895	38,45
Lugo	1.399	10,99
Ourense	1.510	11,86
Pontevedra	4.927	38,70
Galicia	12.731	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Analizando os resultados dos procesos electorais en Galicia durante este período de catro anos e, tendo en conta os representantes con mandato en vigor a 31 de decembro de 2007, pódese ver que a central sindical UGT, cun 31,34% do total, é a que obtivo maior número de representantes (6.173), seguida de CIG e CC OO con 28,58% e 28,37%, respectivamente (5.628 e 5.588 representantes), acadando un total de 2.306 o resto das centrais sindicais e grupos de traballadores cun 11,71%.

Examinando as cifras referidas ao ano 2007, pódese observar que, nese ano, UGT obtén o 31,18% dos representantes, seguida de CIG co 28,68% e CC OO co 28,36%.

Na análise provincial dos resultados anteriormente referidos a Galicia, pode observarse que a central sindical UGT obtén a maior porcentaxe de representantes na Coruña, Lugo e Ourense, podendo contemplarse que, na provincia de Pontevedra, ocupa o primeiro lugar a CIG.

**Desglose dos resultados electorais acadados polos sindicatos máis representativos
no período do 11.1.2004 ao 31.12.2007. Por provincias. Galicia**

■ Cadro 14.6

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Total	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
UGT	2.573	32,42	745	34,19	764	35,78	2.091	28,09	6.173	31,34
CCOO	2.224	28,02	665	30,52	593	27,78	2.106	28,29	5.588	28,37
CIG	2.182	27,49	454	20,84	444	20,80	2.548	34,22	5.628	28,58
Outros	957	12,06	315	14,46	334	15,64	700	9,40	2.306	11,71
Total	7.936	100,00	2.179	100,00	2.135	100,00	7.445	100,00	19.695	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No cadro 14-6 ofrécese unha comparativa entre os dous períodos dos resultados obtidos polas centrais sindicais.

No cadro 14.7 e seguintes detállase o número de representantes que obtiveron cada un dos sindicatos en Galicia, concretando, en consecuencia, as organizacións sindicais e profesionais que teñen representación na Comunidade Autónoma de Galicia a 31 de decembro de 2007, ofrecéndose a análise provincial por separado.

Desglose dos resultados electorais acadados polos sindicatos máis representativos no ano 2007. Por provincias. Galicia

■ Cadro 14.7

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
UGT	1.610	32,89	489	34,95	523	34,64	1.348	27,36	3.970	31,18
CCOO	1.327	27,11	409	29,24	433	28,68	1.442	29,27	3.611	28,36
CIG	1.387	28,34	268	19,16	297	19,67	1.699	34,48	3.651	28,68
Outros	571	11,66	233	16,65	257	17,02	438	8,89	1.499	11,77
Total	4.895	100,00	1.399	100,00	1.510	100,00	4.927	100,00	12.731	100,00

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

■ Cadro 14.8

**Comparativa, a nivel provincial, dos representantes elixidos/as entre o período actual e o período anterior. Galicia.
CENTRAIS SINDICAIS**

	CC.OO		U.G.T.		C.I.G.		Outros		Totais por provincia	
	Anterior	Actual	Anterior	Actual	Anterior	Actual	Anterior	Actual	Anterior	Actual
A CORUÑA	2.085	2.224	2.483	2.573	1.785	2.182	808	957	7.161	7.936
LUGO	705	665	693	745	371	454	305	315	2.074	2.179
OURENSE	546	593	667	764	436	444	359	334	2.008	2.135
PONTEVEDRA	2.012	2.106	2.023	2.091	2.355	2.548	589	700	6.979	7.445
TOTAIS	5.348	5.588	5.866	6.173	4.947	5.628	2.061	2.306	18.222	19.695

Anterior.- datos referidos ao período electoral anterior do 01.01.03 ao 31.12.06

Actual.- datos do período actual do 01.01.04 ao 31.12.07

Elaboración propia

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Galicia.

Comunidade Autónoma de Galicia.

■ Cadro 14.9

Codigo	Denominación	Repr. Elixidos/as
14	Unión Xeral de Traballadores (UGT)	6.173
2	Confederación Intersindical Galega (CIG)	5.628
11	Comisións Obreiras (CC.OO.)	5.588
15	Unión Sindical Obreira (USO)	385
4	Central Sindical Independente e de Funcionarios (CSI-CSIF)	354
820504	Federación de Trab. Independentes de Comercio (FETICO)	293
98	Grupo de Traballadores (GT)	242
820498	Federación de Sindic. Indep. De Ensino (FSIE)	163
720293	Unión Sindical de Traballadores de Galicia (USTG)	104
720290	Central Unitaria de Traballadores (CUT)	100
99	Non sindicados (Non sindicados)	78
1	Confederación Xeral do Traballo (CGT)	66

Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Galicia.

Comunidade Autónoma de Galicia.

■ Cadro 14.9
(continuación)

Código	Denominación	Repr. Elixidos/as
39	Federación de Asoc. Sind. Gran Almacéns (FAGSA)	64
821041	Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	52
821320	Confeder. de S. Indep. de Caixas de Aforros (CSICA)	49
100	Outros	45
720218	Sind. Independ. de Traballadores - FSI (SIT-FSI)	30
820526	Fed. Indep. de Trab. do Crédito (FITC)	28
821811	Unión Sindical de Auxiliares de Enfermería (USAE)	27
3	Confederación de Cuadros (CC)	24
821106	Sindicato Independente Ensino (ANPE)	24
720299	Médicos de Galicia Independentes (O' MEGA)	21
821778	Sindicatos da Administración Pública (SAP)	17
20	Confeder. De Trab. Independ. (CTI)	16
50057	Sind. De Trab. Do Ensino de Galicia (STES-STEG)	15
820588	Sind. Español Maquin. E Axud. Ferrov. (SEMAF)	13
720295	Sind. Indep. De Trab. De Autop. E Autoest. (SITA)	9
7725	Sindicato Ferroviario	9
821749	Unión Nac. De Func. De gestión de Hacienda (GESTHA)	8
821575	Sindicato Libre Marina Mercante (SLMM)	7
821806	Sindicato de traballadores de Repsol	5
821773	sindicato de traballadores de comunicacións (STC)	5
821114	Sind. Empleados C.Aforros e Pens. Barc. (SEPCPB)	4
720300	Sindicato de Xornalistas de Galicia (SXG)	4
821623	Sindicato de Circulación Ferroviaria (SCF)	4
720220	Sind. Independente de GKN - Vigo (SI-FSI)	3
820617	S. Tripulant. de Cabina de Pasaxeiros Líneas Aereas (SITCPLA)	3
821548	Sindicato Independente da Enerxía (SIE)	3
821821	Sindicato de Inspectores de Facenda	3
821272	Sind. Profes. de Policías Municipais de España (SPPME)	3
820564	Sind. de A.T.S. de España (SATSE)	2
821308	Sindicato Profesional Libre e Independente (APLI)	2
720286	Asociac. Profes. Persoal Concello de Ferrol (APPCF)	2
720297	Asociac. Profes. de Policía Local de Arteixo (APPLA)	2
30006	Asociac. Cuadros Grupo Caja Madrid (ACCAM)	2
720301	Sind. Independente Bombeiros de Galicia (SIB. GAL)	2
720288	Alternativa Independente (A.I.)	2
821787	Alternativa Sindical de Traballadores (AST)	2
821822	Confeder. de Sindicatos Profesionais Aéreos (CSPA)	2
720292	Unión de outros Sindicalistas (UNOS)	1
821752	Sind. Indep. de Empleados de "Generali España" (SIEGE)	1
820555	Sind. Autónomo Traball. Banco de España (SATBE)	1
820189	Asoc. Sind. Espec. Técnicos Mantem. Aeronaut. (ASETMA)	1
30000	Técnicos e Profesionais da Enerxía (ATYPE-CC)	1
821823	Sindicato de Salvamento Marítimo (SSM)	1
821605	Unión Telefónica Sindical (UTS)	1
821750	Sind. de Traball. de Empresas da Comunicación (SITEC)	1
Total		19.695

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Por Provincias

A Coruña

■ Cadro 14.9a

Código	Denominación	Repr. Elixidos/as
14	Unión Xeral de Traballadores (UGT)	2.573
11	Comisións Obreiras (CCOO)	2.224
2	Confederación Intersindical Galega (CIG)	2.182
4	Central Sindical Independente e de Funcionarios (CSI-CSIF)	159
820504	Federación de Trab. Independentes de Comercio (FETICO)	137
15	Unión Sindical Obreira (USO)	136
98	Grupo de Traballadores (GT)	131
720293	Unión Sindical de Traballadores de Galicia (USTG)	78
720290	Central Unitaria de Traballadores (CUT)	55
820498	Federación de Sindic. Indep. De Ensino (FSIE)	48
39	Federación de Asoc. Sind. Gran Almacéns (FASGA)	43
1	Confederación Xeral do Traballo (CGT)	18
820526	Federación Indep. De Traballadores do Crédito (FITC)	17
821041	Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	17
821320	Confed. De S. Indep. De Caixas de Aforros (CSICA)	16
821811	Unión sindical de cadros de enfermería (USAE)	10
3	Confederación de Cadros (CC)	9
20	Confeder. De Trab. Independ. (CTI)	7
720299	Médicos de Galicia Independientes (O`MEGA)	7
821106	Sindicato Independiente Enseñanza (ANPE)	6
821778	Sindicatos da Administración Pública (SAP)	6
821806	Sindicato de traballadores de Repsol	5
720295	Sind. Indep. De Trab. De Autop. E Autoest. (SITA)	4
50057	Sind. De Trab. Do Ensino de Galicia (STES-STEG)	4
820588	Sind. Español Maquin. E Axud. Ferrov. (SEMAF)	4
821749	Unión Nac. Funcion. Xestión de Facenda (GESTHA)	3
820617	S. Tripulant. De cabina de pasax. Lineas aereas. (SITCPLA)	3
821272	Sind. Profes. Policías municipais de España (SPPME)	3
821773	Sindicato de traballadores de comunicacións (STC)	2
720286	Asociación profesional Persoal C. de Ferrol (APPCF)	2
720297	Asoc. Profes. Policía Local de Arteixo (APPLA)	2
821623	Sindicato de Circulación Ferroviaria (SCF)	2
720288	Alternativa Independente	2
821821	Sindicatos de Inspectores de Facenda	2
720301	Sind. Independente Bombeiros de Galicia (SIB. GAL)	2
720300	Sindicato de Xornalistas de Galicia (SXG)	2
720301	Sindicato Indep. de Bombeiros de Galicia (SIB-GAL)	2
821787	Alternativa Sindical de Traballadores (AST)	2
821822	Confeder. Sindicatos Profesionais Aéreos (CSPA)	2
7725	Sindicato Ferroviario	2
820564	Sind. De A.T.S. de España (SATSE)	1
821308	Asoc. Prof. Libre e indep. Rtv (APLI)	1
30006	Asoc. Cadros Grupo Caja Madrid (ACCAM)	1
820189	Asoc. Sind. Espec. Técnicos Mantem. Aeronaut. (ASETMA)	1
820555	Sind. Auton. Trab. Banco de España (SATBE)	1
821752	Sin. Indep. Empleados de "Generali España" (SIEGE)	1
821823	Sindicato do Salvamento Marítimo (SSM)	1
Total		7.936

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Por Provincias

■ Cadro 14.9b

Lugo

Codigo	Denominación	Repr. Elixidos/as
14	Unión Xeral de Traballadores (UGT)	745
11	Comisións Obreiras (CCOO)	665
2	Confederación Intersindical Galega (CIG)	454
15	Unión Sindical Obreira (USO)	79
4	Central Sindical Independente e de Funcionarios (CSI-CSIF)	78
820504	Federación de Trab. Independentes de Comercio (FETICO)	28
820498	Federación de Sindic. Indep. De Ensino (FSIE)	21
720293	Unión Sindical de Traballadores de Galicia (USTG)	19
100	Outros (UTI, SGPS, AFI, APFP, APROAHP, SECCRA)	13
98	Grupo de Traballadores (GT)	12
821041	Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	12
820526	Federación Indep. De Traballadores do Crédito (FITC)	6
821811	Unión sindical de cadros de enfermería (USAE)	6
821106	Sindicato Independiente Enseñanza (ANPE)	6
821320	Confed. De S. Indep. De Caixas de Aforros (CSICA)	5
3	Confederación de Cadros (CC)	5
1	Confederación Xeral do Traballo (CGT)	4
821778	Sindicatos da Administración Pública (SAP)	4
50057	Sind. De Trab. Do Ensino de Galicia (STES-STEG)	4
99	Non sindicados (C.I. Conc. Lugo)	3
820588	Sind. Español Maquin. E Axud. Ferrov. (SEMAF)	2
7725	Sindicato Ferroviario	2
720299	Médicos de Galicia Independientes (O`MEGA)	1
20	Confeder. De Trab. Independ. (CTI)	1
821749	Unión Nac. De Func. De gestión de Hacienda (GESTHA)	1
821623	Sindicato de Circulación Ferroviaria (SCF)	1
821750	Sind. Trab. Empresa de Comunicación (SITEC)	1
821605	Unión Telefónica Sindical (UTS)	1
Total		2.179

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Por Provincias

Ourense

■ Cadro 14.9c

Codigo	Denominación	Repr. Elixidos/as
14	Unión Xeral de Traballadores (UGT)	764
11	Comisións Obreiras (CCOO)	593
2	Confederación Intersindical Galega (CIG)	444
98	Grupo de Traballadores (GT)	79
15	Unión Sindical Obreira (USO)	65
4	Central Sindical Independente e de Funcionarios (CSI-CSIF)	60
820498	Federación de Sindic. Indep. De Ensino (FSIE)	46
820504	Federación de Trab. Independentes de Comercio (FETICO)	23
821041	Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	10
821106	Sindicato Independiente Enseñanza (ANPE)	7
821320	Confed. De S. Indep. De Caixas de Aforros (CSICA)	6
821811	Unión sindical de cadros de enfermería (USAE)	5
1	Confederación Xeral do Traballo (CGT)	4
50057	Sind. De Trab. Do Ensino de Galicia (STES-STEG)	3
820588	Sind. Español Maquin. E Axud. Ferrov. (SEMAF)	3
7725	Sindicato Ferroviario	3
720293	Unión Sindical de Traballadores de Galicia (USTG)	2
820526	Federación Indep. De Traballadores do Crédito (FITC)	2
821778	Sindicatos da Administración Pública (SAP)	2
3	Confederación de Cadros (CC)	2
720299	Médicos de Galicia Independientes (O' MEGA)	2
821773	Sindicato de Traballadores de Comunicaciones (STC)	2
720300	Sindicato de Xornalistas de Galicia (SXG)	2
20	Confeder. De Trab. Independ. (CTI)	1
821749	Unión Nac. De Func. De gestión de Hacienda (GESTHA)	1
821623	Sindicato de Circulación Ferroviaria (SCF)	1
820564	Sindicato de A.T.S. de España (SATSE)	1
821548	Sindicato Independente de Enerxía (SIE)	1
30000	Técnicos e Profesionais da Enerxía (ATYPE)	1
Total		2.135

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Por Provincias

■ Cadro 14.9d

Pontevedra

Codigo	Denominación	Repr. Elixidos/as
2	Confederación Intersindical Galega (CIG)	2.548
11	Comisións Obreiras (CCOO)	2.106
14	Unión Xeral de Traballadores (UGT)	2.091
820504	Federación de Trab. Independentes de Comercio (FETICO)	105
15	Unión Sindical Obreira (USO)	105
99	Non Sindicados (NON SIND.)	75
4	Central Sindical Independente e de Funcionarios (CSI-CSIF)	57
820498	Federación de Sindic. Indep. De Ensino (FSIE)	48
720290	Central Unitaria de Traballadores (CUT)	45
1	Confederación Xeral do Traballo (CGT)	40
100	Outros	32
720218	Sind. Independente de Traballadores - FSI (SIT-FSI)	30
821320	Confed. De S. Indep. De Caixas de Aforros (CSICA)	22
39	Feder. Asoc. Sindic. Grandes Almacens (FASGA)	21
98	Grupo de Traballadores (GT)	20
821041	Converxencia Estatal de Médicos e ATS (CEMSATSE)	13
720299	Médicos de Galicia Independientes (O' MEGA)	11
3	Confederación de Cadros (CC)	8
20	Confeder. De Trab. Independ. (CTI)	7
821575	Sindicato Libre Marina Mercante (SLMM)	7
821811	Unión Sindical de Auxiliares de Enfermería (USAE)	6
821106	Sindicato Independiente Enseñanza (ANPE)	5
720293	Unión Sindical de Traballadores de Galicia (USTG)	5
821778	Sindicatos da Administración Pública (SAP)	5
720295	Sind. Indep. Traball. de Autop. E Autoest. (SITA)	5
50057	Sind. De Trab. Do Ensino de Galicia (STES-STEG)	4
820588	Sind. Español Maquin. E Axud. Ferrov. (SEMAF)	4
821114	Sind. Empleados C. Aforros e Pens. Barc. (SECPB)	4
820526	Federación Indep. De Traballadores do Crédito (FITC)	3
821749	Unión Nac. De Func. De gestión de Hacienda (GESTHA)	3
720220	Sind. Indep. GKN - Vigo (SI-FSI)	3
7725	Sindicato Ferroviario	2
821773	Sindicato de Traballadores de Comunicaciones (STC)	1
821308	Sindicato Profesional Libre e Independiente (APLI)	1
30006	Asoc. Cadros Grupo Caixa Madrid (ACCAM)	1
720292	Unión de Outros Sindicalistas (UNOS)	1
821821	Sindicato de Inspectores de Facenda	1
Total		7.445

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No que se refire á participación dos traballadores/as nos procesos electorais, participaron en Galicia, no período do 1 de xaneiro de 2004 a 31 de decembro de 2007, un 70,93% en relación cos traballadores/as afectados polas eleccións. Reflicítese, neste período, que Ourense é a provincia que maior porcentaxe de participación ten, similar á das provincias de Lugo e Pontevedra e mais baixo na Coruña. No ano 2007 a porcentaxe de participación é algo maior xa que se obtivo un 71,25%.

Participación electoral entre 01.01.2004 e o 31.12.2007. Por provincias. Galicia
■ Cadro 14.10

	Electores/as		Votantes		% (3)
	Nº	% (1)	Nº	% (2)	Participación
A Coruña	165.100	40,10	105.913	36,27	64,15
Lugo	44.767	10,87	34.083	11,67	76,13
Ourense	43.916	10,67	33.563	11,49	76,43
Pontevedra	157.925	38,36	118.445	40,56	75,00
Galicia	411.708	100,00	292.004	100,00	70,93

(1) Porcentaxe de traballadores/as afectados/as en relación co total deles/as

(2) Porcentaxe de traballadores/as participantes en relación co total deles/as

(3) Porcentaxe de participación por provincias

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

No cadro 14.11 contémpanse as impugnacións electorais presentadas nas Oficinas Públicas de Rexistro durante 2007, no marco do procedemento arbitral establecido polo Estatuto dos Traballadores. Presentáronse en Galicia 484 reclamacións a procesos electorais, dando lugar ao ditado de 413 laudos.

Participación electoral desde 1 de xaneiro de 2007 ao 31 de decembro de 2007. Por provincias. Galicia
■ Cadro 14.11

	Traballadores/as afectados/as		Traballadores/as participantes		% (3)
	Nº	% (1)	Nº	% (2)	Participación
A Coruña	112.205	41,31	76.380	39,47	68,07
Lugo	28.370	10,45	21.190	10,95	74,69
Ourense	30.553	11,25	22.808	11,79	74,65
Pontevedra	100.462	36,99	73.128	37,79	72,79
Galicia	271.590	100,00	193.506	100,00	71,25

(1) Porcentaxe de traballadores/as afectados/as en relación co total deles/as

(2) Porcentaxe de traballadores/as participantes en relación co total deles/as

(3) Porcentaxe de participación por provincias

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

Impugnacións electorais presentadas nas oficinas públicas de rexistro. Por provincias. Galicia. 2007
■ Cadro 14.12

	Impugnacións presentadas	Desestamentos	Laudos ditados	Impugnacións pendentes
A Coruña	143	15	122	6
Lugo	90	7	82	1
Ourense	28	0	27	1
Pontevedra	223	12	182	6
Galicia	484	34	413	14

Fonte: Consellería de Traballo. Dirección Xeral de Relacións Laborais

ANEXO

EMPREGO E INVESTIMENTO PÚBLICO

ANEXO

1. Invetimentos e cadro de persoal da Administración do Estado en Galicia

1.1. Invetimentos da Administración do Estado

Investimentos reais (capítulo VI dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2007

■ Cadro A.1

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Varias provincias	Galicia
Mº de Defensa	9.706	1.560	-	2.043	-	13.309
Mº de Economía e Facenda	8.258	792	727	5.076	-	14.853
Mº do Interior	4.656	2.790	2.054	2.278	116	11.894
Mº de Fomento	333.191	118.653	171.618	324.942	5.233	953.637
Mº de Educación e Ciencia	1.035	9	14	4.546	129	5.733
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	11.791	4.641	177	4.782	-	21.391
Mº de Industria, Turismo e Comercio	20	-	-	27	-	47
Mº de Agric., Pesca e Alimentac.	-	-	-	-	14.080	14.080
Mº de Admóns. Públicas	763	208	285	245	-	1.501
Mº de Cultura	2.751		282		-	3.033
Mº de Medio Ambiente	24.520	5.983	2.726	5.983	1.366	40.578
Mº de Vivenda	1.032	165	-	-	-	1.197
Total	397.723	134.801	177.883	349.922	20.924	1.081.253

Datos en miles de euros

Fonte: Información da Delegación do Goberno en Galicia, extraída das liquidacións orzamentarias dos ministerios

Transferencias de capital (capítulo VII dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2007
■ Cadro A.2

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Varías provincias	Galicia
Mº de Defensa	1.188	19	-	604	-	1.811
Mº de Economía e Facenda	20.338	6.616	74	4.215	-	31.243
Mº de Fomento	10.066	2.776	366	4.978	-	18.186
Mº de Educación e Ciencia	5.594	1.382	21	3.442	28.784	39.223
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	1.352		1.128	233	3.719	6.432
Mº de Industria, Turismo e Comercio	8.041	1.246	1.862	23.058	-	34.207
Mº de Agric., Pesca e Alimentac.					126.682	126.682
Mº de Administracións Públicas	3.056	2.868	1.735	2.480	-	10.139
Mº de Cultura	360	630		102	-	1.092
Mº de Sanidade e Consumo	-	-	-	-	594	594
Mº de Medio Ambiente	-	-	-	-	5.742	5.742
Mº de Vivenda	31.010	11.589	3.517	13.157	16.458	75.731
Total	81.005	27.126	8.703	52.269	181.979	351.082

Datos en miles de euros

Fonte: Información da Delegación do Goberno en Galicia, extraída das liquidacións orzamentarias dos ministerios

Transferencias de capital (capítulo VII dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2007
■ Cadro A.3

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Varías provincias	Galicia
Mº de Defensa	10.894	1.579	-	2.647	-	15.120
Mº de Economía e Facenda	28.596	7.408	801	9.291	-	46.096
Mº do Interior	4.656	2.790	2.054	2.278	116	11.894
Mº de Fomento	343.257	121.429	171.984	329.920	5.233	971.823
Mº de Educación e Ciencia ⁽¹⁾	6.629	1.391	35	7.988	28.913	44.956
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	13.143	4.641	1.305	5.015	3.719	27.823
Mº de Industria, Turismo e Comercio	8.061	1.246	1.862	23.085	-	34.254
Mº de Agric., Pesca e Alimentac.					140.762	140.762
Mº de Administracións Públicas	3.819	3.076	2.020	2.725	-	11.640
Mº de Cultura	3.111	630	282	102	-	4.125
Mº de Sanidade e Consumo	-	-	-	-	594	594
Mº de Medio Ambiente	24.520	5.983	2.726	5.983	7.108	46.320
Mº de Vivenda	32.042	11.754	3.517	13.157	16.458	76.928
Total	478.728	161.927	186.586	402.191	202.903	1.432.335

(1) Inclúese o Capítulo VIII por non dispoñer de datos desglosados

Datos en miles de euros

Fonte: Información da Delegación do Goberno en Galicia, extraída das liquidacións orzamentarias dos ministerios

I.2. Cadro de persoal da Administración do Estado

■ Cadro A.4

Cadro de persoal da Administración do Estado. Por grupos. Galicia. 2007

	Funcionarios						Laborais varios			Total
	A	B	C	D	E	(*)	Fixos	Temporais	Varios	
Delegación do Goberno	74	74	157	177	1	-	93	8	4	588
Mº de Xustiza	10	2	5	17	-	-	-	1	2	37
Mº de Defensa ^(*)	-	-	-	-	-	495	1.247	-	-	1.742
Mº de Economía e Facenda	55	144	190	130	2	-	187	121	4	833
Mº do Interior	591	416	5.219	288	3	-	162	41	0	6.720
Mº de Fomento ⁽¹⁾	79	28	78	46	-	-	1.023	121	4.421	5.796
Mº de Educación e Ciencia	127	35	75	23	1	-	70	126	90	547
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	199	286	977	1.305	28	-	423	179	104	3.501
Mº de Industria, Turismo e Comercio	5	12	25	9	-	-	11	1	3	66
Mº de Administracións Públicas	5	4	18	27	-	-	4	1	-	59
Mº de Medio Ambiente	22	29	68	23	-	-	125	17	-	284
Total	1.167	1.030	6.812	2.045	35	495	3.345	616	4.628	20.173

(*) Non se dispón dos datos de clasificación por grupos do persoal funcionario, nin datos desglosados de persoal laboral

(1) Non se dispón de datos de persoal de Correos e Telégrafos desglosado por funcionarios/as laborais nin por provincias

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

Cadro de persoal da Administración do Estado. Por provincias. Galicia. 2007

■ Cadro A.5

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Varías	Galicia
Delegación do Goberno	246	70	101	171	-	588
Mº de Xustiza	27	3	2	5	-	37
Mº de Defensa	1.397	12	14	319	-	1.742
Mº de Economía e Facenda ⁽¹⁾	326	134	153	220	-	833
Mº do Interior	2.921	1.046	663	2.090	-	6.720
Mº de Fomento ⁽²⁾	798	65	27	611	4.295	5.796
Mº de Educación e Ciencia	167	-	-	380	-	547
Mº de Traballo e Asuntos Sociais	1.483	500	413	1.105	-	3.501
Mº de Industria, Turismo e Comercio	22	6	5	33	-	66
Mº de Administracións Públicas	23	9	10	17	-	59
Mº de Medio Ambiente	123	72	30	59	-	284
Total	7.533	1.917	1.418	5.010	4.295	20.173

Fonte: Delegación do Goberno en Galicia

(1) Non se inclúe o persoal da AEAT

(2) Non se dispón de datos de persoal de Correos e Telégrafos desglosado por funcionarios/as laborais nin por provincias

2. Investimentos e cadros de persoal da Comunidade Autónoma de Galicia

2.1. Investimentos da Comunidade Autónoma de Galicia previstos nas Leis de Orzamentos Xerais da C.A. de Galicia

Orzamentos iniciais dos capítulos VI e VII dos Orzamentos Xerais da C.A. de Galicia. 2007

■ Cadro A.6

	Cap. 6	Cap. 7	Total 6 e 7
Parlamento	1.538.519	34.055	1.572.574
Consello de Contas	795.612	-	795.612
Consello da Cultura Galega	400.000	-	400.000
Presidencia da Xunta	33.066.001	21.013.151	54.079.152
Vicepresidencia da Igualdade e do Benestar	31.895.238	20.135.503	52.030.741
Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza	37.428.354	14.886.309	52.314.663
Economía e Facenda	7.529.562	106.950.587	114.480.149
Política Territorial, Obras Públicas e Transportes	386.244.229	77.016.043	463.260.272
Educación e Ordenación Universitaria	123.726.653	54.649.150	178.375.803
Innovación e Industria	28.224.891	233.827.833	262.052.724
Medio Rural	192.787.070	292.365.834	485.152.904
Cultura e Deporte	45.800.600	76.047.364	121.847.964
Sanidade	35.807.226	1.747.418	37.554.644
Pesca e Asuntos Marítimos	54.680.091	137.536.547	192.216.638
Medio Ambiente e Desenvolvemento Sostible	50.264.658	119.528.241	169.792.899
Traballo	15.228.018	1.190.059	16.418.077
Vivenda e Solo	4.802.946	82.980.858	87.783.804
Consello Consultivo de Galicia	105.520	-	105.520
Transferencias a CC.LL	-	106.267.060	106.267.060
Gastos de diversas consellerías	28.014.611	10.048.695	38.063.306
Total Administración Xeral	1.078.339.799	1.356.224.707	2.434.564.506
Serv. Gal. De Pom. Da Igualdade do Home e da Muller	-	320.000	320.000
Escola Galega de Administración Pública (EGAP)	1.015.000	-	1.015.000
Centro de Estudos Xudiciais e Seg. Publi. De Galicia	1.474.842	-	1.474.842
Instituto Galego de Estatística (IGE)	1.803.900	-	1.803.900
Tribunal Galego de Defensa da Competencia	90.000	-	90.000
Instituto Galego de Consumo	1.704.947	530.000	2.234.947
Servizo Galego de Saúde (SERGAS)	140.675.653	1.406.954	142.082.607
Augas de Galicia	17.732.001	121.124.398	138.856.399
Fondo Galego de Garantía Agraria	3.033.491	55.774.187	58.807.678
Instituto Galego das Artes Esc. E Musicais	2.826.255	1.080.000	3.906.255
Instituto Galego da Vivenda e Solo (IGVS)	84.193.381	7.082.398	91.275.779
Total Organismos Autónomos	254.549.470	187.317.937	441.867.407
Total orzamento bruto	1.332.889.269	1.421.851.033	2.754.740.302
Total transferencias internas	-	188.934.248	180.849.106
Total orzamento consolidado	1.332.889.269	1.354.608.396	2.687.497.665
Total	408.390	456.239	864.621

Datos en miles de euros

Fonte: Proxecto de Orzamentos Xerais C.A. De Galicia para 2006

2.2. Cadros de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia

Cadro de persoal da Administración Xeral e Especial da Xunta de Galicia. 1998-2007

■ Cadro A.7

Descrición	2007
Persoal funcionario ⁽¹⁾	9.253
Persoal funcionario interino ⁽¹⁾	2.155
Persoal laboral ⁽¹⁾	11.393
Persoal docente non universitario ⁽²⁾	35.283
Persoal en institucións sanitarias ⁽²⁾	32.278
Efectivos da policía ⁽³⁾	427
Persoal da Admón. de Xustiza ⁽²⁾	2.529
Total	93.318
Total outros anos	
2006	82.839
2005	78.228
2004	76.726
2003	76.999
2002	76.407
2001	76.584
2000	75.284
1999	73.802
1998	69.179

(1) Xunta de Galicia a 31-12-2007

(2) MAP DATOS A 01-07-2007

(3) Jefatura Superior de Policía de Galicia datos a 31-12-2007

Cadro de persoal funcionario da Xunta de Galicia. Por grupos. 2005 -2007 ⁽¹⁾

■ Cadro A.7a

Grupo		Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Porcentaxe
A	2005	1.809	248	2.057	21,38
	2006	2.021	280	2.301	22,34
	2007	2.051	467	2.518	22,09
B	2005	1.241	86	1.327	13,79
	2006	1.220	222	1.442	14,00
	2007	1.221	303	1.524	13,37
C	2005	1.418	35	1.453	15,10
	2006	1.409	113	1.522	14,78
	2007	1.693	191	1.884	16,53
D	2005	3.503	193	3.696	38,42
	2006	3.485	353	3.838	37,26
	2007	3.286	857	4.143	36,35
E	2005	991	96	1.087	11,30
	2006	998	200	1.198	11,63
	2007	992	337	1.329	11,66
Total	2005	8.962	658	9.620	100
	2006	9.133	1.168	10.301	100,00
	2007	9.243	2.155	11.398	100,00

(1) Inclúe servizo activo, servizos especiais, excedencia por coidado de fillos e func. en prácticas

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

■ Cadro A.7b

Cadro de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia. Por grupos. 2001-2007⁽¹⁾

	Número							Porcentaxe						
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Grupo I	279	280	270	249	251	256	247	5,22	5,38	4,65	4,41	3,58	3,41	3,38
Grupo II	495	494	544	542	536	545	535	9,26	9,48	9,38	9,61	7,65	7,25	7,32
Grupo III	795	813	932	951	1.174	1.264	1.314	14,88	15,61	16,07	16,86	16,75	16,82	17,97
Grupo IV	1.499	1.452	1.626	1.545	1.643	1.866	1.742	28,05	27,87	28,03	27,39	23,45	24,83	23,82
Grupo V	2.233	2.130	2.429	2.354	3.403	3.585	3.468	41,79	40,89	41,87	41,73	48,57	47,70	47,42
Grupo VIII	43	40	—	—	—	—	6	0,80	0,78	—	—	—	—	0,01
Outros	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Total	5.344	5.209	5.801	5.641	7.007	7.516	7.313	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

(1) Inclúe servizo activo, excedencia forzosa e excedencia por coidado de familiares

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

■ Cadro A.7c

Poboación ocupada asalariada. Por Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. 2007 sexos⁽¹⁾. Galicia 2007

	Número	Porcentaxe
Funcionarios/as	9.252	40,58
Interinos/as	2.155	9,45
Laborais fixos/as	7.313	32,07
Laborais Temporais	4.080	17,89
Total	22.800	100,00

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

■ Cadro A.7d

Cadro de persoal funcionario de carreira da Xunta de Galicia. Por zona xeográfica e grupos. (Administración xeral e especial). 2007⁽¹⁾

	Grupo						Total	
	A	B	C	D	E	outros	Nº	%
Servizos centrais	718	332	465	778	118		2.411	26,06
A Coruña ⁽¹⁾	292	219	236	462	107	1	1.317	14,23
Lugo ⁽¹⁾	181	131	149	295	70	1	827	8,94
Ourense ⁽¹⁾	160	148	191	408	84	1	992	10,72
Pontevedra ⁽¹⁾	154	107	124	277	63	6	731	7,90
Vigo ⁽¹⁾	131	83	107	289	88		698	7,54
Ferrol	41	19	27	72	31		190	2,05
Delegación A Coruña ⁽²⁾	178	75	130	260	190		833	9,00
Delegación Lugo ⁽²⁾	79	40	95	141	74		429	4,64
Delegación Ourense ⁽²⁾	31	13	57	105	36		242	2,62
Delegación Pontevedra ⁽²⁾	73	53	111	197	131		565	6,11
Outros	12	1	1	2		1	17	0,18
Total	2.050	1.221	1.693	3.286	992	10	9.252	100,00
Porcentaxe	22,16	13,20	18,30	35,52	10,72		100	

(1) Servizos periféricos ubicados no Concello

(2) Servizos periféricos existentes no resto da provincia

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

■ **Cadro A.7e** **Persoal funcionario e laboral fixo da Administración da CA Galega. Por sexo e idade. Galicia. 2007**

	18-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61-65	Máis de 65	Outros	Total
Funcionarios/as de carreira												
Subtotal	12	260	782	1.354	1.905	1.774	1.332	1.046	608	113	66	9.252
Mulleres	7	151	451	796	1.066	896	696	535	245	29	34	4.906
Homes	5	109	331	558	839	878	636	511	363	84	32	4.346
Persoal laboral												
Subtotal	18	423	1.276	2.010	2.359	2.021	1.428	1.075	615	114	69	11.408
Mulleres	9	255	785	1.278	1.397	1.065	762	556	249	29	35	6.420
Homes	9	168	491	732	962	956	666	519	366	85	34	4.988
Total	30	683	2.058	3.364	4.264	3.795	2.760	2.121	1.223	227	135	20.660
Mulleres	16	406	1.236	2.074	2.463	1.961	1.458	1.091	494	58	69	11.326
Homes	14	277	822	1.290	1.801	1.834	1.302	1.030	729	169	66	9.334

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

Cadro de persoal de universidades. Por categoría de persoal. Galicia. 2006/2007

■ **Cadro A.8**

		Santiago	A Coruña	Vigo	Total
Persoal docente	Funcionarios de carreira	1.423	776	859	3.058
	Funcionarios de emprego interino	2	9	5	16
	Contratados administrativos ⁽¹⁾	0	143	0	143
	Subtotal 2005/2006	1.425	928	864	3.217
Persoal non docente	Funcionarios de carreira	15	306	3	324
	Persoal laboral	0	263	0	263
	Outro persoal	2	5	0	7
	Subtotal 2005/2006	17	574	3	594
	Total 2005/2006	1.442	1.502	867	3.811

(1) Inclúe os profesores asociados estranxeiros con contrato laboral

Fonte: MAP. Base de datos do Rexistro Central de Persoal

2.2.1. Cadros de persoal do Parlamento de Galicia e os seus organismos dependentes⁽¹⁾

Parlamento de Galicia. Cadro de persoal. 1998-2007⁽¹⁾

■ **Cadro A.9**

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Parlamento	92	89	90	90	89	92	90	92	90	87

Fonte: Parlamento de Galicia

Valedor do Pobo. Cadro de persoal. 1998-2007

	Grupo					Total
	A	B	C	D	E	
1998	8	0	3	4	4	19
1999	8	0	3	4	4	19
2000	7	0	3	4	4	18
2001	7	0	3	4	4	18
2002	7	0	3	4	4	18
2003	7	0	4	4	4	19
2004	8	0	4	4	4	20
2005	8	0	4	4	4	20
2006	8	0	4	4	4	20
2007	9	0	4	4	4	21

Fonte: Valedor do Pobo

Consello de Contas de Galicia. Cadro de persoal. 1998-2007
**■ Cadro A.9
(continuación)**

	Persoal funcionario e laboral	Persoal eventual	Persoal interino	Total
1998	47	5	11	63
1999	48	5	11	64
2000	56	5	11	72
2001	56	5	11	72
2002	59	5	11	75
2003	64	5	11	80
2004	68	5	10	83
2005	67	5	10	82
2006	72	5	10	87
2007	73	5	10	88

Fonte: Consello de Contas de Galicia

2.2.2. Cadros de persoal dos organismos autónomos, entidades públicas e sociedades mercantís
a) Cadros de persoal dos organismos autónomos
Consello Consultivo de Galicia. Cadro de persoal. 1998 -2007
■ Cadro A.10

	Persoal funcionario	Persoal laboral	Persoal interino	Total
1998	12	7		19
1999	12	7		19
2000	13	7		20
2001	16	7		23
2002	16	7		23
2003	16	7	1	23
2004	16	7	1	24
2005	16	1	1	18
2006	16	1	1	18
2007	15	1		16

Fonte: Consello Consultivo de Galicia

■ Cadro A.10a

Entidades públicas. Cadro de persoal. 1999-2007

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Compañía de Radio-Televisión de Galicia e sociedades	664	696	677	676	705	691	709	920	994
Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE)	82	83	81	112	112	117	95	90	117
Fundación Pública Hospital Verín	160	166	168	168	167	168	169	171	190
Fundación Hospital Barbanza	179	205	232	233	150	141	250	259	276
Fundación Hospital Virxe da Xunqueira	124	194	204	194	196	224	238	257	281
Fundación Pública Hospital comarcal do Salnés			176	181	201	211	213	225	250
Fundación Instituto Galego de Oftalmoloxía	13	13	14	15	15	17	15	18	17
Consello Económico e Social	10	11	11	10	9	11	11	9	11
Portos de Galicia	84	98	115	117	117	116	116	110	108
Fundación Pública Urgencias Sanitarias de Galicia (061)	122	120	124	144	145	145	145	180	181
Fundación Pública Escola Galega de Admón. Sanitaria (FEGAS)	17	17	19	19	19	20	20	29	21
Fundación Pública Foro Permanente Iberoamericano de Saúde(2)	3	3	4	4	4	5	5	1	
Fundación Pública Cidade da Cultura de Galicia			10	11	11	45	11	8	13
Fundación Pública Centro de Transfusión de Galicia									216
Fundación Pública Galega de Medicina Xenómica									29
Instituto Enerxético de Galicia	10 ⁽¹⁾	12 ⁽¹⁾	27	29	30	31	30	30	51
Instituto para o control do Medio Mariño de Galicia									51
Centro Informático para a Xestión Tributaria, Económico-Financeira e Contable	76	69	89	87	90	91	94	99	103
Axencia Galega de Desenvolvemento Rural				21	30	38	33	33	34
Obras e Servizos Hidráulicos									46
Total	1.560	1.692	1.951	2.021	2.001	2.071	2.154	2.439	2.989

(1) Datos da sociedade mercantil Xestión Enerxética de Galicia, SA (Xestenga),matriz do Instituto

(2) Suprimida 2007

Fonte: Cada unha das entidades públicas relacionadas

b) Cadros de persoal das sociedades mercantís

■ Cadro A.10b

Sociedades mercantís. Cadro de persoal. 1999-2007

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Sociedade Galega do Medio Ambiente (SOGAMA, SA)	11	23	27	19	21	18	20	24	26
Sociedade de Imaxe e Promoción Turística de Galicia, SA (Turgalicia)	92	90	101	144	101	103	178	100	109
Xestión Urbanística da Coruña, SA (XESTUR)	8	9	8	8	8	11	11	20	42
Xestión Urbanística de Lugo, SA	5	5	5	5	7	8	8	9	16
Xestión Urbanística de Ourense, SA	7	8	10	10	9	9	9	8	16
Xestión Urbanística de Pontevedra, SA	8	8	8	7	10	10	10	15	22
SA de Xestión do Plan Xacobeo	73	38	51	46	60	46	47	47	48
SA de Xestión do Centro de Supercomputación de Galicia (CESGA)	15	16	25	28	26	24	25	24	26
SA para o Desenvolvemento Comarcal de Galicia	28	62	61	60	70	83	90	98	115
SA para o Desenvolvemento Industrial de Galicia			26	17					
Instituto Galego de Medicina Técnica, SA	157	185	216	225	240	266	269	279	337
Galicia Calidade, SA	2	4	4	4	4	4	3	3	7
XesGalicia ⁽¹⁾	15	15	15	15	15	15	15	15	15
Centro Europeo de Empresas e Innovación de Galicia S.A.	17	16	15	15	15	14	15	15	13
Sociedade Pública de Invesrimentos de Galicia S.A.	19	18	17	17	17	26	13	13	12
Retegal	45	40	45	44	45	44	44	42	53
Xenética Fontao, SA	8	8	8	11	7	7	11	9	10
Autopista Alto de Santo Domingo Ourense, SA						4	4	5	6
Total	510	545	642	675	655	692	772	726	873

(1) Inclúe persoal de Sodiga

Fonte: Cada unha das sociedades mercantís relacionadas

2.3. Resumo dos cadros de persoal ao servizo da Administración da CA de Galicia

**Cadros de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia.
1996/2000/2003-2007**

■ Cadro A.11

	1996	2000	2003	2004	2005	2006	2007
Xunta de Galicia	63.437	75.284	76.407	76.726	78.228	82.839	93.318
Universidades	5.057	5.904	3.904	3.942	3.937	3.851	3.811
Parlamento de Galicia	88	90	92	90	92	90	87
Consello de Contas de Galicia	68	72	80	83	82	87	88
Valedor do Pobo	17	18	19	20	20	20	21
Consello Consultivo de Galicia	11	20	23	24	18	18	16
Consello Económico e Social (CES) de Galicia	9	11	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Compañía de Radio-Televisión de Galicia (CRTVG)	682	696	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
Outras entidades públicas	293	973	2.023	2.114	2.154	2.439	2.989
Sociedades mercantís	335	571	655	510	772	721	873
Total	69.369	83.639	83.203	83.509	85.303	90.065	101.203

(*) No ano 2003 e seguintes incluídos nos epígrafes doutras entidades públicas

Fonte: Xa citadas

3. Cadro de persoal e Investimentos da Administración Local de Galicia

■ Cadro A.12

**Cadro de persoal da Administración Local.
Galicia. 2003-2007**

	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	11.167	10.871	10.852	11.252	11.719
Lugo	4.889	4.692	4.603	4.655	4.727
Ourense	5.351	4.667	5.146	5.123	5.455
Pontevedra	9.801	8.706	8.463	9.149	9.313
Galicia	31.208	28.936	29.064	30.179	31.214

Comprende a funcionarios e laborais das deputacións e concellos

Fonte: MAP

Investimentos (Cap. VI e VII) das deputacións provinciais. Galicia. 2004-2007

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Capítulo VI	2004	37.341.407	31.714.952	14.453.339	32.853.101	116.362.799
	2005	33.163.457	37.085.964	15.599.561	37.558.898	123.407.880
	2006	26.788.622	85.378.121	19.135.490	35.313.637	166.615.870
	2007	27.718.532	43.105.319	7.993.837	41.331.577	120.149.265
Capítulo VII	2004	29.864.652	4.080.931	2.705.385	30.481.951	67.132.919
	2005	30.261.450	3.755.918	4.057.165	33.748.754	71.823.287
	2006	38.026.790	3.388.728	2.401.154	30.707.143	74.523.815
	2007	40.299.355	4.046.282	3.703.349	38.557.897	86.606.883
Total	2004	67.206.059	35.795.883	17.158.724	63.335.052	183.495.718
	2005	67.602.857	35.470.870	18.510.504	66.601.855	195.231.167
	2006	64.815.412	88.766.849	21.536.644	66.020.780	241.139.685
	2007	68.017.887	47.151.601	11.697.186	79.889.474	206.756.148

Datos en euros

Fonte: MAP

4. Investimentos e cadros de paersoal das entidades públicas empresariais e sociedades mercantís estatais.

4.1. Entes públicos

Persoal e investimentos da Entidade Pública Empresarial Administrador de Infraestruturas Ferroviarias (ADIF)

■ Cadro A.13

Efectivos de persoal (a 31 de decembro)			
	2005	2006	2007
A Coruña			202
Lugo			109
Ourense			189
Pontevedra			188
Galicia	727(*)	708(*)	688

(*) Non se dispón de datos desglosados por provincias

Investimentos (miles de euros)			
	2005	2006	2007
A Coruña	36.250	37.210	43.635
Lugo	24.064	15.301	14.172
Ourense	82.674	94.947	133.492
Pontevedra	47.117	72.641	157.215
Galicia	190.105	220.099	348.514

Datos en miles de euros

Fonte: ADIF

4.2. Entidades de Dereito Público con personalidade xuridica que axustan a súa actividade ao ordeamento xurídico privado

Persoal do Consorcio de Compensación de Seguros

■ Cadro A.14

	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	8	8	8	8	9
Galicia	8	8	8	8	9

Efectivos de persoal (a 31 de decembro)

Fonte: Delegación do Consorcio de Compensación de Seguros en Galicia

Persoal e investimentos do Consorcio Zona Franca de Vigo

■ Cadro A.15

	Efectivos de persoal		
	2005	2006	2007
Vigo (Pontevedra)	82	83	85
Galicia	82	83	85

(*) Non se dispón de datos desglosados por provincias

	Inversións		
	2005	2006	2007
Vigo (Pontevedra)	39.621	37.645	25.501
Galicia	39.621	37.645	25.501

Datos en miles de euros

Fonte: Delegación do Consorcio da Zona Franca en Vigo

4.2.3. Inversións e cadro de persoal de Ferrocarrís de Vía Estreita (Feve)

■ Cadro A.16

Persoal do Consorcio de Compensación de Seguros

	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	61	66	68	66	67
Lugo	18	18	16	17	19
Galicia	79	84	84	83	86

A 31 de decembro

Inversións

	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	2.340	2.110	1.720	1.410	1.730
Lugo	440	40	200	1.990	1.300
Sen distribución					20
Galicia	2.780	2.150	1.920	3.400	3.050

En miles de euros

Fonte: Dirección de Comunicación de Feve

Persoal e investimentos de Paradores de Turismo, SA.

■ Cadro A.17

	Efectivos de persoal				
	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	171	182	177	165	161
Lugo	89	105	101	103	101
Ourense	20	44	63	67	68
Pontevedra	201	204	207	199	183
Galicia	481	535	548	534	513

A 31 de decembro

	Inversións				
	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	1.496	4.291	123	56	377
Lugo	32	49	67	70	230
Sen distribución	3.326	4.238	203	225	1.654
	2.601	1.897	350	107	214
Galicia	7.455	10.475	743	458	2.475

En miles de euros

Fonte: Dirección de Persoal de Paradores de Turismo de España, SA

Persoal e investimentos de RENFE operadora

■ Cadro A.18

Efectivos de persoal			
	2005	2006	2007
A Coruña	183	179	183
Lugo	92	88	87
Ourense	143	138	130
Pontevedra	150	145	143
Galicia	568	550	543

A 31 de decembro

Investimentos			
	2005	2006	2007
A Coruña	12	11	70
Lugo			30
Ourense	10		250
Pontevedra	75	391	172
Varias provincias	10		
Galicia	107	402	522

Datos en miles de euros

Fonte: Renfe operadora

Persoal e investimentos do grupo RTVE

■ Cadro A.19

Efectivos de persoal		Investimentos 2007	
	2007		2007
A Coruña	183	A Coruña	70
Lugo	87	Lugo	30
Ourense	130	Ourense	250
Pontevedra	143	Pontevedra	172
Galicia	543	Galicia	522

A 31 de decembro

(*) Datos cadro de persoal fixo e temporal. Non se dispón de datos desagregados por provincias

Datos en miles de euros

Fonte: RTVE

Investimentos da Entidade Pública Empresarial do Solo (SEPES). 2003-2007

■ Cadro A.20

	2003	2004	2005	2006	2007
A Coruña	7.670	10.530	6.006	8.489	6.465
Lugo	860	180	93	395	34
Ourense	—	—	—	—	—
Pontevedra	—	—	—	—	—
Galicia	8.530	10.710	6.099	8.884	6.499

Datos en miles de euros

Fonte: SEPES

4.2.4. Investimentos e cadro de persoal da Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)

■ Cadro A.21

Efectivos de persoal (a 31 de decembro)⁽¹⁾

Ano 2007	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Navantia	2.360	0	0	0	2.360
Grupo TRAGSA	1.003	253	276	282	1.814
Axencia EFE	11	0	0	0	11
Grupo INFOINVEST ⁽²⁾	6	0	0	0	6
Total	3.380	253	276	282	4.191

Investimentos

Ano 2007	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Varias provs.	Total
Navantia	6.947	0	0	0		6.947
Grupo INFOVEST ⁽²⁾					8.752,9	8.752,9
Grupo Tragsa					3.831,0	3.831
Agencia Efe	1,40					1,4
Total	6.948,4	0	0	0	12.583,9	19.532,3

(1) Datos persoal fixo e temporal

(2) Parques empresariais en execución por SEA (85% INFOINVEST / 15% XUNTA)

(3) Investimentos financeiros

Coantía en miles de euros

Fonte: SEPI

CONCLUSIÓNS

do equipo autor deste informe

Primeira.- O crecemento económico de Galicia en 2007 (4%) quedou dúas décimas por riba do estatal e foi 1,1 puntos maior que a suba media da Unión Europea. Por sectores produtivos, os servizos tiveron a evolución máis positiva e na industria sobresaíu a progresiva desaceleración ao longo do ano. (Capítulo I)

Segunda.- Ese crecemento económico galego xerou unha suba do emprego neto do 2,8% (en postos de traballo equivalentes a tempo completo); a maior xeración deuse nos servizos, e a maior diminución no sector agropesqueiro. (Capítulo I)

Terceira.- O saldo do comercio galego co estranxeiro só presentou superávit no segundo trimestre, mentres que o déficit comercial foi especialmente intenso no segundo semestre.

No saldo exterior total (co estranxeiro e coas outras comunidades autónomas) Galicia foi a segunda comunidade por saldo negativo absoluto e a terceira (cun 24,7%) na porcentaxe de déficit en relación co PIB da comunidade autónoma. (Capítulo I)

Cuarta.- A taxa de inflación rexistrada en Galicia en 2007 (4,1%) foi a maior do último quinquenio e quedou unha décima por baixo da media española, e ao redor dun punto por riba da suba media da UE.

Na desagregación por grupos de gasto en Galicia, o transporte, o aluguer da vivenda, os alimentos e as bebidas tiveron a maior suba. (Capítulo I)

Quinta.- De acordo cos datos do último Directorio Central de Empresas do INE (xaneiro de 2007), aumentou no último ano o número de empresas nas catro provincias galegas. Galicia ten a xaneiro de 2007 duascentas mil vinte empresas que representan un seis por cento do total estatal, porcentaxe idéntica á do ano anterior. (Capítulo II)

Sexta.- O gasto en I+D de Galicia supón segundo o último dato dispoñible o 0,90% do PIB, unha centésima por riba sobre o do ano anterior, pero afastado da media estatal (1,20%) e cunha diverxencia maior que a existente en variables como o PIB ou a renda. (Capítulo II)

Sétima.- A poboación de Galicia en 2007 subiu tan só un 0,17% e fíxoo grazas a achega da inmigración; a de España aumentou a una taxa 6 veces superior (1%), polo que continua, un ano máis, a perda do peso relativo demográfico galego no

total estatal. Desde o ano 2001, o crecemento da poboación galega foi dun 1,45%, e o da española, sete veces maior (un 10%).

A poboación estranxeira residente en Galicia en 2007 é un 3,4% da nosa poboación total (fronte ao 11,3% da media española). (Capítulo IV)

Oitava.- Galicia foi de novo en 2007 a penúltima comunidade autónoma por taxa de natalidade (tras Asturias) mentres que foi das de maior taxa de mortalidade (a segunda comunidade). O efecto combinado das dúas taxas fixo que o crecemento natural da poboación galega fose, un ano máis, negativo, e Galicia volveu ser a comunidade autónoma cun maior descenso poboacional en valor absoluto. (Capítulo IV)

Novena.- A poboación activa de Galicia subiu un 1,6% en 2007 (dúas décimas máis que no ano anterior). A taxa de actividade subiu en Galicia en 2007 seis décimas (unha máis que a media estatal); a feminina foi en 2007 do 46% e a dos homes dun 63%; o diferencial agrandouse en nove décimas respecto do ano anterior. (Capítulo IV)

Décima.- A taxa de emprego de Galicia foi en 2007 do 41,4% nas mulleres e dun 59,7% nos homes.

A taxa de desemprego en Galicia no ano 2007 (7,5%) quedou un punto por baixo da media estatal e foi moito maior nas mulleres (10%) que nos homes (5,7%). (Capítulo IV)

Undécima.- Os datos do paro rexistrado demostran que a comparación interanual de decembro de 2007 con respecto a decembro de 2006, reflicte unha redución do 3,54%. No conxunto de España produciuse unha suba do 5,27%.

A taxa de paro rexistrada alcanza o 11,90% en 2007, fronte ao 12,51% do 2006 e fronte ao 9,59% da media estatal, presentando un peor comportamento no caso das mulleres onde acadou o 16,49% fronte ao 8,20% do colectivo masculino, pero cunha tendencia á redución con respecto ao 2006 (17,40%), especialmente no grupo de mulleres menores de 25 anos. (Capítulo IV)

Duodécima.- Polas características do traballo das mulleres (mais traballo a tempo parcial, subrepresentación en postos altos, menor antigüidade media, maior temporalidade, etc.), as mulleres galegas percibiron un salario medio anual un 26,94% inferior ao do home (30,12% media estatal), e o 35,6% das mulleres galegas tiveron ingresos iguais ou inferiores ao salario mínimo interprofesional (37,44% media estatal).

O importe medio das prestacións por desemprego percibidas polas mulleres galegas foi o 82,94% das prestacións recibidas polos homes (89,46% media estatal). De igual forma as pensionistas galegas percibiron como media o 71,60% das pensións do grupo de homes (66,51% media estatal). (Capítulo V)

Décimo terceira.- Mantense unha maior representación dos homes na contratación (52,76%) fronte ás mulleres (47,24%) que vai unida a unha maior temporalidade feminina (32,4% fronte ao 30,06% dos homes) e a un maior uso de contratos a tempo parcial (65,18%).

Hai que destacar que seguen existindo modalidades contractuais eminentemente femininas como a de interinidade (73,53%), mentres que o de fomento de emprego tradicionalmente feminino pasa a repartirse de forma case igualitaria. O sector servizos e ocupacións como empregada administrativa e traballadoras de servizos de restauración, persoais e de comercio, manteñen a maioría feminina (Capítulo V)

Décimo cuarta.- Os permisos por maternidade/paternidade foron gozados polas nais no 98,37% dos casos, e só no 1,63% polos pais. Porcentaxes semellantes danse nas excedencias por coidado de fillo. Do total de persoas que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos e nenas e adultos enfermos, incapacitados/as ou maiores, o 98% son mulleres. (Capítulo V)

Décimo quinta.- No ano 2007, excepto no réxime especial do Mar, increméntanse as cifras de empresas en alta na Seguridade Social, reflectíndose globalmente unha cifra lixeiramente superior á do ano anterior. No Réxime xeral, o 86,60% das empresas teñen menos de dez traballadores/as.

O sector da construción é o que maior número de centros de traballo abre, supoñendo máis do 60% do total, e, con gran diferenza, o que reflicte máis traballadores/as ocupados. (Capítulo VI)

Décimo sexta.- Continúa en 2007 a forte incremento do número de afiliados/as á Seguridade Social en Galicia, superando incluso o de 2006. O incremento é moi importante nos Réximes xeral e de autónomos, diminuíndo moi lixeiramente ós/as cotizantes aos Réximes do mar e agrario. (Capítulo VI)

Décimo sétima.- Seguindo a tendencia dos anos precedentes o incremento maior das afiliacións á Seguridade Social no 2007 prodúcese no colectivo das mulleres, que pasan a representar en media anual do citado ano o 43,84% do total dos/as afiliados/as en Galicia. (Capítulo VI)

Décimo oitava.- O número de perceptores/as da prestación económica de desemprego aumenta moi lixeiramente en 2007 sobre o ano precedente, situándose en 79.300 en media anual, que supoñen o 6,91% do total estatal. (Capítulo XIII)

Décimo novena.- Por mor do incremento das afiliacións en 2007, a ratio entre persoas activas e pasivas no sistema da Seguridade Social incrementa os efectos positivos, pasando a representar 1,52 persoas cotizantes por pensionista (catro décimas máis que en 2006) moi lonxe de todos os xeitos do 2,31 do conxunto do Estado. (Capítulo XIII)

Vixésima.- Do total de contratos rexistrados, o 88,95% o foron baixo unha modalidade de duración temporal, e só o 11,05% o foron de forma indefinida. Prodúcese unha diminución das conversións de contratos temporais en indefinidos, pasando dos 55.984 do 2006 aos 49.166 do 2007. Non obstante, redúcese a porcentaxe de temporalidade do 34,9% do 2006 ao 31,4% en 2007.

A modalidade contractual máis utilizada segue a ser o contrato eventual por circunstancias da produción (41,91% dos contratos iniciais). En segundo lugar atópase o contrato de obra ou servizo determinado (36,69% dos contratos iniciais) cunha redución con respecto ao ano anterior de 1,40 puntos (Capítulo VII)

Vixésimo primeira.- A taxa de temporalidade no sector privado acadou o 32,8% no colectivo masculino e o 33,3% no feminino (cunha destacada redución sobre o ano 2006, e diminuíndose as diferenzas entre homes e mulleres). No sector público situouse nun 19,6% e 29,5% segundo sexan homes ou mulleres. A rotación dos asalariados galegos foi de 2,51 contratos eventuais por cada traballador e a rotación das asalariadas galegas acadou os 2,82 contratos. (Capítulo VII)

Vixésimo segunda.- O número de empresas de traballo temporal segue estabilizado, aínda despois do acusado descenso de 2005. O número de traballadores/as cedidos/as por empresas de traballo temporal en Galicia durante o ano 2007 ascende en total á cifra de 78.391, correspondendo o maior número aos pertencentes a empresas de ámbito estatal, que supoñen o 80% do total. No que se refire a contratos de posta a disposición subscritos polas empresas de traballo temporal, a cifra rexistrada (112.191) é a máis alta de todos os anos desde a súa creación. (Capítulo VII)

Vixésimo terceira.- Da formación de demanda dirixida á poboación ocupada en Galicia beneficiáronse 10.798 empresas, o 91% delas foron pequenas e medianas empresas, con cadros de persoal entre 1 e 49 traballadores/as.

Na devandita formación participaron 76.245 persoas, ocupadas neses empresas, realizándose ata 2.451.647 horas de formación. Por categorías profesionais, o maior número de participantes formados son traballadores cualificados (45,3%), seguidos de traballadores non cualificados (23,4%), técnicos (18,1%), mandos intermedios (9,6%) e directivos (3,6%).

Dos 76.245 participantes, 43.590 (57,17%) son homes, e 32.649 son mulleres (42,83%). Aproximadamente un 67% dos participantes homes pertencen a grupos de idade comprendidos entre os 26 a 45 anos, e un 74% dos mesmos grupos de idade para as mulleres. Tales datos varían lixeiramente segundo a acción formativa. Das 592 accións formativas, 15 concentran preto do 55% do total dos participantes, sobresaíndo: prevención de riscos laborais, atención ao cliente e inglés. (Capítulo VIII)

Vixésimo cuarta.- A oferta de formación correspondente ao ano 2007 dá conta dos resultados en formación de persoas traballadoras ocupadas, dos contratos programa, de ámbito estatal, materializados en Galicia, que supuxo a formación de 55.856 persoas traballadoras e a realización de 3.783.503 horas de formación.

O 70% dos participantes está entre as categorías cualificados e non cualificados. Un 53% do total de participantes pertence ao sector de produción.

Con relación ao réxime de pertenza na Seguridade Social dos participantes, nesta formación, o réxime xeral é o maioritario, con 40.229 participantes (un 72% do total), seguido do réxime especial de traballadores autónomos con 11.159 participantes (preto dun 20% do mesmo total) e un terceiro grupo de participantes

procede do réxime especial agrario por conta propia, con 3.546 (un 6,34% do referido total).

Na distribución dos participantes por sectores de actividade destacan os do comercio, industria manufacturera, outros servizos, hostalería e metal.

Do total de 55.856 participantes, 31.807 son mulleres (56,95%) e 24.049 (43,05%) son homes. Aproximadamente un 68% dos participantes pertencen aos grupos de idade comprendidos entre os 26 a 45 anos, para ambos sexos. Tales datos varían lixeiramente segundo a acción formativa.

Das 130 accións formativas, 10 representan preto do 60% do total de participantes, sobresaíndo: Informática de usuario/ofimática, prevención de riscos laborais, idiomas e xestión de recursos humanos. (Capítulo VIII)

Vixésimo quinta. - O número de convenios colectivos que existen en Galicia a 31 de decembro de 2007, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, é de 732, dos cales 125 son de sector e 607 de empresa.

Asináronse por primeira vez neste ano 23 novos convenios, todos eles de empresa, continuando deste xeito a tendencia á fragmentación da negociación colectiva. (Capítulo IX)

Vixésimo sexta. - O incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados en 2007 foi do 5,01%. Esta media é superior en 0,91 puntos ao IPC galego de 2007, que foi do 4,1% e superior en 0,81 ao estatal do 2007, que foi do 4,2%.

○ 48,2% dos convenios asinados e o 56,4% dos revisados recollen cláusulas de revisión salarial.

○ 93,8% dos convenios asinados en 2007 recollen cláusulas sobre saúde laboral.

○ 54,9% dos convenios asinados recollen cláusulas sobre discriminación e/ou acoso.

Só 5 convenios mencionan a distribución irregular da xornada.

O número de convenios colectivos que recollen cláusulas de sometemento ao AGA foi de 56, o 28,7% do total dos asinados.

Existen cláusulas sobre fomento da contratación indefinida que afectan a 146.348 persoas traballadoras (54,6%), recollidas en 62 convenios (31,8%), sendo 20 deles de sector e 42 de empresa. Ademais, recóllense nos convenios asinados en 2007 outras cláusulas tendentes a garantir ou aumentar o nivel de emprego existente no inicio da vixencia do convenio. (Capítulo IX)

Vixésimo sétima. - Seguindo a tendencia crecente da sinistralidade, o total de accidentes na xornada de traballo experimentou en 2007 un incremento do 6,75%, manifestándose este incremento exclusivamente nos cualificados como leves. Tamén experimentouse un aumento nos accidentes de traballo “in itinere”, que supuxo un 15,58% máis en relación co ano anterior, aínda que, como nos acontecidos na xornada de traballo, apréciase un descenso nos cualificados como graves e mortais.

Por actividades económicas, a construción segue a ser a actividade que máis sinistralidade rexistra, cunha gran diferenza cos demais. (Capítulo X)

Vixésimo oitava.- As persoas traballadoras con contrato temporal vense afectadas en maior medida que as de contrato indefinido, con máis do 50% dos accidentes cando supoñen o 31,36% da poboación asalariada. (Capítulo X).

Vixésimo novena.- En accidentes mortais prodúcese un descenso do 3,85% e do 12,12% nos accidentes cualificados como graves. En relación coa poboación asalariada, a pesca, así como a construción, son as actividades con maior número de accidentes mortais en relación coa poboación ocupada nelas. (Capítulo X)

Trixésima.- No que se refire ao índice de incidencia, Galicia, no total de accidentes, está case un punto por riba do índice estatal, tendo seis comunidades maior índice de incidencia. No referido a accidentes mortais, Galicia ocupa o segundo lugar cun índice que está máis de tres puntos por riba do estatal. (Capítulo X)

Trixésimo primeira.- No relativo a folgas provinciais, se ben a cifra das realizadas maniféstase case igual á do ano anterior, tanto a dos traballadores participantes como a de xornadas non traballadas presentan un fortísimo incremento. O “incumprimento de acordos ou normas legais” é o motivo específico que figura máis frecuentemente nas folgas realizadas no ano 2007. (Capítulo XI)

Trixésimo segunda.- Analizados os resultados dos procesos electorais en Galicia durante o período comprendido entre o 1 de xaneiro de 2004 e o 31 de decembro de 2007, tendo en conta os/as representantes con mandato en vigor a 31 de decembro de 2007, a central sindical UGT-Galicia, co 31,34% do total, é a que obtivo maior número de representantes (6.173), seguida da CIG e do SN de CC.OO. de Galicia con 28,58% e 28,37% respectivamente (5.628 e 5.588 representantes), alcanzando un total de 2.306 o resto das centrais sindicais e grupos de traballadores, cun 11,71%.

ÍNDICE DE CADROS

Advertencia previa: O feito de que os datos se expresen nalgúns casos en miles (de euros ou de persoas), e noutros se redondeen en centos ou miles para facilitar a súa comprensión, orixina que, nalgúns casos, a suma dos parciais non coincida co total, xa que se optou porque reflectan do xeito máis aproximado posible, neses casos, a contía de cada un dos datos totais e do parcial.

Capítulo 1

A economía galega no ano 2007

■ Cadro I.1	Crecemento económico. OCDE ⁽¹⁾ . 2002-2007	25
■ Cadro I.2	Taxas de desemprego OCDE. 200-2007	25
■ Cadro I.3	Crecemento do PIB ⁽¹⁾ . Galicia, España e UE. 1996-2007	26
■ Cadro I.4	Evolución do PIB. Perspectiva da demanda. España 2007	27
■ Cadro I.5	PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. 2005-2007	28
■ Cadro I.6	PIB Galicia e España. Perspectiva da oferta. 2007	28
■ Cadro I.7	Taxa de crecemento ⁽¹⁾ do PIB en 2006 e 2007. Por comunidades autónomas	29
■ Cadro I.8	Produto Interior Bruto per cápita ⁽¹⁾ . Por CCAA. 2007	30
■ Cadro I.9	Produto Interior Bruto per cápita ⁽¹⁾ . Por CCAA. 2007	31
■ Cadro I.10	Índice de converxencia ⁽¹⁾ das CC.AA. coa U.E. 2007	32
■ Cadro I.11	Estrutura do emprego por ramas de actividade. Galicia 1995 - 2007	33
■ Cadro I.12	Variación interanual do emprego ⁽¹⁾ nos seis últimos trimestres. Galicia	33
■ Cadro I.13	Balance do mercado de traballo. Galicia. 2002 - 2007	34
■ Cadro I.14	PIB, poboación, magnitudes laborais e produtividade. Por CC.AA. 2007	35
■ Cadro I.15	Comercio exterior de Galicia. Por trimestres. 2006-2007	37
■ Cadro I.16	Taxa de cobertura. Galicia 2002-2007	37
■ Cadro I.17	Principais capítulos de exportación. Galicia. 2007	38
■ Cadro I.18	Principais capítulos de exportación. Galicia. 2007	39
■ Cadro I.19	Principais destinos das exportacións galegas. 2007	39
■ Cadro I.20	Principais provedores de Galicia. 2007	40
■ Cadro I.21	Saldo exterior ⁽¹⁾ das comunidades autónomas. 2007	41
■ Cadro I.22	Porcentaxe de variación do IPC ⁽¹⁾ . Galicia/España. 2001-2007	43
■ Cadro I.23	Variación do IPC por provincias. 2007	43

■ Cadro 1.24	IPC ^(*) . OCDE. 2003-2007	44
■ Cadro 1.25	IPC por grupos especiais. Galicia e España. 2005-2007	44
■ Cadro 1.26	IPC por grupos de gasto. Galicia e España. 2006-2007	45
■ Cadro 1.27	Custo laboral total. Por CC.AA. 2007 ⁽¹⁾	47
■ Cadro 1.28	Custo salarial. Por CC.AA. 2007	48
■ Cadro 1.29	Outros custos laborais. Por CC.AA. 2007	49
■ Cadro 1.30	Xornada laboral. Por CC.AA. 2007	49
■ Cadro 1.31	Custo laboral por traballador/a por comunidade autónoma e componentes do custo. 2007	50
■ Cadro 1.32	Custo laboral total, salarios e xornada laboral. Galicia. 2002 - 2007	50
■ Cadro 1.33	Custo laboral por traballador/a, sectores de actividade e compoñentes do custo. Galicia. 2007	51

Capítulo 2

Estrutura empresarial e política industrial

■ Cadro 2.1	Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2007	55
■ Cadro 2.2	Distribución das empresas. Por sectores económicos ⁽¹⁾ . Galicia/ España. 2003-2007	55
■ Cadro 2.3	Evolución do número total de empresas. Galicia e España. 2001-2007	55
■ Cadro 2.4	Distribución das empresas. Por provincias. Galicia/España. 1995-2007	56
■ Cadro 2.5	Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España 2004-2007	57
■ Cadro 2.6	Empresas, por estrato de asalariados/as e provincias. Galicia/España. 2004-2007	59
■ Cadro 2.7	Porcentaxe de empresas que teñen asalariados/as. Galicia/España. 1995-2007	58
■ Cadro 2.8	Número de empresas, por estrato de asalariados/as. Galicia/España. 2007	59
■ Cadro 2.9	Porcentaxe de empresas. Por estrato de asalariados/as ⁽¹⁾ . Galicia/España. 2000-2007	59
■ Cadro 2.10	Distribución de empresas en Galicia. Por titularidade. 2007	60
■ Cadro 2.11	Unidades locais en Galicia segundo actividade principal. 2007	60
■ Cadro 2.12	Unidades locais segundo actividade principal e provincia. 2007	61
■ Cadro 2.13	Cifra de negocios ⁽¹⁾ por comunidades autónomas. 2005 - 2006	62
■ Cadro 2.14	Evolución do peso de Galicia no total estatal nas principais variables da industria ⁽¹⁾ . 2001-2006	63
■ Cadro 2.15	Principais variables económicas. Por agrupacións de actividade. Galicia 2005-2006	63
■ Cadro 2.16	Ventas por comunidades autónomas. Ano 2007	64
■ Cadro 2.17	Evolución do peso de Galicia no total estatal da produción comercializada ⁽¹⁾ . 1997-2007	65
■ Cadro 2.18	Valor da produción comercializada ⁽¹⁾ . Por grandes agrupacións. Galicia. 2006- 2007	65
■ Cadro 2.19	Porcentaxe da produción comercializada ⁽¹⁾ . Por grandes agrupacións. Galicia e España. 2004-2007	66
■ Cadro 2.20	Sectorización por grandes agrupacións ⁽¹⁾ . % Galicia/España. 2002-2007	67
■ Cadro 2.21	Opinións empresariais. Total sector industrial (sen construción). Galicia. 2001-2007	67
■ Cadro 2.22	Confianza empresarial. Índice galego de confianza empresarial (IGACE). 2007. Por trimestres e ramas	69
■ Cadro 2.23	Confianza empresarial. Evolución da actividade principal da empresa. Galicia. 2007. Por trimestres e ramas	69
■ Cadro 2.24	Confianza empresarial. Dificultades das empresas por ramas. Galicia. 2007	69
■ Cadro 2.25	Confianza empresarial. Dificultades das empresas por tamaño da empresa. Galicia. 2007	70
■ Cadro 2.26	Ocupación hoteleira. Galicia. 2006-2007. Por trimestres	70
■ Cadro 2.27	Ocupación en turismo rural. Galicia. 2005-2007	71
■ Cadro 2.28	Índices de comercio polo miúdo. Por comunidades autónomas. 2005-2007	72
■ Cadro 2.29	Gastos internos e persoal en I + D. Por comunidades autónomas. 2006	73
■ Cadro 2.30	Evolución dos gastos internos en I+D. % Galicia/España. 1994-2006	74
■ Cadro 2.31	Gastos internos totais en I + D. Por comunidades autónomas e sector de execución. 2006	75
■ Cadro 2.32	Porcentaxe de execución do gasto en I+D. Por sectores. Galicia e España. 2006	75
■ Cadro 2.33	Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado. Por comunidades autónomas. 2000-2006	75
■ Cadro 2.34	Porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB. Europa. 2003-2006	76
■ Cadro 2.35	Principais indicadores de I+D en empresas, por tipo de empresa ⁽¹⁾ e comunidades autónomas. 2006	77
■ Cadro 2.36	Empresas Innovadoras e Gastos en innovación por CC.AA. 2006.....	78
■ Cadro 2.37	Poboación ocupada nos sectores de alta e medio-alta tecnoloxía. Por CCAA. 2006	78
■ Cadro 2.38	Grao de execución por eixe e media do Programa Operativo de Galicia Obxectivo 01 a 31-12-2007	84
■ Cadro 2.39	Fondos Comunitarios Galicia 2007-2013	85
■ Cadro 2.40	Fondos de Cohesión. Número e coantía de proxectos aprobados. Galicia 1996-2006	86
■ Cadro 2.41	Contribución financeira da UE nos sectores agrariopesqueiros. Galicia. 2002-2007	87

■ Cadro 2.42	Recursos financeiros asignados a España para o Fondo Social Europeo. Por comunidades autónomas. 2000-2006	89
■ Cadro 2.43	Relación entre a execución 2006 do Fondo Social Europeo e a Estratexia Europea polo Emprego	89
■ Cadro 2.44	PROFIT. Programas aprobados en Galicia e porcentaxe sobre o total estatal. 2007-2008	95
■ Cadro 2.45	Axudas ao sector naval	93
■ Cadro 2.46	Aportacións do CDTI. Galicia. 2003-2007	93
■ Cadro 2.47	Aportacións do CDTI. Galicia. 2003-2007	94
■ Cadro 2.48	Subvencións do Instituto para a reestruturación da minería do carbón e desenvolvemento alternativo das comarcas mineiras 2007	94
■ Cadro 2.49	Axudas de Reindustrialización na Comunidade Autónoma de Galicia 2007	95
■ Cadro 2.50	Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.01.2007 e o 31.12.2007	95
■ Cadro 2.51	Expedientes de incentivos económicos da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.06.1988 e o 31.12.2007	96
■ Cadro 2.52	Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados de 1994 a 2007	96
■ Cadro 2.53	Incentivos económicos rexionais. Proxectos por sectores. Galicia. 2007	97
■ Cadro 2.54	Fondos de capital de risco de XESGALICIA 2000-2007	99
■ Cadro 2.55	Convenios de subsidiación de xuros e apoio á peme. Galicia. 2000-2007	100
■ Cadro 2.56	Programas financeiros a PEMES. Por sectores. Galicia. 2007	101
■ Cadro 2.57	Programas de apoio á continuidade e mellora competitiva da PEME e Innoempresa. Galicia. 2004-2007	101
■ Cadro 2.58	Subvencións a fondo perdido para proxectos empresariais de investimento. Galicia 2004-2007 ...	102
■ Cadro 2.59	Subvencións e axudas das Consellerías de Economía e Facenda e Innovación, Industria e Comercio (capítulo VII). Galicia. 2007	102
■ Cadro 2.60	Subvencións e axudas da Consellería do Medio Rural (capítulo VII). Galicia. 2007	104
■ Cadro 2.61	Subvencións e axudas da Consellería de Pesca e Asuntos Marítimos (capítulo VII). Galicia. 2007	105
■ Cadro 2.62	Subvencións e axudas da Consellería de Medio Ambiente (capítulo VII). Galicia. 2007	105

Capítulo 3

Economía social

■ Cadro 3.1	Sociedades Laborais inscritas na Seguridade Social e traballadores das mesmas. Por comunidade autónoma e provincia. 2007	108
■ Cadro 3.2	Sociedades laborais rexistradas. Segundo sector de actividade. Galicia 2007	108
■ Cadro 3.3	Socios iniciais das Sociedades Laborais rexistradas. Segundo sector de actividade. Galicia 2007 ..	109
■ Cadro 3.4	Cooperativas inscritas e traballadores iniciais das mesmas. Por comunidade autónoma e provincia	109
■ Cadro 3.5	Cooperativas constituídas e socios iniciais das mesmas. Segundo clase. Por comunidade autónoma e provincia	110
■ Cadro 3.6	Cooperativas inscritas e número de socios. 2007	110
■ Cadro 3.7	Cooperativas constituídas e número de socios por actividade económica. 2007	111
■ Cadro 3.8	Sociedades laborais constituídas e número de socios de traballo e de capital. 2007	112

Capítulo 4

Poboación e mercado de traballo

■ Cadro 4.1	Poboación de Galicia, España e UE ⁽¹⁾ . 2001-2007	116
■ Cadro 4.2	Porcentaxe de poboación respecto ao total da UE 27. Galicia e España. 2001 - 2006	116
■ Cadro 4.3	Poboación por provincias. 2001-2007	116
■ Cadro 4.4	Porcentaxe de variación da poboación. Ano 2006 ⁽¹⁾	117
■ Cadro 4.5	Poboación ⁽¹⁾ por comunidades autónomas. 2001-2007	118
■ Cadro 4.6	Poboación estranxeira en Galicia. 1998-2008	118
■ Cadro 4.7	Poboación estranxeira. Por CC.AA. 2003-2008	119
■ Cadro 4.8	Poboación estranxeira por sexo e procedencia. Galicia. 2008	119
■ Cadro 4.9	Poboación estranxeira. Galicia. Por provincias. 2007-2008	120
■ Cadro 4.10	Crecemento natural. Nacementos e defuncións. Por CC.AA. 2007	120
■ Cadro 4.11	Movementos naturais de poboación. Galicia. 1975-2007	121
■ Cadro 4.12	Taxas de natalidade e mortalidade. Por CC.AA. 2007	122
■ Cadro 4.13	Crecemento natural. Nacementos e defuncións. Por provincias. 2007	122
■ Cadro 4.14	Saldo vexetativo ⁽¹⁾ por 1.000 habitantes. Galicia, España, UE. 1975-2007	123
■ Cadro 4.15	Número medio de fillos por muller: Galicia, España, UE. 1997-2007	124
■ Cadro 4.16	Inmigracións, emigracións e saldo migratorio. Por CC.AA. 2007	125

■ Cadro 4.17	Inmigracións, emigracións e saldo migratorio. Por provincias. 2007	126
■ Cadro 4.18	Saldo migratorio entre CC.AA. 1997-2007	126
■ Cadro 4.19	Poboación de 16 e máis anos, segundo a relación coa actividade económica. Galicia 2004-2007 ..	130
■ Cadro 4.20	Poboación de 16 e máis anos por sexo e relación coa actividade económica. Galicia. 2006-2007 ..	130
■ Cadro 4.21	Poboación activa por comunidades autónomas. 2005-2007	131
■ Cadro 4.22	Taxas de actividade por comunidades autónomas(*). 2005-2007	132
■ Cadro 4.23	Taxa de actividade por sexo. Galicia 2005-2007	132
■ Cadro 4.24	Taxa de actividade por sexo e provincia. Galicia. 2005-2007	133
■ Cadro 4.25	Poboación activa por provincias. 2003-2007	133
■ Cadro 4.26	Poboación ocupada por comunidades autónomas*. 2005-2007	134
■ Cadro 4.27	Taxas de ocupación por comunidades autónomas*. 2005-2007	135
■ Cadro 4.28	Taxas de ocupación por sexo. Galicia. 2005-2007	135
■ Cadro 4.29	Taxa de ocupación por sexo e provincia. 2005-2007	136
■ Cadro 4.30	Poboación ocupada por grupos de idade e sector económico. Galicia 2007.....	137
■ Cadro 4.31	Poboación ocupada ⁽¹⁾ por sexo, situación profesional e sector económico. Galicia. 2005-2007	137
■ Cadro 4.32	Poboación ocupada por sector económico e provincia. Galicia. 2007	138
■ Cadro 4.33	Porcentaxe de ocupados por sector económico e comunidade autónoma. 2006-2007.....	138
■ Cadro 4.34	Porcentaxe de poboación asalariada segundo tipo de contrato (indefinido ou temporal) e sexo. Por CC.AA. 2007	139
■ Cadro 4.35	Poboación desempregada. Por comunidades autónomas. 2005-2007	141
■ Cadro 4.36	Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas. 2005-2007	141
■ Cadro 4.37	Taxa de desemprego. Galicia. 2005-2007	142
■ Cadro 4.38	Taxa de paro por distintos grupos de idade e sexo. Galicia.España. 2005-2007	176
■ Cadro 4.39(1)	Parados por tempo de búsqueda de emprego dun ano ou máis, sexo e comunidade autónoma. Porcentaxe respecto do total de cada comunidade	143
■ Cadro 4.39(2)	Parados por tempo de búsqueda de emprego dun ano ou máis, sexo e comunidade autónoma. Porcentaxe respecto do total de cada comunidade	144
■ Cadro 4.40	Taxa de desemprego. Por sexo e provincia. Galicia. 2005-2007	145
■ Cadro 4.41	Poboación desempregada por tempo de busca de emprego. Galicia. 2003-2007	145
■ Cadro 4.42	Paro rexistrado. Por comunidade autónoma. 2007	147
■ Cadro 4.43	Evolución do paro rexistrado e da taxa de paro. Galicia. Galicia 2005-2007	148
■ Cadro 4.44	Evolución do paro rexistrado. Cifras publicadas e simulación retrospectiva con criterios SISPE. Galicia 2001-2004	148
■ Cadro 4.45	Paro rexistrado. Por provincias e idades. Galicia. 2007	148
■ Cadro 4.46	Paro rexistrado e taxa de paro. Por provincias. 2007	148
■ Cadro 4.47	Taxa de paro. Por idades e sexos. Galicia. 2007	149
■ Cadro 4.48	Paro rexistrado. Por sectores. Galicia. 2007	149
■ Cadro 4.49	Paro rexistrado. Por nivel académico e provincias. 2007	150
■ Cadro 4.50	Paro rexistrado por comarcas. Por idades e sectores económicos. Galicia. 2007	151
■ Cadro 4.51	Poboación inactiva por situación de inactividade. Galicia e provincias. 2005-2007	152
■ Cadro 4.52	Poboación inactiva por situación de inactividade e comunidade autónoma. 2007	153
■ Cadro 4.53	Poboación inactiva por clase principal de inactividade e comunidade autónoma. 2007. Porcentaxe respecto do total de cada comunidade autónoma	154
■ Cadro 4.54	Poboación inactiva por grupos de idade e comunidade autónoma. 2007 Porcentaxes respecto do total de cada comunidade autónoma	155

Capítulo 5

A muller na poboación galega

■ Cadro 5.1	Poboación de Galicia e España. Por sexo e provincias. 2008 ⁽¹⁾	159
■ Cadro 5.2	Mulleres por 100 homes. España e U.E. 1996/2007	159
■ Cadro 5.3	Porcentaxe de mulleres sobre a poboación total. Por comunidades autónomas. 1998-2007	160
■ Cadro 5.4	Poboación de Galicia. Por idade (grupos quinquenais) e sexo. 2007	161
■ Cadro 5.5	Nacemento segundo o sexo do/a nacido/a. 1980-2007. Galicia.	162
■ Cadro 5.6	Poboación extranxeira. Porcentaxe de mulleres. Por CC.AA. 2002-2007	162
■ Cadro 5.7	Distribución porcentual da poboación de alomenos 16 anos. Pola relación coa actividade económica. Por sexo e provincia. 2006-2007	164
■ Cadro 5.8	Taxa de actividade por sexo e comunidade autónoma. 2006-2007	165
■ Cadro 5.9	Poboación inactiva. Por clase de inactividade, sexo e comunidade autónoma. 2007	166
■ Cadro 5.10	Inactivos/as por grupo de idade, sexo e comunidade autónoma. Valores absolutos. Galicia 2007 ..	167
■ Cadro 5.11	Distribución porcentual dos ocupados/as por sector económico, comunidade autónoma e sexo. 2007	168

■ Cadro 5.12	Taxas de desemprego. Por sexo e comunidade autónoma. 2007	169
■ Cadro 5.13	Taxa de desemprego. Por sexo e grupos de idade. Galicia/España 2006-2007	169
■ Cadro 5.14	Parados/as. Por idade e sexo. Galicia. 2007	170
■ Cadro 5.15	Parados/as. Por nivel académico e sexo. Galicia. 2007	171
■ Cadro 5.16	Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as. Segundo grupo principal de ocupación. Por provincias. Decembro 2007	171
■ Cadro 5.17	Parados/as. Por actividade económica e sexo. Galicia. 2007	172
■ Cadro 5.18	Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as. Segundo idade e duración da demanda e sexo, por provincias. Decembro 2007	173
■ Cadro 5.19	Demandas de emprego pendentes. Segundo clasificación da demanda. Por sexo e por provincias. Decembro 2007	174
■ Cadro 5.20	Baixas de demandas de emprego. Segundo causa da baixa. Por sexo e por provincias. Decembro 2007	175
■ Cadro 5.21	Perfil dos parados/as en xeral. Ano 2007. Galicia	175
■ Cadro 5.22	Perfil tipo dos parados/as de longa duración menores de 25 anos. Galicia. 2007	175
■ Cadro 5.23	Perfil tipo dos parados/as de longa duración maiores de 25 anos. Galicia. 2007	175
■ Cadro 5.24	Ofertas con requirimento de sexo e sen este requirimento. Valores porcentuais. Galicia. 2007	176
■ Cadro 5.25	Ofertas con requirimento de sexo e sen requirimento por seccións (Clasificación CNAE). Galicia. 2007	177
■ Cadro 5.26	Ocupacións máis ofertadas con requirimento de sexo feminino. Galicia. 2007	178
■ Cadro 5.27	Contratados. Por idade e sexo. Galicia. 2007	179
■ Cadro 5.28	Contratos nos sete grandes subsectores de actividades económicas. (clasificación CNAE) por sexo. Galicia. 2007	180
■ Cadro 5.29	Contratos sectoriais por seccións (clasificación CNAE) e sexo. Galicia. 2007	180
■ Cadro 5.30	Contratos asociados aos grandes grupos de ocupación por sexo. Galicia. 2007	181
■ Cadro 5.31	Contratos indefinidos acollidos a medidas de fomento da contratación. Segundo sexo, idade e provincias. 2007	182
■ Cadro 5.32	Contratos indefinidos acollidos a medidas de fomento da contratación segundo colectivo de bonificación por provincias. Ano 2007	182
■ Cadro 5.33		183
■ Cadro 5.34	Alumnado matriculado en ciclo formativo de FP grao superior; por sexo. Curso 2005 / 2006. Galicia - España	183
■ Cadro 5.35	Alumnado que rematou ciclos formativos de FP de grao medio e superior. Curso 2004 - 2005. Galicia / España	184
■ Cadro 5.36	Alumnado matriculado en bacharelato, por sexos. Curso 2005 - 2006. Galicia / España	184
■ Cadro 5.37	Alumnado que rematou bacharelato en Centros Públicos, por sexo. Curso 2004 - 2005. Galicia / España	184
■ Cadro 5.38	Alumnado matriculado en Ensino Universitario, por tipo de estudio e sexo. Curso 2006 - 2007. Galicia	185
■ Cadro 5.39	Alumnado que rematou os estudos universitarios, por tipo de estudo e sexo. Curso 2006-2007. Galicia	186
■ Cadro 5.40	Altos cargos da Administración. España	187
■ Cadro 5.41	Participación de mulleres en representantes do Goberno en provincias e comunidades autonomas. España 2007	187
■ Cadro 5.42	Distribución por sexo en embaixadas. España 2007	187
■ Cadro 5.43	Alcaldías, según CCAA	188
■ Cadro 5.44	Mulleres nos Gobernos Autonómicos	189
■ Cadro 5.45	Mulleres nos Gobernos da Unión Europea.(*)	190
■ Cadro 5.46	Funcionarios/as de Carreira, según nivel de complemento de destino. España	191
■ Cadro 5.47	Directivas/os. España	192
■ Cadro 5.48	Participación de mulleres en diversos órganos constitucionais. España 2007	192
■ Cadro 5.49	Persoas ocupadas entre 16 e 64 anos, con a lo menos un fillo segundo tipo principal de servizo de coidado aos nenos que utiliza para atendelos, por sexo, porcentaxe. Galicia / España 2005	193
■ Cadro 5.50	Persoas entre 16 e 64 anos, segundo poidan facerse ou non cargo regularmente da atención de persoas dependentes por sexo, porcentaxe. Galicia / España 2005	194
■ Cadro 5.51	Permisos de maternidade por comunidades autónomas	195
■ Cadro 5.52	Excedencias* por coidado de fillas/os	195
■ Cadro 5.53	Paternidade Marzo-Diciembre 2007. Galicia/España	195
■ Cadro 5.54	Persoas ocupadas a tempo parcial por motivo da xornada parcial. España 2006-2007	196
■ Cadro 5.55	Persoas inactivas que non buscan emprego por razóns familiares. España 2006-2007	196
■ Cadro 5.56	Asalariados por CCAA e sexo. 2006	197

■ Cadro 5.57	Asalariados por sector de actividade económica e sexo. Galicia / España. 2006	198
■ Cadro 5.58	Percepcións salariais por tramo de salario e sexo. Galicia / España. 2006	199
■ Cadro 5.59	Salario bruto anual por tipo de contrato. (Euros). 2005. Encuesta anual de estrutura salarial	199
■ Cadro 5.60	Contía media diaria bruta recoñecida a beneficiarios de prestacións de nivel contributivo. Segundo sexo e idade. España. 2006	201
■ Cadro 5.61	Percepcións medias de prestacións por desemprego. Por sexo e comunidade autónoma do perceptor. Galicia/España. 2006	202
■ Cadro 5.62	Pensión contributivas e importe medio e pensionistas segundo clase, por sexo. España 2006/2007	203
■ Cadro 5.63	Pensión contributivas, segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase. España 2007	204
■ Cadro 5.64	Pensión medias. Por sexo e comunidade autónoma. 2006	205

Capítulo 6

Inicio da relación laboral

■ Cadro 6.1	Empresas en alta. Por réximes. Galicia. 2006-2007	208
■ Cadro 6.2	Empresas. Por tamaño e provincia de radicación dos seus centros de traballo. Réxime Xeral. Galicia. 2007	208
■ Cadro 6.3	Empresas e traballadores/as segundo tipo de empresa. Por provincias. Galicia. 2007	209
■ Cadro 6.4	Aperturas de centros de traballo. Galicia. 2006	210
■ Cadro 6.5	Aperturas de centros de traballo. Por provincias. Galicia. 2007	210
■ Cadro 6.6	Aperturas de centros de traballo e traballadores/as ocupados/as. Evolución. Galicia. 1997-2007....	212
■ Cadro 6.7	Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Réximes Xeral e Agrario, e total. Galicia/España. 1985/1991/2003 a 2007	214
■ Cadro 6.8	Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes. Galicia/España. 2000-2007	215
■ Cadro 6.9	Traballadores/as afiliados/as e en alta. Por réximes e sexos. Galicia. 1998/2005-2007	216
■ Cadro 6.10	Afiliados/as e en alta laboral por tramos de idade e sexo. Galicia. 2005-2007	217
■ Cadro 6.11	Traballadores/as afiliados/as en alta laboral. Por sector de actividade. Galicia/España. 2002-2007 ..	219
■ Cadro 6.12	Altas laborais iniciais. Por réximes. Galicia/España. 1995/2000/2004-2007	220
■ Cadro 6.13	Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes e comunidades autónomas. 2004-2007	221
■ Cadro 6.14	Estranxeiros/as con tarxeta ou autorización de residencia en vigor. Segundo provincia e réxime de residencia. Galicia 2007	224
■ Cadro 6.15	Estranxeiros/as con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor según provincia e principais nacionalidades. 31/12/2007	224
■ Cadro 6.16	Estranxeiros/as con certificado de rexistro ou tarxeta de residencia en vigor segundo provincia, réxime de residencia, grupo de idade e media de idade. 31/12/2007	225
■ Cadro 6.17	Estranxeiros/as en Galicia con tarxeta ou autorización de residencia en vigor segundo país de orixe a 31/12/2007	226
■ Cadro 6.18	Estranxeiros con tarxeta ou autorización de residencia en vigor. Segundo provincia por continente. 31.12.2007	227
■ Cadro 6.19	Estranxeiros/as incluídos/as no Réxime Xeral con autorización de residencia en vigor. Por provincia e tipo de autorización de residencia. 31.12.2007	227
■ Cadro 6.20	Traballadores/as estranxeiros/as afiliados/as en alta laboral. Por réxime, sexo e provincias. Galicia. 2007	227
■ Cadro 6.21	Afiliados/as en alta laboral estranxeiros/as por seccións de actividade e provincias. Réxime Xeral	228
■ Cadro 6.22	Autorizacións de traballo concedidas, segundo provincia do centro de traballo. Galicia 2007	228
■ Cadro 6.23	Evolución do Censo electoral de galegos residentes no estranxeiro. Datos a 1 de xaneiro de cada ano	229
■ Cadro 6.24	Galegos/as residentes noutras comunidades autónomas a 1 de xaneiro de 2007	229
■ Cadro 6.25	Evolución do retorno e da inmigración a Galicia	230
■ Cadro 6.26	Principais países de retorno de españois/las a Galicia e provincias. Ano 2006	230
■ Cadro 6.27	Idade das persoas retornadas a Galicia e provincias. Ano 2006	231
■ Cadro 6.28	Baixas consulares. Por continente de procedencia e provincia de destino. Galicia. 2007	231
■ Cadro 6.29	Evolución das baixas consulares. Por continente de procedencia. Galicia. 1996-2007	231

Capítulo 7

Contratación

■ Cadro 7.1	Contratos de traballo, contratos convertidos en indefinidos e adscripcións colaboración social. Galicia/España. 2006-2007	237
■ Cadro 7.2	Total contratos de traballo. Por provincias. Galicia. 2006-2007	237
■ Cadro 7.3	Contrato de traballo por tipo e por sector. Galicia 2007	238
■ Cadro 7.4	Contratos de traballo iniciais segundo sección de actividade económica. Por provincias. Ano 2007	238

■ Cadro 7.5	Contratos de traballo iniciais segundo grupo principal de ocupación do posto. Por provincias. Ano 2007	239
■ Cadro 7.6	Contratos eventuais por circunstancias da produción. Segundo sexo, idade e provincia. Galicia. 2007	240
■ Cadro 7.7	Contratos eventuais por circunstancias da produción. Por duración e provincias. Galicia 2007	241
■ Cadro 7.8	Contratos eventuais por circunstancias da produción. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia 2007	241
■ Cadro 7.9	Contratos de obra ou servizo. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2007	243
■ Cadro 7.10	Contratos de obra ou servizo. Por duración e provincia. Galicia 2007	243
■ Cadro 7.11	Contratos por obra ou servizo. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. Decembro 2007 ..	243
■ Cadro 7.12	Contratos de interinidade. Por sexos, idade e provincia. Galicia 2007	246
■ Cadro 7.13	Contratos de interinidade. Por duración e provincias. Galicia 2007	246
■ Cadro 7.14	Contratos de interinidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Decembro 2007	247
■ Cadro 7.15	Contratos de formación. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007	249
■ Cadro 7.16	Contratos de formación por duración e provincias. Galicia 2007	250
■ Cadro 7.17	Contratos en prácticas. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007	253
■ Cadro 7.18	Contratos en prácticas. Por duración e provincias. Galicia 2007	253
■ Cadro 7.19	Contrato en prácticas. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia 2007	254
■ Cadro 7.20	Contratos de substitución por xubilación os 64 anos. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007 ..	255
■ Cadro 7.21	Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos. Por duración e provincia. Galicia. 2007	255
■ Cadro 7.22	Contratos de relevo. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007	257
■ Cadro 7.23	Contratos de relevo. Por duración e provincia. Galicia 2007	257
■ Cadro 7.24	Contratos de relevo. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2007	257
■ Cadro 7.25	Contratos por xubilación parcial. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2007	258
■ Cadro 7.26	Contratos por xubilación parcial. Por duración e provincia. Galicia 2007	258
■ Cadro 7.27	Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2007 ...	259
■ Cadro 7.28	Outros contratos non contemplados anteriormente. Por duración e provincia. Galicia 2007	259
■ Cadro 7.29	Outros contratos non contemplados anteriormente. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2007	259
■ Cadro 7.30	Contratos temporais de minusválidos. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2007	260
■ Cadro 7.31	Contratos temporais de minusválidos. Por duración e provincias. Galicia 2007	260
■ Cadro 7.32	Contratos temporais de minusválidos. Segundo sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia 2007 ..	261
■ Cadro 7.33	Contratos indefinidos ordinarios. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2007	262
■ Cadro 7.34	Contratos indefinidos ordinarios. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2007	262
■ Cadro 7.35	Contratos indefinidos de fomento da contratación indefinida. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007	265
■ Cadro 7.36	Contratos indefinidos de fomento da contratación indefinida. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2007	265
■ Cadro 7.37	Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Ambos os dous sexos. Galicia 2007	266
■ Cadro 7.38	Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Homes. Galicia 2007	354
■ Cadro 7.39	Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias. Mulleres. Galicia 2007 ..	266
■ Cadro 7.40	Contratos convertidos en indefinidos. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2007	267
■ Cadro 7.41	Contratos convertidos en indefinidos. Por duración y provincia. Galicia 2007	267
■ Cadro 7.42	Contratacións a minusválidos. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2007	268
■ Cadro 7.43	Contratacións a minusválidos en CEE. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2007	268
■ Cadro 7.44	Contratacións a traballadores/as en risco de exclusión social. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2007	269
■ Cadro 7.45	Contratacións en proxectos de investigación. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2007	270
■ Cadro 7.46	Contratacións en prácticas para investigadores/as. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2007	270
■ Cadro 7.47	Adscricións temporais en colaboración social. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2007	271
■ Cadro 7.48	Adscricións temporais en colaboración social. Por sexos, sectores de actividade económica e provincias. Galicia. 2007	271
■ Cadro 7.49	Prórrogas. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2007	272
■ Cadro 7.50	Prórrogas. Por duración e provincia. Galicia. 2007	272
■ Cadro 7.51	Prórrogas. Por sexos, idade, sector de actividade e provincias. Galicia. 2007	272
■ Cadro 7.52	Contratos a extranxeiros segundo tipo de contrato e provincias. Galicia. Decembro 2007	273
■ Cadro 7.53	Contratos a extranxeiros/as segundo sexo, idade e sectores por provincias. Galicia. Decembro 2007	273

■ Cadro 7.54	Desagregación de contratos rexistrados de duración indefinida e conversións de temporais en indefinidos. Sobre o total de contratos. Por modalidades e provincias. Galicia 2007	274
■ Cadro 7.55	Rotación dos asalariados/as temporais. Galicia/España. 2006/2007	275
■ Cadro 7.56	Asalariados/as sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. España. 2007	275
■ Cadro 7.57	Asalariados/as sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. Galicia. 2007	275
■ Cadro 7.58	Empresas de Traballo Temporal autorizadas a 31.12.2007	276
■ Cadro 7.59	Cesións de traballadores/as realizadas por ETT e contratos de posta a disposición, segundo ámbito territorial de actuación da ETT. Galicia 2007	276
■ Cadro 7.60	Contratos de posta a disposición, segundo provincia do centro de traballo da empresa de traballo temporal, por rama de actividade do centro de traballo da empresa usuaria	277
■ Cadro 7.61	Contratos de posta a disposición, segundo rama de actividade do centro de traballo da empresa usuaria (I). Galicia 2007	278
■ Cadro 7.62	Cesións de traballadores/as realizadas por ETT e contratos de posta a disposición según provincia do centro de traballo e da ETT. Galicia. 2007	279
■ Cadro 7.63	Contratos de posta a disposición celebrados polas ETT autorizadas pola Dirección Xeral de Relacións laborais por provincias e causas. Galicia 2007	279
■ Cadro 7.64	Traballadores/as postos a disposición polas ETT (I). Por provincias. Galicia 2007	279
■ Cadro 7.65	Evolución empresas autorizadas e contratos de posta a disposición. Galicia. 1996-2007	280
■ Cadro 7.66	Contratos de posta a disposición de ETT autorizados para traballar en Galicia pola comunidade autónoma. Por provincias e clases de contratos. Galicia 2004-2007	281

Capítulo 8

O subsistema de formación profesional para o emprego

■ Cadro 8.1	Empresas participantes segundo estrato de asalariados/as. Distribución por comunidade autónoma da empresa	294
■ Cadro 8.2	Participantes formados e horas de formación. Distribución por perfil laboral	295
■ Cadro 8.3	Participantes formados e horas de formación	296
■ Cadro 8.4	Participantes formados e horas de formación	296
■ Cadro 8.5	Participantes formados e horas de formación. Distribución por perfil laboral	296
■ Cadro 8.6	Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral	297
■ Cadro 8.7	Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral. Galicia	297
■ Cadro 8.8	Participantes formados/as e duración media da formación segundo xénero e idade. Galicia. 2007	298
■ Cadro 8.9	Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral	304
■ Cadro 8.10	Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral	305
■ Cadro 8.11	Participantes formados/as e horas de formación. Distribución por perfil laboral	305
■ Cadro 8.12	Participantes formados/as e duración media da formación segundo xénero e idade. Galicia. 2007	306
■ Cadro 8.13	Formación Profesional Ocupacional. 2007	311
■ Cadro 8.14	Formación ocupacional. Plano FIP. Programación. Por áreas funcionais. Por provincias. Galicia 2007	311
■ Cadro 8.15	Sectorialización	314
■ Cadro 8.16	Distribución provincial. Cursos con compromiso de contratación. 2007	315
■ Cadro 8.17	Cursos con compromiso de contratación. Sectorialización. 2007	315
■ Cadro 8.18	Cursos de medios propios. 2007	316
■ Cadro 8.19	Cursos de medios propios. Distribución sectorial	316

Capítulo 9

A negociación colectiva en Galicia

Parte I

■ Cadro 9.01	Evolución da estrutura global da negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2002-2007	325
■ Cadro 9.02	Convenios colectivos de sector e empresa asinados por vez primeira. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007	326
■ Cadro 9.03	Evolución dos convenios colectivos asinados. Por provincias. Galicia. 2002-2007	327
■ Cadro 9.04	Evolución dos convenios colectivos revisados. Por provincias. Galicia. 2002-2007	328
■ Cadro 9.05	Convenios colectivos asinados e revisados. Por sector e grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007	329
■ Cadro 9.06	Vixencias medias dos convenios colectivos de sector. Porcentaxe sobre o total de convenios asinados. Por provincias. Galicia. 2007	330
■ Cadro 9.07	Vixencias medias dos convenios colectivos de empresa. Porcentaxe sobre o total de convenios asinados. Por provincias. Galicia. 2007	330
■ Cadro 9.08	Traballadores/as e empresas afectados por convenios colectivos asinados e revisados. Sector. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007	332

■ Cadro 9.09	Traballadores/as e empresas afectados por convenios colectivos asinados e revisados. Grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007	333
■ Cadro 9.10	Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Sector: Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2007	333
■ Cadro 9.11	Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de empresas afectadas. Sector: Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2007	333
■ Cadro 9.12	Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Empresa. Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2007	334
■ Cadro 9.13	Cadros de persoal medio das empresas afectadas pola negociación colectiva. Por provincias. Galicia. 2007	334
■ Cadro 9.14a	Evolución da media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2003-2007	336
■ Cadro 9.14b	Media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2007. Cálculos feitos tendo en conta as cláusulas de revisión salarial de 2006 con inicio de efectos para 2007 e os incrementos salariais indicados nos convenios asinados antes de 2007 con vixencia para este ano	336
■ Cadro 9.14c	Media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2007	337
■ Cadro 9.15a	Convenios colectivos asinados e revisados. Por tramo de aumento salarial pactado inicialmente. Galicia. 2007	338
■ Cadro 9.15b	Convenios colectivos asinados e revisados. Galicia. 2007. Por tramo de aumento salarial pactado unha vez aplicadas as cláusulas de revisión salarial.	338
■ Cadro 9.16	Evolución do incremento salarial pactado e relación co IPC. Galicia/España. 1995-2007	338
■ Cadro 9.17a	Convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial. Por provincias. Galicia. 2007	339
■ Cadro 9.17b	Convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial. Por provincias. Galicia. 2007	340
■ Cadro 9.18	Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados. Por provincias. Galicia 2007	341
■ Cadro 9.19	Evolución dos convenios colectivos de sector con cláusula de desvinculación salarial. Por provincias. Galicia. 2002-2007	348
■ Cadro 9.20a	Cláusulas sobre o complemento de antigüidade. Por provincias. Galicia. 2007	353
■ Cadro 9.20b	Complemento de toxicidade, penosidade, perigosidade. Por provincias. Galicia. 2007	355
■ Cadro 9.20c	Complemento de nocturnidade. Por provincias. Galicia. 2007	357
■ Cadro 9.20d	Complemento por traballo a quendas. Por provincias. Galicia. 2007	359
■ Cadro 9.20e	Complementos de posto e responsabilidade. Por provincias. Galicia. 2007	360
■ Cadro 9.20f	Primas e incentivos. Complemento de produtividade. Por provincias. Galicia. 2007	361
■ Cadro 9.20g	Asistencia e puntualidade. Por provincias. Galicia. 2007	363
■ Cadro 9.20h	Número de gratificacións extraordinarias establecido nos convenios asinados. Galicia. 2007	364
■ Cadro 9.20i	Axudas de custo e gastos de locomoción. Por provincias. Galicia. 2007	365
■ Cadro 9.20k	Complemento de transporte e distancia. Por provincias. Galicia. 2007	367
■ Cadro 9.21	Evolución da xornada media anual pactada. Galicia. 2002-2007	368
■ Cadro 9.22	Evolución dos convenios que reducen a xornada máxima legal. Porcentaxe sobre o total. Por provincias. Galicia. 2002-2007	369
■ Cadro 9.23a	Convenios colectivos con distribución irregular da xornada. Por provincias. Galicia. 2002-2007	370
■ Cadro 9.23b	Convenios colectivos que indican a posibilidade de establecer unha distribución irregular da xornada. Por Provincias. Galicia. 2007	371
■ Cadro 9.24	Evolución dos convenios colectivos con vacacións de máis de 30 días naturais. Por provincias. Galicia. 2002-2007	375
■ Cadro 9.25	Convenios colectivos que fixan criterios ou datas nas vacacións. Por provincias. Galicia. 2002 - 2007	375
■ Cadro 9.26	Relación de determinadas cláusulas pactadas. Porcentaxe sobre o total. Galicia. 2007	388
■ Cadro 9.27	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de melloras sociais. Por provincias. Galicia. 2002-2007	389
■ Cadro 9.28	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de saúde laboral. Por provincias. Galicia. 2002-2007	391
■ Cadro 9.29	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de formación profesional. Por provincias. Galicia. 2002-2007	401
■ Cadro 9.30	Evolución dos convenios colectivos con cláusula de desconto da cota sindical. Por provincias. Galicia. 2002-2007	404
■ Cadro 9.31	Evolución dos convenios colectivos que regulan o crédito de horas sindicais. Por provincias. Galicia. 2002-2007	405
■ Cadro 9.32	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas sobre o período de proba. Por provincias. Galicia. 2002-2007	407

■ Cadro 9.33	Convenios con cláusulas sobre modalidades de contratos	410
■ Cadro 9.34	Evolución dos convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos para a formación. Por provincias. Galicia 2002-2007	411
■ Cadro 9.35	Convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos de prácticas. Por provincias. Galicia 2001-2007	413
■ Cadro 9.36	Convenios colectivos que conteñen cláusulas sobre os contratos eventuais. Por provincias. Galicia 2002-2007	415
■ Cadro 9.37	Convenios con cláusulas sobre fomento da contratación indefinida. Por provincias. Galicia. 2007	422
■ Cadro 9.38	Convenios con cláusulas sobre garantías no emprego e subrogación empresarial	427
■ Cadro 9.39	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de mobilidade xeográfica. Por provincias. Galicia. 2002-2007	436
■ Cadro 9.40	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de mobilidade funcional. Por provincias. Galicia. 2002-2007	438
■ Cadro 9.41	Evolución dos convenios colectivos con cláusulas de clasificación profesional. Por provincias. Galicia. 2002-2007	440
■ Cadro 9.42	Evolución dos convenios colectivos con cláusula de sometemento ao AGA. Por provincias. Galicia. 1994-2007	450
Parte II		
■ Cadro 9.I	Convenios colectivos	452
■ Cadro 9.II	Revisións salariais	452
■ Cadro 9.III	Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de traballadores/as. Empresa	452
■ Cadro 9.IV	Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de traballadores/as. Sector	452
■ Cadro 9.V	Vixencias medias dos convenios de empresa. Porcentaxe sobre o total	453
■ Cadro 9.VI	Vixencias medias dos convenios de sector. Porcentaxe sobre o total	453
■ Cadro 9.VII	Media ponderada do incremento salarial pactado	453
■ Cadro 9.VIII	Media ponderada do incremento salarial pactado por sectores de actividade	453
■ Cadro 9.IX	Convenios colectivos asinados con cláusula de garantía salarial	454
■ Cadro 9.X	Convenios colectivos revisados con cláusula de garantía salarial	454
■ Cadro 9.XI	Xornada pactada. Media ponderada para o ano actual	454
■ Cadro 9.XII	Xornada por sector de actividade	454
■ Cadro 9.XIII	Estatais 2007	455

Capítulo 10

A sinistrabilidade laboral

■ Cadro 10.1	Accidentes de traballo con baixa. Por provincias e gravidade. Galicia/España. 2007	460
■ Cadro 10.2	Accidentes con baixa. Por gravidade. Galicia. 2007	460
■ Cadro 10.2a	Accidentes laborais con baixa segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia 2007	461
■ Cadro 10.3	Accidentes con baixa. Segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia. 2007	461
■ Cadro 10.4	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Por provincias e gravidade. Galicia. 2007 ...	461
■ Cadro 10.5	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2007	462
■ Cadro 10.6	Asalariados/as por sectores económicos. Galicia. 2007	463
■ Cadro 10.7	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias, sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2007	463
■ Cadro 10.8	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Galicia. 2007	464
■ Cadro 10.9	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. A Coruña. 2007	466
■ Cadro 10.10	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Lugo. 2007	467
■ Cadro 10.11	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Ourense. 2007	468
■ Cadro 10.12	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por gravidade. Pontevedra. 2007	469
■ Cadro 10.13	Actividades con maior número de accidentes laborais con baixa no centro de traballo. Galicia. 2007	470
■ Cadro 10.14	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo a forma do accidente. Por gravidade. Galicia. 2007	470
■ Cadro 10.15	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo a natureza da lesión. Por gravidade. Galicia. 2007	471

■ Cadro 10.16	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo a parte do corpo lesionada. Por gravidade. Galicia. 2007	471
■ Cadro 10.17	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo sexo por gravidade. Galicia. 2007	472
■ Cadro 10.18	Poboación ocupada asalariada. Por sexos ⁽¹⁾ . Galicia 2007	472
■ Cadro 10.19	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo idade. Por gravidade. Galicia. 2007	472
■ Cadro 10.20	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo o cadro de persoal. Por gravidade. Galicia. 2007	473
■ Cadro 10.21	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo antigüidade na empresa. Por gravidade. Galicia. 2007	473
■ Cadro 10.22	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo antigüidade no posto de traballo. Por gravidade. Galicia. 2006	473
■ Cadro 10.23	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo a hora do traballo. Por gravidade. Galicia. 2007	474
■ Cadro 10.24	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo a hora do día. Por gravidade. Galicia. 2007	474
■ Cadro 10.25	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo o día da semana. Por gravidade. Galicia. 2007	475
■ Cadro 10.26	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo o tipo de contrato. Por gravidade. Galicia. 2007	475
■ Cadro 10.27	Poboación ocupada asalariada. Segundo tipo de contrato ⁽¹⁾ . Galicia 2007	475
■ Cadro 10.28	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo categoría profesional. Por gravidade. Galicia. 2007	475
■ Cadro 10.29	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo nacionalidade do traballador. Por gravidade. Galicia. 2007	476
■ Cadro 10.29b	Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Segundo nacionalidade do traballador/a. Por provincias. Galicia. 2007	477
■ Cadro 10.30	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo e in itinere. Por provincias. Galicia. 2007 ..	478
■ Cadro 10.30a	Accidentes de traballo mortais segundo o lugar do accidente. Por provincias. Galicia. 2007	478
■ Cadro 10.31	Accidentes de traballo mortais. Por sectores de actividade e gravidade. Galicia. 2007	479
■ Cadro 10.32	Accidentes de traballo mortais. Segundo a forma do accidente. Por provincias. Galicia. 2007	479
■ Cadro 10.33	Accidentes de traballo mortais. Segundo a natureza da lesión. Por provincias. Galicia. 2007	480
■ Cadro 10.34	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo a parte do corpo lesionada. Por provincias. Galicia. 2007	481
■ Cadro 10.35	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo o sexo. Por provincias. Galicia. 2007	482
■ Cadro 10.36	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo idade. Por provincias. Galicia. 2007	482
■ Cadro 10.37	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo nacionalidade do traballador/a. Por provincias. Galicia. 2007	482
■ Cadro 10.38	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo o cadro de persoal. Por provincias. Galicia. 2007	482
■ Cadro 10.39	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo antigüidade na empresa. Por provincias. Galicia. 2007	482
■ Cadro 10.40	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo antigüidade no posto de traballo. Por provincias. Galicia. 2007	483
■ Cadro 10.41	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo a hora do traballo. Por provincias. Galicia. 2007	483
■ Cadro 10.42	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo a hora do día. Por provincias. Galicia. 2007	483
■ Cadro 10.43	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo o día da semana. Por provincias. Galicia. 2007	484
■ Cadro 10.44	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo o tipo de contrato. Por provincias. Galicia. 2007	484
■ Cadro 10.45	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo o tipo de contrato. Por provincias. Galicia. 2007	484
■ Cadro 10.46	Accidentes de traballo mortais en xornada de traballo. Segundo actividades económicas. Por provincias. Galicia 2007	485
■ Cadro 10.47	Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias. Galicia 2006/2007	486
■ Cadro 10.48	Accidentes de traballo in itinere. Por provincias. Galicia 2006/2007	486
■ Cadro 10.49	Accidentes laborais con baixa. Por sectores económicos. Galicia 2006/2007	486

■ Cadro 10.50	Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo. Por actividades económicas con maior sinistralidade. Galicia. 2006-2007	487
■ Cadro 10.51	Evolución da sinistralidade laboral. Por gravidade. Galicia. 1992-2007	487
■ Cadro 10.52	Accidentes de traballo en xornada de traballo con baixa. Por gravidade e comunidades autónomas. 2007	488
■ Cadro 10.53	Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Por comunidades autónomas. 2007	489
■ Cadro 10.54	Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Por provincias. Galicia. 2007	489
■ Cadro 10.55	Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Galicia. 1995-2007	490
■ Cadro 10.56	Enfermidades profesionais con baixa. Por provincias. Galicia. 2007	490
■ Cadro 10.57	Enfermidades profesionais con baixa. Por sectores de actividade. Galicia. 2007	491
■ Cadro 10.58	Enfermidades profesionais con baixa. Segundo sexo. Por gravidade. Galicia. 2006	491
■ Cadro 10.59	Enfermidades profesionais con baixa. Segundo idade. Galicia. 2007	491
■ Cadro 10.60	Enfermidades profesionais con baixa. Segundo nacionalidade. Galicia 2007	491
■ Cadro 10.61	Enfermidades profesionais con baixa. Segundo grupo de E.P. Galicia 2007	492
■ Cadro 10.62	Enfermidades profesionais con baixa. Segundo grupo de E.P. e provincias. Galicia 2007	492
■ Cadro 10.63	Enfermidades profesionais con baixa. Segundo grupo de E.P. e sexo. Galicia 2007	492
■ Cadro 10.64	Enfermidades profesionais con baixa. Segundo grupo de E.P. e sector de acitvidade. Galicia 2007	492
■ Cadro 10.65	Enfermidades profesionais con baixa. Segundo grupo de E.P. e axente causante. Galicia 2007	493

Capítulo 11

Conflictividade e medios de solución dos conflitos de traballo

■ Cadro 11.1	Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características. España. 1997-2007	497
■ Cadro 11.2	Folgas autonómicas. Galicia. 2007	497
■ Cadro 11.2a	Folgas de ámbito autonómico desenvolvidas no ano 2007	497
■ Cadro 11.3	Folgas provinciais. Galicia. 2007	498
■ Cadro 11.4	Folgas provinciais, de empresa e sector. Galicia. 2007	498
■ Cadro 11.5	Folgas provinciais realizadas segundo motivo ou causa da súa convocatoria. Galicia. 2007	499
■ Cadro 11.6	Evolución das folgas provinciais. Galicia. 1997-2007	499
■ Cadro 11.7	Repercusión das folgas. Traballadores/as participantes e xornadas non traballadas. Por criterio de repercusión por provincia. Galicia. 2007	500
■ Cadro 11.8	Total de conciliacións colectivas. Galicia. 2007	501
■ Cadro 11.9	Conciliacións colectivas segundo asunto e resultado. Galicia. 2007. Expedientes tramitados na Dirección Xeral de Relacións Laborais	502
■ Cadro 11.10	Conciliacións colectivas segundo asunto e resultado. Galicia. 2007. Expedientes tramitados nas delegacións provinciais	502
■ Cadro 11.11	Desglose das conciliacións colectivas das unidades conciliadoras segundo asunto e resultado. Galicia. 2007	503
■ Cadro 11.12	Conciliacións individuais segundo causa e resultado. Cantidades conciliadas. Por provincias. Galicia. 2007	504
■ Cadro 11.13	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Galicia. 2007	505
■ Cadro 11.13a	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. A Coruña. 2007	506
■ Cadro 11.13b	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Lugo. 2007	507
■ Cadro 11.13c	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Ourense. 2007	509
■ Cadro 11.13d	Conciliacións individuais. Por actividades económicas. Pontevedra. 2007	510
■ Cadro 11.14	Asuntos resoltos segundo materia obxecto da demanda. Por comunidade autónoma e provincia. 2007	511
■ Cadro 11.15	Efectivos laborais, por comunidade autónoma	513
■ Cadro 11.16	Asuntos resoltos en materia de despedimentos, segundo clase de resolución, por comunidade autónoma e provincia. 2006-2007	514
■ Cadro 11.17	Movemento de asuntos	516
■ Cadro 11.18	Sentenzas e autos finais	516

Capítulo 12

A regulación de emprego e o Fondo de Garantía Salarial

■ Cadro 12.1	Traballadores/as afectados/as por efecto do expediente. Galicia. 2007	520
■ Cadro 12.2	Regulación de emprego. Expedientes resoltos. Galicia 2007	520
■ Cadro 12.3	Expedientes resoltos segundo a medida autorizada. Galicia. 2007	520
■ Cadro 12.4	Regulación emprego	522
■ Cadro 12.5	Expedientes de regulación de emprego autorizados e traballadores afectados, segundo o ámbito territorial provincial e a rama de actividade económica. Por provincias. Galicia 2007	523
■ Cadro 12.6	Expedientes tramitados na DXRRLL. 2007	524

■ Cadro 12.7	Evolución dos expedientes de regulación de emprego autorizados e traballadores/as afectados/as. Galicia. 1997-2007	524
■ Cadro 12.8	Importe das prestacións acordadas, por comunidade autónoma e provincia. 2007	527
■ Cadro 12.9	Empresas afectadas e traballadores beneficiarios, segundo causa da prestación, por comunidade autónoma e provincia. 2007	529
■ Cadro 12.10	Importe das prestacións acordadas segundo causa, por comunidade autónoma e provincia. 2007	530
■ Cadro 12.11	Importe das prestacións acordadas por insolvencia, por comunidade autónoma e provincia. 2007	532
■ Cadro 12.12	Importe das prestacións acordadas por regulación, por comunidade autónoma e provincia. 2007	533

Capítulo 13

Protección social

■ Cadro 13.1	Evolución das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por provincias. Galicia/España. 1985/1990/1998-2007	539
■ Cadro 13.2	Relación de activos/pasivos na Seguridade Social. Galicia/España. 1985/1990/1998-2007	541
■ Cadro 13.3	Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1992/ 2001-2007 ⁽¹⁾	543
■ Cadro 13.4	Baixas de pensións contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1992/ 2001-2007 ⁽¹⁾	544
■ Cadro 13.5	Pensións do Sistema de Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1990/ 2000/2004-2007	545
■ Cadro 13.6	Evolución do importe medio das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por comunidades autónomas. 1985/1989/1998-2007	546
■ Cadro 13.7	Pensións en vigor por tramos de contía	547
■ Cadro 13.8	Pensións con complemento a mínimo. Galicia a decembro de 2007	548
■ Cadro 13.9	Porcentaxe de pensións con complemento a mínimos por comunidades autónomas. Decembro 2007	548
■ Cadro 13.10	Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por provincias. Galicia 1998-2007	549
■ Cadro 13.11	Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas. 1990/1995/2004-2007	551
■ Cadro 13.12	Recadación de cotas da Seguridade Social. Por réximes e provincias. Galicia. 2001-2007	554
■ Cadro 13.13	Pagos por prestacións da Seguridade Social. Por provincias. Galicia. 2002-2007	555
■ Cadro 13.14	Pagos por prestacións da Seguridade Social. Por réximes. Galicia. 2005-2007	556
■ Cadro 13.15	Pensións de xubilación. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2007 ⁽¹⁾	559
■ Cadro 13.16	Pensións de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2007 ⁽¹⁾	561
■ Cadro 13.17	Pensións de incapacidade permanente en vigor segundo grao de incapacidade. Por provincias. Galicia/España. 1997-2007	563
■ Cadro 13.18	Pensións de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-2007	565
■ Cadro 13.19	Pensións de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1990/1998-2007	567
■ Cadro 13.20	Pensións a favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1990/1998-2007	568
■ Cadro 13.21	Procesos de Incapacidade Temporal a 31.12.2007. Galicia	569
■ Cadro 13.22	Importe anual de prestacións por incapacidade temporal. Galicia. 1999 -2007	569
■ Cadro 13.23	Subsidios de maternidade en vigor a 31.12.2007. Galicia	570
■ Cadro 13.24	Importe anual de prestacións por maternidade. Galicia. 1999 -2007	570
■ Cadro 13.25	Beneficiarios/as de prestacs. Por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/ 2002-2007	572
■ Cadro 13.26	Causantes prestacións por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/2002-2007	572
■ Cadro 13.27	Importe das prestacións familiares por fillo/a a cargo. Galicia/España. 2001-2007	573
■ Cadro 13.28	Beneficiarios/as da Prestación por Desemprego. Galicia/ España. 1993/2002-2007	574
■ Cadro 13.29	Pensións do Fondo de Asistencia Social. Por provincias. Galicia/España. 1990/2003-2007	576
■ Cadro 13.30	Beneficiarios das prestacións da LISMI. Por provincias. Galicia/España. 1991/2002-2007	577
■ Cadro 13.31	Pensións non contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1994/2003-2007	578
■ Cadro 13.32	Pensións non contributivas da Seguridade Social. Por comunidade autónomas. 1997/2003-2007 .	579
■ Cadro 13.33	Beneficiarios da Renda de Integración Social (RISGA). Por provincias. Galicia. 1992-2007	579
■ Cadro 13.34	Conxunto das prestacións periódicas de carácter asistencial. Por provincias. Galicia. 1992/2003-2007	580

Capítulo 14

Eleccións sindicais

■ Cadro 14.1	Preavisos, actas depositadas, actas rexistradas do 01.01.2004 ao 31.12.2007. Por provincias. Galicia	584
■ Cadro 14.2	Preavisos, actas depositadas, actas rexistradas do 01.01.2007 ao 31.12.2007. Por provincias. Galicia. 2007	584

■ Cadro 14.3	Características dos votos emitidos, no período comprendido desde o 1 de xaneiro de 2004 a 31 de decembro de 2007. Por provincias. Galicia	584
■ Cadro 14.4	Representantes elixidos/as segundo as actas rexistradas entre o 01-01-2004 ao 31-12-2007. Por provincias. Galicia	585
■ Cadro 14.5	Representantes elixidos/as segundo as actas rexistradas en 2007. Por provincias. Galicia	585
■ Cadro 14.6	Desglose dos resultados electorais acadados polos sindicatos máis representativos no período do 1.1.2004 ao 31.12.2007. Por provincias. Galicia	585
■ Cadro 14.7	Desglose dos resultados electorais acadados polos sindicatos máis representativos no ano 2007. Por provincias. Galicia	586
■ Cadro 14.8	Comparativa, a nivel provincial, dos representantes elixidos/as entre o período actual e o período anterior. Galicia. CENTRAIS SINDICAIS	586
■ Cadro 14.9	Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Galicia.	586
■ Cadro 14.9a	Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Por Provincias	588
■ Cadro 14.9b	Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Por Provincias	589
■ Cadro 14.9c	Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Por Provincias	590
■ Cadro 14.9d	Representantes elixidos/as entre 1.1.2004 e 31.01.2007. Por Provincias	591
■ Cadro 14.10	Participación electoral entre 01.01.2004 e o 31.12.2007. Por provincias. Galicia	592
■ Cadro 14.11	Participación electoral desde 1 de xaneiro de 2007 ao 31 de decembro de 2007. Por provincias. Galicia	592
■ Cadro 14.1	Impugnacións electorais presentadas nas oficinas públicas de rexistro. Por provincias. Galicia. 2007	592

Anexo

Emprego e investimento públicos

■ Cadro A.1	Investimentos reais (capítulo VI dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2007	595
■ Cadro A.2	Transferencias de capital (capítulo VII dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2007	596
■ Cadro A.3	Transferencias de capital (capítulo VII dos Orzamentos Xerais do Estado). Galicia. 2007	596
■ Cadro A.4	Cadro de persoal da Administración do Estado. Por grupos. Galicia. 2007	597
■ Cadro A.5	Cadro de persoal da Administración do Estado. Por provincias. Galicia. 2007	597
■ Cadro A.6	Orzamentos iniciais dos capítulos VI e VII dos Orzamentos Xerais da C.A. de Galicia. 2007	598
■ Cadro A.7	Cadro de persoal da Administración Xeral e Especial da Xunta de Galicia. 1998-2007	599
■ Cadro A.7a	Cadro de persoal funcionario da Xunta de Galicia. Por grupos. 2005 -2007 ⁽¹⁾	599
■ Cadro A.7b	Cadro de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia. Por grupos. 2001-2007 ⁽¹⁾	600
■ Cadro A.7c	Poboación ocupada asalariada. Por Cadro de persoal da Xunta de Galicia, segundo a súa relación de servizos. 2007 sexos ⁽¹⁾ . Galicia 2007	600
■ Cadro A.7d	Cadro de persoal funcionario de carreira da Xunta de Galicia. Por zona xeográfica e grupos. (Administración xeral e especial). 2007 ⁽¹⁾	600
■ Cadro A.7e	Persoal funcionario e laboral fixo da Administración da CA Galega. Por sexo e idade. Galicia. 2007	601
■ Cadro A.8	Cadro de persoal de universidades. Por categoría de persoal. Galicia. 2006/2007	601
■ Cadro A.9	Parlamento de Galicia. Cadro de persoal. 1998-2007 ⁽¹⁾	601
■ Cadro A.10	Consello Consultivo de Galicia. Cadro de persoal. 1998 -2007	602
■ Cadro A.10a	Entidades públicas. Cadro de persoal. 1999-2007	603
■ Cadro A.10b	Sociedades mercantís. Cadro de persoal. 1999-2007	603
■ Cadro A.11	Cadros de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia. 1996/2000/2003-2007	604
■ Cadro A.12	Cadro de persoal da Administración Local. Galicia. 2003-2007	604
■ Cadro A.13	Persoal e investimentos da Entidade Pública Empresarial. Administrador de Infraestruturas Ferroviarias (ADIF)	605
■ Cadro A.14	Persoal do Consorcio de Compensación de Seguros	605
■ Cadro A.15	Persoal e investimentos do Consorcio Zona Franca de Vigo	606
■ Cadro A.16	Persoal do Consorcio de Compensación de Seguros	606
■ Cadro A.17	Persoal e investimentos de Paradores de Turismo, SA.	606
■ Cadro A.18	Persoal e investimentos de RENFE operadora	607
■ Cadro A.19	Persoal e investimentos do grupo RTVE	607
■ Cadro A.20	Investimentos da Entidade Pública Empresarial do Solo (SEPES). 2003-2007	607
■ Cadro A.21	Efectivos de persoal (a 31 de decembro) ⁽¹⁾	608

